



ปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อความเครียดของบุคลากรสาธารณสุขที่ปฏิบัติงาน
ในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้

Causal Factors Influencing Stress of Health Personnel in the Three
Southern Border Provinces

นิกามีลา นิกะจิ

Nikamila Nikaji

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาจิตวิทยา

มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for the Degree of
Master of Arts in Psychology
Prince of Songkla University


2562

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์


ชื่อวิทยานิพนธ์ ปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อความเครียดของบุคลากรสาธารณสุขที่
 ปฏิบัติงานในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้
 ผู้เขียน นางสาวนิกามีลา นิกะจิ
 สาขาวิชา จิตวิทยา

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก


คณะกรรมการสอบ




 (ดร.บุญโรม สุวรรณพาหุ)



ประธานกรรมการ
 (ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เวรดี กระโหมวงศ์)

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม


กรรมการ
 (ดร.บุญโรม สุวรรณพาหุ)


กรรมการ
 (รองศาสตราจารย์ ดร.ดวงมณี จงรักษ์)

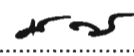

กรรมการ
 (รองศาสตราจารย์ ดร.ดวงมณี จงรักษ์)


กรรมการ
 (รองศาสตราจารย์ ดร.ชิตชนก เชิงเซาว์)


กรรมการ
 (รองศาสตราจารย์ ดร.ชิตชนก เชิงเซาว์)


กรรมการ
 (รองศาสตราจารย์ พวงสร้อย วรกุล)

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่ง
 ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยา



 (ศาสตราจารย์ ดร.ดำรงศักดิ์ ฟ้ารุ่งแสง)
 คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

ขอรับรองว่า ผลงานวิจัยนี้มาจากการศึกษาวิจัยของนักศึกษาเอง และได้แสดงความขอบคุณบุคคลที่มีส่วนช่วยเหลือแล้ว

ลงชื่อ.....



(ดร.บุญโรม สุวรรณพาหุ)
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก


ลงชื่อ.....



(นางสาวนิกามีลา นิกะจิ)
นักศึกษา

Prince of Songkla University
Pattani Campus

ข้าพเจ้าขอรับรองว่า ผลงานวิจัยนี้ไม่เคยเป็นส่วนหนึ่งในการอนุมัติปริญญาในระดับใดมาก่อน
และไม่ได้ถูกใช้ในการยื่นขออนุมัติปริญญาในขณะนี้

ลงชื่อ.....

(นางสาวนิกามีลา นิกะจิ)

นักศึกษา

Prince of Songkla University
Pattani Campus

| | |
|-----------------|---|
| ชื่อวิทยานิพนธ์ | ปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อความเครียดของบุคลากรสาธารณสุขที่ปฏิบัติงานในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ |
| ผู้เขียน | นางสาวนิกามีลา นิกะจิ |
| สาขาวิชา | จิตวิทยา |
| ปีการศึกษา | 2561 |

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) ศึกษาปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อความเครียดของบุคลากรสาธารณสุข (2) พัฒนาโมเดลปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อความเครียดของบุคลากรสาธารณสุข และ (3) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความเครียดกับการเผชิญปัญหา การมองโลกในแง่ดี การเห็นคุณค่าในตนเอง และการสนับสนุนทางสังคมของบุคลากรสาธารณสุขที่ปฏิบัติงานในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยใช้วิธีการวิจัยเชิงพรรณนา กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ บุคลากรสาธารณสุขที่ปฏิบัติงานในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ที่มีสถานภาพเป็นข้าราชการ พนักงานราชการ และพนักงานกระทรวงสาธารณสุข จำนวน 487 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ มาตรการวัดความเครียดในการปฏิบัติงาน มาตรการวัดการเผชิญปัญหา มาตรการวัดการมองโลกในแง่ดี มาตรการวัดการเห็นคุณค่าในตนเอง และมาตรการวัดการสนับสนุนทางสังคม ในการวิเคราะห์ข้อมูลใช้โปรแกรมสำเร็จรูปในการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติสำหรับสถิติบรรยาย และวิเคราะห์โมเดลอิทธิพลเชิงสาเหตุและตรวจสอบความสอดคล้องของโมเดลด้วยโปรแกรม LISREL

ผลการวิจัยสรุปได้ ดังนี้

1. โมเดลปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อความเครียดของบุคลากรสาธารณสุขที่ปฏิบัติงานในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ประกอบด้วยตัวแปรแฝง 5 ตัวแปร ได้แก่ ความเครียดในการปฏิบัติงาน การเผชิญปัญหา การมองโลกในแง่ดี การเห็นคุณค่าในตนเอง และการสนับสนุนทางสังคม ตัวแปรแฝงทั้งหมดวัดมาจากตัวแปรสังเกตได้จำนวน 17 ตัวแปร ผลการวิจัยพบว่า โมเดลมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยมีค่า $\text{Chi-square} = 92.85$, $\text{df} = 77$, $p = 0.105$, $\text{RMSEA} = 0.021$, $\text{RMR} = 0.035$, $\text{GFI} = 0.98$ และ $\text{AGFI} = 0.96$ ตัวแปรในโมเดลทั้งหมดสามารถอธิบายความแปรปรวนของความเครียดของบุคลากรสาธารณสุขที่ปฏิบัติงานในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ได้ร้อยละ 65 แสดงว่า ความเครียดของบุคลากรสาธารณสุขที่ปฏิบัติงานในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ได้รับอิทธิพลทางตรงจากการเผชิญปัญหา และได้รับอิทธิพลทั้งทางตรงและอ้อมรวมจากการมองโลกในแง่ดี การเห็นคุณค่าในตนเอง และการสนับสนุนทางสังคม

2. การมองโลกในแง่ดีและการเห็นคุณค่าในตนเองมีความสัมพันธ์กับความเครียด โดยมีความสัมพันธ์ในเชิงบวก ($r = 0.87$)

3. การเห็นคุณค่าในตนเองเป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อความเครียดในการปฏิบัติงานของบุคลากรสาธารณสุขมากที่สุด โดยมีค่า $\beta = 5.64$ มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

คำสำคัญ : ความเครียด, บุคลากรสาธารณสุข, สามจังหวัดชายแดนภาคใต้

Prince of Songkla University
Pattani Campus

| | |
|----------------------|--|
| Thesis Title | Causal Factors Influencing Stress of Health Personnel in the Three Southern Border Provinces |
| Author | Miss Nikamila Nikaji |
| Major Program | Psychology |
| Academic Year | 2018 |

ABSTRACT

The objectives of this research were to (1) investigate causal factors influencing stress of health personnel; (2) develop a causal model of factors influencing stress of health personnel; and (3) determine associations between stress and coping with stress, optimism, self-esteem, and social support among health personnel working in the three Southern border provinces. The sample group of this descriptive research were 487 health personnel consisting of government officials, government employees and officials of the Ministry of Public Health. The research instrument was a stress questionnaire on work stress, coping with stress, optimism, self-esteem, and social support. Data were analyzed using descriptive statistics, and the casual model was analyzed and tested using LISREL.

The results of the study were as follows.

1. The causal model influencing stress of health personnel working in the three Southern provinces consisted of 5 latent variables : work stress, coping with stress, optimism, self-esteem, and social support. These latent variables were derived from 17 observation variables. It was found that the model was well-fitted with the empirical data (chi-square = 92.85, df = 77, p = 0.105, RMSEA = 0.021, RMR = 0.035, GFI = 0.98 and AGFI = 0.96). All of the variables could explain the stress variance among health personnel.

2. Optimism and self-esteem was positively associated with stress ($r = 0.87$).

3. Self-esteem was the factor most affecting work stress of health personnel ($\beta = 5.64$) at a statistical significance level of .01.

Keywords : Stress, Health Personnel, Southern Border Provinces

กิตติกรรมประกาศ

ขอขอบพระคุณ อาจารย์ ดร.บุญโรม สุวรรณพาหุ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก รองศาสตราจารย์ ดร.ดวงมณี จงรักษ์ และรองศาสตราจารย์ ดร.ชิตชนก เชิงเขาว์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม ครูผู้สร้างประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ ให้คำปรึกษา ได้เสียสละเวลาตรวจสอบแก้ไขให้ข้อเสนอแนะ คำแนะนำที่มีคุณค่ายิ่งสำหรับวิทยานิพนธ์เล่มนี้ และติดตามความก้าวหน้าในการทำวิทยานิพนธ์ด้วยความเอาใจใส่เสมอมา รวมทั้งให้กำลังใจตลอดเวลา จนทำให้วิทยานิพนธ์เล่มนี้มีความสมบูรณ์ ผู้วิจัยมีความซาบซึ้งในความกรุณาของท่านเป็นอย่างยิ่ง ขอขอบพระคุณอาจารย์ผู้เชี่ยวชาญทุกท่านที่ได้กรุณาเสียสละเวลาตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือและให้ความกรุณาชี้แนะแนวทางและข้อคิดดีๆ ในการสร้างเครื่องมือวิจัยที่มีคุณภาพ ซึ่งเป็นส่วนสำคัญให้วิทยานิพนธ์เล่มนี้สำเร็จลุล่วงด้วยดี

ขอขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เรวดี กระโหมวงศ์ ประธานกรรมการ รองศาสตราจารย์ พวงสร้อย วรกุล กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ และคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ทุกท่าน ที่กรุณาและให้ความเมตตาชี้แนะแนวทางและข้อคิดดีๆ ด้วยความเอาใจใส่ทำให้วิทยานิพนธ์เล่มนี้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ขอขอบพระคุณอาจารย์ผู้สอน ภาควิชาจิตวิทยาและการแนะแนว คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี ทุกท่านที่ได้ให้ความรู้ อบรมสั่งสอน ให้ข้อคิดและมุมมอง เพื่อความสมบูรณ์ในส่วนของงานวิชาการและเป็นประสบการณ์ที่มีค่า และขอขอบพระคุณ นายแพทย์สาธารณสุขจังหวัด สาธารณสุขอำเภอ ผู้อำนวยการโรงพยาบาล และผู้อำนวยการโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลทั้งสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ที่ได้อนุเคราะห์สถานที่สำหรับการเก็บข้อมูลวิจัย รวมถึงบุคลากรสาธารณสุขทุกท่านที่ให้ความร่วมมือในการตอบข้อมูลการวิจัยเป็นอย่างดี ทำให้ผู้วิจัยสามารถดำเนินการเก็บข้อมูลวิจัยได้ตามที่กำหนดไว้จนลุล่วงไปได้ด้วยดี

ขอขอบคุณ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ที่สนับสนุนทุนอุดหนุนสำหรับการทำวิทยานิพนธ์ในครั้งนี้ ขอขอบคุณเพื่อนร่วมงานชั้นเรียนสาขาจิตวิทยาทุกท่านที่มีส่วนร่วมสร้างประสบการณ์ที่ดี รวมทั้งคอยให้ความช่วยเหลือและเป็นกำลังใจที่ดีมาโดยตลอด

ผู้วิจัยขออ้อมรำลึกถึงพระคุณบิดา มารดา ที่ให้ความสำคัญกับการเรียนมาโดยตลอดและปลูกฝังให้ข้าพเจ้ารักการศึกษาเรียนรู้ ตลอดจนน้องสาว และญาติพี่น้อง ที่คอยให้ความรัก ความห่วงใย และเป็นกำลังใจแก่ข้าพเจ้าให้ก้าวเดินอย่างอบอุ่นและมั่นคงเสมอมา

คุณค่าและประโยชน์ใดๆ ที่เป็นผลจากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ผู้วิจัยขอมอบแด่ผู้มีพระคุณทุกท่าน อัลฮัมดุลิลลาฮ์ (มวลการสรรเสริญเป็นสิทธิของอัลลอฮ์) ขอชูกรต่ออัลลอฮ์ ด้วยเตาฟีกและอิตายะห์ของพระองค์ทำให้วิทยานิพนธ์เล่มนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี

สารบัญ

หน้า

| | |
|--|------|
| บทคัดย่อ..... | (5) |
| ABSTRACT..... | (7) |
| กิตติกรรมประกาศ..... | (8) |
| สารบัญ..... | (9) |
| รายการตาราง..... | (12) |
| รายการภาพประกอบ..... | (14) |
| บทที่ 1 บทนำ..... | 1 |
| ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา..... | 1 |
| วัตถุประสงค์ของการวิจัย..... | 4 |
| สมมติฐานการวิจัย..... | 4 |
| ประโยชน์ของการวิจัย..... | 4 |
| ขอบเขตของการวิจัย..... | 5 |
| นิยามศัพท์เฉพาะ..... | 6 |
| บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง..... | 8 |
| เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความเครียด..... | 9 |
| แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวกับความเครียด..... | 20 |
| งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความเครียด..... | 24 |
| เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเผชิญปัญหา..... | 26 |
| แนวคิดพื้นฐานของความสามารถในการเผชิญปัญหา..... | 28 |
| งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเผชิญปัญหา..... | 35 |
| เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการมองโลกในแง่ดี..... | 37 |
| แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการมองโลกในแง่ดี..... | 38 |
| งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการมองโลกในแง่ดี..... | 42 |
| เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเห็นคุณค่าในตนเอง..... | 43 |
| แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวกับการเห็นคุณค่าในตนเอง..... | 47 |
| งานวิจัยที่เกี่ยวกับการเห็นคุณค่าในตนเอง..... | 55 |

สารบัญ (ต่อ)

หน้า

| | |
|---|-----|
| เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสนับสนุนทางสังคม..... | 57 |
| แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการสนับสนุนทางสังคม..... | 58 |
| งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสนับสนุนทางสังคม..... | 63 |
| เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการวิเคราะห์อิทธิพลเชิงสาเหตุ..... | 64 |
| ทฤษฎีสัมประสิทธิ์อิทธิพล..... | 65 |
| ความสัมพันธ์เชิงสาเหตุและผล..... | 66 |
| หลักการเขียนโมเดลเชิงสาเหตุ..... | 68 |
| ตัวแปรของความสัมพันธ์เชิงเหตุและผล..... | 68 |
| วิธีวิเคราะห์อิทธิพลเชิงสาเหตุ..... | 69 |
| งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยเชิงสาเหตุ..... | 70 |
| กรอบแนวคิดในการวิจัย..... | 74 |
| บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย..... | 77 |
| ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง..... | 77 |
| เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย..... | 84 |
| ขั้นตอนดำเนินการวิจัย..... | 94 |
| การพิทักษ์สิทธิกลุ่มตัวอย่าง..... | 95 |
| การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ..... | 95 |
| การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล..... | 97 |
| บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล..... | 102 |
| สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิจัย..... | 103 |
| ผลการวิเคราะห์ข้อมูล..... | 104 |
| ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานของตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย..... | 104 |
| ผลการวิเคราะห์เพื่อตรวจสอบสมมติฐานและตรวจสอบความสอดคล้อง ของโมเดลตามสมมติฐานกับข้อมูลเชิงประจักษ์..... | 117 |

สารบัญ (ต่อ)

| | หน้า |
|---|------|
| บทที่ 5 อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ..... | 127 |
| อภิปรายผล..... | 129 |
| ข้อเสนอแนะ..... | 136 |
| บรรณานุกรม..... | 137 |
| ภาคผนวก..... | 148 |
| ภาคผนวก ก หนังสือจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์..... | 149 |
| ภาคผนวก ข รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ..... | 151 |
| ภาคผนวก ค คุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย..... | 153 |
| ภาคผนวก ง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย..... | 164 |
| ภาคผนวก จ ผลการวิเคราะห์โมเดลปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อความเครียด ของบุคลากรสาธารณสุขที่ปฏิบัติงานในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้..... | 182 |
| ประวัติผู้เขียน..... | 278 |

รายการตาราง

หน้า

| | | |
|----------|---|-----|
| ตาราง 1 | สรุปผลการสังเคราะห์งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยเชิงสาเหตุที่อิทธิพลต่อความเครียดของบุคลากรสาธารณสุขในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้..... | 72 |
| ตาราง 2 | จำนวนบุคลากรสาธารณสุขแต่ละจังหวัด..... | 78 |
| ตาราง 3 | จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างของบุคลากรสาธารณสุขที่ปฏิบัติงานในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้..... | 80 |
| ตาราง 4 | จำนวนกลุ่มตัวอย่างของบุคลากรสาธารณสุขที่ปฏิบัติงานในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้..... | 81 |
| ตาราง 5 | ค่าดัชนีที่ใช้ในการพิจารณาความสอดคล้องกลมกลืนของโมเดลกับข้อมูลเชิงประจักษ์..... | 100 |
| ตาราง 6 | ผลการวิเคราะห์ลักษณะส่วนบุคคลของบุคลากรสาธารณสุขที่ปฏิบัติงานในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้..... | 105 |
| ตาราง 7 | ผลการวิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐานภาพรวมของตัวแปรแฝงความเครียด การเห็นคุณค่าในตนเอง การสนับสนุนทางสังคม การมองโลกในแง่ดี และการเผชิญปัญหาของบุคลากรสาธารณสุขที่ปฏิบัติงานในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้..... | 108 |
| ตาราง 8 | ค่าสถิติพื้นฐานตัวแปรความเครียดในการปฏิบัติงานของตัวแปรสังเกตได้ที่ใช้ในการวิจัย..... | 109 |
| ตาราง 9 | ค่าสถิติพื้นฐานตัวแปรการเผชิญปัญหาของตัวแปรสังเกตได้ที่ใช้ในการวิจัย..... | 110 |
| ตาราง 10 | ค่าสถิติพื้นฐานตัวแปรการมองโลกในแง่ดีของตัวแปรสังเกตได้ที่ใช้ในการวิจัย..... | 111 |
| ตาราง 11 | ค่าสถิติพื้นฐานตัวแปรการเห็นคุณค่าในตนเองของตัวแปรสังเกตได้ที่ใช้ในการวิจัย..... | 112 |
| ตาราง 12 | ค่าสถิติพื้นฐานตัวแปรการสนับสนุนทางสังคมของตัวแปรสังเกตได้ที่ใช้ในการวิจัย..... | 113 |

รายการตาราง (ต่อ)

| | หน้า |
|----------|---|
| ตาราง 13 | ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ ของตัวแปรแฝงที่ใช้ในการศึกษาวิจัย..... 114 |
| ตาราง 14 | ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ ของตัวแปรสังเกตได้ที่ใช้ในการศึกษาวิจัย..... 115 |
| ตาราง 15 | ผลการวิเคราะห์ความสอดคล้องของโมเดลตามสมมติฐานกับข้อมูล เชิงประจักษ์..... 119 |
| ตาราง 16 | ผลการวิเคราะห์ความสอดคล้องของโมเดลตามสมมติฐานกับข้อมูล เชิงประจักษ์(ผลการปรับโมเดลครั้งสุดท้าย)..... 121 |
| ตาราง 17 | เมทริกซ์น้ำหนักองค์ประกอบค่าความตรงเชิงโครงสร้างของโมเดล ปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อความเครียดของบุคลากรสาธารณสุข ในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้..... 122 |
| ตาราง 18 | ผลการวิเคราะห์อิทธิพลของตัวแปรในโมเดลปัจจัยเชิงสาเหตุที่มี อิทธิพลต่อความเครียดของบุคลากรสาธารณสุขที่ปฏิบัติงาน ในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้..... 124 |

รายการภาพประกอบ

| | | หน้า |
|-----------------|---|------|
| ภาพประกอบที่ 1 | วงจรสุขภาพ..... | 17 |
| ภาพประกอบที่ 2 | ผลกระทบของความเครียดต่อเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น กับรูปแบบการประเมินของบุคคล..... | 22 |
| ภาพประกอบที่ 3 | ลักษณะความสัมพันธ์แท้จริง..... | 66 |
| ภาพประกอบที่ 4 | ลักษณะความสัมพันธ์เทียม..... | 67 |
| ภาพประกอบที่ 5 | ลักษณะความสัมพันธ์ที่เกิดจากอิทธิพลส่งผ่านตัวแปร คั่นกลาง..... | 67 |
| ภาพประกอบที่ 6 | ลักษณะความสัมพันธ์ที่เกิดจากอิทธิพลส่งผ่าน ตัวแปรกด..... | 67 |
| ภาพประกอบที่ 7 | ลักษณะการไม่มีความสัมพันธ์..... | 68 |
| ภาพประกอบที่ 8 | ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรภายนอกกับตัวแปรภายใน..... | 69 |
| ภาพประกอบที่ 9 | กรอบแนวคิดในการวิจัยเกี่ยวกับปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพล ต่อความเครียดของบุคลากรสาธารณสุขที่ปฏิบัติงานใน สามจังหวัดชายแดนภาคใต้..... | 76 |
| ภาพประกอบที่ 10 | กระบวนการศึกษาปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อความเครียด ของบุคลากรสาธารณสุขที่ปฏิบัติงานในสามจังหวัด ชายแดนภาคใต้..... | 101 |
| ภาพประกอบที่ 11 | ผลการวิเคราะห์ของโมเดลตามสมมติฐานปัจจัยเชิงสาเหตุ ที่มีอิทธิพลต่อความเครียดของบุคลากรสาธารณสุขที่ ปฏิบัติงานในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้..... | 118 |
| ภาพประกอบที่ 12 | ผลการวิเคราะห์การปรับโมเดลปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพล ต่อความเครียดของบุคลากรสาธารณสุขที่ปฏิบัติงาน ในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้..... | 120 |

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ความเครียดถือว่าเป็นปัญหาทางด้านสุขภาพจิตที่เกิดขึ้นได้กับบุคคลทุกเพศ ทุกวัย ทุกอาชีพ และทุกช่วงเวลา การที่บุคคลใดบุคคลหนึ่งจะเกิดความเครียดมากหรือน้อยนั้น ขึ้นอยู่กับสภาพปัญหา หรือสภาพแวดล้อมที่บุคคลนั้นกำลังเผชิญ การคิดและการประเมินสถานการณ์ของแต่ละบุคคล ความเครียดจะเป็นตัวก่อให้เกิดปัญหาสุขภาพทางด้านต่างๆ ตามมา ไม่ว่าจะเป็นปัญหาทางด้านร่างกาย จิตใจและพฤติกรรมของบุคคลนั้นๆ อาทิเช่น ปัญหาทางด้านร่างกายส่งผลให้เกิดความเจ็บป่วย เกิดการนอนไม่หลับ เบื่ออาหารหรือทานอาหารมากเกินไป เสื่อมสมรรถภาพทางเพศ ฯลฯ ปัญหาทางด้านจิตใจส่งผลให้เกิดความวิตกกังวล คิดมาก ซึมเศร้า สิ้นหวัง หมดความรู้สึกสนุกสนาน ท้อแท้ต่ออุปสรรคต่างๆ ฯลฯ และปัญหาทางด้านพฤติกรรมส่งผลให้เกิดพฤติกรรมที่ขอบสูบบุหรี่ ขวนทะเลาะ จู้จี้ขี้บ่น กัดฟัน กัดเล็บ เก็บตัว ไม่อยากพบปะกับผู้อื่น ฯลฯ ถ้าตัวบุคคลมองว่าปัญหาที่กำลังเผชิญอยู่เป็นปัญหาที่ไม่ร้ายแรงสามารถจะรับมือได้จะทำให้เครียดน้อย แต่ถ้าเมื่อใดปัญหาที่กำลังเผชิญอยู่นั้น มองว่าเป็นปัญหาที่ร้ายแรงและก็ไม่สามารถจะรับมือกับมันได้ก็จะส่งผลให้เครียดมาก ซึ่งการที่ตัวบุคคลเครียดในระดับที่พอที่จะส่งผลดีคือ เป็นตัวกระตุ้นให้มีพลังมีความกระตือรือร้น ในการที่จะต่อสู้กับปัญหา รวมทั้งทำให้สามารถเอาชนะปัญหาอุปสรรคต่างๆ ที่ผ่านเข้ามาในชีวิตได้ง่ายขึ้น ซึ่งปัญหาเหล่านี้ล้วนมีผลเกี่ยวโยงและยังส่งผลด้านลบต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน

บุคคลากรที่ประกอบอาชีพในกระทรวงสาธารณสุข ซึ่งเป็นองค์กรที่มีความหลากหลายทางด้านวิชาชีพ อาทิเช่น วิชาชีพทางด้านงานรักษา ดูแล บำบัด ฟื้นฟูและการให้บริการวิชาชีพ ทางด้านงานส่งเสริมสุขภาพวิชาชีพทางด้านงานเอกสาร เป็นต้น องค์กรดังกล่าวถือว่าเป็นองค์กรหนึ่งที่ทำให้บุคคลเกิดความเครียดได้ง่าย เนื่องด้วยลักษณะงานที่รับผิดชอบเป็นงานที่จะต้องใช้ทั้งความรู้ ความสามารถ ทักษะเฉพาะทาง ต้องมีการพบปะกับผู้ป่วย ญาติผู้ป่วยหลายประเภทและหลากหลายอารมณ์ ลักษณะเนื้องานต้องมีความอดทน มีความรับผิดชอบสูง ต้องเผชิญกับการเร่งรีบในการปฏิบัติงานและต้องอยู่ในสภาพแวดล้อมที่เต็มไปด้วยคนเจ็บคนป่วย สภาวะดังกล่าวเป็นปัจจัยที่กระตุ้นให้เกิดความเครียดที่สามารถผลักดันให้แสดงพฤติกรรมในทางลบออกมาโดยไม่รู้ตัว อาทิเช่น พุดจาไม่สุภาพ ฉุนเฉียว โมโหร้าย เป็นต้น ในส่วนสัมพันธ์ภาพครอบครัวส่วนใหญ่จะไม่มีเวลาให้กับสมาชิกในครอบครัว เนื่องจากต้องเข้างานนอกเหนือเวลาปฏิบัติงานปกติหรือเรียกว่า “เข้าเวร” ทำให้อาชีพช่วงเวลาในการให้ความรักความอบอุ่น ความใกล้ชิดและการพูดคุยในลักษณะพร้อมหน้าพร้อมตา ส่งผลให้เกิดปัญหาในครอบครัวขึ้นมาได้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ วนิตา จิตรวิมลรัตน์ (2553) ได้กล่าวว่า พยาบาลวิชาชีพจำเป็นต้องทุ่มเทเวลา แรงกาย แรงใจในการปฏิบัติหน้าที่เพื่อให้ผลการ

ปฏิบัติหน้าที่มีประสิทธิภาพและเป็นไปอย่างถูกต้อง โดยไม่ก่อให้เกิดความผิดพลาด เพราะนั้นหมายถึงชีวิตของผู้ป่วย ซึ่งปัจจัยเหล่านั้นมักส่งผลต่อเนื่องต่อการดำเนินชีวิตประจำวันนอกเหนือจากการทำงาน โดยเฉพาะอย่างยิ่งเรื่องของเวลาทั้งที่ใช้ในการพักผ่อนและทำกิจกรรมต่างๆ ที่ต้องแตกต่างไปจากบุคคลในวิชาชีพอื่นๆ ประกอบกับการที่พยาบาลวิชาชีพส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ซึ่งผู้หญิงในสังคมไทยจะมีหน้าที่รับภาระในการดูแลครอบครัว จึงเป็นอีกบทบาทหนึ่งที่พยาบาลวิชาชีพจะต้องให้ความสำคัญและดำเนินบทบาทนี้ให้เกิดความสมดุลด้วยเช่นกัน ซึ่งถ้าหากไม่สามารถจัดการให้เกิดความสมดุลระหว่างบทบาทการทำงานและครอบครัวได้ ย่อมก่อให้เกิดความขัดแย้งระหว่างการทำงานกับครอบครัวได้

นอกจากความเครียดดังกล่าวข้างต้น ยังมีสาเหตุที่อยากจะหลีกเลี่ยงคือ ปัญหาความรุนแรงในพื้นที่ ซึ่งสถานการณ์ได้ปะทุครั้งแรกเมื่อวันที่ 4 มกราคม 2547 มีการปล้นปืนจำนวนมากของทางราชการจากค่ายกองพันพัฒนาที่ 4 อำเภอเจาะไอร้อง จังหวัดนราธิวาส นับตั้งแต่เหตุการณ์ในครั้งนั้นจนถึงปัจจุบันล่วงเลยระยะเวลาถึง 12 ปี ตลอดระยะเวลาที่เกิดเหตุการณ์ได้ทวีความรุนแรงมากขึ้นเรื่อยๆ จนถึงปัจจุบันซึ่งเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในแต่ละครั้งไม่ได้ก่อให้เกิดความสูญเสียเฉพาะทรัพย์สินเท่านั้น แต่ก่อให้เกิดความสูญเสียต่อชีวิต โอกาสในการดำเนินชีวิตประจำวันและการประกอบอาชีพ และยังส่งผลให้ประชาชนและเจ้าหน้าที่ของรัฐต้องได้รับการสูญเสียหรือได้รับความบาดเจ็บ บางครอบครัวร้ายแรงถึงขั้นต้องสูญเสียผู้นำครอบครัวหรือสมาชิกในครอบครัว

รายงานสถานวิจัยความขัดแย้งและความหลากหลายทางวัฒนธรรมภาคใต้ (2559) ได้ระบุว่า จากสถิติจำนวนเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ ตั้งแต่ปี 2547-2558 ได้เกิดเหตุการณ์ทั้งสิ้น 15,374 เหตุการณ์ มีผู้เสียชีวิตจากสถานการณ์ความไม่สงบในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ทั้งสิ้น 6,543 ราย มีผู้ที่ได้รับบาดเจ็บทั้งสิ้น 11,919 ราย โดยในช่วง 5 ปีให้หลังการก่อเหตุมุ่งเป้าไปที่สถานที่ราชการอย่างสถานีอนามัยและโรงพยาบาล ทำให้เจ้าหน้าที่สาธารณสุขได้รับผลกระทบโดยตรงจากเหตุการณ์ อย่างเหตุการณ์ล่าสุดที่คนร้ายบุกเข้าไปในโรงพยาบาลเจาะไอร้อง จังหวัดนราธิวาส ใช้เป็นฐานในการก่อเหตุโจมตีเจ้าหน้าที่ทหาร มีการจับเจ้าหน้าที่ของรัฐและทูลพ่ายตัวของภายในโรงพยาบาล จากสถิติการก่อเหตุที่เกี่ยวข้องกับเจ้าหน้าที่สาธารณสุขของสำนักงานข่าวอิศรา (2559) ระบุว่า เจ้าหน้าที่สาธารณสุขที่ได้รับผลกระทบจากเหตุการณ์ความไม่สงบที่เกิดขึ้นในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ ตั้งแต่วันที่ 4 มกราคม 2547 ถึงวันที่ 19 มกราคม 2553 พบว่า มีเหตุรุนแรงที่กระทำต่ออาคารสถานีอนามัยทั้งหมด 24 แห่ง แยกเป็นจังหวัดปัตตานี 12 แห่ง จังหวัดยะลา 7 แห่ง และจังหวัดนราธิวาส 5 แห่ง ในขณะที่สถิติการทำร้ายเจ้าหน้าที่สาธารณสุขทั้งที่เป็นข้าราชการและลูกจ้างของกระทรวงสาธารณสุขยังไม่ได้นับรวมกับอาสาสมัครสาธารณสุขหมู่บ้าน (อสม.) มีทั้งหมด 46 ราย แยกเป็นผู้ที่เสียชีวิต 22 ราย และผู้บาดเจ็บ 24 ราย ส่วนอสม. เสียชีวิต 53 ราย บาดเจ็บ 26 ราย

จากภาพรวมของสถานการณ์ทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม บวกกับสถานการณ์ความไม่สงบในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ทำให้เจ้าหน้าที่สาธารณสุขต้องเผชิญกับสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไม่ว่าจะเป็นการเปลี่ยนแปลงทางด้านรูปแบบการปฏิบัติงาน โดยปกติการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขจะเน้นการปฏิบัติงานเชิงรุกมากกว่าเชิงรับ แต่เมื่อตกอยู่ในสถานการณ์ดังกล่าว ทำให้การปฏิบัติงานถูกปรับเปลี่ยนไปจากเดิมกลายเป็นเชิงรับมากกว่าเชิงรุก ซึ่งทำให้กิจกรรมส่งเสริมสุขภาพในด้านต่างๆ อาทิเช่น กิจกรรมการดูแลหรือเยี่ยมผู้ป่วยที่บ้านและกิจกรรมการป้องกันโรคติดต่อต่างๆ ที่ปฏิบัติอยู่เป็นประจำต้องลดลง เพื่อรักษาความปลอดภัยของเจ้าหน้าที่สาธารณสุข ซึ่งการปฏิบัติงานเหล่านี้ทำให้ไม่สามารถตอบสนองนโยบายของกระทรวงสาธารณสุขที่ต้องการให้เจ้าหน้าที่สาธารณสุขปฏิบัติงานทางด้านส่งเสริมสุขภาพในรูปแบบเชิงรุกมากกว่าเชิงรับ รวมทั้งยังส่งผลให้เกิดการบั่นทอนสภาพจิตใจของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขทำให้เกิดความเครียด ความวิตกกังวล และความหวาดระแวงมากขึ้น ทำให้ไม่ไว้วางใจบุคคลอื่นรอบข้าง รวมทั้งเวลาที่ต้องมาปฏิบัติงานต้องระมัดระวังจากภัยอันตรายหรือจากวัตถุต้องสงสัยต่างๆ มากขึ้น อาทิเช่น บุคคลแปลกหน้า มอเตอร์ไซค์หรือรถยนต์ กระเป๋า ถังแก๊ส กล้องหรือขวดน้ำ เป็นต้น เมื่อเจ้าหน้าที่สาธารณสุขตกอยู่ในสถานการณ์ดังกล่าวไม่สามารถหาแนวทางการจัดการหรือการเผชิญปัญหากับความเครียดได้อย่างเหมาะสม จึงส่งผลไปสู่ปัญหาทางด้านสุขภาพและสภาพจิตใจตามมา

ความสามารถในการเผชิญปัญหานับว่าเป็นปัจจัยหนึ่งที่ช่วยให้บุคคลเกิดการเปลี่ยนแปลงเกี่ยวกับวิธีคิดด้านลบหรือเป็นการสร้างมุมมองว่าปัญหาหรืออุปสรรคที่กำลังเผชิญอยู่นั้นเป็นสิ่งที่น่าท้าทายและมีไว้ให้แก้ไข มองว่าปัญหาทุกอย่างเกิดขึ้นได้และต้องมีทางออกได้เช่นกัน เมื่อบุคคลมีความคิดเช่นนี้ทำให้บุคคลนั้นเป็นคนที่มีความอดทนสูงไม่ย่อท้อต่ออุปสรรคต่างๆ ที่ผ่านเข้ามาในชีวิต ใช้ความคิดมากกว่าใช้อารมณ์ในการแก้ไขปัญหา มีสติเสมอเมื่อพบเจอปัญหาและก่อนที่จะแก้ปัญหาการที่บุคคลมีความสามารถในการเผชิญปัญหาสูงย่อมทำให้บุคคลนั้นมีความสุขในการดำเนินชีวิตมากกว่าบุคคลที่มีความสามารถในการเผชิญปัญหาต่ำ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Johnson and Monica (2005) กล่าวว่า การที่บุคคลมองโลกในแง่ดีมีความสามารถในการเผชิญฟันฝ่าอุปสรรคสูงและมีพฤติกรรมตั้งใจทำงานจะสามารถปฏิบัติงานให้สำเร็จได้อย่างดี มีสีหน้าที่ยิ้มแย้มแจ่มใส มีความสุขในการทำงาน หรือจากงานวิจัยของ มะมัสชุกี สามะแอ (2551) กล่าวว่า การจัดการความเครียดสามารถช่วยให้ระดับความเครียดในบุคคลลดลงได้ ถ้ามีการจัดการที่ไม่เหมาะสมอาจจะก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทั้งด้านสรีระวิทยาและด้านจิตใจ ทำให้บุคคลนั้นมีแบบแผนการคิด การรับรู้ และพฤติกรรมที่ผิดปกติไปย่อมพาไปสู่ความล้มเหลวในการปฏิบัติงานได้ แต่ถ้าบุคคลใดสามารถที่จะจัดการกับความเครียดให้อยู่ในขอบเขตที่พอดีสามารถที่จะปรับตัวแก้ไขปัญหาได้ก็จะมีความรู้สึกว่าตนเองเป็นบุคคลที่มีความสามารถ มีคุณค่าและมีความหวัง ย่อมนำไปสู่ความสำเร็จในการปฏิบัติงานและการดำเนินชีวิต

ผู้วิจัยเล็งเห็นถึงความสำคัญของปัญหาดังกล่าว จึงมีความสนใจที่จะศึกษาถึงปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อความเครียดของบุคลากรสาธารณสุขที่ปฏิบัติงานในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ เพื่อป้องกันปัญหาที่ก่อให้เกิดความเครียดและลดปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อความเครียด รวมทั้งเป็นแนวทางส่งเสริมให้บุคลากรสาธารณสุขสามารถรับมือกับสถานการณ์ที่กดดัน พร้อมทั้งมีเหตุผลและใช้สติในการแก้ไขปัญหาต่างๆ ตลอดจนมีวิธีการจัดการกับสิ่งที่ก่อให้เกิดความเครียดได้อย่างเหมาะสม โดยไม่ส่งผลกระทบต่อตนเองและบุคคลรอบข้าง เป็นบุคคลที่มีความเข้าใจสาเหตุที่ก่อให้เกิดปัญหา เข้าใจตนเองและผู้อื่นมีความสุขในการปฏิบัติหน้าที่และการดำเนินชีวิตประจำวันกับครอบครัว

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อความเครียดของบุคลากรสาธารณสุขที่ปฏิบัติงานในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้
2. เพื่อพัฒนาโมเดลปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อความเครียดของบุคลากรสาธารณสุขที่ปฏิบัติงานในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความเครียดกับการเผชิญปัญหา การมองโลกในแง่ดี การเห็นคุณค่าในตนเอง และการสนับสนุนทางสังคมของบุคลากรสาธารณสุขที่ปฏิบัติงานในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้

สมมติฐานการวิจัย

1. ปัจจัยที่มีอิทธิพลทางตรงต่อความเครียด ได้แก่ การเผชิญปัญหา การมองโลกในแง่ดี การเห็นคุณค่าในตนเอง และการสนับสนุนทางสังคม
2. การมองโลกในแง่ดี การเห็นคุณค่าในตนเอง และการสนับสนุนทางสังคม มีอิทธิพลทางตรงต่อการเผชิญปัญหาของบุคลากรสาธารณสุขที่ปฏิบัติงานในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้
3. ตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กับความเครียด ได้แก่ การเผชิญปัญหา การมองโลกในแง่ดี การเห็นคุณค่าในตนเอง และการสนับสนุนทางสังคม

ประโยชน์ของการวิจัย

ประโยชน์ในทางวิชาการ

1. ผู้บริหารสามารถนำข้อมูลจากการศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความเครียดของบุคลากรสาธารณสุขที่ปฏิบัติงานในสามจังหวัดชายแดนใต้ นำมาใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงและพัฒนาการดำเนินงานในองค์กร เพื่อลดความเครียดในการปฏิบัติงาน เพื่อส่งเสริมให้บุคลากรสามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพนำมาซึ่งการบรรลุเป้าหมายในการปฏิบัติงาน

ประโยชน์ในทางปฏิบัติ

1. ได้โมเดลเชิงสาเหตุของความเครียดของบุคลากรสาธารณสุขที่ปฏิบัติงานในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ซึ่งได้ทราบถึงปัจจัยที่เป็นอิทธิพลที่ส่งผลให้บุคลากรสาธารณสุขที่ปฏิบัติงานในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้เกิดความเครียด
2. ข้อค้นพบที่ได้จากการศึกษาวิจัยสามารถนำมาใช้เป็นแนวทางสำหรับบุคลากรสาธารณสุขหรือบุคลากรทางด้านอื่นๆ ที่มีความสนใจในการที่จะพัฒนาตนเอง เพื่อป้องกันหรือลดภาวะที่จะก่อให้เกิดความเครียดทั้งในด้านการปฏิบัติงานและการดำเนินชีวิตประจำวันได้

ขอบเขตของการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ บุคลากรสาธารณสุขที่ปฏิบัติงานในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ประจำปีงบประมาณ 2559 จำนวน 11,222 คน (ที่มา : สถิติบุคลากรสาธารณสุขในแต่ละจังหวัด ณ เดือน สิงหาคม 2559)

1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ บุคลากรสาธารณสุขที่ปฏิบัติงานในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ซึ่งได้มาจากการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นภูมิ (Stratified random sampling) เพื่อให้ได้ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง (Sample size) และได้คำนวณหาขนาดกลุ่มตัวอย่างจากสูตร Taro Yamane เพื่อกำหนดเป็นจำนวนประชากรเป้าหมายในการวิจัย จากนั้นผู้วิจัยได้กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาวิจัยตามแนวคิดของ Hair et al. (1998) จึงได้ขนาดของกลุ่มตัวอย่างเท่ากับ 460 คน (บุญโรม สุวรรณพาหุ, 2557) เพื่อป้องกันข้อมูลสูญหายและให้ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ใกล้เคียงกับจำนวนประชากรมากที่สุดทางผู้วิจัยได้เพิ่มจำนวนมาตรวัดที่ใช้ในการวิจัยอีกร้อยละ 10 จากจำนวนกลุ่มตัวอย่างที่คำนวณได้ (ราโพ สุขสวัสดิ์ ณ อยุธยา, 2533) จึงได้จำนวนกลุ่มตัวอย่างการวิจัยทั้งหมด 487 คน

2. ตัวแปรในการวิจัย

ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษาวิจัยปัจจัยเชิงสาเหตุครั้งนี้ ประกอบด้วย

2.1 ตัวแปรแฝงภายใน (Endogenous latent variables) ได้แก่ ความเครียด (Stress) ซึ่งประกอบไปด้วยจำนวนตัวแปรสังเกตได้ 4 ตัวแปร คือ ด้านลักษณะงาน (Job description) ด้านความสำเร็จและความก้าวหน้าในอาชีพ (Success) ด้านสัมพันธภาพ (Relationship) และด้านโครงสร้างนโยบายและบรรยากาศในองค์กร (Policy organization)

2.2 ตัวแปรแฝงภายนอก (Exogenous latent variables) ได้แก่ การเผชิญปัญหา (Coping) การมองโลกในแง่ดี (Optimism) การเห็นคุณค่าในตนเอง (Self – esteem) และการสนับสนุนทางสังคม (Social support)

การเผชิญปัญหา (Coping) ประกอบด้วยตัวแปรสังเกตได้ 3 ตัวแปร คือ การเผชิญปัญหาแบบมุ่งจัดการกับปัญหา (Problem-focused coping) การเผชิญปัญหาแบบการแสวงหาการสนับสนุนทางสังคม (Support-seeking strategies) และการเผชิญปัญหาแบบหลีกเลี่ยง (Avoidance strategies)

การมองโลกในแง่ดี (Optimism) ประกอบด้วยตัวแปรสังเกตได้ 3 ตัวแปร คือ การคงทนถาวร (Permanence) การแผ่ขยายความรู้สึกรวม (Pervasiveness) และการเกี่ยวข้องกับตนเอง (Personalization)

การเห็นคุณค่าในตนเอง (Self-esteem) ประกอบด้วยตัวแปรสังเกตได้ 4 ตัวแปร คือ การมีความสำคัญ (Significance) การมีความสามารถ (Competence) การมีอำนาจ (Power) และการมีคุณความดี (Virtue)

การสนับสนุนทางสังคม (Social support) ประกอบด้วยตัวแปรสังเกตได้ 3 ตัวแปร คือ การได้รับการสนับสนุนทางด้านอารมณ์ (Emotional support) การได้รับการสนับสนุนทางด้านข้อมูลข่าวสาร (Informational support) และการได้รับการสนับสนุนทางด้านทรัพยากร (Instrumental support)

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. ความเครียด (Stress) หมายถึง สภาวะทางอารมณ์หรือความรู้สึกของบุคคลากรสาธารณสุขที่เกิดขึ้นเมื่อต้องเผชิญกับปัญหาต่างๆ ในการปฏิบัติงานทำให้รู้สึกคับข้องใจหรือรู้สึกกดดันมากเกินไป ส่งผลให้เกิดความทุกข์ใจและความไม่สบายใจ ทำให้บุคคลากรสาธารณสุขต้องมีการปรับตัวเพื่อรักษาสมดุลของตนเองไว้ และหากไม่สามารถต่อสู้กับความกดดันนั้นได้ จะส่งผลต่อสุขภาพร่างกายและจิตใจอันเป็นสาเหตุที่ทำให้เกิดพฤติกรรมที่แปรปรวนได้

2. การเผชิญปัญหา (Coping) หมายถึง ความคิดหรือการกระทำ และวิธีการต่างๆ ของบุคคลากรสาธารณสุขที่นำมาปรับใช้เพื่อปรับเปลี่ยนพฤติกรรม ความคิด ความรู้สึกของตนเอง เพื่อผ่อนคลายความเครียดที่เกิดจากความไม่สมดุลของสภาวะทางร่างกายและจิตใจที่ก่อให้เกิดผลกระทบต่อ การดำเนินชีวิต ซึ่งบุคคลากรสาธารณสุขที่มีความสามารถในการเผชิญปัญหาและฝ่าฟันอุปสรรคสูงจะเป็นบุคคลที่มีจิตใจที่เข้มแข็งไม่ย่อท้อต่ออุปสรรคใดๆ ที่ผ่านเข้ามาในชีวิต

3. การมองโลกในแง่ดี (Optimism) หมายถึง ความคิด ความเชื่อ อย่างมีเหตุผลของบุคคลากรสาธารณสุขที่มีความหวังในทางบวกต่อสถานการณ์ที่ไม่พึงปรารถนาที่ผ่านเข้ามาในชีวิต รวมทั้งยอมรับสภาพของความจริงที่เกิดขึ้น เลือกที่จะแก้ไขหรือเผชิญกับสถานการณ์โดยการปรับความคิด ความเชื่อ ด้วยความมั่นใจ สามารถควบคุมตนเองและมีความพึงพอใจในสิ่งที่เกิดขึ้น

4. การเห็นคุณค่าในตนเอง (Self-esteem) หมายถึง ความคิด ความรู้สึกและการตระหนักรู้ของบุคลกรสาธารณสุขที่ว่าตนเองมีคุณค่า มีความสำคัญ มีความสามารถ มีความเชื่อมั่นในตนเอง โดยมีการพิจารณาหรือการประเมินคุณค่าของตนเองจากประสบการณ์ที่ผ่านเข้ามาจนทำให้บุคลกรสาธารณสุขเกิดความภาคภูมิใจในตนเองหรือการมีทัศนคติที่ดีต่อตนเอง สามารถดำเนินชีวิตประจำวันได้ตามปกติ อันเกิดจากการได้รับความเอาใจใส่ การให้ความสำคัญและการยอมรับจากบุคคลรอบข้าง จึงทำให้บุคลกรสาธารณสุขประสบความสำเร็จในชีวิตตามที่ตนเองปรารถนา และสามารถปรับตัวให้เข้ากับบุคคลในสังคมได้เป็นอย่างดี

5. การสนับสนุนทางสังคม (Social support) หมายถึง บุคลกรสาธารณสุขได้รับการช่วยเหลือหรือการสนับสนุนจากคนรอบข้างในทุกๆ ด้าน ไม่เพียงแต่ความช่วยเหลือทางด้านวัตถุสิ่งของหรือข้อมูล แต่รวมถึงการช่วยเหลือ การสนับสนุนทางด้านจิตใจ ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล และการได้รับการยอมรับจากคนรอบข้าง ซึ่งเป็นแรงผลักดันที่ผู้ให้ มีความประสงค์ให้ผู้รับไปสู่เป้าหมายที่วางไว้ได้

6. บุคลกรสาธารณสุขที่ปฏิบัติงานในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ หมายถึง ข้าราชการ พนักงานราชการ และพนักงานกระทรวงสาธารณสุขทุกวิชาชีพที่ปฏิบัติงานในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ประกอบด้วย ปัตตานี ยะลา และนราธิวาส

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ทบทวนวรรณกรรมจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการสร้างกรอบแนวคิดในการทำวิจัย เรื่อง ปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อความเครียดของบุคลากรสาธารณสุขที่ปฏิบัติงานในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยได้ทำการศึกษาในหัวข้อดังต่อไปนี้

1. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความเครียด

- 1.1 ความหมายและแนวคิดเกี่ยวกับความเครียด
- 1.2 สาเหตุและปัจจัยที่ก่อให้เกิดความเครียด
- 1.3 ประเภทของความเครียด
- 1.4 ระดับของความเครียด
- 1.5 ผลของความเครียด
- 1.6 แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวกับความเครียด
- 1.7 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความเครียด

2. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเผชิญปัญหา

- 2.1 ความหมายของการเผชิญปัญหา
- 2.2 แนวคิดพื้นฐานของความสามารถในการเผชิญปัญหาและฝ่าฟันอุปสรรค
- 2.3 ความสำคัญของความสามารถในการเผชิญปัญหาและฝ่าฟันอุปสรรค
- 2.4 องค์ประกอบของความสามารถในการเผชิญปัญหาและฝ่าฟันอุปสรรค
- 2.5 แนวคิดเกี่ยวกับการเผชิญกับความเครียด
- 2.6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเผชิญปัญหา

3. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวกับการมองโลกในแง่ดี

- 3.1 ความหมายของการมองโลกในแง่ดี
- 3.2 องค์ประกอบของการมองโลกในแง่ดี
- 3.3 วิธีเพิ่มการมองโลกในแง่ดี
- 3.4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการมองโลกในแง่ดี

4. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเห็นคุณค่าในตนเอง

- 4.1 ความหมายของการเห็นคุณค่าในตนเอง
- 4.2 ความสำคัญของการเห็นคุณค่าในตนเอง
- 4.3 แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการเห็นคุณค่าในตนเอง

- 4.4 องค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อการเห็นคุณค่าในตนเอง
- 4.5 ลักษณะของบุคคลที่มีการเห็นคุณค่าในตนเอง
- 4.6 แนวทางพัฒนาและวิธีเสริมสร้างการเห็นคุณค่าในตนเอง
- 4.7 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเห็นคุณค่าในตนเอง

5. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสนับสนุนทางสังคม

- 5.1 ความหมายของการสนับสนุนทางสังคม
- 5.2 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการสนับสนุนทางสังคม
- 5.3 แหล่งการสนับสนุนทางสังคม
- 5.4 ระดับของการสนับสนุนทางสังคม
- 5.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสนับสนุนทางสังคม

6. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการวิเคราะห์อิทธิพลเชิงสาเหตุ

- 6.1 ความหมายเกี่ยวกับการวิเคราะห์เชิงสาเหตุ
- 6.2 ทฤษฎีสัมประสิทธิ์อิทธิพล
- 6.3 ความสัมพันธ์เชิงสาเหตุและผล
- 6.4 หลักการเขียนโมเดลเชิงสาเหตุ
- 6.5 ตัวแปรของความสัมพันธ์เชิงเหตุและผล
- 6.6 วิธีวิเคราะห์อิทธิพลเชิงสาเหตุ
- 6.7 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยเชิงสาเหตุ

7. กรอบแนวคิดในการวิจัย

1. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความเครียด

1.1 ความหมายของความเครียด

ในปัจจุบันได้มีนักวิชาการให้ความหมายหรือคำจำกัดความเกี่ยวกับความเครียดไว้หลากหลาย ซึ่งปกติความเครียดเป็นสภาวะของร่างกายและจิตใจที่ถูกกระตุ้นต่อสิ่งเร้าทั้งภายในและภายนอกจนทำให้บุคคลเกิดความกดดันมากเกินไป ส่งผลให้เกิดความทุกข์ใจและความไม่สบายใจ ทำให้บุคคลต้องมีการปรับตัวเพื่อรักษาสมดุลของตนเองไว้ ซึ่งการมีสุขภาพจิตที่ดีและสมบูรณ์จึงเป็นสิ่งสำคัญต่อสุขภาพร่างกายและจิตใจ ส่งผลให้ร่างกายแข็งแรงและสามารถสร้างภูมิคุ้มกันทางจิตใจได้ดี สามารถปรับตัวเข้ากับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงได้ดีไม่ก่อให้เกิดอาการเจ็บป่วยทางด้านร่างกายและจิตใจ จากการทบทวนวรรณกรรมได้มีนักวิชาการกล่าวถึงความหมายหรือการอธิบายถึงความเครียดไว้ ดังนี้

มนทริกา ปรีชา (2552) ได้กล่าวว่า ความเครียดเป็นสภาวะการขาดความสมดุลทางด้านร่างกายและจิตใจของบุคคล ซึ่งสาเหตุเกิดจากการมีตัวเข้ามากระตุ้นทำให้เกิดความตึงเครียด ที่เรียกว่า Stressor หมายถึง สถานการณ์ ความกดดันที่เป็นสาเหตุทำให้บุคคลเกิดความรู้สึกไม่สบายใจ ความซับซ้อนใจ ถูกบีบคั้นหรือเกิดความกดดันจิตใจ จนทำให้เกิดความทุกข์ และไม่สามารถที่จะหลีกเลี่ยงได้ พร้อมทั้งก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางด้านร่างกาย จิตใจและทางสังคมตามมา ซึ่งการเปลี่ยนแปลงทางด้านต่างๆ เหล่านี้ล้วนเป็นผลมาจากการที่บุคคลตอบสนองต่อสิ่งที่เข้ามากระตุ้นทั้งสิ้น เช่นเดียวกับแนวคิดของ นัชชา เลื่อยโรส (2554) ที่ได้ให้ความหมายว่า ความเครียดเป็นการตอบโต้ต่อสิ่งเร้าที่เข้ามาครอบงำการดำเนินชีวิตในลักษณะที่เป็นอันตราย สูญเสีย คุกคาม ทำหาย หรือเป็นประสบการณ์ที่เกิดขึ้น เมื่อบุคคลรับรู้และมีการแปลความหมายของสิ่งเร้าเหล่านั้นทำให้เกิดความต้องการมากกว่าทรัพยากรที่ตนมีอยู่ แต่สำหรับกรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข (2555) ได้นิยามความเครียดไว้ว่า เป็นเรื่องของร่างกายและจิตใจที่เกิดการตื่นตัวเตรียมรับกับเหตุการณ์ใดเหตุการณ์หนึ่ง ซึ่งบุคคลคิดว่าไม่น่าพึงพอใจหรืออาจเป็นเรื่องที่หนักหนาสาหัสเกินกำลังทรัพยากรที่บุคคลมีอยู่หรือเกินความสามารถของบุคคลที่จะแก้ไขได้ ทำให้รู้สึกหนักใจ เป็นทุกข์และพลอยทำให้เกิดอาการผิดปกติทางด้านร่างกายและพฤติกรรมตามไปด้วย

ส่วนมุมมองของนักวิชาการต่างประเทศได้อธิบายถึงความเครียดว่า เป็นภาวะที่ร่างกายและจิตใจมีปฏิกิริยาตอบสนองต่อสิ่งที่มาคุกคาม ทั้งที่เกิดจากภายในและภายนอกของร่างกาย ทำให้เข้ามาครอบงำการทำงาน การเจริญเติบโตและความต้องการของบุคคล อันมีผลทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงของโครงสร้างและปฏิกิริยาของสารเคมีภายในร่างกายเพื่อต่อต้านสิ่งที่เข้ามาครอบงำนั้น ซึ่งปฏิกิริยานี้จะมีความแตกต่างกันของแต่ละบุคคล และเมื่อบุคคลใดเกิดปฏิกิริยาตอบสนองเหล่านี้ทำให้ภาวะทางด้านร่างกายและจิตใจขาด แสดงออกให้รู้โดยมีกลุ่มอาการทางด้านสรีระที่มีลักษณะเจาะจง อาทิเช่น เกิดอาการความดันโลหิตสูง นอนไม่หลับ ปวดศีรษะ ปวดหลัง เป็นต้น (Selye, 1976) ซึ่งความเครียดเมื่อได้เข้ามากระตุ้นหรือครอบงำการทำหน้าที่ของสิ่งมีชีวิตจะส่งผลกระทบต่ออย่างชัดเจนเมื่อมีตัวที่เข้ามากระตุ้นความเครียดต่อบุคคล ซึ่งจะมีปฏิกิริยาตอบโต้ทางจิตใจ โดยอาจก่อให้เกิดความรู้สึกกดดันขึ้นในมาทันที ในขณะที่กำลังประสบกับสภาวะความขัดแย้งทางด้านความคิดและพฤติกรรม (Campbell, 1981)

Lazarus & Folkman (1984, อ้างอิงจาก เบน วงศ์เครือ, 2552) ได้กล่าวว่า ความเครียดเป็นผลมาจากปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคลกับสิ่งแวดล้อม บุคคลจะเป็นผู้ประเมินด้วยกระบวนการทางปัญญาว่าปฏิสัมพันธ์นั้นจะเป็นสิ่งที่คุกคามทำอันตรายตนเองหรือไม่ การประเมินนั้นขึ้นอยู่กับลักษณะของแต่ละบุคคล เช่น ความคิด ความจำ ประสบการณ์ สวัสดิภาพของตนเอง ถ้าประเมินว่าจะเกิดภาวะเครียดเกินกว่าศักยภาพและแหล่งประโยชน์ที่มีอยู่จะประเมินได้ ทำให้รู้สึกว่าเป็นอันตรายต่อชีวิต บุคคลจะมีการหาแหล่งประโยชน์โดยหาทางเลือกในการจัดการกับความเครียดนั้น

Lazarus & Folkman (1984) ได้รวบรวมความหมายและแนวคิดเกี่ยวกับความเครียด และจัดหมวดหมู่ออกเป็น 4 กลุ่ม ดังนี้

กลุ่มที่ 1 ความเครียดในความหมายของสิ่งเร้าที่เข้ามากระทบบุคคล (Stimulus definitions) อธิบายว่า ความเครียด หมายถึง การที่บุคคลต้องเผชิญกับสิ่งเร้า ทั้งสิ่งเร้าภายนอกและสิ่งเร้าภายในบุคคลที่มีอิทธิพลต่อบุคคลนั้นๆ อาทิเช่น การตกราง การหย่าร้าง การเสียชีวิตของบุคคลในครอบครัว เป็นต้น

กลุ่มที่ 2 ความเครียดในความหมายของปฏิกิริยาที่บุคคลโต้ตอบสิ่งเร้าที่เข้ามาทำอันตรายหรือคุกคามตนเอง (Response definitions) อธิบายว่า ความเครียดหมายถึงปฏิกิริยาตอบสนองที่บุคคลโต้ตอบกับสิ่งเร้าที่เข้ามาทำอันตรายหรือคุกคามหรือทำอันตราย โดยมีการเปลี่ยนแปลงของสรีระที่ตอบสนองต่อสิ่งเร้าทำให้เกิดความเครียด อาทิเช่น มือสั่น หัวใจเต้นเร็วขึ้น ความดันโลหิตสูง กระสับกระส่ายเหงื่อออก กล้ามเนื้อเกร็ง เป็นต้น ในการตอบสนองของร่างกายจากเงื่อนไขที่ไม่พึงพอใจ เรียกว่า Eustress (Selye, 1978)

กลุ่มที่ 3 ความเครียดในความหมายของปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและสิ่งแวดล้อม (Personal environment relationship definitions) โดยผ่านกระบวนการการประเมินค่าทางปัญญา อธิบายว่าความเครียดหมายถึงการรับรู้และประเมินสถานการณ์หรือสิ่งแวดล้อมที่เกิดขึ้นว่าเกินพลังความสามารถหรือเกินทรัพยากรที่มีอยู่และเป็นอันตรายต่อตนเอง

จากความหมายเกี่ยวกับความเครียดของนักวิชาการที่ได้กล่าวไว้ข้างต้นสามารถสรุปได้ว่า ความเครียด หมายถึง เป็นปฏิกิริยาตอบสนองทางด้านร่างกาย จิตใจ ความคิดและพฤติกรรม ซึ่งสาเหตุเกิดจากสิ่งเร้าจากภายในและภายนอกของบุคคลที่มากระตุ้นทำให้บุคคลเกิดความตึงเครียดที่เรียกว่า Stressor ซึ่งหมายถึง เหตุการณ์หรือสถานการณ์ที่ทำให้บุคคลเกิดความไม่สบายใจ ความซับซ้อนหรือความทุกข์ใจ โดยที่บุคคลไม่สามารถจะจัดการหรือรับมือกับสถานการณ์ที่มีความตึงเครียดได้ ซึ่งอาการความตึงเครียดเหล่านี้ เมื่อมีการถูกสะสมมากเกินไปโดยที่ไม่ได้รับการปลดปล่อยหรือระบายออกมาจะส่งผลกระทบต่อสุขภาพทางด้านร่างกายและจิตใจ พฤติกรรมตลอดจนการดำเนินชีวิตประจำวัน โดยจะมีการแสดงอาการทางด้านสรีระ อาทิเช่น อาการนอนไม่หลับหรือนอนมากเกินไป ปวดศีรษะ ปวดหลัง ทานอาหารมากหรือทานน้อยกว่าปกติ ฯลฯ

1.2 สาเหตุและปัจจัยที่ก่อให้เกิดความเครียด

การดำเนินชีวิตประจำวันบุคคลต้องมีการปฏิสัมพันธ์กับบุคคลด้วยกันและสิ่งแวดล้อมที่อยู่รอบๆ บุคคลอยู่ตลอดเวลา ต้องมีการรับมือกับปัญหาเศรษฐกิจและสังคมที่มีการเปลี่ยนแปลงในสังคมปัจจุบัน หรือพบเจอกับความผิดหวัง ความสูญเสีย การพลัดพราก หรือความขัดแย้ง เป็นต้น ซึ่งสิ่งเหล่านี้ล้วนเป็นสาเหตุที่ก่อให้เกิดความเครียด

ฉะนั้น สาเหตุของความเครียด หมายถึง ตัวกระตุ้นหรือสิ่งเร้าที่ก่อให้เกิดความเครียด จึง

ส่งผลให้บุคคลเกิดความเสียสมดุลในการดำเนินชีวิตในสังคมได้ ซึ่งได้มีนักวิชาการหลายท่านได้กล่าวถึงสาเหตุของความเครียดไว้ต่างๆ กัน ดังนี้

คู่มือคลายเครียด (ฉบับปรับปรุงใหม่) กรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข (2555 : 7 - 8) ได้กล่าวสาเหตุของความเครียดไว้ ดังนี้

สาเหตุของความเครียดได้แบ่งออกเป็น 2 ประการ คือ

1. สภาพปัญหาที่เกิดขึ้นในชีวิต อาทิเช่น ปัญหาการเงิน ปัญหาการงาน ปัญหาครอบครัว ปัญหาการเรียน ปัญหาสุขภาพ ปะทะความขัดแย้งระหว่างบุคคล ฯลฯ ซึ่งปัญหาเหล่านี้จะเป็นตัวกระตุ้นให้บุคคลเกิดความเครียดขึ้นมาได้

2. การคิดและการประเมินสถานการณ์ของบุคคล เรามักจะสังเกตได้ว่าบุคคลที่มีการมองโลกในแง่ดี ใจเย็น มีอารมณ์ขัน จะมีความเครียดน้อยกว่าบุคคลที่มองโลกในแง่ร้าย จริงจังกับชีวิตและมีความใจร้อน นอกเนื่องจากนี้บุคคลใดที่มีความรู้สึกว่าตนเองมีบุคคลอื่นคอยให้การช่วยเหลือเมื่อตนเองพบเจอกับปัญหาและอุปสรรค อาทิเช่น มีพ่อแม่ คู่สมรส ญาติพี่น้อง เพื่อสนิทที่รักใคร่และไว้วางใจกันได้ ก็จะทำให้มีความเครียดน้อยกว่าคนที่อยู่โดดเดี่ยวตามลำพังด้วย

ความเครียดมักไม่ได้เกิดจากสาเหตุใดเพียงสาเหตุเดียว แต่มักจะเกิดจากทั้งสองสาเหตุประกอบด้วยกัน ได้แก่ การมีปัญหาเป็นตัวกระตุ้นและมีการคิด การประเมินสถานการณ์ เป็นตัวบ่งบอกว่าจะเครียดมากน้อยแค่ไหน

Miller and Keane (1983, อ้างอิงจาก มยุรี ตานินทร์, 2552) กล่าวว่า สาเหตุของความเครียดอาจเกิดจากสิ่งแวดล้อมภายนอกในร่างกายหรือเกิดจากภาวะภายในร่างกายของบุคคลได้ ดังนี้

1. ความเครียดภายในร่างกาย (Internal stress) ซึ่งสามารถเกิดได้จาก

1.1 ความเครียดทางชีววิทยา (Biological stress) เกิดจากการเปลี่ยนแปลงทางด้านร่างกาย ทางด้านชีวภาพ หรือเกี่ยวข้องกันกับสิ่งที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิต อาทิเช่น อาหาร อากาศ น้ำ ซึ่งถ้าร่างกายได้รับไม่เพียงพอก็จะมีผลทำให้เกิดความรู้สึกไม่สบาย อาทิเช่น หงุดหงิด ปวดศีรษะ อุนเฉียว เกิดเป็นความเครียดขึ้น

1.2 ความเครียดทางพัฒนาการ (Developmental stress) เป็นความเครียดที่เกิดขึ้นในช่วงของพัฒนาการในแต่ละช่วงวัย โดยเป็นความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นตามความต้องการของจิตใจ จากเหตุจูงใจทางสังคม ได้แก่ ความต้องการความรัก ความต้องการมีชื่อเสียง การได้รับการยกย่องนับถือ ความต้องการมีเพื่อน เป็นต้น ซึ่งความต้องการดังกล่าวไม่เป็นไปตามความคาดหวังที่บุคคลต้องการก็จะก่อให้เกิดความเครียดได้

2. ความเครียดจากภายนอกในร่างกาย (External stress) หรืออาจเรียกว่า ความเครียดจากสิ่งแวดล้อม ซึ่งสามารถเกิดได้จาก

2.1 สภาพแวดล้อมภายนอกทั้งทางด้านกายภาพ สถานการณ์ หรือวิกฤตการณ์ที่ก่อให้เกิดอันตรายหรือความเจ็บปวดแก่ร่างกายจะทำให้เกิดความเครียดได้ อาทิเช่น ความร้อน ฝุ่นละออง เชื้อโรค ภาวะน้ำท่วม ไฟไหม้ ภาวะสงคราม เป็นต้น

2.2 ข้อเรียกร้องทางสังคมที่เกิดจากภาวะเบียด วัฒนธรรม ประเพณี ซึ่งถ้าบุคคลนั้นไม่สามารถปฏิบัติตามให้สอดคล้องกับความต้องการของสังคมได้ก็ย่อมก่อให้เกิดความทุกข์ใจ เกิดความเครียด

รัตติพร พนพิเชษฐกุล (2544, อ้างอิงจาก ภัทรศรี โตตาบ, 2551) ได้กล่าวว่า สาเหตุที่ก่อให้เกิดความเครียดในการปฏิบัติงาน ประกอบด้วยปัจจัยต่างๆ 4 ปัจจัย ดังนี้

1. ปัจจัยด้านลักษณะงาน หมายถึง การปฏิบัติงานหรือการมีหน้าที่รับผิดชอบที่มีปริมาณมากจนเกินไปทำให้ไม่มีความสมดุลของงานกับจำนวนบุคลากร การปฏิบัติงานที่เป็นไปอย่างเร่งรีบหรือต้องมีการแข่งกับเวลา การปฏิบัติงานที่มีความไม่ชัดเจนในขอบเขตและบทบาทหน้าที่ในการรับผิดชอบ การปฏิบัติงานที่ไม่ตรงกับความสามารถของตนเอง เมื่อต้องทำงานเดิมที่ทำไปแล้วซ้ำแล้วซ้ำอีก เมื่อต้องปฏิบัติงานที่มีขั้นตอนและความซับซ้อนมากเกินไป

2. ปัจจัยด้านความสำเร็จและความก้าวหน้าในอาชีพ หมายถึง การขาดโอกาสในการจะพัฒนาตนในอาชีพ ทำหน้าที่รู้สึกกังวลและไม่สบายใจเมื่อมีงานที่ท้าทาย การขาดความภาคภูมิใจในผลงานของตนเอง การที่หัวหน้างานไม่ให้การสนับสนุนในการหาความรู้เพิ่มเติมในการพัฒนาศักยภาพ การปฏิบัติงาน รวมถึงเงินเดือนมีความไม่เหมาะสมในปริมาณงานและหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย

3. ปัจจัยด้านสัมพันธภาพ หมายถึง ปัญหาที่เกิดจากความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลกับบุคคล หรือกลุ่มบุคคลที่เกิดในสถานที่ปฏิบัติงาน อาทิเช่น ปัญหาความสัมพันธ์ระหว่างเพื่อนร่วมงานในหน่วยงานหรือองค์กรเดียวกันเกิดความขัดแย้งและมีการแบ่งพรรคแบ่งพวก การขาดความสามัคคี การขาดความช่วยเหลือและให้ความร่วมมือจากเพื่อนร่วมงานหรือผู้บังคับบัญชา และการที่หัวหน้างานไม่ยอมรับในความสามารถของบุคลากร เป็นต้น

4. ปัจจัยด้านโครงสร้างนโยบายและบรรยากาศองค์กร หมายถึง ลักษณะหน่วยงานหรือองค์กรที่มีลักษณะไม่เหมาะสมต่อการปฏิบัติงาน อาทิเช่น บรรยากาศในหน่วยงานไม่เอื้อต่อการปฏิบัติงาน มีผู้บังคับบัญชาหรือหัวหน้างานที่ไม่มีความยุติธรรม ขาดความรับผิดชอบในการช่วยแก้ไข ปัญหาที่เกิดขึ้น หรือการบริหารงานของผู้บังคับบัญชาหรือหัวหน้างานขาดประสิทธิภาพ อุปกรณ์เครื่องมือในการปฏิบัติงานมีไม่เพียงพอ และการขาดการให้ขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานแก่บุคลากร เป็นต้น

ตามแนวคิดของ Bernard and Krupat (1994, อ้างอิงจาก มะมัสสุที สามะแอ, 2551) ได้แบ่งปัจจัยที่ก่อให้เกิดความเครียด ซึ่งจัดเป็นหมวดหมู่ได้ 4 ด้าน ดังนี้

1. ปัจจัยด้านบุคคล (Personal) ความเครียดด้านตัวบุคคล มักจะเกิดความ

ขัดแย้งในบทบาทของตัวบุคคล และการมีบุคลิกภาพแบบมุ่งความสำเร็จสูง เพราะบุคคลที่มุ่งความสำเร็จสูงมักจะมี ความขัดแย้งในตัวเองสูงซึ่งจะนำไปสู่ความเครียด ความวิตกกังวลและการเจ็บป่วยทางด้านร่างกาย

นอกจากนี้การมีเป้าหมายที่ไม่แน่นอนและไม่มั่นคงของบุคคล อาจเป็นสาเหตุที่สำคัญอีกสาเหตุหนึ่งที่ก่อให้เกิดความเครียดได้

2. ปัจจัยด้านครอบครัวและสังคม (Family and social) โดยปกติในการอยู่ร่วมกันในสังคมบุคคลจะต้องมีเพื่อนหรือการมีสัมพันธภาพกับบุคคลอื่น ในบางครั้งสัมพันธภาพภายในครอบครัวและสังคมอาจไม่ราบรื่น และก่อให้เกิดความขัดแย้ง ความกดดันและความคับข้องใจ ซึ่งจะนำไปสู่ความเครียดได้ และเหตุการณ์ที่สำคัญในชีวิตที่ทำให้เกิดการเริ่มต้นและสิ้นสุดในการมีสังคมนั้น อาทิเช่น การแต่งงาน การหย่าร้างและการเสียชีวิต เป็นตัวที่ทำให้เกิดผลกระทบและทำให้บุคคลเกิดความเครียดได้เช่นกัน

นอกจากนี้การมีบุคคลที่เจ็บป่วยรุนแรงหรือพิการอยู่ในครอบครัว ก็จะเป็นภาระที่ก่อให้เกิดความเครียดในระยะยาวแก่ผู้ดูแลได้ เนื่องจากภาวะนี้จะเป็นตัวจำกัดความมีอิสระและการทำกิจกรรมต่างๆ ในชีวิต จึงนำไปสู่ความกดดันและความคับข้องใจ ในขณะที่มีความคับข้องใจเพิ่มมากขึ้นก็จะมีความรู้สึกผิดเพิ่มมากขึ้นเช่นเดียวกัน จึงทำให้เกิดความเครียดตามมา

3. ปัจจัยด้านการทำงาน (Work) ในการทำงานนั้นบุคคลมักจะต้องพบเจอกับปัญหาอุปสรรคมากมาย ซึ่งเป็นสาเหตุที่ก่อให้เกิดความเครียด อาทิเช่น การเปลี่ยนความรับผิดชอบในงานซึ่งอาจถูกเลื่อนขั้นหรือลดระดับลง การมีปัญหากับเพื่อนร่วมงาน การถูกยกเลิกการจ้าง การถูกไล่ออกจากงาน การถูกประเมินงาน การทำงานที่รับผิดชอบกับชีวิตผู้อื่น ความรู้สึกไม่ปลอดภัยในการทำงาน และนอกจากนี้การถูกคาดหวังได้ให้ปริมาณงานมากๆ ก็ทำให้เกิดความเครียดได้เช่นกัน

4. ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อม (Environment) สิ่งแวดล้อมทางกายภาพที่ก่อให้เกิดความเครียด ได้แก่ ความดังของเสียง แสงสว่างที่จ้าหรือมืดเกินไป สภาพอากาศที่ไม่เหมาะสม เป็นต้น นอกจากนี้การเคยประสบกับสิ่งแวดล้อมหรือเหตุการณ์ที่ไม่พึงปรารถนาทำให้บุคคลเกิดภาวะเครียดได้ อาทิเช่น ทหารที่เคยอยู่ในสภาพแวดล้อมของสงครามและเกิดภาวะเครียดหลังจากเกิดเหตุการณ์ที่กระทบกระเทือนใจอย่างรุนแรง (Post traumatic stress disorders) จะมีอาการต่างๆ ตามมา อาทิเช่น ฝันร้าย หงุดหงิด วุ่นวายใจ สมาธิเสีย มีท่าทางตอบสนองเกินความจริง ต่อเสียงที่คล้ายคลึงกับประสบการณ์ที่เคยประสบในภาวะสงคราม ระมัดระวังตัวอย่างผิดปกติ ขาดความสนใจในกิจกรรมต่างๆ และอาจมีพฤติกรรมแยกตัวออกจากสังคม

จากที่ได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสาเหตุที่ก่อให้เกิดความเครียดที่นักวิชาการหลายๆ ท่านได้กล่าวสามารถสรุปได้ว่า สาเหตุที่ทำให้บุคคลเกิดความเครียดนั้นสามารถแบ่งออกเป็น

2 สาเหตุ ได้แก่ ความเครียดที่เกิดจากสาเหตุภายในและภายนอกของตัวบุคคล ซึ่งสาเหตุที่เกิดจากภายในของตัวบุคคลประกอบด้วยสาเหตุที่เกิดจากการเปลี่ยนทางด้านร่างกายและจิตใจ ได้แก่ ปวดศีรษะ ทานอาหารไม่เพียงพอ พักผ่อนไม่เพียงพอ ความเหนื่อยล้าของร่างกายและสาเหตุที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงทางด้านจิตใจ ได้แก่ ซึมเศร้า ท้อแท้ สิ้นหวัง คับข้องใจ หงุดหงิด ใจร้อน เป็นต้น ส่วนความเครียดที่เกิดจากสาเหตุภายนอกของตัวบุคคล ประกอบด้วยสาเหตุที่เกิดจากสังคม ได้แก่ สถานการณ์หรือเหตุการณ์ที่ก่อให้เกิดความเครียด การถูกไล่ออกจากหน้าที่การงาน การมีความรู้สึกที่ไม่ปลอดภัยในขณะที่ปฏิบัติงาน การมีปัญหาเกี่ยวกับเพื่อนร่วมงานหรือหัวหน้างาน การอยู่ในสถานที่ที่มีเสียงดังหรือที่มีบุคคลเป็นจำนวนมาก สภาพอากาศที่ไม่เหมาะสม การสูญเสียบุคคลอันเป็นที่รัก สภาพเศรษฐกิจในสังคมปัจจุบัน เป็นต้น การที่บุคคลจะเกิดความเครียดนั้นมักไม่ได้เกิดจากสาเหตุใดเพียงสาเหตุเดียว แต่มักจะเกิดจากทั้งสองสาเหตุประกอบด้วยกัน

1.3 ประเภทของความเครียด

ความเครียดที่เกิดขึ้นกับบุคคลทั้งความเครียดที่เกิดทางด้านร่างกายและจิตใจ ล้วนมีสาเหตุที่แตกต่างกัน ซึ่งได้มีนักวิชาการแบ่งประเภทของความเครียด ดังนี้

จิราภรณ์ ตั้งกิตติภรณ์ (2556 : 139) ได้แบ่งความเครียดออกเป็น 2 ประเภท ดังนี้

1. ความเครียดฉับพลัน (Acute stress) หรือความเครียดระยะสั้น (Short-term) เป็นการตอบสนองหรือเป็นปฏิกิริยาโต้ตอบต่อสิ่งคุกคามในปัจจุบัน อาจเป็นการตอบสนองแบบเผชิญหน้าหรือหลีกเลี่ยง (Fight or Flight Response) สิ่งคุกคามนั้นอาจเป็นสถานการณ์ที่เป็นอันตรายที่แท้จริงหรือเป็นการรับรู้ส่วนบุคคลก็ได้ อาทิเช่น เสี่ยงรบกวน การข่มขู่ การอยู่โดดเดี่ยว การติดเชื้อมีอันตราย ผลกระทบจากการใช้เทคโนโลยี อาทิเช่น รั้งสีจากคอมพิวเตอร์ เสียงดังของโทรศัพท์มือถือ หรือสิ่งคุกคามที่อาจมาจากการเป็นจิตนาการ ความจำเกี่ยวกับเหตุการณ์ที่เลวร้ายในอดีต โดยทั่วไปความเครียดประเภทฉับพลันจะผ่อนคลายได้เมื่อสิ่งที่ถูกคุกคามนั้นได้ผ่านพ้นไป

2. ความเครียดเรื้อรัง (Chronic stress) หรือความเครียดระยะยาว (Long-term) เป็นการตอบสนองสิ่งที่เข้ามาคุกคามที่คงอยู่เป็นเวลานาน แม้บุคคลนั้นจะพยายามเผชิญหน้าและหลบหนีจากสิ่งคุกคามนั้น (Fight or flee response) บุคคลนั้นไม่สามารถจัดการกับสิ่งคุกคามหรือควบคุมสถานการณ์นั้นได้ สิ่งคุกคามเรื้อรัง ได้แก่ ความกดดันจากการปฏิบัติงาน ปัญหาสัมพันธภาพที่ยืดเยื้อ สภาพชีวิตที่ต้องอยู่โดดเดี่ยว ความวิตกกังวลต่อสถานะทางเศรษฐกิจ นิสัยที่มีความคิดเชิงลบ การเจ็บป่วยเรื้อรังต่างๆ

Miller & Keame (1972, อ้างอิงจาก มะมัสซูกิ สามะแอะ, 2551) ได้แบ่งความเครียดออกเป็น 2 ชนิด ได้แก่ ความเครียดทางด้านร่างกายและความเครียดทางด้านจิตใจ

1. ความเครียดทางด้านร่างกาย (Physical stress) แบ่งเป็น 2 ประเภท ตาม

ปฏิกิริยาตอบสนอง คือ

1.1 ความเครียดชนิดเฉียบพลัน (Emergency stress) เป็นความเครียดเกิดขึ้นทันทีทันใดที่ได้รับสิ่งที่คุกคามชีวิตที่เกิดขึ้นทันทีทันใด อาทิเช่น การได้รับบาดเจ็บ การเกิดอุบัติเหตุหรือการตกอยู่ในสภาพการกระทำที่น่ากลัว เป็นต้น

1.2 ความเครียดชนิดต่อเนื่องกัน (Continuing stress) เป็นสิ่งคุกคามชีวิตที่เกิดขึ้นต่อเนื่อง อาทิเช่น การเปลี่ยนแปลงของร่างกายในวัยต่างๆ หรือการเปลี่ยนแปลงของร่างกายในบางโอกาส อาทิเช่น การเจ็บป่วยเรื้อรัง การตั้งครรภ์ การย้ายเข้าสู่วัยชรา เป็นต้น

2. ความเครียดทางด้านจิตใจ (Psychological stress) เป็นการตอบสนองของร่างกายอย่างเฉียบพลัน เมื่อคิดว่าจะมีอันตรายเกิดขึ้น ทำให้เกิดความเครียดของกล้ามเนื้อ หัวใจเต้นแรงและเร็ว

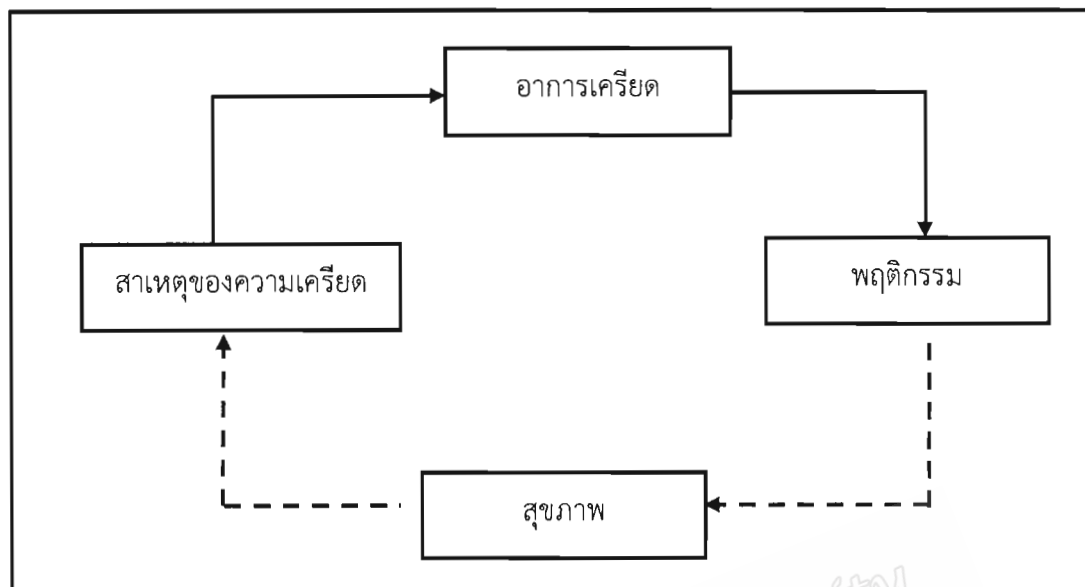
Selye (1996, อ้างอิงจาก โรจนรินทร์ โกลมศิริ, 2551) ได้แบ่งความเครียดของความเครียดออกเป็น 2 ประเภท ได้แก่

1. Eustress หมายถึง ความเครียดที่มีผลดีที่บุคคลพยายามแสวงหาให้กับตัวเอง อาทิเช่น การสอบแข่งขันการเรียนต่อหรือการสอบเพื่อให้ได้งาน ซึ่งทำให้บุคคลต้องมีความกระตือรือร้นและขยันในการอ่านหนังสือ การขยายธุรกิจหรือการมีตำแหน่งและหน้าที่การงานที่สูงขึ้น การปรับเปลี่ยนนิสัยของตนเอง เป็นต้น

2. Distress หมายถึง ความเครียดที่ไม่ดีสำหรับบุคคล ซึ่งเป็นความเครียดที่บุคคลพยายามหลีกเลี่ยง อาทิเช่น การถูกออกจากการเรียน การถูกออกกจากหน้าที่การงาน การหย่าร้าง ความเจ็บป่วย การถูกจำคุก เป็นต้น

จากการศึกษาค้นคว้าและอ้างอิงเกี่ยวกับประเภทของความเครียดแล้ว ได้มีนักวิชาการได้กล่าวถึงกระบวนการของความเครียดที่มีความเกี่ยวข้องกับวงจรสุขภาพ ดังภาพประกอบ 1 Farmer, Monahan and Hekeler (1984, อ้างอิงจาก โรจนรินทร์ โกลมศิริ, 2551)

ภาพประกอบ 1 วงจรสุขภาพ



ที่มา : Farmer, Monahan and Hekeler (1984, อ้างอิงจาก โรจนรินทร์ โกมลหิรัญ, 2551 : 13 - 14)

จากภาพสามารถอธิบายวงจรสุขภาพ ดังนี้

1. สาเหตุของความเครียด (Source of stress) สาเหตุของความเครียดสามารถเกิดขึ้นได้หลายทาง เริ่มตั้งแต่ตัวของบุคคล ครอบครัว สภาพแวดล้อมในการทำงาน บ่อยครั้งที่ความเครียดเกิดขึ้นจากปัจจัยหลายๆ อย่างพร้อมกัน
2. อาการเครียด (Stress symptom) อาการเครียดจะเกี่ยวข้องกับอารมณ์ ความรู้สึกของบุคคล อาทิเช่น ความรู้สึกเสียใจ ความวิตกกังวล ซึมเศร้า หงุดหงิด เบื่อหน่าย เป็นต้น ซึ่งจะส่งผลต่อสุขภาพของร่างกาย อาทิเช่น ทำให้มีอาการปวดศีรษะ ปวดท้อง ทานอาหารได้น้อยหรือทานมากเกินไป นอนไม่หลับหรือนอนมากเกินไป เป็นต้น อาการของความเครียดเหล่านี้เป็นปฏิกิริยาของร่างกายที่มีสาเหตุมาจากความเครียดจากสถานการณ์นั้น ๆ
3. พฤติกรรม (Behavior) สืบเนื่องมาจากผลของความเครียดที่เป็นการกระทำ (Action) ที่มีความสัมพันธ์กับความรู้สึก อาทิเช่น บุคคลเกิดความเบื่อหน่าย (ผลของความเครียด) เนื่องจากชีวิตประจำวัน (สาเหตุของความเครียด) ทำให้ออนมาก (พฤติกรรม) ดังนั้น ผลของความเครียดสามารถเปลี่ยนพฤติกรรมได้
4. สุขภาพ (Health) ในที่นี้รวมทั้งสุขภาพทางด้านร่างกายและสุขภาพจิต โดยลักษณะของความเครียดนั้น อาจส่งผลให้บุคคลเกิดพฤติกรรมทางบวก อาทิเช่น มีความมุ่งมั่นที่จะเผชิญกับสถานการณ์ เป็นต้น หรืออาจส่งผลให้บุคคลเกิดพฤติกรรมทางลบ อาทิเช่น มีความรู้สึกสิ้นหวัง ท้อแท้

เป็นต้น จากภาพที่ 1 ข้างต้น เส้นประ หมายถึง พฤติกรรมที่เกิดขึ้น ซึ่งจะมีผลต่อสุขภาพหรือไม่ขึ้นอยู่กับพฤติกรรมว่าบุคคลจะแสดงพฤติกรรมทางบวกหรือพฤติกรรมทางลบ

ความเครียดของบุคคลส่งผลให้ร่างกายเกิดการเปลี่ยนแปลงทางด้านพฤติกรรม เพื่อให้บุคคลมีการปรับตัวเป็นขั้นเป็นตอน ซึ่งสาเหตุของความเครียด อาการเครียด พฤติกรรม รวมทั้งสุขภาพทางด้านร่างกายและสุขภาพจิตล้วนมีความเกี่ยวข้องกันทั้งสิ้น

1.4 ระดับของความเครียด

ความเครียดที่เกิดขึ้นกับบุคคลในแต่ละคน ถึงแม้ว่าจะมาจากสาเหตุเดียวกันหรือแตกต่างกัน แต่ระดับของความเครียดจะมีความรุนแรงที่แตกต่างกัน ซึ่งขึ้นอยู่กับการยอมรับหรือความสามารถในการปรับตัวของแต่ละบุคคลที่มีต่อความเครียดที่ตนเองกำลังเผชิญในที่จะเกี่ยวข้องกับพื้นฐานทางด้านจิตใจ อารมณ์ สังคมและสิ่งแวดล้อมที่เข้ามากระตุ้น ซึ่งสามารถวัดได้จากพฤติกรรมที่เป็นปฏิกิริยาตอบสนองต่อสิ่งมากระตุ้นหรือเหตุการณ์ต่างๆ ที่มากระทบกระเทือนต่อบุคคลนั้น และบุคคลจะมีการแสดงออกมาหลากหลายรูปแบบมีตั้งแต่ระดับที่สามารถควบคุมตนเองได้จนถึงระดับที่ควบคุมตนเองไม่ได้ ได้มีนักวิชาการแบ่งระดับความเครียดออกเป็นระดับต่างๆ ดังนี้

Frain & Valiga (1979, อ้างอิงจาก มะมัสซูกิ สามะแอะ, 2551) ได้แบ่งความเครียดออกเป็น 4 ระดับ ดังนี้

ระดับที่ 1 ความเครียดที่เกิดขึ้นตามปกติในชีวิตประจำวัน (Day to day stress) ความเครียดในระดับนี้ทำให้คนปรับตัวโดยอัตโนมัติ และใช้พลังงานในการปรับตัวน้อยที่สุด อาทิเช่น การมีชีวิตแบบเร่งรัด การเดินทางในสภาพการจราจรติดขัด การปรับตัวกับสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไปความเครียดในระดับนี้มีน้อยมากและหมดไปในระยะเวลาอันสั้น จะไม่มีการคุกคามต่อการดำเนินชีวิต

ระดับที่ 2 ความเครียดระดับต่ำ (Mild stress) ความเครียดในระดับนี้เป็นความเครียดที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวันเนื่องจากมีสิ่งที่มาคุกคาม อาทิเช่น การสัมภาษณ์เพื่อเข้าทำงานหรือพบเหตุการณ์ที่สำคัญในสังคม ซึ่งความเครียดในระดับนี้จะทำให้บุคคลตื่นตัวและร่างกายจะเกิดปฏิกิริยาต่อต้านขึ้น ความเครียดในระดับนี้จะน้อยและสิ้นสุดลงในระยะเวลาเพียงไม่กี่วินาทีหรือชั่วโมง

ระดับที่ 3 ความเครียดระดับปานกลาง (Moderate stress) ความเครียดในระดับนี้ จะมีความแรงกว่าความเครียดระดับที่ 1 และระดับที่ 2 อาจปรากฏเป็นเวลานานและไม่สามารถปรับตัวได้ในเวลาอันรวดเร็ว อาทิเช่น ความเครียดที่เกิดขึ้นจากการเข้าทำงานใหม่ การทำงานหนัก การเจ็บป่วยที่รุนแรง ซึ่งสภาวะนี้ทำให้บุคคลรู้สึกคุกคามเนื่องจากอยู่ระหว่างความสำเร็จกับความ

ล้มเหลว บุคคลจะไม่สามารถควบคุมสถานการณ์ต่างๆ ได้ และจะมีการแสดงออกทางอารมณ์เพื่อลดความเครียด โดยความเครียดในระดับนี้จะเกิดขึ้นเป็นระยะเวลาชั่วโมงหลายชั่วโมงหรืออาจจะเป็นวัน

ระดับที่ 4 ความเครียดระดับสูง (Severe stress) ความเครียดในระดับนี้เกิดจากสถานการณ์คุกคามยังคงดำเนินอยู่อย่างต่อเนื่อง จนทำให้บุคคลเกิดความเครียดสูงขึ้น ความเครียดในระดับนี้จะทำให้บุคคลประสบความล้มเหลวในการปรับตัว อาทิเช่น ขาดสมาธิในการทำงาน ไม่สนใจครอบครัวเกิดการขาดงานความเครียดในระดับนี้จะเกิดขึ้นเป็นสัปดาห์ เดือน หรือเป็นปี

คมสัน บุญจรงค์ (2554) ได้แบ่งระดับของความเครียดออกเป็น 3 ระดับ ดังนี้

ระดับที่ 1 ความเครียดระดับต่ำ (Mild stress) ความเครียดในระดับนี้เป็นภาวะของจิตใจที่มีความเครียดอยู่ในระดับเล็กน้อยสามารถเกิดขึ้นได้กับบุคคลทุกๆ ไปในการชีวิตประจำวัน และสามารถหายได้เอง โดยไม่มีการเปลี่ยนแปลงที่เห็นชัดเจนด้านสรีรวิทยาของร่างกาย ความคิด อารมณ์และพฤติกรรม ดังนั้น ความเครียดในระดับนี้ถือว่าเป็นความเครียดที่อยู่ภาวะปกติ ไม่ส่งผลเสียต่อการดำเนินชีวิตประจำวันของบุคคล

ระดับที่ 2 ความเครียดระดับปานกลาง (Moderate stress) ความเครียดในระดับนี้เป็นภาวะของจิตใจที่มีความเครียดอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งจะมีการเปลี่ยนแปลงทางด้านสรีรวิทยาของร่างกาย ความคิด อารมณ์ และพฤติกรรม รวมทั้งการดำเนินชีวิตประจำวันแสดงออกมาให้เห็น ความเครียดในระดับนี้ถือว่าเป็นความเครียดที่มีความรุนแรงมากกว่าความเครียดในระดับแรก จำเป็นจะต้องรีบหาสาเหตุที่เป็นตัวก่อให้เกิดความเครียดนำมาแก้ไข เพราะหากปล่อยทิ้งไว้จะทำให้ความเครียดเพิ่มมากขึ้น ส่งผลให้สภาพทางด้านร่างกายและจิตใจเกิดเป็นโรคต่างๆ ตามมา อันเนื่องมาจากความเครียด รวมทั้งการดำเนินชีวิตประจำวันเสียไปและอาจทำให้การทำงานเกิดความผิดพลาดได้

ระดับที่ 3 ความเครียดระดับสูง (Severe stress) ความเครียดในระดับนี้เป็นภาวะของจิตใจที่มีความเครียดที่รุนแรงหรือเครียดมากกว่าความเครียดในระดับที่สอง ซึ่งมีการเปลี่ยนแปลงที่เห็นได้ชัดเจนมากทางด้านสรีรวิทยาของร่างกาย ความคิด อารมณ์และพฤติกรรม รวมทั้งการดำเนินชีวิตประจำวันแสดงออกมาให้เห็น บุคคลที่มีความเครียดในระดับนี้จะมีการดำเนินชีวิตประจำวันที่เสียไปมีการตัดสินใจที่ผิดพลาด บุคคลที่อยู่ในระดับนี้ต้องมีการความดูแลและให้ความช่วยเหลือถึงแม้สาเหตุที่เป็นตัวก่อให้เกิดความเครียดหมดไป แต่บุคคลก็ไม่สามารถทำให้ความเครียดที่อยู่ในตัวบุคคลนั้นหมดไปได้โดยง่าย ดังนั้น การช่วยตนเองเพียงอย่างเดียวของบุคคลนั้นไม่เพียงพอ แต่ต้องมีบุคคลอื่นเข้ามาช่วยเหลือด้วย เนื่องจากบุคคลมีความเสื่อมโทรมทางด้านร่างกายและสภาพจิตใจ

1.5 ผลของความเครียด

ความเครียดโดยทั่วไปจะเกี่ยวข้องกับอารมณ์และความรู้สึกนึกคิด อาทิเช่น หงุดหงิด วิตกกังวล ซึมเศร้า ท้อแท้ สิ้นหวัง หว่แว้ โดดเดี่ยว รวมทั้งผลทางด้านร่างกาย อาทิเช่น นอนหลับ เยอะ ทานอาหารได้มากหรือน้อย ปวดศีรษะ เป็นต้น ผลของความเครียดเป็นปฏิกิริยาที่มีการตอบสนองต่อร่างกายและจิตใจที่มีต่อสาเหตุของความเครียดในเหตุการณ์นั้นๆ

Michal (1991, อ้างอิงจาก มะมัสซูกิ สามะแอะ, 2551) ได้กล่าวถึง การเปลี่ยนแปลงทางด้านชีวเคมีที่เกิดขึ้นเมื่อบุคคลเมื่อเกิดความเครียด ดังนี้

ความเครียดทางร่างกายหรือจิตใจ มีผลทำให้สมองส่วนอะมิกาดาลาเกิดการกระตุ้น ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของระบบข้อมูลด้านอารมณ์ในสมอง ข้อมูลที่ถูกส่งมาจากศูนย์กลางชั้นสูงในสมองส่วนหน้า จะมีผลต่อการตอบสนองทางอารมณ์ต่อภาวะเครียด เมื่อสมองส่วนอะมิกาดาลาถูกกระตุ้นโดยภาวะเครียดส่งสัญญาณทางระบบประสาทไปกระตุ้นต่อมไฮโปธาลามัสให้หลั่งฮอร์โมนออกมา คือ ฮอร์โมนอะดรีนัลคอร์ติโคโทรปิคฮอร์โมนเข้าสู่กระแสเลือด หลังจากนั้นฮอร์โมนตัวนี้จะไปกระตุ้นต่อมอะดรีนัล ซึ่งเป็นต่อมเล็กๆ อยู่ที่ส่วนยอดของไต 2 ข้าง

ต่อมอะดรีนัล ประกอบด้วย 2 ส่วน คือ ส่วนในหรือเมดัลลา ซึ่งหลั่งฮอร์โมนอะดรีนาลินและนอร์อะดรีนาลิน ส่วนเปลือกของต่อมหรือคอร์เทกซ์ทำหน้าที่หลั่งฮอร์โมนโคเรสเตอรอยด์ (แอดโดสเทอโรน) และกลูโคคอร์ติคอยด์ (คอติซอล) และในขณะเดียวกันต่อมไฮโปธาลามัสก็มีผลกระตุ้นโดยตรงต่อระบบประสาทอัตโนมัติ ทำให้เกิดการตอบสนองของร่างกายอย่างทันทีทันใดต่อภาวะเครียด

ผลจากการกระตุ้นเหล่านี้จะส่งผลให้ร่างกายอยู่ในภาวะเตรียมพร้อมสำหรับการต่อสู้หรือการหนี โดยผ่านทาง 2 ระบบ คือ ระบบตอบสนองทางระบบประสาท ซึ่งมีผลในระยะสั้นและการตอบสนองทางระบบต่อมไร้ท่อ ซึ่งจะมีผลให้ระยะยาวกว่า

1.6 แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวกับความเครียด

ทฤษฎีความเครียดของ Lazarus

Lazarus (1984, อ้างอิงจาก มนทิรา ปรีชา, 2552) ได้อธิบายเกี่ยวกับความเครียดว่า ความเครียดเป็นกระบวนการของความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลกับสิ่งแวดล้อม ซึ่งความเครียดนั้นมิได้เป็นเป็นเพียงตัวที่กระตุ้นหรือการตอบสนองเท่านั้น แต่เป็นกระบวนการที่บุคคลมีอิทธิพลเหนือกว่า ผลกระทบของสิ่งกระตุ้นได้โดยผ่านพฤติกรรม ความคิดและอารมณ์ ดังจะเห็นได้จากการที่แต่ละบุคคลได้รับสิ่งกระตุ้นตัวเดียวกันแต่จะมีระดับของความเครียดที่แตกต่างกัน ซึ่ง Lazarus ได้เรียกกระบวนการนี้ว่า “Cognitive appraisal หมายถึง การประเมินโดยใช้สติปัญญา” เป็นกระบวนการทางด้านสติปัญญาหรือความรู้สึกนึกคิดที่บุคคลใช้ในการประเมินสถานการณ์ที่เข้ามากระทบว่าเป็น

อันตรายต่อตนเองหรือไม่ ซึ่งจะมีการตัดสินใจแยกแยะปัญหาและหาวิธีการในการจัดการ ควบคุม หรือลดความรุนแรงของสถานการณ์ต่างๆ ที่มากระทบต่อตัวของบุคคลและมีการนำแหล่งประโยชน์ที่มีอยู่ (Resources) ของบุคคลนั้นมาใช้อย่างมากในการจัดการกับสถานการณ์นั้นๆ และการตัดสินใจภาวะเครียดซึ่งบุคคลนั้นต้องผ่านกระบวนการของความรู้สึกนึกคิด ซึ่งในที่นี้ Lazarus & Folkman (1984, อ้างอิงจาก มยุรี ตานินทร์, 2552) ได้มีการจำแนกการประเมินโดยการใช้สติปัญญาออกเป็น 3 ขั้นตอนใหญ่ ดังนี้

1. การประเมินปฐมภูมิ (Primary appraisal) หมายถึง การประเมินตัดสินถึงความสำคัญและความรุนแรงของสถานการณ์นั้นๆ ว่ามีผลกระทบอย่างไรต่อบุคคล ซึ่งการประเมินนี้สามารถแบ่งออกเป็น 3 ลักษณะ ได้แก่

1.1 ไม่เกิดผลใดๆ หรือไม่มีความสำคัญกับตนเอง (Irrelevant) คือ การที่บุคคลประเมินว่าสถานการณ์นั้นไม่ได้เกี่ยวข้องกับสวัสดิภาพของตนเอง หรือตนเองไม่ได้มีส่วนได้ส่วนเสียกับสถานการณ์นั้นๆ

1.2 มีผลดีหรือได้รับประโยชน์กับตนเอง (Being positive) คือ การที่บุคคลประเมินว่าสถานการณ์นั้นมีผลไปในทิศทางที่ดีกับสวัสดิภาพของตนเอง ซึ่งทำให้บุคคลนั้นผ่อนคลายโดยไม่ต้องใช้ความพยายามในการจัดการกับสถานการณ์นั้นๆ หรือไม่ต้องใช้ความพยายามในการปรับตัว

1.3 เกิดความเครียด (Stress) คือ การพิจารณาตัดสินว่าในสถานการณ์นั้นๆ บุคคลต้องดึงแหล่งประโยชน์ที่มีอยู่มาใช้ในการจัดการกับสถานการณ์นั้นๆ ซึ่งการประเมินว่าเป็นความเครียดนั้นจะมี 3 ลักษณะ คือ

1.3.1 เป็นอันตรายหรือสูญเสีย (Harm and loss) หมายถึง การที่บุคคลประเมินว่าเกิดการเสียหายขึ้นกับตนเองแล้ว อาทิเช่น การเจ็บป่วย การสูญเสียคนที่รัก เป็นต้น

1.3.2 คุกคาม (Threat) หมายถึง เป็นการประเมินถึงอันตรายหรือการสูญเสียที่จะเกิดขึ้นในอนาคต

1.3.3 ทำทาย (Challenge) หมายถึง เป็นการพิจารณาตัดสินว่าสถานการณ์นั้นๆ อาจจะเป็นอันตราย แต่มีทางที่จะควบคุมได้หรืออาจจะให้ประโยชน์กับตนเองทำให้มีขวัญและกำลังใจดีขึ้น

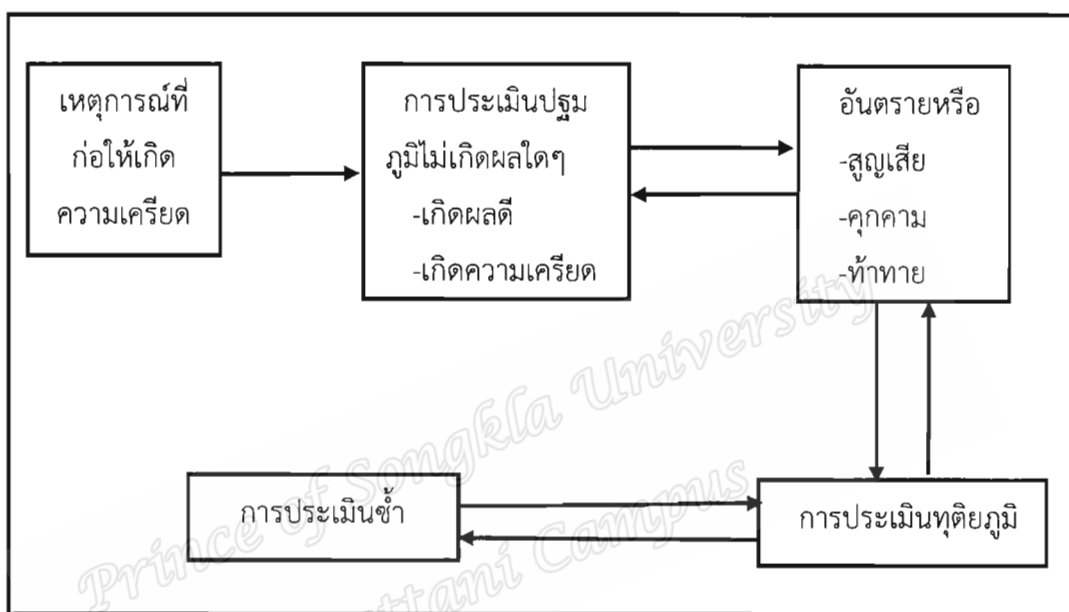
2. การประเมินทุติยภูมิ (Secondary appraisal) หมายถึง การประเมินแหล่งประโยชน์และทางเลือกที่จะจัดการกับสถานการณ์นั้นๆ ซึ่งจะต้องอาศัยความเฉลียวฉลาดในการพิจารณาอย่างถี่ถ้วนมีความซับซ้อนมากขึ้น เพื่อที่จะได้หาทางแก้ไขจัดการกับปัญหาที่เกิดขึ้นได้อย่างเหมาะสม

3. การประเมินซ้ำ (Reappraisal) หมายถึง กระบวนการที่ต่อเนื่องจากการประเมิน

ปฐมภูมิและการประเมินทุติยภูมิ โดยใช้ข้อมูลและแหล่งประโยชน์ทั้งจากสิ่งแวดล้อมและภายในของบุคคลในการควบคุมหรือจัดการกับสถานการณ์ที่มากระทบ

การประเมินซ้ำ เป็นกระบวนการที่เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่องมีลักษณะเป็นพลวัต (Dynamic) อาจปรับเปลี่ยนได้หรืออาจจะเกิดขึ้นพร้อมๆ กันได้ ซึ่งอาจเกิดจากการทำงานของกลไกการปกป้อง (Defense appraisal) ดังภาพประกอบ 2

ภาพประกอบ 2 ผลกระทบของความเครียดต่อเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นกับรูปแบบการประเมินของบุคคล



ที่มา : Lazarus and Folkman (1984, อ้างอิงจาก มยุรี ตานินทร์, 2552 : 19)

การประเมินตัดสินสถานการณ์ว่าเป็นความจริงหรือไม่และเป็นความเครียดชนิดใด รุนแรงมากน้อยแค่ไหนนั้นขึ้นอยู่กับปัจจัยสถานการณ์เฉพาะหน้า (Situational factors) และปัจจัยทางด้านตัวบุคคล (Personal factors) ได้แก่

1. ปัจจัยสถานการณ์เฉพาะหน้า ได้แก่

- 1.1 ความรุนแรงของเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น
- 1.2 ลักษณะของเหตุการณ์นั้นสามารถทำนายได้มากน้อยเพียงใด
- 1.3 ความไม่แน่นอนของเหตุการณ์นั้น

2. ปัจจัยทางด้านตัวบุคคล ได้แก่

- 2.1 ข้อผูกพัน เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นนั้นมีความสำคัญ และมีความหมายต่อบุคคลและบุคคลนั้นมีข้อผูกพันมากน้อยเพียงใด
- 2.2 ความเชื่อว่าตนสามารถควบคุมเหตุการณ์นั้นได้หรือไม่
- 2.3 สติปัญญาของบุคคล ที่ใช้ในการประเมินว่าตรงกับความเป็นจริงเพียงใด ผู้ที่มี

สติปัญญาสามารถประเมินเหตุการณ์ได้ตรงกับความเป็นจริง อาจเกิดความเครียดน้อยกว่าผู้ที่ประเมินเหตุการณ์ไม่ถูกต้อง

Sheridan & Radmacher (1992, อ้างอิงจาก มนทิรา ปรีชา, 2552) ได้อธิบายแนวคิดเกี่ยวกับความเครียดออกเป็น 3 แนวคิดใหญ่ๆ ดังนี้

แนวคิดที่ 1 ความเครียด คือ ปฏิกริยาตอบสนอง

ในทางชีววิทยาและวิทยาศาสตร์ทางการแพทย์ ให้ความสำคัญและมีความสนใจเกี่ยวกับความเครียดว่าเป็นการตอบสนองของร่างกายต่อเหตุการณ์ต่างๆ ที่มากระตุ้น ซึ่งเป็นการเปลี่ยนแปลงทางด้านสรีรวิทยาที่เกิดขึ้นภายในร่างกาย ซึ่งได้มีนักวิชาการที่ให้ความสนใจเกี่ยวกับความเครียดในลักษณะดังกล่าวคือ Selye เขาได้ทำการทดลองกับหนู ซึ่งพบว่า การตอบสนองของร่างกายนี้เป็นสิ่งที่ไม่เฉพาะเจาะจง คือ เมื่อร่างกายตอบสนองต่อสิ่งที่เข้ามากระตุ้นไม่ว่าสิ่งที่มากระตุ้นนั้นจะเป็นอะไร ทำให้ร่างกายเกิดปฏิกริยาตอบสนองในลักษณะคล้ายๆ กัน อาทิเช่น หัวใจเต้นแรง ใจสั่น หน้ามือเห็งือออก มือไม้สั่นและเย็น เป็นต้น ต่อมาได้มีนักวิชาการท่านอื่นๆ ได้ทำการศึกษาในสัตว์ชนิดต่างๆ ทำให้พบว่า เมื่อมีสิ่งใดก็ตามที่เข้ามากระตุ้นทำให้เกิดความเครียดต่างกันจะทำให้สัตว์นั้นมีการตอบสนองต่อสิ่งที่เข้ามากระตุ้นนั้นแตกต่างกัน โดยจะมีการหลั่งฮอร์โมนและสารเคมีของระบบประสาทต่างกัน รวมทั้งผลการศึกษานี้ของมหาวิทยาลัย Stanford พบว่า ถ้ามีตัวกระตุ้นความเครียดทางด้านอารมณ์จะทำให้ Epinephrine สูง แต่ถ้าเป็นตัวกระตุ้นทางด้านกายภาพจะทำให้ nor epinephrine ต่ำ

แนวคิดที่ 2 ความเครียด คือ ตัวกระตุ้น

แนวคิดนี้เชื่อว่าในความเป็นจริงแล้ว บุคคลไม่ได้มีการตอบสนองต่อสิ่งที่เข้ามากระตุ้นทุกๆ อย่างเหมือนกัน ซึ่งนักทฤษฎีบางท่านได้เริ่มให้ความสนใจที่ตัวกระตุ้นของความเครียด ดังนั้น ทฤษฎีในแนวคิดนี้ได้ให้คำจำกัดความของคำว่าความเครียดในลักษณะที่ว่าความเครียดเป็นตัวกระตุ้นหรือเป็นปัจจัยที่ก่อให้เกิดความเครียดนั่นเอง นักวิชาการที่ให้ความสนใจกับความเครียดในลักษณะดังกล่าว คือ Schroeder & Costa

แนวคิดที่ 3 ความเครียด คือ ปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคลกับสิ่งแวดล้อม

แนวคิดดังกล่าว พบว่า บุคคลแต่ละคนจะมีการแปลความหมายของเหตุการณ์ต่างกัน นั่นคือสถานการณ์เดียวกันแต่จะมีการแปลความหมายที่แตกต่างกัน และในบุคคลเดียวกันก็จะมีการแปลความหมายของเหตุการณ์กับสถานการณ์เดียวกันในแต่ละเวลาที่แตกต่างกันเช่นกัน เนื่องจากแต่ละบุคคลจะมีการประเมินสถานการณ์ที่แตกต่างกัน ซึ่งการประเมินในที่นี้หมายถึง การที่บุคคลได้ใช้ระดับสติปัญญาในการประเมินทั้งสาเหตุของความเครียดและแหล่งประโยชน์ที่จะใช้ในการเผชิญความเครียด ซึ่งมีปัจจัยหลายๆ อย่างที่มีผลต่อการประเมิน

1.7 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความเครียด

มะมัสซูกี สามะแอ (2551) ได้ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับความเครียดและการจัดการความเครียดของบุคลากรสาธารณสุขในสถานีนอนามัย จังหวัดนราธิวาส ผลการศึกษาพบว่า ระดับความเครียดของบุคลากรสาธารณสุขที่ปฏิบัติงานในสถานีนอนามัย จังหวัดนราธิวาส โดยรวมมีความเครียดอยู่ในระดับปานกลาง และผลการศึกษากิจการการจัดการความเครียดอยู่ในระดับปานกลางเช่นเดียว ซึ่งการจัดการความเครียดได้แบ่งเป็น 2 วิธี ได้แก่ การจัดการความเครียดแบบมุ่งแก้ที่อารมณ์ ซึ่งการจัดการความเครียดดังกล่าวที่กลุ่มตัวอย่างนำมาปฏิบัติมีอยู่ 3 วิธี คือ การใช้ศาสนาเป็นเครื่องยึดเหนี่ยวทางจิตใจ ให้กำลังใจตนเองว่าตนเองไม่เคยทำร้ายใคร และตนเองไม่ได้เกี่ยวข้องกับสถานการณ์ความไม่สงบ ส่วนการจัดการกับความเครียดที่กลุ่มตัวอย่างเลือกใช้ นั่นคือ การจัดการความเครียดแบบมุ่งแก้ที่ปัญหา ซึ่งการจัดการความเครียดดังกล่าวที่กลุ่มตัวอย่างนำมาปฏิบัติมีอยู่ 3 วิธีเช่นเดียวกัน คือ การหาวิธีป้องกันอันตรายให้บุคคลในครอบครัว การหาแนวทางในการทำงานให้ปลอดภัย และพร้อมที่จะปรับปรุงเปลี่ยนแปลงตนเองให้เหมาะสมกับสถานการณ์ในพื้นที่ ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของอมรรัตน์ อางมีแก้ว (2552) ที่ได้ศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อความเครียดของผู้หญิงทำงาน ศึกษาเฉพาะวิชาชีพพยาบาลปฏิบัติงานในโรงพยาบาลธรรมศาสตร์เฉลิมพระเกียรติ จำนวน 262 คน พบว่าด้านสถานภาพสมรสและด้านประสบการณ์ในการทำงานมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความเครียดอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านสถานภาพระหว่างบุคคลในที่ทำงานและด้านการบริหารงานในหน่วยงานมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความเครียดอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ด้านการปฏิบัติงานของพยาบาลต่อสมาชิกในครอบครัวมีความสัมพันธ์ทางลบกับความเครียดอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ด้านอายุ รายได้ ปฏิบัติงานในแผนก ภาวะในครอบครัวที่ต้องอุปการะ การปฏิบัติของสมาชิกในครอบครัวต่อพยาบาล การบริหารงานต่อหน่วยงานและสภาพแวดล้อมในสถานที่ทำงานกับความเครียดไม่มีความสัมพันธ์กัน และตัวแปรที่ส่งผลต่อความเครียดของผู้หญิงทำงาน ได้แก่ ตัวแปรสถานภาพสมรส สัมพันธภาพระหว่างบุคคลอื่นในการปฏิบัติงาน การบริหารงานต่อหน่วยงานและประสบการณ์ในการทำงาน ตามลำดับ (เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย) ซึ่งทั้ง 4 ตัวแปรนี้สามารถร่วมพยากรณ์ความเครียดของผู้หญิงทำงานได้ร้อยละ 16.5 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เช่นเดียวกับผลการศึกษาของ Lawrence, R.M and S.A. (1987) ได้ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับลักษณะของงานที่สัมพันธ์กับความเครียดในการปฏิบัติงานของพยาบาล ผลการศึกษาพบว่าปัจจัยที่ก่อให้เกิดความเครียดของพยาบาลในการปฏิบัติงาน ได้แก่ สภาพแวดล้อมของการปฏิบัติงาน ปัญหาทางด้านอารมณ์ของผู้ป่วยและครอบครัว ความต้องการของผู้ป่วยและหัวหน้างาน รวมทั้งสัมพันธภาพระหว่างพยาบาลกับเพื่อนร่วมงานด้วยกัน ซึ่งความเครียดที่เกิดขึ้นนั้นแสดงออกมาในรูปแบบของการมีขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานในระดับต่ำ การขาดงาน ความเหนื่อยล้า และผลงาน ซึ่งมนทิตรา ปรีชา (2552) ได้ทำศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวข้องและพฤติกรรมการจัดการความเครียด

ของตำรวจตระเวนชายแดน กองร้อย 446 จังหวัดนราธิวาส พบว่า ตำรวจตระเวนชายแดนกองร้อย 446 จังหวัดนราธิวาส มีความเครียดอยู่ในระดับสูง เนื่องจากเหตุการณ์ที่เผชิญมักเป็นเหตุการณ์ที่ไม่สามารถทำนายหรือควบคุมได้มากกว่าตำรวจในสายงานอื่นๆ ส่วนปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับความเครียด และเป็นปัจจัยที่ทำนายความเครียด ได้แก่ บุคลิกภาพที่ไม่มีความมั่นคงทางอารมณ์ (ลักษณะบุคลิกภาพ Scale N) การสนับสนุนทางสังคมในระดับต่ำ ระดับการศึกษาที่ต่ำกว่าปริญญาตรี การมีปัญหาสุขภาพหรือโรคประจำตัว รวมทั้งรายได้ครอบครัวและรายได้ตนเองที่ไม่เพียงพอ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $< .05$ สำหรับพฤติกรรมกรรมการจัดการความเครียด พบว่า ตำรวจตระเวนชายแดน กองร้อย 446 จังหวัดนราธิวาส มีพฤติกรรมกรรมการจัดการความเครียดในระดับสูง สามารถอธิบายว่า การประเมินสถานการณ์หรือความรุนแรงที่เกิดขึ้นของตำรวจตระเวนชายแดนว่าเป็นสิ่งที่คุกคามและมีความอันตรายต่อตนเอง ทำให้ตำรวจตระเวนชายแดนต้องมีการแสวงหาวิธีการต่างๆ เพื่อเผชิญกับความเครียดที่เกิดขึ้นจากสถานการณ์ต่างๆ เพื่อให้ตนเองสามารถดำเนินชีวิตอยู่ได้ท่ามกลางสถานการณ์และภาวะวิกฤตที่เกิดขึ้น นอกจากนั้นสถานการณ์ความไม่สงบที่เกิดขึ้นมานานกว่า 5 ปี ทำให้ตำรวจตระเวนชายแดนได้เรียนรู้วิธีการจัดการความเครียดได้หลายรูปแบบ มีการใช้ประสบการณ์ในอดีตในการปรับเปลี่ยนวิธีการจัดการความเครียดที่เหมาะสมกับตนเอง จากประสบการณ์การจัดการความเครียดในอดีตดังกล่าวทำให้ตำรวจตระเวนชายแดนได้พัฒนาทักษะการจัดการความเครียดของตนเองให้ดียิ่งขึ้น ส่วนปัจจัยที่เกี่ยวข้องและเป็นปัจจัยทำนายการเกิดพฤติกรรมกรรมการจัดการความเครียด ได้แก่ บุคลิกภาพที่ขบแสดงตัว (ลักษณะบุคลิกภาพ Scale N) ภูมิลำเนา การสนับสนุนทางสังคมระดับต่ำ รวมทั้งรายได้ครอบครัวและรายได้ตนเองที่ไม่เพียงพอ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $< .05$

จากการศึกษาของ Baron and Paulus (1991) ที่ทำการศึกษาเกี่ยวกับความเครียดกับประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน พบว่า ระดับความเครียดในระดับต่ำจะมีผลต่อประสิทธิภาพการทำงานในระดับที่ดี และจะดีขึ้นเรื่อยๆ เมื่อระดับความเครียดอยู่ในขั้นปานกลาง ในทางกลับกันถ้าระดับความเครียดอยู่ในขั้นสูง ประสิทธิภาพการทำงานจะลดลง แต่กระนั้นก็ตาม ผลการวิจัยยังพบข้อมูลที่สามารถแบ่งออกเป็นสองจำพวก หนึ่ง บุคคลที่มีความเครียดในระดับต่ำถึงปานกลาง จัดอยู่ในกลุ่มที่มีประสิทธิภาพการทำงานในระดับต่ำได้ ทั้งนี้เนื่องจากว่ามีปัจจัยอื่นเข้ามาเกี่ยวข้อง อาทิเช่น ความไม่พอใจการทำงาน รูปแบบของงานมีลักษณะที่ซับซ้อน เป็นต้น ประการที่สอง บุคคลที่มีระดับความเครียดในระดับสูง แต่ยังสามารถทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพได้นั้น อาจเป็นเพราะบุคคลดังกล่าวมีประสบการณ์ ความเชี่ยวชาญในงาน เป็นสิ่งท้าทายในชีวิต ส่งผลให้มีความสุขในปฏิบัติงานได้ เช่นเดียวกับการศึกษาของ กิตติพงษ์ คงสมบูรณ์ (2553) ที่ศึกษาเกี่ยวกับความเครียดในที่ทำงานของบุคลากร คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ผลการวิจัยพบว่า ความชุกของความเครียดในกลุ่มคนงาน พบว่ามีระดับสูงและรุนแรงมากที่สุดร้อยละ 67 ส่วนในกลุ่มแพทย์พบน้อย

ที่สุตร้อยละ 51.2 ซึ่งบุคลากรช่วงอายุ 20–29 ปี มีความเครียดอยู่ในระดับสูงและรุนแรงเป็น 1.6 เท่าของบุคลากรอายุ 30–39 ปี บุคลากรที่มีภาวะซึมเศร้าและความหวังในตอนกลางวันจะมีความเครียดระดับสูงและรุนแรง กลุ่มพยาบาลมีความคิดเห็นในเรื่องของสวัสดิการที่ไม่เพียงพอสัมพันธ์กับความเครียดที่เพิ่มขึ้น

ดังนั้น เพื่อให้เกิดความเหมาะสมและครอบคลุมถึงปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับความเครียดของบุคลากรสาธารณสุขที่ปฏิบัติงานในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ผู้วิจัยจึงนำตัวแปรปัจจัยทางกายภาพหรือตัวแปรปัจจัยภายในองค์กรมาศึกษาร่วมกันกับสภาวะทางอารมณ์ความคิดความรู้สึกของบุคลากรสาธารณสุข มาเป็นตัวแปรสังเกตได้ในการศึกษาความเครียดของบุคลากรสาธารณสุขที่ปฏิบัติงานในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ซึ่งประกอบด้วย ปัจจัยด้านลักษณะงาน ปัจจัยด้านความสำเร็จและความก้าวหน้าในอาชีพ ปัจจัยด้านสัมพันธภาพ และปัจจัยด้านนโยบายและบรรยากาศในองค์กร มาใช้เป็นตัวแปรสังเกตได้ในการศึกษาความเครียดของบุคลากรสาธารณสุขที่ปฏิบัติงานในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ฉะนั้นองค์ประกอบของความเครียดในการปฏิบัติงานมี 4 ด้าน คือ ปัจจัยด้านลักษณะงาน ปัจจัยด้านความสำเร็จและความก้าวหน้าในอาชีพ ปัจจัยด้านสัมพันธภาพ และปัจจัยด้านนโยบายและบรรยากาศในองค์กร

2. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเผชิญปัญหา

2.1 ความหมายของการเผชิญปัญหา

ความสามารถในการเผชิญปัญหาและฟื้นฝ่าอุปสรรค (Adversity Quotient หรือ AQ) ซึ่งเป็นแนวคิดใหม่ของ Poul G. Stoltz ที่ได้บัญญัติและนำเสนอแนวคิดดังกล่าวในปี ค.ศ. 1997 โดยแนวคิดดังกล่าวได้กล่าวว่า ความสามารถในการเผชิญปัญหาและฟื้นฝ่าอุปสรรคเป็นส่วนที่มีความสำคัญที่จะทำให้บุคคลประสบความสำเร็จ นอกเหนือไปจากเชาวน์ปัญญา (IQ) และความฉลาดทางอารมณ์ (EQ) เพราะ AQ เป็นความสามารถที่ทำให้บุคคลสามารถควบคุมสถานการณ์ และนำตัวเองเข้าไปแก้ไขกับเหตุการณ์หรือสถานการณ์นั้นได้ ถ้าหากบุคคลใดมี AQ ที่สูงจะต้องมีแนวคิดและทัศนคติต่ออุปสรรคหรือมองว่าอุปสรรคที่ตนเองกำลังเผชิญอยู่ในขณะนั้นมันเป็นความท้าทายที่ทำให้เกิดโอกาส ซึ่งการมีโอกาสนี้จะเป็นหนทางที่จะนำบุคคลไปสู่ความสำเร็จในการดำเนินชีวิตประจำได้อย่างดี (ภัทรพงศ์ นิละพันธ์, 2550)

การเผชิญปัญหา (Coping) เป็นวิธีการทางความคิดและพฤติกรรมของบุคคลที่ใช้ในการจัดการกับความต้องการของร่างกายทั้งภายในและภายนอกของบุคคล ซึ่งจะจัดการได้เพียงใดนั้นขึ้นอยู่กับพลังความสามารถของแต่ละบุคคล ความพยายามจะเกิดขึ้นอย่างต่อเนื่องและตลอดเวลา (Lazarus & Folkman, 1984 อ้างอิงจาก ไหมไทย ไชยพันธ์, 2554) ซึ่งกลวิธีการเผชิญปัญหาเป็นความพยายามของบุคคลที่จะรักษาไว้ซึ่งภาวะสมดุลของจิตใจ เมื่อเผชิญกับเหตุการณ์หรือสถานการณ์

ที่บุคคลประเมินแล้วว่า มีผลกระทบต่อภาวะสมดุลของตนเองที่เป็นอยู่ โดยบุคคลจะใช้ทั้งความคิดและการกระทำ เพื่อมุ่งแก้ไขสิ่งที่ก่อให้เกิดความเครียดหรือมุ่งแก้ไขอารมณ์ที่เป็นทุกข์จากความเครียดนั้น (Endler & Parker, 1998 อ้างอิงจาก ไหมไทย ไชยพันธุ์, 2554) สอดคล้องกับแนวคิดการเผชิญปัญหาของ รวีวรรณ สายแก้วดี (2556) ที่กล่าวถึงการเผชิญปัญหาว่าเป็นความพยายามของบุคคลที่จะเปลี่ยนแปลงการกระทำและความคิดของตนเอง เพื่อจัดการกับปัญหาที่เกิดจากความต้องการทั้งภายนอกและภายในร่างกายของบุคคลที่ส่งผลต่ออารมณ์ความรู้สึกและสรีระวิทยา ซึ่งการกระทำและความคิดสามารถมีการผันแปรได้ตามสถานการณ์และประสบการณ์ของบุคคล เพื่อที่จะทำให้ความเครียดของบุคคลนั้นคลี่คลายลง

สำหรับกลวิธีการเผชิญปัญหา (Coping strategies) พัชราภรณ์ ภูสีฤทธิ์ (2555) ได้กล่าวว่า เป็นกระบวนการที่เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง ซึ่งจะแสดงออกเป็นพฤติกรรม ประกอบด้วย พฤติกรรมที่มีอิทธิพลที่เริ่มจากการใช้การรู้คิด (Cognition) โดยประเมินสถานการณ์ที่เป็นปัญหาและจะเกิดเป็นปฏิกิริยาตอบสนองทางด้านอารมณ์และร่างกาย เพื่อเป็นการปรับภาวะที่สมดุลให้กับตนเอง สำหรับการเผชิญปัญหานั้นจะแสดงออกมาเป็น 3 แบบ ได้แก่ แบบมุ่งจัดการกับปัญหา แบบแสวงหาการสนับสนุนทางสังคมและแบบหลีกเลี่ยง ซึ่งบุคคลแต่ละคนจะแสดงออกมาทั้ง 3 แบบ แต่อาจจะแตกต่างกันตรงที่ว่าบุคคลแต่ละคนจะมีการแสดงออกแบบใดในระดับที่มากกว่า การที่กระบวนการเผชิญปัญหาจะมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลได้นั้น บุคคลต้องสามารถที่จะประยุกต์และมีความยืดหยุ่นในการใช้กลวิธีในการเผชิญปัญหาให้เหมาะสมกับเหตุการณ์หรือสถานการณ์นั้นๆ ซึ่งจะขึ้นอยู่กับความแตกต่างเฉพาะตัวของบุคคลแต่ละคนด้วยเช่นกัน

นุชนาถ ฤทธิสนธิ (2551) และวลีรัตน์ จันทรเลาะ (2552) ได้มีแนวคิดของการการเผชิญปัญหาและฟันฝ่าอุปสรรคในลักษณะเดียวกันคือ เป็นความสามารถของบุคคลในการตอบสนองต่อเหตุการณ์หรือสถานการณ์ในยามที่ต้องเผชิญกับความทุกข์ยากหรือลำบาก โดยบุคคลที่มีความสามารถในการเผชิญและฟันฝ่าอุปสรรคสูงจะมีจิตใจที่เข้มแข็ง มีความอดทน ความพากเพียร ไม่ย่อท้อต่ออุปสรรคที่ผ่านเข้ามาในชีวิตได้ง่ายๆ

จากความหมายเกี่ยวกับการเผชิญปัญหาของนักวิชาการที่ได้กล่าวไว้ข้างต้นสามารถสรุปได้ว่าการเผชิญปัญหา หมายถึง ความสามารถของบุคคลในการที่จะจัดการหรือรับมือกับเหตุการณ์หรือสถานการณ์ที่ต้องเผชิญกับความยากลำบากที่ผ่านเข้ามาในชีวิต โดยการใช้ความคิดและพฤติกรรมที่แสดงออกอย่างชาญฉลาดไม่ส่งผลกระทบต่อตนเองและบุคคลอื่นรอบข้าง ซึ่งบุคคลจะสามารถจัดการหรือรับมือกับเหตุการณ์หรือสถานการณ์นั้นได้เพียงใดนั้นขึ้นอยู่กับความสามารถของแต่ละบุคคลว่ามีความพยายามในการที่จะแก้ไขปัญหานั้นได้มากเพียงใด เพราะความพยายามจะเกิดขึ้นกับบุคคลอย่างต่อเนื่องและตลอดเวลา ดังนั้น การเผชิญปัญหานั้นเป็นปัจจัยที่มีความสำคัญมากกับบุคคลทุกเพศ ทุกวัยที่จะนำพาบุคคลให้ประสบความสำเร็จในชีวิต

2.2 แนวคิดพื้นฐานของความสามารถในการเผชิญปัญหาและฝ่าฟันอุปสรรค

แนวความคิดเรื่องความสามารถในการเผชิญปัญหาและฝ่าฟันอุปสรรค มีพื้นฐานมาจากหลักการทางวิทยาศาสตร์ 3 ศาสตร์ ได้แก่ จิตวิทยาการรู้คิด ระบบภูมิคุ้มกันจิตประสาท และ สรีรวิทยาของระบบประสาท (Stoltz, 1997 อ้างถึงจาก อารีย์ ภูมิภูเขียว, 2556) มีรายละเอียด ดังนี้

2.2.1 จิตวิทยาการรู้คิด (Cognitive psychology) คือ บุคคลเรียนรู้ถึงการไร้ความสามารถ จึงทำให้ตนเองเกิดความท้อแท้ หดหวัง ทำให้ไม่สามารถจะจัดการกับปัญหาและฝ่าฟันอุปสรรคนั้นอย่างไร ซึ่งทำให้บุคคลกลุ่มก็จะเกิดความพ่ายแพ้และจมอยู่กับความทุกข์จากปัญหาที่ได้รับ จนทำให้สูญเสียความสามารถในการควบคุมตนเอง และส่งผลให้รูปแบบการแก้ปัญหาที่มีความล้มเหลว แต่ในทางตรงกันข้ามถ้าบุคคลได้รับการฝึกให้มีการรับรู้ว่าเป็นปัญหาและอุปสรรคเหล่านั้นเป็นสิ่งชั่วคราว หรือเป็นสิ่งที่เกิดจากปัจจัยภายนอก ความรุนแรงมีข้อจำกัด ไม่ลุกลามไปยังส่วนอื่นๆ ของชีวิต บุคคลกลุ่มนั้นก็มีความหวัง มีกำลังใจไม่ท้อแท้ มีสติที่จะควบคุมสถานการณ์ และหาทางที่จะฝ่าฟันอุปสรรคหรือฟันตัวจากวิกฤติได้รวดเร็วและสามารถแก้ปัญหาต่างๆ ในอนาคตได้

2.2.2 ระบบภูมิคุ้มกันจิตประสาท (Psychoneuroimmunology) คือ สุขภาพกายและสุขภาพจิตของบุคคลมีความสัมพันธ์กัน ความเข้มแข็งทางจิตใจและการควบคุมตนเองจะส่งผลต่อภูมิคุ้มกันโรคของร่างกายได้ การมองโลกในแง่ดี การบริหารอารมณ์ได้ดีและมีความสามารถในการเผชิญปัญหาและอุปสรรคจะช่วยให้สุขภาพกายและสุขภาพจิตดีปราศจากโรคภัยไข้เจ็บ

2.2.3 สรีรวิทยาของระบบประสาท (Neurophysiology) คือ โครงสร้างของสมองที่มีความเกี่ยวข้องกับความสามารถในการเผชิญปัญหาและฝ่าฟันอุปสรรค ซึ่งสามารถแบ่งออกเป็น 2 ส่วน ได้แก่ สมองส่วนที่หนึ่ง ซีรีบรัล คอร์เท็กซ์ (Cerebral cortex) เป็นส่วนที่ควบคุมการทำการกิจกรรมที่รู้ตัว หากบุคคลได้รับการฝึกฝนและเกิดการเรียนรู้จะกระทำกิจกรรมต่างๆ โดยไม่รู้ตัว เนื่องจากได้ย้ายเข้ามาอยู่ในจิตสำนึก ซึ่งอยู่ในการควบคุมของสมองส่วนที่สองที่ทำงานโดยอัตโนมัติ คือ เบซัล แกงเกลีย (Basal ganglia) ซึ่งเป็นสมองของบุคคลที่สามารถสร้างเซลล์ใหม่ที่ดีหรือนิสัยที่ดีได้

ดังนั้น ความมุ่งมั่นที่จะฝ่าฟันอุปสรรคหรือแก้ปัญหาอย่างจริงจัง จะมีการสร้างโครงสร้างสมองในส่วนของการแก้ปัญหาอุปสรรคให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

จากการวิจัยของนักสรีรประสาทวิทยาชั้นนำสามารถสรุปว่า สมองของบุคคลถูกจัดเตรียมอย่างยอดเยี่ยม เพื่อการสร้างนิสัยอย่างที่คุณปรารถนา นิสัยจึงกลายเป็นวงจรของขดเส้นประสาทในบริเวณสมองส่วนที่เป็นจิตใต้สำนึก ซึ่งนิสัยที่เป็นจิตใต้สำนึก อาทิเช่น ความสามารถในการเผชิญปัญหาและอุปสรรคสามารถเปลี่ยนได้อย่างทุกเมื่อหรือทันที และพร้อมที่จะสร้างนิสัยใหม่ๆ ที่คงอยู่ได้อย่างถาวร ซึ่งแนวคิดทั้งสามศาสตร์ที่ได้กล่าวมาข้างต้น ได้แก่ จิตวิทยาการรู้คิด ระบบภูมิคุ้มกันจิตประสาท และสรีรวิทยาของระบบประสาทนั้น ประกอบกันเพื่อก่อให้เกิดความสามารถในการเผชิญ

ปัญหาและอุปสรรค การสร้างความสามารถในการเผชิญปัญหาและอุปสรรคต้องเริ่มที่สมองส่วนที่รู้สำนึกและเริ่มสร้างเส้นทางเดินประสาทใหม่ ซึ่งเกิดขึ้นได้ทันทีและสามารถทำได้อย่างรวดเร็ว

2.3 ความสำคัญของความสามารถในการเผชิญปัญหาและฝ่าฟันอุปสรรค

สังคมปัจจุบันสมัยนี้มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วในทุกๆ ด้าน ซึ่งส่งผลให้บุคคลต้องเผชิญกับความยุ่งยากหรือยากลำบากที่ผ่านเข้ามาในชีวิต จากการศึกษาพบว่า บุคคลจะเผชิญกับความยากลำบากเฉลี่ยวันละ 23 เรื่อง คาดว่าในอนาคตจะมีความยากลำบาก ความสับสน และความไม่แน่นอนมากขึ้นเรื่อยๆ จึงมีความจำเป็นที่บุคคลจะต้องมีการพัฒนาสมรรถนะของตนเองให้เพิ่มขึ้น ซึ่ง Stoltz (2000) เสนอว่า บุคคลควรพัฒนาสมรรถนะของตนเองด้วยการยกระดับระบบการจัดการ (Operating system) เพื่อคงไว้ซึ่งชีวิตและความแข็งแรง โดยเพิ่มความแข็งแกร่งของความสามารถในการเผชิญปัญหาและอุปสรรค ซึ่งเป็นตัวกำหนดการตอบสนองโดยอัตโนมัติต่อความยากลำบากที่อยู่ในสมองและเซลล์ทุกเซลล์ของร่างกาย โดยจะทำให้บุคคลประสบความสำเร็จทั้งในด้านการประกอบอาชีพและการดำเนินชีวิต (วาริณี เอี่ยมสวัสดิกุล และอารี ชิวเกษมสุข, 2555) หากบุคคลมีเพียงควาปัญญา (IQ) และเชาวน์อารมณ์ (EQ) เพียงอย่างเดียวไม่สามารถทำให้บุคคลอยู่รอดอย่างบุคคลที่ประสบความสำเร็จได้ แต่บุคคลจะต้องมีความ "อึด" ภายในตัวของตนเอง นั่นคือ ความอดทน ความเป็นนักสู้และสามารถที่จะเปลี่ยนวิกฤติให้เป็นโอกาส เมื่อบุคคลแต่ละคนเผชิญกับปัญหาของชีวิตจะมีรูปแบบการตอบสนองต่อปัญหาเหล่านั้นที่แตกต่างกัน ซึ่งบุคคลสามารถจัดการกับความทุกข์ได้อย่างมีประสิทธิภาพจะประสบความสำเร็จในชีวิตและการประกอบอาชีพ บุคคลที่มีความสามารถในการเผชิญปัญหาและอุปสรรคสูงจะมีสุขภาพร่างกายแข็งแรง รวมทั้งมีสุขภาพจิตที่ดีไม่คอยเจ็บป่วย ถึงแม้จะเจ็บป่วยก็จะฟื้นตัวได้เร็วแม้เป็นโรคร้าย อาทิเช่น โรคเอดส์ หรือมะเร็ง เป็นต้น และมีโอกาสที่จะมีชีวิตยืนยาวกว่าคนที่ขาดความสามารถในการเผชิญปัญหาและอุปสรรค (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2552) ฉะนั้น ความสามารถในการเผชิญปัญหาและอุปสรรคปัญหาของบุคคล สามารถนำมาใช้ในการช่วยส่งเสริมประสิทธิภาพการทำงานเป็นทีม สัมพันธภาพ ครอบครัว องค์กร ชุมชน วัฒนธรรม สังคม และยังสามารถใช้เป็นตัวพยากรณ์ความสำเร็จของสิ่งต่างๆ (Stoltz, 1997 อ้างถึงจาก อารีย์ ภูมิภูเขียว, 2556) ได้ถึง 17 ประการ ดังนี้

1. ผลการปฏิบัติงาน (Performance)
2. แรงจูงใจ (Motivation)
3. การมอบอำนาจแก่พนักงาน (Empowerment)
4. ความคิดสร้างสรรค์ (Creativity)
5. การเพิ่มผลผลิต (Productivity)
6. การเรียนรู้ (Learning)

7. พลังงาน (Energy)
8. ความหวัง (Hope)
9. ความสุข ความกระปรี้กระเปร่าและความสนุกสนาน (Happiness, vitality and joy)
10. สุขภาพทางด้านอารมณ์ (Emotional health)
11. สุขภาพทางด้านร่างกาย (Physical health)
12. การยืนกราน เดินหน้าไม่ถอย (Persistence)
13. ความยืดหยุ่น (Resilience)
14. การพัฒนาตนเองตลอดเวลา (Improvement over time)
15. เจตคติ (Attitude)
16. การมีอายุยืน (Longevity)
17. การตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลง (Response to change)

กล่าวโดยสรุป ความสามารถในการเผชิญปัญหาและฝ่าฟันอุปสรรคของบุคคล มีความสำคัญต่อการประสบความสำเร็จของบุคคล สามารถเป็นตัวช่วยให้บุคคลมีสุขภาพร่างกายและสุขภาพจิตที่ดี มีการพัฒนาตนเองอยู่ตลอดเวลา ซึ่งจะส่งผลให้บุคคลมีศักยภาพในตนเองมากขึ้น สามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพและมีความสุข หากบุคลากรทางสาธารณสุขมีความสามารถในการเผชิญปัญหาและอุปสรรค จะส่งผลให้สามารถปฏิบัติหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายหรือที่ตนเองรับผิดชอบได้อย่างมีประสิทธิภาพและก่อให้เกิดประสิทธิผลตามต้องการ ได้แก่ ผลลัพธ์ทางการพยาบาลที่มีคุณภาพ ความสามารถในการเผชิญปัญหาและอุปสรรคช่วยให้พยากรณ์ได้ว่าบุคคลใดจะทำงานได้ดี และมีศักยภาพ บุคคลใดจะล้มเลิกการทำงานและบุคคลใดจะได้รับชัยชนะ (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2552) สามารถแก้ไขอุปสรรคและปรับปรุงสถานการณ์ต่างๆ ให้ดีขึ้น ช่วยให้ประสบความสำเร็จในชีวิตและการทำงาน บุคคลที่มีความสามารถในการเผชิญปัญหาและอุปสรรคสูงจะเป็นบุคคลที่มีผลการปฏิบัติงานดีกว่าบุคคลที่มีความสามารถในการเผชิญปัญหาและอุปสรรคต่ำและจะเป็นบุคคลที่มีผลการปฏิบัติงานที่ยอดเยี่ยม (ลักษณะ ใจสม, 2554)

2.4 องค์ประกอบของความสามารถในการเผชิญปัญหาและฝ่าฟันอุปสรรค

Stollz (2000) ได้แบ่งองค์ประกอบของความสามารถในการเผชิญปัญหาและอุปสรรค ออกเป็น 4 มิติ โดยเรียกละเอียดว่า CO₂ RE เมื่อแต่ละมิติได้รวมเข้าด้วยกันจะเป็นตัวสร้างความสามารถในการเผชิญปัญหาและฝ่าฟันอุปสรรค และยังมีส่วนสำคัญที่สุดในการที่จะเป็นตัวกำหนดวิธีการจัดการเวลาเผชิญกับเหตุการณ์หรือสถานการณ์วิกฤติ การจัดการความขัดแย้ง ความไม่ยุติธรรม ความท้อถอยในจิตใจและสร้างความท้าทายในทุกแง่มุมของชีวิต โดยรายละเอียดของแต่ละมิติ ดังนี้

มิติที่ 1 การควบคุม (C = Control) หมายถึง การประเมินค่าความสามารถของตนเองหรือ การรับรู้การควบคุมตนเองต่อเหตุการณ์ให้สามารถข้ามผ่านเหตุการณ์ที่มียากลำบากหรืออุปสรรคที่จะเกิดขึ้นในอนาคตไปได้ ความสามารถด้านการควบคุมมี 2 แบบ ดังนี้

1.1 การควบคุมการตอบสนองล่าช้า (Delayed response control) หมายถึง เป็นการรับรู้ การควบคุมการแสดงพฤติกรรม อารมณ์หรือความรู้สึกต่อเหตุการณ์หรือสถานการณ์ที่เกิดขึ้นหลังจากได้แสดงพฤติกรรม อารมณ์หรือความรู้สึกที่ไม่เหมาะสมออกไปแล้ว โดยที่บุคคลไม่สามารถที่จะควบคุมความคิดของตนเองได้ แต่สามารถที่จะควบคุมพฤติกรรมไว้ได้ ซึ่งจะเกิดความคิดที่ไม่ดีหรือแสดงพฤติกรรมตอบสนองที่ไม่เหมาะสม แต่สามารถควบคุมได้ในภายหลัง อาทิเช่น การหยุดใช้ถ้อยคำที่รุนแรงหรือหยุดพฤติกรรมก้าวร้าวเมื่อได้สติ

1.2 การควบคุมการตอบสนองทันที (Spontaneous response control) หมายถึง เป็นการรับรู้การควบคุมการตอบสนองขั้นสูงสุดของการควบคุมปัญหาและอารมณ์ โดยที่บุคคลสามารถควบคุมความคิดได้ จึงจะไม่แสดงพฤติกรรมการตอบสนองทันทีและสามารถยับยั้งการแสดงออกเชิงลบต่อเหตุการณ์หรืออุปสรรคที่เกิดขึ้น และจัดการให้การตอบสนองกับปัญหามีประสิทธิภาพ บุคคลที่มีความสามารถด้านการควบคุมการตอบสนองทันทีจะสามารถตัดสินใจและจัดการกับปัญหาด้วยวิธีการที่เหมาะสมถึงแม้จะเป็นช่วงเวลาที่มีความเสี่ยงต่อความล้มเหลว บุคคลที่มีความสามารถด้านการควบคุมสูง อาทิเช่น บุคคลที่มีความคิดเชิงบวกต่อปัญหา (Proactive approach) และมีความสามารถตอบสนองต่อปัญหา (Response ability) ได้ดี

มิติที่ 2 สาเหตุและความรับผิดชอบ (O₂ = Origin and ownership) หมายถึง เป็นการรับรู้ถึงระดับความสามารถในการวิเคราะห์หาสาเหตุ และปัจจัยที่เป็นองค์ประกอบของปัญหาหรืออุปสรรคที่เกิดขึ้นกับตนเองและได้ตระหนักว่าเป็นความรับผิดชอบของตนเองที่จะต้องหาทางแก้ไข ปัญหาเหล่านั้นให้ดีขึ้น ไม่ว่าปัญหานั้นจะเกิดจากสาเหตุใด โดยไม่คำนึงถึงความรับผิดชอบเฉพาะของตน แต่คำนึงถึงความสำเร็จของทีมหรือหน่วยงาน บุคคลที่มีความรับผิดชอบจะคลี่คลายและแก้ไข ปัญหาที่เกิดขึ้นด้วยตนเองและไม่กล่าวโทษบุคคลอื่นหรือผลักความรับผิดชอบให้บุคคลอื่น ซึ่งบุคคลกลุ่มนี้จะมองว่าปัญหาที่เกิดขึ้นนั้นไม่ว่าจะเป็นปัญหาของหน่วยงานหรือองค์กรเป็นปัญหาของตนเอง และมองความรับผิดชอบที่เพิ่มมากขึ้นเป็นการเพิ่มความสามารถในการปฏิบัติงาน ทำให้เกิดการปรับปรุงแก้ไขปัญหาและปรับเปลี่ยนสิ่งใหม่ๆ อยู่เสมอ บุคคลที่มีความรับผิดชอบสูง ได้แก่ เป็นบุคคลที่มีความสามารถในการหลีกเลี่ยงการกล่าวโทษตนเองและบุคคลอื่น มุ่งแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นด้วยตนเอง มีความรับผิดชอบสูงและความคล่องแคล่วในการคิดและการปฏิบัติงาน

มิติที่ 3 ผลกระทบ (R = Reach) หมายถึง การที่บุคคลรับรู้ผลกระทบของปัญหาและอุปสรรคของสถานการณ์ที่เกิดขึ้นว่ามีผลกระทบต่อตนเองมากน้อยหรือร้ายแรงเพียงใด หากบุคคลรับรู้ว่ามีปัญหามีความยุ่งยากและร้ายแรงมากจะทำให้เกิดความกลัว สิ้นหวัง เฉยชา เกียจคร้านและไม่

อยากทำอะไร แต่ในทางตรงข้ามหากบุคคลรับรู้ว่ามีปัญหาและอุปสรรคเป็นเรื่องเล็กไม่ยุ่งยากก็จะมองเห็นหนทางจัดการกับปัญหาและอุปสรรคได้ (Stoltz, 2000) บุคคลที่มีความสามารถทางมิติผลกระทบสูง อาทิเช่น เป็นบุคคลที่มองว่าปัญหาอยู่เฉพาะที่ไม่เกี่ยวกับสิ่งอื่น รับรู้ขนาดและขอบเขตของอุปสรรคตรงตามความเป็นจริง ไม่หวั่นไหว ไม่หมดหวังและไม่จมอยู่กับความทุกข์ แต่กลับมีความรู้สึกท้าทายที่จะเผชิญและแก้ไขกับปัญหาและอุปสรรคดังกล่าวให้หมดไปโดยเร็ว รวมทั้งจัดการให้ผลกระทบที่เกิดขึ้นอยู่ในวงจำกัด ไม่ส่งผลกระทบต่อการดำเนินชีวิตในด้านอื่นๆ ของตนเอง (วาริณี เอี่ยมสวัสดิกุล, 2555) และคิดว่าปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้นนั้นเป็นเสมือนเหตุการณ์หนึ่งที่ผ่านมาเข้ามาในชีวิตย่อมมีวิธีแก้ไขได้เสมอ

มิติที่ 4 ความอดทนต่อความยืดเยื้อของอุปสรรค (E = Endurance) หมายถึง การรับรู้ถึงระยะเวลาการคงอยู่หรือความยืดเยื้อของปัญหาและอุปสรรค รวมทั้งความสามารถในการจัดการกับความยืดเยื้อของปัญหาและอุปสรรค บุคคลที่มีมิติทางด้านความอดทนต่ำมีแนวโน้มที่จะมองว่าปัญหาและอุปสรรคจะยืดเยื้ออยู่นานจะยอมรับปัญหาและอุปสรรคได้น้อย ซึ่งจะแตกต่างกับบุคคลที่มีมิติทางด้านความอดทนสูงจะมองว่าปัญหาและอุปสรรคจะไม่อยู่นานจะอยู่แค่ชั่วคราว รวมทั้งสามารถมองเห็นโอกาสและวิธีแก้ไขปัญหาและอุปสรรคส่งผลให้บุคคลที่มีมิติทางด้านความอดทนสูงสามารถควบคุมความเครียดและความคิดแง่ลบของตนเองทั้งในระหว่างและภายหลังที่เกิดปัญหา สามารถที่จะเรียนรู้และแก้ไขปัญหาได้อย่างมีความหวัง มีกำลังใจ มีการมองโลกในแง่ดี มีความแข็งแกร่ง สามารถที่จะเผชิญกับภาวะที่มีความท้าทายได้ และมีความพยายามที่จะเอาชนะปัญหาความยากลำบากในชีวิตให้หมดไปโดยเร็ว

สรุปได้ว่า องค์ประกอบของความสามารถในการเผชิญปัญหาและฝ่าฟันอุปสรรคทั้ง 4 มิติ ที่เรียกว่า CO₂ RE ซึ่งประกอบด้วย ความสามารถด้านการควบคุม ด้านสาเหตุและความรับผิดชอบ ด้านผลกระทบ และด้านความอดทนต่อความยืดเยื้อของอุปสรรค องค์ประกอบย่อยของแต่ละมิติจะเป็นตัวเสริมซึ่งกันและกัน จะทำให้ความสามารถในการตอบสนองต่อปัญหาของบุคคลดีขึ้นและมีประสิทธิภาพ ซึ่งความสามารถในการเผชิญปัญหาและฝ่าฟันอุปสรรคมีความสำคัญต่อความสำเร็จทางด้านการงานและการดำเนินชีวิตประจำวันของบุคคล การพัฒนาความสามารถในการเผชิญปัญหาและฝ่าฟันอุปสรรคต้องทำความเข้าใจกับองค์ประกอบทั้ง 4 มิติ และนำมาประยุกต์ใช้ในการทำงานและการดำเนินชีวิตประจำวันของตนเองได้อย่างเหมาะสม

2.5 แนวคิดเกี่ยวกับการเผชิญกับความเครียด

บุคคลทุกเพศ ทุกวัยและทุกอาชีพเมื่อเกิดความเครียด บุคคลแต่ละคนจะมีการเผชิญความเครียด (Coping) ด้วยวิธีการต่างๆ ที่แตกต่างกันตามลักษณะเฉพาะตัวของบุคคลนั้นๆ ในที่นี้อาจจะมีผลมาจากการอบรมเลี้ยงดูหรือการขัดเกลาของครอบครัว สภาพแวดล้อมรอบๆ ตัวของ

บุคคล ระดับการศึกษา ค่านิยมทางสังคม ประสบการณ์ที่ผ่านเข้ามาในชีวิตของบุคคลนั้นๆ และที่ไม่สามารถละเลยได้นั้นคือ ภาวะสุขภาพทางด้านร่างกายและจิตใจของบุคคล หากบุคคลใดกำลังประสบกับสถานการณ์ตึงเครียดและมีการเผชิญความเครียดที่ไม่เหมาะสมจะทำให้บุคคลนั้นเกิดภาวะของความตึงเครียดมากยิ่งขึ้น ทำให้ไม่สามารถที่จะจัดการกับความเครียดนั้นได้ ย่อมทำให้บุคคลนั้นเกิดการสูญเสียของความรู้สึกรู้สึกมีคุณค่าในตนเอง ท้อแท้ สิ้นหวัง และขาดความมั่นใจในตนเอง ย่อมส่งผลให้บุคคลนั้นไปสู่ความล้มเหลวในการดำเนินชีวิตประจำวัน ชีวิตครอบครัว การประกอบอาชีพและการอยู่ในสังคม ซึ่งได้มีนักวิชาการหลายท่านได้ให้ความหมายเกี่ยวกับการเผชิญความเครียดไว้ ดังนี้

Lazarus (1984) ได้กล่าวถึงการเผชิญความเครียดว่า เป็นความพยายามของบุคคลทางด้านสติปัญญา ความรู้สึกรู้สึกนึกคิด (Cognitive) และความพยายามทางด้านพฤติกรรม (Behavior) ของบุคคลเพื่อที่จะได้จัดการกับปัญหาที่ก่อให้เกิดความเครียดที่เกิดจากภายนอกและภายในของบุคคล เมื่อประเมินความพยายามดังกล่าวแล้วจะต้องใช้แหล่งประโยชน์ที่มีอยู่อย่างเต็มที่ ซึ่งการเผชิญความเครียดนั้นมีลักษณะเป็นกระบวนการ (Process-oriented) ที่มีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา และจะไม่มี การตัดสินใจก่อนว่าวิธีการเผชิญความเครียดวิธีใดมีประสิทธิภาพมากกว่ากัน เพราะขึ้นอยู่กับบริบท (Context) บุคคลที่มีการเผชิญความเครียดได้ดีนั้น หมายถึง บุคคลที่สามารถเลือกใช้วิธีการที่มีความเหมาะสมกับสถานการณ์ความตึงเครียดของตนเอง

นอกจากนี้ Lazarus & Folkman (1984) ได้แบ่งรูปแบบของการเผชิญปัญหาออกเป็น 2 รูปแบบ ดังนี้

1. การเผชิญปัญหาแบบมุ่งเน้นที่ปัญหา (Problem-focused coping) หมายถึง กลวิธีหรือกลยุทธ์ของการเผชิญปัญหาที่ใช้เพื่อพยายามแก้ไขปัญหา อาทิเช่น การทำความเข้าใจปัญหาให้ชัดเจน การมองหาทางแก้ปัญหาดังกล่าว การพิจารณาหรือให้น้ำหนักของข้อดีและข้อเสียของแต่ละหนทางที่บุคคลได้เลือก และเลือกสิ่งที่จะนำไปปฏิบัติในการแก้ปัญห โดยกลวิธีที่ใช้ อาจมุ่งแก้ไขปรับเปลี่ยนที่สถานการณ์หรือมุ่งแก้ที่ตนเอง

2. การเผชิญปัญหาแบบมุ่งเน้นที่อารมณ์ (Emotion-focused coping) หมายถึง กระบวนการทางด้านความคิดเพื่อในการลดความเครียดทางอารมณ์ รวมถึงกลวิธีต่างๆ อาทิเช่น การหลีกเลี่ยงหรือการหลีกเลี่ยงหนีจากปัญหา การเปรียบเทียบเชิงบวก การเลือกที่จะสนใจและรับรู้ และการยึดคุณค่าทางบวกจากเหตุการณ์ทางลบ

แวนนาโก โกลดิลก (2556) ได้มีการจัดกลุ่มกลวิธีการเผชิญปัญหาไว้ 5 มิติ ดังนี้

- มิติที่ 1 กลวิธีมุ่งเน้นที่ปัญหา (Problem-focused strategies) หมายถึง กลวิธีที่มีการแทนลักษณะของการตัดสินใจด้วยความคิดและการแก้ปัญห โดยตรง ซึ่งลักษณะเหล่านี้สามารถสะท้อนถึงความพยายามทางด้านความคิดและพฤติกรรมของบุคคล ในการจัดการหรือเปลี่ยนแปลงปัญหาที่เป็นสาเหตุของความทุกข์ ซึ่งได้มีงานวิจัยที่ได้ศึกษา พบว่า การแก้ปัญหของเด็กมีความสัมพันธ์ทางลบ

กับสุขภาพจิตและการใช้สารเสพติด และมีความสัมพันธ์กันทางบวกกับการรับรู้ความสามารถของตนเอง

มิติที่ 2 กลวิธีมุ่งเน้นที่อารมณ์โดยตรง (Direct emotion-focused strategies) หมายถึง กลวิธีที่มีการแทนสามลักษณะด้วยกัน ได้แก่ การแสวงหาความเข้าใจ การปรับเปลี่ยนความคิดเชิงบวก และการแสดงความรู้สึก ซึ่งลักษณะเหล่านี้จะสะท้อนถึงความพยายามของบุคคลที่จะจัดการกับการตอบสนองทางอารมณ์ที่มีต่อสถานการณ์ความตึงเครียดด้วยรูปแบบที่มีความกระตือรือร้นและสร้างสรรค์

มิติที่ 3 กลวิธีการหันไปสนใจสิ่งอื่น (Distraction strategies) หมายถึง กลวิธีที่แทนลักษณะของการผ่อนคลายอารมณ์ทางด้านร่างกายและการกระทำในสิ่งอื่น ซึ่งความคล้ายคลึงของสองลักษณะนี้ คือ การที่บุคคลหากิจกรรมหรือสร้างแรงจูงใจอย่างใดอย่างหนึ่ง เพื่อเป็นการหันเหความสนใจของตนเองออกจากความคิดที่เกี่ยวกับสถานการณ์ที่เป็นปัญหา

มิติที่ 4 กลวิธีการหลีกเลี่ยง (Avoidance strategies) หมายถึง กลวิธีที่แทนลักษณะของการกระทำที่เป็นการหลีกเลี่ยง ซึ่งเป็นการหลีกเลี่ยงทางด้านความคิด โดยบุคคลมีความพยายามที่จะจัดการกับอารมณ์ด้วยการพยายามที่จะหลีกเลี่ยงหรือหยุดการคิดเกี่ยวกับปัญหาหรือสถานการณ์ที่กำลังเผชิญอยู่ได้อย่างสิ้นเชิง

มิติที่ 5 กลวิธีการแสวงหาการสนับสนุน (Support-seeking strategies) หมายถึง ลักษณะการสนับสนุนที่มีการมุ่งเน้นที่ปัญหาและอารมณ์

Lazarus & Folkman (1984) ได้อธิบายแหล่งทรัพยากรที่มีส่วนช่วยในการเผชิญปัญหาของแต่ละบุคคล ได้ดังนี้

1. ภาวะสุขภาพและพลังกำลังของบุคคล (Health and energy) หมายถึง บุคคลที่อ่อนแอ เจ็บป่วย เหนื่อยล้า หรืออยู่ในภาวะที่อ่อนเพลียจะมีพลังกำลังที่จะเผชิญกับปัญหาได้น้อยกว่าบุคคลที่มีสุขภาพดีแข็งแรง

2. ความเชื่อในทางบวก (Positive believe) หมายถึง มุมมองของบุคคลในทางบวกที่เป็นแหล่งทรัพยากรทางจิตใจที่สำคัญมากอย่างหนึ่งเกี่ยวกับการเผชิญปัญหา ซึ่งความเชื่อนั้นเป็นรากฐานของความหวังและการสนับสนุนความสามารถในการเผชิญปัญหา โดยที่ความเชื่อที่ส่งผลต่อการเผชิญปัญหา คือ ความเชื่อเกี่ยวกับอำนาจภายในและนอกของบุคคล

3. ทักษะในการแก้ปัญหา (Problems-solving skills) หมายถึง ความสามารถในการค้นหาข้อมูล การวิเคราะห์หรือประเมินสถานการณ์ เพื่อเป็นการระบุปัญหาสำหรับการสร้างทางเลือกในการลงมือจัดการกับปัญหา การชั่งน้ำหนักของแต่ละทางเลือกในการจัดการปัญหา รวมทั้งการเลือกเกี่ยวกับการดำเนินการตามแผนการที่เหมาะสม (Janis, 1974; Janis & Mann, 1977 อ้างอิงจาก แวนนา โกลดิลก, 2556)

4. ทักษะทางด้านสังคม (Social skills) หมายถึง ความสามารถของบุคคลที่มีการติดต่อสื่อสารและการปฏิบัติกับผู้อื่นอย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ ซึ่งทักษะทางสังคมนั้นช่วยในการแก้ไขปัญหาในการร่วมมือกับบุคคลอื่น ช่วยเพิ่มแนวโน้มของการร่วมมือหรือการสนับสนุน และช่วยให้สามารถควบคุมการปฏิสัมพันธ์ทางสังคมได้มากยิ่งขึ้น

5. การได้รับการสนับสนุนทางสังคม (Social support) หมายถึง การมีบุคคลได้ให้การสนับสนุนทางด้านอารมณ์ ข้อมูลข่าวสาร หรืออาจเป็นการให้การสนับสนุนที่เป็นรูปธรรมถือว่าเป็นแหล่งทรัพยากรอย่างหนึ่งที่มีช่วยในการเผชิญปัญหา

6. แหล่งทรัพยากรทางด้านวัตถุ (Material resources) หมายถึง บุคคลที่มีทรัพย์สินเงินทอง สิ่งของและสิทธิประโยชน์ต่างๆ โดยเฉพาะถ้าหากมีความสามารถที่จะใช้สิ่งเหล่านี้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ สามารถช่วยให้เข้าถึงความช่วยเหลือทางกฎหมาย การรักษาพยาบาล การเงินจากผู้เชี่ยวชาญได้มากขึ้น

2.6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเผชิญปัญหา

สุภา อภิญญาภิบาล (2550) ได้ศึกษาความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยบางประการกับความสามารถในการเผชิญอุปสรรคของนิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พบว่าการมองโลกในแง่ดี ความเชื่ออำนาจภายในตน ลักษณะความเป็นชายและลักษณะความเป็นหญิงมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความสามารถในการเผชิญอุปสรรค ส่วนตัวแปรลักษณะมุ่งอนาคตไม่มีความสัมพันธ์กับความสามารถในการเผชิญอุปสรรค

ชัตติยา น้ายาทอง (2551) ได้ศึกษารูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยที่ส่งผลต่อความสามารถในการฝ่าฟันอุปสรรคของนิสิตนักศึกษาระดับปริญญาตรี คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ในเขตกรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า โมเดลตามสมมติฐานมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ รูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุที่สร้างขึ้นนั้น สามารถอธิบายความแปรปรวนของความสามารถในการฝ่าฟันอุปสรรคได้ร้อยละ 63 โดยตัวแปรที่มีอิทธิพลทางตรงสูงสุด คือ การมองโลกในแง่ดี รองลงมาคือ การกำกับตนเอง การรับรู้ความสามารถของตนเองและความเชื่อมั่นในตนเอง

สุปราการ รักดีงาม (2553) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนาโมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของความสามารถในการฟันฝ่าอุปสรรคสำหรับนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ พบว่า โมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของความสามารถในการฟันฝ่าอุปสรรคสำหรับนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพที่ปรับแก้มีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์อยู่ในเกณฑ์ที่ดี ซึ่งตัวแปรทั้งหมดในโมเดลสามารถอธิบายความแปรปรวนของความสามารถในการฟันฝ่าอุปสรรคได้ร้อยละ 39 และตัวแปรที่มีอิทธิพลทางตรงต่อความสามารถในการฟันฝ่าอุปสรรค ได้แก่ ความฉลากลทางอารมณ์และการอบรม

เลี้ยงดู ส่วนตัวแปรที่มีอิทธิพลทางลบต่อความสามารถในการฟื้นฟ้อุปสรรค ได้แก่ บุคลิกภาพ ซึ่งมีอิทธิทางอ้อมส่งผ่านทางความฉลากทางอารมณ์

ปรารธนา เล็กสมบุรณ์ (2554) ทำการศึกษาวิจัยเรื่องความเครียดในงาน การเผชิญปัญหาและความเหนื่อยหน่ายในงานของผู้ปฏิบัติการช่วยเหลือในสถานสงเคราะห์ของรัฐบาล : การวิจัยแบบผสมวิธี กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ ได้แก่ พยาบาล นักจิตวิทยา นักสังคมสงเคราะห์ นักกายภาพบำบัด ผู้ช่วยนักกายภาพบำบัด ครูส่งเสริมพัฒนาการและพี่เลี้ยง จำนวน 172 คน ผลการวิจัยพบว่า ผู้ปฏิบัติการช่วยเหลือในสถานสงเคราะห์ของรัฐบาลมีความเครียดในการปฏิบัติงานทางด้านความวิตกกังวล ซึ่งสาเหตุของของความเครียดเกิดจากความไม่ก้าวหน้าในหน้าที่การงาน ปริมาณของงานที่มากเกินไป ปัญหากับผู้ร่วมงาน การที่หน่วยงานไม่ให้สนับสนุนและความเสี่ยงต่อความปลอดภัยในสถานที่ปฏิบัติงาน แต่สำหรับผู้ปฏิบัติการช่วยเหลือในสถานสงเคราะห์ของรัฐบาลมีวิธีการเผชิญปัญหาได้โดยการยอมรับกับปัญหาที่เกิดขึ้น การแสวงหาการสนับสนุนทางสังคม การมุ่งจัดการกับปัญหาจากสาเหตุของปัญหา พร้อมทั้งการใช้แนวคิดทางด้านพุทธศาสนา เพื่อเป็นสิ่งยึดเหนี่ยวจิตใจ

ไหมไทย ไชยพันธุ์ (2554) ได้ศึกษาเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างความรู้สึกสอดคล้องกลมกลืนในชีวิตกับความเครียดในการปฏิบัติงานของทหารในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยมีรูปแบบการเผชิญปัญหาเป็นตัวแปรส่งผ่าน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ข้าราชการทหารที่ปฏิบัติงานในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ของประเทศไทย ในสังกัดหน่วยเฉพาะกิจนราธิวาส 33 (ฉก.นราธิวาส 33) จำนวน 200 ราย โดยใช้วิธีการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน (Multi-stage sampling) พบการวิจัยพบว่า ความรู้สึกสอดคล้องกลมกลืนในชีวิตมีความสัมพันธ์ทางลบกับความเครียดในการปฏิบัติงานและรูปแบบการเผชิญปัญหาแบบหลีกเลี่ยงปัญหา แต่ในขณะเดียวกันความรู้สึกสอดคล้องกลมกลืนในชีวิตมีความสัมพันธ์ทางบวกกับรูปแบบการเผชิญปัญหาแบบมุ่งจัดการกับปัญหาและแบบการแสวงหาการสนับสนุนทางสังคม ในส่วนของรูปแบบการเผชิญปัญหาแบบมุ่งจัดการกับปัญหาและแบบการแสวงหาการสนับสนุนทางสังคมนั้นมีความสัมพันธ์ทางลบกับความเครียดในการปฏิบัติงาน

ดังนั้น สรุปได้ว่ารูปแบบการเผชิญปัญหาแบบมุ่งจัดการกับปัญหาและแบบหลีกเลี่ยงปัญหาเป็นตัวแปรส่งผ่านในความสัมพันธ์ระหว่างความรู้สึกสอดคล้องกลมกลืนในชีวิตกับความเครียดในการปฏิบัติงาน ส่วนรูปแบบการเผชิญปัญหาแบบการแสวงหาการสนับสนุนทางสังคม ไม่ได้เป็นตัวแปรส่งผ่านในความสัมพันธ์ดังกล่าว

Esther et al. (2006) ได้ศึกษาเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างความเครียดในการปฏิบัติงานและพฤติกรรมการเผชิญปัญหากับภาวะสุขภาพของพยาบาลในประเทศออสเตรเลีย พบว่า พฤติกรรมการเผชิญปัญหาของพยาบาลในด้านการควบคุมตนเองมีความสัมพันธ์กันทางลบกับภาวะสุขภาพ

ทางด้านร่างกายและทางด้านจิตใจ พฤติกรรมการเผชิญปัญหาของพยาบาลทางด้านการศึกษาหรือหนีปัญหาและทางด้านวางแผนแก้ไขปัญหามีความสัมพันธ์กันทางลบกับภาวะสุขภาพทางด้านจิตใจ และพฤติกรรมการเผชิญปัญหาของพยาบาลทางด้านควบคุมระยะห่างของปัญหา การหาแหล่งสนับสนุนทางสังคมและประเมินค่าใหม่ทางบวกมีความสัมพันธ์กันทางบวกกับสุขภาพทางด้านจิตใจ

Riolli & Savicki (2010) ได้ศึกษาเกี่ยวกับประสิทธิผลที่หลากหลายของการเผชิญปัญหาและผลกระทบของการเผชิญปัญหาภายใต้เงื่อนไขที่เกี่ยวข้องกับความเครียด กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ทหารสหรัฐอเมริกาที่ประจำการในประเทศอิรัก จำนวน 632 ราย ผลการวิจัยพบว่า ทหารส่วนใหญ่ใช้วิธีการเผชิญปัญหาแบบมุ่งเน้นที่อารมณ์ (Emotional-focus coping) เมื่อเปรียบเทียบกับกลุ่มทหารปกติ พบว่า ระดับการใช้รูปแบบการเผชิญปัญหาในการทำงานในภาวะตึงเครียดนั้น ทหารสหรัฐอเมริกาที่ประจำการในประเทศอิรักจะใช้รูปแบบการเผชิญปัญหาโดยการเน้นการผ่อนคลายความเครียด การใช้เรื่องตลก การหาแหล่งสนับสนุนทางสังคม การหลีกเลี่ยงหรือหนีปัญหา การใช้เครื่องดื่มแอลกอฮอล์และการใช้สารเสพติดมีความสัมพันธ์ที่สูงขึ้นกับความรู้สึกทุกข์ทรมานทางจิตใจและสภาวะความเครียด ซึมเศร้าที่เกิดขึ้นที่มากกว่ากลุ่มปกติ

จากการศึกษาแนวคิดที่มีความเกี่ยวข้องกับการเผชิญปัญหาและจากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้อง พบว่า การเผชิญปัญหาแบบมุ่งจัดการกับปัญหา การเผชิญปัญหาแบบการแสวงหาการสนับสนุนทางสังคม การเผชิญปัญหาแบบหลีกเลี่ยง ล้วนมีความสอดคล้องและมีความเกี่ยวข้องต่อการเผชิญปัญหาของบุคลากรสาธารณสุข ดังนั้น องค์ประกอบของการเผชิญปัญหามี 3 ด้าน คือ การเผชิญปัญหาแบบมุ่งจัดการกับปัญหา การเผชิญปัญหาแบบการแสวงหาการสนับสนุนทางสังคม และการเผชิญปัญหาแบบหลีกเลี่ยง

3. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการมองโลกในแง่ดี

3.1 ความหมายของการมองโลกในแง่ดี

ในการศึกษาการมองโลกในแง่ดี พบว่า มีนักวิชาการหลายท่านที่ได้กล่าวถึงการมองโลกในแง่ดีในความหมายที่หลากหลายแตกต่างกัน ดังนี้

การมองโลกในแง่ดี หมายถึง การที่บุคคลมีความคาดหวังในตนเองอย่างแรงกล้าต่อสิ่งต่างๆว่าจะกลายเป็นสิ่งที่ดี ถึงแม้จะมีความล้มเหลวหรือความไม่สมหวังขัดขวางอยู่บ้างก็ตาม จากแง่คิดของความฉลาดทางอารมณ์ที่สามารถอธิบายถึงการมองโลกในแง่ดีได้นั้นว่าเป็นทัศนคติที่ด้านไม่ให้คุณบุคคลเข้าสู่ภาวะของความเฉื่อยชา ความหมดหวัง หรือเกิดความกดดันทางความคิด (วาสนา กันคำ, 2550) หากบุคคลมีแนวโน้มที่จะเชื่อว่าการไม่ประสบความสำเร็จในชีวิตนั้นเป็นความล้มเหลวเพียงชั่วคราวเท่านั้น และยังมีความเชื่อว่า ความผิดพลาดที่เกิดขึ้นนั้นไม่ได้เกิดขึ้นจากการกระทำของ

ตนเอง แต่เป็นเพราะสภาพแวดล้อม ความโศคร้ายหรือบุคคลอื่นที่เป็นผู้กระทำ จึงส่งผลให้บุคคลนั้น ไม่มีความวิตกกังวลกับอุปสรรคที่เกิดขึ้น แต่เมื่อบุคคลนั้นต้องเผชิญกับสถานการณ์ที่เลวร้ายจะรับรู้ได้ ว่าเป็นสิ่งที่ทำลายและจะพยายามเอาชนะอุปสรรคที่เกิดขึ้นนั้นให้ได้ ซึ่งจะตรงกันข้ามกับการมองโลก ในแง่ร้าย (Pessimism) ที่มีความหมายว่า การที่บุคคลมีแนวโน้มที่เชื่อว่าสถานการณ์เลวร้ายที่เกิดขึ้น นั้นจะเกิดขึ้นอย่างถาวรและยาวนาน และยังมีความเชื่อว่าสถานการณ์ที่เลวร้ายที่เกิดขึ้นนั้นเป็น เพราะความผิดพลาดของตนเอง (Seligman, 1990) เช่นเดียวกับบุคคลที่มีลักษณะความคาดหวังใน ทางบวกว่าจะมีประสบการณ์ที่ดีในอนาคตอย่างมีเหตุผล ตามสภาพความเป็นจริงไม่ว่าสถานการณ์ที่ พบเจอนั้นจะมีอุปสรรคที่จะเข้ามาขวางกั้นมากน้อยเพียงใด แต่ก็สามารถที่จะเผชิญกับอุปสรรคนั้นได้ ด้วยความมั่นใจในตนเอง สามารถควบคุมตนเอง มุ่งแก้ปัญหาและอธิบายถึงสถานการณ์ต่างๆ เหล่านั้นไปในทางที่ดีได้ (กนิษฐา ลิมทรัพย์, 2557) สอดคล้องกับแนวคิดของ Peterson and Chang (2003) ที่ได้ให้ความหมายของการมองโลกในแง่ดีว่า เป็นความรู้สึกหรือความเชื่อในเชิงบวกของ บุคคลที่มีต่อสังคมหรือเรื่องราวในอนาคต และยังเป็นความปรารถนาของบุคคลที่จะได้รับประโยชน์ หรือความพึงพอใจ

จากความหมายของการมองโลกในแง่ดีที่นักวิชาการได้ให้ความหมายข้างต้นสามารถสรุปได้ ว่า การมองโลกในแง่ดี หมายถึง บุคคลที่มีความคิด ความเชื่อหรือความคาดหวังของบุคคลทางบวกที่ มีต่อเหตุการณ์หรือสถานการณ์ที่กำลังเผชิญว่าจะมีสิ่งดีๆ เกิดขึ้นกับตนเองเสมอ ส่วนความล้มเหลว หรืออุปสรรคต่างๆ จะเกิดขึ้นกับตนเองเพียงแค่ชั่วคราวและระยะเวลาของการเกิดขึ้นจะไม่ใช้ระยะ เวลานาน และสาเหตุที่ทำให้เกิดปัญหานั้นไม่ได้เกิดขึ้นจากการกระทำของตนเอง แต่เกิดจาก สิ่งแวดล้อมภายนอกที่เข้ามากระตุ้นทำให้เกิดสถานการณ์หรือเหตุการณ์เหล่านั้น

3.2 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการมองโลกในแง่ดี

องค์ประกอบของการมองโลกในแง่ดี

ทฤษฎีการมองโลกในแง่ดีตามแนวคิดของ Seligman (1990) ได้แบ่งการมองโลกในแง่ดี ออกเป็น 3 มิติ ซึ่งมีองค์ประกอบดังนี้

มิติที่ 1 ความคงทนถาวร (Permanence) สำหรับผู้ที่มีการมองโลกในแง่ดีจะมองว่าสิ่งร้ายๆ ที่เกิดขึ้นนั้นจะเกิดขึ้นเพียงชั่วคราวเท่านั้น ส่วนสิ่งที่ดีๆ ที่เกิดขึ้นนั้นจะเกิดขึ้นเสมอและตลอดไป แต่ สำหรับผู้ที่มีโลกในแง่ร้ายจะมองสิ่งร้ายๆ ที่เกิดขึ้นนั้นจะเกิดอย่างถาวร และจะมีผลกระทบต่อชีวิต อยู่เสมอส่วนสิ่งที่ดีๆ ที่เกิดขึ้นนั้นจะเกิดแค่ชั่วคราวเท่านั้น

มิติที่ 2 การแผ่ขยายความรู้สึก (Pervasiveness) เป็นการอธิบายถึงความรู้สึกที่มีต่อ เหตุการณ์ในรูปแบบที่แตกต่างกันนั้น คือ บุคคลที่มีการมองโลกในแง่ดีจะรู้สึกว่สิ่งร้ายๆ ที่เกิดขึ้นนั้น จะเกิดขึ้นเฉพาะสิ่งหนึ่งสิ่งใดเท่านั้น ส่วนสิ่งดีๆ ที่เกิดขึ้นนั้นจะเกิดขึ้นในทุกเรื่อง สำหรับบุคคลที่มีการ

มองโลกในแง่ร้ายจะรู้สึกว่่าสิ่งร้ายๆ ที่เกิดขึ้นนั้นจะเกิดขึ้นกับทุกสิ่งที่เกี่ยวข้องด้วย และสิ่งดีๆ ที่เกิดขึ้นนั้นจะเกิดขึ้นเฉพาะบางเรื่องเท่านั้น

มิติที่ 3 การเกี่ยวข้องกับตนเอง (Personalization) ในมิตินี้ Seligman (1990) ได้กล่าวไว้ว่า เมื่อมีสิ่งที่ไม่ดีเกิดขึ้นบุคคลจะเลือกตำหนิตนเอง (Internalize) หรือตำหนิผู้อื่นหรือสถานการณ์ (Externalize) โดยบุคคลที่มีการมองในแง่ดีจะมองว่่าสิ่งร้ายๆ ที่เกิดขึ้นนั้น เกิดขึ้นเพราะมีสาเหตุมาจากสิ่งอื่น ส่วนสิ่งดีๆ ที่เกิดขึ้นนั้นเกิดขึ้นในเพราะตนเอง โดยผู้ที่มีการตำหนิผู้อื่นหรือสถานการณ์ภายนอกนั้นจะไม่สูญเสียความรู้สึกเห็นคุณค่าในตนเอง (Self-esteem) สำหรับผู้ที่มีมองโลกในแง่ร้ายก็จะมองว่่าสิ่งร้ายๆ ที่เกิดขึ้นนั้นเกิดขึ้นเพราะตนเอง แต่สิ่งดีๆ ที่เกิดขึ้นนั้นเกิดขึ้นเพราะสิ่งอื่น ซึ่งผู้ที่ตำหนิตนเอง เมื่อล้มเหลวจะเป็นบุคคลที่มีความรู้สึกเห็นคุณค่าในตนเองต่ำ (Low self-esteem) มักจะคิดว่าตนเองเป็นคนไม่ดี ไม่ฉลาด และไม่น่ารัก

จากทฤษฎีดังกล่าวข้างต้นนี้ได้อธิบายการมองโลกในแง่ดี โดยแบ่งลักษณะของมิติตามความคงทนถาวร มิติตามการแผ่ขยายความรู้สึก และมิติตามการเกี่ยวข้องกับตนเอง ซึ่งการมองโลกในแง่ดีนั้น ถือว่าเป็นลักษณะที่มีอยู่โดยธรรมชาติในตัวของมนุษย์ และการมองโลกในแง่ดีนั้นยังมีความแตกต่างกันไปในแต่ละบุคคล โดยบุคคลแต่ละคนจะมีประสบการณ์ของตนเองที่เป็นตัวที่จะมีอิทธิพลกับระดับที่จะทำให้บุคคลคนนั้นเป็นบุคคลที่มีการมองโลกในแง่ดีหรือมองโลกในแง่ร้าย

3.3 วิธีเพิ่มการมองโลกในแง่ดี

Seligman (1990) ได้กล่าวถึงวิธีเรียนรู้การเป็นบุคคลที่มีการมองโลกในแง่ดี โดยปกติเมื่อบุคคลต้องเผชิญหน้ากับภาวะวิกฤต ความโชคร้าย บุคคลจะมีการตอบสนองด้วยความคิดที่เต็มไปด้วยความเชื่อ (Beliefs) ซึ่งความเชื่อที่นี้อาจส่งผลต่อลักษณะนิสัยของบุคคล โดยที่บุคคลมักจะไม่ได้ตระหนักถึงว่่าการที่บุคคลมีความเชื่อเหล่านั้นอยู่ถ้าบุคคลไม่หยุดความคิดพิจารณา มัน และความคิดความเชื่อเหล่านั้นยังส่งผลที่ตามมาต่อตัวบุคคล เพราะความเชื่อเป็นสาเหตุที่ทำให้บุคคลเกิดความรู้สึกและสิ่งทีบุคคลจะทำต่อไป ซึ่งได้มีวิธีการเพิ่มการมองโลกในแง่ดีไว้ 2 วิธีการ ได้แก่

วิธีการขั้นที่ 1 คือ การมองให้เห็นถึงความสัมพันธ์ระหว่างความโชคร้าย ความเชื่อ และผลลัพธ์ (Adversity, Beliefs, Consequence)

วิธีการขั้นที่ 2 คือ ดูว่่า ABCs ที่เกิดขึ้นเหล่านี้ส่งผลกระทบบอย่างไรต่อสถานการณ์ในชีวิตประจำวัน ซึ่งจะมีความสอดคล้องกับ Tolman (1932, อ้างใน Peterson, 2001, อ้างอิงจาก วาสนา กันคำ, 2550) ได้กล่าวถึง การมองในแง่ดีว่่า เป็นการเรียนรู้ว่่า “อะไรก่อให้เกิดอะไรขึ้น” เพราะเป็นการเรียนรู้ที่จำเป็นที่สามารถจะขยายผลออกไปได้

Adversity คือ เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นที่ทำให้บุคคลไม่พอใจหรือรู้สึกว่่าโชคร้าย โชคไม่ดีให้เขียนบรรยายถึงเหตุการณ์เหล่านั้นว่่าเกิดอะไรขึ้น

Beliefs คือ ความเชื่อที่อธิบาย ตีความหมายของ Adversity หรือการลงโทษจาก เหตุการณ์Adversity ที่บุคคลเขียนนั้น ทำให้บุคคลเกิดความคิดอัตโนมัติในทางลบหรือการมองในแง่ลบใดเกิดขึ้นบ้าง

Consequence คือ ความรู้สึกและการกระทำที่เกิดขึ้นกับบุคคลจากสถานการณ์และความคิดความเชื่อของบุคคลนั้น ไม่ว่าจะเป็นความรู้สึกเศร้า วิตกกังวล ร่าเริงสนุกสนาน รู้สึกผิดหรือความรู้สึกใดๆ โดยอาจเกิดขึ้นมากกว่าหนึ่งอย่าง บันทึกความรู้สึกที่เกิดขึ้นเหล่านี้และการกระทำของบุคคลว่าเป็นอย่างไร อาทิเช่น “ฉันหมดแรง” “ฉันวางแผนการเพื่อให้เธอมาขอโทษฉัน” “ฉันกลับไปนอน”

โดยหลังจากที่ได้เขียนลำดับ ABCs ที่เกิดขึ้นในชีวิตของบุคคลเอง เพื่อดูความเกี่ยวข้องระหว่างความเชื่อและผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นให้เห็นเด่นชัดขึ้นแล้ว จากนั้นให้ลองโต้แย้งความคิดความเชื่อที่เกิดขึ้น โดยสามารถใช้วิธีการจัดการได้ในขั้นแรกในการจัดการกับความคิดความเชื่อทางลบเมื่อบุคคลตระหนักถึง คือ การผ่อนคลายจิตใจ โดยเริ่มจากการหยุดคิด (Stop) และพยายามคิดสิ่งอื่นๆ ที่ไม่เกี่ยวข้อง อาทิเช่น การได้ไปสัมผัสกับธรรมชาติรอบข้าง และหากมีบางอย่างมารบกวนทำให้ยากที่จะหยุดคิดได้ บุคคลสามารถที่จะพูดกับตัวเองว่า “หยุดก่อน เดี่ยวก่อน ฉันจะกลับมาคิดใหม่อีกครั้งหนึ่งในเวลาต่อไป”

การเปลี่ยนแปลงจากการตอบสนองต่อสถานการณ์ที่เลวร้ายต่างๆ อาจจะมีความคิดที่จะโต้แย้งความคิดทางลบที่เกี่ยวกับความเชื่อ ซึ่งมีเทคนิคการเปลี่ยนแปลงความเชื่อทางลบ 4 เทคนิคดังนี้

1. การหาหลักฐาน (Evidence) หรือข้อมูลของสถานการณ์ที่เกิดขึ้น คือ การหาข้อมูลเพื่อแสดงให้เห็นว่าความเชื่อทางลบไม่ถูกต้อง
2. การหาตัวเลือกอื่น (Alternatives) ที่อาจเกิดขึ้นจากเหตุการณ์นั้น คือ การพิจารณาสาเหตุของสถานการณ์ที่สามารถเกิดขึ้นได้ทั้งหมด โดยสาเหตุสามารถเกิดขึ้นได้มากมายและอาจมีสาเหตุแอบแฝงอยู่
3. การหานัย (Implications) หรือสิ่งที่เกี่ยวข้องอื่นๆ คือ การพิจารณาสิ่งที่เกี่ยวข้องอื่นๆ เมื่อบุคคลเชื่อมั่นว่าความเชื่อของตนเองนั้นเป็นสิ่งที่ถูกต้อง
4. ความเป็นประโยชน์ (Usefulness) คือ การพิจารณาตรวจสอบความถูกต้องในความเชื่อของตนเอง

จากความคิดความเชื่อในสถานการณ์ที่เกิดขึ้นนั้นว่ามีประโยชน์หรือไม่อย่างไร โดยสามารถเขียนออกมาได้ในรูปแบบของ ABCDE Model ซึ่ง Seligman (1991) ได้พัฒนามาจากกรอบแนวคิด ABCDE ของ อัลเบิร์ต แอลลิส (2000) เพื่อแสดงผลที่มีต่ออารมณ์ที่มารบกวนจิตใจ และการ

เปลี่ยนแปลง REBT ซึ่งได้เสนอกรอบแนวคิดนี้ เพื่อแสดงให้เห็นว่าความคิดเป็นตัวกำหนดสร้างอารมณ์ทางลบและการจัดการกับความคิดได้อย่างไร

A คือ ภาวะวิกฤต (Adversity)

B คือ ความเชื่อ (Beliefs)

C คือ ผลลัพธ์ (Consequence)

D คือ การโต้แย้ง (Disputation)

E คือ การดำเนินกิจกรรม (Energization) โดยจะสังเกตได้ว่าจะมี Energization ซึ่งจะเกิดขึ้นเมื่อบุคคลประสบความสำเร็จในการจัดการกับความเชื่อทางด้านลบ

ทิมสทิวาซีพิจิตเวซ (2550, อ้างอิงจาก วาสนา กันคำ, 2550) ได้กล่าวถึงแนวทางในการมองโลกในแง่ดี ดังนี้ ความทุกข์ของบุคคลไม่ได้ขึ้นอยู่กับปัญหาหรืออุปสรรคที่ผ่านเข้ามาในชีวิต แต่จะขึ้นอยู่กับมุมมองโลกอย่างสร้างสรรค์ของบุคคล บุคคลที่มีความทุกข์มักมองโลกอย่างจริงจังเกินไป ได้มีการศึกษา พบว่า โดยทั่วไปจะพบบุคคลที่มีความสุขประมาณ 10% นั่นคือ เหตุการณ์อะไรก็ตามที่เกิดขึ้นในชีวิตบุคคลที่จะคิดในแง่ดีหรือคิดแง่บวกนั้นมีเพียง 10% เท่านั้น ซึ่งการมองโลกในแง่ดีนั้นสามารถมีได้ 3 ระดับ ดังนี้

ระดับที่ 1 เห็นบวกว่าเป็นบวก อาทิเช่น เห็นคนแต่งตัวสวยก็บอกว่าแต่งตัวสวย หรือได้ยินเสียงเพลงเพราะก็บอกว่าเพลงเพราะ บุคคลที่เห็นบวกว่าเป็นบวกจะเป็นบุคคลที่มองหาสิ่งที่สวยงามในโลกใบนี้ และชื่นชมด้วยความจริงใจ ดังนั้น เขาจึงเป็นบุคคลที่มีความสุขจากการเลือกเก็บเกี่ยวสิ่งดีๆ ที่ได้พบเห็นไม่ว่าจะเป็นความงดงามจากธรรมชาติ บุคคลอื่นที่ผ่านเข้ามาในชีวิต หรือแง่มุมที่ดูต่าง ๆ ฯลฯ

ระดับที่ 2 เห็นบวกในสิ่งที่เป็นลบ อาทิเช่น รถติดก็เห็นว่าก็ดีเหมือนกันจะได้แต่งหน้า อาหารที่ไม่อร่อยก็เห็นว่่าอ้อมเหมือนกัน บุคคลที่เห็นบวกในสิ่งที่เป็นลบจะเหมือนกระซอนที่รู้จักกรองสิ่งที่ดีเก็บไว้ ส่วนสิ่งที่ไม่ดีนั้นให้มันผ่านกระซอนไป และถึงแม้ว่ามันตกค้างอยู่ก็มองเห็นเป็นโอกาส มองให้เป็นสิ่งที่จะช่วยให้ตนเองเกิดการเติบโตงอกงาม และพัฒนาจิตใจให้สูงขึ้น การมองปัญหาที่เกิดขึ้นว่า “ฉันน่าจะทำอะไรบางอย่างได้” หรือ “มันเกิดขึ้นเพียงชั่วคราวแล้วมันก็จะผ่านไป” จะช่วยแก้ปัญหาได้มากกว่า “ไม่ใช่ฉัน” หรือ “ทำไมมันต้องเกิดขึ้นกับฉัน”

ระดับที่ 3 เห็นความเป็นธรรมดาของทุกสิ่ง (ทุกอย่างมีเหตุ มีปัจจัย) อาทิเช่น ถูกตำหนิก็มีสาเหตุ (ที่ใช่แก้ไข/เป็นประโยชน์) การเห็นความเป็นธรรมดาของทุกสิ่งเป็นการเข้าใจโลก เข้าใจชีวิตที่ทำให้บุคคลทุกข์เมื่อพบกับสิ่งที่ไม่พึงพอใจและไม่ลุ่มหลงกับสิ่งที่พึงพอใจเกินไป เป็นการปล่อยวางไปกับทุกสิ่งที่เกิดขึ้นว่าเป็นธรรมดาของโลก มีเกิดขึ้น มีดับไป มองโลกอย่างไม่เข้าข้างตนเองและพร้อมที่จะพัฒนาในสิ่งที่เป็นจุดอ่อนของตนเอง ของระบบงาน และอย่าลืมนองว่าไม่มีใครที่จะแยะไปหมด

สามารถสรุปได้ว่า บุคคลสามารถฝึกเปลี่ยนแนวคิดของการมองโลกในแง่ดีได้ นั้นแสดงว่าสามารถจะเปลี่ยนอารมณ์และพฤติกรรมได้ตามแนวคิดจิตวิทยาทางด้านปัญญาได้เช่นกัน

3.4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการมองโลกในแง่ดี

สุมาลินี มธรรพจน์พงศ์ (2555) ได้ศึกษาความคาดหวัง การมองโลกในแง่ดีและความสามารถในการฟื้นคืนได้ : ตัวแปรทำนายผลงาน ความพึงพอใจในงาน ความสุขในการทำงานและความผูกพันองค์กร ผลการวิจัยพบว่า การมองโลกในแง่ดีและความสามารถในการฟื้นคืนได้มีสหสัมพันธ์กับพฤติกรรมของพนักงาน ความคาดหวังสามารถทำนายความพึงพอใจในงาน ความสุขในการทำงานและความผูกพันกับองค์กร ความสามารถในการฟื้นคืนได้สามารถทำนายผลงาน ความพึงพอใจในงานและความผูกพันกับองค์กร ตรงกันข้ามกับการมองโลกในแง่ดีไม่สามารถทำนายผลของพฤติกรรมในที่ทำงานของพนักงานได้เลย

ช่อผกา แซ่ไคว่ (2555) ได้ศึกษาเกี่ยวกับอิทธิพลของความเชื่อในศาสนา การมองโลกในแง่ดีและการฟื้นคืนได้ต่อความผูกใจมั่นในงาน : บทบาทการส่งผ่านของความสุขในการทำงาน จำนวนกลุ่มที่ใช้วิจัยทั้งหมด 750 คน ผลการวิจัยพบว่า (1) ตัวแปรความเชื่อในศาสนามีอิทธิพลทางตรงต่อความสุขในการทำงาน และความผูกใจมั่นในงาน อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ (2) ตัวแปรการมองโลกในแง่ดีมีอิทธิพลทางตรงต่อความสุขในการทำงานและความผูกใจมั่นในงาน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 (3) ตัวแปรการฟื้นคืนได้มีอิทธิพลทางตรงต่อความสุขในการทำงาน และความผูกใจมั่นในงาน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 (4) ความสุขในการทำงานมีอิทธิพลทางตรงต่อความผูกใจมั่นในงาน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 (5) ตัวแปรความเชื่อในศาสนา การมองโลกในแง่ดีและตัวแปรการฟื้นคืนได้มีอิทธิพลทางอ้อมต่อตัวแปรความผูกใจมั่นในการทำงาน ซึ่งตัวแปรการมองโลกในแง่ดีและการฟื้นคืนได้มีอิทธิพลอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สามารถสรุปได้ว่า การมองโลกในแง่ดีและการฟื้นคืนได้ส่งผลต่อความผูกใจมั่นในงาน โดยมีความสุขในการทำงานเป็นตัวแปรส่งผ่าน ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานงานวิจัยเพียงบางส่วน

วรุณกันยา คุณากรวิรุฬห์ (2556) ได้ศึกษาการมองโลกในแง่ดีและการเห็นคุณค่าในตนเองที่พยากรณ์ความสามารถในการเผชิญ และฟื้นฝ่าอุปสรรคของบุคลากรมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ บุคลากรมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ จำนวน 3 แห่ง ประกอบด้วย มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยและมหาวิทยาลัยมหิดล จำนวน 390 คน ผลการวิจัยพบว่า (1) บุคลากรมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐมีระดับการมองโลกในแง่ดี การเห็นคุณค่าในตนเองและความสามารถในการเผชิญและฟื้นฝ่าอุปสรรคโดยภาพรวมอยู่ในระดับสูง (2) การมองโลกในแง่ดีมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความสามารถในการเผชิญและฝ่าฟันอุปสรรคของบุคลากรมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ

.01 (3) การเห็นคุณค่าในตนเองมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความสามารถในการเผชิญและฝ่าฟันอุปสรรคของบุคลากร มหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 (4) การมองโลกในแง่ดีในด้านการคาดหวังเชิงบวกและด้านการกำกับตนเองสามารถร่วมกันพยากรณ์ความสามารถในการเผชิญและฝ่าฟันอุปสรรคของบุคลากร มหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐได้ร้อยละ 17.2

Hargu and Bolen (1998) ได้ศึกษาเกี่ยวกับผลกระทบของการมองโลกในแง่ดีต่อการเผชิญปัญหาและการรับรู้คุณภาพชีวิตของนักศึกษา จำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ใช้สำหรับการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ทั้งหมด 204 คน ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษาที่มีการมองโลกในแง่ดีระดับสูงจะมีสุขภาพที่ดี มีความพึงพอใจในคุณภาพชีวิตโดยรวมอยู่ในระดับสูง และสามารถเผชิญกับปัญหาต่างๆ ได้ โดยมุ่งเน้นการลงมือกระทำ ส่วนนักศึกษาที่มีการมองโลกในแง่ดีที่อยู่ในระดับปานกลางจะมีการใช้เครื่องมือแอลกอฮอล์มากขึ้นตามรูปแบบการเผชิญปัญหาสูงกว่าบุคคลที่มีการมองโลกในแง่ดีระดับสูง สำหรับนักศึกษาที่มีการมองโลกในแง่ดีที่อยู่ในระดับต่ำจะไม่มี ความพึงพอใจในคุณภาพชีวิตของตนเองและจะมีการเผชิญปัญหาแบบหลีกเลี่ยง

Chang et al. (2001) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการมองโลกในแง่ดี การมองโลกในแง่ลบและอารมณ์ทางด้านบวกและอารมณ์ทางด้านลบในวัยกลางคน จำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ทั้งหมด 237 คน โดยใช้แบบวัดรูปแบบความคิดและอารมณ์ทางด้านการปรับตัวเชิงจิตวิทยา ผลการวิจัยพบว่า การมองโลกในแง่ดีและการมองโลกในแง่ลบมีความสัมพันธ์กันทั้งทางตรงและทางอ้อมอย่างมีนัยสำคัญ (จากอารมณ์ทางบวกและอารมณ์ทางลบ) ที่มีต่ออาการซึมเศร้า จากผลของการศึกษาดังกล่าวสามารถกล่าวได้ว่า การมองโลกในแง่ดีและการมองโลกในแง่ลบเป็นสิ่งที่สำคัญยิ่งสำหรับผู้ใหญ่ในการการปรับตัวทางด้านจิตใจ

จากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการมองโลกในแง่ดี พบว่า การคงทนถาวร การแผ่ขยายความรู้สึก และการเกี่ยวข้องกับตนเองเป็นตัวแปรสังเกตได้ในการศึกษา ซึ่งมีความสอดคล้องในการศึกษาการมองโลกในแง่ดีของบุคลากรสาธารณสุข ดังนั้นองค์ประกอบของการมองโลกในแง่ดีมี 3 ด้าน คือ การคงทนถาวร การแผ่ขยายความรู้สึก และการเกี่ยวข้องกับตนเอง

4. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเห็นคุณค่าในตนเอง

4.1 ความหมายของการเห็นคุณค่าในตนเอง

การเห็นคุณค่าในตนเองเป็นส่วนหนึ่งที่เกี่ยวข้องกับสภาพจิตใจ ซึ่งเป็นการแสดงถึงความรู้สึกและความคิดที่มีต่อตนเอง และเป็นการเชื่อมโยงระหว่างความคิดกับตนเอง รวมทั้งการแสดงออกของตนเอง ซึ่ง Reasoner (2000, อ้างอิงจาก สุธณี ลิกชะไชย, 2555) ได้กล่าวว่า การเห็นคุณค่าในตนเองหรือในภาษาอังกฤษเรียกว่า Self-esteem ได้มีผู้ศึกษาหลายด้าน จึงยากที่จะหาคำจำกัดความที่จะมีความครอบคลุมความหมายของการเห็นคุณค่าในตนเองทั้งหมด แต่ได้มีคำที่ให้ความหมายคล้ายคลึง

กันในบางส่วนกับการเห็นคุณค่าในตนเอง อาทิเช่น ความมั่นใจในตนเอง (Self-confidence) การรับรู้คุณค่าของตนเอง (Self-worth) การเคารพนับถือตนเอง (Self-respect) เป็นต้น ซึ่งในภาษาไทยการเห็นคุณค่าในตนเองสามารถเรียกได้หลายคำ อาทิเช่น การเห็นคุณค่าในตนเอง ความภาคภูมิใจในตนเอง การตระหนักในคุณค่าของตนเอง การนับถือในตนเอง การได้รับการยกย่องในตนเอง การยอมรับตนเอง เป็นต้น สำหรับการวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยได้เลือกใช้คำว่า การเห็นคุณค่าในตนเอง และได้มีนักวิชาการหลายท่านได้ให้ความหมายที่แตกต่างกันเกี่ยวกับการเห็นคุณค่าในตนเอง ดังนี้

Goleman (1998) อธิบายเกี่ยวกับการเห็นคุณค่าในตนเองว่า เป็นการเห็นคุณค่าในความรู้สึกและความโน้มน้าวจิตใจของตนเอง หรือที่เรียกสั้นๆ ว่า “สติ” ที่สามารถรับรู้โดยการสำรวจหรือพิจารณาตนเองถึงความเป็นไปได้ของตนเองต่อการตอบสนองต่อสิ่งเร้าต่างๆ รอบตัวและความพร้อมของตนเอง ซึ่งการที่บุคคลมีการประเมินค่า (Self-evaluation) ที่มีต่อตนเองหรือเป็นการตัดสินเกี่ยวกับการเห็นคุณค่าของตนเอง โดยมีพื้นฐานความรู้ที่มีต่อตนเอง (Self-knowledge) การเห็นคุณค่าในตนเองนั้นจะได้รับอิทธิพลสูงจากการมีสัมพันธภาพระหว่างตนเองกับบุคคลอื่น (Weiner, 1999) สอดคล้องกับแนวคิดของ Rosenberg (1979, อ้างอิงจาก ทศนีย์ ทิศสุกใส, 2551) ได้ให้ความหมายของการเห็นคุณค่าในตนเองไว้ว่า เป็นการประเมินความรู้สึกที่เกิดขึ้นภายในของบุคคลในด้านที่เกี่ยวกับการยอมรับในตนเอง การนับถือ การเห็นคุณค่าในตนเองและความเชื่อมั่นในตนเอง โดยจะประเมินทั้งทางดีและไม่ดี แต่สำหรับ Coopersmith (1981) ได้ให้ความหมายเกี่ยวกับการเห็นคุณค่าในตนเองว่า เป็นความเชื่อของบุคคลที่เกี่ยวกับความสามารถ ความมีคุณค่า มีความหมายในตนเอง การให้ความสำคัญกับตนเองและการประสบความสำเร็จของตนเอง

โดย Newman (2003, อ้างอิงจาก สรินญา ปุติ, 2552) ได้กล่าวถึงปัจจัยการประเมินตนเองว่ามีคุณค่ามากน้อยเพียงใดนั้น โดยมีพื้นฐานมาจากปัจจัย 3 ด้าน ได้แก่

1. การได้รับความรัก การเห็นคุณค่า หรือการได้รับการสนับสนุนส่งเสริมจากบุคคลอื่น
2. การมีคุณลักษณะหรือความสามารถบางอย่างเฉพาะเจาะจง
3. การที่บุคคลให้ความสำคัญกับความสามารถเฉพาะของตนเองเหล่านั้น โดยมีการ

เปรียบเทียบกับบุคคลอื่น แล้วส่งผลต่อความรู้สึกที่มีต่อตนเอง

สำหรับ สุทธิ ลิกะไชย (2555) ได้กล่าวถึงการเห็นคุณค่าในตนเองว่า การที่บุคคลมีการพิจารณาถึงจุดแข็งจุดอ่อนของตนเอง มีการมองตนเองว่ามีคุณค่า มองว่าตนเองมีความสำคัญถ้าที่ยอมรับและเรียนรู้ความล้มเหลวของตนเองที่ได้รับ ถ้าที่เปลี่ยนแปลงไปสู่สิ่งใหม่ๆ ที่ผ่านเข้ามาหรือเป้าหมายที่ได้วางไว้ โดยได้รับการยอมรับ ยกย่องจากบุคคลอื่นรอบข้าง เช่นเดียวกับ กนิษฐา ลิ้มทรัพย์ (2557) ที่นิยามการเห็นคุณค่าในตนเองไว้ว่า บุคคลสามารถรับรู้และเข้าใจความรู้สึก ความคิดและอารมณ์ของตนเองได้ตามความเป็นจริง ประเมินตนเองได้อย่างชัดเจน

ตรงไปตรงมาและมีความเชื่อมั่น รู้จักจุดเด่น จุดด้อยของตนเอง รู้จักรักษาสัจจะคำพูดของตนเอง มีสติเข้าใจตนเอง

จากความหมายของการเห็นคุณค่าในตนเองที่นักวิชาการหลายๆ ท่านได้กล่าวไว้ข้างต้น สามารถสรุปได้ว่า การเห็นคุณค่าในตนเอง หมายถึง การที่บุคคลมีความรู้สึกและมีทัศนคติที่ดีหรือทางบวกต่อตนเองว่าตนเองมีความสำคัญ มีความสามารถ มีคุณค่า มีความภาคภูมิใจในตนเอง มีความเชื่อมั่นและมั่นใจในตนเอง เป็นที่ยอมรับจากบุคคลอื่นรอบข้าง เป็นต้น ซึ่งสิ่งเหล่านี้ที่ได้กล่าวมาดังกล่าวจะได้มาจากบุคคลอื่นรอบข้างที่ได้ให้ความรัก การสนับสนุน การดูแลเอาใจใส่ การยอมรับในความสามารถของบุคคลจะส่งผลให้บุคคลประสบความสำเร็จในสิ่งที่ตนเองพึงปรารถนา รวมทั้งบุคคลสามารถปรับตัวเข้ากับสังคมได้อย่างมีความสุข

4.2 ความสำคัญของการเห็นคุณค่าในตนเอง

การเห็นคุณค่าในตนเองนับว่ามีความสำคัญกับทุกเพศ ทุกวัยอย่างมาก เนื่องจากบุคคลที่มีการเห็นคุณค่าในตนเองต่ำหรือเป็นบุคคลที่มีความรู้สึกที่ไม่ดีต่อตนเองมักจะมีปัญหาทางด้านสุขภาพจิต ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อ การดำเนินชีวิตประจำวันและประสบความล้มเหลวในชีวิตทุกๆ ด้าน อาทิเช่น ด้านระบบการคิดตัดสินใจ ด้านปฏิสัมพันธ์กับบุคคลอื่นรอบข้าง การเข้าสังคม เป็นต้น ฉะนั้นการเห็นคุณค่าในตนเองจึงมีความสำคัญกับบุคคลทุกช่วงวัย และยังมีความสำคัญที่รวมไปถึงระบบการอบรมเลี้ยงดูบุคคลในช่วงวัยเด็ก ซึ่งจะส่งผลให้บุคคลเกิดความเข้าใจและมีความตระหนักถึงคุณค่าในตนเอง รู้ว่าตนเองมีความสำคัญ ซึ่งทำให้มีผลต่อรากฐานทางด้านบุคลิกภาพและเพื่อสามารถหลีกเลี่ยงปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นกับบุคคลได้ สำหรับบุคคลที่มีการเห็นคุณค่าในตนเอง รู้ว่าตนเองมีคุณค่าจะมีการประเมินตนเองในด้านที่ดี (ประเทิน มหาพันธ์, 2536) แต่ถ้าบุคคลใดที่มีความรู้สึกว่าตนเองไม่มีใครสนใจ ไม่ได้รับการยอมรับ หรือทำอะไรไม่ประสบความสำเร็จจะทำให้บุคคลนั้นรู้สึกว่าคุณค่าไม่มีคุณค่า เมื่อบุคคลเกิดความรู้สึกเช่นนั้นขึ้นแล้วจะส่งผลให้บุคคลเกิดความไม่เชื่อมั่นในตนเอง ดังนั้น ความรู้สึกเห็นคุณค่าในตนเองที่แตกต่างกัน ย่อมมีผลต่อความรู้สึกหรือพฤติกรรมที่แตกต่างกันของแต่ละบุคคล (Newman, 1986 อ้างอิงจาก สุทธิ ลิกชะไชย, 2555) นอกจากนั้นการเห็นคุณค่าในตนเองยังเป็นองค์ประกอบสำคัญของพฤติกรรมที่มีประสิทธิภาพ อาทิเช่น การกล้าแสดงออก การเป็นบุคคลที่มีความว่องไว ดังนั้น เมื่อบุคคลมีความรู้การสึกเห็นคุณค่าในตนเองแตกต่างกัน จึงมีผลต่อความรู้สึกหรือพฤติกรรมที่แตกต่างกันของแต่ละบุคคล

Branden (1985, อ้างอิงจาก สรินภา ปุติ, 2552) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการเห็นคุณค่าในตนเองไว้ว่า บุคคลที่มีความรู้สึกเห็นคุณค่าในตนเองสูงนั้นจะสามารถเผชิญกับปัญหา การงานและการใช้ชีวิตได้อย่างมีประสิทธิภาพ และสามารถฟื้นตัวขึ้นมาต่อสู้ได้อย่างรวดเร็วหลังจากได้ประสบความล้มเหลว รวมทั้งยังสามารถมีความสัมพันธ์กับบุคคลอื่นรอบข้างได้อย่างอบอุ่นและอ่อนโยน

มากกว่าสัมพันธ์ภาพที่มีความแข็งแกร่ง แต่ในทางตรงกันข้ามถ้าหากบุคคลประสบสถานการณ์ที่ส่งผลให้ตนเองมีความรู้สึกที่หมดความสามารถ ด้วยค่า ไร้ประโยชน์และไม่มีพลังอำนาจจะทำให้บุคคลนั้นเห็นคุณค่าในตนเองต่ำ ส่งผลให้เกิดความรู้สึกที่หวาดกลัว ท้อแท้ ไม่มั่นใจในตนเอง หวั่นไหวต่อคำวิพากษ์วิจารณ์ได้ง่ายและทำให้มีความยุ่งยากในการแก้ปัญหา

การเห็นคุณค่าในตนเองเป็นการสร้างภาพลักษณ์ที่ดีให้กับตนเองทำให้บุคคลเป็นคนที่มีความเพียงพยายามในการทำงาน เพื่อให้ประสบผลสำเร็จในชีวิตทำให้เป็นบุคคลที่มีความรู้สึกที่ดีต่อตนเองและบุคคลอื่นในด้านที่ดี เป็นบุคคลที่ไม่เหยียดหยามความรู้สึกของบุคคลอื่นให้ตกต่ำลง เป็นบุคคลที่มีสุขภาพจิตที่ดี ยิ้มแย้มแจ่มใส ร่าเริง เป็นบุคคลที่มีเพื่อนมาก แต่ในทางกลับกันถ้าบุคคลใดขาดการเห็นคุณค่าในตนเองส่งผลให้บุคคลนั้นเป็นคนที่ชอบหาข้อผิดพลาดหรือข้อบกพร่องของบุคคลอื่น เป็นบุคคลที่ชอบโยนความผิดของตนเองให้กับบุคคลอื่น เป็นบุคคลที่ไม่ค่อยมีเพื่อนโดยเฉพาะเพื่อนสนิท เป็นบุคคลที่ต้องการความเอาใจใส่และการยอมรับนับถือจากบุคคลอื่น เป็นบุคคลไม่ยอมรับความคิดเห็นของบุคคลอื่น เป็นบุคคลที่ชอบเอาชนะทุกอย่างและมองตนเองเป็นฝ่ายถูกเสมอ ซึ่งบุคคลประเภทนี้มักจะใช้ทุกวิธีทางและจะใช้ความรุนแรงเพื่อที่จะทำให้ตนเองเป็นฝ่ายที่ชนะหรือถูก เป็นบุคคลที่ติดสารเสพติด เป็นบุคคลที่มีอารมณ์ซึมเศร้า สิ้นหวังในชีวิต เป็นบุคคลที่มีความเห็นแก่ตัวและมีความต้องการทางวัตถุสูง เป็นบุคคลที่ไม่ชอบตัดสินใจ เป็นบุคคลที่ชอบผัดวันประกันพรุ่ง เป็นบุคคลที่ชอบฟังผู้อื่นมากกว่าช่วยเหลือตนเอง เป็นบุคคลที่ชอบพุดคุยโอ้อวดเกินความเป็นจริงและชอบพุดโกหก เป็นบุคคลที่ชอบทำตัวให้น่าสงสาร ยิ่งร้ายไปกว่านั้นบุคคลที่ขาดการเห็นคุณค่าในตนเองยังเป็นบุคคลที่พยายามฆ่าตัวตาย เมื่อตนเองตกอยู่ในสถานการณ์ที่จะหาทางแก้ไขปัญหาไม่ได้ ดังที่เห็นได้จากหน้าหนังสือพิมพ์ วิทยุ โทรทัศน์ หรือสื่อออนไลน์ต่างๆ เป็นต้น (เกียรติวรรณ อมาตยกุล, 2543)

จากที่ได้กล่าวมาข้างต้นสามารถมองเห็นว่าการเห็นคุณค่าในตนเองมีความสำคัญกับบุคคลทุกเพศ ทุกวัยอย่างมาก และมีความจำเป็นขั้นพื้นฐานต่อการดำเนินชีวิต เนื่องจากการเห็นคุณค่าในตนเองเป็นการรับรู้ถึงคุณค่าของตนเองตามความเป็นจริงของชีวิตสามารถทำให้บุคคลเกิดการพัฒนาหรือดำเนินชีวิตอย่างมีคุณค่า บุคคลที่มีการเห็นคุณค่าในตนเองสูงจะมีความสามารถในเผชิญปัญหาหรือหลีกเลี่ยงปัญหารุนแรงที่เกิดขึ้นในอนาคตได้เป็นอย่างดี พร้อมทั้งสามารถหาแนวทางในการแก้ปัญหาด้วยตนเองได้ แต่สำหรับบุคคลที่ขาดการเห็นคุณค่าในตนเองส่งผลให้บุคคลนั้นมีการมองโลกในแง่ลบ มีความรู้สึกซึมเศร้า ท้อแท้ สิ้นหวัง ขาดกำลังใจ มีความรู้สึกว่าตนเองไร้ค่า มีความรู้สึกว่าตนเองทำอะไรไม่ประสบความสำเร็จในชีวิต ขาดความเชื่อมั่นในตนเอง ฯลฯ ดังนั้น การเห็นคุณค่าในตนเองเปรียบเสมือนวัคซีนที่มีความสำคัญสำหรับบุคคลที่จะทำให้ตนเองประสบความสำเร็จมีความสุขในการดำเนินชีวิตในสังคมที่ตนเองปรารถนาได้อย่างปกติสุข

4.3 แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการเห็นคุณค่าในตนเอง

ทฤษฎีแห่งตัวตน (Self theory) ของ Rogers

นักจิตวิทยาในกลุ่มมนุษยนิยมมีความเห็นว่า บุคคลควรมีความเข้าใจในตนเอง มองตนเองตามความเป็นจริง เพราะถ้าหากบุคคลมองตนเองต่างจากความเป็นจริงมากจะแสดงให้เห็นว่าบุคคลนั้นมีความเป็นไปไม่ได้หรือแนวโน้มที่จะเป็นบุคคลที่มีปัญหาหรือสร้างปัญหากับตนเองและบุคคลอื่นได้ ดังเช่น Rogers (1987) ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับบุคลิกภาพในบุคคลจากประสบการณ์ของบุคคลนั้น ซึ่งจะรวมไปถึงความรู้สึกและทัศนคติหรือมุมมองของบุคคลนั้นๆ ที่มีต่อโลก ต่อตนเองและต่อสังคม โดยมุ่งให้ความสำคัญของความเป็นตัวของตัวของบุคคลนั้นๆ ฉะนั้นทฤษฎีของ Rogers จึงได้ชื่อว่า ทฤษฎีแห่งตัวตน (รมย์ฤดี เวสน์, 2554)

นอกจากนั้น Rogers (1987) ยังเชื่อว่า มนุษย์ทุกคนมีตัวตนอยู่ 3 แบบ ดังนี้

1. ตัวตนที่เจ้าตัวสามารถมองเห็นตนเอง (Self concept) หมายถึง ภาพที่ตนเห็นตนเองว่า ตนเองเป็นคนอย่างไร มีความรู้ความสามารถ ลักษณะเฉพาะตัวของตนเองเป็นอย่างไร โดยทั่วไปแล้วบุคคลสามารถรับรู้และมองเห็นตนเองได้หลายแง่มุม บางครั้งอาจจะไม่ตรงกับข้อเท็จจริงหรือภาพที่บุคคลอื่นเห็น อาทิเช่น บุคคลที่มีความเห็นแก่ตัวอาจไม่นึกถึงว่าตนเองก็เป็นบุคคลประเภทนั้นเหมือนกัน
2. ตัวตนที่เป็นจริง (Real self) หมายถึง ลักษณะของตัวตนที่เป็นจริง ซึ่งปรากฏบ่อยครั้งที่ตนเองมองไม่เห็นข้อเท็จจริงของตนเองแล้วตนเองเป็นคนอย่างไร ไม่รู้ความเป็นจริงของตนเอง เพราะอาจเป็นสิ่งที่ทำให้ตนเองรู้สึกเสียใจ ไม่เท่าเทียมกับบุคคลอื่น เป็นต้น
3. ตัวตนในอุดมคติ (Ideal self) หมายถึง ตัวตนที่เจ้าตัวอยากเป็นอยากมีอยากได้ แต่ยังไม่สามารถเป็นไปไม่ได้หรือมีได้ในสภาวะปัจจุบัน เป็นบุคคลที่ชอบเก็บตัว แต่อยากเก่งการเข้าสังคม เป็นต้น

ถ้าบุคคลมีตัวตนทั้ง 3 ลักษณะดังกล่าว ค่อนข้างตรงกันมากที่จะทำให้บุคคลมีบุคลิกภาพที่มั่นคง แต่ถ้าหากบุคคลมีลักษณะดังกล่าวแตกต่างกันสูงจะทำให้บุคคลมีความสับสนและอ่อนแอในด้านบุคลิกภาพ

ลักษณะของบุคคลที่สมบูรณ์แบบ ซึ่งเป็นลักษณะของบุคคลที่มีการเห็นคุณค่าในตนเอง ตามแนวคิดของ Rogers นั้นบุคคลจะมีลักษณะการแสดงออก ดังนี้

1. การเปิดใจกว้างรับประสบการณ์ต่างๆ ที่มีความเกี่ยวข้องกับความพึงพอใจของแต่ละบุคคลต่อประสบการณ์ที่บุคคลนั้นได้รับโดยไม่มีเงื่อนไขใดๆ ที่จะต้องปกปิด และไม่ได้คำนึงถึงว่าจากประสบการณ์ทางด้านบวกหรือลบก็ตาม
2. ความจำเป็นในการดำรงชีวิต หมายถึง การไม่ต่อต้านหรือขัดขวางประสบการณ์ใดๆ ที่ผ่านเข้ามา แต่สามารถยอมรับสิ่งที่เกิดขึ้นในชีวิตได้ และมีชีวิตอยู่อย่างมีความสุข การที่บุคคล

ยอมรับได้ในระดับนี้จะทำให้บุคคลนั้นสามารถที่จะเผชิญกับสิ่งใหม่ที่สำคัญกว่าที่อาจจะเกิดขึ้นได้ในอนาคต

3. ความเชื่อมั่นในตนเอง หมายถึง การที่บุคคลมีความเชื่อมั่นในความสามารถของตนเองว่าจะสามารถที่จะกระทำการต่างๆ ได้ด้วยตนเองโดยไม่ได้ขึ้นอยู่กับบุคคลอื่น มีการยอมรับความเป็นจริงว่าตนเองพร้อมและสามารถเปิดใจกว้างในการยอมรับฟังความคิดเห็นของบุคคลอื่นและไม่ยอมให้บุคคลอื่นเข้ามากำหนดแนวทางให้ตนเองเดิน

4. ความเป็นอิสระ หมายถึง การที่บุคคลมีความรู้ว่าตนเองมีอิสระที่จะตัดสินใจด้วยตนเอง โดยไม่ต้องขึ้นอยู่กับบุคคลอื่นหรือการคาดหวังการขอความช่วยเหลือจากบุคคลอื่นหรือจากสังคม รวมทั้งเป็นบุคคลที่มีความซื่อสัตย์ต่อตนเองอยู่ตลอดเวลา

5. มีความคิดสร้างสรรค์ หมายถึง เป็นบุคคลที่มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ในสิ่งที่อยู่ตลอดเวลา รู้จักวิธีการหลีกเลี่ยงหรือสามารถเผชิญกับสิ่งต่างๆ ได้ พร้อมทั้งมีอิสระที่จะพัฒนาเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของตนเองให้มีความงอกงามมากขึ้นในการที่จะตอบสนองต่อสิ่งเร้าซึ่งมีอยู่รอบๆ ตัว

จากแนวคิดทฤษฎีของ Rogers สามารถสรุปแนวคิดสำคัญ ดังนี้ การพัฒนาให้ถึงความเป็นมนุษย์อย่างแท้จริง นั่นคือ การพัฒนาบุคคลให้ยอมรับความจริงและยอมรับตนเอง เป็นตัวของตัวเอง เมื่อบุคคลรับรู้ว่าคุณค่าตนเองได้รับความสำคัญจากบุคคลที่ตนเองปฏิสัมพันธ์ด้วยนั้น จะทำให้บุคคลสร้างการเห็นคุณค่าในตนเอง ซึ่งตรงกับแนวทางการพัฒนาแนวคิดการเห็นคุณค่าในตนเองของ Coopersmith (1981) ที่จะต้องมีการพัฒนาให้มีโอกาสได้รับการยอมรับจากบุคคลอื่น จนพัฒนาไปถึงการยอมรับในตนเองและมีความภาคภูมิใจในตนเองในที่สุด

Coopersmith (1981) ได้อธิบายถึง สาเหตุของการเห็นคุณค่าในตนเองว่ามาจากแหล่งสำคัญ ซึ่งบุคคลจะใช้เป็นสิ่งที่นำมาตัดสินความสำคัญของตนเองที่จะประสบความสำเร็จ มีอยู่ 4 แหล่ง ดังนี้

1. การมีอำนาจ หมายถึง การที่บุคคลสามารถมีอิทธิพลและควบคุมบุคคลอื่นหรือสถานการณ์ต่างๆ รอบตัวได้

2. การมีความสำคัญ หมายถึง การได้รับการยอมรับ การใส่ใจและความรักจากบุคคลอื่น

3. การมีคุณความดี หมายถึง การยึดมั่นตามมาตรฐานทางจริยธรรมและศีลธรรมของสังคม

4. การมีความสามารถ หมายถึง การประสบผลสำเร็จในการกระทำการต่างๆ

การเห็นคุณค่าในตนเองตามแนวคิดของ Rosenberg (1979) สามารถแบ่งออกเป็น 2 มิติ ดังนี้

1. การตระหนักรู้ด้วยตนเอง (Cognitive self) หมายถึง เรื่องราวของความรู้ความเข้าใจที่บุคคลมีต่อตนเองจากการที่บุคคลเป็นเจ้าของตำแหน่ง ซึ่งมีสถานภาพภายในโครงสร้างสังคมที่บุคคลได้อาศัยอยู่หรือเป็นสมาชิก จึงทำให้บุคคลแต่ละคนมีเอกลักษณ์เป็นของตนเอง อาทิเช่น เป็น พ่อ แม่ พี่ เพื่อน ครู เป็นต้น โดยเอกลักษณ์ของบุคคลที่ได้รับจากสังคมทำให้บุคคลรู้ว่าตนเองเป็นใคร บุคคลอื่นเป็นใคร ซึ่งไม่เกี่ยวกับการประเมินของบุคคล

2. การประเมินตนเอง (Evaluative self) หมายถึง การอธิบายตนเองของบุคคลซึ่งเกิดจากการที่บุคคลได้นำตนเองไปประเมินกับสิ่งอื่นหรือบุคคลอื่น เพื่อให้บุคคลรู้ว่าตนเองมีคุณค่าหรือมีความภาคภูมิใจในตนเองสูงและต่ำเพียงใด การประเมินตนเองของบุคคลในแนวสังคมวิทยาส่วนใหญ่จะเกี่ยวข้องกับการเห็นคุณค่าในตนเอง ซึ่งพบว่า การที่บุคคลมีความรู้สึกต่อตนเองในเรื่องของการเห็นคุณค่าในตนเองอย่างไรจะส่งผลต่อการแสดงพฤติกรรมออกมาเป็นเช่นนั้น

นอกจากนั้น Rosenberg (1979) ได้อธิบายถึงความแตกต่างของกระบวนการรับรู้ที่เป็นปัจจัยทำให้บุคคลเกิดความรู้สึกเห็นคุณค่าในตนเอง ซึ่งได้แบ่งความแตกต่างออกเป็น 3 ประการ ดังนี้

1. หลักประเมินแบบสะท้อนกลับ (The principle of reflected appraisal) การที่บุคคลต้องการประเมินตนเองว่ามีความรู้สึกเห็นคุณค่าในตนเองสูงหรือต่ำนั้นมาจากการรับรู้การตอบสนองของบุคคลอื่นที่มีต่อตนเอง แล้วก่อให้เกิดอ้อมโนภาพต่อตนเอง โดยทั่วไปจะเป็นบุคคลที่มีความสำคัญต่อตนเอง ได้แก่ บิดา มารดา ญาติพี่น้อง ผู้บังคับบัญชา หรือเพื่อน อาทิเช่น ถ้าบุคคลอื่นแสดงกิริยาว่าเคารพนับถือเรา เราก็จะมีความเคารพนับถือตนเอง แต่ถ้าบุคคลอื่นแสดงกิริยาว่าดูถูกเรา เราก็จะเกิดการเห็นคุณค่าในตนเองต่ำไปด้วย

2. หลักการเปรียบเทียบกับสังคม (The principle of social comparison) การที่บุคคลจะประเมินตนเองตามแนวคิดการประเมินตนเอง ต้องมีพื้นฐานของการเปรียบเทียบกับบุคคลอื่น การประเมินตนเองทางสังคมทั้งด้านบวก เป็นกลาง และด้านลบ ซึ่งเป็นผลมาจากการเปรียบเทียบและอาจตัดสินตนเองกับมาตรฐาน ค่านิยม หรือความเชื่อโดยรวมที่บุคคลในสังคมนั้นๆ ยึดถือ หรืออาจตัดสินในตนเอง โดยมีการเปรียบเทียบกับบุคคลอื่น อาทิเช่น กลุ่มเพื่อน กลุ่มบุคคลอื่นที่ประกอบอาชีพเดียวกัน หรือกลุ่มคนที่มีลักษณะแตกต่างกันออกไป การที่บุคคลอื่นนำตนเองไปเปรียบเทียบกับบุคคลอื่นผลการเปรียบเทียบจะนำไปสู่การมองตนเองในแง่บวกหรือแง่ลบ ซึ่งจะส่งผลต่อระดับการเห็นคุณค่าในตนเองของบุคคลนั้นๆ

3. หลักคุณสมบัติของบุคคล (The principle of self attribution) การประเมินคุณสมบัติของบุคคลเป็นกระบวนการของการวิเคราะห์ภายในจากผลของการกระทำในอดีต อาทิเช่น หากบุคคลประเมินว่าในอดีตที่ผ่านมา ตนเองเป็นบุคคลที่ประสบความสำเร็จในการทำงาน ได้รับความไว้วางใจหรือมีความเชื่อถือจากเพื่อนร่วมงานมาโดยตลอด ซึ่งจะส่งผลให้บุคคลเหล่านั้นเห็นคุณค่าในตนเองสูง แต่ในทางตรงกันข้ามหากระยะเวลาที่ผ่านมาบุคคลมีความผิดพลาดหรือ

ข้อบกพร่องในการทำงานบ่อยครั้ง และไม่ได้ได้รับความไว้วางใจจากผู้บังคับบัญชาและเพื่อนร่วมงาน จึงทำให้บุคคลมีความคิดว่าตนเองเป็นบุคคลที่ประสบความล้มเหลวในการทำงาน และส่งผลให้บุคคลเกิดการเห็นคุณค่าในตนเองต่ำลงด้วย

4.4 องค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อการเห็นคุณค่าในตนเอง

Coopersmith (1981) ได้อธิบายถึงองค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อการเห็นคุณค่าในตนเอง ซึ่งแบ่งได้เป็น 2 ประเภท ดังนี้

1. องค์ประกอบที่อยู่ภายในตน หมายถึง ลักษณะเฉพาะแต่ละบุคคลที่มีผลทำให้การเห็นคุณค่าในตนเองของแต่ละบุคคลแตกต่างกันไป ประกอบด้วย ลักษณะทางกายภาพ ความสามารถทั่วไป สภาวะทางอารมณ์ ค่านิยมส่วนบุคคล และระดับความคาดหวังของบุคคล
2. องค์ประกอบที่อยู่ภายนอกตน หมายถึง สภาพแวดล้อมที่บุคคลมีปฏิสัมพันธ์ด้วย ซึ่งส่งผลทำให้บุคคลเกิดการเห็นคุณค่าในตนเองแตกต่างกันไป ประกอบด้วย ความสัมพันธ์กับบิดามารดา สถานภาพทางสังคม สังคมและกลุ่มเพื่อน โรงเรียนและการศึกษา

นอกจากนั้น Coopersmith (1981) ได้จำแนกองค์ประกอบที่เป็นคุณลักษณะพื้นฐานของการเห็นคุณค่าในตนเองไว้ 4 ประการ ได้แก่

1. ความสำคัญ (Significance) เป็นการรับรู้เกี่ยวกับการได้รับการยอมรับ มีความรู้ที่ตนเองเป็นที่รักของบุคคลอื่น มีประโยชน์ต่อครอบครัวและสังคม
2. ความสามารถ (Competence) เป็นความมีคุณค่าจากการกระทำได้สำเร็จตามเป้าหมาย สามารถเผชิญกับอุปสรรคต่างๆ ที่ผ่านเข้ามาในชีวิตด้วยความมั่นใจ สามารถปรับตัวได้ดี สามารถใช้กลไกป้องกันตนเองได้อย่างเหมาะสมและสามารถดำรงชีวิตอยู่ร่วมกับบุคคลอื่นได้อย่างปกติสุข
3. คุณความดี (Virtue) เป็นการปฏิบัติตนที่มีความสอดคล้องกับศีลธรรม จริยธรรม ค่านิยมของสังคม ขนบธรรมเนียมประเพณีและวัฒนธรรม มีความคิดและการปฏิบัติตนที่ถูกต้อง รับรู้คุณค่าของตนตามความเป็นจริง มองโลกในแง่ดี และมีความพึงพอใจในชีวิตที่มีอยู่
4. พลังอำนาจ (Power) เป็นอิทธิพลที่บุคคลมีต่อตนเอง บุคคลอื่นและสถานการณ์ต่างๆ รอบตัว มีความเชื่อมั่นในอำนาจการกระทำของตนและสามารถกระทำสิ่งต่างๆ ให้บรรลุตามเป้าหมายตามที่ต้องการได้

ส่วน Lovell (1980, อ้างอิงจาก สุรณี ลิกชะไชย, 2555) ได้แบ่งองค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อการเห็นคุณค่าในตนเอง แบ่งออกเป็น 3 ส่วน ดังนี้

1. ภาพพจน์ของตนเอง (Self-image) เป็นลักษณะของบุคคลที่ปรากฏออกมาในช่วงแรกของชีวิต ซึ่งได้ภาพพจน์มาจากบุคคลอื่น โดยเฉพาะจากบิดามารดา สมาชิกในครอบครัวและเพื่อนๆ

2. ตนในอุดมคติ (Ideal self) เป็นภาพที่บุคคลต้องการจะเป็นตนในอุดมคติที่มีจุดเริ่มต้นจากการที่มีบุคคลอื่นๆ เป็นแบบอย่าง และจะสร้างแบบอย่างของตนขึ้นมา (Model self) อาทิเช่น ในช่วงวัยเด็กเด็กจะมีแบบอย่างของตนเอง โดยที่เด็กจะมีการเลียนแบบจากบุคคลที่ตนใกล้ชิดด้วย นั่นคือ บิดา มารดา

3. การเห็นคุณค่าในตนเอง (Self-esteem) เป็นความรู้สึกที่มีต่อตนเองหรือตนในอุดมคติ ซึ่งเป็นส่วนสำคัญมากในการตัดสินคุณค่าในตนเอง และเกี่ยวข้องกับความแตกต่างระหว่างภาพลักษณ์แห่งตนกับตนในอุดมคติ ถ้าไกลกันมากก็จะมีคุณค่าในตนเองสูง และถ้าหากมีความแตกต่างกันมากก็จะเห็นคุณค่าในตนเองต่ำ ซึ่งจะทำให้เป็นบุคคลที่มีความวิตกกังวลสูง มีความรู้สึกที่ตนเองไม่มีความปลอดภัย รวมทั้งเป็นบุคคลที่มีสุขภาพจิตที่ไม่ดี

องค์ประกอบที่ใช้อธิบายลักษณะของบุคคลที่มีการเห็นคุณค่าในตนเองตามแนวคิดของ Maslow (1970) ซึ่งได้จำแนกประเภทความรู้สึกของบุคคลที่มีการเห็นคุณค่าในตนเองออกเป็น 2 ประเภท ได้แก่

1. ความต้องการความรู้สึกมีคุณค่าในตนเอง (Self-esteem)
2. ความต้องการให้บุคคลอื่นเห็นคุณค่าในตนเอง (Esteem from other people)

4.5 ลักษณะของบุคคลที่มีการเห็นคุณค่าในตนเอง

การเห็นคุณค่าในตนเองได้แบ่งลักษณะของบุคคลที่มีการเห็นคุณค่าในตนเองออกเป็น 2 ลักษณะ ดังนี้

1. ลักษณะของบุคคลที่มีการเห็นคุณค่าในตนเองสูง

บุคคลที่มีลักษณะการเห็นคุณค่าในตนเองสูง ในทัศนะของ Branden มีลักษณะ ดังนี้ (สุรณี ลิกชะไชย, 2555)

1. เชื่อมั่นในความสามารถของตนเอง
2. เชื่อว่าตนเองฉลาด มีความสามารถ มีคุณค่าและมีประสิทธิภาพ
3. มีความกระตือรือร้นในตนเอง เพื่อให้งานบรรลุเป้าหมายที่ตนเองต้องการ
4. ยอมรับความจริง สามารถพูดถึงความสำเร็จและความบกพร่องของตนเองอย่าง

ตรงไปตรงมา และมีความซื่อสัตย์

5. สามารถเปิดใจรับฟังคำตำหนิหรือคำวิพากษ์วิจารณ์ที่เกี่ยวกับตนเอง และไม่ทุกข์ร้อนเมื่อมีผู้กล่าวถึงข้อผิดพลาดของตนเอง

6. มีความเพียรพยายามที่จะเอาชนะอุปสรรคและเผชิญกับปัญหาที่ผ่านเข้ามาในชีวิตที่มีความซับซ้อน

7. มีความสามารถที่จะช่วยเหลือตนเอง

8. สามารถเป็นตัวของตัวเองแม้ตกอยู่ในสถานการณ์ที่เคร่งเครียด

10. มีความอยากรู้อยากเห็นอยู่เสมอ และกล้าแสดงทัศนคติอย่างเปิดเผย

หรือในทัศนะของ Linderfield (ทัศนีย์ ทิศสุกใส, 2551) ได้กล่าวถึง ลักษณะของบุคคลที่มีการเห็นคุณค่าในตนเองสูง ซึ่งได้แบ่งออกเป็น 9 ลักษณะ ดังนี้

1. มีความสงบและรู้สึกผ่อนคลาย (Calm and relaxed) มีความสามารถที่จะควบคุมตนเองได้ เมื่อตนเองต้องเผชิญกับสถานการณ์ที่มีความยุ่งยากและมีความท้าทายที่สร้างความหวาดกลัวก็ตาม บุคคลกลุ่มนี้มักไม่ค่อยมีความเครียดปรากฏขึ้นบนใบหน้า ภายหลังจากการผ่านการได้รับความกดดันอย่างสูงก็สามารถกลับคืนสู่ความสงบสุขได้อย่างรวดเร็ว

2. ดูแลตนเองดี (Well-nurtured) มีความเป็นอยู่ที่ดีในเรื่องของการดูแลตนเอง อาทิเช่น การออกกำลังกาย ดูแลในเรื่องการเลือกรูปแบบของการแต่งตัว การไม่คิดที่จะทำลายตนเองด้วยการละเลยสุขนิสัยที่ดีในการรับประทานอาหาร การดื่มและการนอนหลับ เมื่อตนเองตกอยู่ภายใต้สถานการณ์ที่มีความกดดันหรือเจ็บป่วยบุคคลกลุ่มนี้จะดูแลและใส่ใจในร่างกายของตนเองเป็นพิเศษ

3. มีพลังและจุดมุ่งหมาย (Energetic and purposeful) จะเป็นบุคคลที่มีชีวิตชีวาทั้งด้านร่างกายและสภาพจิตใจ มีความสนุกสนานกับหน้าที่การงานของตนเอง มีความกระตือรือร้นในการทำงาน มีแรงจูงใจสูง มีความคิดสร้างสรรค์ในการจะเปลี่ยนแปลงตนเองไปในทิศทางที่ดี

4. เปิดเผยและแสดงความรู้สึก (Open and expressive) สามารถสื่อสารกันอย่างตรงไปตรงมา ทั้งที่เป็นภาษาพูดและภาษาท่าทาง ซึ่งสามารถบ่งบอกถึงความรู้สึกที่กำลังเกิดขึ้นในขณะนั้นได้ทั้งที่ และสามารถควบคุมหรือหยุดความรู้สึกที่เกิดขึ้นได้เมื่อต้องการ

5. คิดในทางที่ดีและมองโลกในทางที่ดี (Positive and optimistic) มักจะเป็นบุคคลที่ไม่ค่อยมีความวิตกกังวลและความกลัว เมื่อตนเองต้องเผชิญกับสถานการณ์หรืออุปสรรคที่เข้ามาขัดขวาง ซึ่งตนเองสามารถที่จะเปิดเผยและปลดปล่อยความคับข้องใจนั้นได้ และสามารถกลับมาแก้ปัญหาด้วยพลังและความตั้งใจที่เพิ่มขึ้น จะมีการพูดถึงอนาคตด้วยความตื่นเต้น มองเห็นโอกาสที่ดีในการเปลี่ยนแปลงและพัฒนาด้วยความสนใจและกระตือรือร้น

6. มีความเชื่อมั่นในตนเอง (Self-reliant) เป็นบุคคลที่มีความสามารถสูงที่จะกระทำสิ่งต่างๆ ใ้ออย่างอิสระและเป็นตัวของตัวเอง สามารถพึ่งพาตนเองได้โดยไม่จำเป็นต้องมีบุคคลอื่นคอยชี้แนะ

7. มีความสามารถในการเข้าสังคมและร่วมมือกับบุคคลอื่น (Sociable and co-operative) เป็นบุคคลที่มีความเป็นมิตรและเป็นที่ยอมรับของบุคคลอื่น รับฟังความเห็นของ

บุคคลอื่น มีความยินดีกับความสำเร็จและความสุขของบุคคลอื่น อีกทั้งยังมีการสนับสนุนให้กำลังใจบุคคลอื่นในการจะพัฒนาตนเองหรือเปลี่ยนแปลงตนเองไปในทางที่ดีของบุคคลอื่นอีกด้วย สามารถประนีประนอมและเจรจาเพื่อความสัมพันธ์และความเข้าใจอันดีภายในกลุ่ม บุคคลกลุ่มนี้จะมีลักษณะเป็นผู้นำโดยธรรมชาติ แต่สามารถร่วมมือกับผู้อื่นที่มีอำนาจที่มีความเหมาะสมได้

8. มีพฤติกรรมกล้าแสดงออกอย่างเหมาะสม (Appropriately assertive) สามารถยืนกรานความต้องการและสิทธิของตนได้

9. มีการพัฒนาตนเอง (Self-developing) แม้ว่าบุคคลเหล่านี้จะมีการเห็นคุณค่าในตนเองสูง แต่ก็ยังตรวจสอบตนเองอยู่เสมอ มีความสุขที่ได้รับรู้ข้อบกพร่องและความผิดพลาดของตนเอง ซึ่งส่งผลให้สามารถพัฒนาพฤติกรรมของตนเองไปในทางที่ดี

2. ลักษณะของบุคคลที่มีการเห็นคุณค่าในตนเองต่ำ

Coopersmith (1981) ได้อธิบายถึง บุคคลที่มีลักษณะการเห็นคุณค่าในตนเองต่ำ ซึ่งจะมีลักษณะ ดังนี้

1. เป็นบุคคลที่ขาดความเคารพในตนเอง ขาดความพึงพอใจในตนเอง มักคิดว่าตนเองไม่มีคุณค่า
2. มีความวิตกกังวล ค่อยแสร้งหาการยอมรับจากบุคคลอื่นๆ และมีความเชื่อว่าผู้อื่นไม่เป็นมิตรกับตนเอง
3. พยายามแสดงความเข้มแข็งให้ปรากฏออกมาเสมอๆ แต่จริงแล้วบุคคลดังกล่าวมีความรู้สึกหวาดกลัว ท้อแท้ ไม่มั่นใจในตนเอง มักจะอยู่ภายใต้อิทธิพลของบุคคลอื่น ๆ
4. มีความหวั่นไหวต่อคำวิพากษ์วิจารณ์ มักจะคล้อยตามความคิดเห็นของกลุ่มอยู่เสมอ
5. มีปมของปัญหาในใจและไม่สามารถแก้ไขปัญหาดังกล่าวที่เกิดขึ้นได้ อีกทั้งไม่สามารถมีสัมพันธภาพที่ดีกับบุคคลอื่นได้

หรือในทัศนะของ Stenhouse (1994) ได้กล่าวถึงบุคคลที่มีลักษณะการเห็นคุณค่าในตนเองต่ำ ดังนี้

1. มีความคิดและมองโลกในแง่ลบ มีความอ่อนแอในการดำเนินชีวิต
2. ไม่เต็มใจที่จะพยายามกระทำในประสบการณ์ใหม่ๆ
3. ไม่เชื่อและไว้วางใจในความสามารถของตนเอง
4. ไม่สามารถที่จะประเมินความเข้มแข็งและความอ่อนแอของตนเองได้
5. ไม่มีความตระหนักรู้ในตนเอง และมีความคิดที่เกี่ยวกับตนเองในแง่ลบ
6. ต้องการความไว้วางใจและคำชื่นชมจากบุคคลอื่นเสมอ
7. ไม่สามารถยอมรับต่อคำวิจารณ์หรือข้อบกพร่องของตนเอง

8. มีความต้องการเหนือกว่าผู้อื่นหรือต้องการทำให้ผู้อื่นเจ็บ
9. มีความคิดในแง่ลบ ไม่ไว้วางใจและมีทัศนคติต่อต้านต่อบุคคลอื่น

4.6 แนวทางพัฒนาและวิธีเสริมสร้างการเห็นคุณค่าในตนเอง

สถาบันครอบครัวเป็นสถาบันแรกที่มีความสำคัญต่อการพัฒนาการเห็นคุณค่าในตนเองของบุคคล เนื่องจากปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นกับบุคคลนั้น ล้วนเกิดมาจากพื้นฐานของบุคคลที่มีการเห็นคุณค่าในตนเองต่ำทั้งสิ้น อาทิเช่น ปัญหาความรุนแรง ปัญหาการถูกล่วงละเมิด ปัญหาสุขภาพจิต ปัญหาการมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควร ปัญหาการแสดงพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมต่างๆ ตลอดจนปัญหาโรคซึมเศร้าและการฆ่าตัวตาย การที่บุคคลมีความรู้สึกว่าตนไม่มีคุณค่าไม่ได้รับการยอมรับจากสังคม จะเป็นสิ่งหลักให้บุคคลเหล่านั้นเข้าไปสู่วงโคจรของปัญหาต่างๆ มากยิ่งขึ้น การเห็นคุณค่าในตนเองเป็นสิ่งที่สามารถเรียนรู้และเปลี่ยนแปลงได้ พร้อมทั้งสามารถพัฒนาให้เกิดขึ้นได้จากประสบการณ์ที่บุคคลได้รับ ดังนั้น การพัฒนาให้บุคคลเป็นผู้ที่มีการเห็นคุณค่าในตนเองสูง จึงเปรียบเสมือนการสร้างภูมิคุ้มกันหนึ่งทางด้านจิตใจให้กับบุคคลได้เป็นอย่างดี ได้มีนักวิชาการหลายท่านได้เสนอแนวทางการเสริมสร้างการเห็นคุณค่าในตนเองของบุคคล ดังนี้

สรินญา ปุติ (2552) ได้กล่าวถึง กุญแจที่จะนำบุคคลไปสู่การเห็นคุณค่าในตนเอง โดยมีพื้นฐานอยู่บนตัวอักษรของคำว่า Self-esteem ดังนี้

1. Scrutiny หมายถึง การพิจารณา วิเคราะห์ถึงขอบเขตของการสร้างความรู้สึกเห็นคุณค่าในตนเอง ด้วยการเพิ่มการตระหนักรู้ในรูปแบบชีวิตและความสัมพันธ์ของตน
2. Explanation หมายถึง การอธิบายถึงสิ่งที่คุณคณยอมรับและรับผิดชอบ สิ่งเหล่านี้สามารถทำให้บุคคลเปลี่ยนแปลงได้
3. Love หมายถึง เป็นความรักที่บุคคลมีต่อตนเองโดยที่ไม่เห็นแก่ตัว และไม่คิดที่จะทำร้ายชีวิตของตนเอง
4. Focus หมายถึง การเน้นเพียงปัญหาเดียว นั่นคือ เมื่อบุคคลได้แก้ปัญหาแรกได้แล้วจึงจะขยายไปสู่ปัญหาอื่น
5. Envisaging หมายถึง การที่บุคคลได้ระบุสิ่งที่ตนเองต้องการจะมีได้อย่างชัดเจน
6. Strategy หมายถึง กลวิธีที่บุคคลได้ก้าวไปเพื่อให้ถึงการมีความรู้สึกเห็นคุณค่าในตนเอง โดยบุคคลเริ่มจากทักษะที่ง่าย ๆ ก่อน
7. Triggers หมายถึง สิ่งที่เป็นตัวกระตุ้นที่ทำให้บุคคลเกิดการมีความรู้สึกเห็นคุณค่าในตนเองต่ำ
8. Encouragement หมายถึง การสนับสนุนและให้กำลังใจในการสร้างความรู้สึกเห็นคุณค่าในตนเอง

9. Experimentation หมายถึง การที่บุคคลลงมือปฏิบัติ

10. Monitoring หมายถึง การที่บุคคลได้เขียนแบบประเมินการเปลี่ยนแปลงตนเองเป็นระยะๆ

ทศนีย์ ทิศสุกใส (2551) ได้กล่าวถึง แนวทางการพัฒนาและการเสริมสร้างการเห็นคุณค่าในตนเอง ซึ่งสามารถแบ่งออกเป็น 4 ชั้น ได้แก่

1. ชี้ให้เห็นถึงความสำคัญของตนเอง คือ การมองว่าตนเองมีความสามารถ มีความสำคัญ มีความเชื่อมั่นในตนเอง คิดว่าตนเองมีศักยภาพที่จะปฏิบัติงานให้สำเร็จตามเป้าหมายที่ได้วางไว้

2. มีการยอมรับในความแตกต่างระหว่างบุคคล ลดความคาดหวังจากสิ่งที่ปรารถนาหรือสิ่งที่ตนเองต้องการ มีความพร้อมที่จะยอมรับในความผิดหวัง ความผิดพลาดที่สามารถเกิดขึ้นได้ในอนาคต

3. ต้องมีความซื่อสัตย์ต่อตนเอง เคารพต่อตนเอง เคารพในสิทธิเสรีภาพของบุคคลอื่นเปิดโอกาสให้ตนเองได้เรียนรู้ประสบการณ์ใหม่ๆ

4. เรียนรู้จากความสำเร็จและความล้มเหลวที่ได้รับ รู้จักที่จะเปลี่ยนวิกฤติให้เป็นโอกาส มองโลกในแง่บวก และมีความพร้อมที่จะเผชิญและแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นได้

4.7 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเห็นคุณค่าในตนเอง

ทศนีย์ ทิศสุกใส (2551) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการเห็นคุณค่าในตนเอง ความสามารถในการเผชิญและฝ่าฟันอุปสรรคกับผลการปฏิบัติงานของพยาบาลวิชาชีพโรงพยาบาลบำรุงราษฎร์ จำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยทั้งหมด 280 คน พบว่า (1) พยาบาลวิชาชีพ โรงพยาบาลบำรุงราษฎร์มีระดับการเห็นคุณค่าในตนเองอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อจำแนกการเห็นคุณค่าในตนเองออกเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการควบคุม ด้านสาเหตุและความรับผิดชอบ ด้านความกระตือรือร้น ด้านความอดทน อยู่ในระดับปานกลางทั้งหมดและผลการปฏิบัติงานอยู่ในระดับค่อนข้างสูง (2) การเห็นคุณค่าในตนเอง ความสามารถในการเผชิญและฝ่าฟันอุปสรรคด้านความอดทน มีความสัมพันธ์ทางบวกกับผลการปฏิบัติงานอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 (3) ความสามารถในการเผชิญและฝ่าฟันอุปสรรคโดยรวม ด้านการควบคุม ด้านสาเหตุและความรับผิดชอบมีความสัมพันธ์ทางบวกกับผลการปฏิบัติงานอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ (4) ความสามารถในการเผชิญและฝ่าฟันอุปสรรคด้านผลกระทบมีความสัมพันธ์ทางลบกับผลการปฏิบัติงานอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ (5) การเห็นคุณค่าในตนเองสามารถพยากรณ์ผลการปฏิบัติงานได้ร้อยละ 5.20 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

สุชาวลี เชื้อมหาวัน (2557) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการเห็นคุณค่าในตนเองที่มีผลต่อการป้องกันอันตรายจากรังสีเอกซ์ของบุคลากรผู้ให้บริการรังสีวินิจฉัย โรงพยาบาลของรัฐ เขตบริการสุขภาพที่ 6 ผลการวิจัยพบว่า บุคลากรเห็นคุณค่าในตนเองสูง เฉลี่ยร้อยละ 83.1 โดยเห็นคุณค่าความดีของตนเองสูงสุด รองลงมา ได้แก่ การเห็นอำนาจ เห็นความสามารถและเห็นความสำคัญของตนเอง เฉลี่ยร้อยละ 85.3, 84.0 และ 79.8 ตามลำดับ บุคลากรส่วนมากมีการป้องกันอันตรายจากรังสีเอกซ์ เฉลี่ยร้อยละ 78.0 ซึ่งการเห็นคุณค่าในตนเองโดยรวมและในแต่ละด้านมีความสัมพันธ์กันเชิงบวกกับการป้องกันการอันตรายจากรังสีเอกซ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ .01 โดยการเห็นอำนาจของตนเองสามารถทำนายได้สูงสุดร้อยละ 18.5 ส่วนการเห็นคุณค่าในตนเองโดยรวมสามารถทำนายได้ร้อยละ 18.0

Moore, Lindquist and Katz (1997) ได้ศึกษาเกี่ยวกับความเครียด การเห็นคุณค่าในตนเอง ความสนิทสนมทางสังคม และความพึงพอใจในงานของพยาบาลที่ดูแลผู้ป่วยประจำบ้าน จำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยทั้งหมด 253 คน ซึ่งได้จากการสำรวจพยาบาลที่ดูแลผู้ป่วยประจำบ้าน ผลการวิจัยพบว่า ความเครียดมีความสัมพันธ์กันทางลบกับการเห็นคุณค่าในตนเอง ความสนิทสนมทางสังคมและความพึงพอใจในงาน นอกจากนี้ยังพบว่ามีความสัมพันธ์ทางบวกระหว่างการเห็นคุณค่าในตนเอง ความสนิทสนมทางสังคมและความพึงพอใจในงาน จากการสำรวจพบว่า ผู้บริหารระบบสุขภาพ เจ้าของกิจการและผู้อำนวยการมีระดับการเห็นคุณค่าในตนเองอยู่ในระดับที่สูง ส่วนพยาบาลที่มีอายุงาน 5 ปีขึ้นไปในตำแหน่งพยาบาลที่ดูแลผู้ป่วยที่บ้านมีระดับการเห็นคุณค่าในตนเองสูงเช่นกัน สำหรับพยาบาลที่จบการศึกษาในระดับต่ำกว่าปริญญาตรีมีระดับความสามารถทางสังคมที่ต่ำกว่าพยาบาลที่จบระดับการศึกษาในระดับปริญญาตรี และผู้บริหาร ผู้จัดการมีคะแนนความสามารถทางสังคมที่สูงกว่าหัวหน้าพยาบาล

Bankston (2005) ได้ศึกษาเกี่ยวกับความภาคภูมิใจในตนเองและทัศนคติโดยรวมในการพยากรณ์พฤติกรรมของผู้ปฏิบัติงาน โดยใช้วิธีการลงทะเบียนของพยาบาลและแพทย์ในการดูแลผู้ป่วยในโรงพยาบาล กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ พยาบาลและนักเคมีบำบัด จำนวน 88 คน โดยใช้แนวคิดการเรียนรู้ร่วมกันทางสังคมและแนวคิดการมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีต่อกันในองค์กรมาใช้ในการวิจัย ใช้สถิติการถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression) ในการวิเคราะห์ ผลการวิจัยพบว่า เจตคติที่มีต่อการเรียนรู้ร่วมกันและการเสริมสร้างความรู้สึกเห็นคุณค่าในตนเองของพยาบาลและนักเคมีบำบัดมีความสัมพันธ์กัน

Mayuree Nirattharadorn (2005) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการเห็นคุณค่าในตนเอง การสนับสนุนทางสังคม และภาวะซึมเศร้าในมารดาวัยรุ่นไทย กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ ได้แก่ กลุ่มหญิงตั้งครรภ์ที่มีอายุต่ำกว่า 20 ปี จำนวน 340 ราย จาก 4 โรงพยาบาลที่อยู่ในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ผลการวิจัยพบว่า แบบจำลองเชิงโครงสร้างมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ซึ่งสามารถอธิบายความผันแปรของภาวะซึมเศร้าได้ร้อยละ 84 โดยแบบจำลองที่เหมาะสมนี้

แสดงให้เห็นว่าในแต่ละช่วงเวลาการเห็นคุณค่าในตนเองและการสนับสนุนทางสังคมสามารถร่วมทำนายภาวะซึมเศร้าได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งมีอิทธิพลโดยตรงทางลบต่อภาวะซึมเศร้า นอกจากนี้ยังพบว่า ภาวะซึมเศร้าในขณะตั้งครรภ์มีอิทธิพลโดยตรงทางบวกต่อภาวะซึมเศร้าหลังคลอด กล่าวคือ ร้อยละ 89.73 ของกลุ่มตัวอย่างที่มีภาวะซึมเศร้าขณะตั้งครรภ์ มีภาวะซึมเศร้าหลังคลอดเช่นกัน การเห็นคุณค่าในตนเอง การสนับสนุนทางสังคมในระยะก่อนคลอดมีอิทธิพลทั้งทางตรงและทางอ้อมต่อภาวะซึมเศร้าหลังคลอด

จากผลการวิจัยสามารถแสดงให้เห็นว่า การตรวจคัดกรองภาวะซึมเศร้าตั้งแต่ระยะตั้งครรภ์ อาจช่วยลดภาวะเสี่ยงหรือความรุนแรงของภาวะซึมเศร้าในระยะหลังคลอดได้ ซึ่งการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมการเห็นคุณค่าในตนเองของมารดาวัยรุ่น และส่งเสริมการสนับสนุนทางสังคมเป็นสิ่งสำคัญในการที่จะลดหรือป้องกันภาวะซึมเศร้าในมารดาวัยรุ่นได้

จากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเห็นคุณค่าในตนเอง พบว่า การมีความสำคัญ การมีความสามารถ การมีอำนาจ และการมีคุณความดี มาเป็นตัวแปรสังเกตได้ใน การศึกษา ซึ่งมีความสอดคล้องในการศึกษาการเห็นคุณค่าในตนเองของบุคลากรสาธารณสุข ดังนั้น องค์ประกอบของการเห็นคุณค่าในตนเองมี 4 ด้าน คือ การมีความสำคัญ การมีความสามารถ การมีอำนาจ และการมีคุณความดี

5. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสนับสนุนทางสังคม

6.1 ความหมายของการสนับสนุนทางสังคม

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสนับสนุนทางสังคม ได้มีนักวิชาการหลายท่านให้ความหมายของการสนับสนุนทางสังคม ดังนี้

ลักขมี สุตติ (2550) ได้ให้ความหมายของการสนับสนุนทางสังคมไว้ว่า การที่บุคคลได้รับความช่วยเหลือจากการมีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลอื่นในสังคมที่เกี่ยวกับการทำงาน อาทิเช่น ผู้บังคับบัญชา เพื่อนร่วมงานและครอบครัว การที่บุคคลจะได้รับการช่วยเหลือจากบุคคลอื่นนั้นจะรวมถึงการได้รับการช่วยเหลือทางด้านอารมณ์ ข้อมูลข่าวสาร และทรัพยากรต่างๆ ซึ่งการสนับสนุนทางสังคมจะช่วยให้บุคคลสามารถปรับตัวกับสถานการณ์ต่างๆ ได้ ช่วยลดความเครียดของบุคคลได้อย่างเหมาะสม รวมทั้งสามารถทำให้เกิดความสุขในการทำงาน

สมลรัตน์ ดอกเขียว (2553) ได้ให้ความหมายว่า การที่บุคคลรู้สึกที่ตนเองได้รับความเห็นใจ ความห่วงใย ความเอาใจใส่ และการช่วยเหลือ โดยตรงในเรื่องของวัสดุอุปกรณ์ เงิน เวลา การแบ่งเบาระยะ รวมทั้งการได้รับคำแนะนำ การสอนงานและข้อมูลที่ช่วยในการประเมินและปรับปรุงผลการปฏิบัติงานจากสมาชิกในองค์กร ได้แก่ หัวหน้างานและเพื่อนร่วมงาน เพื่อให้บุคคลสามารถเผชิญกับปัญหาและภาวะของความเครียดที่เกิดจากความขัดแย้งได้

Davis and Newstrom (1972) ได้ให้ความหมายของการสนับสนุนทางสังคมไว้ว่า การสนับสนุนทางสังคมเป็นการสื่อสารอย่างหนึ่งภายในองค์กรที่ลูกน้องต้องการจะทำให้หัวหน้างานรับรู้ว่าคุณเองมีคนเอาใจใส่ รู้สึกนับถือตนเอง และรู้สึกว่าตนเองมีค่า เมื่อความสัมพันธ์ระหว่างหัวหน้างานกับลูกน้องมีความเชื่อใจและอบอุ่นใจ จะนำมาซึ่งสุขภาพร่างกายและสุขภาพจิตที่ดี ซึ่งมีผลให้เกิดความพึงพอใจ รวมไปถึงผลการปฏิบัติงานที่ดี การสื่อสารถือเป็นการสนับสนุนที่หัวหน้างานควรมี นั่นคือ การให้ข้อมูลย้อนกลับต่อการปฏิบัติงาน ตอบคำถามที่ลูกน้องถาม ลูกน้องจะแสดงให้เห็นถึงความรู้สึกว่าการสนับสนุนทางสังคมเกิดขึ้นภายในองค์กร

สำหรับการสนับสนุนทางสังคมตามแนวคิดของ Cobb (1976) ได้กล่าวว่า เป็นความรู้สึกนึกคิดหรือความเข้าใจเกี่ยวกับการปฏิสัมพันธ์กันระหว่างบุคคล เพื่อให้บุคคลได้รับข้อมูลที่ทำให้ตนเองรับรู้ว่ามีบุคคลที่ให้ความรัก ความเอาใจใส่ เห็นถึงคุณค่า ยกย่องนับถือ และได้รับความช่วยเหลือจากบุคคลอื่น นอกจากนี้ตัวเองยังรู้สึกว่าเป็นส่วนหนึ่งของสังคมและมีความผูกพันซึ่งกันและกัน สอดคล้องกับแนวคิดของ Pender (1987) ได้อธิบายว่า การที่บุคคลมีความรู้สึกถึงความเป็นเจ้าของ ได้รับความรัก ได้รับการยอมรับ มีความรู้สึกว่าตนเองมีคุณค่า เป็นที่ต้องการของบุคคลอื่น ซึ่งจะได้รับจากกลุ่มบุคคลในระบบของสังคมที่เป็นผู้ให้การสนับสนุนในทุกๆ ด้าน ทั้งด้านอารมณ์ คำแนะนำ สิ่งของ ข่าวสาร วัสดุ ส่งผลให้บุคคลนั้นสามารถที่จะดำรงชีวิตประจำวันในสังคมได้อย่างเหมาะสม

จากความหมายเกี่ยวกับการสนับสนุนทางสังคมของนักวิชาการหลายท่านที่ได้กล่าวไว้ข้างต้น สามารถสรุปได้ว่า การสนับสนุนทางสังคม หมายถึง การที่บุคคลได้รับแรงเสริมจากการปฏิสัมพันธ์ที่เกิดจากติดต่อสื่อสารระหว่างกัน อาทิเช่น ความรัก การเอาใจใส่ การช่วยเหลือ การยกย่องนับถือ ฯลฯ ทั้งในระดับองค์กรและสังคม ซึ่งส่งผลให้บุคคลรู้สึกพึงพอใจหรือภาคภูมิใจในตนเอง เสมือนเป็นแรงบวกที่ทำให้บุคคลสามารถเผชิญกับสถานการณ์ต่างๆ ที่เข้ามาในชีวิตประจำวันได้เป็นอย่างดี

5.2 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการสนับสนุนทางสังคม

การสนับสนุนทางสังคมเป็นปัจจัยแวดล้อมที่สำคัญและมีอิทธิพลต่อบุคคลทั้งภาวะปกติและภาวะวิกฤตของชีวิต ปัจจุบันแนวคิดเกี่ยวกับการสนับสนุนทางสังคมได้รับความสนใจเป็นอย่างมาก โดยเฉพาะ ในระบบบริการสุขภาพที่จะเป็นตัวช่วยให้บุคคลสามารถที่จะปรับตัวกับสถานการณ์ต่างๆ ที่ก่อให้เกิดความเครียดได้อย่างเหมาะสม (Brandt & Weinert, 1981) นอกจากนั้นการสนับสนุนทางสังคมยังเป็นตัวที่จะช่วยส่งเสริมการมีคุณค่าในตนเองให้กับบุคคลได้ด้วย และยังทำให้บุคคลเชื่อว่าตนเองจะได้รับความรัก การดูแลเอาใจใส่ และได้รับการยกย่องนับถือจากบุคคลอื่นด้วย การมีคุณค่าในตนเองเป็นส่วนหนึ่งของสังคมที่สามารถให้สิ่งที่ดี ให้การบริการและการป้องกันให้กันและกัน เมื่อตกอยู่ในสถานการณ์ที่คับขันหรือเวลาที่เผชิญกับภัยอันตราย (Cobb, 1976)

จากแนวคิดดังกล่าว ได้มีนักวิชาการสนใจศึกษาเกี่ยวกับการสนับสนุนทางสังคม ดังนี้

Cobb (1976) ได้กล่าวถึงการสนับสนุนทางสังคมว่า เป็นข้อมูลหรือข่าวสารที่ทำให้บุคคลเชื่อว่ามีคนรักคนสนใจ มีคนยกย่องและมองเห็นคุณค่า รวมทั้งทำให้บุคคลรู้สึกกว่าตนเองเป็นส่วนหนึ่งของสังคม ซึ่งได้แบ่งการสนับสนุนทางสังคมออกเป็น 3 ชนิด ได้แก่

1. การสนับสนุนทางด้านอารมณ์ (Emotional support) หมายถึง เป็นข้อมูลที่ทำให้บุคคลเชื่อว่าตนเองได้รับความรัก การดูแลเอาใจใส่ และมีความใกล้ชิดสนิทสนม มีความผูกพันและไว้วางใจซึ่งกันและกัน

2. การสนับสนุนทางการยอมรับยกย่อง (Esteem support) หมายถึง เป็นข้อมูลที่ทำให้บุคคลรู้สึกกว่าตนเองมีคุณค่า พร้อมทั้งบุคคลอื่นให้การยอมรับนับถือและมองเห็นคุณค่าของตนเอง

3. การสนับสนุนทางการเป็นส่วนหนึ่งของสังคม (Socially support) หมายถึง เป็นข้อมูลที่บอกให้บุคคลนั้นทราบว่าตนเองเป็นสมาชิกหรือเป็นส่วนหนึ่งของเครือข่ายทางสังคม และมีความรู้เป็นเจ้าของในสังคมของตน

Thoits (1986) ได้อธิบายถึงแนวคิดของการสนับสนุนทางสังคมไว้ว่า เป็นระดับความต้องการพื้นฐานของบุคคลที่จะได้รับการตอบสนอง โดยการติดต่อสัมพันธ์กับบุคคลอื่นในสังคม ซึ่งความต้องการพื้นฐานทางสังคมของบุคคล ได้แก่ ความต้องการความรัก การยอมรับและยกย่อง การเห็นคุณค่าในตนเอง การเป็นบุคคลที่มีชื่อเสียง และความปลอดภัย ซึ่งความต้องการพื้นฐานทางสังคมดังกล่าวจะได้รับการตอบสนองเมื่อบุคคลได้รับการสนับสนุนทางสังคม แบ่งออกเป็น 3 ด้าน ดังนี้

1. การได้รับการสนับสนุนทางด้านอารมณ์ (Emotional aid) การได้รับความรัก การดูแลเอาใจใส่ ความเห็นอกเห็นใจ ความเข้าใจ การยอมรับ การเห็นคุณค่า และความรู้สึกเป็นส่วนหนึ่งของกลุ่ม

2. การได้รับการสนับสนุนทางด้านข้อมูลข่าวสาร (Informational aid) การที่บุคคลได้รับข้อมูลข่าวสาร รวมทั้งได้รับคำแนะนำและข้อมูลย้อนกลับ

3. การได้รับการสนับสนุนทางด้านทรัพยากร (Instrumental aid) การที่บุคคลได้รับการช่วยเหลือจากบุคคลอื่นไม่ว่าจะเป็นความช่วยเหลือทางด้านภาระงาน วัสดุอุปกรณ์ การช่วยเหลือครอบครัว และการช่วยเหลือทางการเงิน เป็นต้น ซึ่งจะทำให้บุคคลที่ได้รับการช่วยเหลือสามารถดำรงบทบาทหรือหน้าที่รับผิดชอบได้ตามปกติ

House (1981, อ้างอิงจาก วรณศิริ สุจริต, 2553) ได้ให้แนวคิดการสนับสนุนทางสังคมว่า ประกอบด้วยการสนับสนุนทางสังคม 4 ด้าน ดังนี้

1. การสนับสนุนทางด้านอารมณ์ (Emotional support) เป็นการทำให้บุคคลรู้สึกกว่าตนเองได้รับความนับถือ การยอมรับ ความน่าเชื่อถือ ความหวังใจ และความเห็นอกเห็นใจจากบุคคลอื่น เมื่อตนเองกำลังเผชิญอยู่กับความเครียดหรือปัญหา

2. สนับสนุนทางด้านข้อมูลข่าวสาร (Informational support) การให้แนวทางหรือคำแนะนำ เพื่อให้บุคคลที่รับการสนับสนุนสามารถนำไปใช้ในการแก้ปัญหาที่กำลังเผชิญอยู่ การสนับสนุนทางด้านข้อมูลข่าวสารมีความสำคัญและมีประโยชน์ต่อการทำงานในองค์กร อาทิเช่น การที่หัวหน้างานได้อธิบายรายละเอียดของลักษณะงาน (Job description) ให้แก่ลูกน้องได้รับทราบอย่างชัดเจน ซึ่งจะเป็นการช่วยให้ไม่เกิดการสับสนในบทบาทหน้าที่ของตนเอง อันนี้สาเหตุหนึ่งที่จะก่อให้เกิดความเครียดและความเบื่อหน่าย

3. การสนับสนุนทางด้านเครื่องมือ (Instrumental support) การให้ความช่วยเหลือโดยตรง อาทิเช่น การให้เงิน เวลา แรงงาน และวัสดุอุปกรณ์ต่างๆ เพื่อช่วยให้บุคคลที่ได้รับสามารถนำไปใช้แก้ไขปัญหาหรือความเครียดที่กำลังเผชิญอยู่ อาทิเช่น หัวหน้างานได้ให้การสนับสนุนแก่ลูกน้องในการฝึกอบรม เพื่อเพิ่มพูนทักษะการทำงาน

4. การสนับสนุนทางการประเมิน (Evaluation support) การให้ข้อมูลย้อนกลับเกี่ยวกับการกระทำของบุคคลที่สนับสนุน เพื่อให้บุคคลได้นำไปประเมินตนเองและปรับปรุงผลการปฏิบัติงานของตนเอง

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสนับสนุนทางสังคม สามารถกล่าวได้ว่าแนวคิดการสนับสนุนทางสังคมของนักวิชาการหลายๆ ท่าน มีลักษณะที่คล้ายคลึงกัน ในการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยเลือกใช้แนวคิดการสนับสนุนทางสังคมของบุคคลากรสาธารณสุขตามแนวคิดของ Thoits (1986) ซึ่งมีความครอบคลุมและตอบสนองต่อความต้องการพื้นฐานทางสังคมที่มีความจำเป็นกับบุคคล ได้แก่ การตอบสนองต่อความต้องการทางด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคมและทรัพยากร ได้รับการสนับสนุนทางด้านอารมณ์ สังคมและการสนับสนุนทางด้านข้อมูลข่าวสาร อีกทั้งการสนับสนุนทางด้านสังคมตามแนวคิดของ Thoits (1986) เชื่อว่าเป็นสิ่งที่ช่วยบุคคลส่งเสริมการเผชิญกับความเครียดของบุคคลได้ (ลักษมี สุดดี, 2550) ดังนั้น ทางผู้วิจัยได้คิดว่าการสนับสนุนทางสังคมตามแนวคิดของ Thoits (1986) นั้นมีความเหมาะสมที่จะนำมาศึกษาในการวิจัยในครั้งนี้มากกว่าแนวคิดของนักวิชาการท่านอื่นๆ

5.3 แหล่งการสนับสนุนทางสังคม

แหล่งของการสนับสนุนทางสังคมมีความเกี่ยวข้องกับชนิดและปริมาณของการสนับสนุนทางสังคม ทั้งนี้ชนิดของการสนับสนุนนั้นจะเปลี่ยนแปลงไปตามแหล่งที่ให้การสนับสนุน ส่วนปริมาณของการสนับสนุนทางสังคมจะขึ้นอยู่กับเครือข่ายสังคมที่ให้การสนับสนุน

Caplan (1980, อ้างอิงจาก ลักษมี สุดดี, 2550) ได้แบ่งแหล่งการสนับสนุนทางสังคมออกเป็น 3 แหล่ง ดังนี้

1. การสนับสนุนจากผู้บังคับบัญชา

2. การสนับสนุนจากผู้ร่วมงาน
3. การสนับสนุนจากคู่สมรส เพื่อนและเครือญาติ

House (1981, อ้างอิงจาก วรรณศิริ สุจริต, 2553) ได้แบ่งแหล่งการสนับสนุนทางสังคมออกเป็น 3 แหล่ง ดังนี้

1. การสนับสนุนจากผู้บังคับบัญชา โดยทั่วไปผู้บังคับบัญชาจะให้การสนับสนุนด้านเครื่องมือและข้อมูลข่าวสาร เพราะเป็นบุคคลที่มีความรู้เกี่ยวกับการทำงานเป็นอย่างดี และมีอำนาจในการให้ทรัพยากรเพื่อสนับสนุนการทำงาน

2. การสนับสนุนจากเพื่อนร่วมงาน เพื่อนร่วมงานจะเป็นผู้ให้การสนับสนุนด้านอารมณ์เป็นส่วนใหญ่ เนื่องจากเป็นผู้ที่ใกล้ชิด เข้าใจสถานการณ์และความรู้สึกของผู้รับการสนับสนุนเป็นอย่างดี

3. การสนับสนุนจากญาติมิตร ครอบครัว จะเป็นบุคคลที่ให้การสนับสนุนด้านอารมณ์และเครื่องมือ เนื่องจากเป็นบุคคลที่เข้าใจและคอยให้กำลังใจแก่บุคคลที่ได้รับการสนับสนุนในด้านเครื่องมือ นั้น ญาติและครอบครัวสามารถลดภาระหน้าที่ในบ้านของบุคคลที่รับการสนับสนุนเพื่อให้บุคคลนั้นสามารถทำงานได้อย่างเต็มที่และมีประสิทธิภาพ

Pender (1987) ได้แบ่งแหล่งการสนับสนุนทางสังคมออกเป็น 5 แหล่ง ดังนี้

1. แหล่งการสนับสนุนตามธรรมชาติ (Natural support centre) เป็นแหล่งสนับสนุนที่เป็นองค์ประกอบเบื้องต้นของกลุ่มที่ให้การสนับสนุนทางสังคมได้จากครอบครัว ญาติพี่น้อง ซึ่งถือได้ว่ามีความสำคัญกับสมาชิกในครอบครัวมาก เพราะมีบทบาทตั้งแต่วัยเด็ก และเป็นแหล่งที่มีการถ่ายทอดค่านิยม ความเชื่อ แบบแผนพฤติกรรม ตลอดจนประสบการณ์ต่างๆ ในชีวิต อันจะเป็นเครื่องมือที่สำคัญในการที่จะให้การช่วยเหลือสนับสนุนได้อย่างเหมาะสมตามความต้องการของสมาชิกในครอบครัว โดยมีความเอาใจใส่ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน และการมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน

2. แหล่งการสนับสนุนจากกลุ่มเพื่อน (Peer support centre) เป็นการสนับสนุนที่บุคคลได้รับจากบุคคลอื่นที่มีประสบการณ์ ความชำนาญในการที่จะศึกษาค้นคว้าหาความต้องการ และสามารถติดต่อซักจงได้ง่ายจึงเป็นเหตุทำให้บุคคลประสบความสำเร็จและสามารถที่จะปรับตัวได้ดีในทุกๆ สถานการณ์ที่มีความเลวร้ายในชีวิตได้

3. แหล่งการสนับสนุนด้านศาสนา หรือแหล่งอุปถัมภ์ต่างๆ (Religious organizations or denominations) เป็นแหล่งสนับสนุนที่จะช่วยให้บุคคลมีการพบปะแลกเปลี่ยน ความเชื่อเรื่องของค่านิยม คำสอน คำแนะนำเกี่ยวกับวิธีการดำรงชีวิตและขนบธรรมเนียมประเพณีต่างๆ อาทิเช่น พระนักบวช หมอสอนศาสนา กลุ่มปฏิบัติธรรม เป็นต้น

4. แหล่งการสนับสนุนจากกลุ่มวิชาชีพด้านสุขภาพ (Health professional support centre) เป็นแหล่งการสนับสนุนแห่งแรกที่ทำให้ความช่วยเหลือผู้ป่วยด้วยความชำนาญและให้บริการแก่ผู้ป่วย ซึ่งจะมีความสำคัญมากเมื่อได้รับการสนับสนุนจากครอบครัว ญาติพี่น้อง และเพื่อนสนิท

5. แหล่งการสนับสนุนจากกลุ่มวิชาชีพอื่นๆ (Organized support centre not directed by health professionals) เป็นการสนับสนุนจากกลุ่มบริการอาสาสมัคร กลุ่มช่วยเหลือตนเอง (Self help group) เป็นกลุ่มที่เป็นตัวสื่อกลางที่ช่วยให้เปลี่ยนแปลงพฤติกรรมต่างๆ ในทางที่ส่งเสริมให้สามารถปรับตัวให้เข้ากับสถานการณ์ต่างๆ ที่มีการเปลี่ยนแปลงในชีวิต อาทิเช่น ปัญหาการเจ็บป่วยเรื้อรัง หรือปัญหาการเจ็บป่วยที่อยู่ในระยะสุดท้ายของชีวิต

สำหรับแหล่งการสนับสนุนทางสังคมตามแนวคิดของ Caplan (1980) ซึ่งได้แบ่งแหล่งสนับสนุนทางสังคมออกเป็น 3 แหล่ง ด้วยกันนั่นคือ แหล่งสนับสนุนจากผู้บังคับบัญชา แหล่งสนับสนุนจากผู้ร่วมงานและการสนับสนุนจากคู่สมรส เพื่อนและเครือญาติ ซึ่งมีความตรงกับแหล่งสนับสนุนทางสังคมตามแนวคิดของ House (1981) ดังนั้น สำหรับการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้เลือกแหล่งการสนับสนุนทางสังคมตามแนวคิดของ Caplan (1980) เนื่องจากมีความเหมาะสมกับกลุ่มตัวอย่างที่ได้ทำการวิจัยในครั้งนี้ ซึ่งทางผู้วิจัยได้ทำการแบ่งแหล่งการสนับสนุนทางสังคม ดังนี้

1. แหล่งการสนับสนุนจากผู้บังคับบัญชา
2. แหล่งสนับสนุนจากเพื่อนหรือผู้ร่วมงาน
3. ครอบครัว

5.4 ระดับของการสนับสนุนทางสังคม

Gottlieb (1981, อ้างอิงจาก เบน วงศ์เครือ, 2552) ได้แบ่งระดับของการสนับสนุนทางสังคมออกเป็น 3 ระดับ ได้แก่

1. ระดับกว้าง (Macro level) เป็นการพิจารณาถึงการเข้าร่วมหรือการมีส่วนร่วมในสังคม อาจจะได้วัดได้จากความสัมพันธ์กับสถาบันในสังคมกับการเข้าร่วมกับกลุ่มต่างๆ และการดำเนินชีวิตที่ไม่เป็นทางการในสังคม

2. ระดับกลุ่มเครือข่าย (Mezzo level) เป็นการมองที่โครงสร้างและหน้าที่ของเครือข่ายสังคมด้วยการวัดอย่างเฉพาะเจาะจงถึงกลุ่มบุคคลที่มีความสัมพันธ์กันอย่างสม่ำเสมอ อาทิเช่น กลุ่มเพื่อนชนิดของแรงสนับสนุนทางสังคมในระดับนี้ได้แก่การให้คำแนะนำ การช่วยเหลือด้านวัสดุความเป็นมิตร และการสนับสนุนทางด้านอารมณ์และการยกย่อง

3. ระดับแคบหรือระดับลึก (Micro level) เป็นการพิจารณาความสัมพันธ์ของบุคคลที่มีความใกล้ชิดสนิทสนมกันมากที่สุด ทั้งนี้มีความเชื่อว่าคุณภาพของความสัมพันธ์มีความสำคัญมากกว่าปริมาณ คือ ขนาด จำนวน และความถี่ แหล่งของการสนับสนุนทางสังคม ได้แก่ คู่สมรส บุตร และสมาชิกในครอบครัวหรือคนรัก ซึ่งจะมีความใกล้ชิดทางอารมณ์ ให้การสนับสนุนทางจิตใจ แสดงความรักและความห่วงใย (Affective Support)

5.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสนับสนุนทางสังคม

มลธิรา สุนสุข (2552) ได้ศึกษาความสัมพันธ์การรับรู้คุณค่าในตน ความไว้วางใจในองค์กร การสนับสนุนทางสังคมกับความมั่นคงในการทำงานของพยาบาลวิชาชีพ กลุ่มพนักงานมหาวิทยาลัย โรงพยาบาลมหาวิทยาลัยของรัฐ จำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย 352 คน พบการวิจัยพบว่า การสนับสนุนทางสังคมจากผู้บังคับบัญชาและเพื่อนร่วมงานของพยาบาลวิชาชีพ ในกลุ่มพนักงานมหาวิทยาลัยมีความสัมพันธ์ทางบวกอยู่ในระดับปานกลางกับความมั่นคงในการทำงาน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เนื่องจากพยาบาลเมื่อได้รับการสนับสนุนทางสังคมจากผู้บังคับบัญชาและเพื่อนร่วมงานที่สูง ส่งผลให้ความเครียดในการทำงานน้อยจนเกิดเป็นความมั่นคงในการทำงาน แต่หากพยาบาลได้รับการสนับสนุนจากผู้บังคับบัญชาในระดับต่ำจะทำให้เกิดความไม่มั่นคงในการทำงานได้

จุไรลักษณ์ เหลียงกอบกิจ (2553) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล การทุ่มเทในการทำงาน และการสนับสนุนทางสังคมกับความเครียดในการทำงานของพยาบาลวิชาชีพ โรงพยาบาลเอกชนในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยทั้งหมด 400 คน ได้จากการสุ่มหลายขั้นตอน ผลการวิจัยพบว่า การสนับสนุนทางสังคมของพยาบาลวิชาชีพ โรงพยาบาลเอกชน เขตกรุงเทพมหานคร มีค่าคะแนนเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า การสนับสนุนทางสังคมทุกด้านมีค่าคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับมากเช่นกัน ทั้งในด้านการช่วยเหลือร่วมกัน ด้านการได้รับการยอมรับจากกลุ่มและด้านความสามัคคีภายในกลุ่ม ส่วนการสนับสนุนทางสังคมกับความเครียดในการทำงาน พบว่า การสนับสนุนจากสังคมไม่มีความสัมพันธ์กับความเครียดในการทำงานของพยาบาลวิชาชีพ โรงพยาบาลเอกชนในเขตกรุงเทพมหานคร

Cobb (1976) ได้ศึกษาเกี่ยวกับผลของการสนับสนุนทางสังคม ผลการวิจัยพบว่า บุคคลที่มีความรู้สึกว่าตนเองได้รับความรัก มีบุคคลอื่นรอบๆ ข้างคอยให้ความสนใจ เอาใจใส่ดูแล เห็นคุณค่าในตัวของเขาและมีความรู้สึกที่ตนเองเป็นส่วนหนึ่งของสังคม ได้รับความช่วยเหลือสนับสนุนจากบุคคลอื่นรอบๆ ข้างทั้งในด้านวัตถุประสงค์ของ เครื่องใช้หรือได้รับการดูแลช่วยเหลือเมื่อตนเองเผชิญกับสถานการณ์ที่ไม่พึงประสงค์ ซึ่งสิ่งเหล่านี้จะส่งผลให้บุคคลมีความรู้สึกที่ตนเองมีคุณค่า

Brandt & Weinert (1981) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการสนับสนุนทางสังคมเรื่อง The PRQ-A Social support measure ผลการวิจัยพบว่า การสนับสนุนทางสังคมที่มีผลต่อความเครียดของบุคคลในการทำงานประกอบด้วย 5 ด้าน ได้แก่

1. ด้านการได้เข้าเป็นส่วนหนึ่งของสังคมหรือกลุ่ม
2. ด้านความรู้สึกเห็นคุณค่าในตนเอง
3. ด้านการได้รับความช่วยเหลือหรือคำแนะนำและสิ่งของจากบุคคลอื่น
4. ด้านการได้รับการส่งเสริมให้มีการพัฒนาและมีโอกาสที่จะเอื้อประโยชน์ต่อผู้อื่น

5. ด้านความรักใคร่ ผูกพัน ใกล้ชิดสนิทสนมกัน

Cohen and Wills (1985) ได้ศึกษาเกี่ยวกับความเครียด การสนับสนุนทางสังคมและสมมติฐานบัฟเฟอร์ พบการวิจัยพบว่า บุคคลเมื่อได้รับการสนับสนุนทางด้านการเห็นคุณค่าด้วยการให้การฟังพา ให้ความช่วยเหลือเมื่อเผชิญกับปัญหา ให้การยอมรับและยกย่องเมื่อตนประสบความสำเร็จ อันจะทำให้บุคคลนั้นที่ได้รับการสนับสนุนมีความรู้สึกว่าตนเองมีคุณค่าและมีความสามารถ ซึ่งส่งผลต่อการประเมินความรู้สึกเห็นคุณค่าในตนเอง

จากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสนับสนุนทางสังคม พบว่า การได้รับการสนับสนุนทางด้านอารมณ์ ด้านข้อมูลข่าวสาร และด้านทรัพยากร ซึ่งมีความสอดคล้องในการศึกษาการสนับสนุนทางสังคมของบุคลากรสาธารณสุขที่ปฏิบัติงานในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ดังนั้นองค์ประกอบของการสนับสนุนทางสังคมมี 3 ด้าน คือ การได้รับการสนับสนุนทางด้านอารมณ์ ด้านข้อมูลข่าวสาร และด้านทรัพยากร

6. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการวิเคราะห์อิทธิพลเชิงสาเหตุ

6.1 ความหมายเกี่ยวกับการวิเคราะห์อิทธิพลเชิงสาเหตุ

เทคนิคในการวิจัยที่ศึกษาเกี่ยวกับความสัมพันธ์ของตัวแปรในเชิงเหตุและผลนั้น จะต้องนำเทคนิคทางสถิติมาใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ซึ่งเทคนิควิธีนี้เรียกว่า การวิเคราะห์อิทธิพลเชิงสาเหตุ (Path Analysis) ได้มีนักวิชาการหลายท่านให้ความหมายการวิเคราะห์อิทธิพลเชิงสาเหตุ ดังนี้

นงลักษณ์ วิรัชชัย (2538) ได้ให้ความหมายว่า การวิเคราะห์อิทธิพลเชิงสาเหตุเป็นการประยุกต์และการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ เพื่อศึกษาความสัมพันธ์เชิงเหตุและผลระหว่างตัวแปรเชิงปริมาณตามพื้นฐานความรู้ทางทฤษฎีเพื่อให้ทราบว่า ตัวแปรที่เป็นเหตุมีอิทธิพลต่อตัวแปรที่เป็นผลในลักษณะใด อิทธิพลแต่ละประเภทมีปริมาณและทิศทางอย่างไร และเพื่อวิเคราะห์ตรวจสอบว่ามีรูปแบบของความสัมพันธ์เชิงสาเหตุและผลจากปรากฏการณ์จริงสอดคล้องหรือขัดแย้งกับความสัมพันธ์ตามทฤษฎีอย่างไร นอกจากนี้ นงลักษณ์ วิรัชชัย (2542) ได้กล่าวว่า วัตถุประสงค์ที่สำคัญของการวิเคราะห์ความสัมพันธ์เชิงสาเหตุ (Causal analysis) คือ การทดสอบทฤษฎี (Theory Testing) ที่เป็นพื้นฐานในการสร้างโมเดลอิสระ และการได้อธิบายถึงความสัมพันธ์เชิงสาเหตุตามโมเดลอิสระว่า ตัวแปรแต่ละตัวมีอิทธิพลขนาดเท่าไรและมีทิศทางแบบใดต่อตัวแปรตาม เพื่อจะได้ อธิบายการพยากรณ์และควบคุมปรากฏการณ์ที่เป็นจริงได้อย่างมีประสิทธิภาพ

สุวรรณ ก่อสุวรรณวงศ์ (2550) ได้ให้ความหมายว่า การวิเคราะห์อิทธิพลเชิงสาเหตุเป็นการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงประจักษ์ที่ต้องอาศัยการวิเคราะห์ถดถอยมาอธิบายความสัมพันธ์ของตัวแปรอิสระที่มีผลต่อตัวแปรตามทั้งที่เป็นความสัมพันธ์ทั้งทางตรงและทางอ้อม เป็นการตรวจสอบและอธิบายลักษณะรูปแบบของความสัมพันธ์เชิงสาเหตุและผลของตัวแปรว่ามีความสอดคล้องตามทฤษฎีหรือไม่

ซึ่งจะนำไปสู่การสรุปเป็นองค์ความรู้หรือการกำหนดรูปแบบตามข้อสันนิษฐาน เพื่อเป็นการตรวจสอบและสร้างทฤษฎีใหม่ต่อไป

วลีรัตน์ จันทรเลาะ (2552) ให้ความหมายว่า การวิเคราะห์อิทธิพลเชิงสาเหตุเป็นเทคนิคทางสถิติที่อาศัยการประยุกต์การวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ และเป็นการศึกษาขนาดและทิศทางของความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรเหตุที่มีต่อตัวแปรผลทั้งทางตรงและทางอ้อม ซึ่งความสัมพันธ์เชิงเหตุและผลดังกล่าว สามารถนำมาเขียนอธิบายได้ด้วยรูปแบบจำลองหรือโมเดลและสมการโครงสร้างตามรูปแบบจำลองที่ได้สร้างขึ้น

สุภมาศ อังคุโชติ และคณะ (2557) ให้ความหมายว่า การวิเคราะห์อิทธิพลเชิงสาเหตุเป็นเทคนิควิธีการทางสถิติที่ใช้ศึกษาอิทธิพลของตัวแปรสาเหตุหรือตัวแปรทำนายที่มีต่อตัวแปรตาม ทั้งที่เป็นอิทธิพลทางตรง และอิทธิพลทางอ้อม

Wright (1934) ได้ให้ความหมายว่า การวิเคราะห์อิทธิพลเชิงสาเหตุเป็นวิธีการผสมผสานของข้อมูลเชิงปริมาณ (สามารถวัดได้จากค่าสหสัมพันธ์) ระหว่างข้อมูลเชิงคุณภาพ (ที่ได้จากความรู้ตามทฤษฎีเชิงสาเหตุและผล) เพื่อใช้ในการอธิบายข้อมูลในเชิงสถิติ

Kim and Kohout (1975) ได้ให้ความหมายว่า การวิเคราะห์อิทธิพลเชิงสาเหตุเป็นการแยกส่วนและตีความสัมพันธ์เชิงเส้นตรงระหว่างตัวแปรกลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง โดยกำหนดว่าความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรจะต้องเป็นความสัมพันธ์เชิงเหตุและผลและเป็นความสัมพันธ์แบบปิด (Closed system) (Kim and Kohout, 1975 อ้างอิงจาก รัชภูมิ แพงมา, 2550)

จากความหมายเกี่ยวกับการวิเคราะห์อิทธิพลเชิงสาเหตุที่นักวิชาการได้ให้ความหมายข้างต้นสามารถสรุปได้ว่า การวิเคราะห์อิทธิพลเชิงสาเหตุเป็นการวิเคราะห์ข้อมูลที่ต้องอาศัยการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณว่ามีขนาดและทิศทางความสัมพันธ์ของตัวแปรเชิงสาเหตุและผลที่มีผลทั้งทางตรงและทางอ้อมอย่างไร เพื่อจะได้เขียนอธิบายรูปแบบโมเดลและสมการโครงสร้างที่ได้สร้างขึ้นได้อย่างมีประสิทธิภาพ

6.2 ทฤษฎีสัมประสิทธิ์อิทธิพล

การวิเคราะห์อิทธิพลเชิงสาเหตุ นั้น สามารถแยกค่าความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรในโมเดล (r) ออกเป็นผลรวมของพารามิเตอร์ได้ตามทฤษฎีสัมประสิทธิ์อิทธิพล ซึ่งกล่าวได้ว่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างสองตัวแปรในรูปแบบโมเดลมีค่าเท่ากับผลบวกของอิทธิพลทางตรง (Direct effect : DE) อิทธิพลทางอ้อม (Indirect effect : IE) ความสัมพันธ์เทียม (Spurious relationship : SR) และอิทธิพลร่วม (Joint effect : JE) ที่ไม่สามารถแยกได้ว่าเป็นอิทธิพลแบบใด ดังสมการต่อไปนี้ (นงลักษณ์ วิรัชชัย, 2542)

$$r = DE + IE + SR + JE$$

การวิเคราะห์ห้อธิพลเชิงสาเหตุ ผู้วิจัยสามารถที่จะประมาณค่าห้อธิพลทางตรงได้จากการประมาณค่าพารามิเตอร์ในสมการถดถอยตามสมการโครงสร้างของโมเดล จากนั้นนำค่าห้อธิพลทางตรงมาประมาณค่าห้อธิพลทางอ้อม ส่วนห้อธิพลร่วมและห้อธิพลเทียมสามารถหาได้จากการหาผลคูณของห้อธิพลทางตรงตามลูกศรในโมเดล ซึ่งการวิเคราะห์ห้อธิพลเชิงสาเหตุนั้นเป็นเพียงแค่การประมาณค่าสหสัมพันธ์จากห้อธิพลทางตรงและห้อธิพลทางอ้อมเท่านั้น ไม่ได้รวมถึงความสัมพันธ์เทียมและห้อธิพลร่วม เพราะหากโมเดลแสดงห้อธิพลที่มีความตรงและความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรเป็นความสัมพันธ์เชิงเหตุและผลจริง แสดงว่า ค่าความสัมพันธ์เทียมและห้อธิพลร่วมควรจะเป็นศูนย์ (นงลักษณ์ วีรัชชัย, 2542)

ดังนั้น ค่าสหสัมพันธ์จึงสามารถที่จะประมาณค่าจากผลบวกของห้อธิพลทางตรงและห้อธิพลทางอ้อมเพียงสองส่วนเท่านั้น ซึ่งสามารถเขียนสมการใหม่ได้ดังนี้

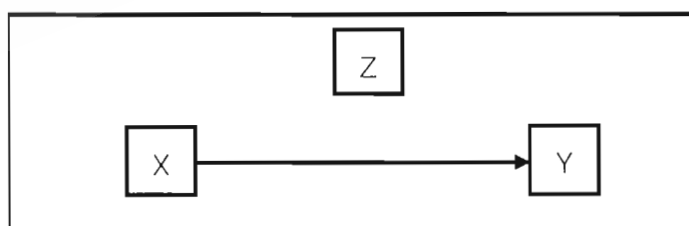
$$r = DE + IE$$

6.3 ความสัมพันธ์เชิงสาเหตุและผล

จากทฤษฎีดังกล่าวข้างต้น ทำให้เกิดลักษณะของความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรในรูปแบบของความสัมพันธ์เชิงเหตุและผล สามารถเกิดขึ้นได้หลายรูปแบบ ดังนี้ (นงลักษณ์ วีรัชชัย, 2542)

1. ความสัมพันธ์แท้จริง (True correlation) เป็นความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร 2 ตัว โดยที่ตัวแปรทั้งสองไม่มีตัวแปรอื่นมาเกี่ยวข้อง ซึ่งสามารถแสดงได้ดังภาพประกอบ 3

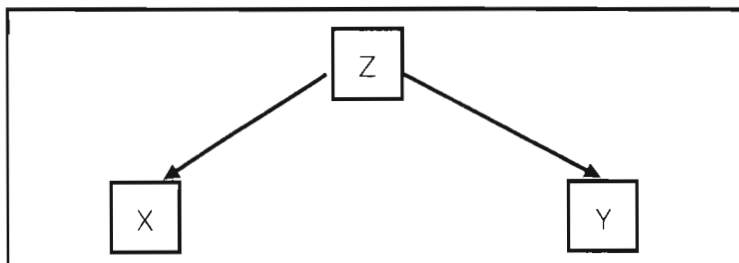
ภาพประกอบ 3 ลักษณะความสัมพันธ์แท้จริง



จากภาพประกอบ 3 แสดงว่า ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร X และ ตัวแปร Y มีห้อธิพลหรือมีความสัมพันธ์อย่างแท้จริง โดยที่ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรทั้งสองมีค่าเท่ากับ สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุเชิงระหว่างตัวแปรทั้งสองเมื่อควบคุมตัวแปร Z ที่มีความเกี่ยวข้องกับตัวแปรทั้งสอง

2. ความสัมพันธ์เทียม (Spurious relationship) เป็นความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร 2 ตัว โดยที่ตัวแปรทั้งสองตัวนั้นไม่มีความสัมพันธ์กันเลย แต่ได้รับห้อธิพลจากตัวแปรอื่นที่เป็นตัวเดียวกัน ซึ่งสามารถแสดงได้ดังภาพประกอบ 4

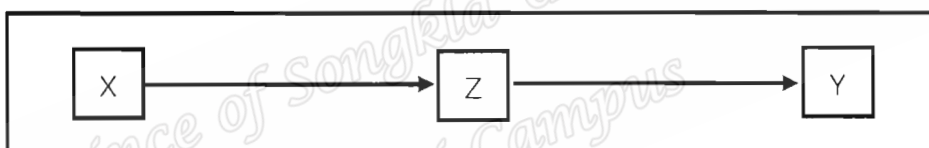
ภาพประกอบ 4 ลักษณะความสัมพันธ์เทียม



จากภาพประกอบ 4 แสดงว่า ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร X และ ตัวแปร Y เป็นความสัมพันธ์เทียมไม่มีอิทธิพลหรือมีความสัมพันธ์ต่อกัน แต่ทั้งทั้งสองตัวแปรต่างก็ได้รับอิทธิพลจากตัวแปร Z

3. ความสัมพันธ์ที่เกิดจากอิทธิพลส่งผ่านตัวแปรคั่นกลาง (Intervening variable) เป็นความสัมพันธ์ของตัวแปร 2 ตัว โดยมีตัวแปรอื่นมาเป็นตัวเชื่อมความสัมพันธ์ ซึ่งสามารถแสดงได้ดังภาพประกอบ 5

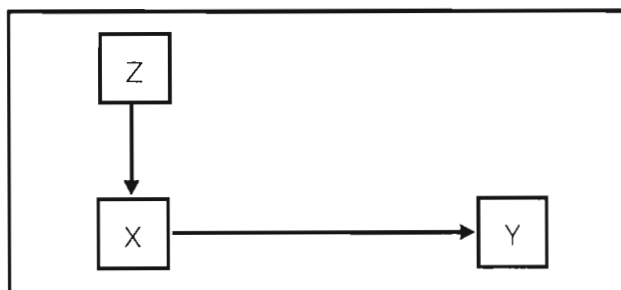
ภาพประกอบ 5 ลักษณะความสัมพันธ์ที่เกิดจากอิทธิพลส่งผ่านตัวแปรคั่นกลาง



จากภาพประกอบ 5 แสดงว่า ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร X และ ตัวแปร Y มีอิทธิพลจากตัวแปร X โดยส่งผ่านไปที่ตัวแปรคั่นกลาง Z ไปยังตัวแปร Y

4. ความสัมพันธ์เกิดจากอิทธิพลของตัวแปรที่เป็นตัวกด (Suppressor variable) ตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กับตัวแปรเหตุ แต่ไม่มีความสัมพันธ์กับตัวแปรผล ซึ่งสามารถแสดงได้ดังภาพประกอบ 6

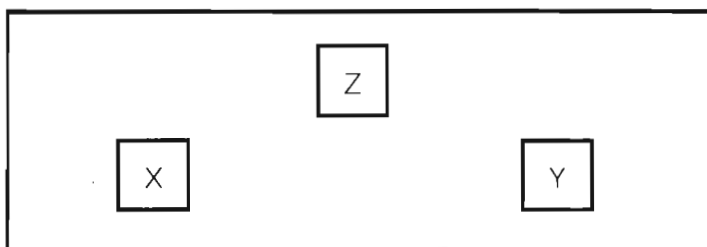
ภาพประกอบ 6 ลักษณะความสัมพันธ์เกิดจากอิทธิพลของตัวแปรที่เป็นตัวกด



จากภาพประกอบ 6 แสดงว่า ตัวแปร Z มีความสัมพันธ์กับตัวแปร X แต่ไม่มีความสัมพันธ์กับตัวแปร Y

5. การไม่มีความสัมพันธ์ (No correlation) การที่ตัวแปร 2 ตัวไม่เกี่ยวข้องกัน เมื่อหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์จะมีค่าเป็นศูนย์หรือเข้าใกล้ศูนย์ ซึ่งสามารถแสดงได้ดังภาพประกอบ 7

ภาพประกอบ 7 ลักษณะการไม่มีความสัมพันธ์



จากภาพประกอบ 7 แสดงว่า ตัวแปรทั้งสองตัวแปรไม่มีความสัมพันธ์ต่อกันหรือส่วนเกี่ยวข้องกัน

6.4 หลักการเขียนโมเดลเชิงสาเหตุ

การแสดงลำดับความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร โดยจะมีการยึดหลักการเขียนตัวแปรว่าเหตุจะอยู่ต้นลูกศร ส่วนตัวแปรผลจะอยู่ปลายลูกศร ซึ่งมีสัญลักษณ์ที่ใช้ มีดังนี้



แทนตัวแปรสังเกตได้ (Observed variable)



แทนตัวแปรที่ไม่สามารถสังเกตได้ หรือตัวแปรแฝง (Latent variable)



แสดงตัวแปรที่ปลายลูกศร ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลง โดยตรงกับตัวแปรที่อยู่หัวลูกศร



แสดงว่าตัวแปรที่ปลายลูกศรทั้งสองมีความสัมพันธ์กันที่ยังไม่สามารถระบุทิศทางความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของกันและกันได้ จึงมีทิศทางที่เป็นไปได้ทั้ง 2 ทิศทาง

P_{ij}

แสดงสัมประสิทธิ์เส้นทาง ซึ่งเป็นขนาดของผลของตัวแปรเหตุ j ที่มีต่อตัวแปรผล i

6.5 ตัวแปรของความสัมพันธ์เชิงเหตุและผล

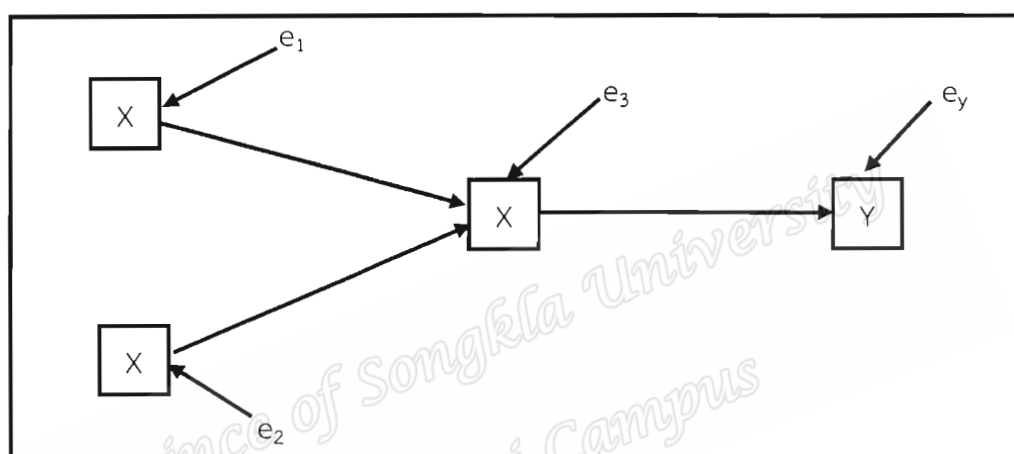
ความสัมพันธ์เชิงเหตุและผล สามารถจำแนกตัวแปรได้เป็น 3 ประเภท ดังนี้ (สุภมาศ อังศุโชติ และคณะ, 2557)

7.5.1 ตัวแปรภายนอก (Exogenous variable) เป็นตัวแปรแรกเริ่มของโมเดล ซึ่งเป็นตัวแปรที่เป็นผลมาจากตัวแปรอื่นนอกโมเดล โดยที่ผู้วิจัยไม่สนใจจะอธิบายความแปรปรวนของตัวแปรดังกล่าวว่าได้รับอิทธิพลจากตัวแปรใดบ้าง

7.5.2 ตัวแปรภายใน (Endogenous variable) เป็นตัวแปรที่เป็นผลของตัวแปรที่อยู่ในโมเดล

7.5.3 ตัวแปรที่เหลือ (Residual variable) เป็นตัวแปรที่ไม่อยู่ในโมเดล แต่อาจมีอิทธิพลต่อตัวแปรที่อยู่ในโมเดลที่สร้างขึ้นหรือเรียกว่า “ความคลาดเคลื่อน” ดังภาพประกอบ 8

ภาพประกอบ 8 ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรภายนอกกับตัวแปรภายใน



จากภาพประกอบ 8 จะเห็นได้ว่าตัวแปร X1 และ ตัวแปร X2 เป็นตัวแปรภายนอก ส่วนตัวแปร X3 และ ตัวแปร Y เป็นตัวแปรภายใน โดย Y เรียกอีกชื่อหนึ่งว่า ตัวแปรภายในท้ายสุด และ e_1 เป็นตัวแปรส่วนที่เหลือ

6.6 วิธีการวิเคราะห์อิทธิพลเชิงสาเหตุ

การวิเคราะห์อิทธิพลเชิงสาเหตุหรือการศึกษาความสัมพันธ์เชิงเหตุและผลนั้น มีวิธีการวิเคราะห์ 4 วิธี (สำราญ มีแจ้ง, 2544) ดังนี้

6.6.1 การวิเคราะห์ตารางไขว้ (Cross table analysis) เป็นวิธีที่นักสังคมวิทยาใช้ในการศึกษาความสัมพันธ์เชิงเหตุและผล โดยการเก็บรวบรวมข้อมูลไว้ในตารางไขว้ ซึ่งจะแจกแจงความถี่เป็นค่าร้อยละในแต่ละกลุ่มของตัวแปรที่เป็นสาเหตุ จากนั้นจึงทำการเปรียบเทียบค่าร้อยละระหว่างกลุ่มที่มีต่อตัวแปรผล ตัวแปรเหตุตัวใดที่มีค่าร้อยละสูงกว่าตัวแปรเหตุตัวอื่นๆ ก็แสดงว่าตัวแปรเหตุตัวนั้นมีความสัมพันธ์เชิงเหตุและผลต่อตัวแปรผลมากกว่าตัวแปรอื่นๆ

การวิเคราะห์ตารางไขว้นี้เป็นวิธีที่ง่าย และเป็นวิธีที่สามารถวิเคราะห์ได้ดีกับข้อมูลที่

อยู่ในมาตรฐานบัญญัติหรือมาตราเรียงลำดับ แต่ถ้าเป็นข้อมูลที่อยู่ในมาตราอันตรภาคจะต้องนำข้อมูลเหล่านั้นมาจัดเป็นกลุ่มก่อน ซึ่งจะทำให้เกิดความคลาดเคลื่อนในการจัดกลุ่มได้ ส่วนจุดอ่อนของการวิเคราะห์ตารางไขว้นั้นคือ ไม่สามารถบอกความสัมพันธ์เชิงเหตุและผลทางอ้อมได้

6.6.2 การวิเคราะห์ด้วยโมเดลล็อกลิเนียร์ (Loglinear model) เป็นวิธีการวิเคราะห์ทางสถิติที่ใช้ศึกษาความสัมพันธ์เชิงเหตุและผลระหว่างตัวแปรที่อยู่ในมาตรฐานบัญญัติและมาตราเรียงลำดับ การวิเคราะห์ด้วยวิธีนี้จะต้องทำการศึกษาทฤษฎีและแนวคิด เพื่อสร้างรูปแบบขึ้นตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยก่อน จากนั้นทำการประมาณค่าพารามิเตอร์ด้วยการวิเคราะห์การถดถอย

6.6.3 การวิเคราะห์อิทธิพลแบบดั้งเดิม (Classic path analysis) เป็นวิธีที่ต้องทำการศึกษาทฤษฎี งานวิจัย และแนวคิดต่างๆ เพื่อสร้างรูปแบบตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยและต้องมีการประมาณค่าของขนาดอิทธิพลหรือค่าสัมประสิทธิ์อิทธิพลเชิง (Path coefficient : P) ด้วยเทคนิคการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ โดยจะประมาณค่าจากการถดถอยตามสมการในรูปแบบที่กำหนดไว้ทีละสมการ ค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยมาตรฐาน (Standardized regression coefficient หรือ Beta weight : β) ที่ได้จากสมการต่างๆ นั่นคือ ค่าของขนาดอิทธิพลทางตรงของตัวแปรตามรูปแบบ ดังนั้นค่าขนาดอิทธิพล (P) ของตัวแปรที่เป็นสาเหตุต่อตัวแปรที่เป็นอิทธิพลทางตรง ก็คือค่า β ที่ปรากฏอยู่ในสมการพยากรณ์ (สำเร็จ บุญเรืองรัตน์, 2540)

การตรวจสอบความสอดคล้องหรือความตรงของรูปแบบที่วิเคราะห์อิทธิพลเชิงสาเหตุแบบดั้งเดิมนั้นมีวิธีการที่มีการใช้อยู่ในปัจจุบัน 2 วิธี (รัชภูมิ แพงมา, 2550) ดังนี้

1. วิธีของดันแคน (Duncan) เป็นวิธีที่มีการตรวจสอบความสอดคล้องหรือความตรงของโมเดลด้วยการเปรียบเทียบค่าสหสัมพันธ์ (Correlation : r) ที่คำนวณจาสูตรสหสัมพันธ์ของเพียร์สันกับค่าสหสัมพันธ์ที่คำนวณจากค่าสัมประสิทธิ์อิทธิพล โดยเรียกการวิเคราะห์อิทธิพลเชิงสาเหตุดังกล่าวว่าการวิเคราะห์อิทธิพลแบบพี เอ อาร์ (PAR)

2. วิธีของสเปชท์ (Specht) เป็นวิธีตรวจสอบความสอดคล้องหรือความตรงของโมเดลด้วยค่าสถิติคว (Q Statistic) หรือเรียกอีกชื่อหนึ่งว่าการวิเคราะห์อิทธิพลแบบ PAQ เนื่องจากการวิเคราะห์อิทธิพลแบบพี เอ อาร์ เป็นวิธีที่ต้องคำนวณค่าความสอดคล้องที่ค่อนข้างยุ่งยาก เนื่องจากผู้วิจัยต้องคำนวณเองและไม่มีการทดสอบนัยสำคัญทางสถิติของการตรวจสอบความสอดคล้องหรือความตรงของรูปแบบ ซึ่งอาจทำให้เกิดความผิดพลาดในการอธิบายความหมายของโมเดลได้ ดังนั้น นักวิจัยจึงนิยมใช้การวิเคราะห์อิทธิพลแบบ PAQ มากกว่าการวิเคราะห์อิทธิพลแบบพี เอ อาร์ (PAR)

6.7 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยเชิงสาเหตุ

สุวรรณ ก่อสุวรรณวงศ์ (2550) ศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อความเข้มแข็งในการมองโลกของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานนทบุรี

เขต 2 จังหวัดนนทบุรี จำนวนที่ใช้ในการวิจัยทั้งหมด 416 คน พบการวิจัยพบว่า ตัวแปรปัจจัยทุกตัว มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความเข้มแข็งในการมองโลกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เว้นแต่ ตัวแปรบุคลิกภาพอารมณ์มั่นคงมีความสัมพันธ์ทางลบกับความเข้มแข็งในการมองโลกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และโมเดลของปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อความเข้มแข็งในการมองโลกมีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ และตัวแปรที่มีอิทธิพลทางตรงต่อความเข้มแข็งในการมองโลก นั่นคือ การกำหนดเป้าหมายในอนาคต การสนับสนุนจากสังคม การเห็นคุณค่าในตนเอง บุคลิกภาพเปิดรับประสบการณ์ บุคลิกภาพเปิดเผย และบุคลิกภาพอารมณ์มั่นคงมีขนาดอิทธิพลเท่ากับ 0.33, 0.21, 0.19, 0.18, 0.11 และ -0.10 ตามลำดับ ส่วนตัวแปรที่มีอิทธิพลทางอ้อมต่อความเข้มแข็งในการมองโลก ได้แก่ การสนับสนุนจากสังคม ส่งผ่านโดยการกำหนดเป้าหมายในอนาคตและการเห็นคุณค่าในตนเอง ตัวแปรบุคลิกภาพเปิดรับประสบการณ์ ส่งผ่านโดยผ่านการกำหนดเป้าหมายในอนาคต และการสนับสนุนจากสังคม ตัวแปรบุคลิกภาพเปิดเผยส่งผ่านโดยการเห็นคุณค่าในตนเองและการสนับสนุนจากสังคม ซึ่งมีขนาดอิทธิพลเท่ากับ 0.37, 0.17 และ 0.13 ตามลำดับ และตัวแปรบุคลิกภาพอารมณ์มั่นคงส่งผ่านโดยทางการสนับสนุนจากสังคม มีขนาดอิทธิพล เท่ากับ -0.10 รูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุที่สร้างขึ้นสามารถจะอธิบายความแปรปรวนของความเข้มแข็งในการมองโลกได้ร้อยละ 60

วลีรัตน์ จันทรเสาะ (2552) ศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อความสามารถในการเผชิญและฝ่าฟันอุปสรรคของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จังหวัดศรีสะเกษ พบการวิจัยพบว่า ตัวแปรที่ส่งผลทางตรงต่อความสามารถในการเผชิญและฝ่าฟันอุปสรรคของนักเรียน ได้แก่ แรงจูงใจ ใฝ่สัมฤทธิ์ การมุ่งอนาคต ความภาคภูมิใจในตนเอง ความฉลาดทางอารมณ์ และอัตลักษณ์แห่งตน และตัวแปรที่ส่งผลทั้งทางตรงและทางอ้อมต่อความสามารถในการเผชิญและฝ่าฟันอุปสรรค โดยมีอัตลักษณ์แห่งตนซึ่งเป็นตัวแปรส่งผ่าน คือ แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ การมุ่งอนาคต ความภาคภูมิใจในตนเอง ความฉลาดทางอารมณ์ ส่วนโมเดลปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสามารถในการเผชิญและ ฝ่าฟันอุปสรรค มีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์

คมสัน บุญจงรักษ์ (2554) ศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อความเครียดของนิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยมหาสารคาม พบว่า ตัวแปรที่มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความเครียดของนิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ได้แก่ บุคลิกภาพแบบปิด และตัวแปรที่มีความสัมพันธ์ทางลบ ได้แก่ การปรับตัว ส่วนปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อความเครียดของนิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยมหาสารคาม มี 4 ตัวแปร โดยแบ่งเป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลโดยตรง ได้แก่ การปรับตัว และบุคลิกภาพแบบปิด ส่วนปัจจัยที่มีอิทธิพลทางอ้อม ได้แก่ ความฉลาดทางอารมณ์และฐานะทางเศรษฐกิจและสังคม

Watson et al. (2002) ได้ศึกษาเกี่ยวกับความสัมพันธ์ของรูปแบบโครงสร้างบุคลิกภาพและผลกระทบในด้านของความรู้สึกการเห็นคุณค่าในตนเอง ผลการวิจัยพบว่า ความรู้สึกเห็นคุณค่าในตนเองมีความสัมพันธ์ทางลบกับบุคลิกภาพอารมณ์ด้านมั่นคงและมีความสัมพันธ์กับบุคลิกภาพแบบเปิดเผย

Hee-Young Song (2004) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความรู้สึกเห็นคุณค่าในตนเอง การสนับสนุนจากสังคม อุปสรรคทางสังคม และการจัดการทางสังคมและการยอมรับของสังคมในผู้ป่วยที่มีการบาดเจ็บของกระดูกสันหลัง ผลการวิจัยพบว่า ความรู้สึกเห็นคุณค่าในตนเอง ความช่วยเหลือจากครอบครัว และการช่วยเหลือด้านข้อมูลข่าวสารมีความสัมพันธ์ทางบวกกับการยอมรับของสังคมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

จากการศึกษาทบทวนงานวิจัยที่เกี่ยวข้องผู้วิจัยได้ทำการสังเคราะห์งานวิจัยที่เป็นปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อความเครียดของบุคลากรสาธารณสุขที่ปฏิบัติงานในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ดังตารางที่ 1 สรุปผลการสังเคราะห์งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อความเครียดของบุคลากรสาธารณสุขในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้

ตารางที่ 1 สรุปผลการสังเคราะห์งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อความเครียดของบุคลากรสาธารณสุขที่ปฏิบัติงานในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้

| นักวิจัยคนที่ | ตัวแปร | | | | |
|------------------------------|------------|---------------|------------------|----------------------|---------------------|
| | ความเครียด | การเผชิญปัญหา | การมองโลกในแง่ดี | การเห็นคุณค่าในตนเอง | การสนับสนุนทางสังคม |
| 1. วาสนา กันคำ (2550) | ✓ | | ✓ | | |
| 2. มะมัสซูกี สามะแอ (2551) | ✓ | ✓ | | | |
| 3. ภัทรศรี โตตาบ (2551) | ✓ | | | | |
| 4. มยุรี ตานินทร์ (2552) | ✓ | ✓ | | | |
| 5. วลีรัตน์ จันทรเลาะ (2552) | | ✓ | | ✓ | |
| 6. หนึ่งฤทัย มะลาไวย์ (2552) | | | | ✓ | |
| 7. มลทิรา สุนสุข (2552) | | | | ✓ | ✓ |
| 8. มนทิรา ปรีชา (2552) | ✓ | | | | ✓ |
| 9. เนาวรัตน์ อิมใจ (2552) | | ✓ | | | ✓ |
| 10. เบน วงศ์เครือ (2552) | | | ✓ | | ✓ |

ตารางที่ 1 สรุปผลการสังเคราะห์งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยเชิงสาเหตุที่อิทธิพลต่อความเครียดของบุคลากรสาธารณสุขที่ปฏิบัติงานในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ (ต่อ)

| นักวิจัยคนที่ | ตัวแปร | | | | |
|--------------------------------------|------------|---------------|------------------|----------------------|---------------------|
| | ความเครียด | การเผชิญปัญหา | การมองโลกในแง่ดี | การเห็นคุณค่าในตนเอง | การสนับสนุนทางสังคม |
| 11. กิตติพงษ์ คงสมบูรณ์ (2553) | ✓ | | | | |
| 12. จีระวรรณ เวชประชา (2553) | | | | | ✓ |
| 13. นัชชา เลื่อยไธสง (2554) | ✓ | ✓ | | | |
| 14. คมสัน บุญจรงค์ (2554) | ✓ | | | | |
| 15. ศิริชนก จุลนาง (2554) | | ✓ | ✓ | | |
| 16. ไพโรภ รัตนชูวงศ์ (2555) | | | ✓ | | |
| 17. วรณกัญญา คุณากรวิรุฬห์ (2556) | | ✓ | ✓ | ✓ | |
| 18. อารีย์ ภูมิภูเขียว (2556) | | ✓ | | | |
| 19. ไหมไทย ไชยพันธุ์ (2556) | ✓ | ✓ | | | ✓ |
| 20. กนิษฐา ลิ้มทรัพย์ (2557) | | | ✓ | ✓ | |
| 21. เจษฎา สุวรรณวารี (2557) | | | ✓ | | |
| 22. Cobb (1976) | | | | | ✓ |
| 23. Brandt & Weinert (1981) | ✓ | | | | ✓ |
| 24. Cohen and Wills (1985) | ✓ | | | | ✓ |
| 25. Lawrence, R.M and S.A. (1987) | ✓ | | | | |
| 26. Baron and Panlus (1991) | ✓ | | | | |
| 27. Moore, Lindquist and Katz (1997) | ✓ | | | ✓ | ✓ |
| 28. Hargu and Bolen (1998) | | ✓ | ✓ | | |
| 29. Chang et al. (2001) | | | ✓ | | |
| 30. Watson et al. (2002) | | | | ✓ | |
| 31. Hee-Young Song (2004) | | | | ✓ | ✓ |

ตารางที่ 1 สรุปผลการสังเคราะห์งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยเชิงสาเหตุที่อิทธิพลต่อความเครียดของบุคลากรสาธารณสุขที่ปฏิบัติงานในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ (ต่อ)

| นักวิจัยคนที่ | ตัวแปร | | | | |
|-----------------------------------|------------|---------------|------------------|----------------------|---------------------|
| | ความเครียด | การเผชิญปัญหา | การมองโลกในแง่ดี | การเห็นคุณค่าในตนเอง | การสนับสนุนทางสังคม |
| 32. Bankston (2005) | | | | ✓ | |
| 33. Mayuree Nirattharadorn (2005) | | | | ✓ | ✓ |
| 34. Esther et al. (2006) | ✓ | ✓ | | | |
| 35. Riolli & Savicki (2010) | ✓ | ✓ | | | |

7. กรอบแนวคิดในการวิจัย

กรอบแนวคิดในการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ ประกอบด้วยตัวแปรภายใน และตัวแปรแฝงภายนอก ดังนั้น การวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยจัดกลุ่มตัวแปรแฝง ได้ดังนี้

8.1 ตัวแปรแฝงภายใน ประกอบด้วย 1 ตัวแปร ได้แก่ ความเครียด

8.1.1 ความเครียด ประกอบด้วยตัวแปรสังเกต 4 ตัวแปร คือ ปัจจัยด้านลักษณะงาน ปัจจัยด้านความสำเร็จและความก้าวหน้าในอาชีพ ปัจจัยด้านสัมพันธภาพ และปัจจัยด้านโครงสร้างนโยบายและบรรยากาศในองค์กร โดยทางผู้วิจัยได้ใช้แนวคิดความเครียด ตามแนวคิดของ รัตติพร พนพิเชษฐกุล (2544, อ้างอิงจาก ภัทรศรี โตตาบ, 2551)

8.2 ตัวแปรแฝงภายนอก ประกอบด้วย 4 ตัวแปร ได้แก่ การเผชิญปัญหา การมองโลกในแง่ดี การเห็นคุณค่าในตนเอง และการสนับสนุนทางสังคม

8.2.1 การเผชิญปัญหา ประกอบด้วยตัวแปรสังเกตได้ 3 ตัวแปร คือ การเผชิญปัญหาแบบมุ่งจัดการกับปัญหา การเผชิญปัญหาแบบแสวงหาการสนับสนุนทางสังคม และการเผชิญปัญหาแบบหลีกเลี่ยง ทางผู้วิจัยได้ใช้แนวคิดการเผชิญปัญหา สำหรับการศึกษาวิจัย ตามแนวคิดของพัชรภรณ์ ภูสีฤทธิ (2555)

8.2.2 การมองโลกในแง่ดี ประกอบด้วยตัวแปรสังเกต 3 ตัวแปร คือ การคงทนถาวร การแผ่ขยายความรู้สึก และการเกี่ยวข้องกับตนเอง ซึ่งผู้วิจัยได้ใช้แนวคิดการมองโลกในแง่ดี ตามแนวคิดของ Seligman (1990) ประกอบการศึกษาวิจัยในครั้งนี้

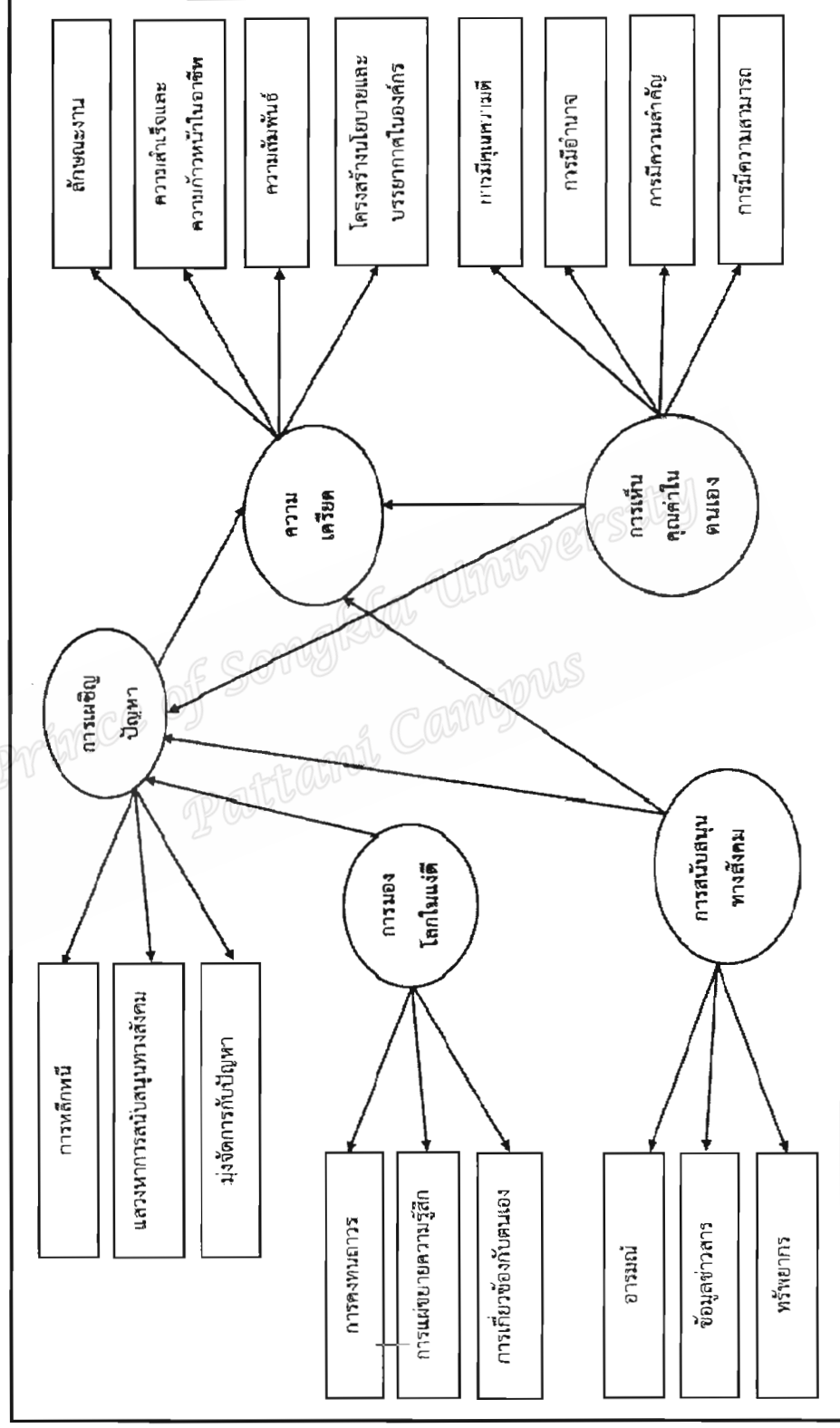
8.2.3 การเห็นคุณค่าในตนเอง ประกอบด้วยตัวแปรสังเกต 4 ตัวแปร คือ การมีอำนาจ การมีความสำคัญ การมีคุณค่า และ การมีความสามารถ โดยทางผู้วิจัยได้ใช้แนวคิดการเห็นคุณค่าในตนเอง สำหรับการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ตามแนวคิดของ Coopersmith (1981)

8.2.4 การสนับสนุนทางสังคม ประกอบด้วยตัวแปรสังเกต 3 ตัวแปร คือ การได้รับการสนับสนุนทางด้านอารมณ์ การได้รับการสนับสนุนทางด้านทรัพยากร และการได้รับการสนับสนุนทางด้านข้อมูลข่าวสาร ทางผู้วิจัยได้ใช้แนวคิดการสนับสนุนทางสังคม ตามแนวคิดของ Thoits (1986) นำมาศึกษาในการวิจัยในครั้งนี้

จากการศึกษาทบทวนวรรณกรรมทั้งหมด จึงนำไปสู่การหาความสัมพันธ์ตามสมมติฐานระหว่างตัวแปรทั้ง 5 ตัวแปร ตามกรอบแนวคิดในการวิจัยสามารถแสดงดังภาพประกอบ 9 ดังนี้

Prince of Songkla University
Pattani Campus

ภาพประกอบ 9 กรอบแนวคิดในการวิจัยเกี่ยวกับปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อความเครียดของบุคลากรสาธารณสุขที่ปฏิบัติงาน
ในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้



บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้เป็นการศึกษาวิจัยเชิงความสัมพันธ์ (Correlational study) ใช้ระเบียบวิจัยเชิงพรรณนา (Description method) ที่มุ่งศึกษากลุ่มตัวแปรที่มีความเกี่ยวข้องกับความเครียดของบุคลากรสาธารณสุขที่ปฏิบัติงานในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยใช้รูปแบบการศึกษาอิทธิพลเชิงสาเหตุ (Path analysis) และมีวัตถุประสงค์สำหรับการวิจัยมีดังนี้ เพื่อศึกษาปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อความเครียดของบุคลากรสาธารณสุข เพื่อพัฒนาโมเดลปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อความเครียดของบุคลากรสาธารณสุข และเพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความเครียดกับการเผชิญปัญหา การมองโลกในแง่ดี การเห็นคุณค่าในตนเอง และการสนับสนุนทางสังคมของบุคลากรสาธารณสุขที่ปฏิบัติงานในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ เพื่อให้การวิจัยในครั้งนี้บรรลุตามวัตถุประสงค์ที่ได้ตั้งไว้และดำเนินไปด้วยความราบรื่นและมีคุณภาพสูงสุด ผู้วิจัยได้กำหนดขั้นตอนการดำเนินการวิจัย ตามรายละเอียดดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. ขั้นตอนดำเนินการวิจัย
4. การพิทักษ์สิทธิของกลุ่มตัวอย่าง
5. การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ
6. การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาบุคลากรสาธารณสุขที่ปฏิบัติงานในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ได้แก่ บุคลากรสาธารณสุขที่ปฏิบัติงานในจังหวัดปัตตานี ยะลา และนราธิวาส ทั้งที่ปฏิบัติงานในสำนักงานสาธารณสุขจังหวัด โรงพยาบาลจังหวัด โรงพยาบาลชุมชน สำนักงานสาธารณสุขอำเภอ และโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพประจำตำบล รวมจำนวนบุคลากรทั้งหมด 11,222 คน ซึ่งแยกตามหน่วยงานที่สังกัดและประเภทที่บรรจุตั้งตารางที่ 2 ดังนี้

ตารางที่ 2 จำนวนบุคลากรสาธารณสุขแต่ละจังหวัด

| หน่วยงานที่สังกัด | สถานภาพ | | | รวม (คน) |
|----------------------------------|----------------|----------------|-------------------|-------------|
| | ข้า | พนักงาน | พนักงานกระทรวง | |
| | ราชการ (คน) | ราชการ (คน) | สาธารณสุข (คน) | |
| สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดปัตตานี | 2,095 | 59 | 459 | 2,613 |
| สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดยะลา | 1,252 | 46 | 204 | 1,502 |
| สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดนราธิวาส | 1,934 | 132 | 425 | 2,491 |
| โรงพยาบาลปัตตานี | 742 | 291 | 35 | 1,068 |
| โรงพยาบาลยะลา | 1,039 | 54 | 542 | 1,635 |
| โรงพยาบาลเบตง | 268 | 27 | 66 | 361 |
| โรงพยาบาลนราธิวาสราชนครินทร์ | 675 | 42 | 249 | 966 |
| โรงพยาบาลสุไหงโก-ลก | 436 | 31 | 119 | 586 |
| รวมทั้งหมด | 8,441 | 682 | 2,099 | 11,222 |

ที่มา : สถิติบุคลากรสาธารณสุขในแต่ละจังหวัด ณ เดือน สิงหาคม 2559

1.2 กลุ่มตัวอย่าง

การเลือกขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ผู้วิจัยได้มีแนวทางการกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งมีขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 เลือกบุคลากรสาธารณสุขที่ปฏิบัติงานในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ทั้งที่สังกัดกับหน่วยงานสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดทั้ง 3 จังหวัด และโรงพยาบาลที่ไม่ได้สังกัดกับหน่วยงานสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดจำนวน 5 โรงพยาบาล เนื่องจากโรงพยาบาลที่ไม่ได้สังกัดกับหน่วยงานสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดเป็นโรงพยาบาลจังหวัดและโรงพยาบาลทั่วไป จำนวนประชากรทั้งหมด 11,222 คน

ขั้นตอนที่ 2 เพื่อให้กลุ่มตัวอย่างเป็นตัวแทนของประชากร ผู้วิจัยจึงกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง โดยการคำนวณหาขนาดกลุ่มตัวอย่างจากสูตร Taro Yamane (ฮานินทร์ ศิลป์จารุ, 2552 : 45) ซึ่งเป็นสูตรในการคำนวณตัวอย่างในการวิจัยเชิงสำรวจมาใช้ในการคำนวณกลุ่มตัวอย่างด้วย ดังนี้

$$\text{จากสูตร} \quad n = \frac{N}{1 + N(e)^2}$$

เมื่อ n = ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

$$\begin{aligned}
 N &= \text{ขนาดของประชากร} \\
 E &= \text{ความคลาดเคลื่อนที่ยอมรับได้ของการสุ่มกลุ่ม} \\
 \text{ตัวอย่าง} & \\
 & \text{สามารถคำนวณขนาดของกลุ่มตัวอย่างได้ดังนี้} \\
 n &= \frac{11,222}{1 + 11,222 (0.05)^2} \\
 n &= 386.233
 \end{aligned}$$

โดยผู้วิจัยได้กำหนดค่าความคลาดเคลื่อนที่ยอมรับได้ 5% และได้คำนวณขนาดของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดที่ระดับความเชื่อมั่น 95% ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยเท่ากับ 386 คน

ขั้นตอนที่ 3 ผู้วิจัยได้กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้แนวคิดของ Hair et al. (1998) ที่เสนอว่าอัตราส่วนในการกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งมีหลักเกณฑ์ในการพิจารณาอัตราส่วนระหว่างจำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ตอบมาตรงวัดและจำนวนพารามิเตอร์ที่ต้องประมาณค่าควรมีอย่างต่ำ 5 คน ต่อ 1 พารามิเตอร์ สำหรับการวิเคราะห์โมเดลการวัด ส่วนการวิเคราะห์อภิปรัชญา ระหว่างตัวแปรอัตราส่วนระหว่างจำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ตอบมาตรงวัดและจำนวนพารามิเตอร์ที่ต้องประมาณค่าควรมีอย่างต่ำ 10 คน ต่อ 1 พารามิเตอร์ (Hair et al., 1998 อ้างอิงจาก บุญโรม สุวรรณพาหุ, 2557) สำหรับการวิจัยครั้งนี้เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมลิสเรล ซึ่งจำเป็นต้องใช้กลุ่มตัวอย่างขนาดใหญ่ เพื่อให้เหมาะสมกับสถิติวิเคราะห์ทำให้ผลการวิเคราะห์ข้อมูลมีความน่าเชื่อถือยิ่งขึ้น โดยการวิจัยครั้งนี้มีจำนวนพารามิเตอร์ที่ต้องประมาณค่าสำหรับการวิเคราะห์โมเดลอภิปรัชญาเชิงสาเหตุจำนวน 46 พารามิเตอร์ ซึ่งในที่นี้ผู้วิจัยใช้อัตราส่วน 10 กลุ่มตัวอย่างต่อ 1 พารามิเตอร์ จากการคำนวณตามหลักเกณฑ์ดังกล่าวได้ขนาดของกลุ่มตัวอย่างเท่ากับ 460 คน และจากการทบทวนวรรณกรรม พบว่า ในการเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัยมีการสูญหายของข้อมูล เพื่อป้องกันข้อมูลสูญหายและให้ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ใกล้เคียงกับจำนวนประชากรมากที่สุดทางผู้วิจัยได้เพิ่มจำนวนแบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัยอีกร้อยละ 10 จากจำนวนกลุ่มตัวอย่างที่คำนวณได้ (ราไพ สุขสวัสดิ์ ณ อยุธยา, 2533) จึงได้จำนวนกลุ่มตัวอย่างการวิจัยทั้งหมด 506 คน ได้รับแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์กลับคืนมาจำนวน 487 ชุด คิดเป็นร้อยละ 96.24 ซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่างที่อยู่ในเกณฑ์ที่เหมาะสมในการวิเคราะห์ข้อมูล

การเลือกกลุ่มตัวอย่างผู้วิจัยได้ใช้วิธีการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นภูมิ (Stratified random sampling) โดยแบ่งกลุ่มตัวอย่างออกเป็น 8 หน่วยงานที่กลุ่มตัวอย่างสังกัด ได้แก่ สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดปัตตานี สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดยะลา สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดนราธิวาส โรงพยาบาลปัตตานี โรงพยาบาลยะลา โรงพยาบาลเบตง โรงพยาบาลนราธิวาสราชนครินทร์ และ

โรงพยาบาลสุโขทัย-ลก ซึ่งการคำนวณกลุ่มตัวอย่างตามสัดส่วนของประชากร ในแต่ละหน่วยงานที่กลุ่มตัวอย่างสังกัด โดยใช้สูตร ดังนี้ (เพชรน้อย สิงห์ช่างชัย และคณะ, 2539)

$$\text{จำนวนกลุ่มตัวอย่าง} = \frac{\text{จำนวนประชากรของแต่ละหน่วยงานที่สังกัด} \times \text{จำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด}}{\text{จำนวนประชากรทั้งหมดของหน่วยงานที่สังกัดที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง}}$$

ดังนั้น จำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ใช้สำหรับเก็บข้อมูลในการศึกษาวิจัยครั้งนี้จำนวน 506 คน ได้แจกแจงตามหน่วยงานต่างๆ ดังตารางที่ 3 ดังนี้

ตารางที่ 3 แสดงจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างของบุคลากรสาธารณสุขที่ปฏิบัติงานในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้

| หน่วยงานที่สังกัด | ประชากร (คน) | กลุ่มตัวอย่าง | | |
|----------------------------------|-----------------|----------------------------|--|-------------------|
| | | จำนวน แบบสอบถาม (คน) | จำนวน แบบสอบถาม ที่ได้รับคืน (คน) | คิดเป็น ร้อยละ |
| สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดปัตตานี | 2,613 | 118 | 118 | 100.00 |
| สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดยะลา | 1,502 | 68 | 67 | 98.52 |
| สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดนราธิวาส | 2,491 | 112 | 102 | 91.07 |
| โรงพยาบาลปัตตานี | 1,068 | 48 | 44 | 91.66 |
| โรงพยาบาลยะลา | 1,635 | 74 | 74 | 100.00 |
| โรงพยาบาลเบตง | 361 | 16 | 15 | 93.75 |
| โรงพยาบาลนราธิวาสราชนครินทร์ | 966 | 44 | 42 | 95.45 |
| โรงพยาบาลสุโขทัย-ลก | 586 | 26 | 25 | 96.15 |
| รวม | 11,222 | 506 | 487 | 96.24 |

หลังจากนั้นผู้วิจัยได้ใช้การสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบค้ำึงถึงสัดส่วนของประชากร (Proportionate stratified random sampling) ในแต่ละหน่วยงานที่กลุ่มตัวอย่างสังกัด แล้วทำการสุ่มตัวอย่างอย่างง่าย (Simple random sampling) โดยจะมีการสุ่มอย่างง่ายหรือความสมัครใจ ในแต่ละหน่วยงานที่กลุ่มตัวอย่างสังกัดของสำนักงานสาธารณสุขแต่ละจังหวัดทั้ง 3 จังหวัด และโรงพยาบาลทั้ง 5 แห่ง ดังตารางที่ 4 ดังนี้

ตารางที่ 4 แสดงจำนวนกลุ่มตัวอย่างของบุคลากรสาธารณสุขที่ปฏิบัติงานในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้

| หน่วยงานที่สังกัด | รวม ประชากร ทุก สถานภาพ (คน) | กลุ่มตัวอย่าง | | |
|------------------------------------|--|--------------------------------|--|-------------------|
| | | จำนวน แบบ สอบถาม (คน) | จำนวน แบบ สอบถาม ที่ได้รับคืน (คน) | คิดเป็น ร้อยละ |
| สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดปัตตานี | 99 | 4 | 4 | 100.00 |
| สำนักงานสาธารณสุขอำเภอเมืองปัตตานี | 91 | 4 | 4 | 100.00 |
| โรงพยาบาลโคกโพธิ์ | 246 | 11 | 11 | 100.00 |
| สำนักงานสาธารณสุขอำเภอโคกโพธิ์ | 82 | 4 | 4 | 100.00 |
| โรงพยาบาลหนองจิก | 157 | 7 | 7 | 100.00 |
| สำนักงานสาธารณสุขอำเภอหนองจิก | 112 | 5 | 5 | 100.00 |
| โรงพยาบาลปะนาเระ | 190 | 9 | 9 | 100.00 |
| สำนักงานสาธารณสุขอำเภอปะนาเระ | 81 | 4 | 4 | 100.00 |
| สำนักงานสาธารณสุขอำเภอมายอ | 74 | 3 | 3 | 100.00 |
| โรงพยาบาลทุ่งยางแดง | 118 | 5 | 5 | 100.00 |
| สำนักงานสาธารณสุขอำเภอทุ่งยางแดง | 27 | 1 | 1 | 100.00 |
| โรงพยาบาลสายบุรี | 212 | 10 | 10 | 100.00 |
| สำนักงานสาธารณสุขอำเภอสายบุรี | 83 | 4 | 4 | 100.00 |
| โรงพยาบาลไม้แก่น | 112 | 5 | 5 | 100.00 |
| สำนักงานสาธารณสุขอำเภอไม้แก่น | 29 | 1 | 1 | 100.00 |
| โรงพยาบาลยะหริ่ง | 209 | 9 | 9 | 100.00 |
| สำนักงานสาธารณสุขอำเภอสายยะหริ่ง | 116 | 5 | 5 | 100.00 |
| โรงพยาบาลยะรัง | 193 | 9 | 9 | 100.00 |
| สำนักงานสาธารณสุขอำเภอยะรัง | 103 | 5 | 5 | 100.00 |
| โรงพยาบาลกะพ้อ | 109 | 5 | 5 | 100.00 |
| สำนักงานสาธารณสุขอำเภอสายกะพ้อ | 35 | 2 | 2 | 100.00 |
| โรงพยาบาลแม่ลาน | 99 | 4 | 4 | 100.00 |
| สำนักงานสาธารณสุขอำเภอแม่ลาน | 36 | 2 | 2 | 100.00 |

ตารางที่ 4 แสดงจำนวนกลุ่มตัวอย่างของบุคลากรสาธารณสุขที่ปฏิบัติงานในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ (ต่อ)

| หน่วยงานที่สังกัด | รวม ประชากร ทุก สถานภาพ (คน) | กลุ่มตัวอย่าง | | |
|---|--|--|--|-------------------|
| | | จำนวน แบบ สอบถาม ที่ ได้รับคืน (คน) | จำนวน แบบ สอบถาม ที่ได้รับคืน (คน) | คิดเป็น ร้อยละ |
| <u>สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดยะลา</u> | 113 | 5 | 5 | 100.00 |
| สำนักงานสาธารณสุขอำเภอเมืองยะลา | 129 | 6 | 6 | 100.00 |
| โรงพยาบาลรามัน | 223 | 10 | 9 | 90.00 |
| สำนักงานสาธารณสุขอำเภอรามัน | 102 | 5 | 5 | 100.00 |
| โรงพยาบาลธารโต | 117 | 5 | 5 | 100.00 |
| สำนักงานสาธารณสุขอำเภอธารโต | 41 | 2 | 2 | 100.00 |
| โรงพยาบาลสมเด็จพระยุพราชยะหา | 175 | 8 | 8 | 100.00 |
| สำนักงานสาธารณสุขอำเภอยะหา | 71 | 3 | 3 | 100.00 |
| โรงพยาบาลบันนังสตา | 150 | 7 | 7 | 100.00 |
| สำนักงานสาธารณสุขอำเภอบันนังสตา | 68 | 3 | 3 | 100.00 |
| โรงพยาบาลกาบัง | 82 | 4 | 4 | 100.00 |
| สำนักงานสาธารณสุขอำเภอกาบัง | 29 | 1 | 1 | 100.00 |
| โรงพยาบาลกรงปินัง | 103 | 5 | 5 | 100.00 |
| สำนักงานสาธารณสุขอำเภอกรงปินัง | 41 | 2 | 2 | 100.00 |
| สำนักงานสาธารณสุขอำเภอเบตง | 53 | 2 | 2 | 100.00 |
| <u>สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดนราธิวาส</u> | 81 | 4 | 4 | 100.00 |
| สำนักงานสาธารณสุขอำเภอเมือง | 82 | 4 | 4 | 100.00 |
| โรงพยาบาลตากใบ | 161 | 7 | 5 | 71.42 |
| สำนักงานสาธารณสุขอำเภอตากใบ | 66 | 3 | 3 | 100.00 |
| โรงพยาบาลเจาะไอร้อง | 109 | 5 | 5 | 100.00 |

ตารางที่ 4 แสดงจำนวนกลุ่มตัวอย่างของบุคลากรสาธารณสุขที่ปฏิบัติงานในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ (ต่อ)

| หน่วยงานที่สังกัด | รวม ประชากร ทุก สถานภาพ (คน) | กลุ่มตัวอย่าง | | |
|--|--|--|--|-------------------|
| | | จำนวน แบบ สอบถาม ที่ได้รับคืน (คน) | จำนวน แบบ สอบถาม ที่ได้รับคืน (คน) | คิดเป็น ร้อยละ |
| สำนักงานสาธารณสุขอำเภอเจาะไอร้อง | 33 | 1 | 1 | 100.00 |
| โรงพยาบาลสุโขทัย | 151 | 7 | 7 | 100.00 |
| สำนักงานสาธารณสุขอำเภอสุโขทัย | 53 | 2 | 2 | 100.00 |
| สำนักงานสาธารณสุขอำเภอสุโขทัย-โกลก | 29 | 1 | 1 | 100.00 |
| โรงพยาบาลจะนะ | 143 | 6 | 6 | 100.00 |
| สำนักงานสาธารณสุขอำเภอจะนะ | 38 | 2 | 2 | 100.00 |
| โรงพยาบาลบาเจาะ | 167 | 8 | 6 | 75.00 |
| สำนักงานสาธารณสุขอำเภอบาเจาะ | 61 | 3 | 3 | 100.00 |
| โรงพยาบาลยิ่งอเฉลิมพระเกียรติ 80 พรรษา | 141 | 6 | 5 | 83.33 |
| สำนักงานสาธารณสุขอำเภอยิ่งอ | 47 | 2 | 2 | 100.00 |
| โรงพยาบาลระแงะ | 247 | 11 | 11 | 100.00 |
| สำนักงานสาธารณสุขอำเภอระแงะ | 77 | 3 | 3 | 100.00 |
| โรงพยาบาลรือเสาะ | 194 | 9 | 7 | 77.77 |
| สำนักงานสาธารณสุขอำเภอรือเสาะ | 85 | 4 | 4 | 100.00 |
| โรงพยาบาลแว้ง | 147 | 7 | 4 | 57.14 |
| สำนักงานสาธารณสุขอำเภอแว้ง | 70 | 3 | 3 | 100.00 |
| โรงพยาบาลศรีสาคร | 123 | 6 | 6 | 100.00 |
| สำนักงานสาธารณสุขอำเภอศรีสาคร | 42 | 2 | 2 | 100.00 |
| โรงพยาบาลสุคีริน | 99 | 4 | 4 | 100.00 |
| สำนักงานสาธารณสุขอำเภอสुकิริน | 45 | 2 | 2 | 100.00 |

ตารางที่ 4 แสดงจำนวนกลุ่มตัวอย่างของบุคลากรสาธารณสุขที่ปฏิบัติงานในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ (ต่อ)

| หน่วยงานที่สังกัด | รวม ประชากร | กลุ่มตัวอย่าง | | |
|---|------------------------|------------------------|--|-------------------|
| | | จำนวน แบบ สอบถาม | จำนวน แบบ สอบถาม ที่ได้รับคืน | คิดเป็น ร้อยละ |
| สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด, โรงพยาบาลชุมชน, สาธารณสุขอำเภอ | ทุก สถานภาพ (คน) | แบบ สอบถาม (คน) | แบบ สอบถาม ที่ได้รับคืน (คน) | |
| โรงพยาบาลปัตตานี | 1,068 | 48 | 44 | 91.66 |
| โรงพยาบาลยะลา | 1,635 | 74 | 74 | 100.00 |
| โรงพยาบาลเบตง | 361 | 16 | 15 | 93.75 |
| โรงพยาบาลนราธิวาสราชนครินทร์ | 966 | 44 | 42 | 95.45 |
| โรงพยาบาลสุไหง-โกลลก | 586 | 26 | 25 | 96.15 |

เมื่อได้จำนวนกลุ่มตัวอย่างสำหรับการเก็บข้อมูลวิจัย ทางผู้วิจัยได้มีเกณฑ์การคัดเลือก ดังนี้
เกณฑ์การคัดเลือก ได้แก่

1. เป็นบุคลากรสาธารณสุขที่ปฏิบัติงานในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้
2. มีสถานภาพเป็นข้าราชการ พนักงานราชการ และลูกจ้างกระทรวงสาธารณสุข ปฏิบัติงานไม่น้อยกว่า 3 เดือน (นับตั้งแต่วันที่สมัครใจเข้าร่วมการวิจัย)

3. มีความสมัครใจเข้าร่วมการวิจัย

เกณฑ์การคัดออก ได้แก่

1. เป็นลูกจ้างเหมารายวัน รายเดือน ลูกจ้างชั่วคราว
2. อยู่ระหว่างลาศึกษาต่อ ลาคลอดบุตร ลาช่วยราชการ ฯลฯ

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ได้ถามถึงปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อความเครียดของบุคลากรสาธารณสุขที่ปฏิบัติงานในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ซึ่งประกอบด้วยข้อคำถาม 6 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลส่วนบุคคล ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นมาเองจากการได้ศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องประกอบด้วย เพศ อายุ ศาสนา สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา ภูมิลำเนา รายได้ต่อเดือน จำนวนบุตร ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน สถานภาพในการปฏิบัติงาน และโรคประจำตัว โดยข้อคำถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check list) จำนวน 11 ข้อ

ส่วนที่ 2 แบบทดสอบปัจจัยความเครียดในการปฏิบัติงาน เป็นมาตรวัดที่ผู้วิจัยปรับปรุงจากแนวคิดของภัทรศรี โตตาบ (2551) ซึ่งเป็นแบบสอบถามของชัยวัฒน์ เพชรกุล (2539) ได้สร้างขึ้นครั้งแรก โดยดัดแปลงมาจากแบบสอบถาม Occupational Stress Indicator ของ Cooper et al. (1988) และ Survey Questionnaire ของ Marilyn Davidson & Cary Cooper (1983) ประกอบด้วยข้อคำถามจำนวน 24 ข้อ แบ่งออกเป็นปัจจัยด้านต่างๆ 4 ด้าน ได้แก่

1. ด้านลักษณะงาน มีข้อคำถามจำนวน 7 ข้อ (ข้อ 1-7)
2. ด้านความสำเร็จและความก้าวหน้าในอาชีพ มีข้อคำถามจำนวน 4 ข้อ (ข้อ 8-11)
3. ด้านสัมพันธภาพ มีข้อคำถามจำนวน 9 ข้อ (ข้อ 12-20)
4. ด้านโครงสร้างนโยบายและบรรยากาศในองค์กร มีข้อคำถามจำนวน 4 ข้อ (ข้อ 21-24)

โดยให้ผู้ตอบตอบด้วยตนเอง โดยให้สำรวจดูว่าในระยะเวลา 3 เดือนที่ผ่านมา มีเหตุการณ์ในข้อดังกล่าวเกิดขึ้นกับผู้ตอบอย่างไรบ้าง และให้ประเมินดูว่าเหตุการณ์ดังกล่าวอยู่ในระดับใด แล้วผู้ตอบมีความรู้สึกอย่างไรต่อเหตุการณ์นั้น แล้วให้ใส่เครื่องหมายในช่องนั้นๆ ซึ่งคำตอบเป็นแบบทดสอบบังคับ เลือกเป็นมาตรฐานค่า (Rating scale) แบบการรายงานตนเอง ซึ่งมีให้เลือกตอบ 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด ซึ่งมีการให้คะแนน ดังนี้

แบบทดสอบความเครียดในการปฏิบัติงาน มีเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

| ระดับความเครียด | คะแนนของข้อคำถาม |
|------------------|------------------|
| เครียดมากที่สุด | 5 |
| เครียดมาก | 4 |
| เครียดปานกลาง | 3 |
| เครียดน้อย | 2 |
| เครียดน้อยที่สุด | 1 |

นอกจากการพิจารณาแบบทดสอบระดับของปัจจัยที่ก่อให้เกิดความเครียดในการปฏิบัติงาน ผู้วิจัยได้แบ่งการวัดออกเป็น 3 ระดับ คือ ระดับต่ำ ระดับปานกลาง และระดับสูง โดยมีการแบ่งช่วงระดับขั้นด้วยวิธีการหาความกว้างของอันตรภาคชั้น ดังนี้

$$\begin{aligned} \text{อันตรภาคชั้น} &= \frac{\text{พิสัย}}{\text{จำนวนชั้น}} \\ &= \frac{\text{คะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำ}}{\text{จำนวนชั้น}} \\ &= \frac{5 - 1}{3} \\ &= 1.33 \end{aligned}$$

จากหลักการพิจารณาดังกล่าว ผู้วิจัยจึงกำหนดเกณฑ์ระดับของปัจจัยที่ก่อให้เกิดความเครียดในการปฏิบัติงาน ได้ดังนี้

คะแนนตั้งแต่ 3.68–5.00 กำหนดเป็น ปัจจัยความเครียดในการปฏิบัติงานระดับสูง

คะแนนตั้งแต่ 2.34–3.67 กำหนดเป็น ปัจจัยความเครียดในการปฏิบัติงานระดับปานกลาง

คะแนนตั้งแต่ 1.00–2.33 กำหนดเป็น ปัจจัยความเครียดในการปฏิบัติงานระดับต่ำ

ส่วนที่ 3 แบบวัดการเผชิญปัญหา ผู้วิจัยปรับปรุงมาจากแบบวัดการเผชิญปัญหาของ พัทธกรณ ภูสีฤทธิ (2555) ซึ่งเป็นแบบวัดของดวงพร โรจนพรพันธุ์ ที่ได้พัฒนาร่วมกันระหว่าง วราภรณ์ รัตนาวชิษฏ์กุล, รัชนิย์ แก้วคำศรี, เปรมพร มั่นเสมอ และกรกวรรณ สุพรรณวรธษา ที่พัฒนามาจากแบบประเมินของสุภาพรณ โคตรจรัส (2544) เพื่อใช้ประเมินพฤติกรรมต่างๆ ที่บุคคลพยายามที่จะจัดการกับปัญหาหรือสิ่งที่เข้ามาคุกคามต่อชีวิต ซึ่งแบบวัดดังกล่าวมีจุดมุ่งหมายเพื่อทำให้ความเครียดหรือสิ่งที่เข้ามาคุกคามนั้นคลี่คลายลงไปในทางที่ดี โดยมีพื้นฐานมาจากแนวคิดตามทฤษฎีความเครียดและวิธีการเผชิญความเครียดของ Lazarus & Folkman, 1984 และใช้กลวิธีการเผชิญปัญหาที่พัฒนาขึ้นโดย Carver, Scbeier & Weintraub, 1989 รวมกับงานของ Frydenberg & Lewis, 1993 และใช้วิธีการวิเคราะห์โครงสร้างทางจิตมิติของแบบวัดการเผชิญปัญหาโดย Cook & Heppner, 1997 เป็นกรอบอ้างอิง ซึ่งได้มีการพัฒนามาตรวัดการเผชิญปัญหาโดยผู้วิจัย ดังต่อไปนี้

แบบวัดการเผชิญปัญหาเป็นมาตรวัดที่ให้ผู้ตอบรายงานตนเอง (Self-report) มีข้อกระทงจำนวน 66 ข้อ ประกอบด้วยรูปแบบการเผชิญปัญหาหลัก 3 แบบ แต่ละรูปแบบประกอบด้วยรูปแบบย่อยของการเผชิญปัญหาทั้งหมด 17 ด้าน ดังนี้

1. การเผชิญปัญหาแบบมุ่งจัดการกับปัญหา ประกอบด้วย วิธีการเผชิญปัญหา 8 ด้านย่อย มีข้อกระทงจำนวน 35 ข้อ แบ่งจำนวนข้ออยู่ในด้านย่อย ดังนี้

1.1 การลงมือดำเนินการแก้ปัญหา (Active coping) และการวางแผนประกอบด้วยข้อคำถามที่แสดงถึงกระบวนการในการลงมือแก้ปัญหาโดยตรง การใช้ความพยายามมากขึ้นในการแก้ปัญหา การดำเนินการแก้ตามขั้นตอน การคิดวิธีการเผชิญปัญหาขั้นตอนในการดำเนินการ และการวางแผนสู่การปฏิบัติ ซึ่งมีข้อกระทงจำนวน 5 ข้อ ได้แก่ ข้อที่ 1 – 5

1.2 การทำงานหนักและความสำเร็จในการทำงาน (work hard and achieve) ประกอบด้วยข้อคำถามที่แสดงถึงความมุ่งมั่นสู่เป้าหมาย ความขยันหมั่นเพียร การทำงานหนักและทำให้สำเร็จ ซึ่งมีข้อกระทงจำนวน 3 ข้อ ได้แก่ ข้อที่ 6 – 8

1.3 การระงับกิจกรรมอื่นที่ไม่เกี่ยวข้อง (Suppression of competing activities) ประกอบด้วยข้อคำถามที่แสดงถึงการระงับสิ่งที่จะเข้ามารบกวนความใส่ใจในการเผชิญปัญหาอย่างเต็มที่ ซึ่งมีข้อกระทงจำนวน 2 ข้อ ได้แก่ ข้อที่ 9 – 10

1.4 การชะลอการเผชิญปัญหา (Restraint coping) ประกอบด้วยข้อคำถามที่แสดงถึงการรอโอกาสที่เหมาะสมจึงลงมือ และต้องมีความแน่ใจว่าจะไม่ทำให้เกิดเหตุการณ์ที่เลวร้ายยิ่งขึ้นกว่าเดิมเมื่อลงมือทำเสียก่อน มีข้อกระทงจำนวน 3 ข้อ ได้แก่ ข้อที่ 11 – 13

1.5 การตีความหมายใหม่ไปในทางบวก (Positive reinterpretation) ประกอบด้วยข้อคำถามที่แสดงถึงการจัดการกับความกดดันทางอารมณ์มากกว่าการเผชิญปัญหา โดยการที่บุคคลมองเหตุการณ์นั้นไปในทางที่ดี มองหาแง่มุมใหม่ในทางบวก ซึ่งวิธีการนี้ไม่เพียงแต่ช่วยลดความทุกข์ แต่ยังนำบุคคลให้มุ่งสู่การแก้ปัญหาโดยตรงและให้บุคคลได้เรียนรู้จากประสบการณ์ที่ได้รับ ซึ่งมีข้อกระทงจำนวน 7 ข้อ ได้แก่ ข้อที่ 14 – 20

1.6 การยอมรับ (Acceptance) ประกอบด้วยข้อคำถามที่แสดงถึงการยอมรับความเป็นจริงตามสถานการณ์ที่เกิดขึ้น ซึ่งมีข้อกระทงจำนวน 5 ข้อ ได้แก่ ข้อที่ 21 – 25

1.7 การหาทางผ่อนคลาย (Relaxation) ประกอบด้วยข้อคำถามที่แสดงถึงการทำกิจกรรมที่ชอบทำงานอดิเรกที่รัก การดูแลสุขภาพร่างกาย หาคความเพลิดเพลิน เพื่อการพักผ่อนหย่อนใจ ซึ่งมีข้อกระทงจำนวน 5 ข้อ ได้แก่ ข้อที่ 26 – 30

1.8 การแสวงหาการเป็นส่วนหนึ่งของกลุ่ม (Seek to belong) ประกอบด้วยข้อคำถามที่แสดงถึงความเอาใจใส่และการเห็นความสำคัญในสัมพันธภาพกับผู้อื่น ซึ่งมีข้อกระทงจำนวน 5 ข้อ ได้แก่ ข้อที่ 31 – 35

2. การเผชิญปัญหาแบบแสวงหาการสนับสนุนทางสังคม (Social support seeking)

ประกอบด้วยวิธีการเผชิญปัญหา 2 ด้านย่อย มีข้อกระทงจำนวน 8 ข้อ แบ่งจำนวนข้ออยู่ในด้านย่อย ดังนี้

2.1 การแสวงหาการสนับสนุนทางสังคมเพื่อการแก้ปัญหา (Instrumental social support; ISS) ประกอบด้วยข้อคำถามที่แสดงถึงการขอคำปรึกษาหรือขอข้อมูลรายละเอียดที่เกี่ยวกับเหตุการณ์นั้นเพิ่มเติม หรือการสอบถามวิธีการหรือแนวทางการเผชิญปัญหาจากบุคคลที่เคยประสบปัญหามาก่อน หรืออาจจะเข้าไปขอคำปรึกษาจากผู้ที่มีความเชี่ยวชาญ ซึ่งมีข้อกระทงจำนวน 4 ข้อ ได้แก่ ข้อที่ 36 – 39

2.2 การแสวงหาการสนับสนุนทางสังคมเพื่อหากำลังใจ (Emotional Social Support; ESS) ประกอบด้วยข้อคำถามที่แสดงถึงความพยายามที่จะผ่อนคลายความเครียด โดยการวิธีการพูดคุยเพื่อระบายความรู้สึก เพื่อขอกำลังใจ ความเห็นอกเห็นใจ คำปลอบใจและความเข้าใจจากบุคคลอื่น รวมทั้งการพึ่งศาสนา ซึ่งมีข้อกระทงจำนวน 4 ข้อ ได้แก่ ข้อที่ 40 – 43

3. การเผชิญปัญหาแบบหลีกเลี่ยง (Avoidance) ประกอบด้วยวิธีการในการเผชิญปัญหา 7 ด้านย่อย มีข้อกระทงจำนวน 23 ข้อ แบ่งจำนวนข้ออยู่ในด้านย่อย ดังนี้

3.1 การปฏิเสธ (Denial) ประกอบด้วยข้อคำถามที่แสดงถึงการปฏิเสธที่มีต่อเหตุการณ์ที่ก่อให้เกิดความเครียด ปฏิเสธความเป็นจริงที่เกิดขึ้นและไม่สนใจต่อเหตุการณ์นั้น ซึ่งมีข้อกระทงจำนวน 3 ข้อ ได้แก่ ข้อที่ 44 – 46

3.2 การไม่แสดงออกทางพฤติกรรม (Behavioral disengagement) ประกอบด้วยข้อคำถามที่แสดงถึงการลดความพยายามในการเผชิญปัญหา รวมถึงการละทิ้งความพยายามที่จะดำเนินไปสู่เป้าหมายเป็นพฤติกรรมที่แสดงถึงการช่วยตนเองไม่ได้ ซึ่งมีข้อกระทงจำนวน 3 ข้อ ได้แก่ ข้อที่ 47 – 49

3.3 การไม่เกี่ยวข้องทางความคิด (Mental disengagement) ประกอบด้วยจำนวนข้อคำถามที่แสดงถึงการลดความกดดันทางอารมณ์โดยการไม่นึกถึงวิธีการที่จะเผชิญปัญหา หรือเหตุการณ์ที่ก่อให้เกิดความเครียด โดยหันไปทำกิจกรรมอื่นที่ไม่เกี่ยวข้องและไม่นำไปสู่การแก้ปัญหา หรือคิดว่าเหตุการณ์จะคลี่คลายได้เอง ซึ่งมีข้อกระทงจำนวน 3 ข้อ ได้แก่ ข้อที่ 50 – 52

3.4 การเก็บความรู้สึกไว้คนเดียว (Keep to self) ประกอบด้วยข้อคำถามที่แสดงถึงการที่บุคคลไม่เปิดเผยความคิดความรู้สึกต่างๆ ของตนเองให้บุคคลอื่นรับรู้ รวมถึงการหลีกเลี่ยงการพบปะกับบุคคลอื่น ซึ่งมีข้อกระทงจำนวน 3 ข้อ ได้แก่ ข้อที่ 53 – 55

3.5 การตำหนิตนเอง (Self blame) ประกอบด้วยข้อคำถามที่แสดงถึงความคิดที่เป็น การลงโทษตนเอง ตำหนิตนเอง ซึ่งมีข้อกระทงจำนวน 2 ข้อ ได้แก่ ข้อที่ 56 – 57

3.6 การเป็นกังวล (Worry) ประกอบด้วยข้อคำถามที่แสดงถึงความกังวลในเหตุการณ์ต่างๆ หรือการกังวลถึงเรื่องอนาคต ซึ่งมีข้อกระทงจำนวน 4 ข้อ ได้แก่ ข้อที่ 58 – 61

3.7 การระบายออกทางอารมณ์/การจัดการอารมณ์ (Focus on venting of emotion) ประกอบด้วยข้อคำถามที่แสดงถึงการใส่ใจต่ออารมณ์และความรู้สึกที่มี รวมทั้งการระบายความรู้สึกต่อสิ่งต่างๆ อาจจะมีการหมกมุ่นกับอารมณ์มากขึ้นหรือไม่ก่อให้เกิดประโยชน์ใดๆ และอาจก่อให้เกิดปัญหาอุปสรรคมากขึ้น ซึ่งมีข้อกระทงจำนวน 5 ข้อ ได้แก่ ข้อที่ 62 – 66

วิธีการตอบแบบวัด

ผู้ตอบแบบวัดการเผชิญปัญหา จะต้องตอบข้อกระทงทั้งหมด 66 ข้อ แต่ละข้อเป็นแบบวัดที่ให้บุคคลตอบรายงานตนเอง (Self-report) ถึงกลวิธีโดยทั่วไปที่ใช้เมื่อประสบกับปัญหาหรือมีความเครียด เป็นมาตรวัดที่มีลักษณะแบบมาตรประมาณค่า ซึ่งมีให้เลือกตอบ 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด ซึ่งทางผู้วิจัยให้ผู้ตอบแบบวัดพิจารณาว่าเมื่อตนเองพบเหตุการณ์ที่มีความยุ่งยากที่สามารถก่อให้เกิดปัญหากับตนเองหรือทำให้ตนเองรู้สึกเครียด โดยทั่วไปแล้วตนเองจะใช้วิธีการใดในการโต้ตอบหรือจัดการต่อความเครียดที่กำลังเผชิญอยู่นั้น และข้อคำถามในแบบวัดแต่ละข้อตรงกับกรกระทำของตนเองต่อปัญหาและความเครียดนั้นมากน้อยเพียงใด โดยทำเครื่องหมายถูก (✓) ให้ตรงกับตัวเลือกตามลำดับความมากน้อยที่ตรงกับกรกระทำของตนเองมากที่สุดซึ่งในแต่ละข้อมีตัวเลือก ดังนี้

| | | |
|------------|---------|-----------------------------------|
| น้อยที่สุด | หมายถึง | โดยทั่วไปจะไม่ทำเช่นนั้นเลย |
| น้อย | หมายถึง | โดยทั่วไปจะทำเช่นนั้นบ้างเล็กน้อย |
| ปานกลาง | หมายถึง | โดยทั่วไปจะทำเช่นนั้นปานกลาง |
| มาก | หมายถึง | โดยทั่วไปจะทำเช่นนั้นเป็นส่วนใหญ่ |
| มากที่สุด | หมายถึง | โดยทั่วไปจะทำเช่นนั้นเป็นประจำ |

แบบวัดการเผชิญปัญหา มีเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

| คำตอบ | คะแนน |
|------------|-------|
| มากที่สุด | 5 |
| มาก | 4 |
| ปานกลาง | 3 |
| น้อย | 2 |
| น้อยที่สุด | 1 |

การแปลผลของแบบวัดการเผชิญปัญหา

การแปลผลแบบวัดการเผชิญปัญหา นำคะแนนรวมในแต่ละด้านมาหารด้วยจำนวนข้อคำถามทั้งหมดของด้านนั้นๆ โดยในด้านการมุ่งจัดการกับปัญหามีข้อกระทงทั้งหมด 35 ข้อ ด้านการแสวงหาการสนับสนุนทางสังคมมีข้อกระทงทั้งหมด 8 ข้อ และด้านการหลีกเลี่ยงมีข้อกระทงทั้งหมด 23 ข้อ คะแนนที่ได้ออกมาจะเป็นคะแนนเฉลี่ย มีช่วงคะแนนตั้งแต่ 1 ถึง 5 โดยคะแนนแต่ละช่วงแสดงถึงกลวิธีการเผชิญปัญหานั้นๆ มากหรือน้อยตามเกณฑ์ ดังนี้

การแปลผลคะแนนในการตอบแบบวัดการเผชิญปัญหา

| คะแนนเฉลี่ย | ระดับการเผชิญปัญหา |
|-------------|--|
| 1.00 – 2.49 | ใช้การเผชิญปัญหาด้านนั้นในระดับต่ำ |
| 2.50 – 3.49 | ใช้การเผชิญปัญหาด้านนั้นในระดับปานกลาง |
| 3.50 – 5.00 | ใช้การเผชิญปัญหาด้านนั้นในระดับสูง |

ส่วนที่ 4 แบบสอบถามการมองโลกในแง่ดี ผู้วิจัยปรับปรุงมาจากแบบสอบถามการมองโลกในแง่ดีของเจษฎา สุวรรณวารี (2557) ที่พัฒนาตามแนวคิดของ Seligman (1990) ซึ่งการมองโลกในแง่ดีประกอบด้วย 3 ด้าน ได้แก่ ด้านความคงทนถาวร ด้านการแผ่ขยายความรู้สึก และด้านการเกี่ยวข้องกับตนเอง ประกอบด้วยข้อกระทงจำนวน 15 ข้อ แบ่งออกเป็นปัจจัยด้านต่างๆ 3 ด้าน ได้แก่

- | | |
|------------------------------|----------------------------------|
| 1. ด้านความคงทนถาวร | มีข้อกระทงจำนวน 4 ข้อ (ข้อ 1-4) |
| 2. ด้านการแผ่ขยายความรู้สึก | มีข้อคำถามจำนวน 4 ข้อ (ข้อ 5-8) |
| 3. ด้านการเกี่ยวข้องกับตนเอง | มีข้อคำถามจำนวน 7 ข้อ (ข้อ 9-15) |

วิธีการตอบแบบสอบถาม

ผู้ตอบแบบสอบถามการมองโลกในแง่ดี จะเป็นรูปแบบมาตราส่วนประเมินค่า ซึ่งมีให้เลือกตอบ 5 ระดับ มีข้อกระทงทั้งหมด 15 ข้อ และลักษณะของข้อคำถามเป็นแบบเลือกตอบ โดยเริ่มจาก มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด มีวิธีการให้คะแนน ดังนี้

แสดงการให้คะแนนแบบสอบถามการมองโลกในแง่ดี

| ระดับของการมองโลกในแง่ดี | ค่าคะแนน |
|--------------------------|----------|
| มากที่สุด | 5 |
| มาก | 4 |
| ปานกลาง | 3 |
| น้อย | 2 |
| น้อยที่สุด | 1 |

จำแนกเกณฑ์การวัดเป็น 3 ระดับ ได้แก่ ระดับต่ำ ระดับปานกลาง และระดับสูง นำมาจัดการกระจายข้อมูลเพื่อให้ได้ความกว้างของอันตรภาคชั้นตามสูตรการคำนวณ ดังนี้

$$\begin{aligned} \text{ความกว้างของอันตรภาคชั้น} &= \frac{\text{คะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำสุด}}{\text{จำนวนอันตรภาคชั้น}} \\ \text{ความกว้างของอันตรภาคชั้น} &= \frac{5 - 1}{3} \\ &= 1.33 \end{aligned}$$

แบบสอบถามการมองโลกในแง่ดี มีเกณฑ์การแปลผลคะแนน ดังนี้

| คะแนนเฉลี่ย | การแปลความหมาย |
|-------------|---|
| 3.68 – 5.00 | หมายถึง มีการมองโลกในแง่ดี อยู่ในระดับสูง |
| 2.34 – 3.67 | หมายถึง มีการมองโลกในแง่ดี อยู่ในระดับปานกลาง |
| 1.00 – 2.33 | หมายถึง มีการมองโลกในแง่ดี อยู่ในระดับต่ำ |

ส่วนที่ 5 แบบสอบถามการเห็นคุณค่าในตนเอง เป็นแบบสอบถามที่เกี่ยวกับการเห็นคุณค่าในตนเอง ซึ่งประกอบด้วย 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการมีความสำคัญ ด้านการมีความสามารถ ด้านการมีอำนาจ และด้านการมีคุณความดี/คุณธรรม ทั้งนี้ผู้วิจัยได้ปรับปรุงและดัดแปลงแบบสอบถามจากการศึกษาแนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการรับรู้การเห็นคุณค่าในตนเองและแบบสอบถามการรับรู้การเห็นคุณค่าในตนเองของมลทิรา สุนสุข (2552) ซึ่งได้ศึกษาในกลุ่มพยาบาลวิชาชีพ กลุ่มพนักงานมหาวิทยาลัยโรงพยาบาลมหาวิทยาลัยของรัฐ ตามแนวคิดของ Coopersmith (1981) ผู้วิจัยได้ปรับข้อความให้เข้ากับบริบทของกลุ่มตัวอย่างในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้

ลักษณะของแบบสอบถามการเห็นคุณค่าในตนเองจะเป็นรูปแบบมาตราส่วนประเมินค่า ซึ่งมีให้เลือกตอบ 5 ระดับ ข้อคำถามทุกข้อเป็นข้อคำถามทางบวกทั้งหมด ซึ่งมีข้อกระทงทั้งหมด 19 ข้อ มีรายละเอียด ดังนี้

1. ด้านการมีความสำคัญ (Significance) มีข้อกระทงทั้งหมด 7 ข้อ
ได้แก่ ข้อที่ 1 – 7
2. ด้านการมีความสามารถ (Competence) มีข้อกระทงทั้งหมด 6 ข้อ
ได้แก่ ข้อที่ 8 – 13
3. ด้านการมีอำนาจ (Power) มีข้อกระทงทั้งหมด 3 ข้อ
ได้แก่ ข้อที่ 14 – 16
4. ด้านการมีคุณความดี/คุณธรรม (Virtue) มีข้อกระทงทั้งหมด 3 ข้อ
ได้แก่ ข้อที่ 17 – 19

แบบสอบถามการเห็นคุณค่าในตนเอง มีเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

| คะแนน | ความหมาย |
|------------------------|---|
| 5 = เห็นด้วยมากที่สุด | ข้อคำถามดังกล่าวตรงกับความรู้สึกของท่านมากที่สุด |
| 4 = เห็นด้วยมาก | ข้อคำถามดังกล่าวตรงกับความรู้สึกของท่านมาก |
| 3 = เห็นด้วยปานกลาง | ข้อคำถามดังกล่าวตรงกับความรู้สึกของท่านปานกลาง |
| 2 = เห็นด้วยน้อย | ข้อคำถามดังกล่าวตรงกับความรู้สึกของท่านน้อย |
| 1 = เห็นด้วยน้อยที่สุด | ข้อคำถามดังกล่าวตรงกับความรู้สึกของท่านน้อยที่สุด |

แบบสอบถามการเห็นคุณค่าในตนเอง มีเกณฑ์การแปลผลคะแนน ดังนี้

| คะแนนเฉลี่ย | การแปลความหมาย |
|-------------|--|
| 4.50 – 5.00 | หมายถึง มีการเห็นคุณค่าในตนเอง อยู่ในระดับดีมาก |
| 3.50 – 4.49 | หมายถึง มีการเห็นคุณค่าในตนเอง อยู่ในระดับดี |
| 2.50 – 3.49 | หมายถึง มีการเห็นคุณค่าในตนเอง อยู่ในระดับปานกลาง |
| 1.50 – 2.49 | หมายถึง มีการเห็นคุณค่าในตนเอง อยู่ในระดับน้อย |
| 1.00 – 1.49 | หมายถึง มีการเห็นคุณค่าในตนเอง อยู่ในระดับน้อยที่สุด |

ส่วนที่ 6 แบบสอบถามการสนับสนุนทางสังคม ผู้วิจัยได้ปรับปรุงและดัดแปลงแบบสอบถามการสนับสนุนทางสังคมของลักษณะ สูดตี (2550) ได้สร้างขึ้นตามแนวคิดของ Thoits (1986) ซึ่งการสนับสนุนทางสังคมประกอบด้วยองค์ประกอบ 3 ด้าน ได้แก่ การสนับสนุนทางด้านอารมณ์ การสนับสนุนทางด้านข้อมูลข่าวสาร และการสนับสนุนทางด้านทรัพยากร โดยแบ่งแหล่งสนับสนุนทางสังคมออกเป็น 3 แหล่ง ได้แก่ แหล่งการสนับสนุนจากผู้บังคับบัญชา แหล่งสนับสนุนจากเพื่อนหรือผู้ร่วมงาน และครอบครัว ตามแนวคิดของ Caplan et al. (1980)

ลักษณะของแบบสอบถามการสนับสนุนทางสังคมจะเป็นรูปแบบมาตราส่วนประเมินค่า ซึ่งมีให้เลือกตอบ 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด ข้อคำถามทุกข้อเป็นข้อคำถามทางบวกทั้งหมด ซึ่งมีข้อกระทงทั้งหมด 15 ข้อ มีรายละเอียด ดังนี้

1. การสนับสนุนทางด้านอารมณ์ มีข้อกระทงทั้งหมด 5 ข้อ (ข้อที่ 1 – 5)
2. การสนับสนุนทางด้านข้อมูลข่าวสาร มีข้อกระทงทั้งหมด 4 ข้อ (ข้อที่ 6 – 9)
3. การสนับสนุนทางด้านทรัพยากร มีข้อกระทงทั้งหมด 6 ข้อ (ข้อที่ 10 – 15)

แบบสอบถามการสนับสนุนทางสังคม มีเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

| คะแนน | ความหมาย |
|----------------|--|
| 5 = มากที่สุด | ผู้ตอบได้รับการสนับสนุนทางสังคมตามข้อคำถามนั้นมากที่สุด |
| 4 = มาก | ผู้ตอบได้รับการสนับสนุนทางสังคมตามข้อคำถามนั้นมาก |
| 3 = ปานกลาง | ผู้ตอบได้รับการสนับสนุนทางสังคมตามข้อคำถามนั้นปานกลาง |
| 2 = น้อย | ผู้ตอบได้รับการสนับสนุนทางสังคมตามข้อคำถามนั้นน้อย |
| 1 = น้อยที่สุด | ผู้ตอบได้รับการสนับสนุนทางสังคมตามข้อคำถามนั้นน้อยที่สุด |

เกณฑ์การแปลผลคะแนนของแบบสอบถามการสนับสนุนทางสังคม

แบบสอบถามการสนับสนุนทางสังคม มีการคิดคะแนน ดังนี้ โดยการนำคะแนนของผู้ที่ตอบแบบสอบถามการสนับสนุนทางสังคมของแต่ละคนมาหาค่าเฉลี่ย ซึ่งจำแนกเป็นรายข้อ รายด้าน และโดยรวม แล้วนำมาจัดระดับเป็น 5 ระดับ และแปลความหมายของระดับคะแนนเฉลี่ย ดังนี้ (ประคองกรรมสุด, 2542 อ้างอิงจาก ลักษณะ สูดตี, 2550)

| คะแนนเฉลี่ย | การแปลความหมาย |
|-------------|--|
| 4.50 – 5.00 | หมายถึง ได้รับการสนับสนุนทางสังคม อยู่ในระดับสูงมาก |
| 3.50 – 4.49 | หมายถึง ได้รับการสนับสนุนทางสังคม อยู่ในระดับสูง |
| 2.50 – 3.49 | หมายถึง ได้รับการสนับสนุนทางสังคม อยู่ในระดับปานกลาง |
| 1.50 – 2.49 | หมายถึง ได้รับการสนับสนุนทางสังคม อยู่ในระดับต่ำ |
| 1.00 – 1.49 | หมายถึง ได้รับการสนับสนุนทางสังคม อยู่ในระดับต่ำที่สุด |

3. ขั้นตอนดำเนินการวิจัย

หลังการตรวจสอบปรับปรุง และแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลแล้ว ผู้วิจัยได้ดำเนินการศึกษาวิจัยตามขั้นตอนต่างๆ ดังต่อไปนี้

3.1 ขอนหนังสือราชการจากภาควิชาจิตวิทยา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี เรียนถึงประธานกรรมการจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ เพื่อรับการพิจารณาจริยธรรมในมนุษย์จากคณะกรรมการวิจัยในมนุษย์ โดยใช้ระยะเวลาในการขออนุมัติจริยธรรมตั้งแต่ เดือนมีนาคม 2560 ถึง เดือนพฤษภาคม 2560

3.2 ขอนหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากภาควิชาจิตวิทยา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี เรียนถึงนายแพทย์สาธารณสุขจังหวัด ผู้อำนวยการโรงพยาบาลจังหวัด ผู้อำนวยการโรงพยาบาลชุมชน สาธารณสุขอำเภอและผู้อำนวยการโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล เพื่อขออนุญาตเก็บข้อมูล พร้อมแนบรายละเอียดของงานวิจัย หนังสือรับรองการผ่านจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ มาตรฐานที่ใช้ในการวิจัย และรออนุญาตได้รับอนุญาตให้เก็บข้อมูลการวิจัยในหน่วยงานในแต่ละพื้นที่

3.3 เมื่อได้รับหนังสือตอบกลับอนุญาตให้เก็บข้อมูลได้ ทางผู้วิจัยประสานกับหัวหน้าฝ่ายวิจัยของแต่ละพื้นที่ เพื่อขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลในกลุ่มตัวอย่างที่ได้ระบุไว้ สำหรับหน่วยงานที่ผู้วิจัยไม่สามารถเดินทางไปเก็บข้อมูลวิจัยด้วยตนเองได้ ทางผู้วิจัยได้จัดส่งเอกสารทางไปรษณีย์ ประกอบด้วย เอกสารคำชี้แจงวัตถุประสงค์ของการวิจัย หนังสือยินยอมเข้าร่วมวิจัย มาตรฐานที่ใช้ในการวิจัย หนังสือรับรองการผ่านจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ และหนังสืออนุญาตเก็บข้อมูลในการวิจัย ส่วนหน่วยงานที่ผู้วิจัยสามารถเดินทางไปเก็บข้อมูลวิจัยด้วยตนเองได้ ทางผู้วิจัยจะเดินทางไปติดต่อประสานงานกับหัวหน้าฝ่ายการวิจัยด้วยตนเอง เพื่อเป็นการพิทักษ์กลุ่มตัวอย่างและให้ได้ข้อมูลตามความเป็นจริงมากที่สุด ภายหลังจากตอบมาตรฐานที่ใช้ในการวิจัยขอความกรุณาปิดผนึก พร้อมส่งมาตรฐานที่ใช้ในการวิจัยใส่ซองที่ฝ่ายวิจัยตามที่ผู้วิจัยได้จัดเตรียมไว้ให้

3.4 ติดตามความคืบหน้าของการเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้รับผิดชอบในการเก็บรวบรวมผ่านทางโทรศัพท์ภายหลังจากทางผู้วิจัยได้ส่งมาตรวัดที่ใช้ในการวิจัยประมาณ 2 สัปดาห์ ซึ่งใช้ระยะเวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูลตั้งแต่เดือนธันวาคม 2560 ถึง เดือนมีนาคม 2561

3.5 เมื่อได้รับมาตรวัดที่ใช้ในการวิจัยคืนแล้ว ทางผู้วิจัยได้นำมาตรวจความสมบูรณ์ของข้อมูลในกลุ่มตัวอย่างได้ตอบมา เพื่อให้ได้มาตรวัดที่มีความสมบูรณ์สามารถนำไปวิเคราะห์ได้ตามจำนวนกลุ่มตัวอย่าง และนำข้อมูลที่ได้ไปวิเคราะห์ทางสถิติต่อไป

4. การพิทักษ์สิทธิกลุ่มตัวอย่าง

ผู้วิจัยได้พิทักษ์สิทธิกลุ่มตัวอย่าง ดังนี้

4.1 เก็บรวบรวมข้อมูลภายหลังได้รับการพิจารณาจากคณะกรรมการพิจารณาการวิจัยในมนุษย์ และได้รับอนุญาตให้เก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยจากหน่วยงานที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

4.2 ผู้วิจัยชี้แจงเรื่องการพิทักษ์สิทธิกลุ่มตัวอย่างเป็นลายลักษณ์อักษรในเอกสารชี้แจงการเข้าร่วมวิจัย และหนังสือแสดงเจตนายินยอมเข้าร่วมการวิจัย โดยแจ้งวัตถุประสงค์ในการวิจัย รายละเอียดขั้นตอนต่างๆ ที่จะต้องปฏิบัติ ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย รวมทั้งความเสี่ยงหรือความไม่สะดวกที่อาจเกิดขึ้นจากการเข้าร่วมการวิจัย ซึ่งกลุ่มตัวอย่างผู้มีส่วนร่วมในการวิจัยสามารถถอนตัวออกจากการเข้าร่วมการวิจัยครั้งนี้ได้ตลอดเวลาโดยไม่ต้องแจ้งล่วงหน้าหรือระบุเหตุผล โดยจะไม่มีผลกระทบใดๆ ต่อการปฏิบัติงาน เมื่อทางผู้วิจัยได้รับมาตรวัดที่ใช้ในการวิจัยแล้ว ทางผู้วิจัยจะเก็บมาตรวัดดังกล่าวไว้ในที่ที่ปลอดภัย และจะทำลายเอกสารทั้งหมดเมื่อเสร็จสิ้นการวิจัย สำหรับการวิเคราะห์ข้อมูลทางผู้วิจัยจะไม่ใช้ข้อมูลส่วนตัวที่ได้รับจากการวิจัยมาเผยแพร่ต่อสาธารณะเป็นรายบุคคล แต่จะวิเคราะห์และนำเสนอข้อมูลเป็นภาพรวมที่ได้จากการวิจัยเท่านั้น

5. การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

ผู้วิจัยได้นำเครื่องมือที่สร้างขึ้นมานำไปตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ โดยตรวจสอบความเที่ยงตรงของเครื่องมือ (Validity) และความเชื่อมั่น (Reliability) ของมาตรวัดก่อนที่จะนำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างที่ได้คัดเลือกไว้ มีขั้นตอนดังนี้

5.1 การตรวจสอบความเที่ยงตรง ผู้วิจัยนำแบบวัดทั้งหมดที่ได้สร้างขึ้นมาและผ่านการพิจารณาแก้ไขจากอาจารย์ที่ปรึกษา นำไปเสนอให้ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 5 ท่าน เพื่อทำการพิจารณาตรวจสอบความตรงและความครอบคลุมของเนื้อหา (Content validity) ของข้อคำถามในแต่ละข้อว่ามีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ ความชัดเจนถูกต้อง ความเหมาะสมของภาษาหรือไม่ รวมทั้งข้อเสนอแนะในการปรับปรุงแก้ไข แล้วจึงนำมาหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับเนื้อหาในประเด็นที่ต้องการ

วิจัยไปโดยใช้วิธีการหาความเที่ยงตรงของเครื่องมือแบบ Item-Objective Congruence : IOC ให้ผู้เชี่ยวชาญทั้ง 5 ท่าน พิจารณาลงความเห็นและให้คะแนน ดังนี้

| | | |
|----------|-----|--|
| ให้คะแนน | + 1 | หมายถึง แน่ใจว่าข้อคำถามนั้นวัดความสอดคล้องกับเนื้อหาในประเด็นที่ต้องการวิจัย |
| ให้คะแนน | 0 | หมายถึง ไม่แน่ใจว่าข้อคำถามนั้นวัดความสอดคล้องกับเนื้อหาในประเด็นที่ต้องการวิจัย |
| ให้คะแนน | - 1 | หมายถึง แน่ใจว่าข้อคำถามนั้นไม่วัดความสอดคล้องกับเนื้อหาในประเด็นที่ต้องการวิจัย |

หลังจากนั้นนำคะแนนที่ได้ในแต่ละข้อมาแทนค่าในสูตร ดังนี้

$$IOC = \frac{\text{ผลรวมของคะแนนการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญ}}{\text{จำนวนผู้เชี่ยวชาญ}}$$

ถ้าค่าดัชนี IOC ที่คำนวณได้ในข้อใดมีค่ามากกว่าหรือเท่ากับ 0.50 ขึ้นไป แสดงว่าข้อคำถามนั้นมีความสอดคล้องกับเนื้อหาในประเด็นที่ต้องการวิจัย แต่ถ้าหากข้อคำถามใดมีค่าดัชนีต่ำกว่า 0.50 แสดงว่าข้อคำถามนั้นไม่มีความสอดคล้องกับเนื้อหาในประเด็นที่ต้องการวิจัยจะต้องมีการตัดข้อคำถามนั้นออก (เอกสารประกอบการบรรยายรายวิชาการระเบียบวิธีวิจัยทางการศึกษา, 2557) สำหรับผลการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือในด้านความตรงเชิงเนื้อหา พบว่า จำนวนมาตรวัด 139 ข้อ มีค่าความสอดคล้องผ่านเกณฑ์ที่กำหนดทุกข้อ (ค่าดัชนี IOC มากกว่า 0.5) โดยมีค่า IOC เท่ากับ 0.6 – 1.00

5.2 การตรวจสอบความเชื่อมั่นของเนื้อหา ผู้วิจัยนำมาตรวัดที่ผ่านการตรวจสอบและปรับปรุงแก้ไขความเที่ยงตรงของเนื้อหาจากผู้ทรงคุณวุฒินำไปทดลองใช้ (Try out) จำนวน 100 คน กับบุคลากรสาธารณสุข โรงพยาบาลมayo ที่มีสถานภาพเป็นข้าราชการ พนักงานราชการ พนักงานกระทรวงสาธารณสุข ซึ่งจะเป็นคนละกลุ่มกับกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการเก็บข้อมูลวิจัยภาคสนาม นำมาตรวัดที่ได้จากการทดลองใช้มาวิเคราะห์เพื่อหาค่าความเชื่อมั่น โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha coefficient - α) ที่ได้รับการพัฒนาจาก Cronbach ด้วยโปรแกรมประมวลผลข้อมูลทางสถิติ ค่าความเชื่อมั่นของมาตรวัดที่ใช้ในการวิจัยที่มีความน่าเชื่อถือต้องมีค่าที่คำนวณได้ตั้งแต่ 0.80 ขึ้นไป ถึงจะถือว่ามาตรวัดที่ใช้มีค่าความเชื่อมั่นสูงเพียงพอที่น่าเชื่อถือได้ (ธานินทร์ ศิลป์จารุ, 2555) ซึ่งจากการหาค่าความเชื่อมั่นที่ใช้ในการวิจัย พบว่า มาตรวัดมีค่าความเชื่อมั่นระหว่าง 0.85 - 0.94 ถือว่ามาตรวัดของการวิจัยมีความน่าเชื่อถือและมีความเหมาะสมในการดำเนินการวิจัย (ภาคผนวก ค)

6. การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากมาตรวัด ซึ่งผ่านการตรวจสอบความสมบูรณ์ของข้อมูลแต่ละมาตรวัดมาวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป สำหรับการวิเคราะห์ข้อมูลทางผู้วิจัยได้แบ่งออกเป็น 2 ขั้นตอน ได้แก่ การวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้น และการวิเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยมีรายละเอียด ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้น

การวิเคราะห์เพื่ออธิบายคุณลักษณะของกลุ่มตัวอย่างจะใช้สถิติเชิงพรรณนา ประกอบด้วย การวิเคราะห์แจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สัมประสิทธิ์การกระจายความเบ้ (Skewness) สัมประสิทธิ์การกระจายความโค้ง (Kurtosis) คะแนนต่ำสุด และคะแนนสูงสุด โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติในการวิเคราะห์

ขั้นตอนที่ 2 การวิเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. การวิเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย โดยการวิเคราะห์สถิติขั้นสูง เป็นการวิเคราะห์ความสอดคล้องของโมเดลการวิจัยตามสมมติฐานกับข้อมูลเชิงประจักษ์ เป็นการวิเคราะห์ค่าอิทธิพลเชิงสาเหตุ (Path Analysis) เพื่อทดสอบค่าอิทธิพลจากตัวแปรแทรกซ้อนภายในว่ามีอิทธิพลต่อตัวแปรแทรกซ้อนภายนอกหรือไม่ ซึ่งเป็นการทดสอบการมีนัยสำคัญของค่าอิทธิพลของปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อความเครียดของบุคลากรสาธารณสุขที่ปฏิบัติงานในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ด้วยโปรแกรมลิสเรล (LISREL)

1.1 การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันของโมเดลเครื่องมือวัด โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติในการหาค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson's Correlation) ของตัวแปรสังเกตได้แล้วนำเมทริกซ์สหสัมพันธ์ไปวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน เพื่อเป็นการตรวจสอบว่าองค์ประกอบของมาตรวัดที่สร้างขึ้นตามทฤษฎีมีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์หรือไม่ ถ้าการวิเคราะห์แสดงผลว่า โมเดลเครื่องมือวัดมีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ แสดงว่า โมเดลมีความตรงเชิงโครงสร้าง โดยที่ตัวแปรแฝงมีความเหมาะสมที่จะนำไปวิเคราะห์เพื่อตรวจสอบความตรงของโมเดลต่อไป

1.2 การวิเคราะห์ค่าอิทธิพล ประกอบด้วยอิทธิพลทางตรง อิทธิพลทางอ้อม และอิทธิพลร่วมตามที่ สุกมาศ อังศุโชติ และคณะ (2557) ที่กล่าวว่า ในการวิเคราะห์อิทธิพลเชิงสาเหตุสามารถแยกค่าความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรในโมเดลออกเป็นผลรวมของพารามิเตอร์ตามทฤษฎีสัมประสิทธิ์อิทธิพลได้ โดยที่ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรสองตัวในโมเดลมีค่าเท่ากับผลบวกของอิทธิพลทางตรง อิทธิพลทางอ้อม อิทธิพลร่วม และความสัมพันธ์เทียม อย่างไรก็ตามการวิเคราะห์อิทธิพลเชิงสาเหตุ

สามารถที่จะประมาณค่าอิทธิพลทางตรงได้โดยจะประมาณค่าจากพารามิเตอร์ในสมการถดถอยตามสมการโครงสร้างของโมเดล ดังนั้น จึงนำค่าอิทธิพลทางตรงมาประมาณค่าอิทธิพลทางอ้อม ส่วนอิทธิพลร่วมและอิทธิพลเทียมสามารถหาได้จากการหาผลคูณของอิทธิพลทางตรงตามลูกศรในโมเดล สำหรับการวิเคราะห์อิทธิพลเชิงสาเหตุนั้นเพียงแค่ประมาณค่าสหสัมพันธ์จากอิทธิพลทางตรงและอิทธิพลทางอ้อมเท่านั้น จะไม่รวมอิทธิพลร่วมและความสัมพันธ์เทียม เพราะเมื่อโมเดลแสดงอิทธิพลที่มีความตรงและความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรจะเป็นความสัมพันธ์เชิงสาเหตุและผลจริง ซึ่งค่าอิทธิพลร่วมและค่าความสัมพันธ์เทียมจะเป็นศูนย์ (สุภมาศ อังศุโชติ และคณะ, 2557) ดังนั้น ค่าสหสัมพันธ์สามารถที่จะประมาณค่าจากผลบวกของอิทธิพลทางตรงและอิทธิพลทางอ้อมเพียงสองส่วนเท่านั้น

การพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์อิทธิพลทางตรงและอิทธิพลทางอ้อมนั้น ถ้าหากกำหนดระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยจะพิจารณาจากค่าสถิติ t ได้จากการคำนวณในโปรแกรมวิเคราะห์สถิติขั้นสูง เมื่อพบว่าค่า t มากกว่า 1.96 แสดงให้เห็นว่า ตัวแปรเชิงสาเหตุมีอิทธิพลทางตรงหรือทางอ้อมต่อตัวแปรผล อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

1.3 การตรวจสอบความตรงของโมเดล ในการวิเคราะห์โมเดลสมการโครงสร้างของโปรแกรมการวิเคราะห์ลิสเรล (LISREL) จะประเมินความสอดคล้องกลมกลืนของโมเดลกับข้อมูลเชิงประจักษ์ จากนั้นนำค่าดัชนีต่างๆ มารายงานผลการวิเคราะห์ และค่าดัชนีเหล่านั้นแสดงให้เห็นว่า โดยภาพรวมของโมเดลสมการโครงสร้างมีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์เพียงใด ซึ่งค่าดัชนีที่ใช้ออกความสอดคล้องกลมกลืนของโมเดลนั้นมีหลายตัว ได้แก่

1.3.1 การระบุความเป็นไปได้ค่าเดียวของโมเดล (Model identification) ลักษณะการกำหนดค่าพารามิเตอร์ที่ไม่ทราบค่าในโมเดลการวิจัยเป็นไปตามเงื่อนไขของการวิเคราะห์หรือไม่ โดยการเปรียบเทียบค่า $n(n+1)/2$ กับจำนวนพารามิเตอร์ที่ต้องการประมาณค่า (n แทนจำนวนตัวแปรสังเกตได้ในโมเดลทั้งตัวแปร X และ Y)

1.3.2 การประมาณค่าพารามิเตอร์ เมื่อตรวจสอบความเป็นไปได้ค่าเดียวแล้ว พบว่าอยู่ในภาวะ Over identification โปรแกรมทำการประมาณค่าพารามิเตอร์ทุกค่าในโมเดล จากนั้นนำผลค่าพารามิเตอร์เหล่านั้นคำนวณกลับเป็นค่าความแปรปรวน - ความแปรปรวนร่วมของตัวแปรสังเกตได้ในโมเดล

1.3.3 การตรวจสอบความกลมกลืน (Goodness of Fit Measurement) การเปรียบเทียบความแตกต่างของเมทริกซ์ และถ้าเมทริกซ์ทั้งสองมีค่าใกล้เคียงกัน แสดงว่า โมเดลที่เป็นสมมติฐานมีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ถ้าหากแตกต่างกันมากอย่างไม่มีความสำคัญทางสถิติ แสดงว่า ข้อมูลไม่มีความสอดคล้องกลมกลืน มีข้อผิดพลาดกับรูป ซึ่งต้องปรับแก้และดำเนินการ

วิเคราะห์ใหม่ตั้งแต่ต้น โดยค่าสถิติที่ใช้ในการวัดความสอดคล้องกลมกลืน (สุภมาศ อังศุโชติ และคณะ, 2557) ได้แก่

1. ค่าสถิติไค – สแควร์ (Chi – Square Statistics) เป็นค่าสถิติที่ใช้ทดสอบสมมติฐานว่าเมตริกซ์ความแปรปรวนร่วมของกลุ่มตัวอย่างและกลุ่มประชากรมีค่าเท่ากัน ถ้าหากการทดสอบมีนัยสำคัญทางสถิติ หมายความว่า โมเดลไม่มีความสอดคล้องกลมกลืนกัน ซึ่งจุดอ่อนของค่าไค – สแควร์ คือ ไม่มีอิสระจากขนาดกลุ่มตัวอย่าง ถ้าหากกลุ่มตัวอย่างมีขนาดใหญ่มากทำให้ได้ผลการทดสอบที่มีนัยสำคัญทางสถิติได้ง่าย แต่หากกลุ่มตัวอย่างมีขนาดเล็กเกินไปหรือน้อยกว่า 100 หน่วย ทำให้มีค่าสูงไปหรือได้ค่าที่มีความน่าเชื่อถือลดลง
2. ค่าดัชนีวัดระดับความกลมกลืน (Root Mean Square Error of Approximation : RMSEA) เป็นค่าที่บ่งบอกถึงความไม่สอดคล้องกลมกลืนของโมเดลที่สร้างขึ้นกับเมตริกซ์ความแปรปรวนร่วมของประชากร ซึ่งโมเดลที่มีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ที่ดีควรมีค่า RMSEA เข้าใกล้ศูนย์ ถ้าหากมีค่าน้อยกว่า 0.05 หมายความว่า โมเดลมีความสอดคล้องกลมกลืนดีมาก ถ้าหากมีค่าอยู่ระหว่าง 0.05 - 0.08 หมายความว่า โมเดลมีความสอดคล้องกลมกลืนเล็กน้อย และถ้าหากมีค่ามากกว่า 0.10 หมายความว่า โมเดลไม่มีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์
3. ค่าดัชนีรากของค่าเฉลี่ยกำลังสองของส่วนที่เหลือ (Root Mean square Residual : RMR) ดัชนีค่าเฉลี่ยของเศษที่เหลือจากการเปรียบเทียบค่าความแปรปรวน ความแปรปรวนร่วมที่ได้จากกลุ่มตัวอย่างกับค่าที่ประมาณจากค่าพารามิเตอร์ ถ้าค่าดัชนี RMR ยังมีค่าเข้าใกล้ศูนย์มากเพียงใด แสดงให้เห็นว่า โมเดลมีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์มากเพียงนั้น
4. ค่าดัชนีวัดระดับความสอดคล้อง (Goodness of Fit Index : GFI) ดัชนีที่ใช้ในการเปรียบเทียบระดับความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ซึ่งค่าดัชนี GFI ควรมีค่าอยู่ระหว่าง 0 ถึง 1 ถ้าหากมีค่ามากกว่า 0.09 หมายความว่า โมเดลมีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์
5. ค่าดัชนีวัดความกลมกลืนที่ปรับแก้แล้ว (Adjusted Goodness of Fit Index : AGFI) ค่าดัชนีที่ปรับแก้อิทธิพลของกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้ค่าดัชนี GFI เป็นฐานในการคำนวณ ซึ่งค่าดัชนี AGFI ควรมีค่าอยู่ระหว่าง 0 ถึง 1 ถ้าหากมีค่ามากกว่า 0.09 หมายความว่า โมเดลมีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์
6. การปรับโมเดล หากโมเดลการวิจัยกับข้อมูลเชิงประจักษ์ยังไม่สอดคล้องกลมกลืนกันจะต้องทำการปรับโมเดล แล้วดำเนินการวิเคราะห์ใหม่จนกว่าโมเดลการวิจัยกับข้อมูลเชิงประจักษ์มีความสอดคล้องกลมกลืนกัน โดยจะพิจารณาจากค่าดัชนีการปรับแก้ (Modification Indices : MI)

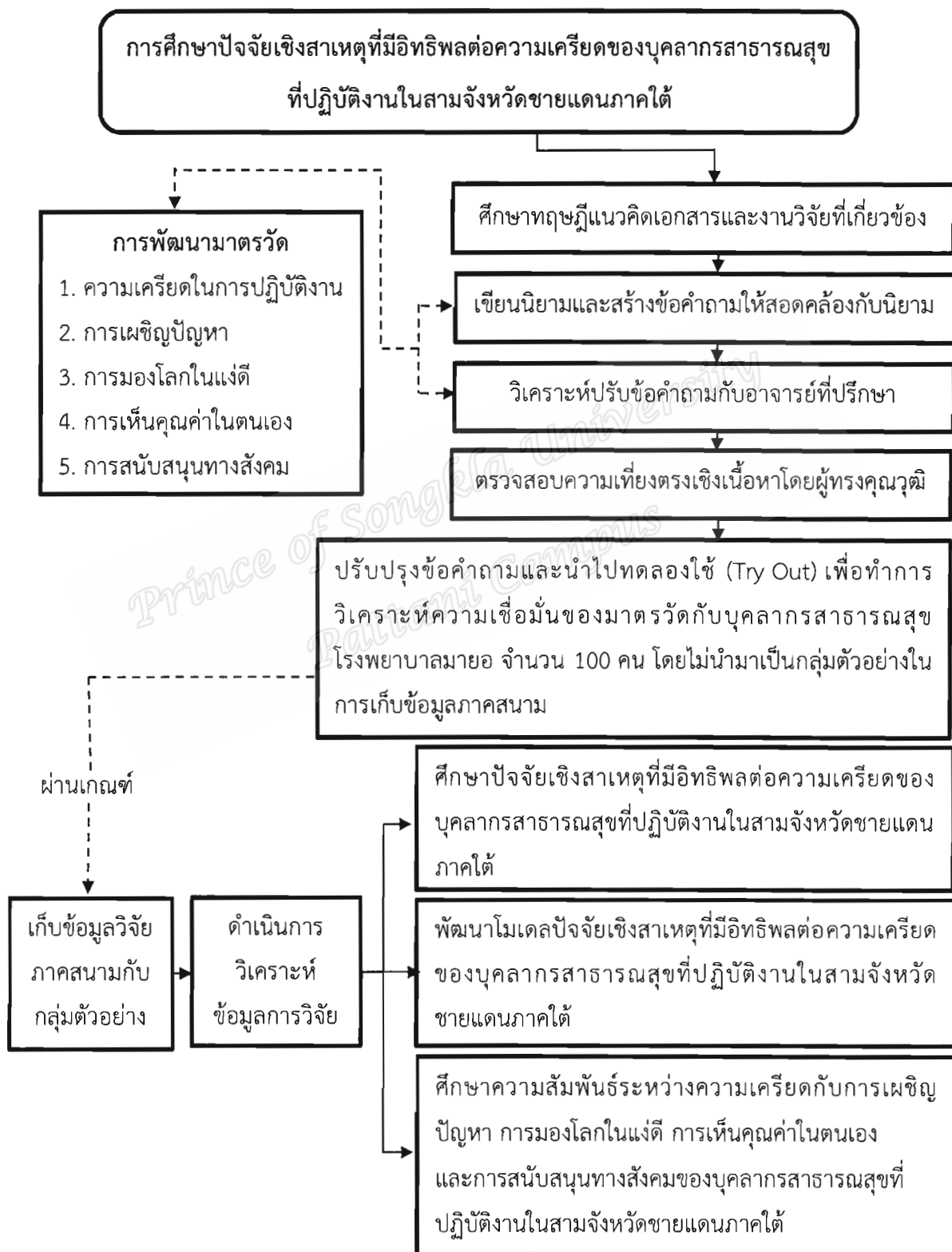
ที่แสดงให้เห็นทราบว่าควรที่จะลากเส้นอิทธิพลเพิ่มเส้นใดในตัวแปรคู่ใดจึงจะทำให้ได้โมเดลที่มีความสอดคล้องกลมกลืนกันมากขึ้น ซึ่งในการปรับนั้นต้องอาศัยพื้นฐานทางทฤษฎีที่ได้ศึกษาจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนคำแนะนำจากโปรแกรมในการตัดสินใจให้พารามิเตอร์บางตัวเป็นอิสระ จากนั้นจึงนำค่าพารามิเตอร์ต่างๆ ในโมเดลไปเขียนรายงานการวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

ตารางที่ 5 ค่าดัชนีที่ใช้ในการพิจารณาความสอดคล้องกลมกลืนของโมเดลกับข้อมูลเชิงประจักษ์

| ค่าสถิติที่ใช้ในการพิจารณาความสอดคล้องกลมกลืนของโมเดล | เกณฑ์การพิจารณา |
|---|------------------------------|
| Chi – square / df | < 2.00 |
| P – value | ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ > 0.05 |
| ค่าดัชนีวัดระดับความกลมกลืน (GFI) | ≥ 0.95 |
| ค่าดัชนีวัดความกลมกลืนที่ปรับแก้แล้ว (AGFI) | ≥ 0.95 |
| ค่าดัชนีรากของค่าเฉลี่ยกำลังสองของส่วนที่เหลือ (RMR) | < 0.05 |
| ดัชนีความคลาดเคลื่อนในการประมาณค่าพารามิเตอร์ (RMSEA) | < 0.05 |

ที่มา : สุภมาส อังศุโชติ, สมถวิล วิจิตรวรรณ และ รัชนิกุล ภิญโญภาณุวัฒน์. (2557 : 29)

ภาพประกอบที่ 10 กระบวนการศึกษาปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อความเครียดของบุคลากรสาธารณสุขที่ปฏิบัติงานในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้



บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การนำเสนอผลของการวิจัยเรื่อง ปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อความเครียดของบุคลากรสาธารณสุขที่ปฏิบัติงานในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ผู้วิจัยนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานของตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

การวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานโดยสถิติเชิงพรรณนา ในการศึกษาประกอบด้วย

1.1 การวิเคราะห์แจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ

1.2 ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความเบ้ ความโด่ง คะแนนต่ำสุด และคะแนนสูงสุด ของตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

1.3 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรแฝงและตัวแปรสังเกตได้ที่ใช้ในการวิเคราะห์ เพื่อใช้สร้างเมทริกสหสัมพันธ์ในการวิเคราะห์โมเดลปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อความเครียดของบุคลากรสาธารณสุขที่ปฏิบัติงานในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อตอบวัตถุประสงค์ของการวิจัย แบ่งออกเป็น 3 ประเด็น

2.1 ผลการวิเคราะห์ปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อความเครียดของบุคลากรสาธารณสุขที่ปฏิบัติงานในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้

2.2 ผลการวิเคราะห์การพัฒนาโมเดลปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อความเครียดของบุคลากรสาธารณสุขที่ปฏิบัติงานในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้

2.3 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างความเครียดกับการเผชิญปัญหา การมองโลกในแง่ดี การเห็นคุณค่าในตนเอง และการสนับสนุนทางสังคมของบุคลากรสาธารณสุขที่ปฏิบัติงานในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้

เพื่อให้การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล และการแปลผลของข้อมูลมีความเข้าใจและความสะดวกมากยิ่งขึ้น ผู้วิจัยได้กำหนดสัญลักษณ์และความหมายของสัญลักษณ์ที่ใช้แทนค่าสถิติในการนำเสนอ ดังต่อไปนี้

สัญลักษณ์ที่ใช้แทนค่าสถิติ

| | | |
|----------------|---------|---|
| N | หมายถึง | จำนวนกลุ่มตัวอย่าง |
| Mean | หมายถึง | ค่าเฉลี่ยเลขคณิต |
| S.D. | หมายถึง | ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) |
| SK | หมายถึง | ค่าความเบ้ (Skewness) |
| KU | หมายถึง | ค่าความโด่ง (Kurtosis) |
| Min | หมายถึง | คะแนนต่ำสุด (Minimum) |
| Max | หมายถึง | คะแนนสูงสุด (Maximum) |
| χ^2 | หมายถึง | ดัชนีตรวจสอบความกลมกลืนประเภทค่าสถิติไค - สแควร์ |
| r | หมายถึง | สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ (Regression Coefficient) |
| R ² | หมายถึง | สัมประสิทธิ์การทำนาย (Coefficient of Determinant) |
| p | หมายถึง | ระดับนัยสำคัญสำคัญทางสถิติ |
| df | หมายถึง | ชั้นแห่งความอิสระ |
| RMR | หมายถึง | ดัชนีรากของค่าเฉลี่ยกำลังสองของส่วนที่เหลือ |
| GFI | หมายถึง | ดัชนีวัดระดับความสอดคล้อง |
| AGFI | หมายถึง | ดัชนีวัดระดับความสอดคล้องที่ปรับแก้แล้ว |
| RMSEA | หมายถึง | ดัชนีความคลาดเคลื่อนในการประมาณค่าพารามิเตอร์ |
| MI | หมายถึง | ดัชนีการวัดโมเดล |
| TE | หมายถึง | อิทธิพลรวม |
| DE | หมายถึง | อิทธิพลทางตรง |
| IE | หมายถึง | อิทธิพลทางอ้อม |

สัญลักษณ์ที่ใช้แทนตัวแปรแฝง

| | | |
|------|---------|---------------------------|
| STRE | หมายถึง | ความเครียดในการปฏิบัติงาน |
| PROP | หมายถึง | การเผชิญปัญหา |
| OPTG | หมายถึง | การมองโลกในแง่ดี |
| SUPP | หมายถึง | การสนับสนุนทางสังคม |
| SEIF | หมายถึง | การเห็นคุณค่าในตนเอง |

สัญลักษณ์ที่ใช้แทนตัวแปรสังเกตได้

| | | |
|---------|---------|------------------------------------|
| SJop_D | หมายถึง | ลักษณะงาน |
| SSuc | หมายถึง | ความสำเร็จและความก้าวหน้าในอาชีพ |
| SRelat | หมายถึง | ความสัมพันธ์ |
| SPoli_O | หมายถึง | โครงสร้างนโยบายและบรรยากาศในองค์กร |
| Pro_Fo | หมายถึง | มุ่งจัดการกับปัญหา |
| Pro_So | หมายถึง | แสวงหาการสนับสนุนทางสังคม |
| Pro_Es | หมายถึง | การหลีกเลี่ยง |
| Opt_Pem | หมายถึง | การคงทนถาวร |
| Opt_Pev | หมายถึง | การแผ่ขยายความรู้สึกรู้สึก |
| Opt_Pes | หมายถึง | การเกี่ยวข้องกับตนเอง |
| Self_I | หมายถึง | การมีคุณความดี /คุณธรรม |
| Self_A | หมายถึง | การมีอำนาจ |
| Self_P | หมายถึง | การมีความสำคัญ |
| Self_MI | หมายถึง | การมีความสามารถ |
| Sup_E | หมายถึง | อารมณ์ |
| Sup_I | หมายถึง | ข้อมูลข่าวสาร |
| Sup_Re | หมายถึง | ทรัพยากร |

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานของตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

ผลการวิเคราะห์การแจกแจงความถี่ และร้อยละของลักษณะส่วนบุคคล และผลการวิเคราะห์ค่าสถิติข้อมูลพื้นฐานของตัวแปร ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความเบ้ ความโด่ง คะแนนต่ำสุด และคะแนนสูงสุด เพื่อศึกษาลักษณะการกระจายและการแจกแจงของตัวแปรแต่ละตัว และการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของตัวแปรสังเกตได้ที่ใช้ในการวิจัย

1.1 การวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานใช้สถิติเชิงพรรณนา โดยการวิเคราะห์การแจกแจงความถี่ และค่าร้อยละของลักษณะส่วนบุคคลของบุคลากรสาธารณสุขในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้กลุ่มตัวอย่างจำนวน

487 คน ประกอบด้วย บุคลากรสาธารณสุขที่ปฏิบัติงานในจังหวัดปัตตานี ยะลา และนราธิวาส ทั้งที่ปฏิบัติงานในสำนักงานสาธารณสุขจังหวัด โรงพยาบาลจังหวัด โรงพยาบาลชุมชน สำนักงานสาธารณสุขอำเภอ และโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลทุกสาขาวิชาชีพ ซึ่งผลการวิเคราะห์ข้อมูลลักษณะส่วนบุคคล แสดงรายละเอียด ดังตารางที่ 6

ตารางที่ 6 ผลการวิเคราะห์ลักษณะส่วนบุคคลของบุคลากรสาธารณสุขในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้

| ลักษณะส่วนบุคคล | จำนวน (n = 487) | ร้อยละ |
|------------------|-----------------|--------|
| เพศ | | |
| ชาย | 100 | 20.5 |
| หญิง | 387 | 79.5 |
| อายุ | | |
| 20 – 25 ปี | 33 | 6.8 |
| 26 – 30 ปี | 144 | 29.6 |
| 31 – 35 ปี | 109 | 22.4 |
| 36 – 40 ปี | 74 | 15.2 |
| 41 – 45 ปี | 56 | 11.5 |
| 46 – 50 ปี | 35 | 7.2 |
| 51 ปี ขึ้นไป | 36 | 7.4 |
| ศาสนา | | |
| พุทธ | 165 | 33.9 |
| อิสลาม | 319 | 65.5 |
| คริสต์ | 3 | 0.6 |
| สถานภาพ | | |
| โสด | 158 | 32.4 |
| สมรส | 307 | 63.0 |
| หม้าย/หย่าร้าง | 22 | 4.5 |
| ระดับการศึกษา | | |
| ต่ำกว่าปริญญาตรี | 74 | 15.2 |
| ปริญญาตรี | 371 | 76.2 |

ตารางที่ 6 ผลการวิเคราะห์ลักษณะส่วนบุคคลของบุคลากรสาธารณสุขในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ (ต่อ)

| ลักษณะส่วนบุคคล | จำนวน (n = 487) | ร้อยละ |
|------------------------------|-----------------|--------|
| ปริญญาโท | 39 | 8.0 |
| ปริญญาเอก | 3 | 0.6 |
| ภูมิสำเนาเดิม | | |
| ภาคใต้ตอนบน | 9 | 1.8 |
| ภาคใต้ตอนล่าง | 467 | 95.9 |
| ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน | 4 | 0.8 |
| ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง | 2 | 0.4 |
| ภาคกลาง | 5 | 1.0 |
| รายได้ต่อเดือน | | |
| ต่ำกว่า 10,000 บาท | 69 | 14.2 |
| 10,001 – 20,000 บาท | 149 | 30.6 |
| 20,001 – 30,000 บาท | 148 | 30.4 |
| 30,001 – 40,000 บาท | 68 | 14.0 |
| 40,001 – 50,000 บาท | 41 | 8.4 |
| มากกว่า 50,000 บาท | 12 | 2.5 |
| จำนวนบุตร (คน) | | |
| ไม่มีบุตร | 201 | 41.3 |
| 1 - 2 คน | 202 | 41.5 |
| 3 - 4 คน | 76 | 15.6 |
| 5 - 6 คน | 8 | 1.6 |
| ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน | | |
| น้อยกว่า 1 ปี | 30 | 6.2 |
| 2 - 5 ปี | 105 | 21.6 |
| 6 - 10 ปี | 168 | 34.5 |
| มากกว่า 10 ปี | 184 | 37.8 |

ตารางที่ 6 ผลการวิเคราะห์ลักษณะส่วนบุคคลของบุคลากรสาธารณสุขในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ (ต่อ)

| ลักษณะส่วนบุคคล | จำนวน (n = 487) | ร้อยละ |
|-------------------------|-----------------|--------|
| สถานภาพในการปฏิบัติงาน | | |
| ข้าราชการ | 291 | 59.8 |
| พนักงานราชการ | 63 | 12.9 |
| พนักงานกระทรวงสาธารณสุข | 133 | 27.3 |
| โรคประจำตัว | | |
| มี | 58 | 11.9 |
| ไม่มี | 429 | 88.1 |

จากตารางที่ 6 ลักษณะส่วนบุคคลของบุคลากรสาธารณสุขในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ร้อยละ 79.5 เป็นเพศชายร้อยละ 20.5 มีอายุตั้งแต่ 26 – 30 ปี มากที่สุด ร้อยละ 29.6 รองลงมาช่วงอายุ 31 – 35 ปี ร้อยละ 22.4 และช่วงอายุ 46 – 50 ปี ต่ำที่สุดร้อยละ 7.2 นับถือศาสนาอิสลามเป็นส่วนใหญ่ ร้อยละ 65.5 รองลงมานับถือศาสนาพุทธ ร้อยละ 33.9 และนับถือศาสนาคริสต์ ร้อยละ 0.6 กลุ่มตัวอย่างมีสถานภาพสมรสมากที่สุด ร้อยละ 63.0 และมีสถานภาพโสด ร้อยละ 32.4 และสถานภาพหม้ายหรือหย่าร้างต่ำสุด ร้อยละ 4.5 ระดับการศึกษาของบุคลากรสาธารณสุขส่วนใหญ่อยู่ในระดับปริญญาตรี ร้อยละ 76.2 รองลงมาระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี ร้อยละ 15.2 ส่วนใหญ่จะมีภูมิลำเนาเดิมอยู่ภาคใต้ตอนล่างมากที่สุด ร้อยละ 95.9 บุคลากรสาธารณสุขมีรายได้ต่อเดือนตั้งแต่ 10,001 – 20,000 บาท มากที่สุด ร้อยละ 30.6 รองลงมา 20,001 – 30,000 บาท ร้อยละ 30.4 ตามลำดับ สำหรับรายได้ต่อเดือนมากกว่า 50,000 บาท ของบุคลากรสาธารณสุข ร้อยละ 2.5 และรายได้ต่อเดือนต่ำกว่า 10,000 บาท ของบุคลากรสาธารณสุข ร้อยละ 14.2 บุคลากรส่วนใหญ่มีบุตรจำนวน 1 – 2 มากที่สุด ร้อยละ 41.5 รองลงมาคือ ไม่มีบุตร ร้อยละ 41.3 ตามลำดับ มีประสบการณ์ในการทำงานมากกว่า 10 ปี ร้อยละ 37.8 รองลงมาคือ 6 – 10 ปี ร้อยละ 34.5 และประสบการณ์ในการทำงานน้อยกว่า 1 ปี น้อยที่สุด ร้อยละ 6.2 กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นข้าราชการ ร้อยละ 59.8 รองลงมาคือ พนักงานกระทรวงสาธารณสุข ร้อยละ 27.3 และเป็นบุคลากรสาธารณสุขที่ไม่มีโรคประจำตัว ร้อยละ 88.1 และมีเพียงร้อยละ 11.9 ที่มีโรคประจำตัว

1.2 ผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความเบ้ ความโด่ง คະแนนต่ำสุด และ คະแนนสูงสุดของตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

ผลการวิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐานภาพรวมของตัวแปรความเครียด การเผชิญปัญหา การมองโลกในแง่ดี การเห็นคุณค่าในตนเอง และการสนับสนุนทางสังคมของบุคลากรสาธารณสุขที่ปฏิบัติงานในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ดังตารางที่ 7

ตารางที่ 7 ผลการวิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐานภาพรวมของตัวแปรแฝงความเครียด การเผชิญปัญหา การมองโลกในแง่ดี การเห็นคุณค่าในตนเอง และการสนับสนุนทางสังคมของบุคลากรสาธารณสุขที่ปฏิบัติงานในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้

| ตัวแปร | Mean | S.D. | SK | KU | Min - Max | แปลผล |
|----------------------|------|------|------|------|-------------|--------------|
| ความเครียด | 2.70 | .68 | .34 | -.59 | 1.33 – 4.46 | ระดับปานกลาง |
| การเผชิญปัญหา | 3.40 | .36 | -.07 | 1.85 | 1.56 - 4.62 | ระดับสูง |
| การมองโลกในแง่ดี | 3.73 | .53 | -.73 | 2.27 | 1.00 – 5.00 | ระดับสูง |
| การเห็นคุณค่าในตนเอง | 3.68 | .46 | -.40 | .08 | 2.11 – 4.95 | ระดับสูง |
| การสนับสนุนทางสังคม | 3.65 | .60 | -.42 | .12 | 1.59 – 5.00 | ระดับสูง |

จากตารางที่ 7 ผลการวิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐานของตัวแปรแฝงของบุคลากรสาธารณสุขที่ปฏิบัติงานในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ภาพรวมพบว่า ค่าเฉลี่ยของตัวแปรการมองโลกในแง่ดี การเห็นคุณค่าในตนเอง การได้รับการสนับสนุนทางสังคม และการเผชิญปัญหาอยู่ในระดับสูง ($\bar{X} = 3.73$ $SD = .53$, $\bar{X} = 3.68$ $SD = .46$, $\bar{X} = 3.65$ $SD = .60$ และ $\bar{X} = 3.40$ $SD = .36$) ตามลำดับ ในขณะที่ความเครียดในการปฏิบัติงานอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.70$ $SD = .68$) ผลการวิเคราะห์ค่าความเบ้พบว่า ค่าความเบ้มีค่าตั้งแต่ $-.73$ ถึง $-.07$ ซึ่งมีค่าติดลบเป็นส่วนใหญ่ และลักษณะการแจกแจงข้อมูลแบบเบ้มาทางซ้าย แสดงว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีการตอบในระดับที่สูงกว่าค่าเฉลี่ย หมายความว่า บุคลากรสาธารณสุขที่ปฏิบัติงานในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ค่อนข้างตอบในลักษณะเชิงบวกเป็นส่วนใหญ่ โดยตัวแปรที่มีค่าความเบ้น้อยที่สุดคือ ตัวแปรการมองโลกในแง่ดี มีค่าความเบ้เท่ากับ $-.73$ แสดงว่าตัวแปรดังกล่าวกลุ่มตัวอย่างค่อนข้างมีความคิดเห็นที่เป็นไปในลักษณะทิศทางเดียวกันหรือสอดคล้องกัน การแจกแจงข้อมูลจึงไม่เป็นโค้งปกติ สำหรับตัวแปรที่มีค่าความเบ้มากที่สุดคือ ตัวแปรการเผชิญปัญหา มีค่าความเบ้เท่ากับ $-.07$ ส่วนการวิเคราะห์ค่าความโด่ง พบว่า ค่าความโด่งมีค่าตั้งแต่ $-.59$ ถึง $.08$ ซึ่งส่วน

ใหญ่มีค่าความโด่งเป็นบวก (ค่าความโด่งสูงกว่าโค้งปกติ) แสดงว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีการกระจายการตอบค่อนข้างน้อย กล่าวคือ โค้งการแจกแจงมีลักษณะสูงกว่าโค้งการแจกแจงปกติ

นอกจากนี้ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐานของตัวแปรสังเกตได้ในโมเดลการวิจัย จำนวน 17 ตัวแปร ที่ใช้ในการเป็นตัวบ่งชี้ของตัวแปรแฝง 5 ตัวแปรของบุคลากรสาธารณสุขที่ปฏิบัติงานในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยมีจุดประสงค์เพื่อศึกษาลักษณะการกระจายและการแจกแจงของตัวแปรสังเกตได้แต่ละตัว ซึ่งค่าสถิติที่ใช้ ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าความเบ้ ค่าความโด่ง ค่าคะแนนต่ำสุด และค่าคะแนนสูงสุด โดยผลการวิเคราะห์แยกวิเคราะห์แต่ละตัวแปร ดังตารางที่ 8 - 12

ตารางที่ 8 ค่าสถิติพื้นฐานตัวแปรความเครียดในการปฏิบัติงานของตัวแปรสังเกตได้ที่ใช้ในการวิจัย

| ตัวแปร | Mean | S.D. | SK | KU | Min - Max | แปลผล |
|--|------|------|------|------|-------------|--------------|
| ด้านลักษณะงาน | 3.20 | .67 | -.28 | .08 | 1.00 - 5.00 | ระดับปานกลาง |
| ด้านความสำเร็จและ ความก้าวหน้าในอาชีพ | 2.85 | .86 | .12 | -.36 | 1.00 - 5.00 | ระดับปานกลาง |
| ด้านสัมพันธภาพ | 2.32 | .90 | .47 | -.65 | 1.00 - 4.44 | ระดับต่ำ |
| ด้านโครงสร้างนโยบาย และบรรยากาศในองค์กร | 2.52 | .93 | .20 | -.65 | 1.00 - 5.00 | ระดับปานกลาง |
| ภาพรวมของตัวแปร ความเครียดในการ ปฏิบัติงาน | 2.70 | .68 | .34 | -.59 | 1.33 - 4.46 | ระดับปานกลาง |

จากตารางที่ 8 ค่าสถิติพื้นฐานตัวแปรความเครียดในการปฏิบัติงานของตัวแปรสังเกตได้ของบุคลากรสาธารณสุขที่ปฏิบัติงานในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ สามารถแยกพิจารณาในแต่ละตัวแปรสังเกตได้ พบว่า ค่าเฉลี่ยของตัวแปรสังเกตได้ส่วนใหญ่อยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งตัวแปรสังเกตได้ในด้านลักษณะงานอยู่ในระดับปานกลางค่อนข้างสูง ($\bar{X} = 3.20$ $SD = .67$) หมายความว่า บุคลากรสาธารณสุขที่ปฏิบัติงานในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้มีความเครียดในด้านลักษณะงานสูงกว่าด้านอื่นๆ รองลงมาคือ ตัวแปรสังเกตได้ในด้านความสำเร็จและความก้าวหน้าในอาชีพ และด้านโครงสร้างนโยบายและบรรยากาศในองค์กรอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.85$ $SD = .86$ และ $\bar{X} = 2.52$ $SD = .93$) ตามลำดับ ในขณะที่ตัวแปรสังเกตได้ในด้านสัมพันธภาพอยู่ในระดับต่ำ ($\bar{X} = 2.32$ $SD = .90$) โดยภาพรวมค่าเฉลี่ยของตัวแปรความเครียดในการปฏิบัติงานของบุคลากรสาธารณสุขที่ปฏิบัติงานในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.70$ $SD = .68$)

ผลการวิเคราะห์ค่าความเบ้ พบว่า ค่าความเบ้มีค่าตั้งแต่ $-.28$ ถึง $.12$ ซึ่งส่วนใหญ่มีค่าเป็นบวก และลักษณะการแจกแจงข้อมูลแบบเบ้มาทางขวา แสดงว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีการตอบในระดับที่ต่ำกว่าค่าเฉลี่ย หมายความว่า บุคลากรสาธารณสุขที่ปฏิบัติงานในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ค่อนข้างตอบในลักษณะเชิงลบเป็นส่วนใหญ่ โดยตัวแปรที่มีค่าความเบ้สูงกว่าค่าเฉลี่ย และมีลักษณะการแจกแจงข้อมูลแบบเบ้มาทางซ้ายคือ ตัวแปรด้านลักษณะงาน มีค่าความเบ้เท่ากับ $-.28$ หมายความว่า บุคลากรสาธารณสุขที่ปฏิบัติงานในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ค่อนข้างตอบในลักษณะเชิงบวก ส่วนการวิเคราะห์ค่าความโด่ง พบว่า ค่าความโด่งมีค่าตั้งแต่ $-.65$ ถึง $.08$ ซึ่งส่วนใหญ่มีค่าความโด่งเป็นลบ (ค่าความโด่งต่ำกว่าโค้งปกติ) แสดงว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีการกระจายการตอบของตัวแปรค่อนข้างมาก กล่าวคือ โค้งการแจกแจงมีลักษณะต่ำกว่าโค้งการแจกแจงปกติ

ตารางที่ 9 ค่าสถิติพื้นฐานตัวแปรการเผชิญปัญหาของตัวแปรสังเกตได้ที่ใช้ในการวิจัย

| ตัวแปร | Mean | S.D. | SK | KU | Min - Max | แปลผล |
|------------------------------|------|------|------|------|-------------|--------------|
| ด้านมุ่งจัดการกับปัญหา | 3.75 | .50 | -.48 | 1.27 | 1.20 - 4.89 | ระดับสูง |
| ด้านการสนับสนุนทางสังคม | 3.80 | .59 | -.24 | .004 | 1.88 - 5.00 | ระดับสูง |
| ด้านการหลีกเลี่ยง | 2.73 | .65 | .26 | -.09 | 1.00 - 4.87 | ระดับปานกลาง |
| ภาพรวมของตัวแปรการเผชิญปัญหา | 3.40 | .36 | -.07 | 1.85 | 1.56 - 4.62 | ระดับปานกลาง |

จากตารางที่ 9 ค่าสถิติพื้นฐานตัวแปรการเผชิญปัญหาของตัวแปรสังเกตได้ของบุคลากรสาธารณสุขที่ปฏิบัติงานในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ สามารถแยกพิจารณาในแต่ละตัวแปรสังเกตได้ พบว่า ค่าเฉลี่ยของตัวแปรสังเกตได้ส่วนใหญ่อยู่ในระดับสูง ซึ่งตัวแปรสังเกตได้ในด้านการสนับสนุนทางสังคม มีค่าเฉลี่ยสูงกว่าตัวแปรสังเกตได้ในด้านมุ่งจัดการกับปัญหา ($\bar{X} = 3.80$ $SD = .59$, $\bar{X} = 3.75$ $SD = .50$) ตามลำดับ ในขณะที่ตัวแปรสังเกตได้ในด้านการหลีกเลี่ยงอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.73$ $SD = .65$) โดยภาพรวมค่าเฉลี่ยของตัวแปรการเผชิญปัญหาของบุคลากรสาธารณสุขที่ปฏิบัติงานในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.40$ $SD = .36$)

ผลการวิเคราะห์ค่าความเบ้ พบว่า ค่าความเบ้มีค่าตั้งแต่ $-.48$ ถึง $.26$ ซึ่งส่วนใหญ่มีค่าเป็นลบ และลักษณะการแจกแจงข้อมูลแบบเบ้มาทางซ้าย แสดงว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีการตอบในระดับที่สูงกว่าค่าเฉลี่ย หมายความว่า บุคลากรสาธารณสุขที่ปฏิบัติงานในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ค่อนข้างตอบในลักษณะเชิงบวกเป็นส่วนใหญ่ โดยตัวแปรที่มีค่าความเบ้น้อยที่สุดคือ ตัวแปรด้านมุ่งจัดการกับปัญหา มีค่าความเบ้เท่ากับ $-.48$ แสดงว่าตัวแปรด้านนี้กลุ่มตัวอย่างค่อนข้างมีความคิดเห็นที่เป็นไปในลักษณะ

ทิศทางเดียวกันหรือสอดคล้องกัน การแจกแจงข้อมูลจึงไม่เป็นโค้งปกติ สำหรับตัวแปรที่มีค่าความเบ้มากที่สุดคือ ตัวแปรด้านสนับสนุนทางสังคมมีค่าความเบ้เท่ากับ $-.24$ ส่วนการวิเคราะห์ค่าความโด่ง พบว่าค่าความโด่งมีค่าตั้งแต่ $-.09$ ถึง 1.27 ซึ่งส่วนใหญ่มีค่าความโด่งเป็นบวก (ค่าความโด่งสูงกว่าโค้งปกติ) แสดงว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีการกระจายการตอบค่อนข้างน้อย กล่าวคือ โค้งการแจกแจงมีลักษณะสูงกว่าโค้งการแจกแจงปกติ

ตารางที่ 10 ค่าสถิติพื้นฐานตัวแปรการมองโลกในแง่ดีของตัวแปรสังเกตได้ที่ใช้ในการวิจัย

| ตัวแปร | Mean | S.D. | SK | KU | Min - Max | แปลผล |
|---------------------------------|------|------|------|------|-------------|----------|
| ด้านความคงทนถาวร | 3.38 | .76 | -.32 | .18 | 1.00 – 5.00 | ระดับสูง |
| ด้านแผ่ขยายความรู้สึก | 3.89 | .74 | -.75 | 1.31 | 1.00 – 5.00 | ระดับสูง |
| ด้านการเกี่ยวข้องกับตนเอง | 3.85 | .60 | -.65 | 1.81 | 1.00 – 5.00 | ระดับสูง |
| ภาพรวมของตัวแปรการมองโลกในแง่ดี | 3.73 | .53 | -.73 | 2.27 | 1.00 – 5.00 | ระดับสูง |

จากตารางที่ 10 ค่าสถิติพื้นฐานตัวแปรการมองโลกในแง่ดีของตัวแปรสังเกตได้ของบุคลากรสาธารณสุขที่ปฏิบัติงานในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ แยกพิจารณาในแต่ละตัวแปรสังเกตได้ พบว่าค่าเฉลี่ยของตัวแปรสังเกตได้ส่วนใหญ่อยู่ในระดับสูง ซึ่งตัวแปรสังเกตได้ในด้านแผ่ขยายความรู้สึกมีค่าเฉลี่ยสูงกว่าตัวแปรสังเกตได้ตัวอื่นๆ ($\bar{X} = 3.89$ $SD = .74$) รองลงมาตัวแปรสังเกตได้ในด้านการเกี่ยวข้องกับตนเอง และด้านความคงทนถาวรอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.85$ $SD = .60$ และ $\bar{X} = 3.38$ $SD = .76$) ตามลำดับ โดยภาพรวมค่าเฉลี่ยของตัวแปรการมองโลกในแง่ดีของบุคลากรสาธารณสุขที่ปฏิบัติงานในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้อยู่ในระดับสูง ($\bar{X} = 3.73$ $SD = .53$)

ผลการวิเคราะห์ค่าความเบ้ พบว่า ค่าความเบ้มีค่าตั้งแต่ $-.75$ ถึง $-.32$ ซึ่งส่วนใหญ่มีค่าเป็นลบ และลักษณะการแจกแจงข้อมูลแบบเบ้มาทางซ้าย แสดงว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีการตอบในระดับที่สูงกว่าค่าเฉลี่ย หมายความว่า บุคลากรสาธารณสุขที่ปฏิบัติงานในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ค่อนข้างตอบในลักษณะเชิงบวกเป็นส่วนใหญ่ โดยตัวแปรที่มีค่าความเบ้น้อยที่สุดคือ ตัวแปรด้านความคงทนถาวรมีค่าความเบ้เท่ากับ $-.32$ แสดงว่า ตัวแปรด้านนี้กลุ่มตัวอย่างค่อนข้างมีความคิดเห็นที่เป็นไปในลักษณะทิศทางเดียวกันหรือสอดคล้องกัน การแจกแจงข้อมูลจึงไม่เป็นโค้งปกติ สำหรับตัวแปรที่มีค่าความเบ้มากที่สุดคือ ตัวแปรด้านแผ่ขยายความรู้สึกมีค่าความเบ้เท่ากับ $-.75$ ส่วนการวิเคราะห์ค่าความโด่ง พบว่า ค่าความโด่งมีค่าตั้งแต่ $.18$ ถึง 1.81 ซึ่งส่วนใหญ่มีค่าความโด่งเป็นบวก (ค่าความโด่งสูงกว่าโค้งปกติ) แสดงว่า

ตารางที่ 12 ค่าสถิติพื้นฐานตัวแปรการสนับสนุนทางสังคมของตัวแปรสังเกตได้ที่ใช้ในการวิจัย

| ตัวแปร | Mean | S.D. | SK | KU | Min - Max | แปลผล |
|--|------|------|------|------|-------------|----------|
| ด้านอารมณ์ สังคม | 3.75 | .63 | -.73 | .97 | 1.53 – 5.00 | ระดับสูง |
| ด้านข้อมูลข่าวสาร | 3.60 | .68 | -.25 | -.13 | 1.50 – 5.00 | ระดับสูง |
| ด้านทรัพยากร | 3.61 | .68 | -.34 | .005 | 1.61 – 5.00 | ระดับสูง |
| ภาพรวมของตัวแปร การสนับสนุนทางสังคม | 3.65 | .60 | -.42 | .12 | 1.59 – 5.00 | ระดับสูง |

จากตารางที่ 12 ค่าสถิติพื้นฐานตัวแปรการสนับสนุนทางสังคมของตัวแปรสังเกตได้ของบุคลากรสาธารณสุขที่ปฏิบัติงานในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ สามารถแยกพิจารณาในแต่ละตัวแปรสังเกตได้พบว่า ค่าเฉลี่ยของตัวแปรสังเกตได้ส่วนใหญ่อยู่ในระดับสูง ซึ่งตัวแปรสังเกตได้ในด้านอารมณ์ สังคม มีค่าเฉลี่ยสูงกว่าตัวแปรสังเกตได้ตัวอื่นๆ ($\bar{X} = 3.75$ $SD = .63$) ในขณะที่ตัวแปรสังเกตได้ในด้านทรัพยากร และด้านข้อมูลข่าวสารมีค่าเฉลี่ยที่ใกล้เคียงกัน ($\bar{X} = 3.61$ $SD = .68$ และ $\bar{X} = 3.60$ $SD = .68$) ตามลำดับ โดยภาพรวมค่าเฉลี่ยของตัวแปรการสนับสนุนทางสังคมของบุคลากรสาธารณสุขที่ปฏิบัติงานในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้อยู่ในระดับสูง ($\bar{X} = 3.65$ $SD = .60$)

ผลการวิเคราะห์ค่าความเบ้ พบว่า ค่าความเบ้มีค่าตั้งแต่ $-.73$ ถึง $-.25$ ซึ่งส่วนใหญ่มีค่าเป็นลบ และลักษณะการแจกแจงข้อมูลแบบเบ้มาทางซ้าย แสดงว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีการตอบในระดับที่สูงกว่าค่าเฉลี่ย หมายความว่า บุคลากรสาธารณสุขที่ปฏิบัติงานในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ค่อนข้างตอบในลักษณะเชิงบวกเป็นส่วนใหญ่ โดยตัวแปรที่มีค่าความเบ้น้อยที่สุดคือ ตัวแปรด้านข้อมูลข่าวสารมีค่าความเบ้เท่ากับ $-.25$ แสดงว่า ตัวแปรด้านนี้กลุ่มตัวอย่างค่อนข้างมีความคิดเห็นที่เป็นไปในลักษณะทิศทางเดียวกันหรือสอดคล้องกัน การแจกแจงข้อมูลจึงไม่เป็นโค้งปกติ สำหรับตัวแปรที่มีค่าความเบ้มากที่สุดคือ ตัวแปรด้านอารมณ์ สังคมมีค่าความเบ้เท่ากับ $-.73$ ส่วนการวิเคราะห์ค่าความโด่ง พบว่า ค่าความโด่งมีค่าตั้งแต่ $-.13$ ถึง $.97$ ซึ่งส่วนใหญ่มีค่าความโด่งเป็นบวก (ค่าความโด่งสูงกว่าโค้งปกติ) แสดงว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีการกระจายการตอบค่อนข้างน้อย กล่าวคือ โค้งการแจกแจงมีลักษณะสูงกว่าโค้งการแจกแจงปกติ

1.3 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรแฝงและตัวแปรสังเกตได้ที่ศึกษาในงานวิจัย

ในการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรที่ใช้ในการศึกษาวิจัย ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของตัวแปรแฝง และตัวแปรสังเกตได้ของโมเดลปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิต่อ

ความเครียดของบุคลากรสาธารณสุขที่ปฏิบัติงานในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ เพื่อใช้สร้างเมทริกซ์สหสัมพันธ์แบบ เพียร์สัน (Pearson's product moment correlation) ในการวิเคราะห์ปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อความเครียดของบุคลากรสาธารณสุขที่ปฏิบัติงานในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ผลการวิเคราะห์สามารถจำแนกได้ดังต่อไปนี้

1.3.1 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรแฝงที่ใช้ในการศึกษาวิจัย

ตารางที่ 13 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของตัวแปรแฝงที่ใช้ในการศึกษาวิจัย

| ตัวแปรแฝง | ความเครียด | การเห็นคุณค่าในตนเอง | การสนับสนุนทางสังคม | การมองโลกในแง่ดี | การเผชิญปัญหา |
|----------------------|------------|----------------------|---------------------|------------------|---------------|
| ความเครียด | 1 | | | | |
| การเห็นคุณค่าในตนเอง | -.115* | 1 | | | |
| การสนับสนุนทางสังคม | -.346** | .307** | 1 | | |
| การมองโลกในแง่ดี | -.156** | .400** | .318** | 1 | |
| การเผชิญปัญหา | .028 | .347** | .284** | .485** | 1 |
| M | 2.70 | 3.68 | 3.65 | 3.73 | 3.40 |
| S.D. | .68 | .46 | .60 | .53 | .36 |

หมายเหตุ ** $p < .01$, * $p < .05$

จากตารางที่ 13 การตรวจสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรแฝงที่ใช้ในการศึกษาวิจัย มีจำนวน 5 ตัวแปรแฝง มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรทั้งหมด 10 คู่ มีค่าแตกต่างจากศูนย์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 จำนวน 9 คู่ โดยมีค่าความสัมพันธ์ในทิศทางบวก 6 คู่ มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ตั้งแต่ .284 ถึง .485 และมีจำนวน 3 คู่ ที่มีค่าความสัมพันธ์ในทิศทางลบอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และ .05 ตามลำดับ ซึ่งตัวแปรแฝงที่มีค่าความสัมพันธ์ในทิศทางลบอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 มีจำนวน 2 คู่ ได้แก่ ความเครียดในการปฏิบัติงานกับการมองโลกในแง่ดี และการสนับสนุนทางสังคม มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ เท่ากับ -.156 และ -.346 ตามลำดับ ส่วนตัวแปรแฝงที่มีค่าความสัมพันธ์ในทิศทางลบอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มีจำนวน 1 คู่ ได้แก่ ความเครียดในการปฏิบัติงานกับการเห็นคุณค่าในตนเอง มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ เท่ากับ -.115

1.3.2 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรสังเกตที่ใช้ในการศึกษาวิจัย

ตารางที่ 14 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของตัวแปรสังเกตได้ที่ใช้ในการศึกษาวิจัย

| ตัวแปร | Pro_Fo | Pro_So | Pro_Es | SJop_D | SSuc | SRelat | SPoli_O | Opt_Pem | Opt_Pev | Opt_Pes | Sup_E | Sup_I | Sup_Re | Self_I | Self_A | Self_P | Self_MI |
|---|---------|---------|---------|--------|---------|---------|---------|---------|---------|---------|--------|--------|--------|--------|--------|--------|---------|
| Pro_Fo | 1 | | | | | | | | | | | | | | | | |
| Pro_So | .758** | 1 | | | | | | | | | | | | | | | |
| Pro_Es | -.164** | -.185** | 1 | | | | | | | | | | | | | | |
| SJop_D | -.055 | -.100* | .229** | 1 | | | | | | | | | | | | | |
| SSuc | -.143** | -.164** | .318** | .510** | 1 | | | | | | | | | | | | |
| SRelat | -.260** | -.235** | .369** | .386** | .553** | 1 | | | | | | | | | | | |
| SPoli_O | -.203** | -.209** | .264** | .413** | .547** | .797** | 1 | | | | | | | | | | |
| Opt_Pem | .186** | .134** | .085 | .095* | .027 | .025 | .033 | 1 | | | | | | | | | |
| Opt_Pev | -.553** | .387** | -.161** | .014 | -.170** | -.229** | -.169** | .396** | 1 | | | | | | | | |
| Opt_Pes | .689** | .515** | -.179** | .038 | -.134** | -.278** | -.225** | .221** | .628** | 1 | | | | | | | |
| Sup_E | .426** | .396** | -.214** | -.097* | -.304** | -.369** | -.333** | .035 | .282** | .396** | 1 | | | | | | |
| Sup_I | .374** | .354** | -.178** | -.077 | -.247** | -.284** | -.280** | .053 | .238** | .306** | .718** | 1 | | | | | |
| Sup_Re | .384** | .398** | -.139** | -.087 | -.211** | -.326** | -.318** | .056 | .223** | .317** | .673** | .771** | 1 | | | | |
| Self_I | .257** | .310** | -.041 | .056 | -.081 | -.108* | -.117** | .073 | .104* | .269** | .289** | .290** | .279** | 1 | | | |
| Self_A | .458** | .359** | -.089 | .013 | -.042 | -.051 | -.023 | .065 | .257** | .493** | .183** | .177** | .145** | .538** | 1 | | |
| Self_P | .301** | .259** | -.091* | .047 | -.063 | -.068 | -.026 | .054 | .135** | .354** | .254** | .195** | .182** | .546** | .525** | 1 | |
| Self_MI | .517** | .389** | -.275** | -.083 | -.186** | -.265** | -.140** | .087 | .382** | .534** | .245** | .172** | .172** | .232** | .540** | .449** | 1 |
| M | 3.75 | 3.80 | 2.73 | 3.20 | 2.85 | 2.32 | 2.52 | 3.38 | 3.89 | 3.85 | 3.75 | 3.60 | 3.61 | 3.54 | 3.68 | 3.54 | 4.17 |
| S.D. | .50 | .59 | .65 | .67 | .86 | .90 | .93 | .76 | .74 | .60 | .63 | .68 | .68 | .56 | .54 | .59 | .73 |
| KMO = .822 Bartlett's Test of Sphericity = 4104.709 df = 136 p = .000 | | | | | | | | | | | | | | | | | |

หมายเหตุ **p< .01, *p< .05

Pro_Fo = มุ่งจัดการกับปัญหา, Pro_So = แสวงหาการสนับสนุนทางสังคม, Pro_Es = การหลีกเลี่ยง

SJop_D = ลักษณะงาน, SSuc = ความสำเร็จและความก้าวหน้าในอาชีพ, SRelat = ความสัมพันธ์, SPoli_O = โครงสร้างนโยบายและบรรยากาศในองค์กร

Opt_Pem = การทรงหนถาวร, Opt_Pev = การแผ่ขยายความรู้สึก, Opt_Pes = การเกี่ยวข้องกับตนเอง

Sup_E = อาหารมณ, Sup_I = ข้อมูลข่าวสาร, Sup_Re = ทรัพยากร

Self_I = การมีคุณธรรม, Self_A = การมีอำนาจ, Self_P = การมีความสำคัญ, Self_MI = การมีความสามารถ

จากตารางที่ 14 การวิเคราะห์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรสังเกตได้ในโมเดลการวิจัยเป็นการวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรสังเกตได้จำนวน 17 ตัวแปร โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สันได้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ทั้งหมด 136 คู่ มีค่าแตกต่างจากศูนย์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 จำนวน 101 คู่ โดยมีค่าความสัมพันธ์ในทิศทางบวก 67 คู่ มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ตั้งแต่ .134 ถึง .797 และมีจำนวน 34 คู่ ที่มีค่าความสัมพันธ์ในทิศทางลบ โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ตั้งแต่ -.117 ถึง -.553 และมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ที่มีค่าความแตกต่างจากศูนย์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 6 คู่ โดยมีค่าความสัมพันธ์ในทิศทางบวกจำนวน 2 คู่ ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ตั้งแต่ .95 ถึง .104 และมีจำนวน 4 คู่ ที่มีค่าความสัมพันธ์ในทิศทางลบ โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ตั้งแต่ -.091 ถึง -.108 และมีจำนวน 29 คู่ มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ที่มีค่าความแตกต่างจากศูนย์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ประกอบด้วยค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ที่มีความสัมพันธ์ทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จำนวน 16 คู่ มีค่าความสัมพันธ์ตั้งแต่ .013 ถึง .085 และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ที่มีความสัมพันธ์ทางลบอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จำนวน 13 คู่ มีค่าความสัมพันธ์ตั้งแต่ -.023 ถึง -.087

เมื่อพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรแฝง พบว่า ตัวแปรแฝงความเครียดในการปฏิบัติงาน ทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ ด้านลักษณะงาน ด้านความสำเร็จและความก้าวหน้าในอาชีพ ด้านสัมพันธภาพ และด้านโครงสร้างนโยบายและบรรยากาศในองค์กร มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อยู่ในช่วง .386 ถึง .797 ซึ่งมีคู่ตัวแปรสังเกตได้ที่มีความสัมพันธ์สูงสุด คือ ด้านสัมพันธภาพและด้านโครงสร้างนโยบายและบรรยากาศในองค์กร มีขนาดความสัมพันธ์เท่ากับ ($r = .795, p < .01$)

ตัวแปรแฝงของการเผชิญปัญหา ทั้ง 3 ด้าน ได้แก่ ด้านมุ่งจัดการกับปัญหา ด้านการสนับสนุนทางสังคม และด้านการหลีกเลี่ยง มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อยู่ในช่วง -.164 ถึง .758 ซึ่งมีคู่ตัวแปรสังเกตได้ที่มีความสัมพันธ์สูงสุด คือ ด้านมุ่งจัดการกับปัญหา และด้านการสนับสนุนทางสังคม มีขนาดความสัมพันธ์เท่ากับ ($r = .758, p < .01$)

ตัวแปรแฝงของการมองโลกในแง่ดี ทั้ง 3 ด้าน ได้แก่ ด้านความคงทนถาวร ด้านแผ่ขยายความรู้สึก และด้านการเกี่ยวข้องกับตนเอง มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อยู่ในช่วง .221 ถึง .628 ซึ่งมีคู่ตัวแปรสังเกตได้ที่มีความสัมพันธ์สูงสุด คือ การแผ่ขยายความรู้สึก และด้านการเกี่ยวข้องกับตนเอง มีขนาดความสัมพันธ์เท่ากับ ($r = .628, p < .01$)

ตัวแปรแฝงของการเห็นคุณค่าในตนเอง ทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ ด้านความสำคัญ ด้านความสามารถ ด้านอำนาจ และด้านคุณธรรม มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และมีค่าสัมประสิทธิ์

สหสัมพันธ์อยู่ในช่วง .232 ถึง .546 ซึ่งมีคู่ตัวแปรสังเกตได้ที่มีความสัมพันธ์สูงสุด คือ ด้านความสำคัญ และด้านอำนาจ มีขนาดความสัมพันธ์เท่ากับ ($r = .546, p < .01$)

ตัวแปรแฝงของการสนับสนุนทางสังคม ทั้ง 3 ด้าน ได้แก่ ด้านอารมณ์ สังคม ด้านข้อมูลข่าวสาร และด้านทรัพยากร มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อยู่ในช่วง .673 ถึง .771 ซึ่งมีคู่ตัวแปรสังเกตได้ที่มีความสัมพันธ์สูงสุด คือ ด้านข้อมูลข่าวสาร และด้านทรัพยากรมีขนาดความสัมพันธ์เท่ากับ ($r = .771, p < .01$)

เมื่อพิจารณาผลการทดสอบค่าสถิติ Bartlett's Test of Sphericity ซึ่งเป็นค่าสถิติทดสอบสมมติฐานว่าเมทริกซ์สหสัมพันธ์นั้นเป็นเมทริกซ์เอกลักษณ์ (Identity Matrix) หรือไม่ พบว่า มีค่าเท่ากับ 4104.709 ($p < .01$) แสดงให้เห็นว่า เมทริกซ์สหสัมพันธ์มีความแตกต่างจากเมทริกซ์เอกลักษณ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สอดคล้องกับผลการวิเคราะห์ค่าดัชนี Kaiser – Meyer - Olkin (KMO) ซึ่งมีค่าเข้าใกล้ 1 (.822) แสดงว่า ข้อมูลอยู่ในระดับดีมาก (Hair et al., 2006 : 114 – 115 อ้างถึงใน สุขมาส อังศุโชติ, สมถวิล วิจิตรวรรณ, และรัชนิกุล ภิญโญภาณุวัฒน์, 2557) ซึ่งแสดงให้เห็นว่า ตัวแปรต่างๆ อย่างน้อย 1 คู่ขึ้นไป ที่มีความสัมพันธ์กันและเหมาะสมที่จะนำไปใช้ในการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน และตรวจสอบความสอดคล้องของโมเดลได้

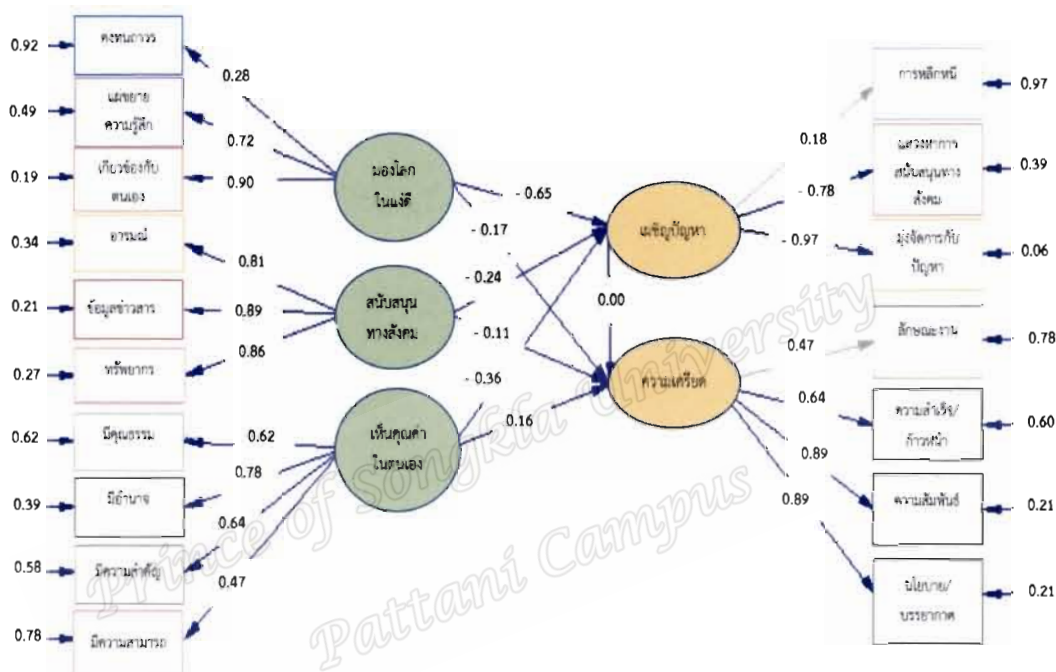
ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์เพื่อตรวจสอบสมมติฐานและตรวจสอบความสอดคล้องของโมเดลตามสมมติฐานกับข้อมูลเชิงประจักษ์

ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลในโมเดลสมมติฐาน ตามกรอบแนวคิดและสมมติฐานในการวิจัย แล้วได้พิจารณาผลการวิเคราะห์จากค่าดัชนีความสอดคล้องของโมเดลอื่น ได้แก่ ค่าไค – สแควร์ ค่าดัชนีวัดระดับความสอดคล้อง ค่าดัชนีความคลาดเคลื่อนในการประมาณค่าพารามิเตอร์ว่าเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดหรือไม่ หากพบว่าโมเดลสมมติฐานการวิจัยดังกล่าวไม่สอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ จะทำการปรับโมเดล (Model modification) ซึ่งในการปรับโมเดลนั้นผู้วิจัยจะต้องอาศัยพื้นฐานทางทฤษฎีที่ได้ศึกษาจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องตลอดจนคำแนะนำจากโปรแกรมในการตัดสินใจให้พารามิเตอร์บางตัวเป็นอิสระ โดยพิจารณาจากดัชนีการปรับโมเดลที่มีค่าสูงสุดและประมาณค่าการปรับพารามิเตอร์ (Expected Parameter Change) จากผลการวิเคราะห์มาเป็นองค์ประกอบในการปรับโมเดล

2.1 ผลการวิเคราะห์ปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อความเครียดของบุคลากรสาธารณสุขที่ปฏิบัติงานในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้

ในส่วนนี้ผู้วิจัยได้วิเคราะห์เพื่อตรวจสอบความสอดคล้องของโมเดลตามสมมติฐานการวิจัยกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ผลการวิเคราะห์ดังภาพประกอบที่ 11

ภาพประกอบที่ 11 ผลการวิเคราะห์ของโมเดลตามสมมติฐานปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อความเครียดของบุคลากรสาธารณสุขที่ปฏิบัติงานในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้



Chi - Square = 572.42, df = 109, P-value = 0.00000, RMSEA = 0.094

จากภาพประกอบที่ 11 เป็นภาพโมเดลที่แสดงปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อความเครียดของบุคลากรสาธารณสุขที่ปฏิบัติงานในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ตามโมเดลสมมติฐานการวิจัย จากผลการวิเคราะห์ค่าสถิติข้างต้นผู้วิจัยได้ตรวจสอบความสอดคล้องของโมเดลสมมติฐานการวิจัย ผลที่ได้จากการวิเคราะห์ปรากฏดังตารางที่ 15

ตารางที่ 15 ผลการวิเคราะห์ความสอดคล้องของโมเดลตามสมมติฐานกับข้อมูลเชิงประจักษ์

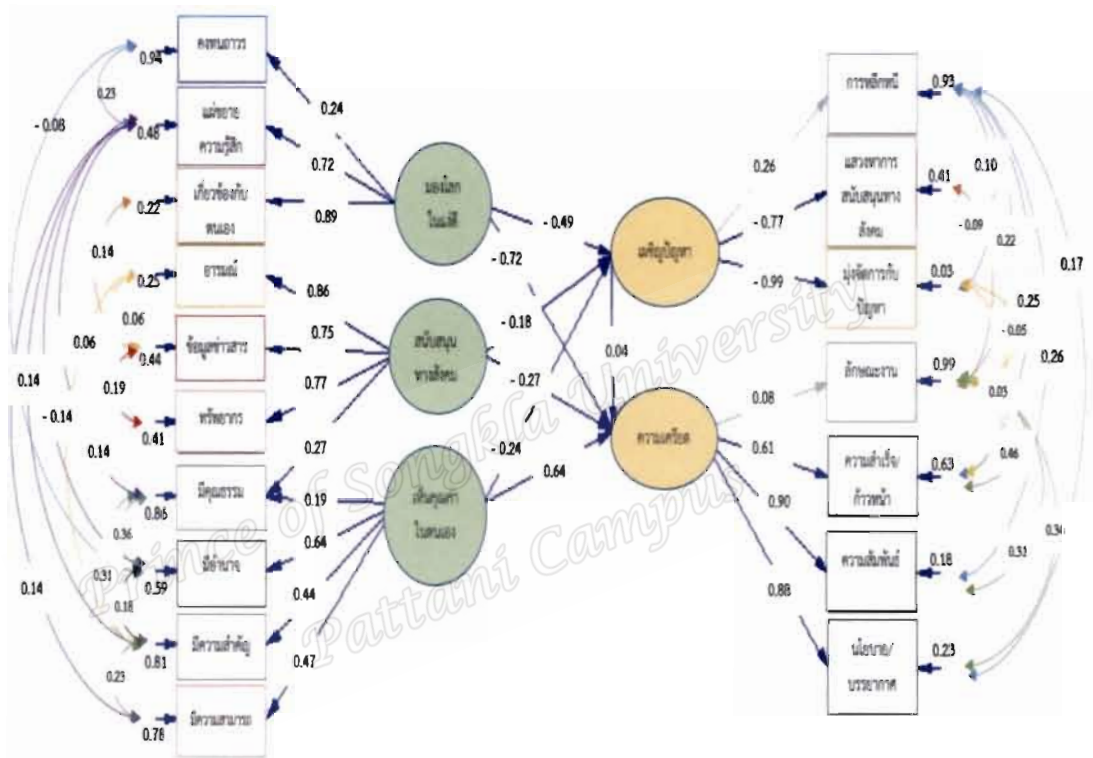
| ค่าดัชนี | เกณฑ์ | ค่าสถิติ | ผลการพิจารณา |
|-------------------|--------|----------------------|--------------|
| Chi – square / df | < 2 | 572.42 / 109 = 5.251 | ไม่ผ่านเกณฑ์ |
| P – value | > 0.05 | 0.000 | ไม่ผ่านเกณฑ์ |
| RMSEA | < 0.05 | 0.094 | ไม่ผ่านเกณฑ์ |
| RMR | < 0.05 | 2.10 | ไม่ผ่านเกณฑ์ |
| GFI | ≥ 0.95 | 0.88 | ไม่ผ่านเกณฑ์ |
| AGFI | ≥ 0.95 | 0.83 | ไม่ผ่านเกณฑ์ |

ที่มา (เกณฑ์การพิจารณา) : สุภมาศ อังศุโชติ, สมถวิล วิจิตรวรรณ และ รัชนิกุล ภิญโญภาณุวัฒน์.
(2557 : 29)

จากตารางที่ 15 พบว่า โมเดลสมมติฐานการวิจัยไม่สอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ซึ่งผู้วิจัยได้พิจารณาจากค่าไค – สแควร์ เท่ากับ 572.42 องศาอิสระ (Degree of Freedom) เท่ากับ 109 ระดับความน่าจะเป็น (p) เท่ากับ 0.000 ซึ่งมีค่าน้อยกว่า .01 ค่าดัชนีความคลาดเคลื่อนในการประมาณค่าพารามิเตอร์ (RMSEA) เท่ากับ 0.094 ค่ามาตรฐานดัชนีรากของค่าเฉลี่ยกำลังสองของส่วนที่เหลือ (RMR) เท่ากับ 2.10 ซึ่งทั้งสองค่าดังกล่าวมีค่ามากกว่าเกณฑ์ที่กำหนด ส่วนค่าดัชนีวัดระดับความสอดคล้อง (GFI) เท่ากับ 0.88 และค่าดัชนีวัดระดับความสอดคล้องที่ปรับแก้แล้ว (AGFI) มีค่าเท่ากับ 0.83 มีค่าน้อยกว่าเกณฑ์ที่กำหนดจากค่าดัชนีความสอดคล้องของโมเดล ดังนั้น ผู้วิจัยจึงได้ปรับโมเดล ซึ่งการปรับนั้นผู้วิจัยอาศัยพื้นฐานทางทฤษฎีที่ได้ศึกษาจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนคำแนะนำจากโปรแกรมในการตัดสินใจให้ค่าพารามิเตอร์บางตัวเป็นอิสระ ตลอดจนพิจารณาจากดัชนีการปรับโมเดลที่มีค่าสูงสุดและค่าประมาณการปรับพารามิเตอร์ โดยการเพิ่มเส้นอิทธิพล ครั้งละ 1 เส้น จำนวน 32 ครั้ง หรือจำนวน 32 เส้น ซึ่งแสดงอยู่ในรูปเมทริกซ์ความแปรปรวน – ความแปรปรวนร่วมระหว่างความคลาดเคลื่อนของตัวแปรสังเกตได้ภายนอก (TD) จำนวน 14 เส้น เมทริกซ์ความแปรปรวน – ความแปรปรวนร่วมระหว่างความคลาดเคลื่อนของตัวแปรสังเกตได้ภายใน (TE) จำนวน 11 เส้น เมทริกซ์ความแปรปรวน – ความแปรปรวนร่วมระหว่างความคลาดเคลื่อนของตัวแปรสังเกตได้ภายนอก กับเมทริกซ์ความแปรปรวน – ความแปรปรวนร่วมระหว่างความคลาดเคลื่อนของตัวแปรสังเกตได้ภายใน (TH) จำนวน 7 เส้น และเมทริกซ์สัมประสิทธิ์ถดถอยของตัวแปรสังเกตได้บนตัวแปรแฝงภายนอก จำนวน 1 เส้น ทำให้ได้โมเดลใหม่ที่มีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ดังตารางที่ 16

2.2 ผลการวิเคราะห์การปรับโมเดลปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อความเครียดของบุคลากรสาธารณสุขที่ปฏิบัติงานในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้

ภาพประกอบที่ 12 ผลการวิเคราะห์การปรับโมเดลปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อความเครียดของบุคลากรสาธารณสุขที่ปฏิบัติงานในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้



Chi - Square = 92.85, df = 77, P-value = 0.10534, RMSEA = 0.021

จากภาพประกอบที่ 12 ผลการวิเคราะห์การปรับโมเดลปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อความเครียดของบุคลากรสาธารณสุขที่ปฏิบัติงานในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ (เป็นโมเดลที่ปรับครั้งสุดท้าย) ผู้วิจัยได้ตรวจสอบความสอดคล้องของโมเดลสมมติฐานการวิจัย ผลที่ได้จากการวิเคราะห์ปรากฏดังตารางที่ 16

ตารางที่ 16 ผลการวิเคราะห์ความสอดคล้องของโมเดลตามสมมติฐานของผู้วิจัย
(ผลการปรับปรุงโมเดลสุดท้าย)

| ค่าดัชนี | เกณฑ์ | ค่าสถิติ | ผลการพิจารณา |
|-------------------|--------|--------------------|--------------|
| Chi - square / df | < 2.00 | 92.85 / 77 = 1.205 | ผ่านเกณฑ์ |
| P - value | > 0.05 | 0.105 | ผ่านเกณฑ์ |
| RMSEA | < 0.05 | 0.021 | ผ่านเกณฑ์ |
| RMR | < 0.05 | 0.035 | ผ่านเกณฑ์ |
| GFI | ≥ 0.95 | 0.98 | ผ่านเกณฑ์ |
| AGFI | ≥ 0.95 | 0.96 | ผ่านเกณฑ์ |

ที่มา (เกณฑ์การพิจารณา) : คู่มือมาตรฐานองค์การ, สมถวิล, วิจิตรวรรณา และ รัชฎีกุล ภิญโญภาณุวัฒน์.

(2557 : 29)

จากตารางที่ 16 พบว่า การปรับปรุงโมเดลครั้งสุดท้ายในโมเดลมีความสอดคล้องกับผู้วิจัย
ประจักษ์โดยพิจารณาจากค่าไค - สแควร์ (Chi - Square Statistic) เท่ากับ 92.85 ค่าองศาอิสระ
(Degree of Freedom) เท่ากับ 77 ระดับความน่าจะเป็น (p) เท่ากับ 0.105 ซึ่งมีค่ามากกว่า 0.05
แสดงว่า ค่าไค - สแควร์แตกต่างจากค่าไค - สแควร์ที่คาดหวังไม่มากนักซึ่งนำไปสู่การกำหนด
ค่าดัชนีความสอดคล้องในการประเมินค่าพารามิเตอร์ (RMSEA) ค่ามาตรฐานข้อผิดพลาดของความ
ค่าสังเกตของจำนวนข้อผิดพลาด (RMR) ค่าดัชนีวัดระดับความสอดคล้อง (GFI) และค่าดัชนีวัดระดับความ
สอดคล้องที่ปรับปรุงแล้ว (AGFI) มีค่าเท่ากับ 0.021, 0.035, 0.98 และ 0.96 ตามลำดับ ซึ่งเป็นไปตาม
เกณฑ์ที่กำหนด แสดงให้เห็นว่า โมเดลตามสมมติฐานมีความสอดคล้องกับผู้วิจัย

ผู้วิจัยได้ปรับปรุงโมเดลโดยนำค่าสังเกตของค่าสัมประสิทธิ์ของผู้วิจัยที่วิเคราะห์หาความสัมพันธ์ทาง
(DE) อธิพหุคูณ (IE) และอิมพัลชัน (TE) ของตัวแปรที่ส่งผลต่อความสอดคล้องของบุคคลากร
การวิจัยที่ปรับปรุงโมเดลตามสมมติฐานของผู้วิจัยที่ปรับปรุงแล้ว

2.3 ผลการวิเคราะห์ความตรงเชิงโครงสร้างของตัวแปรแฝงโดยอิงจากค่าสังเกตที่สัมพันธ์กับ
ต่อความสอดคล้องของบุคคลากรการวิจัยที่ปรับปรุงโมเดลตามสมมติฐานของผู้วิจัยที่ปรับปรุงแล้ว

ค่าสังเกตของความสัมพันธ์ของผู้วิจัยที่ปรับปรุงโมเดลตามสมมติฐานของผู้วิจัยที่ปรับปรุงแล้ว

ตารางที่ 17 เมทริกซ์น้ำหนักองค์ประกอบค่าความตรงเชิงโครงสร้างของโมเดลปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อความเครียดของบุคคลากรสาธารณสุขในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้

| ตัวแปร | เมทริกซ์น้ำหนักองค์ประกอบ | | | | R ² |
|--|---------------------------|-------|------|---------|----------------|
| | b | B | SE | t | |
| การเผชิญปัญหา (PROP) | | | | | |
| การหลีกเลี่ยง (Pro_Es) | 0.17 | 0.26 | - | - | 0.07 |
| แสวงหาการสนับสนุนทางสังคม (Pro_So) | -0.46 | -0.77 | 0.09 | -5.06 | 0.59 |
| มุ่งจัดการกับปัญหา (Pro_Fo) | -0.50 | -0.99 | 0.10 | -5.09 | 0.97 |
| ความเครียดในการปฏิบัติงาน (STRE) | | | | | |
| ลักษณะงาน (Sjop_D) | 0.05 | 0.08 | - | - | 0.01 |
| ความสำเร็จและความก้าวหน้าในอาชีพ (SSuc) | 0.52 | 0.61 | 0.66 | 0.79* | 0.37 |
| ความสัมพันธ์ (SRelat) | 0.81 | 0.90 | 1.03 | 0.78* | 0.82 |
| โครงสร้างนโยบายและบรรยากาศในองค์กร (SPoli_O) | 0.82 | 0.88 | 1.04 | 0.78* | 0.77 |
| การมองโลกในแง่ดี (OPTG) | | | | | |
| การคงทนถาวร (Opt_Pem) | 0.18 | 0.24 | 0.04 | 4.89** | 0.06 |
| การแผ่ขยายความรู้สึก (Opt_Pev) | 5.55 | 0.72 | 0.32 | 17.23** | 0.52 |
| การเกี่ยวข้องกับตนเอง (Opt_Pes) | 0.53 | 0.89 | 0.02 | 22.38** | 0.78 |
| การสนับสนุนทางสังคม (SUPP) | | | | | |
| อารมณ์ (Sup_E) | 0.54 | 0.86 | 0.03 | 19.72** | 0.75 |
| ข้อมูลข่าวสาร (Sup_I) | 0.51 | 0.75 | 0.03 | 14.89** | 0.56 |
| ทรัพยากร (Sup_Re) | 0.52 | 0.77 | 0.03 | 17.40** | 0.59 |
| การเห็นคุณค่าในตนเอง (SEIF) | | | | | |
| การมีคุณธรรม (Self_I) | 0.11 | 0.19 | 0.03 | 3.38** | 0.14 |
| การมีอำนาจ (Self_A) | 0.35 | 0.64 | 0.03 | 11.62** | 0.41 |
| การมีความสำคัญ (Self_P) | 3.10 | 0.44 | 0.39 | 7.98** | 0.19 |
| การมีความสามารถ (Self_MI) | 5.64 | 0.47 | 0.61 | 9.31** | 0.22 |

หมายเหตุ ** p < .01, * p < .05

จากตารางที่ 17 ผลการวิเคราะห์ความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ พบว่า ค่าน้ำหนักองค์ประกอบของตัวแปรสังเกตได้ส่วนใหญ่มีค่าเป็นบวกทั้งหมดมีขนาดตั้งแต่ 0.11 ถึง 5.64 ซึ่งส่วนใหญ่จะแตกต่างจากศูนย์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณาค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐาน (B) เป็นรายด้าน พบว่า

ด้านการเผชิญปัญหา ตัวแปรที่มีน้ำหนักความสำคัญมากที่สุด คือ การหลีกเลี่ยง มีน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐาน เท่ากับ 0.26 โดยมีความแปรผันร่วมกันกับด้านการเผชิญปัญหา ร้อยละ 0.07 ส่วนมุ่งจัดการกับปัญหา และการแสวงหาการสนับสนุนทางสังคม มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐาน ติดลบ เท่ากับ - 0.99 และ 0.77 ตามลำดับ และมีความแปรผันร่วมกันกับด้านการเผชิญปัญหา ร้อยละ 0.97 และ 0.59 ตามลำดับ

ด้านความเครียดในการปฏิบัติงาน ตัวแปรที่มีน้ำหนักความสำคัญมากที่สุด คือ ความสัมพันธ์ มีน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐาน เท่ากับ 0.90 โดยมีความแปรผันร่วมกันกับด้านความเครียดในการปฏิบัติงาน ร้อยละ 0.82 รองลงมาโครงสร้างนโยบายและบรรยากาศในองค์กร และความสำเร็จและความก้าวหน้าในอาชีพ มีน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐาน เท่ากับ 0.88 และ 0.61 ตามลำดับ มีความแปรผันร่วมกันกับด้านความเครียดในการปฏิบัติงาน ร้อยละ 0.77 และ 0.37 ตามลำดับ ส่วนลักษณะงาน มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานน้อยที่สุด เท่ากับ 0.08 และมีความแปรผันร่วมกันกับด้านความเครียดในการปฏิบัติงาน ร้อยละ 0.01

ด้านการมองโลกในแง่ดี ตัวแปรที่มีน้ำหนักความสำคัญมากที่สุด คือ การเกี่ยวข้องกับตนเอง มีน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐาน เท่ากับ 0.89 โดยมีความแปรผันร่วมกันกับด้านการมองโลกในแง่ดี ร้อยละ 0.78 รองลงมาการแผ่ขยายความรู้สึก มีน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐาน เท่ากับ 0.72 มีความแปรผันร่วมกันกับด้านการมองโลกในแง่ดี ร้อยละ 0.52 และการคงทนถาวร น้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐาน เท่ากับ 0.24 มีความแปรผันร่วมกันกับด้านการมองโลกในแง่ดี ร้อยละ 0.06

ด้านการสนับสนุนทางสังคม ตัวแปรที่มีน้ำหนักความสำคัญมากที่สุด คือ อารมณ์ มีน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐาน เท่ากับ 0.86 โดยมีความแปรผันร่วมกันกับด้านการสนับสนุนทางสังคม ร้อยละ 0.75 รองลงมาทรัพยากร และข้อมูลข่าวสาร มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานใกล้เคียง เท่ากับ 0.77 และ 0.75 ตามลำดับ และมีความแปรผันร่วมกันกับด้านการสนับสนุนทางสังคม ใกล้เคียงเช่นกัน ร้อยละ 0.59 และ 0.56 ตามลำดับ

ด้านการเห็นคุณค่าในตนเอง ตัวแปรที่มีน้ำหนักความสำคัญมากที่สุด คือ การมีอำนาจ มีน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐาน เท่ากับ 0.64 โดยมีความแปรผันร่วมกันกับด้านการเห็นคุณค่าในตนเอง ร้อยละ 0.41 รองลงมาการมีความสามารถ และการมีความสำคัญ มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานใกล้เคียง

เท่ากับ 0.47 กับ 0.46 ตามลำดับ และมีความแปรผันร่วมกันกับด้านการเห็นคุณค่าในตนเอง ร้อยละ 0.22 และ 0.19 ตามลำดับ ส่วนการมีคุณธรรม มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานน้อยที่สุด เท่ากับ 0.19 และมีความแปรผันร่วมกันกับด้านการเห็นคุณค่าในตนเอง ร้อยละ 0.14

2.4 ผลการวิเคราะห์ขนาดของอิทธิพลของโมเดลปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อความเครียดของบุคลากรสาธารณสุขที่ปฏิบัติงานในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้

ผลการวิเคราะห์ขนาดของอิทธิพล ซึ่งเป็นการแสดงผลการวิเคราะห์อิทธิพลทางตรง อิทธิพลทางอ้อม และอิทธิพลรวมของการศึกษาโมเดลปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อความเครียดของบุคลากรสาธารณสุขที่ปฏิบัติงานในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ดังตารางที่ 18

ตารางที่ 18 ผลการวิเคราะห์อิทธิพลของตัวแปรในโมเดลปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อความเครียดของบุคลากรสาธารณสุขที่ปฏิบัติงานในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้

| | ตัวแปรสาเหตุ | | | | | |
|-----------------------------|----------------------|----|--------|-------------------|--------|--------|
| | การเผชิญปัญหา (PROP) | | | ความเครียด (STRE) | | |
| | DE | IE | TE | DE | IE | TE |
| การมองโลกในแง่ดี (OPTG) | - 0.49 | - | - 0.49 | - 0.72 | - 0.02 | - 0.74 |
| | 0.21 | | 0.21 | 1.03 | 0.06 | 1.05 |
| | - 2.34 | | - 2.34 | - 0.70 | - 0.33 | - 0.71 |
| การสนับสนุนทางสังคม (SUPP) | - 0.18 | - | - 0.18 | - 0.27 | - 0.01 | - 0.28 |
| | 0.06 | | 0.06 | 0.37 | 0.02 | 0.38 |
| | - 2.96 | | - 2.96 | - 0.74 | - 0.30 | - 0.74 |
| การเห็นคุณค่าในตนเอง (SELF) | - 0.24 | - | - 0.24 | 0.64 ** | - 0.01 | 0.63** |
| | 0.19 | | 0.19 | 0.92 | 0.03 | 0.90 |
| t | - 1.28 | | - 1.28 | 0.70 | - 0.27 | 0.70 |

ค่าสถิติ

Chi – Square goodness of fit = 92.85 df = 77 p = 0.105 $\chi^2 / df = 1.205$

RMSEM = 0.021 RMR = 0.21 GFI = 0.98 AGFI = 0.96

ตารางที่ 18 ผลการวิเคราะห์อิทธิพลของตัวแปรในโมเดลปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อความเครียดของบุคลากรสาธารณสุขที่ปฏิบัติงานในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ (ต่อ)

| | | | | | | |
|--|-----------------------------|--------------------------|--------------------------------|-----------------------------------|------------------------------------|--------|
| Chi – Square goodness of fit = 92.85 df = 77 p = 0.105 $\chi^2 / df = 1.205$ | | | | | | |
| RMSEM = 0.021 RMR = 0.21 GFI = 0.98 AGFI = 0.96 | | | | | | |
| ตัวแปร | Opt_Pem | Opt_Pev | Opt_Pes | Sup_E | Sup_I | Sup_Re |
| ความเที่ยง | 0.06 | 0.52 | 0.78 | 0.75 | 0.56 | 0.59 |
| ตัวแปร | Self_I | Self_A | Self_P | Self_MI | Pro_Es | Pro_So |
| ความเที่ยง | 0.14 | 0.41 | 0.19 | 0.22 | 0.07 | 0.59 |
| ตัวแปร | Pro_Fo | SJop_D | SSuc | SRelat | SPoli_O | |
| ความเที่ยง | 0.97 | 0.01 | 0.37 | 0.82 | 0.77 | |
| สมการโครงสร้างขอตัวแปร | | | การเผชิญปัญหา (PROP) | | ความเครียด (STRE) | |
| (R – SQUIRE) | | | 0.65 | | 0.30 | |
| เมทริกซ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร | | | | | | |
| ตัวแปรแฝง | การเผชิญ ปัญหา (PROP) | ความ เครียด (STRE) | การมองโลก ในแง่ดี (OPTG) | การสนับสนุน ทางสังคม (SUPP) | การเห็นคุณค่า ในตนเอง (SELF) | |
| การเผชิญปัญหา (PROP) | 1.00 | | | | | |
| ความเครียด (STRE) | 0.28 | 1.00 | | | | |
| การมองโลกในแง่ดี (OPTG) | - 0.79 | - 0.34 | 1.00 | | | |
| การสนับสนุน ทางสังคม (SUPP) | - 0.51 | - 0.43 | 0.50 | 1.00 | | |
| การเห็นคุณค่า ในตนเอง (SELF) | - 0.73 | - 0.11 | 0.87 | 0.35 | 1.00 | |

หมายเหตุ DE = Direct Effect, IE = Indirect Effect, TE = Total Effect, ** p < .01, * p < .05

จากตารางที่ 18 เมื่อวิเคราะห์ค่าความเที่ยงของตัวแปรสังเกตได้ พบว่า ตัวแปรสังเกตได้มีค่าความเที่ยงอยู่ระหว่าง 0.01 – 0.97 โดยตัวแปรที่มีค่าความเที่ยงสูงสุด คือ มุ่งจัดการกับปัญหา มีค่าความเที่ยงเท่ากับ 0.97 รองลงมา คือ ความสัมพันธ์ มีค่าความเที่ยงเท่ากับ 0.82 ส่วนตัวแปรที่มีค่าความเที่ยงต่ำสุด คือ ลักษณะงาน มีค่าความเที่ยงเท่ากับ 0.01 สำหรับค่าสัมประสิทธิ์การพยากรณ์ (R^2) ของสมการโครงสร้างของตัวแปรแฝงภายใน พบว่า มีค่าเท่ากับ 0.30 และ 0.65 แสดงว่า ตัวแปรในโมเดลสามารถอธิบายความแปรปรวนของความเครียดในการปฏิบัติงานของบุคลากรสาธารณสุขสูงสุด ได้ร้อยละ 65

เมื่อพิจารณาค่าอิทธิพลทางตรง ค่าอิทธิพลทางอ้อมและอิทธิพลรวมที่ส่งผลต่อความเครียดของบุคลากรสาธารณสุขที่ปฏิบัติงานในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ พบว่า ตัวแปรการเผชิญปัญหาของบุคลากรสาธารณสุขได้รับอิทธิพลทางตรงและอิทธิพลรวมจากการมองโลกในแง่ดี การเห็นคุณค่าในตนเอง และการสนับสนุนทางสังคม โดยมีขนาดอิทธิพลทางตรงและอิทธิพลรวมเท่ากับ - 0.49, - 0.24 และ - 0.18 ตามลำดับ แต่ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ของอิทธิพลทางตรง อิทธิพลทางอ้อมและอิทธิพลรวมที่มีต่อความเครียดของบุคลากรสาธารณสุข โดยมีขนาดอิทธิพลทางตรงเท่ากับ - 0.72 และ - 0.27 มีขนาดอิทธิพลทางอ้อมเท่ากับ - 0.02 และ - 0.01 และมีขนาดอิทธิพลรวมเท่ากับ - 0.74 และ - 0.28 ตามลำดับ แต่ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยที่ค่าความสัมพันธ์ของอิทธิพลทางตรง อิทธิพลทางอ้อม และอิทธิพลรวมที่มีต่อความเครียดในการปฏิบัติงานของบุคลากรสาธารณสุขระหว่างการเห็นคุณค่าในตนเองของบุคลากรสาธารณสุข มีขนาดอิทธิพลทางตรง อิทธิพลทางอ้อม และอิทธิพลรวมเท่ากับ 0.64 - 0.01 และ 0.63 ตามลำดับ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

เมื่อพิจารณาเมทริกซ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรแฝง พบว่า ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรแฝงมีค่าตั้งแต่ - 0.11 – 0.87 โดยมีตัวแปรบางคู่ที่เป็นความสัมพันธ์แบบมีทิศทางเดียวกัน คือ มีความสัมพันธ์เป็นบวก ซึ่งตัวแปรที่มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์มากที่สุด 0.87 คือ ตัวแปรการเห็นคุณค่าในตนเองและตัวแปรการมองโลกในแง่ดี

จากผลการพัฒนาโมเดลปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อความเครียดของบุคลากรสาธารณสุขที่ปฏิบัติงานในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ พบว่า การเห็นคุณค่าในตนเอง เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อความเครียดในการปฏิบัติงานของบุคลากรสาธารณสุขมากที่สุด

บทที่ 5

อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยในครั้งนี้เป็นการศึกษาวิจัยเชิงความสัมพันธ์ (Correlational Study) โดยเป็นการศึกษาปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อความเครียดของบุคลากรสาธารณสุขที่ปฏิบัติงานในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้

วัตถุประสงค์ (1) เพื่อศึกษาปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อความเครียดของบุคลากรสาธารณสุข (2) เพื่อพัฒนาโมเดลปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อความเครียดของบุคลากรสาธารณสุข และ(3) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความเครียดกับการเผชิญปัญหา การมองโลกในแง่ดี การเห็นคุณค่าในตนเอง และการสนับสนุนทางสังคมของบุคลากรสาธารณสุขที่ปฏิบัติงานในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้

สมมติฐานการวิจัย (1) ปัจจัยที่มีอิทธิพลทางตรงต่อความเครียด ได้แก่ การเผชิญปัญหา การมองโลกในแง่ดี การเห็นคุณค่าในตนเอง และการสนับสนุนทางสังคม (2) การมองโลกในแง่ดี การเห็นคุณค่าในตนเองและการสนับสนุนทางสังคมมีอิทธิพลทางตรงต่อการเผชิญปัญหาของบุคลากรสาธารณสุขที่ปฏิบัติงานในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ (3) ตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กับความเครียด ได้แก่ การเผชิญปัญหา การมองโลกในแง่ดี การเห็นคุณค่าในตนเอง และการสนับสนุนทางสังคม

ประชากรในการศึกษาวิจัย คือ บุคลากรสาธารณสุขที่ปฏิบัติงานในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ที่มีสถานภาพเป็นข้าราชการ พนักงานราชการ และพนักงานกระทรวงสาธารณสุขทุกวิชาชีพ จำนวน 11,222 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ บุคลากรสาธารณสุขที่ปฏิบัติงานในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ จำนวน 487 คน โดยผู้วิจัยได้ใช้หลักเกณฑ์ในการพิจารณาอัตราส่วนระหว่างจำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถามและจำนวนพารามิเตอร์ที่ต้องประมาณค่าควรมีอย่างต่ำ 5 คน ต่อ 1 พารามิเตอร์ สำหรับการวิเคราะห์โมเดลการวัด ส่วนการวิเคราะห์อิทธิพลระหว่างตัวแปรอัตราส่วนระหว่างจำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถามและจำนวนพารามิเตอร์ที่ต้องประมาณค่าควรมีอย่างต่ำ 10 คน ต่อ 1 พารามิเตอร์ (Hair et al., 1998 อ้างอิงจาก บุญโรม สุวรรณพาทู, 2557) โดยใช้วิธีการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นภูมิ โดยแบ่งกลุ่มตัวอย่างออกเป็น 8 หน่วยงานที่กลุ่มตัวอย่างสังกัด ได้แก่ สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดปัตตานี สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดยะลา สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดนราธิวาส โรงพยาบาลปัตตานี โรงพยาบาลยะลา โรงพยาบาลเบตง โรงพยาบาลนราธิวาสราชนครินทร์ และโรงพยาบาลสุโหงโกลก จากนั้นผู้วิจัยได้ใช้การสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบค้ำบังถึงสัดส่วนของประชากร ในแต่ละหน่วยงานที่กลุ่มตัวอย่างสังกัด แล้วทำการสุ่มตัวอย่างอย่างง่าย โดยจะมีการสุ่มด้วยวิธีการอย่างง่าย

หรือความสมัครใจในแต่ละหน่วยงานที่กลุ่มตัวอย่างสังกัดของสำนักงานสาธารณสุขแต่ละจังหวัดทั้ง 3 จังหวัด และโรงพยาบาลทั้ง 5 แห่ง

ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย ตัวแปรแฝงภายใน ได้แก่ ความเครียด ส่วนตัวแปรแฝงภายนอก ได้แก่ การเผชิญปัญหา การมองโลกในแง่ดี การเห็นคุณค่าในตนเอง และการสนับสนุนทางสังคม เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อความเครียดของบุคลากรสาธารณสุขที่ปฏิบัติงานในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ จำนวน 1 ฉบับ ประกอบด้วย 6 ส่วน ได้แก่ ส่วนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคล จำนวน 11 ข้อ ส่วนที่ 2 มาตรการวัดความเครียดในการปฏิบัติงาน จำนวน 24 ข้อ ส่วนที่ 3 มาตรการเผชิญปัญหา จำนวน 66 ข้อ ส่วนที่ 4 มาตรการมองโลกในแง่ดี จำนวน 15 ข้อ ส่วนที่ 5 มาตรการเห็นคุณค่าในตนเอง จำนวน 19 ข้อ และส่วนที่ 6 มาตรการสนับสนุนทางสังคม จำนวน 15 ข้อ รวมข้อคำถามทั้งหมด 150 ข้อ

ผลการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือในด้านความตรงเชิงเนื้อหา ซึ่งผู้วิจัยใช้วิธีการหาค่าความเที่ยงตรงของเครื่องมือแบบ (Item-Objective Congruence : IOC) จากผู้เชี่ยวชาญในสาขาที่เกี่ยวข้อง จำนวน 5 ท่าน พบว่า จำนวนมาตรวัด 139 ข้อ มีค่าความสอดคล้องผ่านเกณฑ์ที่กำหนดทุกข้อ (ค่าดัชนี IOC มากกว่า 0.5) โดยมีค่า IOC เท่ากับ 0.6 – 1.00

ผลการหาค่าความเชื่อมั่นของเนื้อหาของมาตรวัดโดยการนำไปทดลองใช้กับบุคลากรสาธารณสุขที่ปฏิบัติงานในโรงพยาบาลมายอ ที่มีสถานภาพเป็นข้าราชการ พนักงานราชการ พนักงานกระทรวงสาธารณสุข จำนวน 100 คน โดยผู้วิจัยไม่นำมาเป็นกลุ่มตัวอย่างในการเก็บข้อมูลวิจัยภาคสนาม ซึ่งจากการหาค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย พบว่า มาตรวัดทั้งฉบับของแต่ละตัวแปรแฝง มีค่าความเชื่อมั่นระหว่าง .854 – .942 ถือได้ว่าค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือการวิจัยมีความเหมาะสมในการดำเนินการวิจัย

การวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัย แบ่งเป็น 2 ขั้นตอน ดังนี้ ขั้นตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา ประกอบด้วย ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าความเบ้ ค่าความโด่ง คະแนนต่ำสุด และคະแนนสูงสุด ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson's Correlation) ค่า KMO (Kaiser – Mayer – Okin Measure of Sampling Adequacy) และค่า Bartlett's Test of Sphericity โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปในการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ ขั้นตอนที่ 2 การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อตอบวัตถุประสงค์ของการวิจัย ประกอบด้วย การวิเคราะห์ค่าอิทธิพลเชิงสาเหตุ เพื่อศึกษาอิทธิพลระหว่างตัวแปรที่ใช้ในการศึกษาวิจัย และการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันของโมเดลเครื่องมือวัด เพื่อตรวจสอบความตรงเชิงโครงสร้าง ด้วยโปรแกรมลิสเรล (LISREL)

โมเดลปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อความเครียดของบุคลากรสาธารณสุขที่ปฏิบัติงานในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ที่สอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์และสอดคล้องกับสมมติฐานข้อที่ 1 สามารถสรุปผลการวิจัยได้ ดังนี้

ตัวแปรที่ส่งผลทางตรงต่อความเครียดของบุคลากรสาธารณสุขที่ปฏิบัติงานในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ คือ การเผชิญปัญหา การมองโลกในแง่ดี การเห็นคุณค่าในตนเอง และการสนับสนุนทางสังคม

ตัวแปรที่ส่งผลทั้งทางอ้อมต่อความเครียดของบุคลากรสาธารณสุขที่ปฏิบัติงานในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ คือ การมองโลกในแง่ดี การเห็นคุณค่าในตนเอง และการสนับสนุนทางสังคม

ตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กับความเครียดของบุคลากรสาธารณสุขที่ปฏิบัติงานในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ คือ การมองโลกในแง่ดี และการเห็นคุณค่าในตนเอง

อภิปรายผล

จากผลการวิจัยเรื่อง ปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อความเครียดของบุคลากรสาธารณสุขที่ปฏิบัติงานในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ สามารถนำมาอภิปรายผลได้ดังนี้

สมมติฐานที่ 1 ปัจจัยที่มีอิทธิพลทางตรงต่อความเครียด ได้แก่ การเผชิญปัญหา การมองโลกในแง่ดี การเห็นคุณค่าในตนเอง และการสนับสนุนทางสังคม

ผลการทดสอบสมมติฐาน : ไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้บางส่วน หมายความว่า ปัจจัยการเผชิญปัญหา การมองโลกในแง่ดี และการสนับสนุนทางสังคมไม่เป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลทางตรงต่อความเครียด แต่ปัจจัยการเห็นคุณค่าในตนเองเป็นตัวแปรที่มีอิทธิพลทางตรงต่อความเครียดของบุคลากรสาธารณสุขที่ปฏิบัติงานในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้

การเห็นคุณค่าในตนเองได้รับอิทธิพลทางตรงในทิศทางที่เป็นบวกมีค่าอิทธิพลเท่ากับ 0.64 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงให้เห็นว่า การเห็นคุณค่าในตนเองมีอิทธิพลต่อความเครียดในการปฏิบัติงานของบุคลากรสาธารณสุขโดยตรง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ทศนีย์ ทิศสุกใส (2551) ศึกษาวิจัยเรื่อง ความสัมพันธ์การเห็นคุณค่าในตนเอง ความสามารถในการเผชิญปัญหาและฝ่าฟันอุปสรรคกับผลการปฏิบัติของพยาบาลวิชาชีพ โรงพยาบาลบำรุงราษฎร์ ผลการวิจัยพบว่า การเห็นคุณค่าในตนเองมีความสัมพันธ์ทางบวกกับผลการปฏิบัติงานของพยาบาลวิชาชีพ โรงพยาบาลบำรุงราษฎร์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งการทำงานของพยาบาลวิชาชีพต้องอาศัยทักษะเฉพาะและในขณะที่การปฏิบัติงานพยาบาลจะพบเจอกับปัญหาอุปสรรคทั้งที่เป็นปัญหาที่เกิดจากงานและจากเพื่อนร่วมงาน ซึ่งส่งผลให้พยาบาลที่เผชิญกับปัญหาต้องอาศัยกับพลังกายพลังใจในการปฏิบัติงานและวิจัยของ

Westaway et al. (1996) ศึกษาเกี่ยวกับความพึงพอใจในงาน การเห็นคุณค่าในตนเองของพยาบาลแอฟริกาใต้ ผลการวิจัยพบว่า พยาบาลมีระดับการเห็นคุณค่าในตนเองสูง สอดคล้องกับแนวคิดของ Lindenfield (2000) ได้กล่าวว่า ลักษณะของผู้ที่มีระดับการเห็นคุณค่าในตนเองสูง เป็นลักษณะของบุคคลที่สามารถควบคุมตนเองได้เมื่อต้องเผชิญกับปัญหาอุปสรรคในการปฏิบัติงานอย่างกระตือรือร้น มีแรงจูงใจสูง มีความคิดสร้างสรรค์ในการเปลี่ยนแปลงตนเองไปในทางที่ดีเมื่อตนเองต้องพบเจอกับปัญหาอุปสรรคที่ขัดขวางสามารถที่จะเปิดเผยและปลดปล่อยความคับข้องใจของตนเอง และสามารถที่กลับมาแก้ไขปัญหานั้นด้วยความพลั่งและความตั้งใจที่เพิ่มขึ้น รวมทั้งเป็นบุคคลที่มีความเชื่อมั่นในตนเอง

จากผลการวิจัย พบว่า การที่มีค่าอิทธิพลของตัวแปรการเห็นคุณค่าในตนเองระหว่างความเครียดในการปฏิบัติงานของบุคลากรสาธารณสุขมีค่าเป็นบวก แสดงให้เห็นว่าเป็นบุคคลที่มีการเห็นคุณค่าในตนเองสูง และเป็นปัจจัยหนึ่งที่ทำให้เมื่อบุคคลประสบกับปัญหาจะทำให้บุคลากรสาธารณสุขที่ปฏิบัติงานในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้มีการพิจารณาและประเมินคุณค่าในตนเองจากประสบการณ์ที่ผ่านเข้ามาในชีวิต เป็นบุคคลที่มีความรู้สึกว่าตนเองมีความสำคัญ เป็นที่ยอมรับของผู้อื่น ซึ่งจะส่งผลทำให้ตนเองสามารถที่จะรับรู้คุณค่าของตนเองตามความเป็นจริง มีความเชื่อมั่นในตนเองว่าตนเองมีความสามารถในการปฏิบัติงานให้ประสบผลสำเร็จได้และมีทัศนคติที่ดีในการปฏิบัติงานให้บรรลุเป้าหมาย รวมทั้งสามารถแสดงพฤติกรรมได้อย่างเหมาะสม นอกจากนั้นจะเห็นว่าลักษณะงานของบุคลากรสาธารณสุขเป็นวิชาชีพที่ควรมีความสมบูรณ์แข็งแรงทางด้านจิตใจ เพราะเป็นวิชาชีพที่หนักต้องมีการเผชิญกับความเจ็บปวด ความไม่สุขสบายต่างๆ ของผู้มารับบริการ และในขณะเดียวกันบุคลากรสาธารณสุขจะต้องปฏิบัติงานกับทุกสหวิชาชีพที่รวมอยู่ในองค์กรเดียวกัน จึงทำให้เกิดความเครียดขึ้นมาได้ แต่หากบุคลากรสาธารณสุขมีความเข้มแข็งทางด้านจิตใจจะทำให้สามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีความสุข ดังนั้น บุคลากรสาธารณสุขที่มีการเห็นคุณค่าในตนเองจะทำให้เป็นบุคคลที่มีความเข้มแข็งทางด้านจิตใจสามารถที่จะรับมือกับทุกสถานการณ์ได้

เมื่อพิจารณาการเผชิญปัญหา การมองโลกในแง่ดี และการสนับสนุนทางสังคม พบว่า ได้รับอิทธิพลทางตรงในทิศทางที่เป็นลบจากตัวแปรความเครียดของบุคลากรสาธารณสุขที่ปฏิบัติงานในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ แต่ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ แสดงให้เห็นว่าการเผชิญปัญหา การมองโลกในแง่ดี และการสนับสนุนทางสังคมไม่ส่งอิทธิพลต่อความเครียดของบุคลากรสาธารณสุขโดยตรง ซึ่งในการทบทวนวรรณกรรมพบว่า การเผชิญปัญหา การมองโลกในแง่ดี และการสนับสนุนทางสังคมมีอิทธิพลทางตรงในทิศทางที่เป็นบวกต่อตัวแปรที่เกี่ยวข้อง ซึ่งทำให้มีผลการวิเคราะห์ที่อาจส่งผลทำให้ผลการวิจัยผิดไปจากสมมติฐานที่ได้ตั้งไว้ เนื่องจากมีค่าสหสัมพันธ์ขององค์ประกอบนี้มีค่าค่อนข้างต่ำหรือติดลบ ซึ่งการมองโลกในแง่ดีสอดคล้องกับงานวิจัยของ ซ่อผกา แซ่โค้ว (2555) พบว่า การมองโลกในแง่ดีมี

อิทธิพลทางตรงด้านลบ มีค่าเท่ากับ - 0.065 แต่ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ แสดงให้เห็นว่า การมองโลกในแง่ดีไม่ส่งอิทธิพลต่อความผูกใจมั่นในงานโดยตรง ซึ่งการมองโลกในแง่ดีมักมีอิทธิพลทางตรงด้านบวกต่อตัวแปรที่เกี่ยวข้องเสมอ สำหรับการวิจัยในครั้งนี้ผลที่เกิดขึ้นอาจเกิดจากความไม่เฉพาะเจาะจงของมาตรวัดการมองโลกในแง่ดีที่ผู้วิจัยนำมาใช้ เนื่องจากเป็นลักษณะการมองโลกในแง่ดีที่สื่อถึงชีวิตทั่วไป โดยรวมไม่ได้เน้นไปถึงการงานแต่เพียงอย่างเดียว

จากผลการวิจัย พบว่า การที่ค่าอิทธิพลของตัวแปรการเผชิญปัญหา การมองโลกในแง่ดี การสนับสนุนทางสังคมระหว่างความเครียดในการปฏิบัติงานของบุคลากรสาธารณสุขมีค่าติดลบ อาจเนื่องมาจากในโมเดลงานวิจัยนี้มีตัวแปรสังเกตได้ของแต่ละตัวแปรแฝงถึง 3 ตัว ซึ่งค่าในตัวแปรทั้ง 3 ตัวแปรนี้ มีค่าอิทธิพลที่แตกต่างกัน เมื่อค่าอิทธิพลเป็นลบทำให้ผลการวิเคราะห์ไม่สอดคล้องกับงานวิจัยอื่นๆ ก่อนหน้านี้ที่แสดงให้เห็นว่าการเผชิญปัญหา การมองโลกในแง่ดี และการสนับสนุนทางสังคมมีค่าอิทธิพลเป็นบวกต่อความเครียดของบุคลากรสาธารณสุข อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ แต่เมื่อผู้วิจัยพิจารณาถึงค่าน้ำหนักองค์ประกอบกลับพบว่า การเผชิญปัญหา การมองโลกในแง่ดี และการสนับสนุนทางสังคมมีความสัมพันธ์ทางบวก จึงเป็นได้ว่ามีตัวแปรสังเกตได้ของแต่ละตัวแปรแฝงถึง 3 ตัวที่ผู้วิจัยนำมาศึกษาวิจัย จึงให้ค่าอิทธิพลที่ต่ำลงจนกลายเป็นค่าที่ติดลบ การที่ตัวแปรการสนับสนุนทางสังคมเป็นปัจจัยหนึ่งที่ไม่มียอิทธิพลต่อความเครียดของบุคลากรสาธารณสุขที่ปฏิบัติงานในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ นั้น Weiss (1974) มองว่า การสนับสนุนทางสังคมเป็นความสัมพันธ์ที่เกิดขึ้นจากการทำหน้าที่ของบุคคลในครอบครัวและสังคม เมื่อบุคลากรสาธารณสุขเกิดความเครียด หากได้รับการสนับสนุนทางสังคมที่ดีในด้านต่างๆ อาทิเช่น ความรัก ความปลอดภัย คำแนะนำ เป็นต้น จะทำให้บุคลากรสาธารณสุขสามารถจัดการกับความเครียดนั้นได้สำเร็จ สอดคล้องกับทฤษฎีความเครียด พฤติกรรมการจัดการปัญหา และการปรับตัว กล่าวว่าการสนับสนุนทางสังคมเป็นปัจจัยหนึ่งที่สำคัญที่ช่วยให้บุคคลเผชิญกับภาวะเครียดและสามารถปรับตัวได้ดี จากการได้รับการสนับสนุนทางด้านอารมณ์ การประเมินข้อมูลข่าวสาร วัสดุสิ่งของ การเงิน แรงงานร่างกายและทรัพยากร (เบน วงศ์เครือ, 2552) เมื่อบุคลากรสาธารณสุขได้รับการสนับสนุนที่ดีจากบุคคลรอบข้างจะทำให้บุคลากรสาธารณสุขมีทัศนคติที่ดี มีการมองโลกในแง่ดีในการเผชิญปัญหาต่างๆ สามารถที่จัดการกับความเครียดนั้นได้โดยไม่ส่งผลกระทบต่อตัวเอง และบุคคลรอบข้างได้อย่างมีประสิทธิภาพ

สมมติฐานที่ 2 การมองโลกในแง่ดี การเห็นคุณค่าในตนเอง และการสนับสนุนทางสังคมมีอิทธิพลทางตรงต่อการเผชิญปัญหาของบุคลากรสาธารณสุขที่ปฏิบัติงานในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้
ผลการทดสอบสมมติฐาน : ไม่ไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

การมองโลกในแง่ดี การเห็นคุณค่าในตนเอง และการสนับสนุนทางสังคม ได้รับอิทธิพลทางตรงในทิศทางที่เป็นลบ จากตัวแปรการเผชิญปัญหาของบุคลากรสาธารณสุขที่ปฏิบัติงานในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ แต่ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ แสดงให้เห็นว่า การมองโลกในแง่ดี การเห็นคุณค่าในตนเองและการสนับสนุนทางสังคม ไม่ส่งอิทธิพลต่อการเผชิญปัญหาของบุคลากรสาธารณสุขโดยตรง ซึ่งในการทบทวนวรรณกรรมพบว่า การเผชิญปัญหา การมองโลกในแง่ดี และการสนับสนุนทางสังคมมีอิทธิพลทางตรงในทิศทางที่เป็นบวกต่อตัวแปรที่เกี่ยวข้อง ซึ่งทำให้ผลการวิเคราะห์ที่อาจส่งผลทำให้ผลการวิจัยผิดไปจากสมมติฐานที่ได้ตั้งไว้ เนื่องจากมีค่าสหสัมพันธ์ขององค์ประกอบนี้มีค่าค่อนข้างต่ำ หรือติดลบ สอดคล้องกับงานวิจัยของช่อผกา แซ่ไคว่ (2555) ศึกษาวิจัยเรื่อง อิทธิพลของความเชื่อในศาสนา การมองโลกในแง่ดี และการฟื้นคืนได้ต่อความผูกใจมั่นในงาน : บทบาทการส่งผ่านของความสุขในการทำงาน ผลการวิจัยพบว่า การมองโลกในแง่ดีมีอิทธิพลทางตรงด้านลบต่อตัวแปรความผูกใจมั่นในงานที่ระดับ -0.065 แต่ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ แสดงว่า หากพนักงานในองค์กรมีการมองโลกในแง่ดีสูงขึ้นไปจะส่งผลให้พนักงานมีความสุขในการปฏิบัติงานลดลง ซึ่งจะส่งผลให้มีความผูกใจมั่นในการปฏิบัติงานลดลงไปด้วย

การที่ค่าอิทธิพลของตัวแปรการมองโลกในแง่ดี การเห็นคุณค่าในตนเองและสนับสนุนทางสังคม ระหว่างการเผชิญปัญหาของบุคลากรสาธารณสุขมีค่าติดลบ อาจเนื่องมาจากในโมเดลงานวิจัยนี้มีตัวแปรสังเกตได้ของแต่ละตัวแปรแฝงถึง 3 ตัว ซึ่งค่าในตัวแปรทั้ง 3 ตัวแปรนี้ มีค่าอิทธิพลที่แตกต่างกัน เมื่อค่าอิทธิพลเป็นลบทำให้ผลการวิเคราะห์ไม่สอดคล้องกับงานวิจัยอื่นๆ ก่อนหน้านี้ที่แสดงให้เห็นว่า การมองโลกในแง่ดี การสนับสนุนทางสังคมและการเห็นคุณค่าในตนเองมีค่าอิทธิพลเป็นบวกต่อการเผชิญปัญหาของบุคลากรสาธารณสุข อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ แต่เมื่อผู้วิจัยพิจารณาถึงค่าน้ำหนักองค์ประกอบกลับพบว่า การมองโลกในแง่ดี การสนับสนุนทางสังคมและการเห็นคุณค่าในตนเองมีความสัมพันธ์ทางบวก จึงเห็นว่ามีตัวแปรสังเกตได้ของแต่ละตัวแปรแฝงถึง 3 ตัวที่ผู้วิจัยนำมาศึกษาวิจัย จึงได้ค่าอิทธิพลที่ต่ำลงจนกลายเป็นค่าที่ติดลบ การที่ตัวแปรการมองโลกในแง่ดี การเห็นคุณค่าในตนเอง และการสนับสนุนทางสังคมไม่มีอิทธิพลทางตรงต่อการเผชิญปัญหาของบุคลากรสาธารณสุขที่ปฏิบัติงานในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ทั้งนี้สามารถอธิบายได้ว่า เมื่อบุคลากรสาธารณสุขต้องเผชิญกับเหตุการณ์หรือสถานการณ์ที่เป็นปัญหาในการดำเนินชีวิต บุคคลมักจะนำรูปแบบพฤติกรรมในการเผชิญปัญหาที่มีหลากหลายรูปแบบมาใช้ร่วมกันหรือใช้สลับไปมาในแต่ละโอกาสและสถานการณ์ ซึ่งบุคคลที่มีการมองโลกในแง่ดีก็อาจจะเลือกใช้พฤติกรรมในการเผชิญปัญหาได้หลากหลายรูปแบบ ซึ่งบุคคลแต่ละคนสามารถเลือกใช้วิธีการเผชิญปัญหาที่มีความแตกต่างกันออกไป โดยการเลือกใช้วิธีการเผชิญปัญหาของแต่ละบุคคลนั้น อาจจะมีการพิจารณาจากเหตุการณ์หรือสถานการณ์ที่ตนเองกำลังเผชิญอยู่ในขนาดนั้น ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ Lazarus and Folkman (1984) ได้กล่าวว่า บุคคลแต่ละคนสามารถรับรู้ความเครียดหรือปัญหาที่เกิดขึ้น

ขึ้นกับตนเองได้ไม่เท่ากัน หากบุคคลใดบุคคลหนึ่งมองเหตุการณ์หรือสถานการณ์ที่เกิดขึ้นกับตนเองไปในทางลบ หรือมองปัญหาที่กำลังเผชิญอยู่เป็นเรื่องที่น่าทำลายจะทำให้บุคคลนั้นมีชีวิตอยู่ได้ตลอดเวลาที่กำลังเผชิญปัญหากับเหตุการณ์หรือสถานการณ์ลบ อีกทั้งยังช่วยพัฒนาความสามารถและบุคลิกภาพให้เข้มแข็งขึ้นได้ การที่บุคคลจะมองเหตุการณ์หรือสถานการณ์ลบที่เกิดขึ้นนั้นให้เป็นเหตุการณ์ที่ทำลายได้นั้น บุคคลนั้นจะต้องอาศัยการมองโลกในแง่ดี และการที่บุคคลมีความเชื่อในทางบวกจะมีอิทธิพลต่อความคิดของบุคคลในแง่ของการรับรู้และประเมินเหตุการณ์หรือสิ่งเร้าต่างๆ ที่เข้ามากระทบทำให้สามารถควบคุมหรือเอาชนะสิ่งที่เข้ามาคุกคามตนเองได้ อาทิเช่น การที่บุคคลมีความเชื่อในความสามารถและศักยภาพของตนเอง เชื่อว่าการไม่ประสบความสำเร็จเป็นความล้มเหลวเพียงชั่วคราวเท่านั้น ซึ่งไม่ได้เกิดขึ้นอย่างถาวร และมีความเชื่อว่าไม่ใช่เป็นเพราะความผิดพลาดของตนเอง แต่เป็นเพราะสภาพแวดล้อม ความโชคร้ายหรือบุคคลอื่นที่ เป็นผู้กระทำ ซึ่งการที่บุคคลใดบุคคลหนึ่งมีความเชื่อและคิดเช่นนี้จะทำให้บุคคลนั้นไม่มีความวิตกกังวลกับอุปสรรคที่เกิดขึ้น เมื่อต่อเผชิญกับเหตุการณ์หรือสถานการณ์ที่เลวร้าย แต่จะมีการรับรู้ว่าเป็นสิ่งที่น่าทำลายและพยายามเอาชนะอุปสรรคที่เกิดขึ้นด้วยวิธีต่างๆ (Seligman, 1990)

สมมติฐานที่ 3 ตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กับความเครียด ได้แก่ การเผชิญปัญหา การมองโลกในแง่ดี การเห็นคุณค่าในตนเอง และการสนับสนุนทางสังคม

ผลการทดสอบสมมติฐาน : ไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้บางส่วน หมายความว่า มีตัวแปรเพียงบางตัวที่มีความสัมพันธ์กับความเครียดของบุคลากรสาธารณสุข นั่นได้แก่ การเห็นคุณค่าในตนเองกับการมองโลกในแง่ดี ส่วนตัวแปรการเผชิญปัญหากับการสนับสนุนทางสังคมไม่มีความสัมพันธ์กับความเครียดของบุคลากรสาธารณสุข

ผลการวิเคราะห์ตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กับความเครียดในการปฏิบัติงานของบุคลากรสาธารณสุขที่ปฏิบัติงานในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ พบว่า มีตัวแปรบางคู่ที่มีความสัมพันธ์ไปในทิศทางเดียวกันหรือมีความสัมพันธ์เป็นบวก ได้แก่ ตัวแปรการเห็นคุณค่าในตนเองและตัวแปรการมองโลกในแง่ดี ซึ่งการเห็นคุณค่าในตนเอง นั้นแสดงให้เห็นว่า บุคลากรสาธารณสุขที่ปฏิบัติงานในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้มีการรับรู้ว่าคุณค่าของตนเองต้องยึดถือหลักจรรยาบรรณวิชาชีพของตนเองอย่างเคร่งครัด มีการปฏิบัติงานด้วยความซื่อสัตย์ สุจริต โดยการที่ไม่เอาเปรียบผู้อื่น สามารถอธิบายได้ว่า การเห็นคุณค่าในตนเองของบุคลากรสาธารณสุขที่ปฏิบัติงานในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้มีการเห็นคุณค่าในตนเองอยู่ในระดับที่สูง มีการยอมรับนับถือ และมีความมั่นใจในตนเองมีความสามารถในการทำงานให้บรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมายที่วางไว้ สามารถที่จะปรับตัวในสถานการณ์หรือเผชิญปัญหาต่างๆ อย่างเหมาะสม รวมทั้ง

สามารถที่จะแก้ไขปัญหาลุ่บสรคได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งบุคลากรสาธารณสุขที่ปฏิบัติงานในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้หากได้รับการยอมรับนับถือ การให้เกียรติยกย่อง เป็นบุคคลที่มีความสำคัญต่อหน่วยงาน และเป็นที่รักจากบุคคลอื่นที่อยู่รอบตัวจะทำให้บุคลากรสาธารณสุขรู้สึกว่าคุณค่า มีความภาคภูมิใจในตนเอง ซึ่งจะทำให้บุคลากรสาธารณสุขมีแรงจูงใจในการปฏิบัติงาน มีความทุ่มเทให้กับการปฏิบัติงาน เพื่อให้บรรลุความต้องการของตนเองและหน่วยงาน ซึ่งจะสอดคล้องกับงานวิจัยของมลทิรา สุนสุข (2552) ศึกษาวิจัยเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้คุณค่าในตนเอง ความไว้วางใจในองค์กร การสนับสนุนทางสังคมกับความมั่นคงในการปฏิบัติงานของพยาบาลวิชาชีพ กลุ่มพนักงานมหาวิทยาลัย โรงพยาบาลมหาวิทยาลัยของรัฐ ผลการวิจัยพบว่า พยาบาลวิชาชีพกลุ่มพนักงานมหาวิทยาลัย โรงพยาบาลมหาวิทยาลัยของรัฐ มีการยึดถือหลักจรรยาบรรณวิชาชีพ มีการปฏิบัติหน้าที่ของตนเองตามนโยบาย คำสั่ง กฎ ข้อบังคับ ประกาศ แบบธรรมเนียมของมหาวิทยาลัย และปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์ สุจริต และมีความเที่ยงธรรมตามนโยบายการบริหารขององค์กร สำหรับตัวแปรการมองโลกในแง่ดีที่มีความสัมพันธ์กับความเครียดของบุคลากรสาธารณสุขที่ปฏิบัติงานในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ แสดงให้เห็นว่า เมื่อบุคลากรสาธารณสุขเผชิญกับปัญหาลุ่บสรคที่ผ่านเข้ามาชีวิตไม่ว่าจะเป็นปัญหาลุ่บสรคที่เกี่ยวกับการปฏิบัติงานหรือปัญหาส่วนตัว ซึ่งทำให้บุคลากรสาธารณสุขมีทักษะที่สามารถจะแก้ไขปัญหาลุ่บสรคได้ด้วยตนเอง จนทำให้ประสบผลสำเร็จในการแก้ไขปัญหาลุ่บสรคที่ผ่านเข้ามาสามารถสอนงานหรืออธิบายให้กับเพื่อนร่วมงานเกิดความเข้าใจได้ หรือมีทักษะในการสื่อสารกับบุคคลอื่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ จะส่งผลให้บุคลากรสาธารณสุขเป็นบุคคลที่มีลักษณะของการมองโลกในแง่ดี มีความสามารถในการที่จะแสวงหาความรู้และข้อมูล เพื่อเป็นการเพิ่มทักษะในการจัดการกับปัญหาลุ่บสรคให้กับตนเอง และช่วยให้เพิ่มประสิทธิภาพในการจัดการกับปัญหาลุ่บสรคได้ดีขึ้น ถึงแม้บุคลากรสาธารณสุขจะมีการมองโลกในแง่ดีหรือมีความคิดความเชื่อเป็นบวก บุคลากรสาธารณสุขก็อาจจะมีพฤติกรรมการเผชิญปัญหาได้หลากหลายรูปแบบขึ้นอยู่กับสถานการณ์ที่กำลังเผชิญหรือปัจจัยอื่นๆ ซึ่งรูปแบบของแต่ละรูปแบบในการเผชิญปัญหาของบุคลากรสาธารณสุข เพื่อเป็นการช่วยลดความเครียด ความกดดันให้กับตนเอง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ปัญจกร หอมฤทัยกมล (2552) ศึกษาวิจัยเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างการมองโลกในแง่ดี ความสามารถในการเผชิญปัญหาและฝ่าฟันอุปสรรค และการรับรู้ความสำเร็จในอาชีพ : กรณีศึกษาพยาบาลวิชาชีพ โรงพยาบาลเจ้าพระยาอภัยภูเบศร จังหวัดปราจีนบุรี ผลการวิจัยพบว่า พยาบาลที่มีลักษณะการมองโลกในแง่ดี จะมองว่าตนได้ใช้ความรู้ความสามารถทั้งหมดในการดูแลผู้ป่วยเป็นอย่างดี ซึ่งการที่จะประสบความสำเร็จในการรักษาผู้ป่วยสามารถเกิดขึ้นอย่างสม่ำเสมอและมีโอกาสที่จะเกิดขึ้นในผู้ป่วยรายอื่นๆ ด้วยเช่นกัน และด้วยหน้าที่ของพยาบาลที่มีหน้าที่ต้องดูแลผู้ป่วยและญาติของผู้ป่วยอย่างใกล้ชิด บ่อยครั้งที่พยาบาลจะต้องเผชิญกับความทุกข์ ความ

เศร้าเสียใจ ความเครียด ความกดดัน และความวิตกกังวลจากผู้ป่วยและญาติของผู้ป่วย การที่พยาบาลที่มีลักษณะของการมองโลกในแง่ดี สามารถที่จะอธิบายปัญหาอุปสรรคที่เกิดขึ้นนั้นว่าเกิดจากปัจจัยภายนอกได้ อาทิเช่น เมื่อผู้ป่วยหรือญาติของผู้ป่วยเข้ามาระบายความทุกข์ยากหรือความเจ็บป่วยให้พยาบาลรับฟัง จะทำให้พยาบาลมีความรู้สึกเห็นอกเห็นใจ มีความรู้สึกร่วม (empathy) แต่จะไม่เก็บนำความความรู้สึกเสียใจนั้นมาเป็นความทุกข์ของตนเอง เป็นต้น สอดคล้องกับแนวคิดของ (ทิมสทวิชชีพิจิตเวช, 2550 อ้างใน วาสนา กันคำ, 2550) ได้กล่าวไว้ว่า การมองโลกในแง่ดี เป็นการเห็นความดีท่ามกลางความเลว การมองเห็นประโยชน์ท่ามกลางความไม่มีประโยชน์ การมองเห็นโอกาสท่ามกลางอุปสรรค และการมองเห็นบทเรียนท่ามกลางความล้มเหลว บุคคลที่ปฏิบัติงานได้อย่างมีความสุขและประสบความสำเร็จในชีวิต คือ บุคคลที่มีการเห็นคุณค่าของงานและมองเห็นความงดงามของคนรอบๆข้าง ส่วนบุคคลที่ดำรงชีวิตประจำวันอย่างมีความสุข คือ บุคคลที่ใช้ชีวิตเป็นและเห็นความงดงามของทุกสิ่งที่อยู่รอบตัวของตนเอง การที่จะได้รับความล้มเหลวหรือการจะมีชัยชนะ โดยมีนิยามว่า “มีข้อมูลว่าผู้ที่ท้อแท้ เผชิญกับเหตุการณ์และมีปัญหาใกล้เคียงกับผู้ที่ประสบความสำเร็จ” การตอบสนองมีความสำคัญกว่าตัวปัญหา หรือมีปัญหาอุปสรรคจริงๆ ทักษะที่สำคัญ ได้แก่ การมองโลกในแง่ดี การแก้ปัญหา และการวางแผนว่าจะ เป็นเหยื่อหรือผู้ชนะ ซึ่งเราไม่สามารถเลือกเหตุการณ์ในชีวิตได้ แต่เราสามารถที่จะเลือกความรู้สึกที่จะ แสดงออกได้ทุกครั้ง ดังสำนวนที่ว่า “คุณคิดอย่างไร.....คุณก็จะเป็นเช่นนั้น”

จากผลการวิจัย พบว่า การที่บุคลากรสาธารณสุขมีการมองโลกในแง่ดีหรือมีมุมมองด้านบวก สามารถที่จะสร้างความสุขในชีวิตได้ ซึ่งการเปลี่ยนวิธีคิดของตนเองเป็นสิ่งที่สำคัญมาก ถ้าหากบุคลากรสาธารณสุขสามารถรับรู้เหตุการณ์ และความคิดของตนเองทำให้มีมุมมองด้านลบ ซึ่งจะส่งผลให้ตนเองมีความรู้สึกหดหู่ รุนแรง ไม่สบายใจ หรือทอนไม้ได้ต่อสถานการณ์ที่กำลังเกิดขึ้น และส่งผลให้ตนเองมีภาวะเครียด แต่ถ้าเมื่อไรที่บุคลากรสาธารณสุขสามารถเปลี่ยนวิธีคิด ปรับมุมมองของตนเองให้มีมุมมองในด้านบวก หรือมองโลกในแง่ดี ละเลยการมองด้านลบไปบ้างจะทำให้บุคลากรสาธารณสุขมีความสุขในชีวิตมากขึ้น ซึ่งการมองโลกในแง่ดีสามารถช่วยให้เรารับมือในการที่จะเผชิญปัญหาหรือสถานการณ์ต่างๆ ได้อย่างดี รวมทั้งสามารถทำให้เรามีความสุขได้แม้ว่าเรากำลังอยู่ในช่วงแก้ไขปัญหา ซึ่งในมุมมองของ (พระพุทธศาสนาพระศรีญาณโสภณ, 2549 อ้างใน วาสนา กันคำ, 2550) ได้กล่าวว่า “ความเครียดเป็นเสมือนดั่งไฟสุ่มขอน หมายถึง กรุ่นสีกภายใน โดยที่ความเครียดเกิดจากการเก็บสะสมอารมณ์ร้อน อารมณ์แค้น หรืออารมณ์ร้ายๆ ทีละนิดๆ จนบางครั้งอาจทำให้เราไม่รู้สึกตัวกับอารมณ์ของตัวเอง ซึ่งความเครียดสามารถเกิดขึ้นได้กับทุกเพศทุกวัย ตั้งแต่วัยเด็ก วัยหนุ่มสาว วัยผู้ใหญ่ จนกระทั่งวัยชรา ถึงแม้ความเครียดจะทำลายร่างกายและจิตใจของเราได้ แต่เราก็สามารถรักษาเยียวยาได้ เพราะความเครียดเกิดจากอารมณ์และอารมณ์เกิดจากความคิด”

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะสำหรับการเอานำไปใช้

1.1 จากผลการศึกษาวิจัยครั้งนี้ พบว่า การเผชิญปัญหา การมองโลกในแง่ดี การเห็นคุณค่าในตนเอง และการสนับสนุนทางสังคม มีอิทธิพลทางตรงกับความเครียดของบุคลากรสาธารณสุข โดยการเห็นคุณค่าในตนเองและการมองโลกในแง่ดีมีความสัมพันธ์แบบมีทิศทางเดียวกัน และปัจจัยที่ส่งผลต่อความเครียดของบุคลากรสาธารณสุขมากที่สุด ได้แก่ การเห็นคุณค่าในตนเอง ดังนั้น องค์กรหรือหน่วยงานที่มีส่วนเกี่ยวข้องควรให้ความสำคัญกับการพัฒนาบุคลากรในหน่วยงานในเรื่องดังกล่าว

1.2 ในงานวิจัยนี้ เป็นการศึกษาบุคลากรสาธารณสุขที่ปฏิบัติงานในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ดังนั้น ควรศึกษากับบุคลากรกลุ่มอื่นๆ อาทิเช่น ตำรวจ ครู ทหาร ฯลฯ ซึ่งจากผลการศึกษาสามารถนำมาประยุกต์ใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาบุคลากรกับกลุ่มตัวอย่างในหน่วยงานอื่นๆ ได้ เพื่อให้ได้ผลการวิจัยที่กว้างขวาง

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัย

2.1 ควรนำเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ไปศึกษากับกลุ่มตัวอย่างที่มีลักษณะที่แตกต่างกัน เพื่อดูว่าผลที่ได้แตกต่างหรือสอดคล้องกับการศึกษาวิจัยครั้งนี้เพียงใด เพื่อเป็นการพัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยให้มีมาตรฐานให้ได้ผลการวิจัยที่ถูกต้อง รวมทั้งสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้อย่างกว้างขวาง

2.2 ควรมีการศึกษาถึงปัจจัยอื่นๆ ที่ส่งผลต่อความเครียดของบุคลากรสาธารณสุข อาทิเช่น ขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงาน ความสุขในการปฏิบัติงาน ความพึงพอใจในการปฏิบัติงาน และความผูกพันกับองค์กร ฯลฯ ทั้งนี้เพื่อเป็นการขยายแนวคิดในการศึกษา ซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการพัฒนาองค์กรและบุคลากรในหน่วยงานต่อไป

บรรณานุกรม

- กรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข. (2555). *คู่มือคลายเครียด (ฉบับปรับปรุงใหม่)*. [ออนไลน์]. สืบค้นจาก : <http://www.dmh.go.th/ebook/result2.asp?id=345> (วันที่สืบค้น 26 พฤษภาคม 2559).
- กนิษฐา ลิ้มทรัพย์. (2557). *การตระหนักรู้ในตนเอง การมองโลกในแง่ดี ความพึงพอใจในชีวิต และความผาสุกทางจิตวิญญาณของผู้สูงอายุในศูนย์บริการผู้สูงอายุดินแดง เขตดินแดง กรุงเทพมหานคร*. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- กิตติพงษ์ คงสมบูรณ์. (2553). ความเครียดในที่ทำงานของบุคลากร คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. *สงขลานครินทร์เวชสาร*, 28(6), 329–337.
- เกียรติวรรณ อมาตยกุล. (2543). *Self Esteem : พลังแห่งความเชื่อมั่น*. (3). กรุงเทพฯ : ที พี พรินท์ จำกัด.
- ชัตติยา น້ายาทอง. (2551). *การศึกษารูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยที่ส่งผลต่อความสามารถในการฝ่าฟันอุปสรรคของนิสิตนักศึกษาระดับปริญญาตรี คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรัฐบาลในเขตกรุงเทพมหานคร*. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร.
- คมสัน บุญจงรักษ์. (2554). *ปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อความเครียดของนิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยมหาสารคาม*. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- จิราภรณ์ ตั้งกิตติภรณ์. (2556). *จิตวิทยาทั่วไป*. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เจษฎา สุวรรณวารี. (2557). *การมองโลกในแง่ดี การเสริมสร้างพลังสุขภาพและการเข้าถึงบริการสุขภาพกับคุณภาพชีวิตของพนักงานรถไฟ เขตธนบุรี กรุงเทพมหานคร*. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- จีระวรรณ เวชประชา. (2553). *ความสามารถในการพยากรณ์ของอ้อมโนทัศน์ การอบรมเลี้ยงดู และการสนับสนุนทางสังคมที่มีต่อการปรับตัวของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ในอำเภอเมืองจังหวัดลำปาง*. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- จุไรลักษณ์ เหลียงกอบกิจ. (2553). *ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล การทุ่มเทในงานและการสนับสนุนทางสังคมกับความเครียดในการทำงานของพยาบาลวิชาชีพ โรงพยาบาลเอกชนในเขตกรุงเทพมหานคร*. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- ชัยวัฒน์ เพชรกุล. (2539). ปัจจัยที่มีผลต่อความเครียดของตำรวจในเขตนครบาล.
วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ช่อผกา แซ่ไคว้. (2555). อิทธิพลของความเชื่อในศาสนา การมองโลกในแง่ดี และการฟื้นคืนได้
ต่อความผูกใจมั่นในงาน : บทบาทการส่งผ่านของความสุขในการทำงาน.
วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ทัศนีย์ ทิศสุกใส. (2551). ความสัมพันธ์ระหว่างการเห็นคุณค่าในตนเอง ความสามารถในการเผชิญ
ปัญหาและฝ่าฟันอุปสรรคกับผลการปฏิบัติงานของพยาบาลวิชาชีพโรงพยาบาลบำรุงราษฎร์.
วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- นัชชา เลื่อยไธสง. (2554). ความเครียด การประเมินผลกระทบและวิธีการเผชิญความเครียด
ของผู้ป่วยโรคสะกิดเงิน. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยมหิดล.
- นงลักษณ์ วิรัชชัย. (2538). ความสัมพันธ์โครงสร้างเชิงเส้น สถิติวิเคราะห์สำหรับการวิจัยทางสังคมศาสตร์
และพฤติกรรมศาสตร์. (2). กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- _____ . (2542). โมเดลลิสม์ : สถิติวิเคราะห์สำหรับการวิจัย. (3). กรุงเทพฯ :
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- นุชนาถ ฤทธิสนธิ์. (2551). เชาว์อารมณ์ ความสามารถในการเผชิญและฟันฝ่าอุปสรรค และ
ความสำเร็จในวิชาชีพของพยาบาลประจำการ : กรณีศึกษาโรงพยาบาลมหาวิทยาลัย
ของรัฐแห่งหนึ่ง. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- บุญโรม สุวรรณพาหุ. (2557). ผลของกลุ่มการปรึกษาเชิงจิตวิทยาแนวความหมายในชีวิตต่อการ
เปลี่ยนแปลงของสุขภาวะในเยาวชนผู้กระทำผิดที่ใช้สารเสพติดที่มีระดับการควบคุมตนเอง
แตกต่างกัน. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เบน วงศ์เครือ. (2552). ปัจจัยที่พยากรณ์ความสำเร็จในการจัดการกับความเครียดของตำรวจจราจร
จังหวัดเชียงใหม่. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ปัญญากร หอมฤทัยกมล. (2552). ความสัมพันธ์ระหว่างการมองโลกในแง่ดี ความสามารถในการเผชิญ
ปัญหาและฟันฝ่าอุปสรรค และการรับรู้ความสำเร็จในอาชีพ : กรณีศึกษาพยาบาลวิชาชีพ
โรงพยาบาลเจ้าพระยาอภัยภูเบศร จังหวัดปราจีนบุรี. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ,
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ปรารธนา เล็กสมบุญ. (2554). ความเครียดในงาน การเผชิญปัญหา และความเหนื่อยหน่ายในงาน
ของผู้ปฏิบัติการช่วยเหลือในสถานสงเคราะห์ของรัฐบาล : การวิจัยแบบผสานวิธี.
วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- ประเทิน มหาจันทร์. (2536). *สอนเด็กให้มีความนับถือตนเอง*. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.
- พัชรภรณ์ ภูสีฤทธิ. (2555). *ความเครียดและกลวิธีการเผชิญปัญหาของพนักงานฝ่ายช่างบริษัทสายการบินนกแอร์ จำกัด*. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เพชรน้อย สิงห์ช่างชัย และคณะ. (2539). *วิจัยทางการพยาบาล : หลักการและกระบวนการ*. สงขลา : เทมการพิมพ์.
- ไพโรภ รัตนชูวงศ์. (2555). *ปัจจัยเชิงสาเหตุของความรู้สึกถึงการมองโลกในแง่ดีทางวิชาการที่ส่งผลต่อความผูกพันต่อวิชาชีพ และประสิทธิผลการสอนของครูโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดภาคเหนือตอนบน*. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ภัทรพงศ์ นิละพันธ์. (2550). *ปัจจัยที่ส่งผลต่อเชาวน์อารมณ์ (EQ) และความสามารถในการเผชิญและฝ่าฟันอุปสรรค (AQ) ของนิสิตมหาวิทยาลัยมหาสารคาม*. ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ภัทรศรี โตตาบ. (2551). *ความสัมพันธ์ระหว่างเชาวน์อารมณ์ ปัจจัยความเครียดในการทำงานและคุณภาพชีวิตในการทำงาน : กรณีศึกษา เจ้าหน้าที่กรมสุขภาพจิต*. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- มนทิรา ปรีชา. (2552). *ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับความเครียดและพฤติกรรมการจัดการความเครียดของตำรวจตระเวนชายแดน กองร้อย 446 จังหวัดนครราชสีมา*. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- มยุรี ตานินทร์. (2552). *ความเครียดและพฤติกรรมการเผชิญความเครียดของญาติผู้ดูแลผู้ป่วยจิตเภท โรงพยาบาลศรีธัญญา จังหวัดนนทบุรี*. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- มลทิรา สุนสุข. (2552). *ความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้คุณค่าในตนเอง ความไว้วางใจในองค์กร การสนับสนุนทางสังคมกับความมั่นคงในการทำงานของพยาบาลวิชาชีพ กลุ่มพนักงานมหาวิทยาลัย โรงพยาบาลมหาวิทยาลัยของรัฐ*. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- มะมัสชุกี สามะแอ. (2551). *ความเครียดและการจัดการความเครียดของบุคลากรสาธารณสุขในสถานีนอนำยจังหวัดนครราชสีมา*. สาธารณสุขศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- รวีวรรณ สายแก้วดี. (2556). *ผลการปรึกษากลุ่ม ทฤษฎีแบบพิจารณาเหตุผล อารมณ์ และพฤติกรรมต่อการเผชิญปัญหาของผู้ช่วยพยาบาล, การศึกษาและการพัฒนาสังคม, 9 (1), 16-30.*

- รัชภูมิ แพงมา. (2550). ปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อความสามารถในการเผชิญ และฝ่าฟันอุปสรรคของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 และนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพปีที่ 3 จังหวัดศรีสะเกษ. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- รมย์ฤดี เวสน์. (2554). การพัฒนารูปแบบการฝึกอบรมตามแนวคิดการเรียนรู้สู่การเปลี่ยนแปลง และทฤษฎีการเห็นคุณค่าในตนเองเพื่อเสริมสร้างจิตบริการสำหรับพนักงานสายการบิน. วิทยานิพนธ์ปริญญาดุษฎีบัณฑิต, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- รำไพ สุขสวัสดิ์ ณ อยุธยา. (2533). สถิติการวิจัย. กรุงเทพฯ : ชัยเจริญการพิมพ์.
- โรจนรินทร์ โกมลศิริธู. (2551). การพัฒนาโมเดลเชิงสาเหตุของความเครียดในการทำงานของครู สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ลักษมี สุดดี. (2550). ความสัมพันธ์ระหว่างแรงจูงใจในการทำงาน การสนับสนุนทางสังคม ความยึดมั่น ผูกพันต่อองค์การกับความสุขในการทำงานของพยาบาลประจำการ โรงพยาบาลทั่วไป เขตภาคกลาง. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ลักขณา ใจสม. (2554). ความสัมพันธ์ระหว่างความสามารถในการเผชิญปัญหาและอุปสรรค กับผลการปฏิบัติงานของพยาบาลวิชาชีพ โรงพยาบาลชุมชน เขตภาคเหนือตอนบน. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- วรุณกันยา คุณากรวิรุฬห์. (2556). การมองโลกในแง่ดีและการเห็นคุณค่าในตนเองที่พยากรณ์ ความสามารถในการเผชิญและฝ่าฟันอุปสรรคของบุคลากรมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ.
- แวนนภา โกศลติลก. (2556). ประสบการณ์ทางจิตใจของวัยรุ่นที่ปรับตัวได้จากครอบครัว ที่มีความขัดแย้งสูง. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วนิดา จิตรวิมลรัตน์. (2553). ความผูกพันต่อองค์การ ความขัดแย้งระหว่างการทำงาน กับครอบครัวและความตั้งใจลาออกของพยาบาลวิชาชีพ ในโรงพยาบาลขนาดใหญ่ สังกัดภาครัฐ เขตกรุงเทพมหานครแห่งหนึ่ง. โครงการปริญญาโท สาขาจิตวิทยาอุตสาหกรรม และองค์การ, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- วิภาวรรณ บุญมั่ง. (2552). ความสัมพันธ์ระหว่างความสามารถในการเผชิญและฝ่าฟันอุปสรรค ลักษณะงานความขัดแย้งระหว่างงานกับครอบครัวกับความสุขในการทำงาน ของพยาบาลประจำการโรงพยาบาลสังกัดกระทรวงกลาโหม. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- วลีรัตน์ จันทรเสาะ. (2552). ปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อความสามารถในการเผชิญ และฝ่าฟันอุปสรรคของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จังหวัดศรีสะเกษ. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- วาริณี เอี่ยมสวัสดิกุล และอารี ชิวเกษมสุข. (2555). “รูปแบบการจัดการและรับรองคุณภาพบริการ พยาบาล” ในประมวลสาระชุดวิชาการจัดการคุณภาพการพยาบาล หน่วยที่ 7. นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- วาสนา กันคำ. (2550). ผลของโปรแกรมพัฒนาการมองโลกในแง่ดีต่อการมองโลกในแง่ดี และความเครียดของพยาบาลในหอผู้ป่วยวิกฤตโรงพยาบาลมหาราชนครเชียงใหม่. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- วรรณเพ็ญ ประสิทธิ์. (2550). ปัจจัยบางประการที่สัมพันธ์กับองค์ประกอบย่อยของการเห็นคุณค่าในตนเองของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนในสังกัดคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- วรรณสิริ สุจริต. (2553). บุคลิกภาพห้าองค์ประกอบ อิทธิบาท 4 การสนับสนุนทางสังคมและพฤติกรรม ความสุขในการทำงาน. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- วันเพ็ญ ยอดคง. (2550). ความสัมพันธ์ระหว่างความถนัดเฉพาะวิชาชีพพยาบาล เขาวนอารมณ์ ความสามารถในการเผชิญอุปสรรค จริยธรรมในวิชาชีพพยาบาล กับความสามารถในการ แก้ปัญหาทางการพยาบาลของนักศึกษาพยาบาล. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ศักดิ์ดา กันดา. (2550). เขาวนอารมณ์ ความรู้สึกเห็นคุณค่าในตนเองและพฤติกรรม การทำงานของตัวแทนประกันชีวิตในเขตภาคเหนือ, สังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์, 33(1), 101-112.
- ศิริชนก จุลนาง. (2552). การพัฒนาโมเดลปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อความสามารถ ในการเผชิญปัญหาและฝ่าฟันอุปสรรค (AQ) ของนิสิตระดับปริญญาตรีมหาวิทยาลัย มหาสารคาม : การวิเคราะห์กลุ่มพหุ. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ศิริมล คำนวล. (2552). ความสัมพันธ์ระหว่างการมองโลกในแง่ดี ความสามารถในการเผชิญ และฟันฝ่าอุปสรรค และความสุข : กรณีศึกษาพนักงานบริษัทเอกชนแห่งหนึ่ง. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

- สถานวิจัยความขัดแย้งและความหลากหลายทางวัฒนธรรมภาคใต้. (2559). *การวิเคราะห์ข้อมูลเหตุการณ์ความไม่สงบในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ประจำปี 2558 Deep South Incident Database (DSID)*. [ออนไลน์]. สืบค้นจาก : <http://www.deepsouthwatch.org/node/7942> (วันที่สืบค้น 23 พฤษภาคม 2559).
- สำนักข่าวอิสรา. (2559). จากขั้ม รพ.โคกโพธิ์ ถึงบุก รพ.เจาะไอร้อง...ย้อนเหตุไฟใต้ในดวงสาธารณสุข. [ออนไลน์]. สืบค้นจาก : http://www.isranews.org/south-news/stat-history/item/45516-health_45516.html (วันที่สืบค้น 23 พฤษภาคม 2559).
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ . (2552). “การศึกษาองค์ความรู้เกี่ยวกับคุณลักษณะของคนไทยที่พึงประสงค์ : ความสามารถในการเผชิญและฟื้นฝ่าอุปสรรค”. กรุงเทพมหานคร : พริกหวานกราฟฟิค
- สุภาพรณ โคตรจรัส. (2544). *การวัดการเผชิญปัญหา*. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุชีรา ภัทรายุตวรรตน์. (2556). *คู่มือการวัดทางจิตวิทยา*. 5. กรุงเทพฯ : ตรีเทพ.
- สุมาลินี มธฺรพจน์พงศ์. (2555). *ความหวัง การมองโลกในแง่ดี และความสามารถในการฟื้นคืนได้ : ตัวแปรทำนายผลงาน ความพึงพอใจในงาน ความสุขในการทำงานและความผูกพันกับองค์กร*. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุนี ลิกกะไชย. (2555). *ผลของการใช้โปรแกรมต่อการเห็นคุณค่าในตนเองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 – 3 โรงเรียนลอยสายอนุสรณ์ สำนักงานเขตลาดพร้าว กรุงเทพมหานคร*. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- สมศักดิ์ วังเอี่ยมเสริมสุข. (2554). *การเปรียบเทียบความแตกต่างของปัจจัยด้านงานที่ส่งผลต่อความเครียดและพฤติกรรมเผชิญความเครียดของพนักงานรัฐวิสาหกิจ : กรณีศึกษาพนักงานบริษัท กสท. โทรคมนาคม จำกัด (มหาชน) สำนักงานหลักสี่และสำนักงานบางรัก*. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- สมลรัตน์ ดอกเขียว. (2553). *ความสัมพันธ์ระหว่างการสนับสนุนจากงาน การสนับสนุนจากครอบครัว และความขัดแย้งระหว่างงานกับครอบครัว : ศึกษาเฉพาะกรณีพนักงานบริการโรงพยาบาลเอกชนแห่งหนึ่ง*. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- สุชาวลี เชื้อมหาวัน. (2557). *การเห็นคุณค่าในตนเองที่มีผลต่อการป้องกันอันตรายจากรังสีเอกซ์ของบุคลากรผู้ให้บริการรังสีวินิจฉัย โรงพยาบาลของรัฐ เขตบริการสุขภาพที่ 6*. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยบูรพา.

- สุวรรณ ก่อสุวรรณวงศ์. (2550). ปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อความเข้มแข็งในการมองโลก
ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานนทบุรีเขต 2
จังหวัดนนทบุรี. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- สุภะ อภิญญาภิบาล. (2550). ความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยบางประการกับความสามารถในการ
เผชิญอุปสรรค ของนิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- สุภมาศ อังศุโชติ และคณะ. (2557). สถิติวิเคราะห์สำหรับการวิจัยทางสังคมศาสตร์และ
พฤติกรรมศาสตร์ : เทคนิคการใช้โปรแกรม LISREL. (4). กรุงเทพฯ : เจริญดีมั่นคงการพิมพ์.
- สรินญา ปุติ. (2552). ผลของกิจกรรมตามแนวคิดการปรับพฤติกรรมทางปัญญาที่มีต่อการเห็นคุณค่าใน
ตนเองและทักษะชีวิตของผู้ติดยาเสพติด. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ,
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- สำราญ มีแจ้ง. (2544). สถิติขั้นสูงสำหรับการวิจัย. พิษณุโลก : นิชนแอตเวอร์รี่ทิงกรุ๊ป.
- สำเร็จ บุญเรืองรัตน์. (2540). เทคนิคการวิเคราะห์หัตถ์แปรพหุคูณ. กรุงเทพฯ : เลิฟแอนด์ลิฟเพรส.
- ธานีรินทร์ ศิลป์จารุ. (2552). การวิจัยและวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติด้วย SPSS. 10. นนทบุรี :
บริษัท เอส. อาร์. พรินติ้ง แมสโปรดักส์ จำกัด.
_____. (2555). การวิจัยและวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติด้วย SPSS และ AMOS. 13.
นนทบุรี : บริษัท เอส. อาร์. พรินติ้ง แมสโปรดักส์ จำกัด.
- หนึ่งฤทัย มะลาไวย์. (2552). การพัฒนาโมเดลเชิงสาเหตุและผลของการเห็นคุณค่าในตนเอง
ของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 3. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
ปฏิบัติงานของทหารในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยมีรูปแบบการเผชิญปัญหาเป็นตัว
แปรส่งผ่าน. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อรสา ใจจินา. (2556). อิทธิพลของปัจจัยส่วนบุคคลและการสนับสนุนทางสังคมต่อความเหนื่อยหน่าย
ในการปฏิบัติงานของบุคลากรสาธารณสุขผู้รับผิดชอบงานสุขภาพจิตและจิตเวชในพื้นที่เครือข่าย
บริการสุขภาพที่ 3. ศิลปศาสตรประยุกต์, (มกราคม-มิถุนายน), 2-8.
- อมรรัตน์ อาจมีแก้ว. (2552). ปัจจัยที่มีผลต่อความเครียดของผู้หญิงทำงาน :
ศึกษาเฉพาะวิชาชีพพยาบาล. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- อาชาน ตนย่าหมัด. (2556). ปัจจัยที่ส่งผลต่อความเครียดและวิธีการจัดการความเครียด
ของนักเรียน โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา.
วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.

- อารีย์ ภูมิภูเขียว. (2556). *ความสัมพันธ์ระหว่างความสามารถในการเผชิญปัญหา และอุปสรรคกับผลลัพธ์ทางการพยาบาลตามการรับรู้ของพยาบาลวิชาชีพโรงพยาบาล ชุมแพ จังหวัดขอนแก่น*. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- เอกสารประกอบการบรรยายรายวิชาระเบียบวิธีวิจัยทางการศึกษา. (2557). *การตรวจสอบความเที่ยงตรง (Validity)*.
- Baron, R. A., & Paulus, P. B. (1991). *Understanding human relation*. Bostsn : Allyn and Bacon.
- Brandt, P. and Weinert, C. (1981). The PRQ – A Social support measure. *Nursing Research*, 5, 277–280.
- Bankston, Karen D. (2005). Collective Self-Esteem and Attitudes Toward Collaboration as Predictors to Collaborative Practice Behaviors Used by Registered Nurses and Physicians in Acute Care Hospitals. [ออนไลน์]. สืบค้นจาก : <http://sunzi.lib.hku.hk/ER/detail/hkul/3839911> (14 มิถุนายน 2559).
- Caplan, G. (1980). *Support system and community mental health*. New York. Behavioral Plublication.
- Carver, C. S., Scheier, M. F., & Weintraub, I.K. (1989). “Asserting coping strategies: A theoretically based approach.”, *Personality and Social Psychology*, 56, 267–283.
- Cambell, R.J. (1981). *Psychiatric Dictionary*. 5th ed. New York : Oxford University Press.
- Chang, E. C. & Lawrence, S. T. (2001). “Optimism Pessimism, and Positive and Negative affectivity in middle-aged adults : a test of cognitive Affective model of psychological adjustment.”, *Psychology and Aging*, 3, 524–531.
- Coopersmith, S. (1981). *The antecedents of self – esteem (2nd ed.)*. Palo Alto, CA : Consulting Psychology Press.
- Cobb, S. (1976). Social support as moderator of life stress, *Psychosomatic Medicine*, 5.
- Cooper, C. L., Sloan, S. J., & Williams, S. (1988). “Occupational Stress Indicator : Management Guide.” Great Britain : Great Britain: NFER-Nelson Publishing Company Limited.

- Cohen Sheldon and Wills Thomas Ashby. (1985). Stress, social support, and the buffering hypothesis. *Psychological Bulletin*, 2, 310–357.
- Cook, S.W., and Heppner, P.P. Apsychometric study of three coping measures, Educational and psychological measurement 1997; Vol. 57, No.6
- Davidson, M., & Cooper, C. L. (1983). “Stress and the Women Manager.” Oxford : Martin Robertson & Company Ltd.
- Davis, K., & Newstrom, J. W. (1972). *Human behavior at work : Organization behavior*. New York : McGraw-Hill.
- Esther M., et al. (2006). The relationships among workplace stressors, coping methods, demographic characteristics, and health in Australian nurses. *Journal of Professional Nursing*, 22 (1), 30 – 38.
- Fotiadou, M., et al. (2008). “Optimism and Psychological Well-being Among Parents of Children with Cancer : An Exploratory Study.” *Psycho-Oncology*, 17, 401-409.
- Frydenberg E, Lewis R. (1993). *The Adolescent Coping Scale, administrator’s manual*. Australian Council for Educational Research.
- Goleman, D. (1998). *Working with Emotional Intelligence*. New York : Bantam Books.
- House, J. S. (1981). *Work stress and social support*. Reading, MA : Addison - Wesley.
- Harju and Bolen. (1998). The effects of optimism on coping and perceived quality of life of college students., *Social Behavior and Personality*, 2, 185–200.
- Hair J.F., Tatham R.L., Anderson R.E. and Black W. (1998). *Multivariate data analysis*. (5th ed.). Prentice-Hall: London.
- Hanan Chedoloh . (2559). แนวความคิดตามทฤษฎีตัวตนของ Carl Roger 1987. [ออนไลน์]. สืบค้นจาก : <http://hanan83.blogspot.com/2016/01/6-carl-roger.html> (14 มิถุนายน 2559).
- Hee-Young Song, RN. (2004). The relationships amongst self-esteem, social support, Social barriers, coping, and social reintegration in people with spiral cord injury. Poster presented at Sigma Thata Tau International., *15th International Nursing Research Congress, South Korea*, 22–24.

- Johnson, B., and Monica. (2005). *Optimism, adversity, and performance: Comparing explanatory style and AQ*. San Jose State University. USA.
- Lazarus, R. S., & Folkman, S. (1984). *Stress, appraisal, and coping*. New York : Springer.
- Lawrence, R. M. and Lawrence, S. A. (1987). The Nurse and Job Related Stress : Responses Rx and Self Dependency., *Nursing Forum*. 45-51.
- Lindenfield, G. (2000). *Self esteem (2nd ed)*. London : Harper Collins.
- Mayuree Nirattharadorn. (2005). *Self – esteem, social support, and depression in Thai adolescent mothers*. (The degree of doctor of philosophy, Mahidol University).
- Maslow, Abraham. (1970). *Motivation and Personality*. 2nd ed. New York : Harcourt.
- Moore, Lindquist and Katz. (1997). Home health nurses: Stress, self-esteem, social intimacy, and job satisfaction., *Home Care Provider*, 3, 135–139.
- Peterson, C. Chang. (2003). Optimism and flourishing., *Flourishing : Positive psychology and the life well – lived*. 55–79.
- Pender, Nola J. (1987). *Health Promotion in Nursing Practice (2nd ed.)*. California : Appleton & Lange.
- Rioli, Laura & Savicki, Victor. (2010). Coping effectiveness and coping diversity under traumatic stress., *International Journal of Stress Management*, 17, 97-113.
- Rosenberg, M. (1979). *Conceiving the self*. New York : Basic Book.
- Selye, H. (1976). *The stress of life*. New York : Mcgraw–Hill.
- _____ . (1978). *The stress of life*. New York : McGraw-Hill Book.
- Seligman, M. E. P. (1990). *Learned Optimism : How to Change Your Mind and Your Life*. New York : Pocket Books.
- _____ . (1991). *Learned Optimism : how to change your mind and your life*. New York : Simon & Schuster.
- Stenhouse, Glen. (1994). *Confident children developing your child's self – esteem*. New Zealand : Oxford University Press.
- Stoltz, Paul G. (1997). *Adversity Quotient : Turning Obstacles into Opportunities*. New York : John Wiley and Son, Inc.
- _____ . (2000). *Adversity quotient at work*. New York : Harper Collins Publishers.

- Thoits, P. A. (1986). Social support as coping assistance., *Journal of Consulting and Clinical Psychology*, 4, 416–423.
- Watson D, Suls J and Haig J. (2002). Global self-esteem in relation to structural models of personality and affectivity, *Pers Soc Psychol*, 1, 185–197.
- Westaway, M.A., Wessie, G.M., Viljoen, E., Booysen, U., & Wolmarans, L. (1996). *Job satisfaction and self – esteem of South African nurses*. Retrieved March 23, 2007,. [ออนไลน์]. สืบค้นจาก :
<http://ncbi.nlm.gov/entrez/query.fcgi?itool=abstractplus&db=pubmed>
(14 มิถุนายน 2559).
- Weiner. Lving B. (1999). *Handbook of Psychology*. Volume 8 Clinical Psychology. New York : John Wilry & Sons.
- Wright S. (1934). The method of Path Coefficients., *Social Science Research*, 4, 113-133.

Prince of Songkla University
ภาคผนวก
Pattani Campus

Prince of Songkla University
Pattani Campus

ภาคผนวก ก
เอกสารรับรองโครงการวิจัย
จากคณะกรรมการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์



Pn2-C1/1.0

Certificate of Approval
The Research Ethics Committee for Humanities, Social Sciences and Education
Prince of Songkla University, Pattani Campus

REC Number : psu.pn.2-042/60

ชื่อโครงการ : ปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อความเครียดของบุคลากรสาธารณสุขที่ปฏิบัติงาน
ในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้

Project titled : Causal Factors Influencing Stress of Health Personnel Officer in Southern
Border Provinces.

ชื่อหัวหน้าโครงการวิจัย : นางสาวนิคามิลา นิกะจิ

Principle Investigator : Miss Nikamila Nikaji

หน่วยงานที่สังกัด : คณะศึกษาศาสตร์

Affiliation of PI : Faculty of Education

co-investigators : -

Review Method : Exemption

Documents acceptances :

1. Submission Form
2. Self-Assessment Form
3. Information sheet for research participant
4. Informed Consent from
5. Research Project
6. Research tool

have been reviewed by the Human Research Ethics Committee in full
compliance with the Declaration of Helsinki and the Belmont Report.

T. Kaenin

Assoc. Prof. Dr. Theeraphong Kaenin
Chairman of Human Research Ethics Committee

Date of exemption : 22 May 2017

- Note :**
1. No progress review required
 2. Submit notification of final report when finish

Research Unit, Curriculum and Faculty Development Office,
Educational Services Division, Prince of Songkla University, Pattani Campus.
181 Charoenpradit Road, Rusamilae, Muang, Pattani 94000
Tel. +66-(0)7333 1251 Fax 66-(0)7333 1251

Prince of Songkla University

Pattani Campus

ภาคผนวก ข
รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ

**รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ
ในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ**

| รายนาม | ต้นสังกัด |
|----------------------------------|---|
| 1. นายแพทย์นิรันดร์ วิเศษชูสมิต | นายแพทย์เชี่ยวชาญ (ด้านเวชกรรม) ผู้อำนวยการโรงพยาบาลมายอ อำเภอมายอ จังหวัดปัตตานี |
| 2. นายแพทย์เอ็มนัสรี มิทรศักดิ์ | นายแพทย์ชำนาญการพิเศษ (สาขาจิตเวชศาสตร์) หัวหน้ากลุ่มงานจิตเวช โรงพยาบาลปัตตานี อำเภอเมือง จังหวัดปัตตานี |
| 3. คุณสิรีนาฏ ไชยของพรม | พยาบาลวิชาชีพชำนาญการ หัวหน้างานจิตเวช โรงพยาบาลมายอ อำเภอมายอ จังหวัดปัตตานี |
| 4. ดร.จิระวัฒน์ ต้นสกุล | หัวหน้าภาควิชาประเมินผลและวิจัยทางการศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี |
| 5. อาจารย์ดิณพัฒน์ แก้วยอดทิวตัน | อาจารย์ภาควิชาจิตวิทยาและการแนะแนว (สาขาจิตวิทยาคลินิก) มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี |

Prince of Songkla University
Pattani Campus
ภาคผนวก ค
คุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ตารางแสดงค่าความเชื่อมั่นของเนื้อหาของแบบสอบถามปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อความเครียดของบุคลากรสาธารณสุขที่ปฏิบัติงานในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้

| ข้อความ | Corrected Item- Total Correlation | Cronbach's Alpha if Item Deleted |
|--|--------------------------------------|-------------------------------------|
| แบบสอบถามความเครียดในการปฏิบัติงาน ทั้งชุด Alpha = .913 | | |
| ก. ด้านลักษณะงาน | | |
| 1. การปฏิบัติงานเป็นไปอย่างเร่งรีบ | .439 | .911 |
| 2. การปฏิบัติงานที่มีความไม่ชัดเจนในขอบเขตและบทบาทหน้าที่ในการรับผิดชอบ | .459 | .911 |
| 3. | .361 | .913 |
| 4. | .374 | .912 |
| 5. | .420 | .912 |
| 6. | .437 | .911 |
| 7. | .444 | .911 |
| ข. ด้านความสำเร็จและความก้าวหน้าในอาชีพ | | |
| 8. ท่านพบว่างานที่ปฏิบัติทำให้ท่านขาดโอกาสความก้าวหน้าในอาชีพหรือการเลื่อนตำแหน่งที่ดีกว่า | .420 | .911 |
| 9. ท่านพบว่างานที่ปฏิบัติทำให้ท่านไม่มีโอกาสพัฒนาความรู้ความสามารถเชิงวิชาชีพ | .436 | .911 |
| 10. | .469 | .910 |
| 11. | .583 | .908 |
| ค. ด้านสัมพันธภาพ | | |
| 12. ท่านไม่ได้รับการช่วยเหลือและสนับสนุนจากเพื่อนร่วมงาน | .491 | .910 |
| 13. ท่านกับหัวหน้างานมีสัมพันธภาพที่ไม่ดีต่อกัน | .519 | .909 |
| 14. | .613 | .907 |

| ข้อความ | Corrected Item- Total Correlation | Cronbach's Alpha if Item Deleted |
|--|--------------------------------------|-------------------------------------|
| 15. | .725 | .906 |
| 16. | .599 | .908 |
| 17. | .616 | .908 |
| 18. | .608 | .908 |
| 19. | .678 | .906 |
| 20. | .593 | .908 |
| ง. ด้านโครงสร้างนโยบายและบรรยากาศในองค์กร | | |
| 21. หัวหน้างานของท่านไม่มีความยุติธรรม | .687 | .906 |
| 22. บรรยากาศในหน่วยงานของท่านไม่เอื้อต่อการปฏิบัติงาน | .651 | .906 |
| 23. | .553 | .909 |
| 24. | .553 | .909 |
| แบบสอบถามการเผชิญปัญหา ทั้งหมด Alpha = .942 | | |
| ก. ด้านมุ่งจัดการกับปัญหา | | |
| - ดำเนินการแก้ปัญหา | | |
| 1. เมื่อเผชิญกับปัญหา ฉันพยายามวิเคราะห์ปัญหานั้นให้เข้าใจก่อนลงมือแก้ไข | .416 | .942 |
| 2. ฉันมักจัดการปัญหาที่สาเหตุของปัญหา | .465 | .942 |
| 3. | .422 | .942 |
| 4. | .504 | .941 |
| 5. | .539 | .941 |
| - ทำงานหนักและความสำเร็จในการทำงาน | | |
| 6. เมื่อมีเวลาว่าง ฉันค้นคว้าหาข้อมูลเพิ่มเติมเพื่อเป็นการเสริมความรู้ให้กับตนเองให้ประสบผลสำเร็จในการปฏิบัติงาน | .330 | .942 |

| ข้อความ | Corrected Item- Total Correlation | Cronbach's Alpha if Item Deleted |
|--|--------------------------------------|-------------------------------------|
| 7. เมื่อฉันได้รับโอกาสให้ไปฝึกอบรม ฉันพยายามเก็บเกี่ยวประสบการณ์ใหม่ๆ ที่ได้เรียนรู้ เพื่อมาพัฒนาการปฏิบัติงานของตนเอง | .377 | .942 |
| 8. | .396 | .942 |
| - ระวังกิจกรรมอื่นๆ | | |
| 9. เมื่อเผชิญกับปัญหา ฉันจะไม่ออกไปเที่ยวกับเพื่อน แต่ฉันจะใช้เวลาเพื่อหาทางแก้ปัญห | .387 | .942 |
| 10. | .348 | .942 |
| - ชะลอปัญหา | | |
| 11. ฉันจะไม่ใช้อารมณ์ในการแก้ปัญหา เพราะจะทำให้ปัญหานั้นยิ่งเลวร้ายกว่าเดิม | .457 | .942 |
| 12. ก่อนที่ฉันจะเริ่มแก้ปัญหาฉันจะทำให้จิตใจสงบและนิ่ง แล้วค่อยลงมือแก้ปัญหา | .514 | .941 |
| 13. | .365 | .942 |
| - ตีความหมายไปทางบวก | | |
| 14. ฉันนำปัญหาที่เกิดขึ้นมาเป็นบทเรียนสำหรับตนเอง | .547 | .941 |
| 15. ฉันนำเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นมาทบทวน เพื่อหาข้อดีของเหตุการณ์นั้น | .549 | .941 |
| 16. | .470 | .941 |
| 17. | .572 | .941 |
| 18. | .609 | .941 |
| 19. | .553 | .941 |
| 20. | .455 | .942 |
| - การยอมรับ | | |

| ข้อความ | Corrected Item- Total Correlation | Cronbach's Alpha if Item Deleted |
|--|--------------------------------------|-------------------------------------|
| 21. ฉันยอมรับว่าปัญหาที่เกิดขึ้นเราไม่สามารถที่จะเปลี่ยนแปลงมันได้ นอกจากจะหาวิธีแก้ไข | .462 | .941 |
| 22. ฉันยอมรับว่าสิ่งที่เกิดขึ้นนั้นเกิดจากการกระทำหรือการตัดสินใจของฉัน | .641 | .941 |
| 23. | .584 | .941 |
| 24. | .495 | .941 |
| 25. | .584 | .941 |
| - การหาทางผ่อนคลาย | | |
| 26. เมื่อเกิดปัญหาฉันมีวิธีในการผ่อนคลายหรือมีกิจกรรมทำ | .548 | .941 |
| 27. ฉันนอนมากกว่าปกติ เพื่อลืมปัญหานั้น | .308 | .942 |
| 28. | .487 | .941 |
| 29. | .484 | .941 |
| 30. | .427 | .942 |
| - การเป็นส่วนหนึ่งของกลุ่ม | | |
| 31. ฉันสามารถเข้ากลุ่มกับเพื่อนร่วมงานได้ดี | .384 | .942 |
| 32. ฉันสามารถทำให้คนอื่นๆ มีความประทับใจในตัวฉัน | .507 | .941 |
| 33. | .487 | .941 |
| 34. | .435 | .942 |
| 35. | .412 | .942 |
| ข.ด้านการสนับสนุนทางสังคม - การแก้ปัญหา | | |

| ข้อความ | Corrected Item- Total Correlation | Cronbach's Alpha if Item Deleted |
|--|--------------------------------------|-------------------------------------|
| 36. เมื่อมีปัญหาฉันได้รับความช่วยเหลือจากผู้ที่มีความเชี่ยวชาญ | .472 | .941 |
| 37. ฉันจะปรึกษาผู้อื่นเมื่อฉันเจอปัญหาที่ไม่สามารถแก้ไขได้ อาทิเช่น พ่อแม่ ญาติพี่น้อง สามี เพื่อนร่วมงาน หัวหน้างาน | .418 | .942 |
| 38. | .535 | .941 |
| 39. | .679 | .941 |
| - กำลังใจ | | |
| 40. หัวหน้างาน เพื่อนร่วมงาน พ่อแม่ ญาติพี่น้องและเพื่อนสนิทต่างให้กำลังใจ เมื่อยามที่ฉันประสบปัญหา | .468 | .941 |
| 41. เมื่อฉันประสบปัญหาฉันจะให้กำลังใจตนเองเสมอ | .471 | .941 |
| 42. | .600 | .941 |
| 43. | .390 | .942 |
| ค. การหลีกเลี่ยง | | |
| - ปฏิเสธ | | |
| 44. ฉันไม่ยอมรับความเห็นอกเห็นใจจากผู้อื่น | .265 | .943 |
| 45. ฉันไม่ยอมรับความช่วยเหลือจากผู้อื่น | .356 | .942 |
| 46. | .327 | .942 |
| - ไม่แสดงพฤติกรรม | | |
| 47. ฉันทำเป็นไม่สนใจต่อปัญหาที่เกิดขึ้น | .389 | .942 |
| 48. เมื่อประสบอุปสรรคฉันไม่มีกำลังใจที่จะทำอะไรต่อไป | .250 | .943 |
| 49. | .365 | .942 |

| ข้อความ | Corrected Item- Total Correlation | Cronbach's Alpha if Item Deleted |
|--|--------------------------------------|-------------------------------------|
| - ทางความคิด | | |
| 50. ฉันหวังว่าจะมีปฏิหาริย์เกิดขึ้น | .490 | .941 |
| 51. ฉันหวังว่าเวลาจะทำให้ปัญหาต่างๆ คลี่คลายไปได้เอง | .489 | .941 |
| 52. | .422 | .942 |
| - เก็บความรู้สึกคนเดียว | | |
| 53. ฉันพยายามเก็บความรู้สึกไว้คนเดียว โดย ไม่แสดงออกให้ใครรู้ว่าฉันกังวลเรื่องอะไร | .408 | .942 |
| 54. ฉันหลีกเลี่ยงที่จะพบปะกับผู้คน | .481 | .941 |
| 55. | .429 | .942 |
| - การตำหนิตนเอง | | |
| 56. ฉันกล่าวโทษตัวเองว่าปัญหาที่เกิดขึ้น ฉัน เป็นผู้ก่อปัญหาเองจนทำให้คนอื่นเดือดร้อน | .495 | .941 |
| 57. | .525 | .941 |
| - กังวล | | |
| 58. ฉันกังวลว่าปัญหาที่เกิดขึ้นจะทำให้คนอื่น ต้องเดือดร้อนไปด้วย | .458 | .941 |
| 59. ฉันกังวลว่าปัญหาที่เกิดขึ้นวันนี้ ส่งผลให้ฉัน คิดหาทางแก้ไขไม่ได้ | .434 | .942 |
| 60. | .263 | .943 |
| 61. | .329 | .942 |
| - การจัดการอารมณ์ | | |
| 62. ฉันแสดงอารมณ์โกรธหรือไม่พอใจต่อคนที่ เป็นต้นเหตุของปัญหา | .384 | .942 |

| ข้อความ | Corrected Item- Total Correlation | Cronbach's Alpha if Item Deleted |
|---|--------------------------------------|-------------------------------------|
| 63. ฉันทากิจกรรมที่ตนเองชื่นชอบทำ เพื่อเป็น การคลายความทุกข์ | .422 | .942 |
| 64. | .291 | .943 |
| 65. | .404 | .942 |
| 66. | .285 | .943 |
| แบบสอบถามการมองโลกในแง่ดี ทั้งหมด Alpha = .889 | | |
| ก. ความคงทนถาวร (Permanence) | | |
| 1. การถูกตำหนิจากเพื่อนร่วมงานเป็น เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นไม่บ่อย | .554 | .883 |
| 2. การถูกตำหนิจากหัวหน้างานเป็นเหตุการณ์ ที่เกิดขึ้นไม่บ่อย | .503 | .886 |
| 3. | .647 | .879 |
| 4. | .465 | .887 |
| ข. ด้านแผ่ขยายความรู้สึก (Pervasiveness) | | |
| 5. เมื่อท่านทำงานผิดพลาด ท่านจะคิดเสมอว่า ท่านจะป้องกันเพื่อไม่ให้เกิดเหตุการณ์เช่นนี้ เกิดขึ้นอีกในอนาคต | .633 | .878 |
| 6. เมื่อท่านมีปัญหาที่ทำงาน ปัญหานั้นจะไม่ ส่งผลให้ท่านมีปัญหาที่สมาชิกในครอบครัว | .550 | .885 |
| 7. | .725 | .876 |
| 8. | .678 | .877 |
| ค. การเกี่ยวข้องกับตนเอง (Personalization) | | |
| 9. ท่านสามารถสอนงานหรืออธิบายให้เพื่อน ร่วมงานเกิดความเข้าใจ | .591 | .881 |
| 10. ท่านได้ปฏิบัติตามกฎระเบียบของ หน่วยงานอย่างเคร่งครัด | .507 | .884 |

| ข้อความ | Corrected Item- Total Correlation | Cronbach's Alpha if Item Deleted |
|---|--------------------------------------|-------------------------------------|
| 11. | .507 | .844 |
| 12. | .377 | .850 |
| 13. | .311 | .852 |
| 14. | .577 | .882 |
| 15. | .437 | .886 |
| แบบสอบถามการเห็นคุณค่าในตนเอง ทั้งชุด Alpha = .854 | | |
| ก. ด้านความสำคัญ | | |
| 1. ท่านได้รับความห่วงใยและความเอาใจใส่ จากหัวหน้างานและเพื่อนร่วมงานเสมอ | .387 | .850 |
| 2. ท่านเป็นที่รักและชื่นชอบของหัวหน้างาน และเพื่อนร่วมงาน | .443 | .847 |
| 3. | .389 | .849 |
| 4. | .497 | .845 |
| 5. | .577 | .841 |
| 6. | .433 | .848 |
| 7. | .447 | .847 |
| ข. ด้านความสามารถ | | |
| 8. ท่านสามารถทำงานได้ตามตัวชี้วัดของ หน่วยงาน | .432 | .848 |
| 9. ท่านสามารถทำงานส่งทันเวลาที่หัวหน้างาน กำหนด | .387 | .849 |
| 10. | .365 | .853 |
| 11. | .507 | .844 |
| 12. | .377 | .850 |
| 13. | .311 | .852 |
| ค. ด้านอำนาจ | | |

| ข้อความ | Corrected Item- Total Correlation | Cronbach's Alpha if Item Deleted |
|---|--------------------------------------|-------------------------------------|
| 14. เพื่อนร่วมงานมักจะทำตามคำแนะนำของท่านที่ได้ให้ไว้ | .475 | .846 |
| 15. หัวหน้างานและเพื่อนร่วมงานให้ความไว้วางใจและเชื่อถือในตัวท่าน | .539 | .843 |
| 16. | .628 | .840 |
| ง. ด้านคุณธรรม | | |
| 17. ท่านปฏิบัติงานด้วยความซื่อสัตย์ สุจริต | .438 | .847 |
| 18. ท่านปฏิบัติงานโดยไม่ได้เอาเปรียบผู้อื่น | .544 | .843 |
| 19. | .418 | .848 |
| แบบสอบถามการสนับสนุนทางสังคม ทั้งหมด Alpha = .924 | | |
| ก. การสนับสนุนด้านอารมณ์สังคม | | |
| 1. มีการพบปะสังสรรค์กับท่านในโอกาสพิเศษ อาทิเช่น งานปีใหม่ เลี้ยงรับ-ส่งเจ้าหน้าที่ งานขึ้นบ้านใหม่ ฯลฯ | .435 | .926 |
| 2. มีการรับฟังความคิดเห็นของท่านในการปฏิบัติงาน | .642 | .920 |
| 3. | .643 | .919 |
| 4. | .680 | .918 |
| 5. | .637 | .920 |
| ข. ด้านข้อมูลข่าวสาร | | |
| 6. ท่านได้รับการแนะนำแหล่งความรู้ในการสืบค้นข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการปฏิบัติงาน | .673 | .919 |
| 7. มีการเผยแพร่ข้อมูลในการพัฒนาตนเองให้มีประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน อาทิเช่น การศึกษาต่อ การฝึกอบรม | .657 | .919 |
| 8. | .646 | .919 |

| ข้อความ | Corrected Item- Total Correlation | Cronbach's Alpha if Item Deleted |
|---|--------------------------------------|-------------------------------------|
| 9. | .678 | .918 |
| ค. ด้านทรัพยากร | | |
| 10. ท่านได้รับการช่วยเหลือเพื่อแบ่งเบาภาระ งาน เมื่อต้องทำงานอย่างเร่งด่วน | .733 | .917 |
| 11. หน่วยงานของท่านมีการจัดบุคคลเพื่อมา ปฏิบัติงานแทนท่าน เมื่อท่านป่วยหรือมีปัญหา สุขภาพ | .571 | .922 |
| 12. | .750 | .916 |
| 13. | .603 | .921 |
| 14. | .654 | .919 |
| 15. | .674 | .918 |

Prince of Songkla University
Pattani Campus

Prince of Songkla University
Pattani Campus
ภาควิชาการศึกษาศาสตร์
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย



**ปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อความเครียดของบุคลากรสาธารณสุขที่ปฏิบัติงาน
ในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้**

เรียน ผู้ตอบแบบสอบถามทุกท่าน

แบบสอบถามฉบับนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อความเครียดของบุคลากรสาธารณสุขที่ปฏิบัติงานในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ผู้วิจัยจึงใคร่ขอความกรุณาจากท่านได้โปรดตอบแบบสอบถามตามความเป็นจริงและครบทุกข้อ เพราะข้อมูลของท่านจะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งในการพัฒนาและเพิ่มประสิทธิผลในการทำงานตามเป้าหมาย เพื่อความสุขความมั่นคงทั้งในชีวิตและการทำงานที่ดีขึ้น ทั้งนี้ ข้อมูลของท่านจะถูกเก็บเป็นความลับและไม่ก่อให้เกิดผลเสียใดๆ ต่อท่านทั้งสิ้น ก่อนลงมือตอบโปรดอ่านคำชี้แจงให้ละเอียด เพื่อให้ท่านเข้าใจและสามารถตอบได้รวดเร็วและถูกต้อง ซึ่งผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความร่วมมือจากท่านเป็นอย่างดี ขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงที่ท่านสละเวลาอันมีค่าแก่การวิจัยครั้งนี้ อันจะเป็นประโยชน์ในทางวิชาการและนำไปเป็นแนวทางในการบริหารจัดการองค์กรต่อไป

คำชี้แจง แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 6 ส่วน ดังนี้

- | | |
|-----------|------------------------------------|
| ส่วนที่ 1 | แบบสอบถามข้อมูลและลักษณะส่วนบุคคล |
| ส่วนที่ 2 | แบบสอบถามความเครียดในการปฏิบัติงาน |
| ส่วนที่ 3 | แบบสอบถามการเผชิญปัญหา |
| ส่วนที่ 4 | แบบสอบถามการมองโลกในแง่ดี |
| ส่วนที่ 5 | แบบสอบถามการเห็นคุณค่าในตนเอง |
| ส่วนที่ 6 | แบบสอบถามการสนับสนุนทางสังคม |

ขอแสดงความนับถืออย่างสูง

(นางสาวนิกามีลา นิกะจิ)

นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาจิตวิทยา

มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

ID.....

เรื่อง ปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อความเครียดของบุคลากรสาธารณสุข
ที่ปฏิบัติงานในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้

ส่วนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลและลักษณะส่วนบุคคล

1. เพศ

 ชาย หญิง

2. อายุ.....ปี

3. ศาสนา

 พุทธ อิสลาม คริสต์ อื่นๆ ระบุ.....

4. สถานภาพ

 โสด สมรส หม้าย/หย่าร้าง

5. ระดับการศึกษา

 ต่ำกว่าปริญญาตรี ปริญญาตรี ปริญญาโท ปริญญาเอก

6. ภูมิลำเนาเดิม จังหวัด.....

7. รายได้ของตนเองต่อเดือน

 ต่ำกว่า 10,000 บาท 10,001 – 20,000 บาท 20,001 – 30,000 บาท 30,001 – 40,000 บาท 40,001 – 50,000 บาท มากกว่า 50,000 บาท

8. จำนวนบุตร.....

9. ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน

 น้อยกว่า 1 ปี 2 – 5 ปี 6 – 10 ปี มากกว่า 10 ปี

10. สถานภาพในการปฏิบัติงาน

 ข้าราชการ พนักงานราชการ พนักงานกระทรวงสาธารณสุข

11. โรคประจำตัว

 มี ไม่มี

ส่วนที่ 2 แบบสอบถามความเครียดในการปฏิบัติงาน

คำชี้แจง : ขอให้ท่านอ่านข้อความด้านล่างนี้ แล้วสำรวจดูว่าในระยะเวลา 3 เดือนที่ผ่านมา มีเหตุการณ์ในข้อดังกล่าวเกิดขึ้นกับท่านอย่างไรบ้าง และให้ประเมินดูว่าเหตุการณ์ดังกล่าวอยู่ในระดับใด แล้วให้ท่านทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับความรู้สึกหรือความคิดเห็นของท่านมากที่สุดเพียงคำตอบเดียว โดยมีเกณฑ์พิจารณา ดังนี้ (กรุณาตอบให้ครบทุกข้อคำถาม)

| | | |
|------------|---------|---|
| มากที่สุด | หมายถึง | เหตุการณ์การดังกล่าวทำให้ท่านรู้สึกเครียดมากที่สุด |
| มาก | หมายถึง | เหตุการณ์การดังกล่าวทำให้ท่านรู้สึกเครียดมาก |
| ปานกลาง | หมายถึง | เหตุการณ์การดังกล่าวทำให้ท่านรู้สึกเครียดปานกลาง |
| น้อย | หมายถึง | เหตุการณ์การดังกล่าวทำให้ท่านรู้สึกเครียดน้อย |
| น้อยที่สุด | หมายถึง | เหตุการณ์การดังกล่าวทำให้ท่านรู้สึกเครียดน้อยที่สุด |

| ข้อความ | ระดับความเครียด | | | | |
|--|-----------------|-----|---------|------|------------|
| | มากที่สุด | มาก | ปานกลาง | น้อย | น้อยที่สุด |
| ก. ด้านลักษณะงาน | | | | | |
| 1. การปฏิบัติงานเป็นไปอย่างเร่งรีบ | | | | | |
| 2. การปฏิบัติงานที่มีความไม่ชัดเจน ในขอบเขตและบทบาทหน้าที่ในการ รับผิดชอบ | | | | | |
| 3. | | | | | |
| 4. | | | | | |
| 5. | | | | | |
| 6. | | | | | |
| 7. | | | | | |
| ข. ด้านความสำเร็จและความก้าวหน้าในอาชีพ | | | | | |
| 8. ท่านพบว่างานที่ปฏิบัติทำให้ท่าน ขาดโอกาสความก้าวหน้าในอาชีพ หรือการเลื่อนตำแหน่งที่ดีกว่า | | | | | |
| | | | | | |

| ข้อความ | ระดับความเครียด | | | | |
|---|-----------------|-----|---------|------|------------|
| | มากที่สุด | มาก | ปานกลาง | น้อย | น้อยที่สุด |
| 9. ท่านพบว่างานที่ปฏิบัติทำให้ท่านไม่มีโอกาสพัฒนาความรู้ความสามารถเชิงวิชาชีพ | | | | | |
| 10. | | | | | |
| 11. | | | | | |
| ค. ด้านสัมพันธภาพ | | | | | |
| 12. ท่านไม่ได้รับการช่วยเหลือและสนับสนุนจากเพื่อนร่วมงาน | | | | | |
| 13. ท่านกับหัวหน้างานมีสัมพันธภาพที่ไม่ดีต่อกัน | | | | | |
| 14. | | | | | |
| 15. | | | | | |
| 16. | | | | | |
| 17. | | | | | |
| 18. | | | | | |
| 19. | | | | | |
| 20. | | | | | |
| ง. ด้านโครงสร้างนโยบายและบรรยากาศในองค์กร | | | | | |
| 21. หัวหน้างานของท่านไม่มีความยุติธรรม | | | | | |
| 22. บรรยากาศในหน่วยงานของท่านไม่เอื้อต่อการปฏิบัติงาน | | | | | |
| 23. | | | | | |
| 24. | | | | | |

ส่วนที่ 3 แบบสอบถามการเผชิญปัญหา

คำชี้แจง : โปรดพิจารณาข้อความแต่ละข้อความและขีดเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างหลังข้อความที่เป็นสถานการณ์ที่ท่านได้ใช้วิธีการเผชิญปัญหาเพียงคำตอบเดียว ซึ่งข้อความแต่ละข้อไม่มีคำตอบที่ถูกหรือผิด (กรุณาตอบให้ครบทุกข้อความ)

| ข้อความ | ระดับการเผชิญปัญหา | | | | |
|--|--------------------|-----|---------|------|------------|
| | มากที่สุด | มาก | ปานกลาง | น้อย | น้อยที่สุด |
| ก. ด้านมุ่งจัดการกับปัญหา | | | | | |
| - ดำเนินการแก้ปัญหา | | | | | |
| 1. เมื่อเผชิญกับปัญหา ฉันพยายามวิเคราะห์ปัญหานั้นให้เข้าใจก่อนลงมือแก้ไข | | | | | |
| 2. ฉันมักจัดการปัญหาที่สาเหตุของปัญหา | | | | | |
| 3. | | | | | |
| 4. | | | | | |
| 5. | | | | | |
| - ทำงานหนักและความสำเร็จในการทำงาน | | | | | |
| 6. เมื่อมีเวลาว่าง ฉันค้นคว้าหาข้อมูลเพิ่มเติม เพื่อเป็นการเสริมความรู้ให้กับตนเองให้ประสบผลสำเร็จในการปฏิบัติงาน | | | | | |
| 7. เมื่อฉันได้รับโอกาสให้ไปฝึกอบรม ฉันพยายามเก็บเกี่ยวประสบการณ์ใหม่ๆ ที่ได้เรียนรู้ เพื่อมาพัฒนาการปฏิบัติงานของตนเอง | | | | | |
| 8. | | | | | |
| - ระงับกิจกรรมอื่นๆ | | | | | |

| ข้อความ | ระดับการเผชิญปัญหา | | | | |
|---|--------------------|-----|---------|------|------------|
| | มากที่สุด | มาก | ปานกลาง | น้อย | น้อยที่สุด |
| 9. เมื่อเผชิญกับปัญหา ฉันจะไม่ออกไป เที่ยวกับเพื่อน แต่ฉันจะใช้เวลาเพื่อ หาทางแก้ปัญหา | | | | | |
| 10. | | | | | |
| - ชะลอปัญหา | | | | | |
| 11. ฉันจะไม่ใช้อารมณ์ในการ แก้ปัญหา เพราะจะทำให้ปัญหานั้นยิ่ง เลวร้ายกว่าเดิม | | | | | |
| 12. ก่อนที่ฉันจะเริ่มแก้ปัญหาฉันจะทำ ให้จิตใจสงบและนิ่ง แล้วค่อยลงมือ แก้ปัญหา | | | | | |
| 13. | | | | | |
| - ตีความหมายไปทางบวก | | | | | |
| 14. ฉันนำปัญหาที่เกิดขึ้นมาเป็น บทเรียนสำหรับตนเอง | | | | | |
| 15. ฉันนำเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นมา ทบทวน เพื่อหาข้อดีของเหตุการณ์นั้น | | | | | |
| 16. | | | | | |
| 17. | | | | | |
| 18. | | | | | |
| 19. | | | | | |
| 20. | | | | | |
| - การยอมรับ | | | | | |
| 21. ฉันยอมรับว่าปัญหาที่เกิดขึ้นเราไม่ สามารถที่จะเปลี่ยนแปลงมันได้ นอกจากจะหาวิธีแก้ไข | | | | | |

| ข้อความ | ระดับการเผชิญปัญหา | | | | |
|---|--------------------|-----|---------|------|------------|
| | มากที่สุด | มาก | ปานกลาง | น้อย | น้อยที่สุด |
| 22. ฉันยอมรับว่าสิ่งที่เกิดขึ้นนั้นเกิดจากการกระทำหรือการตัดสินใจของฉัน | | | | | |
| 23. | | | | | |
| 24. | | | | | |
| 25. | | | | | |
| - การหาทางผ่อนคลาย | | | | | |
| 26. เมื่อเกิดปัญหาฉันมีวิธีในการผ่อนคลายหรือมีกิจกรรมทำ | | | | | |
| 27. ฉันนอนมากกว่าปกติ เพื่อลืมปัญหานั้น | | | | | |
| 28. | | | | | |
| 29. | | | | | |
| 30. | | | | | |
| - การเป็นส่วนหนึ่งของกลุ่ม | | | | | |
| 31. ฉันสามารถเข้ากลุ่มกับเพื่อนร่วมงานได้ดี | | | | | |
| 32. ฉันสามารถทำให้คนอื่นๆ มีความประทับใจในตัวฉัน | | | | | |
| 33. | | | | | |
| 34. | | | | | |
| 35. | | | | | |
| ข.ด้านการสนับสนุนทางสังคม - การแก้ปัญหา | | | | | |

| ข้อความ | ระดับการเผชิญปัญหา | | | | |
|--|--------------------|-----|---------|------|------------|
| | มากที่สุด | มาก | ปานกลาง | น้อย | น้อยที่สุด |
| 36. เมื่อมีปัญหาฉันได้รับความช่วยเหลือจากผู้ที่มีความเชี่ยวชาญ | | | | | |
| 37. ฉันจะปรึกษาผู้อื่นเมื่อฉันเจอปัญหาที่ไม่สามารถแก้ไขได้ อาทิเช่น พ่อแม่ ญาติพี่น้อง สามี เพื่อนร่วมงาน หัวหน้างาน | | | | | |
| 38. | | | | | |
| 39. | | | | | |
| - กำลังใจ | | | | | |
| 40. หัวหน้างาน เพื่อนร่วมงาน พ่อแม่ ญาติพี่น้องและเพื่อนสนิทต่างให้กำลังใจ เมื่อยามที่ฉันประสบปัญหา | | | | | |
| 41. เมื่อฉันประสบปัญหาฉันจะให้กำลังใจตนเองเสมอ | | | | | |
| 42. | | | | | |
| 43. | | | | | |
| ค. การหลีกเลี่ยง - ปฏิเสธ | | | | | |
| 44. ฉันไม่ยอมรับความเห็นอกเห็นใจจากผู้อื่น | | | | | |
| 45. ฉันไม่ยอมรับความช่วยเหลือจากผู้อื่น | | | | | |
| 46. | | | | | |
| - ไม่แสดงพฤติกรรม | | | | | |
| 47. ฉันทำเป็นไม่สนใจต่อปัญหาที่เกิดขึ้น | | | | | |

| ข้อความ | ระดับการเผชิญปัญหา | | | | |
|--|--------------------|-----|---------|------|------------|
| | มากที่สุด | มาก | ปานกลาง | น้อย | น้อยที่สุด |
| 48. เมื่อประสบอุปสรรคฉันไม่มีกำลังใจที่จะทำอะไรต่อไป | | | | | |
| 49. | | | | | |
| - ทางความคิด | | | | | |
| 50. ฉันหวังว่าจะมีปฏิหาริย์เกิดขึ้น | | | | | |
| 51. ฉันหวังว่าเวลาจะทำให้ปัญหาต่างๆ คลี่คลายไปได้เอง | | | | | |
| 52. | | | | | |
| - เก็บความรู้สึกคนเดียว | | | | | |
| 53. ฉันพยายามเก็บความรู้สึกไว้คนเดียว โดยไม่แสดงออกให้ใครรู้ว่าฉันกังวลเรื่องอะไร | | | | | |
| 54. ฉันหลีกเลี่ยงที่จะพบปะกับผู้คน | | | | | |
| 55. | | | | | |
| - การตำหนิตนเอง | | | | | |
| 56. ฉันกล่าวโทษตัวเองว่าปัญหาที่เกิดขึ้น ฉันเป็นผู้ก่อปัญหาเองจนทำให้คนอื่นเดือดร้อน | | | | | |
| 57. | | | | | |
| - กังวล | | | | | |
| 58. ฉันกังวลว่าปัญหาที่เกิดขึ้นจะทำให้คนอื่นต้องเดือดร้อนไปด้วย | | | | | |
| 59. ฉันกังวลว่าปัญหาที่เกิดขึ้นวันนี้ส่งผลให้ฉันคิดหาทางแก้ไขไม่ได้ | | | | | |

| ข้อความ | ระดับการเผชิญปัญหา | | | | |
|---|--------------------|-----|---------|------|------------|
| | มากที่สุด | มาก | ปานกลาง | น้อย | น้อยที่สุด |
| 60. | | | | | |
| 61. | | | | | |
| - การจัดการอารมณ์ | | | | | |
| 62. ฉันแสดงอารมณ์โกรธหรือไม่พอใจ ต่อคนที่เป็นต้นเหตุของปัญหา | | | | | |
| 63. ฉันหากิจกรรมที่ตนเองชื่นชอบทำ เพื่อเป็นการคลายความทุกข์ | | | | | |
| 64. | | | | | |
| 65. | | | | | |
| 66. | | | | | |

Prince of Songkla University
Pattani Campus

ส่วนที่ 4 แบบสอบถามการมองโลกในแง่ดี

คำชี้แจง : แบบสอบถามเกี่ยวกับการมองโลกในแง่ดีโดยให้ท่านประเมินตนเองในด้านต่างๆ โดยท่านพิจารณาข้อคำถามแต่ละข้อแล้วใส่เครื่องหมายถูก ✓ ลงในช่องที่ตรงกับความรู้สึกของท่านเพียงคำตอบเดียว ข้อคำถามแต่ละข้อไม่มีคำตอบที่ถูกหรือผิด (กรุณาตอบให้ครบทุกข้อคำถาม)

| ข้อคำถาม | ระดับการมองโลกในแง่ดี | | | | |
|---|-----------------------|-----|---------|------|------------|
| | มากที่สุด | มาก | ปานกลาง | น้อย | น้อยที่สุด |
| ก. ความคงทนถาวร (Permanence) | | | | | |
| 1. การถูกตำหนิจากเพื่อนร่วมงาน เป็นเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นไม่บ่อย | | | | | |
| 2. การถูกตำหนิจากหัวหน้างานเป็น เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นไม่บ่อย | | | | | |
| 3. | | | | | |
| 4. | | | | | |
| ข. ด้านแผ่ขยายความรู้สึก (Pervasiveness) | | | | | |
| 5. เมื่อท่านทำงานผิดพลาด ท่านจะ คิดเสมอว่าท่านจะป้องกันเพื่อไม่ให้ เกิดเหตุการณ์เช่นนี้ เกิดขึ้นอีกใน อนาคต | | | | | |
| 6. เมื่อท่านมีปัญหาที่ทำงาน ปัญหา นั้นจะไม่ส่งผลให้ท่านมีปัญหา กับ สมาชิกในครอบครัว | | | | | |
| 7. | | | | | |
| 8. | | | | | |
| ค. การเกี่ยวข้องกับตนเอง (Personalization) | | | | | |
| 9. ท่านสามารถสอนงานหรืออธิบาย ให้เพื่อนร่วมงานเกิดความเข้าใจ | | | | | |

| ข้อความ | ระดับการมองโลกในแง่ดี | | | | |
|---|-----------------------|-----|---------|------|------------|
| | มากที่สุด | มาก | ปานกลาง | น้อย | น้อยที่สุด |
| 10. ท่านได้ปฏิบัติตามกฎระเบียบ ของหน่วยงานอย่างเคร่งครัด | | | | | |
| 11. | | | | | |
| 12. | | | | | |
| 13. | | | | | |
| 14. | | | | | |
| 15. | | | | | |
| | | | | | |
| | | | | | |

Prince of Songkla University
Pattani Campus

ส่วนที่ 5 แบบสอบถามการเห็นคุณค่าในตนเอง

คำชี้แจง : ข้อความในแต่ละข้อคำถามเป็นการสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับการเห็นคุณค่าในตนเอง โปรดอ่านแต่ละข้อและทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างที่ตรงกับความรู้สึกและความคิดเห็นของท่านมากที่สุด โดยมีเกณฑ์พิจารณา ดังนี้ (กรุณาตอบให้ครบทุกข้อคำถาม)

| | | |
|--------------------|---------|--|
| เห็นด้วยมากที่สุด | หมายถึง | ข้อความดังกล่าวตรงกับความรู้สึกของท่านมากที่สุด |
| เห็นด้วยมาก | หมายถึง | ข้อความดังกล่าวตรงกับความรู้สึกของท่านมาก |
| เห็นด้วยปานกลาง | หมายถึง | ข้อความดังกล่าวตรงกับความรู้สึกของท่านปานกลาง |
| เห็นด้วยน้อย | หมายถึง | ข้อความดังกล่าวตรงกับความรู้สึกของท่านน้อย |
| เห็นด้วยน้อยที่สุด | หมายถึง | ข้อความดังกล่าวตรงกับความรู้สึกของท่านน้อยที่สุด |

| ข้อความ | ระดับความคิดเห็น | | | | |
|---|-------------------|-------------|-----------------|--------------|--------------------|
| | เห็นด้วยมากที่สุด | เห็นด้วยมาก | เห็นด้วยปานกลาง | เห็นด้วยน้อย | เห็นด้วยน้อยที่สุด |
| ก. ด้านความสำคัญ | | | | | |
| 1. ท่านได้รับความห่วงใยและความเอาใจใส่จากหัวหน้างานและเพื่อนร่วมงานเสมอ | | | | | |
| 2. ท่านเป็นที่รักและชื่นชอบของหัวหน้างานและเพื่อนร่วมงาน | | | | | |
| 3. | | | | | |
| 4. | | | | | |
| 5. | | | | | |
| 6. | | | | | |
| 7. | | | | | |
| ข. ด้านความสามารถ | | | | | |
| 8. ท่านสามารถทำงานได้ตามตัวชี้วัดของหน่วยงาน | | | | | |

| ข้อความ | ระดับความคิดเห็น | | | | |
|---|-----------------------|-----------------|---------------------|------------------|------------------------|
| | เห็นด้วย มากที่สุด | เห็นด้วย มาก | เห็นด้วย ปานกลาง | เห็นด้วย น้อย | เห็นด้วย น้อยที่สุด |
| 9. ท่านสามารถทำงานส่งทันเวลาที่ หัวหน้างานกำหนด | | | | | |
| 10. | | | | | |
| 11. | | | | | |
| 12. | | | | | |
| 13. | | | | | |
| ค. ด้านอำนาจ | | | | | |
| 14. เพื่อนร่วมงานมักจะทำตาม คำแนะนำของท่านที่ได้ให้ไว้ | | | | | |
| 15. หัวหน้างานและเพื่อนร่วมงาน ให้ความไว้วางใจและเชื่อถือในตัว ท่าน | | | | | |
| 16. | | | | | |
| ง. ด้านการมีคุณความดี/คุณธรรม | | | | | |
| 17. ท่านปฏิบัติงานด้วยความ ซื่อสัตย์ สุจริต | | | | | |
| 18. ท่านปฏิบัติงานโดยไม่ได้เอา เปรียบผู้อื่น | | | | | |
| 19. | | | | | |

ส่วนที่ 6 แบบสอบถามการสนับสนุนทางสังคม

คำชี้แจง : แบบสอบถามเป็นข้อคำถามเกี่ยวกับการสนับสนุนทางสังคมที่ท่านได้รับจากผู้บังคับบัญชา จากเพื่อนร่วมงาน และจากครอบครัว โดยบุคคลในครอบครัว ได้แก่ บิดา มารดา คู่สมรส บุตร หรือญาติสนิทของท่าน (กรุณาตอบให้ครบทุกข้อคำถาม)

โดยใน 1 ข้อคำถาม ขอให้ท่านพิจารณาทีละกลุ่มของแหล่งสนับสนุนทางสังคม และท่านจะต้องตอบทั้ง 3 กลุ่มของแหล่งสนับสนุน อันได้แก่ ผู้บังคับบัญชา เพื่อนร่วมงาน และครอบครัว

ซึ่งการตอบแบบสอบถามขอให้ท่านอ่านข้อคำถามในแต่ละข้อและพิจารณาแหล่งสนับสนุนทีละกลุ่มว่าให้การสนับสนุนท่านอยู่ในระดับใดใน 5 ระดับ ดังนี้

| | | |
|---|---------|--|
| 5 | หมายถึง | ท่านได้รับการสนับสนุนตามข้อความดังกล่าวมากที่สุด |
| 4 | หมายถึง | ท่านได้รับการสนับสนุนตามข้อความดังกล่าวมาก |
| 3 | หมายถึง | ท่านได้รับการสนับสนุนตามข้อความดังกล่าวปานกลาง |
| 2 | หมายถึง | ท่านได้รับการสนับสนุนตามข้อความดังกล่าวน้อย |
| 1 | หมายถึง | ท่านได้รับการสนับสนุนตามข้อความดังกล่าว น้อยที่สุด |

ให้ท่านทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องทางขวามือของมาตรวัดทั้ง 3 กลุ่มของแหล่งการสนับสนุนทางสังคม ดังนี้

| ข้อความ | แหล่งสนับสนุนทางสังคม | | | | | | | | | | | | | | |
|--|-----------------------|---|---|---|---|---------------|---|---|---|---|----------|---|---|---|---|
| | ผู้บังคับบัญชา | | | | | เพื่อนร่วมงาน | | | | | ครอบครัว | | | | |
| | 5 | 4 | 3 | 2 | 1 | 5 | 4 | 3 | 2 | 1 | 5 | 4 | 3 | 2 | 1 |
| ก. การสนับสนุนด้านอารมณ์สังคม | | | | | | | | | | | | | | | |
| 1. มีการพบปะสังสรรค์กับท่านในโอกาสพิเศษ อาทิเช่น งานปีใหม่ เลี้ยงรับ-ส่งเจ้าหน้าที่งานขึ้นบ้านใหม่ ฯลฯ | | | | | | | | | | | | | | | |
| 2. มีการรับฟังความคิดเห็นของท่านในการปฏิบัติงาน | | | | | | | | | | | | | | | |
| 3. | | | | | | | | | | | | | | | |

| ข้อความ | แหล่งสนับสนุนทางสังคม | | | | | | | | | | | | | | |
|--|-----------------------|---|---|---|---|---------------|---|---|---|---|----------|---|---|---|---|
| | ผู้บังคับบัญชา | | | | | เพื่อนร่วมงาน | | | | | ครอบครัว | | | | |
| | 5 | 4 | 3 | 2 | 1 | 5 | 4 | 3 | 2 | 1 | 5 | 4 | 3 | 2 | 1 |
| 4. | | | | | | | | | | | | | | | |
| 5. | | | | | | | | | | | | | | | |
| ข. ด้านข้อมูลข่าวสาร | | | | | | | | | | | | | | | |
| 6. ท่านได้รับการ แนะนำแหล่งความรู้ใน การสืบค้นข้อมูลที่เป็น ประโยชน์ต่อการ ปฏิบัติงาน | | | | | | | | | | | | | | | |
| 7. มีการเผยแพร่ข้อมูล ในการพัฒนาตนเองให้ มีประสิทธิภาพในการ ปฏิบัติงาน อาทิเช่น การศึกษาต่อ การ ฝึกอบรม | | | | | | | | | | | | | | | |
| 8. | | | | | | | | | | | | | | | |
| 9. | | | | | | | | | | | | | | | |
| ค. ด้านทรัพยากร | | | | | | | | | | | | | | | |
| 10. ท่านได้รับการ ช่วยเหลือเพื่อแบ่งเบา ภาระงาน เมื่อต้อง ทำงานอย่างเร่งด่วน | | | | | | | | | | | | | | | |

| ข้อความ | แหล่งสนับสนุนทางสังคม | | | | | | | | | | | | | | |
|--|-----------------------|---|---|---|---|---------------|---|---|---|---|----------|---|---|---|---|
| | ผู้บังคับบัญชา | | | | | เพื่อนร่วมงาน | | | | | ครอบครัว | | | | |
| | 5 | 4 | 3 | 2 | 1 | 5 | 4 | 3 | 2 | 1 | 5 | 4 | 3 | 2 | 1 |
| 11. หน่วยงานของท่าน มีการจัดบุคคลเพื่อมา ปฏิบัติงานแทนท่าน เมื่อท่านป่วยหรือมี ปัญหาสุขภาพ | | | | | | | | | | | | | | | |
| 12. | | | | | | | | | | | | | | | |
| 13. | | | | | | | | | | | | | | | |
| 14. | | | | | | | | | | | | | | | |
| 15. | | | | | | | | | | | | | | | |

Prince of Songkla University
Pattani Campus

ภาคผนวก จ

ผลการวิเคราะห์โมเดลปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อความเครียด
ของบุคลากรสาธารณสุขที่ปฏิบัติงานในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้

ผลการวิเคราะห์โมเดลปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อความเครียดของบุคลากรสาธารณสุข
ที่ปฏิบัติงานในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ (ก่อนปรับโมเดล)

DATE: 5/ 5/2018
TIME: 11:37

L I S R E L 8.72

BY

Karl G. Jöreskog & Dag Sörbom

This program is published exclusively by
Scientific Software International, Inc.
7383 N. Lincoln Avenue, Suite 100
Lincolnwood, IL 60712, U.S.A.
Phone: (800)247-6113, (847)675-0720, Fax: (847)675-2140
Copyright by Scientific Software International, Inc., 1981-2005
Use of this program is subject to the terms specified in the
Universal Copyright Convention.
Website: www.ssicentral.com

The following lines were read from file
C:\Users\Acer\Desktop\PATH1\PATH.LPJ:

TI PATH
!DA NI=17 NO=487 MA=CM
SY='C:\Users\Acer\Desktop\PATH1\PATH.dsf' NG=1
SE
3 2 1 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 /
MO NX=10 NY=7 NK=3 NE=2 BE=FU GA=FI PS=SY TE=SY TD=SY
LE
PROP STRE
LK
OPTG SUPP SELF
FR LY(1,1) LY(2,1) LY(3,1) LY(4,2) LY(5,2) LY(6,2) LY(7,2) LX(1,1) LX(2,1)
FR LX(3,1) LX(4,2) LX(5,2) LX(6,2) LX(7,3) LX(8,3) LX(9,3) LX(10,3) BE(2,1)
FR GA(1,1) GA(1,2) GA(1,3) GA(2,1) GA(2,2) GA(2,3)
PD
OU AM PC RS EF FS SS SC

TI PATH

Number of Input Variables 17
Number of Y - Variables 7
Number of X - Variables 10
Number of ETA - Variables 2
Number of KSI - Variables 3
Number of Observations 487

TI PATH

Covariance Matrix

| | Pro_Es | Pro_So | Pro_Fo | SJop_D | SSuc | SRelat |
|---------|--------|--------|--------|--------|-------|--------|
| | ----- | ----- | ----- | ----- | ----- | ----- |
| Pro_Es | 0.42 | | | | | |
| Pro_So | -0.07 | 0.35 | | | | |
| Pro_Fo | -0.05 | 0.23 | 0.25 | | | |
| SJop_D | 0.10 | -0.04 | -0.02 | 0.46 | | |
| SSuc | 0.18 | -0.08 | -0.06 | 0.30 | 0.74 | |
| SRelat | 0.22 | -0.13 | -0.12 | 0.24 | 0.43 | 0.82 |
| SPoli_O | 0.16 | -0.12 | -0.10 | 0.26 | 0.44 | 0.67 |
| Opt_Pem | 0.04 | 0.06 | 0.07 | 0.05 | 0.02 | 0.02 |
| Opt_Pev | -0.96 | 1.83 | 2.17 | 0.02 | -1.30 | -1.71 |
| Opt_Pes | -0.07 | 0.18 | 0.21 | 0.02 | -0.07 | -0.15 |
| Sup_E | -0.09 | 0.15 | 0.13 | -0.04 | -0.17 | -0.21 |
| Sup_I | -0.08 | 0.14 | 0.13 | -0.04 | -0.14 | -0.17 |
| Sup_Re | -0.06 | 0.16 | 0.13 | -0.04 | -0.12 | -0.20 |
| Self_I | -0.02 | 0.10 | 0.07 | 0.02 | -0.04 | -0.06 |
| Self_A | -0.03 | 0.12 | 0.12 | 0.00 | -0.02 | -0.02 |
| Self_P | -0.33 | 1.07 | 1.09 | 0.29 | -0.22 | -0.27 |
| Self_Ml | -1.58 | 1.84 | 2.09 | -0.58 | -1.42 | -2.24 |

Covariance Matrix

| | SPoli_O | Opt_Pem | Opt_Pev | Opt_Pes | Sup_E | Sup_I |
|---------|---------|---------|---------|---------|-------|-------|
| | ----- | ----- | ----- | ----- | ----- | ----- |
| SPoli_O | 0.87 | | | | | |
| Opt_Pem | 0.02 | 0.58 | | | | |
| Opt_Pev | -1.31 | 2.30 | 59.62 | | | |
| Opt_Pes | -0.13 | 0.10 | 2.97 | 0.36 | | |
| Sup_E | -0.20 | 0.02 | 1.50 | 0.15 | 0.40 | |
| Sup_I | -0.18 | 0.03 | 1.40 | 0.13 | 0.31 | 0.46 |
| Sup_Re | -0.20 | 0.03 | 1.29 | 0.13 | 0.29 | 0.36 |
| Self_I | -0.06 | 0.03 | 0.50 | 0.09 | 0.10 | 0.11 |
| Self_A | -0.01 | 0.03 | 1.08 | 0.16 | 0.06 | 0.06 |
| Self_P | -0.02 | 0.35 | 7.27 | 1.48 | 1.01 | 0.80 |
| Self_Ml | -1.07 | 0.55 | 40.32 | 2.73 | 1.35 | 1.05 |

Covariance Matrix

| | Sup_Re | Self_I | Self_A | Self_P | Self_Ml |
|---------|--------|--------|--------|--------|---------|
| | ----- | ----- | ----- | ----- | ----- |
| Sup_Re | 0.47 | | | | |
| Self_I | 0.11 | 0.32 | | | |
| Self_A | 0.05 | 0.16 | 0.29 | | |
| Self_P | 0.84 | 1.78 | 1.77 | 50.78 | |
| Self_Ml | 1.00 | 0.94 | 2.01 | 37.84 | 145.73 |

TI PATH

Parameter Specifications

LAMBDA-Y

| | PROP | STRE |
|---------|-------|-------|
| | ----- | ----- |
| Pro_Es | 0 | 0 |
| Pro_So | 1 | 0 |
| Pro_Fo | 2 | 0 |
| SJop_D | 0 | 0 |
| SSuc | 0 | 3 |
| SRelat | 0 | 4 |
| SPoli_O | 0 | 5 |

LAMBDA-X

| | OPTG | SUPP | SELF |
|---------|-------|-------|-------|
| | ----- | ----- | ----- |
| Opt_Pem | 6 | 0 | 0 |
| Opt_Pev | 7 | 0 | 0 |
| Opt_Pes | 8 | 0 | 0 |
| Sup_E | 0 | 9 | 0 |
| Sup_I | 0 | 10 | 0 |
| Sup_Re | 0 | 11 | 0 |
| Self_I | 0 | 0 | 12 |
| Self_A | 0 | 0 | 13 |
| Self_P | 0 | 0 | 14 |
| Self_M1 | 0 | 0 | 15 |

BETA

| | PROP | STRE |
|------|-------|-------|
| | ----- | ----- |
| PROP | 0 | 0 |
| STRE | 16 | 0 |

GAMMA

| | OPTG | SUPP | SELF |
|------|-------|-------|-------|
| | ----- | ----- | ----- |
| PROP | 17 | 18 | 19 |
| STRE | 20 | 21 | 22 |

PHI

| | OPTG | SUPP | SELF |
|------|-------|-------|-------|
| | ----- | ----- | ----- |
| OPTG | 0 | | |
| SUPP | 23 | 0 | |
| SELF | 24 | 25 | 0 |

PSI

| PROP | STRE |
|-------------|-------------|
| ----- 26 | ----- 27 |

THETA-EPS

| Pro_Es | Pro_So | Pro_Fo | SJop_D | SSuc | SRelat |
|-------------|-------------|-------------|-------------|-------------|-------------|
| ----- 28 | ----- 29 | ----- 30 | ----- 31 | ----- 32 | ----- 33 |

THETA-EPS

| SPoli_O |
|-------------|
| ----- 34 |

THETA-DELTA

| Opt_Pem | Opt_Pev | Opt_Pes | Sup_E | Sup_I | Sup_Re |
|-------------|-------------|-------------|-------------|-------------|-------------|
| ----- 35 | ----- 36 | ----- 37 | ----- 38 | ----- 39 | ----- 40 |

THETA-DELTA

| Self_I | Self_A | Self_P | Self_Ml |
|-------------|-------------|-------------|-------------|
| ----- 41 | ----- 42 | ----- 43 | ----- 44 |

TI PATH

Number of Iterations =110

LISREL Estimates (Maximum Likelihood)

LAMBDA-Y

| | PROP | STRE |
|--------|--------------------------|----------------|
| Pro_Es | 0.12 | - - |
| Pro_So | -0.46 (0.12) -3.99 | - - |
| Pro_Fo | -0.48 (0.12) -4.00 | - - |
| SJop_D | - - | 0.32 |
| SSuc | - - | 0.55 (0.06) |

| | | | |
|----------|-------------------------|-------------------------|-------------------------|
| | | | 9.30 |
| SRelat | -- | 0.81 (0.08) | 10.55 |
| SPoli_O | -- | 0.83 (0.08) | 10.55 |
| LAMBDA-X | | | |
| | OPTG | SUPP | SELF |
| | ----- | ----- | ----- |
| Opt_Pem | 0.21 (0.04) 5.92 | -- | -- |
| Opt_Pev | 5.52 (0.32) 17.04 | -- | -- |
| Opt_Pes | 0.54 (0.02) 22.72 | -- | -- |
| Sup_E | -- | 0.51 (0.02) 20.81 | -- |
| Sup_I | -- | 0.60 (0.03) 23.80 | -- |
| Sup_Re | -- | 0.58 (0.03) 22.51 | -- |
| Self_I | -- | -- | 0.35 (0.03) 13.31 |
| Self_A | -- | -- | 0.42 (0.02) 17.58 |
| Self_P | -- | -- | 4.60 (0.33) 14.05 |
| Self_Ml | -- | -- | 5.64 (0.58) 9.69 |

BETA

| | PROP | STRE |
|------|------------------------|------|
| PROP | - - | - - |
| STRE | 0.00 (0.09) 0.05 | - - |

GAMMA

| | OPTG | SUPP | SELF |
|------|--------------------------|--------------------------|--------------------------|
| PROP | -0.65 (0.17) -3.78 | -0.17 (0.06) -2.90 | -0.11 (0.06) -1.88 |
| STRE | -0.24 (0.10) -2.34 | -0.36 (0.06) -5.54 | 0.16 (0.07) 2.22 |

Covariance Matrix of ETA and KSI

| | PROP | STRE | OPTG | SUPP | SELF |
|------|-------|-------|------|------|------|
| PROP | 1.00 | | | | |
| STRE | 0.27 | 1.00 | | | |
| OPTG | -0.79 | -0.29 | 1.00 | | |
| SUPP | -0.48 | -0.41 | 0.43 | 1.00 | |
| SELF | -0.56 | -0.10 | 0.61 | 0.33 | 1.00 |

PHI

| | OPTG | SUPP | SELF |
|------|-------------------------|------------------------|------|
| OPTG | 1.00 | | |
| SUPP | 0.43 (0.04) 9.61 | 1.00 | |
| SELF | 0.61 (0.04) 14.70 | 0.33 (0.05) 6.62 | 1.00 |

PSI

Note: This matrix is diagonal.

| PROP | STRE |
|----------------|----------------|
| 0.35 (0.18) | 0.80 (0.15) |
| 1.98 | 5.18 |

Squared Multiple Correlations for Structural Equations

| PROP | STRE |
|------|------|
| 0.65 | 0.20 |

Squared Multiple Correlations for Reduced Form

| PROP | STRE |
|------|------|
| 0.65 | 0.20 |

Reduced Form

| | OPIG | SUPP | SELF |
|------|--------------------------|--------------------------|--------------------------|
| PROP | -0.65 (0.17) -3.78 | -0.17 (0.06) -2.90 | -0.11 (0.06) -1.88 |
| STRE | -0.24 (0.08) -3.20 | -0.36 (0.06) -5.65 | 0.16 (0.07) 2.22 |

THETA-EPS

| Pro_Es | Pro_So | Pro_Fo | SJop_D | SSuc | SRelat |
|-------------------------|-------------------------|------------------------|-------------------------|-------------------------|------------------------|
| 0.41 (0.03) 15.56 | 0.14 (0.01) 12.10 | 0.02 (0.01) 2.03 | 0.36 (0.02) 15.08 | 0.44 (0.03) 14.34 | 0.17 (0.02) 7.05 |

THETA-EPS

| SPoli_0 |
|------------------------|
| 0.19 (0.03) 7.31 |

Squared Multiple Correlations for Y - Variables

| Pro_Es | Pro_So | Pro_Fo | SJop_D | SSuc | SRelat |
|--------|--------|--------|--------|------|--------|
| 0.03 | 0.61 | 0.94 | 0.22 | 0.40 | 0.79 |

Squared Multiple Correlations for Y - Variables

| SPoli_O |
|---------|
| 0.79 |

THETA-DELTA

| Opt_Pem | Opt_Pev | Opt_Pes | Sup_E | Sup_I | Sup_Re |
|---------|---------|---------|--------|--------|--------|
| 0.53 | 29.10 | 0.07 | 0.14 | 0.10 | 0.13 |
| (0.03) | (2.27) | (0.01) | (0.01) | (0.01) | (0.01) |
| 15.40 | 12.80 | 5.23 | 11.93 | 8.34 | 10.13 |

THETA-DELTA

| Self_I | Self_A | Self_P | Self_M1 |
|--------|--------|--------|---------|
| 0.20 | 0.11 | 29.66 | 113.90 |
| (0.02) | (0.01) | (2.38) | (7.91) |
| 12.92 | 8.81 | 12.45 | 14.41 |

Squared Multiple Correlations for X - Variables

| Opt_Pem | Opt_Pev | Opt_Pes | Sup_E | Sup_I | Sup_Re |
|---------|---------|---------|-------|-------|--------|
| 0.08 | 0.51 | 0.81 | 0.66 | 0.79 | 0.73 |

Squared Multiple Correlations for X - Variables

| Self_I | Self_A | Self_P | Self_M1 |
|--------|--------|--------|---------|
| 0.38 | 0.61 | 0.42 | 0.22 |

Goodness of Fit Statistics

Degrees of Freedom = 109
 Minimum Fit Function Chi-Square = 598.12 (P = 0.0)
 Normal Theory Weighted Least Squares Chi-Square = 572.42 (P = 0.0)
 Estimated Non-centrality Parameter (NCP) = 463.42
 90 Percent Confidence Interval for NCP = (392.27 ; 542.09)

Minimum Fit Function Value = 1.23
 Population Discrepancy Function Value (F0) = 0.95
 90 Percent Confidence Interval for F0 = (0.81 ; 1.12)
 Root Mean Square Error of Approximation (RMSEA) = 0.094
 90 Percent Confidence Interval for RMSEA = (0.086 ; 0.10)
 P-Value for Test of Close Fit (RMSEA < 0.05) = 0.00

Expected Cross-Validation Index (ECVI) = 1.36
 90 Percent Confidence Interval for ECVI = (1.21 ; 1.52)
 ECVI for Saturated Model = 0.63
 ECVI for Independence Model = 12.79

Chi-Square for Independence Model with 136 Degrees of Freedom = 6182.28

Independence AIC = 6216.28
 Model AIC = 660.42
 Saturated AIC = 306.00
 Independence CAIC = 6304.48
 Model CAIC = 888.70
 Saturated CAIC = 1099.80

Normed Fit Index (NFI) = 0.90
 Non-Normed Fit Index (NNFI) = 0.90
 Parsimony Normed Fit Index (PNFI) = 0.72
 Comparative Fit Index (CFI) = 0.92
 Incremental Fit Index (IFI) = 0.92
 Relative Fit Index (RFI) = 0.88

Critical N (CN) = 119.84

Root Mean Square Residual (RMR) = 2.10
 Standardized RMR = 0.080
 Goodness of Fit Index (GFI) = 0.88
 Adjusted Goodness of Fit Index (AGFI) = 0.83
 Parsimony Goodness of Fit Index (PGFI) = 0.63

TI PATH

Fitted Covariance Matrix

| | Pro_Es | Pro_So | Pro_Fo | SJop_D | SSuc | SRelat |
|---------|--------|--------|--------|--------|-------|--------|
| Pro_Es | 0.42 | | | | | |
| Pro_So | -0.06 | 0.35 | | | | |
| Pro_Fo | -0.06 | 0.22 | 0.25 | | | |
| SJop_D | 0.01 | -0.04 | -0.04 | 0.46 | | |
| SSuc | 0.02 | -0.07 | -0.07 | 0.17 | 0.74 | |
| SRelat | 0.03 | -0.10 | -0.11 | 0.26 | 0.44 | 0.82 |
| SPoli_O | 0.03 | -0.10 | -0.11 | 0.26 | 0.45 | 0.67 |
| Opt_Pem | -0.02 | 0.08 | 0.08 | -0.02 | -0.03 | -0.05 |
| Opt_Pev | -0.52 | 2.02 | 2.11 | -0.52 | -0.89 | -1.32 |
| Opt_Pes | -0.05 | 0.20 | 0.21 | -0.05 | -0.09 | -0.13 |
| Sup_E | -0.03 | 0.11 | 0.12 | -0.07 | -0.11 | -0.17 |
| Sup_I | -0.03 | 0.13 | 0.14 | -0.08 | -0.13 | -0.20 |
| Sup_Re | -0.03 | 0.13 | 0.14 | -0.08 | -0.13 | -0.19 |
| Self_I | -0.02 | 0.09 | 0.10 | -0.01 | -0.02 | -0.03 |
| Self_A | -0.03 | 0.11 | 0.12 | -0.01 | -0.02 | -0.04 |
| Self_P | -0.31 | 1.20 | 1.26 | -0.15 | -0.26 | -0.39 |
| Self_Ml | -0.38 | 1.47 | 1.54 | -0.19 | -0.32 | -0.47 |

Fitted Covariance Matrix

| | SPoli_O | Opt_Pem | Opt_Pev | Opt_Pes | Sup_E | Sup_I |
|---------|---------|---------|---------|---------|-------|-------|
| SPoli_O | 0.87 | | | | | |
| Opt_Pem | -0.05 | 0.58 | | | | |
| Opt_Pev | -1.35 | 1.18 | 59.62 | | | |
| Opt_Pes | -0.13 | 0.12 | 2.99 | 0.36 | | |
| Sup_E | -0.17 | 0.05 | 1.20 | 0.12 | 0.40 | |
| Sup_I | -0.20 | 0.06 | 1.43 | 0.14 | 0.31 | 0.46 |
| Sup_Re | -0.20 | 0.05 | 1.38 | 0.14 | 0.30 | 0.35 |
| Self_I | -0.03 | 0.05 | 1.17 | 0.12 | 0.06 | 0.07 |
| Self_A | -0.04 | 0.06 | 1.42 | 0.14 | 0.07 | 0.08 |
| Self_P | -0.40 | 0.60 | 15.49 | 1.52 | 0.78 | 0.92 |
| Self_Ml | -0.49 | 0.74 | 19.01 | 1.87 | 0.96 | 1.13 |

Fitted Covariance Matrix

| | Sup_Re | Self_I | Self_A | Self_P | Self_Ml |
|---------|--------|--------|--------|--------|---------|
| Sup_Re | 0.47 | | | | |
| Self_I | 0.07 | 0.32 | | | |
| Self_A | 0.08 | 0.15 | 0.29 | | |
| Self_P | 0.89 | 1.60 | 1.94 | 50.78 | |
| Self_Ml | 1.10 | 1.96 | 2.38 | 25.93 | 145.73 |

Fitted Residuals

| | Pro_Es | Pro_So | Pro_Fo | SJop_D | SSuc | SRelat |
|---------|--------|--------|--------|--------|-------|--------|
| | ----- | ----- | ----- | ----- | ----- | ----- |
| Pro_Es | 0.00 | | | | | |
| Pro_So | -0.02 | 0.00 | | | | |
| Pro_Fo | 0.00 | 0.00 | 0.00 | | | |
| SJop_D | 0.09 | 0.00 | 0.02 | 0.00 | | |
| SSuc | 0.16 | -0.01 | 0.01 | 0.12 | 0.00 | |
| SRelat | 0.19 | -0.02 | -0.01 | -0.02 | -0.01 | 0.00 |
| SPoli_O | 0.13 | -0.01 | 0.01 | 0.00 | -0.01 | 0.00 |
| Opt_Pem | 0.06 | -0.02 | -0.01 | 0.07 | 0.05 | 0.07 |
| Opt_Pev | -0.44 | -0.19 | 0.06 | 0.54 | -0.41 | -0.39 |
| Opt_Pes | -0.02 | -0.01 | 0.00 | 0.07 | 0.02 | -0.02 |
| Sup_E | -0.06 | 0.03 | 0.02 | 0.02 | -0.05 | -0.04 |
| Sup_I | -0.04 | 0.01 | -0.01 | 0.04 | -0.01 | 0.02 |
| Sup_Re | -0.03 | 0.03 | 0.00 | 0.04 | 0.01 | -0.01 |
| Self_I | 0.01 | 0.01 | -0.02 | 0.03 | -0.02 | -0.03 |
| Self_A | 0.00 | 0.00 | 0.01 | 0.02 | 0.00 | 0.01 |
| Self_P | -0.02 | -0.13 | -0.16 | 0.44 | 0.04 | 0.12 |
| Self_Ml | -1.20 | 0.37 | 0.55 | -0.39 | -1.09 | -1.77 |

Fitted Residuals

| | SPoli_O | Opt_Pem | Opt_Pev | Opt_Pes | Sup_E | Sup_I |
|---------|---------|---------|---------|---------|-------|-------|
| | ----- | ----- | ----- | ----- | ----- | ----- |
| SPoli_O | 0.00 | | | | | |
| Opt_Pem | 0.08 | 0.00 | | | | |
| Opt_Pev | 0.04 | 1.12 | 0.00 | | | |
| Opt_Pes | 0.01 | -0.01 | -0.03 | 0.00 | | |
| Sup_E | -0.02 | -0.03 | 0.30 | 0.03 | 0.00 | |
| Sup_I | 0.03 | -0.03 | -0.02 | -0.01 | 0.00 | 0.00 |
| Sup_Re | -0.01 | -0.02 | -0.09 | -0.01 | -0.01 | 0.01 |
| Self_I | -0.03 | -0.01 | -0.68 | -0.02 | 0.04 | 0.04 |
| Self_A | 0.02 | -0.03 | -0.34 | 0.02 | -0.01 | -0.02 |
| Self_P | 0.38 | -0.25 | -8.23 | -0.04 | 0.23 | -0.12 |
| Self_Ml | -0.58 | -0.18 | 21.31 | 0.87 | 0.39 | -0.08 |

Fitted Residuals

| | Sup_Re | Self_I | Self_A | Self_P | Self_Ml |
|---------|--------|--------|--------|--------|---------|
| | ----- | ----- | ----- | ----- | ----- |
| Sup_Re | 0.00 | | | | |
| Self_I | 0.04 | 0.00 | | | |
| Self_A | -0.03 | 0.02 | 0.00 | | |
| Self_P | -0.05 | 0.18 | -0.17 | 0.00 | |
| Self_Ml | -0.10 | -1.02 | -0.37 | 11.91 | 0.00 |

Summary Statistics for Fitted Residuals

Smallest Fitted Residual = -8.23
 Median Fitted Residual = 0.00
 Largest Fitted Residual = 21.31

Stemleaf Plot

- 8|2
 - 6|
 - 4|
 - 2|
 -

```
0|82107644444322222111111000000000000000000000000000000000000000000000000000+54
  0|1111111111112222344445591
    2|
    4|
    6|
    8| |
  10|9
  12|
  14|
  16|
  18|
  20|3
```

Standardized Residuals

| | Pro_Es | Pro_So | Pro_Fo | SJop_D | SSuc | SRelat |
|---------|--------|--------|--------|--------|-------|--------|
| Pro_Es | -- | | | | | |
| Pro_So | -1.53 | -- | | | | |
| Pro_Fo | 3.40 | 3.05 | -- | | | |
| SJop_D | 4.60 | -0.01 | 1.81 | -- | | |
| SSuc | 6.46 | -0.78 | 0.74 | 7.26 | -- | |
| SRelat | 7.52 | -1.63 | -1.80 | -2.81 | -1.82 | -- |
| SPoli_O | 5.08 | -0.75 | 1.96 | -0.39 | -2.15 | 4.03 |
| Opt_Pem | 2.89 | -1.18 | -1.12 | 3.02 | 1.83 | 2.38 |
| Opt_Pev | -2.41 | -2.06 | 1.63 | 2.52 | -1.65 | -1.93 |
| Opt_Pes | -1.59 | -3.67 | 1.09 | 4.28 | 1.08 | -2.52 |
| Sup_E | -3.47 | 3.27 | 2.50 | 1.50 | -2.77 | -3.17 |
| Sup_I | -2.47 | 0.83 | -2.90 | 2.49 | -0.55 | 2.01 |
| Sup_Re | -1.56 | 2.94 | -0.80 | 2.04 | 0.28 | -0.78 |
| Self_I | 0.55 | 1.26 | -3.25 | 2.03 | -1.03 | -1.52 |
| Self_A | -0.18 | 0.61 | 2.27 | 1.27 | 0.26 | 0.89 |
| Self_P | -0.11 | -1.06 | -2.03 | 2.19 | 0.16 | 0.57 |
| Self_Ml | -3.53 | 1.49 | 3.05 | -1.11 | -2.50 | -4.15 |

Standardized Residuals

| | SPoli_O | Opt_Pem | Opt_Pev | Opt_Pes | Sup_E | Sup_I |
|---------|---------|---------|---------|---------|-------|-------|
| SPoli_O | -- | | | | | |
| Opt_Pem | 2.55 | -- | | | | |
| Opt_Pev | 0.20 | 6.88 | -- | | | |
| Opt_Pes | 0.64 | -2.86 | -2.59 | -- | | |
| Sup_E | -1.69 | -1.53 | 2.00 | 3.83 | -- | |
| Sup_I | 2.09 | -1.35 | -0.17 | -2.27 | -0.19 | -- |
| Sup_Re | -0.48 | -1.15 | -0.57 | -0.67 | -3.71 | 4.38 |
| Self_I | -1.78 | -0.81 | -4.99 | -2.84 | 3.62 | 3.41 |
| Self_A | 1.99 | -1.84 | -3.23 | 4.19 | -0.99 | -2.38 |
| Self_P | 1.75 | -1.14 | -4.95 | -0.36 | 1.54 | -0.81 |

Self_M1 -1.32 -0.47 6.54 4.03 1.34 -0.27

Standardized Residuals

| | Sup_Re | Self_I | Self_A | Self_P | Self_M1 |
|---------|--------|--------|--------|--------|---------|
| | ----- | ----- | ----- | ----- | ----- |
| Sup_Re | - - | | | | |
| Self_I | 3.16 | - - | | | |
| Self_A | -3.11 | 4.81 | - - | | |
| Self_P | -0.32 | 2.28 | -4.11 | - - | |
| Self_M1 | -0.31 | -5.58 | -3.44 | 5.47 | - - |

Summary Statistics for Standardized Residuals

Smallest Standardized Residual = -5.58
 Median Standardized Residual = 0.00
 Largest Standardized Residual = 7.52

Stemleaf Plot

- 5|60
 - 4|921
 - 3|775543221
 - 2|998886555443110
 - 1|98888776665553322111100
 - 0|8888887665544333222100000000000000000000
 0|22335666789
 1|113335556788
 2|00000012334555699
 3|001234468
 4|0023468
 5|15
 6|559
 7|35

Largest Negative Standardized Residuals

Residual for SRelat and SJop_D -2.81
 Residual for Opt_Pes and Pro_So -3.67
 Residual for Opt_Pes and Opt_Pem -2.86
 Residual for Opt_Pes and Opt_Pev -2.59
 Residual for Sup_E and Pro_Es -3.47
 Residual for Sup_E and SSuc -2.77
 Residual for Sup_E and SRelat -3.17
 Residual for Sup_I and Pro_Fo -2.90
 Residual for Sup_Re and Sup_E -3.71
 Residual for Self_I and Pro_Fo -3.25
 Residual for Self_I and Opt_Pev -4.99
 Residual for Self_I and Opt_Pes -2.84
 Residual for Self_A and Opt_Pev -3.23
 Residual for Self_A and Sup_Re -3.11
 Residual for Self_P and Opt_Pev -4.95
 Residual for Self_P and Self_A -4.11
 Residual for Self_M1 and Pro_Es -3.53
 Residual for Self_M1 and SRelat -4.15
 Residual for Self_M1 and Self_I -5.58
 Residual for Self_M1 and Self_A -3.44

Largest Positive Standardized Residuals

| | | | |
|--------------|-------------|---------|------|
| Residual for | Pro_Fo and | Pro_Es | 3.40 |
| Residual for | Pro_Fo and | Pro_So | 3.05 |
| Residual for | SJop_D and | Pro_Es | 4.60 |
| Residual for | SSuc and | Pro_Es | 6.46 |
| Residual for | SSuc and | SJop_D | 7.26 |
| Residual for | SRelat and | Pro_Es | 7.52 |
| Residual for | SPoli_O and | Pro_Es | 5.08 |
| Residual for | SPoli_O and | SRelat | 4.03 |
| Residual for | Opt_Pem and | Pro_Es | 2.89 |
| Residual for | Opt_Pem and | SJop_D | 3.02 |
| Residual for | Opt_Pev and | Opt_Pem | 6.88 |
| Residual for | Opt_Pes and | SJop_D | 4.28 |
| Residual for | Sup_E and | Pro_So | 3.27 |
| Residual for | Sup_E and | Opt_Pes | 3.83 |
| Residual for | Sup_Re and | Pro_So | 2.94 |
| Residual for | Sup_Re and | Sup_I | 4.38 |
| Residual for | Self_I and | Sup_E | 3.62 |
| Residual for | Self_I and | Sup_I | 3.41 |
| Residual for | Self_I and | Sup_Re | 3.16 |
| Residual for | Self_A and | Opt_Pes | 4.19 |
| Residual for | Self_A and | Self_I | 4.81 |
| Residual for | Self_M1 and | Pro_Fo | 3.05 |
| Residual for | Self_M1 and | Opt_Pev | 6.54 |
| Residual for | Self_M1 and | Opt_Pes | 4.03 |
| Residual for | Self_M1 and | Self_P | 5.47 |

TI PATH

Qplot of Standardized Residuals



3.5.....
 -3.5
 3.5

Standardized Residuals

II PATH

Modification Indices and Expected Change

Modification Indices for LAMBDA-Y

| | PROP | SIRE |
|---------|-------|-------|
| | ----- | ----- |
| Pro_Es | - - | 50.97 |
| Pro_So | - - | 2.07 |
| Pro_Fo | - - | 6.59 |
| SJop_D | 3.54 | - - |
| SSuc | 0.19 | - - |
| SRelat | 5.84 | - - |
| SPoli_O | 2.20 | - - |

Expected Change for LAMBDA-Y

| | PROP | SIRE |
|---------|-------|-------|
| | ----- | ----- |
| Pro_Es | - - | 0.23 |
| Pro_So | - - | -0.03 |
| Pro_Fo | - - | 0.05 |
| SJop_D | -0.06 | - - |
| SSuc | -0.01 | - - |
| SRelat | 0.07 | - - |
| SPoli_O | -0.04 | - - |

Standardized Expected Change for LAMBDA-Y

| | PROP | SIRE |
|---------|-------|-------|
| | ----- | ----- |
| Pro_Es | - - | 0.23 |
| Pro_So | - - | -0.03 |
| Pro_Fo | - - | 0.05 |
| SJop_D | -0.06 | - - |
| SSuc | -0.01 | - - |
| SRelat | 0.07 | - - |
| SPoli_O | -0.04 | - - |

Completely Standardized Expected Change for LAMBDA-Y

| | PROP | STRE |
|---------|-------|-------|
| | ----- | ----- |
| Pro_Es | - - | 0.35 |
| Pro_So | - - | -0.05 |
| Pro_Fo | - - | 0.11 |
| SJop_D | -0.08 | - - |
| SSuc | -0.02 | - - |
| SRelat | 0.07 | - - |
| SPoli_O | -0.05 | - - |

Modification Indices for LAMBDA-X

| | OPTG | SUPP | SELF |
|---------|-------|-------|-------|
| | ----- | ----- | ----- |
| Opt_Pem | - - | 2.79 | 3.09 |
| Opt_Pev | - - | 0.11 | 20.19 |
| Opt_Pes | - - | 0.04 | 25.01 |
| Sup_E | 15.88 | - - | 5.72 |
| Sup_I | 6.79 | - - | 1.01 |
| Sup_Re | 0.78 | - - | 1.20 |
| Self_I | 15.87 | 15.36 | - - |
| Self_A | 4.55 | 10.34 | - - |
| Self_P | 5.46 | 0.05 | - - |
| Self_Ml | 28.02 | 0.18 | - - |

Expected Change for LAMBDA-X

| | OPTG | SUPP | SELF |
|---------|-------|-------|-------|
| | ----- | ----- | ----- |
| Opt_Pem | - - | -0.07 | -0.09 |
| Opt_Pev | - - | 0.12 | -2.18 |
| Opt_Pes | - - | 0.01 | 0.23 |
| Sup_E | 0.09 | - - | 0.06 |
| Sup_I | -0.06 | - - | -0.02 |
| Sup_Re | -0.02 | - - | -0.03 |
| Self_I | -0.15 | 0.10 | - - |
| Self_A | 0.08 | -0.08 | - - |
| Self_P | -1.08 | -0.07 | - - |
| Self_Ml | 4.16 | 0.25 | - - |

Standardized Expected Change for LAMBDA-X

| | OPTG | SUPP | SELF |
|---------|-------|-------|-------|
| | ----- | ----- | ----- |
| Opt_Pem | - - | -0.07 | -0.09 |
| Opt_Pev | - - | 0.12 | -2.18 |
| Opt_Pes | - - | 0.01 | 0.23 |
| Sup_E | 0.09 | - - | 0.06 |
| Sup_I | -0.06 | - - | -0.02 |
| Sup_Re | -0.02 | - - | -0.03 |
| Self_I | -0.15 | 0.10 | - - |
| Self_A | 0.08 | -0.08 | - - |
| Self_P | -1.08 | -0.07 | - - |
| Self_Ml | 4.16 | 0.25 | - - |

Completely Standardized Expected Change for LAMBDA-X

| | OPTG | SUPP | SELF |
|---------|-------|-------|-------|
| | ----- | ----- | ----- |
| Opt_Pem | - - | -0.09 | -0.12 |
| Opt_Pev | - - | 0.02 | -0.28 |
| Opt_Pes | - - | 0.01 | 0.39 |
| Sup_E | 0.15 | - - | 0.09 |
| Sup_I | -0.09 | - - | -0.04 |
| Sup_Re | -0.03 | - - | -0.04 |
| Self_I | -0.26 | 0.18 | - - |
| Self_A | 0.15 | -0.15 | - - |
| Self_P | -0.15 | -0.01 | - - |
| Self_ML | 0.34 | 0.02 | - - |

No Non-Zero Modification Indices for BETA

No Non-Zero Modification Indices for GAMMA

No Non-Zero Modification Indices for PHI

No Non-Zero Modification Indices for PSI

Modification Indices for THETA-EPS

| | Pro_Es | Pro_So | Pro_Fo | SJop_D | SSuc | SRelat |
|---------|--------|--------|--------|--------|-------|--------|
| | ----- | ----- | ----- | ----- | ----- | ----- |
| Pro_Es | - - | - - | - - | - - | - - | - - |
| Pro_So | 2.34 | - - | - - | - - | - - | - - |
| Pro_Fo | 11.55 | 9.29 | - - | - - | - - | - - |
| SJop_D | 4.58 | 2.67 | 0.18 | - - | - - | - - |
| SSuc | 10.07 | 0.77 | 2.09 | 52.77 | - - | - - |
| SRelat | 15.71 | 1.25 | 0.49 | 7.88 | 3.31 | - - |
| SPoli_O | 3.89 | 0.59 | 1.05 | 0.15 | 4.62 | 16.25 |

Modification Indices for THETA-EPS

| | SPoli_O |
|---------|---------|
| | ----- |
| SPoli_O | - - |

Expected Change for THETA-EPS

| | Pro_Es | Pro_So | Pro_Fo | SJop_D | SSuc | SRelat |
|---------|--------|--------|--------|--------|-------|--------|
| | ----- | ----- | ----- | ----- | ----- | ----- |
| Pro_Es | - - | - - | - - | - - | - - | - - |
| Pro_So | -0.02 | - - | - - | - - | - - | - - |
| Pro_Fo | 0.03 | 0.15 | - - | - - | - - | - - |
| SJop_D | 0.04 | -0.02 | 0.00 | - - | - - | - - |
| SSuc | 0.06 | -0.01 | 0.01 | 0.14 | - - | - - |
| SRelat | 0.06 | 0.01 | 0.00 | -0.05 | -0.05 | - - |
| SPoli_O | -0.03 | -0.01 | 0.01 | -0.01 | -0.06 | 0.22 |

Expected Change for THETA-EPS

SPoli_O

SPoli_O - -

Completely Standardized Expected Change for THETA-EPS

| | Pro_Es | Pro_So | Pro_Fo | SJop_D | SSuc | SRelat |
|---------|--------|--------|--------|--------|-------|--------|
| | ----- | ----- | ----- | ----- | ----- | ----- |
| Pro_Es | - - | | | | | |
| Pro_So | -0.04 | - - | | | | |
| Pro_Fo | 0.10 | 0.50 | - - | | | |
| SJop_D | 0.09 | -0.04 | -0.01 | - - | | |
| SSuc | 0.11 | -0.02 | 0.03 | 0.24 | - - | |
| SRelat | 0.10 | 0.02 | -0.01 | -0.08 | -0.06 | - - |
| SPoli_O | -0.05 | -0.01 | 0.02 | -0.01 | -0.07 | 0.25 |

Completely Standardized Expected Change for THETA-EPS

SPoli_O

SPoli_O - -

Modification Indices for THETA-DELTA-EPS

| | Pro_Es | Pro_So | Pro_Fo | SJop_D | SSuc | SRelat |
|---------|--------|--------|--------|--------|-------|--------|
| | ----- | ----- | ----- | ----- | ----- | ----- |
| Opt_Pem | 10.00 | 0.08 | 0.00 | 1.39 | 0.05 | 0.82 |
| Opt_Pev | 2.99 | 2.41 | 4.02 | 0.38 | 6.45 | 0.36 |
| Opt_Pes | 0.07 | 3.91 | 0.99 | 10.87 | 5.02 | 2.00 |
| Sup_E | 3.23 | 0.00 | 0.03 | 0.79 | 4.00 | 3.37 |
| Sup_I | 0.18 | 0.47 | 0.18 | 0.00 | 2.19 | 4.65 |
| Sup_Re | 2.43 | 6.67 | 1.01 | 0.23 | 5.91 | 0.17 |
| Self_I | 0.45 | 17.36 | 18.76 | 4.07 | 0.00 | 0.65 |
| Self_A | 0.26 | 1.10 | 6.19 | 2.27 | 0.03 | 1.39 |
| Self_P | 0.00 | 0.03 | 0.45 | 0.51 | 0.19 | 0.00 |
| Self_Ml | 11.14 | 1.12 | 0.33 | 1.00 | 0.88 | 12.82 |

Modification Indices for THETA-DELTA-EPS

SPoli_O

Opt_Pem 0.13
Opt_Pev 2.08
Opt_Pes 1.29
Sup_E 0.81
Sup_I 0.05
Sup_Re 1.69
Self_I 5.10
Self_A 0.06
Self_P 0.59
Self_Ml 8.03

Expected Change for THETA-DELTA-EPS

| | Pro_Es | Pro_So | Pro_Fo | SJop_D | SSuc | SRelat |
|---------|--------|--------|--------|--------|-------|--------|
| Opt_Pem | 0.07 | 0.00 | 0.00 | 0.02 | 0.00 | 0.02 |
| Opt_Pev | -0.29 | -0.16 | 0.17 | 0.10 | -0.46 | -0.08 |
| Opt_Pes | 0.00 | -0.02 | 0.01 | 0.03 | 0.03 | -0.01 |
| Sup_E | -0.02 | 0.00 | 0.00 | 0.01 | -0.03 | -0.02 |
| Sup_I | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | -0.02 | 0.02 |
| Sup_Re | 0.02 | 0.02 | -0.01 | 0.01 | 0.03 | 0.00 |
| Self_I | 0.01 | 0.03 | -0.03 | 0.03 | 0.00 | 0.01 |
| Self_A | 0.01 | -0.01 | 0.01 | -0.02 | 0.00 | 0.01 |
| Self_P | -0.01 | -0.02 | -0.05 | 0.12 | -0.08 | -0.01 |
| Self_Ml | -1.07 | -0.20 | 0.08 | -0.30 | -0.32 | -0.95 |

Expected Change for THETA-DELTA-EPS

| | SPoli_O |
|---------|---------|
| Opt_Pem | 0.01 |
| Opt_Pev | 0.21 |
| Opt_Pes | -0.01 |
| Sup_E | 0.01 |
| Sup_I | 0.00 |
| Sup_Re | -0.01 |
| Self_I | -0.03 |
| Self_A | 0.00 |
| Self_P | 0.11 |
| Self_Ml | 0.78 |

Completely Standardized Expected Change for THETA-DELTA-EPS

| | Pro_Es | Pro_So | Pro_Fo | SJop_D | SSuc | SRelat |
|---------|--------|--------|--------|--------|-------|--------|
| Opt_Pem | 0.14 | -0.01 | 0.00 | 0.05 | 0.01 | 0.02 |
| Opt_Pev | -0.06 | -0.04 | 0.04 | 0.02 | -0.07 | -0.01 |
| Opt_Pes | -0.01 | -0.04 | 0.02 | 0.08 | 0.05 | -0.02 |
| Sup_E | -0.05 | 0.00 | 0.00 | 0.02 | -0.05 | -0.03 |
| Sup_I | -0.01 | -0.01 | -0.01 | 0.00 | -0.03 | 0.03 |
| Sup_Re | 0.04 | 0.05 | -0.02 | 0.01 | 0.05 | -0.01 |
| Self_I | 0.03 | 0.10 | -0.09 | 0.07 | 0.00 | 0.02 |
| Self_A | 0.02 | -0.02 | 0.05 | -0.05 | 0.00 | 0.02 |
| Self_P | 0.00 | 0.00 | -0.01 | 0.02 | -0.01 | 0.00 |
| Self_Ml | -0.14 | -0.03 | 0.01 | -0.04 | -0.03 | -0.09 |

Completely Standardized Expected Change for THETA-DELTA-EPS

| | SPoli_0 |
|---------|---------|
| Opt_Pem | 0.01 |
| Opt_Pev | 0.03 |
| Opt_Pes | -0.02 |
| Sup_E | 0.02 |
| Sup_I | 0.00 |
| Sup_Re | -0.02 |
| Self_I | -0.05 |
| Self_A | 0.00 |
| Self_P | 0.02 |
| Self_Ml | 0.07 |

Modification Indices for THETA-DELTA

| | Opt_Pem | Opt_Pev | Opt_Pes | Sup_E | Sup_I | Sup_Re |
|---------|---------|---------|---------|-------|-------|--------|
| Opt_Pem | - - | | | | | |
| Opt_Pev | 47.40 | - - | | | | |
| Opt_Pes | 8.17 | 6.72 | - - | | | |
| Sup_E | 2.35 | 0.00 | 5.02 | - - | | |
| Sup_I | 0.30 | 1.14 | 2.84 | 0.03 | - - | |
| Sup_Re | 0.21 | 1.02 | 0.07 | 13.76 | 19.21 | - - |
| Self_I | 0.35 | 6.42 | 1.96 | 0.21 | 2.70 | 2.11 |
| Self_A | 3.03 | 8.41 | 12.76 | 2.22 | 0.27 | 2.80 |
| Self_P | 0.01 | 12.25 | 2.55 | 2.45 | 1.00 | 0.16 |
| Self_Ml | 0.86 | 44.47 | 0.72 | 0.84 | 1.42 | 0.85 |

Modification Indices for THETA-DELTA

| | Self_I | Self_A | Self_P | Self_Ml |
|---------|--------|--------|--------|---------|
| Self_I | - - | | | |
| Self_A | 23.09 | - - | | |
| Self_P | 5.18 | 16.91 | - - | |
| Self_Ml | 31.10 | 11.84 | 29.89 | - - |

Expected Change for THETA-DELTA

| | Opt_Pem | Opt_Pev | Opt_Pes | Sup_E | Sup_I | Sup_Re |
|---------|---------|---------|---------|-------|-------|--------|
| Opt_Pem | - - | | | | | |
| Opt_Pev | 1.36 | - - | | | | |
| Opt_Pes | -0.04 | -1.09 | - - | | | |
| Sup_E | -0.02 | 0.01 | 0.02 | - - | | |
| Sup_I | 0.01 | 0.11 | -0.01 | 0.00 | - - | |
| Sup_Re | 0.01 | -0.11 | 0.00 | -0.06 | 0.09 | - - |
| Self_I | 0.01 | -0.32 | -0.01 | 0.00 | 0.01 | 0.01 |
| Self_A | -0.02 | -0.32 | 0.03 | -0.01 | 0.00 | -0.01 |
| Self_P | -0.02 | -5.47 | 0.17 | 0.17 | -0.11 | 0.05 |
| Self_Ml | -0.34 | 19.29 | -0.16 | 0.19 | -0.24 | -0.19 |

Expected Change for THETA-DELTA

| | Self_I | Self_A | Self_P | Self_Ml |
|---------|--------|--------|--------|---------|
| | ----- | ----- | ----- | ----- |
| Self_I | - - | | | |
| Self_A | 0.06 | - - | | |
| Self_P | 0.35 | -0.70 | - - | |
| Self_Ml | -1.42 | -0.86 | 17.44 | - - |

Completely Standardized Expected Change for THETA-DELTA

| | Opt_Pem | Opt_Pev | Opt_Pes | Sup_E | Sup_I | Sup_Re |
|---------|---------|---------|---------|-------|-------|--------|
| | ----- | ----- | ----- | ----- | ----- | ----- |
| Opt_Pem | - - | | | | | |
| Opt_Pev | 0.23 | - - | | | | |
| Opt_Pes | -0.09 | -0.24 | - - | | | |
| Sup_E | -0.04 | 0.00 | 0.04 | - - | | |
| Sup_I | 0.01 | 0.02 | -0.03 | -0.01 | - - | |
| Sup_Re | 0.01 | -0.02 | 0.00 | -0.14 | 0.20 | - - |
| Self_I | 0.02 | -0.07 | -0.04 | 0.01 | 0.04 | 0.03 |
| Self_A | -0.06 | -0.08 | 0.09 | -0.03 | 0.01 | -0.04 |
| Self_P | 0.00 | -0.10 | 0.04 | 0.04 | -0.02 | 0.01 |
| Self_Ml | -0.04 | 0.21 | -0.02 | 0.02 | -0.03 | -0.02 |

Completely Standardized Expected Change for THETA-DELTA

| | Self_I | Self_A | Self_P | Self_Ml |
|---------|--------|--------|--------|---------|
| | ----- | ----- | ----- | ----- |
| Self_I | - - | | | |
| Self_A | 0.20 | - - | | |
| Self_P | 0.09 | -0.18 | - - | |
| Self_Ml | -0.21 | -0.13 | 0.20 | - - |

Maximum Modification Index is 52.77 for Element (5, 4) of THETA-EPS

Covariance Matrix of Parameter Estimates

| | LY 2,1 | LY 3,1 | LY 5,2 | LY 6,2 | LY 7,2 | LX 1,1 |
|---------|--------|--------|--------|--------|--------|--------|
| | ----- | ----- | ----- | ----- | ----- | ----- |
| LY 2,1 | 0.01 | | | | | |
| LY 3,1 | 0.01 | 0.01 | | | | |
| LY 5,2 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | | | |
| LY 6,2 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.01 | | |
| LY 7,2 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.01 | 0.01 | |
| LX 1,1 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| LX 2,1 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| LX 3,1 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| LX 4,2 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| LX 5,2 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| LX 6,2 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| LX 7,3 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| LX 8,3 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| LX 9,3 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| LX 10,3 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| BE 2,1 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| GA 1,1 | -0.02 | -0.02 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |

| | | | | | | |
|----------|------|-------|-------|-------|-------|------|
| GA 1,2 | 0.00 | -0.01 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| GA 1,3 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| GA 2,1 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| GA 2,2 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| GA 2,3 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| PH 2,1 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| PH 3,1 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| PH 3,2 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| PS 1,1 | 0.02 | 0.02 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| PS 2,2 | 0.00 | 0.00 | -0.01 | -0.01 | -0.01 | 0.00 |
| TE 1,1 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| TE 2,2 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| TE 3,3 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| TE 4,4 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| TE 5,5 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| TE 6,6 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| TE 7,7 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| TD 1,1 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| TD 2,2 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| TD 3,3 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| TD 4,4 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| TD 5,5 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| TD 6,6 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| TD 7,7 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| TD 8,8 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| TD 9,9 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| TD 10,10 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |

Covariance Matrix of Parameter Estimates

| | LX 2,1 | LX 3,1 | LX 4,2 | LX 5,2 | LX 6,2 | LX 7,3 |
|---------|--------|--------|--------|--------|--------|--------|
| LX 2,1 | 0.11 | | | | | |
| LX 3,1 | 0.00 | 0.00 | | | | |
| LX 4,2 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | | | |
| LX 5,2 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | | |
| LX 6,2 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | |
| LX 7,3 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| LX 8,3 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| LX 9,3 | 0.01 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| LX 10,3 | 0.01 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| BE 2,1 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| GA 1,1 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| GA 1,2 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| GA 1,3 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| GA 2,1 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| GA 2,2 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| GA 2,3 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| PH 2,1 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| PH 3,1 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| PH 3,2 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| PS 1,1 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| PS 2,2 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| TE 1,1 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| TE 2,2 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| TE 3,3 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |

| | | | | | | |
|----------|-------|------|------|------|------|------|
| TE 4,4 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| TE 5,5 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| TE 6,6 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| TE 7,7 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| TD 1,1 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| TD 2,2 | -0.15 | 0.01 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| TD 3,3 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| TD 4,4 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| TD 5,5 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| TD 6,6 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| TD 7,7 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| TD 8,8 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| TD 9,9 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| TD 10,10 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |

Covariance Matrix of Parameter Estimates

| | LX 8,3 | LX 9,3 | LX 10,3 | BE 2,1 | GA 1,1 | GA 1,2 |
|----------|--------|--------|---------|--------|--------|--------|
| LX 8,3 | 0.00 | | | | | |
| LX 9,3 | 0.00 | 0.11 | | | | |
| LX 10,3 | 0.00 | 0.03 | 0.34 | | | |
| BE 2,1 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.01 | | |
| GA 1,1 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.03 | |
| GA 1,2 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.01 | 0.00 |
| GA 1,3 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| GA 2,1 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.01 | 0.00 | 0.00 |
| GA 2,2 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| GA 2,3 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| PH 2,1 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| PH 3,1 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| PH 3,2 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| PS 1,1 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | -0.03 | -0.01 |
| PS 2,2 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| TE 1,1 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| TE 2,2 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| TE 3,3 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| TE 4,4 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| TE 5,5 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| TE 6,6 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| TE 7,7 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| TD 1,1 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| TD 2,2 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.01 | 0.00 |
| TD 3,3 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| TD 4,4 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| TD 5,5 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| TD 6,6 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| TD 7,7 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| TD 8,8 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| TD 9,9 | 0.01 | -0.22 | 0.02 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| TD 10,10 | 0.01 | 0.02 | -0.81 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |

Covariance Matrix of Parameter Estimates

| | GA 1,3 | GA 2,1 | GA 2,2 | GA 2,3 | PH 2,1 | PH 3,1 |
|----------|--------|--------|--------|--------|--------|--------|
| GA 1,3 | 0.00 | | | | | |
| GA 2,1 | 0.00 | 0.01 | | | | |
| GA 2,2 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | | | |
| GA 2,3 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.01 | | |
| PH 2,1 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | |
| PH 3,1 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| PH 3,2 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| PS 1,1 | -0.01 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| PS 2,2 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| TE 1,1 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| TE 2,2 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| TE 3,3 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| TE 4,4 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| TE 5,5 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| TE 6,6 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| TE 7,7 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| TD 1,1 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| TD 2,2 | -0.01 | 0.01 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| TD 3,3 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| TD 4,4 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| TD 5,5 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| TD 6,6 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| TD 7,7 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| TD 8,8 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| TD 9,9 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| TD 10,10 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |

Covariance Matrix of Parameter Estimates

| | PH 3,2 | PS 1,1 | PS 2,2 | TE 1,1 | TE 2,2 | TE 3,3 |
|----------|--------|--------|--------|--------|--------|--------|
| PH 3,2 | 0.00 | | | | | |
| PS 1,1 | 0.00 | 0.03 | | | | |
| PS 2,2 | 0.00 | 0.00 | 0.02 | | | |
| TE 1,1 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | | |
| TE 2,2 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | |
| TE 3,3 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| TE 4,4 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| TE 5,5 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| TE 6,6 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| TE 7,7 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| TD 1,1 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| TD 2,2 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| TD 3,3 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| TD 4,4 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| TD 5,5 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| TD 6,6 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| TD 7,7 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| TD 8,8 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| TD 9,9 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| TD 10,10 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |

| | | | | | | |
|----------|-------|-------|-------|-------|-------|-------|
| LX 7,3 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.03 |
| LX 8,3 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.04 |
| LX 9,3 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.03 |
| LX 10,3 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.02 |
| BE 2,1 | -0.01 | -0.01 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| GA 1,1 | -0.93 | -0.94 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | -0.03 |
| GA 1,2 | -0.71 | -0.72 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| GA 1,3 | -0.46 | -0.47 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| GA 2,1 | 0.00 | 0.00 | 0.18 | 0.20 | 0.20 | -0.02 |
| GA 2,2 | 0.00 | 0.00 | 0.42 | 0.48 | 0.48 | -0.01 |
| GA 2,3 | 0.00 | 0.00 | -0.17 | -0.19 | -0.19 | 0.01 |
| PH 2,1 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.05 |
| PH 3,1 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.06 |
| PH 3,2 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.04 |
| PS 1,1 | 0.97 | 0.97 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| PS 2,2 | 0.00 | 0.00 | -0.78 | -0.89 | -0.89 | 0.00 |
| TE 1,1 | -0.01 | -0.02 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| TE 2,2 | 0.02 | -0.06 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| TE 3,3 | -0.01 | 0.11 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| TE 4,4 | 0.00 | 0.00 | 0.07 | 0.08 | 0.08 | 0.00 |
| TE 5,5 | 0.00 | 0.00 | -0.07 | 0.01 | 0.00 | 0.00 |
| TE 6,6 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | -0.17 | 0.09 | 0.00 |
| TE 7,7 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.10 | -0.17 | 0.00 |
| TD 1,1 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | -0.05 |
| TD 2,2 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | -0.01 |
| TD 3,3 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.04 |
| TD 4,4 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| TD 5,5 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| TD 6,6 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| TD 7,7 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| TD 8,8 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| TD 9,9 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| TD 10,10 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |

Correlation Matrix of Parameter Estimates

| | LX 2,1 | LX 3,1 | LX 4,2 | LX 5,2 | LX 6,2 | LX 7,3 |
|---------|--------|--------|--------|--------|--------|--------|
| LX 2,1 | 1.00 | | | | | |
| LX 3,1 | 0.31 | 1.00 | | | | |
| LX 4,2 | 0.07 | 0.09 | 1.00 | | | |
| LX 5,2 | 0.08 | 0.10 | 0.48 | 1.00 | | |
| LX 6,2 | 0.07 | 0.10 | 0.47 | 0.50 | 1.00 | |
| LX 7,3 | 0.09 | 0.12 | 0.03 | 0.04 | 0.03 | 1.00 |
| LX 8,3 | 0.11 | 0.15 | 0.04 | 0.05 | 0.04 | 0.17 |
| LX 9,3 | 0.09 | 0.12 | 0.03 | 0.04 | 0.04 | 0.18 |
| LX 10,3 | 0.06 | 0.08 | 0.02 | 0.03 | 0.02 | 0.13 |
| BE 2,1 | -0.01 | 0.07 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| GA 1,1 | -0.08 | -0.02 | -0.01 | -0.02 | -0.02 | -0.02 |
| GA 1,2 | 0.01 | -0.08 | -0.06 | -0.07 | -0.07 | 0.00 |
| GA 1,3 | 0.02 | -0.15 | 0.00 | -0.01 | -0.01 | -0.02 |
| GA 2,1 | -0.06 | 0.02 | -0.01 | -0.01 | -0.01 | -0.01 |
| GA 2,2 | -0.02 | -0.03 | -0.12 | -0.13 | -0.13 | -0.01 |
| GA 2,3 | 0.02 | -0.01 | 0.01 | 0.01 | 0.01 | 0.03 |
| PH 2,1 | 0.15 | 0.12 | 0.17 | 0.18 | 0.18 | 0.06 |
| PH 3,1 | 0.18 | 0.12 | 0.05 | 0.06 | 0.06 | 0.11 |

| | | | | | | |
|----------|-------|-------|-------|-------|-------|-------|
| PH 3,2 | 0.12 | 0.16 | 0.12 | 0.14 | 0.13 | 0.07 |
| PS 1,1 | -0.01 | 0.03 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| PS 2,2 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| TE 1,1 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| TE 2,2 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| TE 3,3 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| TE 4,4 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| TE 5,5 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| TE 6,6 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| TE 7,7 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| TD 1,1 | 0.00 | 0.01 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| TD 2,2 | -0.21 | 0.13 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| TD 3,3 | 0.17 | -0.45 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| TD 4,4 | 0.00 | 0.00 | -0.19 | 0.07 | 0.03 | 0.00 |
| TD 5,5 | 0.00 | 0.00 | 0.08 | -0.27 | 0.13 | 0.00 |
| TD 6,6 | 0.00 | 0.00 | 0.03 | 0.12 | -0.24 | 0.00 |
| TD 7,7 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | -0.26 |
| TD 8,8 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.11 |
| TD 9,9 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.02 |
| TD 10,10 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.01 |

Correlation Matrix of Parameter Estimates

| | LX 8,3 | LX 9,3 | LX 10,3 | BE 2,1 | GA 1,1 | GA 1,2 |
|---------|--------|--------|---------|--------|--------|--------|
| | ----- | ----- | ----- | ----- | ----- | ----- |
| LX 8,3 | 1.00 | | | | | |
| LX 9,3 | 0.17 | 1.00 | | | | |
| LX 10,3 | 0.14 | 0.13 | 1.00 | | | |
| BE 2,1 | -0.01 | 0.00 | 0.00 | 1.00 | | |
| GA 1,1 | -0.03 | -0.02 | -0.01 | 0.05 | 1.00 | |
| GA 1,2 | -0.01 | -0.01 | 0.00 | 0.01 | 0.60 | 1.00 |
| GA 1,3 | -0.01 | -0.02 | -0.02 | -0.10 | 0.25 | 0.33 |
| GA 2,1 | 0.00 | -0.01 | -0.01 | 0.68 | 0.05 | -0.01 |
| GA 2,2 | -0.01 | -0.01 | -0.01 | 0.19 | 0.00 | 0.04 |
| GA 2,3 | 0.01 | 0.03 | 0.02 | 0.08 | -0.02 | 0.01 |
| PH 2,1 | 0.08 | 0.06 | 0.04 | -0.01 | -0.06 | 0.10 |
| PH 3,1 | 0.09 | 0.12 | 0.08 | -0.04 | -0.08 | 0.02 |
| PH 3,2 | 0.07 | 0.08 | 0.05 | 0.00 | -0.03 | 0.01 |
| PS 1,1 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.01 | -0.89 | -0.72 |
| PS 2,2 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.03 | 0.00 | 0.00 |
| TE 1,1 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.01 | 0.01 |
| TE 2,2 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.05 | 0.04 |
| TE 3,3 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | -0.09 | -0.07 |
| TE 4,4 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| TE 5,5 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| TE 6,6 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| TE 7,7 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| TD 1,1 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| TD 2,2 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.02 | 0.02 | -0.02 |
| TD 3,3 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | -0.13 | -0.13 | 0.13 |
| TD 4,4 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| TD 5,5 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | -0.01 | 0.00 | -0.01 |
| TD 6,6 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| TD 7,7 | 0.08 | 0.02 | 0.01 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| TD 8,8 | -0.43 | 0.12 | 0.06 | 0.01 | 0.01 | 0.00 |
| TD 9,9 | 0.10 | -0.29 | 0.01 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |

| | | | | | | |
|----------|------|------|-------|------|------|------|
| TD 10,10 | 0.03 | 0.01 | -0.18 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
|----------|------|------|-------|------|------|------|

Correlation Matrix of Parameter Estimates

| | GA 1,3 | GA 2,1 | GA 2,2 | GA 2,3 | PH 2,1 | PH 3,1 |
|----------|--------|--------|--------|--------|--------|--------|
| GA 1,3 | 1.00 | | | | | |
| GA 2,1 | -0.10 | 1.00 | | | | |
| GA 2,2 | -0.01 | 0.06 | 1.00 | | | |
| GA 2,3 | 0.04 | -0.43 | -0.15 | 1.00 | | |
| PH 2,1 | 0.03 | -0.02 | -0.02 | 0.02 | 1.00 | |
| PH 3,1 | 0.16 | -0.12 | -0.01 | 0.12 | 0.16 | 1.00 |
| PH 3,2 | 0.00 | -0.02 | -0.08 | 0.07 | 0.43 | 0.27 |
| PS 1,1 | -0.48 | 0.02 | 0.00 | 0.00 | -0.01 | -0.01 |
| PS 2,2 | 0.00 | -0.15 | -0.43 | 0.14 | 0.00 | 0.00 |
| TE 1,1 | 0.01 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| TE 2,2 | 0.02 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| TE 3,3 | -0.05 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| TE 4,4 | 0.00 | 0.02 | 0.04 | -0.02 | 0.00 | 0.00 |
| TE 5,5 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| TE 6,6 | 0.00 | -0.01 | -0.02 | 0.01 | 0.00 | 0.00 |
| TE 7,7 | 0.00 | -0.01 | -0.01 | 0.01 | 0.00 | 0.00 |
| TD 1,1 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| TD 2,2 | -0.05 | 0.03 | 0.00 | -0.01 | -0.02 | -0.03 |
| TD 3,3 | 0.26 | -0.15 | 0.01 | 0.06 | 0.13 | 0.20 |
| TD 4,4 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| TD 5,5 | 0.00 | 0.00 | -0.02 | 0.00 | 0.02 | 0.00 |
| TD 6,6 | 0.00 | 0.00 | -0.01 | 0.00 | 0.01 | 0.00 |
| TD 7,7 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.01 | 0.00 | 0.02 |
| TD 8,8 | -0.03 | -0.02 | 0.00 | 0.04 | 0.00 | 0.12 |
| TD 9,9 | -0.01 | 0.00 | 0.00 | 0.01 | 0.00 | 0.02 |
| TD 10,10 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.01 |

Correlation Matrix of Parameter Estimates

| | PH 3,2 | PS 1,1 | PS 2,2 | TE 1,1 | TE 2,2 | TE 3,3 |
|--------|--------|--------|--------|--------|--------|--------|
| PH 3,2 | 1.00 | | | | | |
| PS 1,1 | 0.00 | 1.00 | | | | |
| PS 2,2 | 0.00 | 0.00 | 1.00 | | | |
| TE 1,1 | 0.00 | -0.01 | 0.00 | 1.00 | | |
| TE 2,2 | 0.00 | 0.03 | 0.00 | 0.01 | 1.00 | |
| TE 3,3 | 0.00 | -0.05 | 0.00 | -0.01 | -0.52 | 1.00 |
| TE 4,4 | 0.00 | 0.00 | -0.08 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| TE 5,5 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| TE 6,6 | 0.00 | 0.00 | 0.01 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| TE 7,7 | 0.00 | 0.00 | 0.01 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| TD 1,1 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| TD 2,2 | 0.00 | 0.01 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| TD 3,3 | 0.00 | -0.06 | -0.01 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| TD 4,4 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| TD 5,5 | 0.02 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| TD 6,6 | 0.01 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| TD 7,7 | 0.01 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| TD 8,8 | 0.05 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |

| | | | | | | |
|----------|------|------|------|------|------|------|
| TD 9,9 | 0.01 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| TD 10,10 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |

Correlation Matrix of Parameter Estimates

| | TE 4,4 | TE 5,5 | TE 6,6 | TE 7,7 | TD 1,1 | TD 2,2 |
|----------|--------|--------|--------|--------|--------|--------|
| TE 4,4 | 1.00 | | | | | |
| TE 5,5 | 0.00 | 1.00 | | | | |
| TE 6,6 | -0.02 | -0.04 | 1.00 | | | |
| TE 7,7 | -0.01 | -0.03 | -0.58 | 1.00 | | |
| TD 1,1 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 1.00 | |
| TD 2,2 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 1.00 |
| TD 3,3 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | -0.02 | -0.27 |
| TD 4,4 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| TD 5,5 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| TD 6,6 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| TD 7,7 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| TD 8,8 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| TD 9,9 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| TD 10,10 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |

Correlation Matrix of Parameter Estimates

| | TD 3,3 | TD 4,4 | TD 5,5 | TD 6,6 | TD 7,7 | TD 8,8 |
|----------|--------|--------|--------|--------|--------|--------|
| TD 3,3 | 1.00 | | | | | |
| TD 4,4 | 0.00 | 1.00 | | | | |
| TD 5,5 | 0.00 | -0.17 | 1.00 | | | |
| TD 6,6 | 0.00 | -0.06 | -0.31 | 1.00 | | |
| TD 7,7 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 1.00 | |
| TD 8,8 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | -0.13 | 1.00 |
| TD 9,9 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | -0.02 | -0.16 |
| TD 10,10 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | -0.01 | -0.05 |

Correlation Matrix of Parameter Estimates

| | TD 9,9 | TD 10,10 |
|----------|--------|----------|
| TD 9,9 | 1.00 | |
| TD 10,10 | -0.01 | 1.00 |

TI PATH

Factor Scores Regressions

ETA

| | Pro_Es | Pro_So | Pro_Fo | SJop_D | SSuc | SRelat |
|------|--------|--------|--------|--------|------|--------|
| PROP | 0.02 | -0.18 | -1.62 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| STRE | 0.00 | 0.00 | -0.01 | 0.09 | 0.13 | 0.49 |

ETA

| | SPoli_O | Opt_Pem | Opt_Pev | Opt_Pes | Sup_E | Sup_I |
|------|---------|---------|---------|---------|-------|-------|
| | ----- | ----- | ----- | ----- | ----- | ----- |
| PROP | 0.00 | 0.00 | 0.00 | -0.10 | -0.01 | -0.02 |
| STRE | 0.46 | 0.00 | 0.00 | -0.03 | -0.02 | -0.03 |

ETA

| | Sup_Re | Self_I | Self_A | Self_P | Self_Ml |
|------|--------|--------|--------|--------|---------|
| | ----- | ----- | ----- | ----- | ----- |
| PROP | -0.01 | -0.01 | -0.02 | 0.00 | 0.00 |
| STRE | -0.02 | 0.01 | 0.01 | 0.00 | 0.00 |

KSI

| | Pro_Es | Pro_So | Pro_Fo | SJop_D | SSuc | SRelat |
|------|--------|--------|--------|--------|-------|--------|
| | ----- | ----- | ----- | ----- | ----- | ----- |
| OPTG | 0.00 | 0.04 | 0.37 | 0.00 | 0.00 | -0.02 |
| SUPP | 0.00 | 0.01 | 0.08 | 0.00 | -0.01 | -0.02 |
| SELF | 0.00 | 0.02 | 0.17 | 0.00 | 0.00 | 0.02 |

KSI

| | SPoli_O | Opt_Pem | Opt_Pev | Opt_Pes | Sup_E | Sup_I |
|------|---------|---------|---------|---------|-------|-------|
| | ----- | ----- | ----- | ----- | ----- | ----- |
| OPTG | -0.02 | 0.05 | 0.02 | 0.98 | 0.01 | 0.01 |
| SUPP | -0.02 | 0.00 | 0.00 | 0.01 | 0.38 | 0.63 |
| SELF | 0.02 | 0.01 | 0.00 | 0.16 | 0.01 | 0.02 |

KSI

| | Sup_Re | Self_I | Self_A | Self_P | Self_Ml |
|------|--------|--------|--------|--------|---------|
| | ----- | ----- | ----- | ----- | ----- |
| OPTG | 0.01 | 0.03 | 0.07 | 0.00 | 0.00 |
| SUPP | 0.48 | 0.01 | 0.01 | 0.00 | 0.00 |
| SELF | 0.02 | 0.37 | 0.78 | 0.03 | 0.01 |

TI PATH

Standardized Solution

LAMBDA-Y

| | PROP | STRE |
|---------|-------|-------|
| | ----- | ----- |
| Pro_Es | 0.12 | - - |
| Pro_So | -0.46 | - - |
| Pro_Fo | -0.48 | - - |
| SJop_D | - - | 0.32 |
| SSuc | - - | 0.55 |
| SRelat | - - | 0.81 |
| SPoli_O | - - | 0.83 |

LAMBDA-X

| | OPTG | SUPP | SELF |
|---------|------|------|------|
| Opt_Fem | 0.21 | -- | -- |
| Opt_Pev | 5.52 | -- | -- |
| Opt_Pes | 0.54 | -- | -- |
| Sup_E | -- | 0.51 | -- |
| Sup_I | -- | 0.60 | -- |
| Sup_Re | -- | 0.58 | -- |
| Self_I | -- | -- | 0.35 |
| Self_A | -- | -- | 0.42 |
| Self_P | -- | -- | 4.60 |
| Self_M1 | -- | -- | 5.64 |

BETA

| | PROP | STRE |
|------|------|------|
| PROP | -- | -- |
| STRE | 0.00 | -- |

GAMMA

| | OPTG | SUPP | SELF |
|------|-------|-------|-------|
| PROP | -0.65 | -0.17 | -0.11 |
| STRE | -0.24 | -0.36 | 0.16 |

Correlation Matrix of ETA and KSI

| | PROP | STRE | OPTG | SUPP | SELF |
|------|-------|-------|------|------|------|
| PROP | 1.00 | | | | |
| STRE | 0.27 | 1.00 | | | |
| OPTG | -0.79 | -0.29 | 1.00 | | |
| SUPP | -0.48 | -0.41 | 0.43 | 1.00 | |
| SELF | -0.56 | -0.10 | 0.61 | 0.33 | 1.00 |

PSI

Note: This matrix is diagonal.

| | PROP | STRE |
|--|------|------|
| | 0.35 | 0.80 |

Regression Matrix ETA on KSI (Standardized)

| | OPTG | SUPP | SELF |
|------|-------|-------|-------|
| PROP | -0.65 | -0.17 | -0.11 |
| STRE | -0.24 | -0.36 | 0.16 |

TI PATH

Completely Standardized Solution

LAMBDA-Y

| | PROP | STRE |
|---------|-------|-------|
| | ----- | ----- |
| Pro_Es | 0.18 | - - |
| Pro_So | -0.78 | - - |
| Pro_Fo | -0.97 | - - |
| SJop_D | - - | 0.47 |
| SSuc | - - | 0.64 |
| SRelat | - - | 0.89 |
| SPoli_O | - - | 0.89 |

LAMBDA-X

| | OPTG | SUPP | SELF |
|---------|-------|-------|-------|
| | ----- | ----- | ----- |
| Opt_Pem | 0.28 | - - | - - |
| Opt_Pev | 0.72 | - - | - - |
| Opt_Pes | 0.90 | - - | - - |
| Sup_E | - - | 0.81 | - - |
| Sup_I | - - | 0.89 | - - |
| Sup_Re | - - | 0.86 | - - |
| Self_I | - - | - - | 0.62 |
| Self_A | - - | - - | 0.78 |
| Self_P | - - | - - | 0.64 |
| Self_Ml | - - | - - | 0.47 |

BETA

| | PROP | STRE |
|------|-------|-------|
| | ----- | ----- |
| PROP | - - | - - |
| STRE | 0.00 | - - |

GAMMA

| | OPTG | SUPP | SELF |
|------|-------|-------|-------|
| | ----- | ----- | ----- |
| PROP | -0.65 | -0.17 | -0.11 |
| STRE | -0.24 | -0.36 | 0.16 |

Correlation Matrix of ETA and KSI

| | PROP | STRE | OPTG | SUPP | SELF |
|------|-------|-------|-------|-------|-------|
| | ----- | ----- | ----- | ----- | ----- |
| PROP | 1.00 | | | | |
| STRE | 0.27 | 1.00 | | | |
| OPTG | -0.79 | -0.29 | 1.00 | | |
| SUPP | -0.48 | -0.41 | 0.43 | 1.00 | |
| SELF | -0.56 | -0.10 | 0.61 | 0.33 | 1.00 |

PSI

Note: This matrix is diagonal.

| PROP | STRE |
|------|------|
| 0.35 | 0.80 |

THETA-EPS

| Pro_Es | Pro_So | Pro_Fo | SJop_D | SSuc | SRelat |
|--------|--------|--------|--------|------|--------|
| 0.97 | 0.39 | 0.06 | 0.78 | 0.60 | 0.21 |

THETA-EPS

| SPoli_O |
|---------|
| 0.21 |

THETA-DELTA

| Opt_Pem | Opt_Pev | Opt_Pes | Sup_E | Sup_I | Sup_Re |
|---------|---------|---------|-------|-------|--------|
| 0.92 | 0.49 | 0.19 | 0.34 | 0.21 | 0.27 |

THETA-DELTA

| Self_I | Self_A | Self_P | Self_M1 |
|--------|--------|--------|---------|
| 0.62 | 0.39 | 0.58 | 0.78 |

Regression Matrix ETA on KSI (Standardized)

| | OPTG | SUPP | SELF |
|------|-------|-------|-------|
| PROP | -0.65 | -0.17 | -0.11 |
| STRE | -0.24 | -0.36 | 0.16 |

II PATH

Total and Indirect Effects

Total Effects of KSI on ETA

| | OPTG | SUPP | SELF |
|------|--------------------------|--------------------------|--------------------------|
| PROP | -0.65 (0.17) -3.78 | -0.17 (0.06) -2.90 | -0.11 (0.06) -1.88 |
| STRE | -0.24 (0.08) -3.20 | -0.36 (0.06) -5.65 | 0.16 (0.07) 2.22 |

Indirect Effects of KSI on ETA

| | OPTG | SUPP | SELF |
|------|--------|--------|--------|
| | ----- | ----- | ----- |
| PROP | - - | - - | - - |
| STRE | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| | (0.06) | (0.01) | (0.01) |
| | -0.05 | -0.05 | -0.05 |

Total Effects of ETA on ETA

| | PROP | STRE |
|------|--------|-------|
| | ----- | ----- |
| PROP | - - | - - |
| STRE | 0.00 | - - |
| | (0.09) | |
| | 0.05 | |

Largest Eigenvalue of B*B' (Stability Index) is 0.000

Total Effects of ETA on Y

| | PROP | STRE |
|---------|--------|--------|
| | ----- | ----- |
| Pro_Es | 0.12 | - - |
| Pro_So | -0.46 | - - |
| | (0.12) | |
| | -3.99 | |
| Pro_Fo | -0.48 | - - |
| | (0.12) | |
| | -4.00 | |
| SJop_D | 0.00 | 0.32 |
| | (0.03) | |
| | 0.05 | |
| SSuc | 0.00 | 0.55 |
| | (0.05) | (0.06) |
| | 0.05 | 9.30 |
| SRelat | 0.00 | 0.81 |
| | (0.07) | (0.08) |
| | 0.05 | 10.55 |
| SPoli_O | 0.00 | 0.83 |
| | (0.07) | (0.08) |
| | 0.05 | 10.55 |

Indirect Effects of EIA on Y

| | PROP | STRE |
|---------|------------------------|-------|
| | ----- | ----- |
| Pro_Es | - - | - - |
| Pro_So | - - | - - |
| Pro_Fo | - - | - - |
| SJop_D | 0.00 (0.03) 0.05 | - - |
| SSuc | 0.00 (0.05) 0.05 | - - |
| SRelat | 0.00 (0.07) 0.05 | - - |
| SPoli_O | 0.00 (0.07) 0.05 | - - |

Total Effects of KSI on Y

| | OPIG | SUPP | SELF |
|--------|--------------------------|--------------------------|--------------------------|
| | ----- | ----- | ----- |
| Pro_Es | -0.08 (0.02) -3.78 | -0.02 (0.01) -2.90 | -0.01 (0.01) -1.88 |
| Pro_So | 0.30 (0.03) 9.97 | 0.08 (0.02) 4.13 | 0.05 (0.03) 2.12 |
| Pro_Fo | 0.31 (0.03) 11.12 | 0.08 (0.02) 4.20 | 0.06 (0.03) 2.12 |
| SJop_D | -0.08 (0.02) -3.20 | -0.11 (0.02) -5.65 | 0.05 (0.02) 2.22 |
| SSuc | -0.13 (0.04) -3.28 | -0.20 (0.03) -6.13 | 0.09 (0.04) 2.24 |
| SRelat | -0.20 (0.06) -3.33 | -0.29 (0.04) -6.47 | 0.13 (0.06) 2.26 |

| | | | |
|---------|--------|--------|--------|
| SPoli_O | -0.20 | -0.30 | 0.13 |
| | (0.06) | (0.05) | (0.06) |
| | -3.33 | -6.46 | 2.26 |

TI PATH

Standardized Total and Indirect Effects

Standardized Total Effects of KSI on ETA

| | OPTG | SUPP | SELF |
|------|-------|-------|-------|
| | ----- | ----- | ----- |
| PROP | -0.65 | -0.17 | -0.11 |
| STRE | -0.24 | -0.36 | 0.16 |

Standardized Indirect Effects of KSI on ETA

| | OPTG | SUPP | SELF |
|------|-------|-------|-------|
| | ----- | ----- | ----- |
| PROP | - - | - - | - - |
| STRE | 0.00 | 0.00 | 0.00 |

Standardized Total Effects of ETA on ETA

| | PROP | STRE |
|------|-------|-------|
| | ----- | ----- |
| PROP | - - | - - |
| STRE | 0.00 | - - |

Standardized Total Effects of ETA on Y

| | PROP | STRE |
|---------|-------|-------|
| | ----- | ----- |
| Pro_Es | 0.12 | - - |
| Pro_So | -0.46 | - - |
| Pro_Fo | -0.48 | - - |
| SJop_D | 0.00 | 0.32 |
| SSuc | 0.00 | 0.55 |
| SRelat | 0.00 | 0.81 |
| SPoli_O | 0.00 | 0.83 |

Completely Standardized Total Effects of ETA on Y

| | PROP | STRE |
|---------|-------|-------|
| | ----- | ----- |
| Pro_Es | 0.18 | - - |
| Pro_So | -0.78 | - - |
| Pro_Fo | -0.97 | - - |
| SJop_D | 0.00 | 0.47 |
| SSuc | 0.00 | 0.64 |
| SRelat | 0.00 | 0.89 |
| SPoli_O | 0.00 | 0.89 |

Standardized Indirect Effects of ETA on Y

| | PROP | STRE |
|---------|-------|-------|
| | ----- | ----- |
| Pro_Es | - - | - - |
| Pro_So | - - | - - |
| Pro_Fo | - - | - - |
| SJop_D | 0.00 | - - |
| SSuc | 0.00 | - - |
| SRelat | 0.00 | - - |
| SPoli_O | 0.00 | - - |

Completely Standardized Indirect Effects of ETA on Y

| | PROP | STRE |
|---------|-------|-------|
| | ----- | ----- |
| Pro_Es | - - | - - |
| Pro_So | - - | - - |
| Pro_Fo | - - | - - |
| SJop_D | 0.00 | - - |
| SSuc | 0.00 | - - |
| SRelat | 0.00 | - - |
| SPoli_O | 0.00 | - - |

Standardized Total Effects of KSI on Y

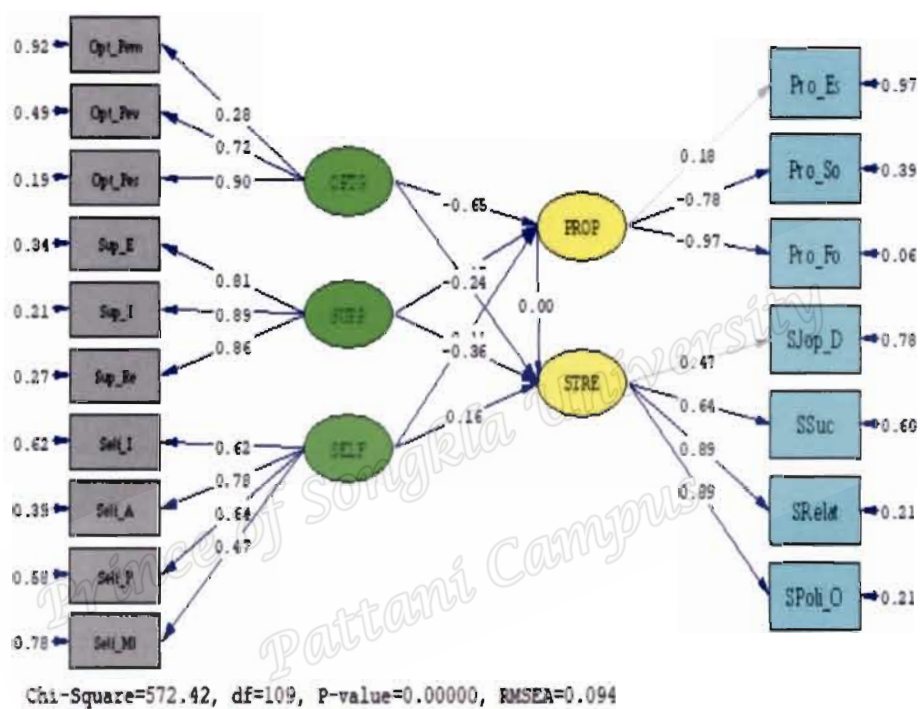
| | OPTG | SUPP | SELF |
|---------|-------|-------|-------|
| | ----- | ----- | ----- |
| Pro_Es | -0.08 | -0.02 | -0.01 |
| Pro_So | 0.30 | 0.08 | 0.05 |
| Pro_Fo | 0.31 | 0.08 | 0.06 |
| SJop_D | -0.08 | -0.11 | 0.05 |
| SSuc | -0.13 | -0.20 | 0.09 |
| SRelat | -0.20 | -0.29 | 0.13 |
| SPoli_O | -0.20 | -0.30 | 0.13 |

Completely Standardized Total Effects of KSI on Y

| | OPTG | SUPP | SELF |
|---------|-------|-------|-------|
| | ----- | ----- | ----- |
| Pro_Es | -0.12 | -0.03 | -0.02 |
| Pro_So | 0.51 | 0.13 | 0.09 |
| Pro_Fo | 0.63 | 0.16 | 0.11 |
| SJop_D | -0.11 | -0.17 | 0.08 |
| SSuc | -0.15 | -0.23 | 0.10 |
| SRelat | -0.22 | -0.32 | 0.14 |
| SPoli_O | -0.21 | -0.32 | 0.14 |

Time used: 0.141 Seconds

ภาพโมเดลปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อความเครียดของบุคลากรสาธารณสุขที่ปฏิบัติงาน
ในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ (ก่อนปรับโมเดล)



ผลการวิเคราะห์โมเดลปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อความเครียดของบุคลากรสาธารณสุข
ที่ปฏิบัติงานในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ (หลังปรับโมเดล)

DATE: 5/ 5/2018
TIME: 11:41

L I S R E L 8.72

BY

Karl G. Jöreskog & Dag Sörbom

This program is published exclusively by
Scientific Software International, Inc.
7383 N. Lincoln Avenue, Suite 100
Lincolnwood, IL 60712, U.S.A.
Phone: (800)247-6113, (847)675-0720, Fax: (847)675-2140
Copyright by Scientific Software International, Inc., 1981-2005
Use of this program is subject to the terms specified in the
Universal Copyright Convention.
Website: www.ssicentral.com

The following lines were read from file
C:\Users\Acer\Desktop\PATH1\PATH32.LPJ:

TI PATH
!DA NI=17 NO=487 MA=CM
SY='C:\Users\Acer\Desktop\PATH1\PATH.dsf' NG=1
SE
3 2 1 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 /
MO NX=10 NY=7 NK=3 NE=2 BE=FU GA=FI PS=SY IE=SY ID=SY
LE
PROP STRE
LK
OPTG SUPP SELF
FR LY(1,1) LY(2,1) LY(3,1) LY(4,2) LY(5,2) LY(6,2) LY(7,2) LX(1,1) LX(2,1)
FR LX(3,1) LX(4,2) LX(5,2) LX(6,2) LX(7,3) LX(8,3) LX(9,3) LX(10,3) BE(2,1)
FR GA(1,1) GA(1,2) GA(1,3) GA(2,1) GA(2,2) GA(2,3)
FR TE(4,5) TD(1,2) TD(2,10) TD(9,10) TD(7,9) TE(1,6) TD(5,6) TD(7,8) TE(1,3)
TE(1,5) TE(1,4) TE(1,7)
FR TD(2,9) TD(8,9) TH(7,2) TD(8,2) TD(7,2) TH(10,6) TE(4,7) TE(4,6) TD(4,5)
TH(2,6)
FR TH(5,2) TD(1,8) TE(2,4) TE(3,4) LX(7,2) TD(4,9) TH(1,1) TH(6,2) TD(3,5)
TE(3,5)
PD
OU AM PC RS EF FS SS SC AD=OFF

II PATH

Number of Input Variables 17
 Number of Y - Variables 7
 Number of X - Variables 10
 Number of ETA - Variables 2
 Number of KSI - Variables 3
 Number of Observations 487

II PATH

Covariance Matrix

| | Pro_Es | Pro_So | Pro_Fo | SJop_D | SSuc | SRelat |
|---------|--------|--------|--------|--------|-------|--------|
| Pro_Es | 0.42 | | | | | |
| Pro_So | -0.07 | 0.35 | | | | |
| Pro_Fo | -0.05 | 0.23 | 0.25 | | | |
| SJop_D | 0.10 | -0.04 | -0.02 | 0.46 | | |
| SSuc | 0.18 | -0.08 | -0.06 | 0.30 | 0.74 | |
| SRelat | 0.22 | -0.13 | -0.12 | 0.24 | 0.43 | 0.82 |
| SPoli_O | 0.16 | -0.12 | -0.10 | 0.26 | 0.44 | 0.67 |
| Opt_Pem | 0.04 | 0.06 | 0.07 | 0.05 | 0.02 | 0.02 |
| Opt_Pev | -0.96 | 1.83 | 2.17 | 0.02 | -1.30 | -1.71 |
| Opt_Pes | -0.07 | 0.18 | 0.21 | 0.02 | -0.07 | -0.15 |
| Sup_E | -0.09 | 0.15 | 0.13 | -0.04 | -0.17 | -0.21 |
| Sup_I | -0.08 | 0.14 | 0.13 | -0.04 | -0.14 | -0.17 |
| Sup_Re | -0.06 | 0.16 | 0.13 | -0.04 | -0.12 | -0.20 |
| Self_I | -0.02 | 0.10 | 0.07 | 0.02 | -0.04 | -0.06 |
| Self_A | -0.03 | 0.12 | 0.12 | 0.00 | -0.02 | -0.02 |
| Self_P | -0.33 | 1.07 | 1.09 | 0.29 | -0.22 | -0.27 |
| Self_Ml | -1.58 | 1.84 | 2.09 | -0.58 | -1.42 | -2.24 |

Covariance Matrix

| | SPoli_O | Opt_Pem | Opt_Pev | Opt_Pes | Sup_E | Sup_I |
|---------|---------|---------|---------|---------|-------|-------|
| SPoli_O | 0.87 | | | | | |
| Opt_Pem | 0.02 | 0.58 | | | | |
| Opt_Pev | -1.31 | 2.30 | 59.62 | | | |
| Opt_Pes | -0.13 | 0.10 | 2.97 | 0.36 | | |
| Sup_E | -0.20 | 0.02 | 1.50 | 0.15 | 0.40 | |
| Sup_I | -0.18 | 0.03 | 1.40 | 0.13 | 0.31 | 0.46 |
| Sup_Re | -0.20 | 0.03 | 1.29 | 0.13 | 0.29 | 0.36 |
| Self_I | -0.06 | 0.03 | 0.50 | 0.09 | 0.10 | 0.11 |
| Self_A | -0.01 | 0.03 | 1.08 | 0.16 | 0.06 | 0.06 |
| Self_P | -0.02 | 0.35 | 7.27 | 1.48 | 1.01 | 0.80 |
| Self_Ml | -1.07 | 0.55 | 40.32 | 2.73 | 1.35 | 1.05 |

Covariance Matrix

| | Sup_Re | Self_I | Self_A | Self_P | Self_Ml |
|---------|--------|--------|--------|--------|---------|
| Sup_Re | 0.47 | | | | |
| Self_I | 0.11 | 0.32 | | | |
| Self_A | 0.05 | 0.16 | 0.29 | | |
| Self_P | 0.84 | 1.78 | 1.77 | 50.78 | |
| Self_Ml | 1.00 | 0.94 | 2.01 | 37.84 | 145.73 |

TI PATH

Parameter Specifications

LAMBDA-Y

| | PROP | STRE |
|---------|------|------|
| Pro_Es | 0 | 0 |
| Pro_So | 1 | 0 |
| Pro_Fo | 2 | 0 |
| SJop_D | 0 | 0 |
| SSuc | 0 | 3 |
| SRelat | 0 | 4 |
| SPoli_O | 0 | 5 |

LAMBDA-X

| | OPTG | SUPP | SELF |
|---------|------|------|------|
| Opt_Pem | 6 | 0 | 0 |
| Opt_Pev | 7 | 0 | 0 |
| Opt_Pes | 8 | 0 | 0 |
| Sup_E | 0 | 9 | 0 |
| Sup_I | 0 | 10 | 0 |
| Sup_Re | 0 | 11 | 0 |
| Self_I | 0 | 12 | 13 |
| Self_A | 0 | 0 | 14 |
| Self_P | 0 | 0 | 15 |
| Self_Ml | 0 | 0 | 16 |

BETA

| | PROP | STRE |
|------|------|------|
| PROP | 0 | 0 |
| STRE | 17 | 0 |

GAMMA

| | OPTG | SUPP | SELF |
|------|------|------|------|
| PROP | 18 | 19 | 20 |
| STRE | 21 | 22 | 23 |

PHI

| | OPTG | SUPP | SELF |
|------|-------|-------|-------|
| | ----- | ----- | ----- |
| OPTG | 0 | | |
| SUPP | 24 | 0 | |
| SELF | 25 | 26 | 0 |

PSI

| | PROP | STRE |
|--|-------|-------|
| | ----- | ----- |
| | 27 | 28 |

THETA-EPS

| | Pro_Es | Pro_So | Pro_Fo | SJop_D | SSuc | SRelat |
|---------|--------|--------|--------|--------|-------|--------|
| | ----- | ----- | ----- | ----- | ----- | ----- |
| Pro_Es | 29 | | | | | |
| Pro_So | 0 | 30 | | | | |
| Pro_Fo | 31 | 0 | 32 | | | |
| SJop_D | 33 | 34 | 35 | 36 | | |
| SSuc | 37 | 0 | 38 | 39 | 40 | |
| SRelat | 41 | 0 | 0 | 42 | 0 | 43 |
| SPoli_O | 44 | 0 | 0 | 45 | 0 | 0 |

THEIA-EPS

| | SPoli_O |
|---------|---------|
| | ----- |
| SPoli_O | 46 |

THETA-DELTA-EPS

| | Pro_Es | Pro_So | Pro_Fo | SJop_D | SSuc | SRelat |
|---------|--------|--------|--------|--------|-------|--------|
| | ----- | ----- | ----- | ----- | ----- | ----- |
| Opt_Pem | 47 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 |
| Opt_Pev | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 49 |
| Opt_Pes | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 |
| Sup_E | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 |
| Sup_I | 0 | 54 | 0 | 0 | 0 | 0 |
| Sup_Re | 0 | 58 | 0 | 0 | 0 | 0 |
| Self_I | 0 | 61 | 0 | 0 | 0 | 0 |
| Self_A | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 |
| Self_P | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 |
| Self_Ml | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 73 |

THETA-DELTA-EPS

| | SPoli_O |
|---------|---------|
| | ----- |
| Opt_Pem | 0 |
| Opt_Pev | 0 |
| Opt_Pes | 0 |
| Sup_E | 0 |
| Sup_I | 0 |
| Sup_Re | 0 |
| Self_I | 0 |
| Self_A | 0 |
| Self_P | 0 |
| Self_Ml | 0 |

THETA-DELTA

| | Opt_Pem | Opt_Pev | Opt_Pes | Sup_E | Sup_I | Sup_Re |
|---------|---------|---------|---------|-------|-------|--------|
| | ----- | ----- | ----- | ----- | ----- | ----- |
| Opt_Pem | 48 | | | | | |
| Opt_Pev | 50 | 51 | | | | |
| Opt_Pes | 0 | 0 | 52 | | | |
| Sup_E | 0 | 0 | 0 | 53 | | |
| Sup_I | 0 | 0 | 55 | 56 | 57 | |
| Sup_Re | 0 | 0 | 0 | 0 | 59 | 60 |
| Self_I | 0 | 62 | 0 | 0 | 0 | 0 |
| Self_A | 64 | 65 | 0 | 0 | 0 | 0 |
| Self_P | 0 | 68 | 0 | 69 | 0 | 0 |
| Self_Ml | 0 | 74 | 0 | 0 | 0 | 0 |

THETA-DELTA

| | Self_I | Self_A | Self_P | Self_Ml |
|---------|--------|--------|--------|---------|
| | ----- | ----- | ----- | ----- |
| Self_I | 63 | | | |
| Self_A | 66 | 67 | | |
| Self_P | 70 | 71 | 72 | |
| Self_Ml | 0 | 0 | 75 | 76 |

TI PATH

Number of Iterations =145

LISREL Estimates (Maximum Likelihood)

LAMBDA-Y

| | PROP | STRE |
|--------|--------------------------|-------|
| | ----- | ----- |
| Pro_Es | 0.17 | - - |
| Pro_So | -0.46 (0.09) -5.06 | - - |

| | | |
|---------|--------------------------|------------------------|
| Pro_Fo | -0.50 (0.10) -5.09 | - - |
| SJop_D | - - | 0.05 |
| SSuc | - - | 0.52 (0.66) 0.79 |
| SRelat | - - | 0.81 (1.03) 0.78 |
| SPoli_O | - - | 0.82 (1.04) 0.78 |

LAMBDA-X

| | OPTG | SUPP | SELF |
|---------|-------------------------|-------------------------|-------------------------|
| | ----- | ----- | ----- |
| Opt_Pem | 0.18 (0.04) 4.89 | - - | - - |
| Opt_Pev | 5.55 (0.32) 17.23 | - - | - - |
| Opt_Pes | 0.53 (0.02) 22.38 | - - | - - |
| Sup_E | - - | 0.54 (0.03) 19.72 | - - |
| Sup_I | - - | 0.51 (0.03) 14.89 | - - |
| Sup_Re | - - | 0.52 (0.03) 17.40 | - - |
| Self_I | - - | 0.15 (0.03) 5.96 | 0.11 (0.03) 3.38 |
| Self_A | - - | - - | 0.35 (0.03) 11.62 |

| | | | |
|---------|----|----|------------------------|
| Self_P | -- | -- | 3.10 (0.39) 7.98 |
| Self_M1 | -- | -- | 5.64 (0.61) 9.31 |

BETA

| | PROP | STRE |
|------|------------------------|------|
| PROP | -- | -- |
| STRE | 0.04 (0.12) 0.31 | -- |

GAMMA

| | OPTG | SUPP | SELF |
|------|--------------------------|--------------------------|--------------------------|
| PROP | -0.49 (0.21) -2.34 | -0.18 (0.06) -2.96 | -0.24 (0.19) -1.28 |
| STRE | -0.72 (1.03) -0.70 | -0.27 (0.37) -0.74 | 0.64 (0.92) 0.70 |

Covariance Matrix of ETA and KSI

| | PROP | STRE | OPTG | SUPP | SELF |
|------|-------|-------|------|------|------|
| PROP | 1.00 | | | | |
| STRE | 0.28 | 1.00 | | | |
| OPTG | -0.79 | -0.34 | 1.00 | | |
| SUPP | -0.51 | -0.43 | 0.50 | 1.00 | |
| SELF | -0.73 | -0.11 | 0.87 | 0.35 | 1.00 |

PHI

| | OPTG | SUPP | SELF |
|------|-------------------------|------|------|
| OPTG | 1.00 | | |
| SUPP | 0.50 (0.04) 11.26 | 1.00 | |

| | | | |
|------|--------|--------|------|
| SELF | 0.87 | 0.35 | 1.00 |
| | (0.06) | (0.07) | |
| | 14.64 | 5.19 | |

PSI

Note: This matrix is diagonal.

| | |
|--------|--------|
| PROP | SIRE |
| ----- | ----- |
| 0.35 | 0.70 |
| (0.14) | (1.78) |
| 2.48 | 0.39 |

Squared Multiple Correlations for Structural Equations

| | |
|-------|-------|
| PROP | SIRE |
| ----- | ----- |
| 0.65 | 0.30 |

Squared Multiple Correlations for Reduced Form

| | |
|-------|-------|
| PROP | SIRE |
| ----- | ----- |
| 0.65 | 0.30 |

Reduced Form

| | | | |
|------|--------|--------|--------|
| | OPTG | SUPP | SELF |
| | ----- | ----- | ----- |
| PROP | -0.49 | -0.18 | -0.24 |
| | (0.21) | (0.06) | (0.19) |
| | -2.34 | -2.96 | -1.28 |
| SIRE | -0.74 | -0.28 | 0.63 |
| | (1.05) | (0.38) | (0.90) |
| | -0.71 | -0.74 | 0.70 |

THETA-EPS

| | | | | | | |
|--------|--------|--------|--------|--------|-------|--------|
| | Pro_Es | Pro_So | Pro_Fo | SJop_D | SSuc | SRelat |
| | ----- | ----- | ----- | ----- | ----- | ----- |
| Pro_Es | 0.39 | | | | | |
| | (0.03) | | | | | |
| | 15.25 | | | | | |
| Pro_So | - - | 0.15 | | | | |
| | | (0.01) | | | | |
| | | 12.55 | | | | |
| Pro_Fo | 0.03 | - - | 0.01 | | | |
| | (0.01) | | (0.01) | | | |

| | | | | | | |
|---------|------------------------|-----------------|-----------------|----------------|----------------|----------------|
| | 3.77 | | 0.78 | | | |
| SJop_D | 0.10 (0.02) 4.93 | -0.03 (0.01) | -0.02 (0.01) | 0.45 (0.03) | | |
| | | -2.71 | -1.82 | 15.44 | | |
| SSuc | 0.14 (0.02) 5.73 | -- | 0.01 (0.01) | 0.27 (0.04) | 0.46 (0.03) | |
| | | | 1.76 | 7.17 | 14.52 | |
| SRelat | 0.15 (0.02) 6.23 | -- | -- | 0.19 (0.05) | -- | 0.15 (0.03) |
| | | | | 3.85 | | 5.58 |
| SPoli_O | 0.10 (0.03) 4.09 | -- | -- | 0.21 (0.05) | -- | -- |
| | | | | 4.26 | | |

THETA-EPS

| | |
|---------|---------|
| | SPoli_O |
| | ----- |
| SPoli_O | 0.20 |
| | (0.03) |
| | 7.09 |

Squared Multiple Correlations for Y - Variables

| Pro_Es | Pro_So | Pro_Fo | SJop_D | SSuc | SRelat |
|--------|--------|--------|--------|-------|--------|
| ----- | ----- | ----- | ----- | ----- | ----- |
| 0.07 | 0.59 | 0.97 | 0.01 | 0.37 | 0.82 |

Squared Multiple Correlations for Y - Variables

| | |
|--|---------|
| | SPoli_O |
| | ----- |
| | 0.77 |

THETA-DELTA-EPS

| | Pro_Es | Pro_So | Pro_Fo | SJop_D | SSuc | SRelat |
|---------|------------------------|--------|--------|--------|-------|--------------------------|
| | ----- | ----- | ----- | ----- | ----- | ----- |
| Opt_Pem | 0.05 (0.02) 2.81 | -- | -- | -- | -- | -- |
| Opt_Pev | -- | -- | -- | -- | -- | -0.10 (0.13) -0.79 |
| Opt_Pes | -- | -- | -- | -- | -- | -- |
| Sup_E | -- | -- | -- | -- | -- | -- |

| | | | | | | |
|---------|----|------------------------|----|----|----|--------------------------|
| Sup_I | -- | 0.00 (0.01) 0.60 | -- | -- | -- | -- |
| Sup_Re | -- | 0.02 (0.01) 2.81 | -- | -- | -- | -- |
| Self_I | -- | 0.03 (0.01) 3.89 | -- | -- | -- | -- |
| Self_A | -- | -- | -- | -- | -- | -- |
| Self_P | -- | -- | -- | -- | -- | -- |
| Self_Ml | -- | -- | -- | -- | -- | -0.83 (0.25) -3.38 |

THETA-DELTA-EPS

| | SPoli_0 ----- |
|---------|------------------|
| Opt_Pem | -- |
| Opt_Pev | -- |
| Opt_Pes | -- |
| Sup_E | -- |
| Sup_I | -- |
| Sup_Re | -- |
| Self_I | -- |
| Self_A | -- |
| Self_P | -- |
| Self_Ml | -- |

THETA-DELTA

| | Opt_Pem | Opt_Pev | Opt_Pes | Sup_E | Sup_I | Sup_Re |
|---------|--------------------------|--------------------------|--------------------------|------------------------|------------------------|------------------------|
| | ----- | ----- | ----- | ----- | ----- | ----- |
| Opt_Pem | 0.55 (0.04) 15.45 | | | | | |
| Opt_Pev | 1.33 (0.20) 6.77 | 28.58 (2.23) 12.84 | | | | |
| Opt_Pes | -- | -- | 0.08 (0.01) 6.27 | | | |
| Sup_E | -- | -- | -- | 0.10 (0.02) 5.42 | | |
| Sup_I | -- | -- | -0.01 (0.01) -1.81 | 0.03 (0.02) 1.96 | 0.20 (0.03) 7.92 | |
| Sup_Re | -- | -- | -- | -- | 0.09 (0.02) 5.16 | 0.19 (0.02) 9.44 |
| Self_I | -- | -0.43 (0.13) -3.41 | -- | -- | -- | -- |
| Self_A | -0.03 (0.01) -2.57 | -0.60 (0.13) -4.51 | -- | -- | -- | -- |
| Self_P | -- | -7.66 (1.72) -4.46 | -- | 0.26 (0.10) 2.52 | -- | -- |
| Self_Ml | -- | 12.69 (2.96) 4.28 | -- | -- | -- | -- |

THETA-DELTA

| | Self_I | Self_A | Self_P | Self_Ml |
|--------|-------------------------|--------|--------|---------|
| | ----- | ----- | ----- | ----- |
| Self_I | 0.27 (0.02) 15.19 | | | |

| | | | | |
|---------|------------------------|------------------------|--------------------------|---------------------------|
| Self_A | 0.11 (0.01) 8.43 | 0.17 (0.02) 9.48 | | |
| Self_P | 1.24 (0.16) 7.66 | 0.68 (0.16) 4.29 | 41.10 (2.93) 14.05 | |
| Self_Ml | - - | - - | 19.48 (3.38) 5.76 | 112.69 (8.11) 13.89 |

Squared Multiple Correlations for X - Variables

| Opt_Pem | Opt_Pev | Opt_Pes | Sup_E | Sup_I | Sup_Re |
|---------|---------|---------|-------|-------|--------|
| 0.06 | 0.52 | 0.78 | 0.75 | 0.56 | 0.59 |

Squared Multiple Correlations for X - Variables

| Self_I | Self_A | Self_P | Self_Ml |
|--------|--------|--------|---------|
| 0.14 | 0.41 | 0.19 | 0.22 |

Goodness of Fit Statistics

Degrees of Freedom = 77

Minimum Fit Function Chi-Square = 94.26 (P = 0.088)

Normal Theory Weighted Least Squares Chi-Square = 92.85 (P = 0.11)

Estimated Non-centrality Parameter (NCP) = 15.85

90 Percent Confidence Interval for NCP = (0.0 ; 44.27)

Minimum Fit Function Value = 0.19

Population Discrepancy Function Value (F0) = 0.033

90 Percent Confidence Interval for F0 = (0.0 ; 0.091)

Root Mean Square Error of Approximation (RMSEA) = 0.021

90 Percent Confidence Interval for RMSEA = (0.0 ; 0.034)

P-Value for Test of Close Fit (RMSEA < 0.05) = 1.00

Expected Cross-Validation Index (ECVI) = 0.50

90 Percent Confidence Interval for ECVI = (0.47 ; 0.56)

ECVI for Saturated Model = 0.63

ECVI for Independence Model = 12.79

Chi-Square for Independence Model with 136 Degrees of Freedom = 6182.28

Independence AIC = 6216.28

Model AIC = 244.85

Saturated AIC = 306.00

Independence CAIC = 6304.48

Model CAIC = 639.16

Saturated CAIC = 1099.80

Normed Fit Index (NFI) = 0.98
 Non-Normed Fit Index (NNFI) = 0.99
 Parsimony Normed Fit Index (PNFI) = 0.56
 Comparative Fit Index (CFI) = 1.00
 Incremental Fit Index (IFI) = 1.00
 Relative Fit Index (RFI) = 0.97

Critical N (CN) = 561.86

Root Mean Square Residual (RMR) = 0.21
 Standardized RMR = 0.035
 Goodness of Fit Index (GFI) = 0.99
 Adjusted Goodness of Fit Index (AGFI) = 0.96
 Parsimony Goodness of Fit Index (PGFI) = 0.49

II PATH

Fitted Covariance Matrix

| | Pro_Es | Pro_So | Pro_Fo | SJop_D | SSuc | SRelat |
|---------|--------|--------|--------|--------|-------|--------|
| Pro_Es | 0.42 | | | | | |
| Pro_So | -0.08 | 0.35 | | | | |
| Pro_Fo | -0.05 | 0.23 | 0.25 | | | |
| SJop_D | 0.10 | -0.04 | -0.02 | 0.46 | | |
| SSuc | 0.16 | -0.07 | -0.06 | 0.29 | 0.73 | |
| SRelat | 0.19 | -0.10 | -0.11 | 0.23 | 0.42 | 0.80 |
| SPoli_O | 0.14 | -0.11 | -0.12 | 0.25 | 0.43 | 0.66 |
| Opt_Pem | 0.03 | 0.06 | 0.07 | 0.00 | -0.03 | -0.05 |
| Opt_Pev | -0.73 | 2.00 | 2.17 | -0.09 | -0.97 | -1.61 |
| Opt_Pes | -0.07 | 0.19 | 0.21 | -0.01 | -0.09 | -0.14 |
| Sup_E | -0.05 | 0.13 | 0.14 | -0.01 | -0.12 | -0.19 |
| Sup_I | -0.04 | 0.12 | 0.13 | -0.01 | -0.11 | -0.18 |
| Sup_Re | -0.04 | 0.15 | 0.13 | -0.01 | -0.12 | -0.18 |
| Self_I | -0.03 | 0.10 | 0.08 | 0.00 | -0.04 | -0.06 |
| Self_A | -0.04 | 0.12 | 0.13 | 0.00 | -0.02 | -0.03 |
| Self_P | -0.38 | 1.03 | 1.12 | -0.02 | -0.18 | -0.29 |
| Self_Ml | -0.69 | 1.87 | 2.03 | -0.03 | -0.34 | -1.35 |

Fitted Covariance Matrix

| | SPoli_O | Opt_Pem | Opt_Pev | Opt_Pes | Sup_E | Sup_I |
|---------|---------|---------|---------|---------|-------|-------|
| SPoli_O | 0.87 | | | | | |
| Opt_Pem | -0.05 | 0.58 | | | | |
| Opt_Pev | -1.53 | 2.33 | 59.41 | | | |
| Opt_Pes | -0.15 | 0.10 | 2.96 | 0.36 | | |
| Sup_E | -0.19 | 0.05 | 1.52 | 0.15 | 0.40 | |
| Sup_I | -0.18 | 0.05 | 1.42 | 0.12 | 0.31 | 0.46 |
| Sup_Re | -0.18 | 0.05 | 1.46 | 0.14 | 0.28 | 0.36 |
| Self_I | -0.06 | 0.03 | 0.51 | 0.09 | 0.10 | 0.10 |
| Self_A | -0.03 | 0.02 | 1.08 | 0.16 | 0.07 | 0.06 |
| Self_P | -0.29 | 0.49 | 7.30 | 1.44 | 0.85 | 0.55 |
| Self_Ml | -0.53 | 0.88 | 39.90 | 2.61 | 1.07 | 1.00 |

Fitted Covariance Matrix

| | Sup_Re | Self_I | Self_A | Self_P | Self_Ml |
|---------|--------|--------|--------|--------|---------|
| Sup_Re | 0.46 | | | | |
| Self_I | 0.10 | 0.32 | | | |
| Self_A | 0.06 | 0.16 | 0.29 | | |
| Self_P | 0.56 | 1.73 | 1.76 | 50.70 | |
| Self_Ml | 1.03 | 0.90 | 1.96 | 36.95 | 144.47 |

Fitted Residuals

| | Pro_Es | Pro_So | Pro_Fo | SJop_D | SSuc | SRelat |
|---------|--------|--------|--------|--------|-------|--------|
| Pro_Es | 0.01 | | | | | |
| Pro_So | 0.01 | 0.00 | | | | |
| Pro_Fo | 0.00 | 0.00 | 0.00 | | | |
| SJop_D | 0.00 | 0.00 | 0.01 | 0.00 | | |
| SSuc | 0.02 | -0.02 | 0.00 | 0.00 | 0.01 | |
| SRelat | 0.03 | -0.02 | 0.00 | 0.01 | 0.01 | 0.02 |
| SPoli_O | 0.02 | -0.01 | 0.02 | 0.01 | 0.01 | 0.01 |
| Opt_Pem | 0.01 | 0.00 | 0.00 | 0.05 | 0.05 | 0.07 |
| Opt_Pev | -0.23 | -0.17 | 0.00 | 0.11 | -0.33 | -0.10 |
| Opt_Pes | 0.00 | -0.01 | 0.00 | 0.02 | 0.02 | -0.01 |
| Sup_E | -0.04 | 0.02 | 0.00 | -0.03 | -0.04 | -0.02 |
| Sup_I | -0.04 | 0.02 | 0.00 | -0.02 | -0.03 | 0.00 |
| Sup_Re | -0.02 | 0.02 | 0.00 | -0.03 | -0.01 | -0.02 |
| Self_I | 0.01 | 0.00 | 0.00 | 0.03 | 0.00 | 0.01 |
| Self_A | 0.01 | 0.00 | 0.00 | 0.01 | 0.00 | 0.01 |
| Self_P | 0.05 | 0.04 | -0.03 | 0.31 | -0.04 | 0.02 |
| Self_Ml | -0.89 | -0.03 | 0.05 | -0.55 | -1.08 | -0.89 |

Fitted Residuals

| | SPoli_O | Opt_Pem | Opt_Pev | Opt_Pes | Sup_E | Sup_I |
|---------|---------|---------|---------|---------|-------|-------|
| SPoli_O | 0.01 | | | | | |
| Opt_Pem | 0.07 | 0.00 | | | | |
| Opt_Pev | 0.22 | -0.03 | 0.21 | | | |
| Opt_Pes | 0.02 | 0.01 | 0.01 | 0.00 | | |
| Sup_E | 0.00 | -0.03 | -0.01 | 0.00 | 0.00 | |
| Sup_I | 0.00 | -0.02 | -0.02 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| Sup_Re | -0.02 | -0.02 | -0.16 | -0.01 | 0.01 | 0.00 |
| Self_I | 0.00 | 0.00 | -0.01 | 0.00 | 0.00 | 0.02 |
| Self_A | 0.02 | 0.01 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| Self_P | 0.27 | -0.13 | -0.03 | 0.05 | 0.16 | 0.25 |
| Self_Ml | -0.54 | -0.33 | 0.42 | 0.12 | 0.28 | 0.05 |

| | | | | | | |
|---------|-------|-------|-------|-------|-------|-------|
| Opt_Pev | -1.35 | -1.80 | -0.11 | 0.56 | -1.31 | -0.57 |
| Opt_Pes | 0.04 | -1.90 | -0.50 | 1.75 | 1.35 | -0.60 |
| Sup_E | -2.67 | 2.39 | -0.91 | -2.65 | -2.38 | -1.99 |
| Sup_I | -2.01 | 2.41 | -0.22 | -1.66 | -1.46 | 0.20 |
| Sup_Re | -0.98 | 2.07 | -0.12 | -2.00 | -0.34 | -1.33 |
| Self_I | 0.71 | 0.48 | -0.69 | 1.54 | 0.05 | 0.40 |
| Self_A | 0.87 | -0.06 | -0.50 | 0.42 | 0.06 | 0.54 |
| Self_P | 0.24 | 0.31 | -0.40 | 1.43 | -0.15 | 0.08 |
| Self_Ml | -2.82 | -0.14 | 0.50 | -1.50 | -2.51 | -2.66 |

Standardized Residuals

| | SPoli_O | Opt_Pem | Opt_Pev | Opt_Pes | Sup_E | Sup_I |
|---------|---------|---------|---------|---------|-------|-------|
| SPoli_O | 1.36 | | | | | |
| Opt_Pem | 2.46 | -0.36 | | | | |
| Opt_Pev | 1.02 | -0.47 | 0.48 | | | |
| Opt_Pes | 1.68 | 0.89 | 0.38 | -0.76 | | |
| Sup_E | -0.33 | -1.75 | -0.12 | 0.99 | 1.34 | |
| Sup_I | 0.12 | -0.90 | -0.13 | 0.17 | 1.37 | 1.22 |
| Sup_Re | -1.17 | -0.87 | -1.12 | -1.26 | 2.96 | 2.41 |
| Self_I | 0.10 | 0.06 | -0.21 | 0.28 | 0.02 | 1.60 |
| Self_A | 1.41 | 0.73 | -0.10 | -0.40 | -0.50 | 0.30 |
| Self_P | 1.06 | -0.61 | -0.05 | 0.79 | 1.38 | 1.42 |
| Self_Ml | -1.28 | -0.92 | 0.36 | 1.23 | 1.13 | 0.17 |

Standardized Residuals

| | Sup_Re | Self_I | Self_A | Self_P | Self_Ml |
|---------|--------|--------|--------|--------|---------|
| Sup_Re | 2.39 | | | | |
| Self_I | 0.94 | 1.21 | | | |
| Self_A | -1.00 | -0.33 | -0.21 | | |
| Self_P | 1.58 | 0.86 | 0.45 | 0.20 | |
| Self_Ml | -0.09 | 0.19 | 0.71 | 0.80 | 1.43 |

Summary Statistics for Standardized Residuals

Smallest Standardized Residual = -2.82
 Median Standardized Residual = 0.17
 Largest Standardized Residual = 3.05

Stemleaf Plot

```

- 2|87775
- 2|4000
- 1|988755
- 1|433333211100
- 0|999998877666655555
- 0|4443333222111111100000
  0|111112222223334444
  0|5555566677788889999
  1|001122233344444444
  1|556677799
  2|00011134444444
  2|559

```

3100

Largest Negative Standardized Residuals

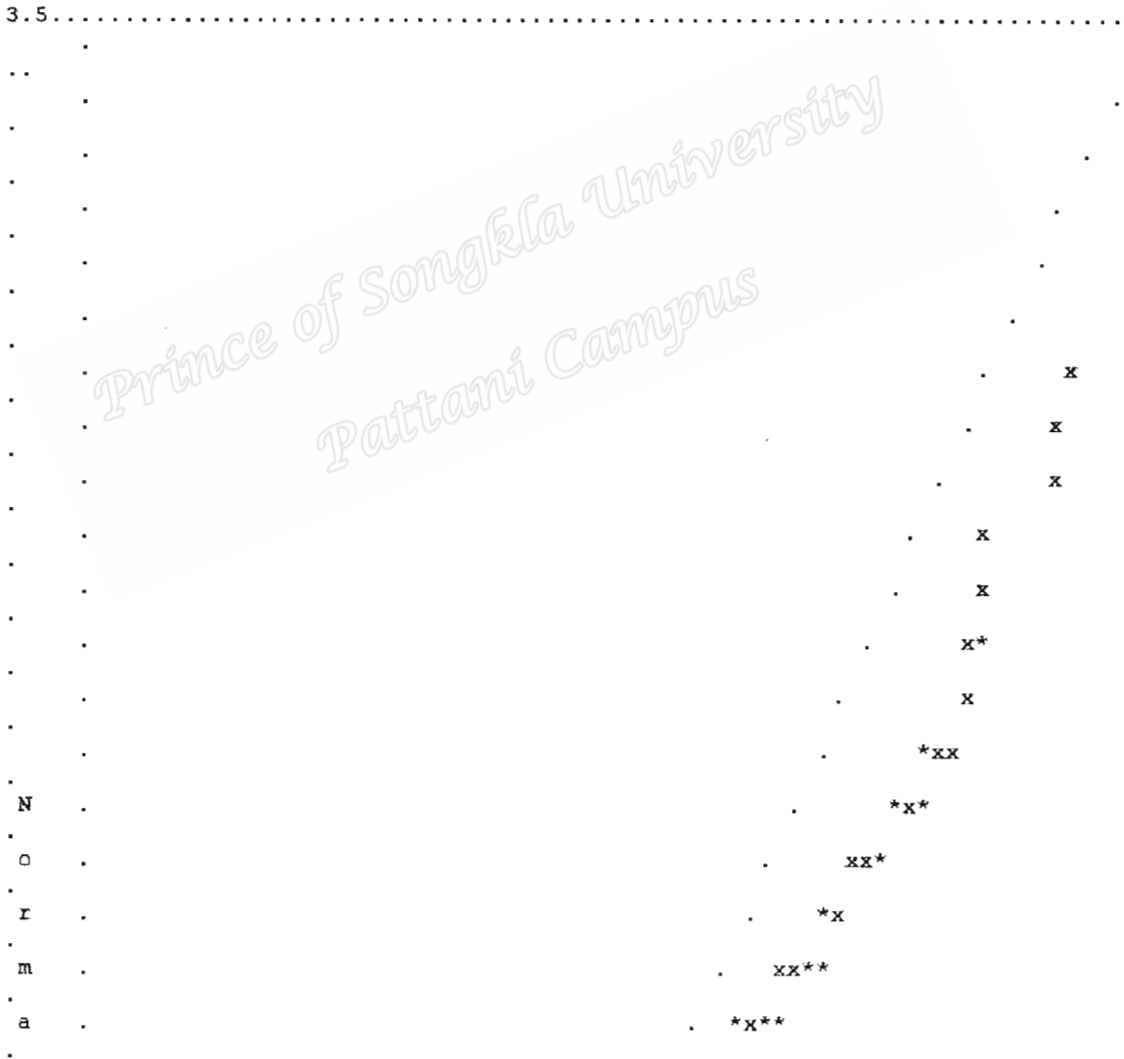
| | | | | |
|--------------|---------|-----|--------|-------|
| Residual for | Sup_E | and | Pro_Es | -2.67 |
| Residual for | Sup_E | and | SJop_D | -2.65 |
| Residual for | Self_Ml | and | Pro_Es | -2.82 |
| Residual for | Self_Ml | and | SRelat | -2.66 |

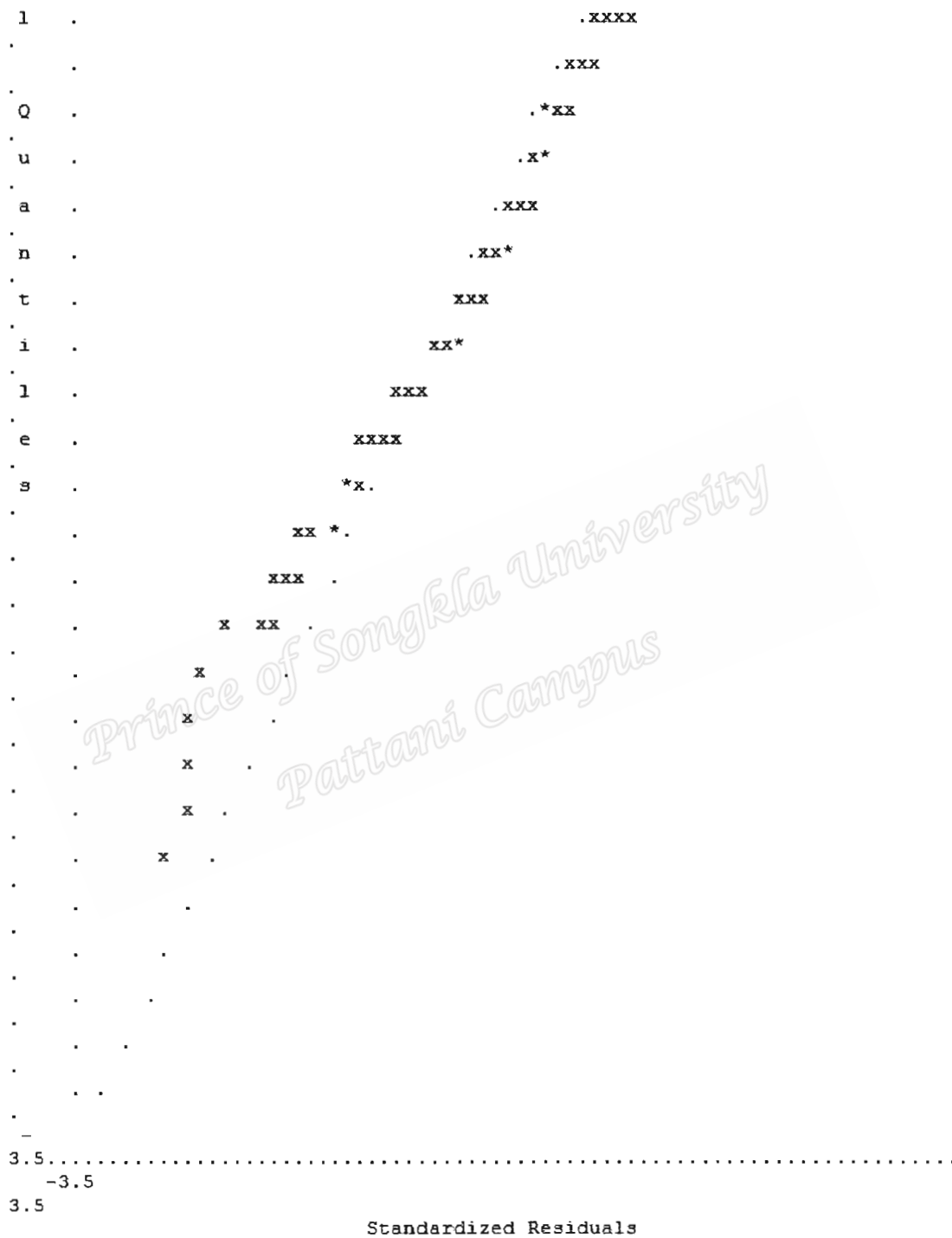
Largest Positive Standardized Residuals

| | | | | |
|--------------|--------|-----|--------|------|
| Residual for | SRelat | and | Pro_Es | 3.05 |
| Residual for | SRelat | and | SRelat | 2.88 |
| Residual for | Sup_Re | and | Sup_E | 2.96 |

TI PATH

Qplot of Standardized Residuals





Prince of Songkla University
Pattani Campus

TI PATH

Modification Indices and Expected Change

Modification Indices for LAMBDA-Y

| | PROP | STRE |
|---------|-------|-------|
| | ----- | ----- |
| Pro_Es | - - | 1.85 |
| Pro_So | - - | 2.55 |
| Pro_Fo | - - | 2.88 |
| SJop_D | 0.89 | - - |
| SSuc | 0.54 | - - |
| SRelat | 2.86 | - - |
| SPoli_O | 4.15 | - - |

Expected Change for LAMBDA-Y

| | PROP | STRE |
|---------|-------|-------|
| | ----- | ----- |
| Pro_Es | - - | 0.12 |
| Pro_So | - - | -0.03 |
| Pro_Fo | - - | 0.04 |
| SJop_D | -0.05 | - - |
| SSuc | 0.03 | - - |
| SRelat | 0.05 | - - |
| SPoli_O | -0.06 | - - |

Standardized Expected Change for LAMBDA-Y

| | PROP | STRE |
|---------|-------|-------|
| | ----- | ----- |
| Pro_Es | - - | 0.12 |
| Pro_So | - - | -0.03 |
| Pro_Fo | - - | 0.04 |
| SJop_D | -0.05 | - - |
| SSuc | 0.03 | - - |
| SRelat | 0.05 | - - |
| SPoli_O | -0.06 | - - |

Completely Standardized Expected Change for LAMBDA-Y

| | PROP | STRE |
|---------|-------|-------|
| | ----- | ----- |
| Pro_Es | - - | 0.19 |
| Pro_So | - - | -0.05 |
| Pro_Fo | - - | 0.07 |
| SJop_D | -0.08 | - - |
| SSuc | 0.03 | - - |
| SRelat | 0.05 | - - |
| SPoli_O | -0.06 | - - |

Modification Indices for LAMBDA-X

| | OPTG | SUPP | SELF |
|---------|-------|-------|-------|
| | ----- | ----- | ----- |
| Opt_Pem | - - | 2.22 | 1.75 |
| Opt_Pev | - - | 0.05 | 0.28 |
| Opt_Pes | - - | 0.04 | 0.02 |
| Sup_E | 0.35 | - - | 0.13 |
| Sup_I | 0.58 | - - | 0.88 |
| Sup_Re | 1.97 | - - | 1.72 |
| Self_I | 0.72 | - - | - - |
| Self_A | 2.01 | 2.43 | - - |
| Self_P | 0.12 | 2.05 | - - |
| Self_Ml | 0.83 | 0.09 | - - |

Expected Change for LAMBDA-X

| | OPTG | SUPP | SELF |
|---------|-------|-------|-------|
| | ----- | ----- | ----- |
| Opt_Pem | - - | -0.06 | 0.17 |
| Opt_Pev | - - | 0.08 | -0.62 |
| Opt_Pes | - - | 0.01 | 0.02 |
| Sup_E | 0.02 | - - | 0.01 |
| Sup_I | 0.03 | - - | 0.02 |
| Sup_Re | -0.05 | - - | -0.04 |
| Self_I | 0.08 | - - | - - |
| Self_A | -0.16 | -0.06 | - - |
| Self_P | 0.38 | 0.52 | - - |
| Self_Ml | 1.90 | 0.19 | - - |

Standardized Expected Change for LAMBDA-X

| | OPTG | SUPP | SELF |
|---------|-------|-------|-------|
| | ----- | ----- | ----- |
| Opt_Pem | - - | -0.06 | 0.17 |
| Opt_Pev | - - | 0.08 | -0.62 |
| Opt_Pes | - - | 0.01 | 0.02 |
| Sup_E | 0.02 | - - | 0.01 |
| Sup_I | 0.03 | - - | 0.02 |
| Sup_Re | -0.05 | - - | -0.04 |
| Self_I | 0.08 | - - | - - |
| Self_A | -0.16 | -0.06 | - - |
| Self_P | 0.38 | 0.52 | - - |
| Self_Ml | 1.90 | 0.19 | - - |

Completely Standardized Expected Change for LAMBDA-X

| | OPTG | SUPP | SELF |
|---------|-------|-------|-------|
| | ----- | ----- | ----- |
| Opt_Pem | - - | -0.08 | 0.23 |
| Opt_Pev | - - | 0.01 | -0.08 |
| Opt_Pes | - - | 0.01 | 0.03 |
| Sup_E | 0.04 | - - | 0.02 |
| Sup_I | 0.04 | - - | 0.04 |
| Sup_Re | -0.07 | - - | -0.05 |
| Self_I | 0.15 | - - | - - |
| Self_A | -0.30 | -0.10 | - - |
| Self_P | 0.05 | 0.07 | - - |
| Self_Ml | 0.16 | 0.02 | - - |

No Non-Zero Modification Indices for BETA

No Non-Zero Modification Indices for GAMMA

No Non-Zero Modification Indices for PHI

No Non-Zero Modification Indices for PSI

Modification Indices for THETA-EPS

| | Pro_Es | Pro_So | Pro_Fo | SJop_D | SSuc | SRelat |
|---------|--------|--------|--------|--------|-------|--------|
| | ----- | ----- | ----- | ----- | ----- | ----- |
| Pro_Es | - - | - - | - - | - - | - - | - - |
| Pro_So | 1.22 | - - | - - | - - | - - | - - |
| Pro_Fo | - - | 1.22 | - - | - - | - - | - - |
| SJop_D | - - | - - | - - | - - | - - | - - |
| SSuc | - - | 0.38 | - - | - - | - - | - - |
| SRelat | - - | 0.04 | 0.40 | - - | 1.30 | - - |
| SPoli_O | - - | 0.64 | 1.49 | - - | 1.13 | 0.01 |

Modification Indices for THETA-EPS

| | SPoli_O |
|---------|---------|
| | ----- |
| SPoli_O | - - |

Expected Change for THETA-EPS

| | Pro_Es | Pro_So | Pro_Fo | SJop_D | SSuc | SRelat |
|---------|--------|--------|--------|--------|-------|--------|
| | ----- | ----- | ----- | ----- | ----- | ----- |
| Pro_Es | - - | - - | - - | - - | - - | - - |
| Pro_So | 0.02 | - - | - - | - - | - - | - - |
| Pro_Fo | - - | 0.05 | - - | - - | - - | - - |
| SJop_D | - - | - - | - - | - - | - - | - - |
| SSuc | - - | -0.01 | - - | - - | - - | - - |
| SRelat | - - | 0.00 | 0.00 | - - | -0.04 | - - |
| SPoli_O | - - | -0.01 | 0.01 | - - | 0.03 | 0.01 |

Expected Change for THETA-EPS

SPoli_O

SPoli_O - -

Completely Standardized Expected Change for THETA-EPS

| | Pro_Es | Pro_So | Pro_Fo | SJop_D | SSuc | SRelat |
|---------|--------|--------|--------|--------|-------|--------|
| | ----- | ----- | ----- | ----- | ----- | ----- |
| Pro_Es | - - | | | | | |
| Pro_So | 0.04 | - - | | | | |
| Pro_Fo | - - | 0.17 | - - | | | |
| SJop_D | - - | - - | - - | - - | | |
| SSuc | - - | -0.02 | - - | - - | - - | |
| SRelat | - - | 0.00 | -0.01 | - - | -0.05 | - - |
| SPoli_O | - - | -0.01 | 0.02 | - - | 0.04 | 0.01 |

Completely Standardized Expected Change for THETA-EPS

SPoli_O

SPoli_O - -

Modification Indices for THETA-DELTA-EPS

| | Pro_Es | Pro_So | Pro_Fo | SJop_D | SSuc | SRelat |
|---------|--------|--------|--------|--------|-------|--------|
| | ----- | ----- | ----- | ----- | ----- | ----- |
| Opt_Pem | - - | 0.01 | 0.08 | 0.46 | 0.53 | 0.51 |
| Opt_Pev | 0.02 | 1.40 | 1.16 | 0.87 | 6.25 | - - |
| Opt_Pes | 0.00 | 0.45 | 0.21 | 0.53 | 7.68 | 0.97 |
| Sup_E | 0.88 | 3.74 | 3.07 | 0.68 | 1.54 | 0.39 |
| Sup_I | 1.03 | - - | 0.24 | 0.11 | 1.41 | 2.70 |
| Sup_Re | 0.82 | - - | 1.04 | 1.45 | 4.96 | 0.81 |
| Self_I | 0.00 | - - | 0.19 | 3.20 | 0.07 | 0.54 |
| Self_A | 0.54 | 0.28 | 0.00 | 1.72 | 0.21 | 0.00 |
| Self_P | 0.57 | 0.08 | 0.23 | 1.38 | 0.53 | 0.29 |
| Self_Ml | 4.12 | 0.02 | 0.00 | 1.34 | 0.14 | - - |

Modification Indices for THETA-DELTA-EPS

SPoli_O

Opt_Pem 0.02
Opt_Pev 1.35
Opt_Pes 0.25
Sup_E 1.13
Sup_I 0.06
Sup_Re 0.35
Self_I 1.90
Self_A 0.54
Self_P 1.55
Self_Ml 0.50

Expected Change for THETA-DELTA-EPS

| | Pro_Es | Pro_So | Pro_Fo | SJop_D | SSuc | SRelat |
|---------|--------|--------|--------|--------|-------|--------|
| | ----- | ----- | ----- | ----- | ----- | ----- |
| Opt_Pem | - - | 0.00 | 0.00 | 0.01 | 0.01 | 0.01 |
| Opt_Pev | -0.02 | -0.11 | 0.09 | 0.12 | -0.38 | - - |
| Opt_Pes | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.01 | 0.03 | -0.01 |
| Sup_E | -0.01 | 0.02 | -0.01 | -0.01 | -0.02 | -0.01 |
| Sup_I | -0.01 | - - | 0.00 | 0.00 | -0.01 | 0.01 |
| Sup_Re | 0.01 | - - | 0.01 | -0.01 | 0.03 | -0.01 |
| Self_I | 0.00 | - - | 0.00 | 0.02 | 0.00 | 0.01 |
| Self_A | 0.01 | 0.00 | 0.00 | -0.01 | -0.01 | 0.00 |
| Self_P | 0.11 | 0.03 | -0.04 | 0.17 | -0.12 | -0.08 |
| Self_Ml | -0.54 | -0.03 | -0.01 | -0.29 | -0.11 | - - |

Expected Change for THETA-DELTA-EPS

| | SPoli_O |
|---------|---------|
| | ----- |
| Opt_Pem | 0.00 |
| Opt_Pev | 0.20 |
| Opt_Pes | 0.00 |
| Sup_E | 0.01 |
| Sup_I | 0.00 |
| Sup_Re | -0.01 |
| Self_I | -0.01 |
| Self_A | 0.01 |
| Self_P | 0.18 |
| Self_Ml | -0.24 |

Completely Standardized Expected Change for THETA-DELTA-EPS

| | Pro_Es | Pro_So | Pro_Fo | SJop_D | SSuc | SRelat |
|---------|--------|--------|--------|--------|-------|--------|
| | ----- | ----- | ----- | ----- | ----- | ----- |
| Opt_Pem | - - | 0.00 | 0.01 | 0.02 | 0.02 | 0.02 |
| Opt_Pev | 0.00 | -0.02 | 0.02 | 0.02 | -0.06 | - - |
| Opt_Pes | 0.00 | -0.01 | 0.01 | 0.02 | 0.06 | -0.02 |
| Sup_E | -0.03 | 0.05 | -0.04 | -0.02 | -0.03 | -0.01 |
| Sup_I | -0.02 | - - | -0.01 | 0.01 | -0.02 | 0.02 |
| Sup_Re | 0.02 | - - | 0.02 | -0.03 | 0.05 | -0.01 |
| Self_I | 0.00 | - - | -0.01 | 0.05 | -0.01 | 0.01 |
| Self_A | 0.02 | 0.01 | 0.00 | -0.04 | -0.01 | 0.00 |
| Self_P | 0.02 | 0.01 | -0.01 | 0.03 | -0.02 | -0.01 |
| Self_Ml | -0.07 | 0.00 | 0.00 | -0.04 | -0.01 | - - |

Completely Standardized Expected Change for THETA-DELTA-EPS

| | SPoli_O |
|---------|---------|
| Opt_Pem | 0.00 |
| Opt_Pev | 0.03 |
| Opt_Pes | -0.01 |
| Sup_E | 0.02 |
| Sup_I | 0.00 |
| Sup_Re | -0.01 |
| Self_I | -0.03 |
| Self_A | 0.01 |
| Self_P | 0.03 |
| Self_Ml | -0.02 |

Modification Indices for THETA-DELTA

| | Opt_Pem | Opt_Pev | Opt_Pes | Sup_E | Sup_I | Sup_Re |
|---------|---------|---------|---------|-------|-------|--------|
| Opt_Pem | -- | -- | -- | -- | -- | -- |
| Opt_Pev | -- | -- | -- | -- | -- | -- |
| Opt_Pes | 0.94 | 0.94 | -- | -- | -- | -- |
| Sup_E | 1.28 | 0.05 | 0.80 | -- | -- | -- |
| Sup_I | 0.02 | 0.38 | -- | -- | -- | -- |
| Sup_Re | 0.02 | 0.16 | 0.71 | 0.45 | -- | -- |
| Self_I | 0.25 | -- | 0.08 | 1.50 | 0.73 | 0.00 |
| Self_A | -- | -- | 0.00 | 0.00 | 0.27 | 1.15 |
| Self_P | 0.44 | -- | 0.03 | -- | 0.00 | 1.75 |
| Self_Ml | 0.39 | -- | 0.02 | 0.70 | 0.23 | 0.33 |

Modification Indices for THETA-DELTA

| | Self_I | Self_A | Self_P | Self_Ml |
|---------|--------|--------|--------|---------|
| Self_I | -- | -- | -- | -- |
| Self_A | -- | -- | -- | -- |
| Self_P | -- | -- | -- | -- |
| Self_Ml | 0.03 | 0.03 | -- | -- |

Expected Change for THETA-DELTA

| | Opt_Pem | Opt_Pev | Opt_Pes | Sup_E | Sup_I | Sup_Re |
|---------|---------|---------|---------|-------|-------|--------|
| Opt_Pem | -- | -- | -- | -- | -- | -- |
| Opt_Pev | -- | -- | -- | -- | -- | -- |
| Opt_Pes | 0.01 | -0.44 | -- | -- | -- | -- |
| Sup_E | -0.01 | -0.02 | 0.01 | -- | -- | -- |
| Sup_I | 0.00 | 0.06 | -- | -- | -- | -- |
| Sup_Re | 0.00 | -0.04 | -0.01 | 0.05 | -- | -- |
| Self_I | 0.01 | -- | 0.00 | -0.01 | 0.01 | 0.00 |
| Self_A | -- | -- | 0.00 | 0.00 | 0.00 | -0.01 |
| Self_P | -0.13 | -- | 0.02 | -- | -0.01 | 0.14 |
| Self_Ml | -0.22 | -- | -0.03 | 0.17 | -0.08 | -0.10 |

| | | | | | | |
|--------|-------|-------|-------|-------|-------|-------|
| BE 2,1 | 0.00 | 0.00 | -0.03 | -0.05 | -0.05 | 0.00 |
| GA 1,1 | -0.01 | -0.01 | 0.01 | 0.02 | 0.02 | 0.00 |
| GA 1,2 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.01 | 0.01 | 0.00 |
| GA 1,3 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| GA 2,1 | -0.01 | -0.01 | 0.63 | 0.99 | 1.00 | 0.00 |
| GA 2,2 | 0.00 | 0.00 | 0.24 | 0.37 | 0.37 | 0.00 |
| GA 2,3 | 0.01 | 0.01 | -0.55 | -0.87 | -0.88 | 0.00 |
| PH 2,1 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| PH 3,1 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| PH 3,2 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| PS 1,1 | 0.01 | 0.01 | -0.01 | -0.02 | -0.02 | 0.00 |
| PS 2,2 | 0.02 | 0.02 | -1.17 | -1.84 | -1.86 | 0.00 |
| TE 1,1 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| TE 2,2 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| TE 3,1 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| TE 3,3 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| TE 4,1 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| TE 4,2 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| TE 4,3 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| TE 4,4 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| TE 5,1 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| TE 5,3 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| TE 5,4 | 0.00 | 0.00 | 0.02 | 0.03 | 0.03 | 0.00 |
| TE 5,5 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| TE 6,1 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| TE 6,4 | 0.00 | 0.00 | 0.03 | 0.04 | 0.04 | 0.00 |
| TE 6,6 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| TE 7,1 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| TE 7,4 | 0.00 | 0.00 | 0.03 | 0.04 | 0.04 | 0.00 |
| TE 7,7 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| TH 1,1 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| TD 1,1 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| TH 2,6 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| TD 2,1 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| TD 2,2 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | -0.01 |
| TD 3,3 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| TD 4,4 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| TH 5,2 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| TD 5,3 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| TD 5,4 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| TD 5,5 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| TH 6,2 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| TD 6,5 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| TD 6,6 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| TH 7,2 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| TD 7,2 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| TD 7,7 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| TD 8,1 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| TD 8,2 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| TD 8,7 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| TD 8,8 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| TD 9,2 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| TD 9,4 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| TD 9,7 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| TD 9,8 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| TD 9,9 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | -0.01 | -0.01 | 0.00 |

| | | | | | | |
|----------|------|------|------|------|------|------|
| TH 10,6 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| TD 10,2 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| TD 10,9 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| TD 10,10 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.01 | 0.00 |

Covariance Matrix of Parameter Estimates

| | LX 2,1 | LX 3,1 | LX 4,2 | LX 5,2 | LX 6,2 | LX 7,2 |
|---------|--------|--------|--------|--------|--------|--------|
| | ----- | ----- | ----- | ----- | ----- | ----- |
| LX 2,1 | 0.10 | | | | | |
| LX 3,1 | 0.00 | 0.00 | | | | |
| LX 4,2 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | | | |
| LX 5,2 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | | |
| LX 6,2 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | |
| LX 7,2 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| LX 7,3 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| LX 8,3 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| LX 9,3 | -0.01 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| LX 10,3 | 0.05 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| BE 2,1 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| GA 1,1 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| GA 1,2 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| GA 1,3 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| GA 2,1 | -0.01 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| GA 2,2 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| GA 2,3 | 0.01 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| PH 2,1 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| PH 3,1 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| PH 3,2 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| PS 1,1 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| PS 2,2 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| TE 1,1 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| TE 2,2 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| TE 3,1 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| TE 3,3 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| TE 4,1 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| TE 4,2 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| TE 4,3 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| TE 4,4 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| TE 5,1 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| TE 5,3 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| TE 5,4 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| TE 5,5 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| TE 6,1 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| TE 6,4 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| TE 6,6 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| TE 7,1 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| TE 7,4 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| TE 7,7 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| TH 1,1 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| TD 1,1 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| TH 2,6 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| TD 2,1 | -0.01 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| TD 2,2 | -0.15 | 0.01 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| TD 3,3 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| TD 4,4 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |

| | | | | | | |
|----------|-------|------|------|------|------|------|
| TH 5,2 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| TD 5,3 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| TD 5,4 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| TD 5,5 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| TH 6,2 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| TD 6,5 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| TD 6,6 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| TH 7,2 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| TD 7,2 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| TD 7,7 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| TD 8,1 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| TD 8,2 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| TD 8,7 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| TD 8,8 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| TD 9,2 | -0.03 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| TD 9,4 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| TD 9,7 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| TD 9,8 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| TD 9,9 | 0.04 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| TH 10,6 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| TD 10,2 | -0.11 | 0.01 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| TD 10,9 | 0.01 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| TD 10,10 | -0.09 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |

Covariance Matrix of Parameter Estimates

| | LX 7,3 | LX 8,3 | LX 9,3 | LX 10,3 | BE 2,1 | GA 1,1 |
|---------|--------|--------|--------|---------|--------|--------|
| LX 7,3 | 0.00 | | | | | |
| LX 8,3 | 0.00 | 0.00 | | | | |
| LX 9,3 | 0.00 | 0.01 | 0.15 | | | |
| LX 10,3 | 0.00 | 0.00 | 0.10 | 0.37 | | |
| BE 2,1 | 0.00 | 0.00 | -0.01 | -0.01 | 0.02 | |
| GA 1,1 | 0.00 | 0.00 | -0.02 | -0.02 | 0.01 | 0.04 |
| GA 1,2 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| GA 1,3 | 0.00 | 0.00 | 0.01 | 0.02 | -0.01 | -0.03 |
| GA 2,1 | 0.00 | 0.00 | 0.04 | 0.04 | -0.04 | 0.01 |
| GA 2,2 | 0.00 | 0.00 | -0.01 | -0.01 | -0.01 | 0.01 |
| GA 2,3 | 0.00 | 0.00 | -0.04 | -0.05 | 0.05 | 0.00 |
| PH 2,1 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| PH 3,1 | 0.00 | 0.00 | -0.01 | -0.01 | 0.00 | 0.00 |
| PH 3,2 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| PS 1,1 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | -0.01 |
| PS 2,2 | 0.00 | 0.00 | 0.01 | 0.01 | 0.03 | -0.03 |
| TE 1,1 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| TE 2,2 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| TE 3,1 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| TE 3,3 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| TE 4,1 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| TE 4,2 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| TE 4,3 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| TE 4,4 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| TE 5,1 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| TE 5,3 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| TE 5,4 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| TE 5,5 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |

| | | | | | | |
|----------|-------|-------|-------|-------|------|------|
| TE 6,1 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| TE 6,4 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| TE 6,6 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| TE 7,1 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| TE 7,4 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| TE 7,7 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| TH 1,1 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| TD 1,1 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| TH 2,6 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| TD 2,1 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| TD 2,2 | 0.00 | 0.00 | 0.02 | -0.07 | 0.01 | 0.03 |
| TD 3,3 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| TD 4,4 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| TH 5,2 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| TD 5,3 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| TD 5,4 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| TD 5,5 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| TH 6,2 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| TD 6,5 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| TD 6,6 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| TH 7,2 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| TD 7,2 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| TD 7,7 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| TD 8,1 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| TD 8,2 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.01 | 0.00 | 0.00 |
| TD 8,7 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| TD 8,8 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| TD 9,2 | 0.00 | 0.00 | -0.06 | -0.03 | 0.02 | 0.03 |
| TD 9,4 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| TD 9,7 | 0.00 | 0.00 | -0.01 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| TD 9,8 | 0.00 | 0.00 | -0.02 | -0.01 | 0.00 | 0.01 |
| TD 9,9 | -0.01 | -0.01 | -0.32 | -0.18 | 0.04 | 0.08 |
| TH 10,6 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| TD 10,2 | 0.00 | 0.00 | -0.04 | -0.26 | 0.04 | 0.09 |
| TD 10,9 | 0.00 | -0.01 | -0.35 | -0.41 | 0.05 | 0.09 |
| TD 10,10 | -0.01 | -0.03 | -0.42 | -1.21 | 0.10 | 0.21 |

Covariance Matrix of Parameter Estimates

| | GA 1,2 | GA 1,3 | GA 2,1 | GA 2,2 | GA 2,3 | PH 2,1 |
|--------|--------|--------|--------|--------|--------|--------|
| | ----- | ----- | ----- | ----- | ----- | ----- |
| GA 1,2 | 0.00 | | | | | |
| GA 1,3 | 0.01 | 0.03 | | | | |
| GA 2,1 | 0.01 | 0.01 | 1.06 | | | |
| GA 2,2 | 0.00 | 0.00 | 0.32 | 0.14 | | |
| GA 2,3 | -0.01 | -0.02 | -0.94 | -0.28 | 0.84 | |
| PH 2,1 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| PH 3,1 | 0.00 | 0.00 | -0.02 | 0.00 | 0.02 | 0.00 |
| PH 3,2 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.01 | 0.00 |
| PS 1,1 | 0.00 | 0.00 | -0.01 | -0.01 | 0.01 | 0.00 |
| PS 2,2 | -0.01 | 0.00 | -1.68 | -0.64 | 1.47 | 0.00 |
| TE 1,1 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| TE 2,2 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| TE 3,1 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| TE 3,3 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| TE 4,1 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |

| | | | | | | |
|----------|-------|-------|-------|-------|-------|------|
| TE 4,2 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| TE 4,3 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| TE 4,4 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| TE 5,1 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| TE 5,3 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| TE 5,4 | 0.00 | 0.00 | 0.02 | 0.01 | -0.02 | 0.00 |
| TE 5,5 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| TE 6,1 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| TE 6,4 | 0.00 | 0.00 | 0.04 | 0.01 | -0.03 | 0.00 |
| TE 6,6 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| TE 7,1 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| TE 7,4 | 0.00 | 0.00 | 0.04 | 0.01 | -0.04 | 0.00 |
| TE 7,7 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| TH 1,1 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| TD 1,1 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| TH 2,6 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| TD 2,1 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| TD 2,2 | 0.00 | -0.03 | 0.06 | -0.01 | -0.04 | 0.00 |
| TD 3,3 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| TD 4,4 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| TH 5,2 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| TD 5,3 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| TD 5,4 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| TD 5,5 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| TH 6,2 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| TD 6,5 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| TD 6,6 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| TH 7,2 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| TD 7,2 | 0.00 | 0.00 | 0.01 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| TD 7,7 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| TD 8,1 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| TD 8,2 | 0.00 | 0.00 | 0.02 | 0.00 | -0.02 | 0.00 |
| TD 8,7 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| TD 8,8 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| TD 9,2 | 0.00 | -0.04 | 0.11 | -0.02 | -0.09 | 0.00 |
| TD 9,4 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| TD 9,7 | 0.00 | 0.00 | -0.01 | 0.00 | 0.01 | 0.00 |
| TD 9,8 | 0.00 | -0.01 | -0.02 | 0.00 | 0.02 | 0.00 |
| TD 9,9 | -0.01 | -0.07 | -0.22 | 0.03 | 0.24 | 0.00 |
| TH 10,6 | 0.00 | 0.00 | 0.01 | 0.00 | -0.01 | 0.00 |
| TD 10,2 | -0.01 | -0.09 | 0.16 | -0.03 | -0.11 | 0.00 |
| TD 10,9 | -0.01 | -0.09 | -0.25 | 0.04 | 0.27 | 0.00 |
| TD 10,10 | -0.03 | -0.20 | -0.52 | 0.09 | 0.56 | 0.00 |

Covariance Matrix of Parameter Estimates

| | PH 3,1 | PH 3,2 | PS 1,1 | PS 2,2 | TE 1,1 | TE 2,2 |
|--------|--------|--------|--------|--------|--------|--------|
| PH 3,1 | 0.00 | | | | | |
| PH 3,2 | 0.00 | 0.00 | | | | |
| PS 1,1 | 0.00 | 0.00 | 0.02 | | | |
| PS 2,2 | 0.00 | 0.00 | 0.03 | 3.18 | | |
| TE 1,1 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | |
| TE 2,2 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| TE 3,1 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| TE 3,3 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |

| | | | | | | |
|----------|------|------|------|------|------|------|
| TE 5,3 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| TE 5,4 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| TE 5,5 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| TE 6,1 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| TE 6,4 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| TE 6,6 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| TE 7,1 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| TE 7,4 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| TE 7,7 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| TH 1,1 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| TD 1,1 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| TH 2,6 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| TD 2,1 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| TD 2,2 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| TD 3,3 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| TD 4,4 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| TH 5,2 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| TD 5,3 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| TD 5,4 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| TD 5,5 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| TH 6,2 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| TD 6,5 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| TD 6,6 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| TH 7,2 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| TD 7,2 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| TD 7,7 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| TD 8,1 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| TD 8,2 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| TD 8,7 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| TD 8,8 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| TD 9,2 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| TD 9,4 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| TD 9,7 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| TD 9,8 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| TD 9,9 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| TH 10,6 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| TD 10,2 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| TD 10,9 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| TD 10,10 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |

Covariance Matrix of Parameter Estimates

| | TE 5,1 | TE 5,3 | TE 5,4 | TE 5,5 | TE 6,1 | TE 6,4 |
|--------|--------|--------|--------|--------|--------|--------|
| | ----- | ----- | ----- | ----- | ----- | ----- |
| TE 5,1 | 0.00 | | | | | |
| TE 5,3 | 0.00 | 0.00 | | | | |
| TE 5,4 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | | | |
| TE 5,5 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | | |
| TE 6,1 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | |
| TE 6,4 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| TE 6,6 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| TE 7,1 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| TE 7,4 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| TE 7,7 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| TH 1,1 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| TD 1,1 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |

| | | | | | | |
|----------|------|------|------|------|------|------|
| TH 2,6 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| TD 2,1 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| TD 2,2 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| TD 3,3 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| TD 4,4 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| TH 5,2 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| TD 5,3 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| TD 5,4 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| TD 5,5 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| TH 6,2 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| TD 6,5 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| TD 6,6 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| TH 7,2 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| TD 7,2 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| TD 7,7 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| TD 8,1 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| TD 8,2 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| TD 8,7 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| TD 8,8 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| TD 9,2 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| TD 9,4 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| TD 9,7 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| TD 9,8 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| TD 9,9 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| TH 10,6 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| TD 10,2 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| TD 10,9 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| TD 10,10 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |

Covariance Matrix of Parameter Estimates

| | TE 6,6 | TE 7,1 | TE 7,4 | TE 7,7 | TH 1,1 | TD 1,1 |
|--------|--------|--------|--------|--------|--------|--------|
| TE 6,6 | 0.00 | | | | | |
| TE 7,1 | 0.00 | 0.00 | | | | |
| TE 7,4 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | | | |
| TE 7,7 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | | |
| TH 1,1 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | |
| TD 1,1 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| TH 2,6 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| TD 2,1 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| TD 2,2 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.01 |
| TD 3,3 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| TD 4,4 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| TH 5,2 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| TD 5,3 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| TD 5,4 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| TD 5,5 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| TH 6,2 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| TD 6,5 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| TD 6,6 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| TH 7,2 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| TD 7,2 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| TD 7,7 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| TD 8,1 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| TD 8,2 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |

| | | | | | | |
|----------|------|------|------|------|------|------|
| TD 8,7 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| TD 8,8 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| TD 9,2 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| TD 9,4 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| TD 9,7 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| TD 9,8 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| TD 9,9 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| TH 10,6 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| TD 10,2 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| TD 10,9 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| TD 10,10 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |

Covariance Matrix of Parameter Estimates

| | TH 2,6 | TD 2,1 | TD 2,2 | TD 3,3 | TD 4,4 | TH 5,2 |
|----------|--------|--------|--------|--------|--------|--------|
| TH 2,6 | 0.02 | | | | | |
| TD 2,1 | 0.00 | 0.04 | | | | |
| TD 2,2 | -0.02 | 0.20 | 4.96 | | | |
| TD 3,3 | 0.00 | 0.00 | -0.01 | 0.00 | | |
| TD 4,4 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | |
| TH 5,2 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| TD 5,3 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| TD 5,4 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| TD 5,5 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| TH 6,2 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| TD 6,5 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| TD 6,6 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| TH 7,2 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| TD 7,2 | 0.00 | 0.00 | -0.03 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| TD 7,7 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| TD 8,1 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| TD 8,2 | 0.00 | 0.00 | -0.01 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| TD 8,7 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| TD 8,8 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| TD 9,2 | 0.01 | 0.01 | -0.41 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| TD 9,4 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| TD 9,7 | 0.00 | 0.00 | 0.01 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| TD 9,8 | 0.00 | 0.00 | 0.01 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| TD 9,9 | 0.00 | 0.00 | 0.16 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| TH 10,6 | 0.01 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| TD 10,2 | -0.04 | 0.02 | 2.50 | -0.01 | 0.00 | 0.00 |
| TD 10,9 | 0.00 | 0.00 | -0.20 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| TD 10,10 | -0.06 | 0.00 | 1.45 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |

Covariance Matrix of Parameter Estimates

| | TD 5,3 | TD 5,4 | TD 5,5 | TH 6,2 | TD 6,5 | TD 6,6 |
|--------|--------|--------|--------|--------|--------|--------|
| TD 5,3 | 0.00 | | | | | |
| TD 5,4 | 0.00 | 0.00 | | | | |
| TD 5,5 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | | | |
| TH 6,2 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | | |
| TD 6,5 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | |
| TD 6,6 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| TH 7,2 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |

| | | | | | | |
|----------|------|------|------|------|------|------|
| TD 7,2 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| TD 7,7 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| TD 8,1 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| TD 8,2 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| TD 8,7 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| TD 8,8 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| TD 9,2 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| TD 9,4 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| TD 9,7 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| TD 9,8 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| TD 9,9 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| TH 10,6 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| TD 10,2 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| TD 10,9 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| TD 10,10 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |

Covariance Matrix of Parameter Estimates

| | TH 7,2 | TD 7,2 | TD 7,7 | TD 8,1 | TD 8,2 | TD 8,7 |
|----------|--------|--------|--------|--------|--------|--------|
| | ----- | ----- | ----- | ----- | ----- | ----- |
| TH 7,2 | 0.00 | | | | | |
| TD 7,2 | 0.00 | 0.02 | | | | |
| TD 7,7 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | | | |
| TD 8,1 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | | |
| TD 8,2 | 0.00 | 0.01 | 0.00 | 0.00 | 0.02 | |
| TD 8,7 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| TD 8,8 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| TD 9,2 | 0.00 | 0.09 | 0.00 | 0.00 | 0.09 | 0.00 |
| TD 9,4 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| TD 9,7 | 0.00 | -0.01 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| TD 9,8 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | -0.01 | 0.00 |
| TD 9,9 | 0.00 | -0.05 | 0.01 | 0.00 | -0.06 | 0.01 |
| TH 10,6 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| TD 10,2 | 0.00 | 0.02 | 0.00 | 0.00 | 0.08 | 0.00 |
| TD 10,9 | 0.00 | -0.01 | 0.00 | 0.00 | -0.04 | 0.00 |
| TD 10,10 | 0.00 | -0.02 | 0.00 | 0.00 | -0.07 | 0.01 |

Covariance Matrix of Parameter Estimates

| | TD 8,8 | TD 9,2 | TD 9,4 | TD 9,7 | TD 9,8 | TD 9,9 |
|----------|--------|--------|--------|--------|--------|--------|
| | ----- | ----- | ----- | ----- | ----- | ----- |
| TD 8,8 | 0.00 | | | | | |
| TD 9,2 | 0.00 | 2.96 | | | | |
| TD 9,4 | 0.00 | 0.00 | 0.01 | | | |
| TD 9,7 | 0.00 | -0.05 | 0.00 | 0.03 | | |
| TD 9,8 | 0.00 | -0.04 | 0.00 | 0.01 | 0.03 | |
| TD 9,9 | 0.01 | -1.02 | 0.03 | 0.23 | 0.24 | 8.56 |
| TH 10,6 | 0.00 | 0.01 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | -0.02 |
| TD 10,2 | 0.00 | 1.78 | 0.00 | 0.00 | -0.01 | -0.37 |
| TD 10,9 | 0.01 | 1.06 | -0.01 | 0.03 | 0.12 | 4.75 |
| TD 10,10 | 0.02 | 1.49 | 0.00 | 0.04 | 0.13 | 3.65 |

Covariance Matrix of Parameter Estimates

| | TH 10,6 ----- | TD 10,2 ----- | TD 10,9 ----- | TD 10,10 ----- |
|----------|------------------|------------------|------------------|-------------------|
| TH 10,6 | 0.06 | | | |
| TD 10,2 | -0.04 | 8.79 | | |
| TD 10,9 | 0.00 | 0.05 | 11.42 | |
| TD 10,10 | -0.30 | 9.17 | 13.49 | 65.81 |

TI PATH

Correlation Matrix of Parameter Estimates

| | LY 2,1 ----- | LY 3,1 ----- | LY 5,2 ----- | LY 6,2 ----- | LY 7,2 ----- | LX 1,1 ----- |
|---------|-----------------|-----------------|-----------------|-----------------|-----------------|-----------------|
| LY 2,1 | 1.00 | | | | | |
| LY 3,1 | 0.97 | 1.00 | | | | |
| LY 5,2 | -0.10 | -0.12 | 1.00 | | | |
| LY 6,2 | -0.10 | -0.12 | 1.00 | 1.00 | | |
| LY 7,2 | -0.11 | -0.12 | 1.00 | 1.00 | 1.00 | |
| LX 1,1 | -0.10 | -0.10 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 1.00 |
| LX 2,1 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.37 |
| LX 3,1 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.09 |
| LX 4,2 | 0.01 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.02 |
| LX 5,2 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.02 |
| LX 6,2 | -0.03 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.02 |
| LX 7,2 | -0.02 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.01 |
| LX 7,3 | -0.02 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.01 |
| LX 8,3 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | -0.03 |
| LX 9,3 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.03 |
| LX 10,3 | -0.01 | -0.01 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.04 |
| BE 2,1 | 0.01 | 0.02 | -0.36 | -0.36 | -0.36 | 0.00 |
| GA 1,1 | -0.44 | -0.45 | 0.08 | 0.08 | 0.08 | 0.03 |
| GA 1,2 | -0.55 | -0.57 | 0.11 | 0.11 | 0.11 | 0.05 |
| GA 1,3 | -0.23 | -0.24 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.03 |
| GA 2,1 | -0.10 | -0.11 | 0.93 | 0.93 | 0.93 | -0.01 |
| GA 2,2 | -0.10 | -0.12 | 0.97 | 0.97 | 0.97 | 0.00 |
| GA 2,3 | 0.09 | 0.11 | -0.91 | -0.91 | -0.91 | 0.01 |
| PH 2,1 | -0.01 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.04 |
| PH 3,1 | 0.00 | 0.00 | -0.01 | 0.00 | -0.01 | 0.01 |
| PH 3,2 | -0.01 | 0.00 | -0.01 | 0.00 | -0.01 | 0.03 |
| PS 1,1 | 0.96 | 0.95 | -0.10 | -0.10 | -0.11 | -0.10 |
| PS 2,2 | 0.11 | 0.12 | -1.00 | -1.00 | -1.00 | 0.00 |
| TE 1,1 | -0.11 | -0.11 | 0.01 | 0.01 | 0.01 | 0.01 |
| TE 2,2 | 0.10 | 0.00 | 0.01 | 0.01 | 0.01 | 0.00 |
| TE 3,1 | 0.49 | 0.45 | -0.05 | -0.05 | -0.05 | -0.03 |
| TE 3,3 | -0.08 | 0.09 | -0.03 | -0.03 | -0.03 | 0.00 |
| TE 4,1 | 0.05 | 0.06 | 0.00 | -0.01 | -0.01 | 0.00 |
| TE 4,2 | -0.05 | -0.05 | -0.03 | -0.03 | -0.03 | 0.00 |
| TE 4,3 | -0.03 | -0.03 | -0.09 | -0.09 | -0.09 | 0.00 |
| TE 4,4 | -0.01 | -0.01 | 0.16 | 0.16 | 0.16 | 0.00 |
| TE 5,1 | -0.01 | -0.01 | -0.01 | -0.02 | -0.03 | 0.00 |
| TE 5,3 | 0.01 | 0.01 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| TE 5,4 | -0.07 | -0.07 | 0.71 | 0.69 | 0.69 | 0.00 |
| TE 5,5 | 0.00 | 0.00 | 0.01 | 0.02 | 0.02 | 0.00 |

| | | | | | | |
|----------|-------|-------|-------|-------|-------|-------|
| TE 6,1 | -0.02 | -0.02 | 0.00 | 0.00 | -0.01 | 0.00 |
| TE 6,4 | -0.08 | -0.09 | 0.86 | 0.85 | 0.85 | 0.00 |
| TE 6,6 | -0.03 | -0.03 | -0.04 | -0.06 | -0.03 | 0.00 |
| TE 7,1 | -0.03 | -0.03 | 0.00 | -0.01 | -0.01 | 0.00 |
| TE 7,4 | -0.09 | -0.10 | 0.85 | 0.84 | 0.84 | 0.00 |
| TE 7,7 | 0.04 | 0.04 | 0.03 | 0.04 | 0.02 | 0.00 |
| TH 1,1 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.02 |
| TD 1,1 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | -0.06 |
| TH 2,6 | -0.01 | -0.01 | -0.01 | -0.01 | -0.01 | 0.00 |
| TD 2,1 | 0.01 | 0.01 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | -0.17 |
| TD 2,2 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | -0.08 |
| TD 3,3 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.04 |
| TD 4,4 | -0.02 | -0.01 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| TH 5,2 | 0.01 | -0.01 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| TD 5,3 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| TD 5,4 | -0.02 | -0.01 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| TD 5,5 | -0.01 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| TH 6,2 | 0.01 | -0.01 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| ID 6,5 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| ID 6,6 | 0.02 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| TH 7,2 | -0.01 | -0.01 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| ID 7,2 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| ID 7,7 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| ID 8,1 | 0.00 | 0.00 | 0.01 | 0.01 | 0.01 | -0.09 |
| ID 8,2 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | -0.03 |
| ID 8,7 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| ID 8,8 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.01 |
| TD 9,2 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | -0.01 |
| ID 9,4 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| TD 9,7 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| TD 9,8 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| TD 9,9 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| TH 10,6 | -0.01 | -0.01 | 0.01 | 0.01 | 0.01 | 0.00 |
| TD 10,2 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | -0.01 |
| TD 10,9 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | -0.01 |
| TD 10,10 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |

Correlation Matrix of Parameter Estimates

| | LX 2,1 | LX 3,1 | LX 4,2 | LX 5,2 | LX 6,2 | LX 7,2 |
|---------|--------|--------|--------|--------|--------|--------|
| LX 2,1 | 1.00 | | | | | |
| LX 3,1 | 0.32 | 1.00 | | | | |
| LX 4,2 | 0.09 | 0.11 | 1.00 | | | |
| LX 5,2 | 0.07 | 0.04 | 0.38 | 1.00 | | |
| LX 6,2 | 0.08 | 0.10 | 0.14 | 0.49 | 1.00 | |
| LX 7,2 | 0.03 | 0.04 | 0.05 | 0.06 | 0.11 | 1.00 |
| LX 7,3 | -0.06 | 0.06 | 0.06 | 0.02 | 0.00 | -0.40 |
| LX 8,3 | -0.02 | 0.20 | 0.03 | 0.02 | 0.02 | 0.00 |
| LX 9,3 | -0.06 | 0.14 | 0.07 | 0.00 | 0.00 | 0.01 |
| LX 10,3 | 0.28 | 0.16 | 0.03 | 0.02 | 0.02 | -0.01 |
| BE 2,1 | 0.00 | 0.12 | 0.01 | 0.01 | 0.00 | -0.01 |
| GA 1,1 | -0.05 | 0.09 | -0.03 | -0.02 | 0.00 | -0.01 |
| GA 1,2 | -0.01 | -0.12 | -0.02 | -0.03 | -0.06 | 0.03 |
| GA 1,3 | 0.00 | -0.18 | 0.01 | 0.01 | 0.00 | 0.00 |
| GA 2,1 | -0.04 | 0.05 | -0.01 | -0.01 | 0.00 | 0.01 |

| | | | | | | |
|----------|-------|-------|-------|-------|-------|-------|
| GA 2,2 | 0.01 | -0.04 | -0.01 | -0.01 | -0.02 | -0.03 |
| GA 2,3 | 0.04 | -0.04 | 0.01 | 0.01 | 0.00 | -0.01 |
| PH 2,1 | 0.15 | 0.13 | 0.09 | 0.09 | 0.18 | 0.10 |
| PH 3,1 | 0.12 | -0.06 | 0.01 | 0.02 | 0.01 | 0.04 |
| PH 3,2 | 0.13 | 0.19 | 0.06 | 0.06 | 0.10 | 0.26 |
| PS 1,1 | 0.00 | 0.01 | 0.01 | 0.00 | -0.01 | -0.01 |
| PS 2,2 | 0.00 | 0.01 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| TE 1,1 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| TE 2,2 | 0.00 | 0.00 | -0.01 | -0.01 | -0.02 | -0.02 |
| TE 3,1 | 0.00 | 0.00 | 0.01 | 0.00 | -0.02 | -0.02 |
| TE 3,3 | 0.00 | 0.00 | 0.01 | 0.01 | 0.04 | 0.04 |
| TE 4,1 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| TE 4,2 | 0.00 | 0.00 | -0.01 | -0.01 | 0.01 | 0.01 |
| TE 4,3 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| TE 4,4 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| TE 5,1 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| TE 5,3 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| TE 5,4 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| TE 5,5 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| TE 6,1 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| TE 6,4 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| TE 6,6 | -0.01 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | -0.01 |
| TE 7,1 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| TE 7,4 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| TE 7,7 | 0.01 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.01 |
| TH 1,1 | 0.00 | 0.01 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| ID 1,1 | -0.02 | 0.01 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| TH 2,6 | 0.01 | -0.01 | 0.00 | -0.01 | 0.00 | 0.01 |
| ID 2,1 | -0.09 | 0.04 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| ID 2,2 | -0.21 | 0.12 | 0.00 | -0.01 | 0.00 | 0.00 |
| ID 3,3 | 0.15 | -0.41 | 0.01 | 0.02 | 0.00 | 0.00 |
| ID 4,4 | 0.00 | 0.00 | -0.54 | -0.02 | 0.35 | 0.09 |
| TH 5,2 | 0.00 | 0.00 | -0.01 | 0.02 | 0.01 | 0.04 |
| TD 5,3 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | -0.09 | 0.00 | -0.01 |
| TD 5,4 | 0.00 | 0.03 | -0.28 | -0.50 | 0.18 | 0.07 |
| ID 5,5 | 0.00 | 0.03 | 0.00 | -0.56 | -0.05 | 0.03 |
| TH 6,2 | 0.00 | 0.00 | -0.02 | 0.00 | 0.01 | 0.05 |
| TD 6,5 | 0.00 | 0.02 | 0.21 | -0.46 | -0.26 | 0.01 |
| TD 6,6 | 0.00 | 0.00 | 0.34 | -0.08 | -0.41 | -0.02 |
| TH 7,2 | 0.00 | 0.00 | -0.02 | -0.01 | 0.03 | 0.04 |
| ID 7,2 | -0.03 | 0.05 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.04 |
| TD 7,7 | 0.01 | 0.00 | 0.01 | 0.01 | 0.00 | -0.03 |
| TD 8,1 | -0.04 | 0.04 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | -0.01 |
| TD 8,2 | -0.11 | 0.17 | 0.00 | -0.01 | 0.00 | 0.01 |
| ID 8,7 | 0.04 | 0.00 | -0.01 | 0.00 | 0.00 | 0.10 |
| ID 8,8 | 0.07 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.01 |
| TD 9,2 | -0.06 | 0.11 | -0.01 | -0.01 | 0.00 | 0.00 |
| TD 9,4 | -0.01 | 0.01 | 0.05 | -0.03 | -0.04 | 0.11 |
| TD 9,7 | 0.03 | 0.00 | 0.01 | -0.01 | -0.01 | 0.09 |
| ID 9,8 | 0.08 | 0.00 | -0.01 | 0.01 | 0.01 | 0.01 |
| TD 9,9 | 0.05 | 0.00 | -0.01 | 0.00 | 0.00 | 0.01 |
| TH 10,6 | -0.02 | 0.00 | 0.00 | -0.01 | 0.00 | 0.02 |
| TD 10,2 | -0.11 | 0.12 | 0.00 | -0.01 | 0.00 | 0.02 |
| TD 10,9 | 0.01 | 0.00 | -0.01 | 0.00 | 0.01 | -0.01 |
| TD 10,10 | -0.03 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.01 |

Correlation Matrix of Parameter Estimates

| | LX 7,3 | LX 8,3 | LX 9,3 | LX 10,3 | BE 2,1 | GA 1,1 |
|---------|--------|--------|--------|---------|--------|--------|
| LX 7,3 | 1.00 | | | | | |
| LX 8,3 | 0.47 | 1.00 | | | | |
| LX 9,3 | 0.37 | 0.46 | 1.00 | | | |
| LX 10,3 | 0.08 | 0.24 | 0.40 | 1.00 | | |
| BE 2,1 | -0.07 | -0.25 | -0.16 | -0.11 | 1.00 | |
| GA 1,1 | -0.10 | -0.31 | -0.20 | -0.16 | 0.51 | 1.00 |
| GA 1,2 | 0.03 | 0.13 | 0.08 | 0.07 | -0.29 | -0.22 |
| GA 1,3 | 0.09 | 0.30 | 0.19 | 0.15 | -0.59 | -0.74 |
| GA 2,1 | 0.04 | 0.15 | 0.10 | 0.07 | -0.35 | 0.04 |
| GA 2,2 | -0.01 | -0.07 | -0.05 | -0.04 | -0.28 | 0.13 |
| GA 2,3 | -0.05 | -0.18 | -0.12 | -0.08 | 0.43 | 0.01 |
| PH 2,1 | -0.06 | 0.05 | 0.07 | 0.03 | -0.03 | -0.06 |
| PH 3,1 | -0.14 | -0.44 | -0.29 | -0.21 | 0.16 | 0.21 |
| PH 3,2 | -0.16 | -0.11 | -0.06 | -0.04 | 0.09 | 0.08 |
| PS 1,1 | 0.01 | 0.03 | 0.02 | 0.00 | -0.01 | -0.47 |
| PS 2,2 | 0.01 | 0.01 | 0.01 | 0.01 | 0.35 | -0.09 |
| TE 1,1 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | -0.01 | 0.05 |
| TE 2,2 | -0.02 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | -0.04 | -0.01 |
| TE 3,1 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | -0.11 | -0.20 |
| TE 3,3 | 0.03 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.06 | -0.03 |
| TE 4,1 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | -0.02 |
| TE 4,2 | -0.01 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | -0.17 | 0.02 |
| TE 4,3 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | -0.23 | 0.01 |
| TE 4,4 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | -0.02 | 0.01 |
| TE 5,1 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | -0.05 | 0.00 |
| TE 5,3 | 0.00 | -0.01 | 0.00 | 0.00 | 0.06 | 0.01 |
| TE 5,4 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | -0.01 | -0.23 | 0.06 |
| TE 5,5 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| TE 6,1 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.01 | -0.08 | 0.01 |
| TE 6,4 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | -0.27 | 0.07 |
| TE 6,6 | 0.01 | 0.02 | 0.01 | -0.02 | 0.02 | 0.01 |
| TE 7,1 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | -0.09 | 0.01 |
| TE 7,4 | 0.00 | 0.01 | 0.00 | -0.01 | -0.27 | 0.07 |
| TE 7,7 | -0.01 | -0.02 | -0.01 | 0.03 | 0.00 | -0.01 |
| TH 1,1 | 0.00 | 0.00 | -0.01 | 0.00 | 0.01 | 0.02 |
| TD 1,1 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.01 |
| TH 2,6 | -0.01 | 0.00 | 0.00 | 0.01 | -0.07 | 0.00 |
| TD 2,1 | 0.00 | 0.01 | 0.00 | 0.00 | 0.01 | 0.02 |
| TD 2,2 | 0.01 | 0.02 | 0.02 | -0.05 | 0.05 | 0.06 |
| TD 3,3 | 0.00 | 0.00 | -0.01 | 0.00 | -0.25 | -0.30 |
| TD 4,4 | -0.07 | 0.00 | -0.03 | 0.00 | -0.02 | 0.03 |
| TH 5,2 | -0.02 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| TD 5,3 | 0.01 | 0.00 | -0.01 | 0.00 | -0.01 | 0.00 |
| TD 5,4 | -0.04 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | -0.03 | 0.02 |
| TD 5,5 | -0.01 | 0.00 | 0.02 | 0.00 | -0.02 | 0.01 |
| TH 6,2 | -0.03 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| TD 6,5 | 0.00 | 0.00 | 0.03 | 0.00 | -0.01 | 0.00 |
| TD 6,6 | 0.02 | 0.00 | 0.03 | 0.00 | 0.00 | -0.01 |
| TH 7,2 | -0.02 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.01 | 0.01 |
| TD 7,2 | -0.08 | 0.01 | 0.01 | 0.03 | 0.02 | 0.02 |
| TD 7,7 | -0.08 | -0.07 | -0.05 | -0.01 | 0.03 | 0.04 |
| TD 8,1 | 0.01 | -0.01 | 0.01 | 0.01 | 0.02 | 0.03 |

| | | | | | | |
|----------|-------|-------|-------|-------|-------|-------|
| TD 8,2 | 0.01 | 0.07 | 0.10 | 0.10 | 0.07 | 0.08 |
| TD 8,7 | -0.30 | -0.27 | -0.18 | -0.06 | 0.13 | 0.16 |
| TD 8,8 | -0.22 | -0.55 | -0.29 | -0.14 | 0.29 | 0.34 |
| TD 9,2 | -0.02 | 0.02 | -0.09 | -0.03 | 0.08 | 0.10 |
| TD 9,4 | -0.04 | 0.00 | 0.03 | 0.00 | 0.00 | 0.02 |
| TD 9,7 | -0.17 | -0.13 | -0.14 | -0.04 | 0.07 | 0.08 |
| TD 9,8 | -0.19 | -0.37 | -0.38 | -0.11 | 0.21 | 0.24 |
| TD 9,9 | -0.09 | -0.16 | -0.28 | -0.10 | 0.11 | 0.13 |
| TH 10,6 | 0.00 | 0.05 | 0.03 | -0.03 | -0.07 | -0.03 |
| TD 10,2 | -0.02 | -0.01 | -0.03 | -0.14 | 0.11 | 0.14 |
| TD 10,9 | -0.03 | -0.13 | -0.26 | -0.20 | 0.11 | 0.13 |
| TD 10,10 | -0.04 | -0.10 | -0.13 | -0.25 | 0.10 | 0.12 |

Correlation Matrix of Parameter Estimates

| | GA 1,2 | GA 1,3 | GA 2,1 | GA 2,2 | GA 2,3 | PH 2,1 |
|--------|--------|--------|--------|--------|--------|--------|
| GA 1,2 | 1.00 | | | | | |
| GA 1,3 | 0.58 | 1.00 | | | | |
| GA 2,1 | 0.11 | 0.03 | 1.00 | | | |
| GA 2,2 | 0.08 | -0.05 | 0.84 | 1.00 | | |
| GA 2,3 | -0.13 | -0.09 | -0.99 | -0.82 | 1.00 | |
| PH 2,1 | 0.06 | 0.04 | -0.03 | 0.02 | 0.02 | 1.00 |
| PH 3,1 | -0.08 | -0.21 | -0.31 | 0.13 | 0.34 | 0.06 |
| PH 3,2 | 0.07 | -0.12 | -0.07 | -0.06 | 0.09 | 0.48 |
| PS 1,1 | -0.53 | -0.17 | -0.09 | -0.11 | 0.08 | -0.01 |
| PS 2,2 | -0.11 | 0.01 | -0.92 | -0.97 | 0.90 | 0.00 |
| TE 1,1 | 0.06 | 0.02 | 0.01 | 0.01 | -0.01 | 0.00 |
| TE 2,2 | -0.01 | 0.01 | 0.00 | 0.01 | -0.01 | -0.01 |
| TE 3,1 | -0.27 | -0.11 | -0.05 | -0.05 | 0.04 | -0.01 |
| TE 3,3 | -0.03 | -0.04 | -0.02 | -0.02 | 0.03 | 0.02 |
| TE 4,1 | -0.03 | -0.02 | -0.01 | 0.00 | 0.01 | 0.00 |
| TE 4,2 | 0.03 | 0.02 | -0.04 | -0.04 | 0.02 | 0.00 |
| TE 4,3 | 0.02 | 0.01 | -0.09 | -0.10 | 0.07 | 0.00 |
| TE 4,4 | 0.01 | 0.00 | 0.15 | 0.15 | -0.14 | 0.00 |
| TE 5,1 | 0.01 | 0.00 | -0.03 | -0.02 | 0.02 | 0.00 |
| TE 5,3 | -0.01 | -0.02 | 0.00 | 0.00 | 0.01 | 0.00 |
| TE 5,4 | 0.07 | 0.00 | 0.65 | 0.68 | -0.64 | 0.00 |
| TE 5,5 | 0.00 | 0.00 | 0.02 | 0.02 | -0.02 | 0.00 |
| TE 6,1 | 0.01 | 0.00 | -0.01 | -0.01 | 0.00 | 0.00 |
| TE 6,4 | 0.09 | 0.00 | 0.80 | 0.83 | -0.78 | 0.00 |
| TE 6,6 | 0.02 | 0.02 | -0.04 | -0.05 | 0.04 | 0.00 |
| TE 7,1 | 0.02 | 0.01 | -0.01 | -0.01 | 0.00 | 0.00 |
| TE 7,4 | 0.09 | 0.00 | 0.79 | 0.82 | -0.77 | 0.00 |
| TE 7,7 | -0.03 | -0.02 | 0.02 | 0.03 | -0.02 | 0.00 |
| TH 1,1 | -0.01 | -0.01 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| TD 1,1 | 0.00 | -0.01 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| TH 2,6 | 0.01 | 0.01 | -0.01 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| TD 2,1 | -0.01 | -0.02 | 0.01 | 0.00 | -0.01 | 0.00 |
| TD 2,2 | -0.02 | -0.07 | 0.02 | -0.01 | -0.02 | -0.01 |
| TD 3,3 | 0.20 | 0.33 | -0.14 | 0.06 | 0.11 | 0.12 |
| TD 4,4 | -0.06 | -0.02 | 0.01 | -0.01 | -0.01 | 0.13 |
| TH 5,2 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| TD 5,3 | -0.01 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | -0.02 |
| TD 5,4 | -0.05 | -0.01 | 0.01 | -0.01 | -0.01 | 0.08 |

| | | | | | | |
|----------|-------|-------|-------|-------|-------|-------|
| TD 5,5 | -0.02 | -0.01 | 0.00 | -0.01 | 0.00 | 0.02 |
| TH 6,2 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| TD 6,5 | -0.01 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | -0.02 |
| TD 6,6 | 0.02 | 0.00 | 0.00 | 0.01 | 0.00 | -0.05 |
| TH 7,2 | 0.00 | -0.01 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| TD 7,2 | -0.01 | -0.03 | 0.04 | -0.02 | -0.04 | -0.02 |
| TD 7,7 | -0.02 | -0.04 | -0.02 | 0.01 | 0.02 | 0.00 |
| TD 8,1 | -0.01 | -0.04 | 0.03 | -0.01 | -0.03 | -0.01 |
| TD 8,2 | -0.04 | -0.11 | 0.14 | -0.07 | -0.14 | -0.05 |
| TD 8,7 | -0.08 | -0.17 | -0.07 | 0.04 | 0.09 | 0.02 |
| TD 8,8 | -0.15 | -0.37 | -0.18 | 0.08 | 0.22 | 0.00 |
| TD 9,2 | -0.04 | -0.12 | 0.06 | -0.03 | -0.06 | -0.02 |
| TD 9,4 | -0.03 | -0.02 | 0.01 | 0.01 | -0.01 | -0.04 |
| TD 9,7 | -0.03 | -0.08 | -0.04 | 0.02 | 0.05 | 0.00 |
| TD 9,8 | -0.10 | -0.26 | -0.13 | 0.05 | 0.16 | -0.01 |
| TD 9,9 | -0.05 | -0.13 | -0.07 | 0.03 | 0.09 | -0.01 |
| TH 10,6 | 0.02 | 0.04 | 0.04 | -0.01 | -0.05 | 0.00 |
| TD 10,2 | -0.07 | -0.17 | 0.05 | -0.02 | -0.04 | -0.03 |
| TD 10,9 | -0.05 | -0.14 | -0.07 | 0.03 | 0.09 | -0.01 |
| TD 10,10 | -0.06 | -0.13 | -0.06 | 0.03 | 0.08 | 0.00 |

Correlation Matrix of Parameter Estimates

| | PH 3,1 | PH 3,2 | PS 1,1 | PS 2,2 | TE 1,1 | TE 2,2 |
|--------|--------|--------|--------|--------|--------|--------|
| PH 3,1 | 1.00 | | | | | |
| PH 3,2 | 0.32 | 1.00 | | | | |
| PS 1,1 | -0.02 | -0.01 | 1.00 | | | |
| PS 2,2 | -0.02 | 0.00 | 0.11 | 1.00 | | |
| TE 1,1 | 0.00 | 0.00 | -0.11 | -0.01 | 1.00 | |
| TE 2,2 | 0.00 | -0.01 | 0.13 | -0.01 | -0.02 | 1.00 |
| TE 3,1 | 0.00 | 0.00 | 0.50 | 0.05 | 0.02 | 0.18 |
| TE 3,3 | -0.01 | 0.01 | -0.14 | 0.03 | 0.02 | -0.56 |
| TE 4,1 | 0.00 | 0.00 | 0.06 | 0.01 | 0.29 | 0.00 |
| TE 4,2 | 0.00 | 0.00 | -0.09 | 0.03 | 0.01 | -0.09 |
| TE 4,3 | 0.00 | 0.00 | -0.07 | 0.09 | 0.02 | -0.01 |
| TE 4,4 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | -0.15 | 0.04 | 0.00 |
| TE 5,1 | 0.00 | 0.00 | -0.01 | 0.03 | 0.36 | 0.00 |
| TE 5,3 | 0.00 | 0.00 | 0.01 | 0.00 | 0.01 | 0.00 |
| TE 5,4 | -0.01 | -0.01 | -0.07 | -0.69 | 0.05 | 0.00 |
| TE 5,5 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | -0.02 | 0.02 | 0.00 |
| TE 6,1 | 0.00 | 0.00 | -0.02 | 0.01 | 0.40 | 0.00 |
| TE 6,4 | 0.00 | 0.00 | -0.08 | -0.34 | 0.04 | 0.00 |
| TE 6,6 | -0.02 | -0.02 | -0.03 | 0.04 | 0.00 | 0.00 |
| TE 7,1 | 0.00 | 0.00 | -0.03 | 0.02 | 0.27 | 0.00 |
| TE 7,4 | -0.01 | -0.01 | -0.09 | -0.83 | 0.04 | 0.00 |
| TE 7,7 | 0.02 | 0.02 | 0.03 | -0.03 | 0.01 | 0.00 |
| TH 1,1 | -0.01 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.16 | 0.00 |
| TD 1,1 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.01 | 0.00 |
| TH 2,6 | -0.01 | 0.00 | -0.01 | 0.01 | -0.01 | 0.00 |
| TD 2,1 | -0.02 | 0.01 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| TD 2,2 | -0.05 | 0.02 | -0.01 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| TD 3,3 | 0.30 | -0.02 | -0.02 | -0.01 | 0.00 | 0.00 |
| TD 4,4 | 0.01 | 0.06 | -0.01 | 0.00 | 0.00 | 0.01 |
| TH 5,2 | 0.00 | 0.00 | 0.02 | 0.00 | 0.00 | 0.10 |
| TD 5,3 | 0.00 | 0.01 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.02 |

| | | | | | | |
|----------|-------|-------|-------|-------|-------|-------|
| TD 5,4 | 0.00 | 0.05 | -0.01 | 0.00 | 0.00 | 0.01 |
| TD 5,5 | -0.01 | 0.02 | -0.01 | 0.00 | 0.00 | 0.01 |
| TH 6,2 | 0.00 | 0.00 | 0.02 | 0.00 | 0.00 | 0.21 |
| TD 6,5 | -0.01 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.01 |
| TD 6,6 | 0.00 | -0.03 | 0.01 | 0.00 | 0.00 | 0.01 |
| TH 7,2 | 0.00 | 0.00 | -0.02 | 0.00 | 0.00 | 0.18 |
| TD 7,2 | -0.12 | 0.01 | -0.01 | 0.00 | 0.00 | -0.01 |
| TD 7,7 | 0.05 | 0.00 | -0.01 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| TD 8,1 | -0.06 | 0.01 | 0.00 | 0.00 | -0.01 | 0.00 |
| TD 8,2 | -0.38 | -0.02 | -0.01 | 0.01 | 0.00 | 0.00 |
| TD 8,7 | 0.24 | 0.08 | -0.02 | -0.01 | 0.00 | -0.01 |
| TD 8,8 | 0.55 | 0.19 | -0.03 | -0.01 | 0.00 | 0.00 |
| TD 9,2 | -0.16 | 0.01 | -0.01 | 0.01 | 0.00 | 0.00 |
| TD 9,4 | 0.00 | -0.05 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.01 |
| TD 9,7 | 0.12 | 0.05 | -0.01 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| TD 9,8 | 0.40 | 0.16 | -0.02 | -0.01 | 0.00 | 0.00 |
| TD 9,9 | 0.22 | 0.09 | -0.01 | -0.01 | 0.00 | 0.00 |
| TH 10,6 | -0.04 | -0.01 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| TD 10,2 | -0.12 | 0.03 | -0.01 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| TD 10,9 | 0.23 | 0.10 | -0.01 | -0.01 | 0.00 | 0.00 |
| TD 10,10 | 0.20 | 0.07 | -0.01 | -0.01 | 0.00 | 0.00 |

Correlation Matrix of Parameter Estimates

| | TE 3,1 | TE 3,3 | TE 4,1 | TE 4,2 | TE 4,3 | TE 4,4 |
|--------|--------|--------|--------|--------|--------|--------|
| TE 3,1 | 1.00 | | | | | |
| TE 3,3 | -0.13 | 1.00 | | | | |
| TE 4,1 | 0.02 | 0.00 | 1.00 | | | |
| TE 4,2 | 0.00 | 0.07 | -0.09 | 1.00 | | |
| TE 4,3 | 0.11 | 0.06 | -0.01 | 0.62 | 1.00 | |
| TE 4,4 | -0.01 | -0.01 | 0.30 | -0.14 | -0.12 | 1.00 |
| TE 5,1 | 0.05 | 0.01 | 0.53 | 0.03 | 0.06 | 0.13 |
| TE 5,3 | 0.13 | 0.06 | 0.02 | -0.02 | 0.25 | 0.00 |
| TE 5,4 | -0.03 | -0.02 | 0.23 | -0.03 | -0.06 | 0.57 |
| TE 5,5 | 0.01 | 0.00 | 0.06 | 0.00 | 0.03 | 0.09 |
| TE 6,1 | -0.02 | 0.00 | 0.43 | 0.04 | 0.05 | 0.11 |
| TE 6,4 | -0.05 | -0.02 | 0.17 | -0.04 | -0.11 | 0.41 |
| TE 6,6 | -0.01 | 0.00 | -0.03 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| TE 7,1 | -0.02 | 0.00 | 0.44 | 0.04 | 0.05 | 0.11 |
| TE 7,4 | -0.05 | -0.02 | 0.13 | -0.04 | -0.11 | 0.43 |
| TE 7,7 | 0.01 | 0.00 | 0.01 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| TH 1,1 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| TD 1,1 | -0.01 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| TH 2,6 | -0.02 | 0.00 | 0.00 | 0.02 | 0.01 | -0.01 |
| TD 2,1 | -0.01 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| TD 2,2 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| TD 3,3 | -0.01 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| TD 4,4 | -0.01 | -0.01 | 0.00 | 0.02 | 0.00 | 0.00 |
| TH 5,2 | 0.02 | -0.11 | 0.00 | 0.02 | 0.00 | 0.00 |
| TD 5,3 | 0.01 | -0.03 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| TD 5,4 | -0.01 | -0.01 | 0.00 | 0.02 | 0.00 | 0.00 |
| TD 5,5 | 0.00 | -0.01 | 0.00 | 0.01 | 0.00 | 0.00 |
| TH 6,2 | 0.02 | -0.11 | -0.01 | 0.03 | 0.00 | 0.00 |
| TD 6,5 | 0.00 | -0.01 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| TD 6,6 | 0.01 | -0.01 | 0.00 | -0.01 | 0.00 | 0.00 |

| | | | | | | |
|----------|-------|-------|------|------|------|------|
| TH 7,2 | -0.02 | 0.04 | 0.00 | 0.02 | 0.00 | 0.00 |
| TD 7,2 | -0.01 | 0.03 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| TD 7,7 | -0.01 | 0.02 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| TD 8,1 | -0.02 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| TD 8,2 | 0.00 | 0.01 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| TD 8,7 | -0.01 | 0.02 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| TD 8,8 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| TD 9,2 | 0.00 | 0.01 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| TD 9,4 | 0.01 | -0.01 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| TD 9,7 | 0.00 | 0.01 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| TD 9,8 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| TD 9,9 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| TH 10,6 | -0.01 | 0.00 | 0.00 | 0.01 | 0.01 | 0.00 |
| TD 10,2 | 0.00 | 0.01 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| TD 10,9 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| TD 10,10 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |

Correlation Matrix of Parameter Estimates

| | TE 5,1 | TE 5,3 | TE 5,4 | TE 5,5 | TE 6,1 | TE 6,4 |
|--------|--------|--------|--------|--------|--------|--------|
| TE 5,1 | 1.00 | | | | | |
| TE 5,3 | 0.07 | 1.00 | | | | |
| TE 5,4 | 0.18 | 0.01 | 1.00 | | | |
| TE 5,5 | 0.15 | 0.10 | 0.25 | 1.00 | | |
| TE 6,1 | 0.54 | -0.01 | 0.11 | -0.02 | 1.00 | |
| TE 6,4 | 0.08 | 0.00 | 0.81 | 0.00 | 0.13 | 1.00 |
| TE 6,6 | -0.07 | 0.00 | -0.02 | -0.07 | 0.05 | -0.06 |
| TE 7,1 | 0.52 | -0.01 | 0.11 | -0.01 | 0.78 | 0.12 |
| TE 7,4 | 0.07 | 0.00 | 0.80 | 0.00 | 0.10 | 0.95 |
| TE 7,7 | 0.06 | 0.00 | 0.01 | 0.02 | -0.01 | 0.04 |
| TH 1,1 | 0.01 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.01 | 0.00 |
| TD 1,1 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| TH 2,6 | 0.01 | -0.04 | -0.01 | 0.00 | -0.03 | 0.00 |
| TD 2,1 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| TD 2,2 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| TD 3,3 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| TD 4,4 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | -0.01 | 0.00 |
| TH 5,2 | -0.01 | 0.01 | 0.00 | 0.00 | -0.01 | 0.00 |
| TD 5,3 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| TD 5,4 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | -0.01 | 0.00 |
| TD 5,5 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| TH 6,2 | -0.01 | 0.01 | 0.00 | 0.00 | -0.01 | 0.00 |
| TD 6,5 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| TD 6,6 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| TH 7,2 | -0.01 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | -0.01 | -0.01 |
| TD 7,2 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| TD 7,7 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| TD 8,1 | -0.01 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | -0.01 | 0.00 |
| TD 8,2 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| TD 8,7 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| TD 8,8 | 0.00 | 0.01 | -0.01 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| TD 9,2 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| TD 9,4 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| TD 9,7 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| TD 9,8 | 0.00 | 0.01 | -0.01 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |

| | | | | | | |
|----------|------|-------|------|------|-------|------|
| TD 9,9 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| TH 10,6 | 0.00 | -0.02 | 0.01 | 0.00 | -0.01 | 0.01 |
| TD 10,2 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| TD 10,9 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| TD 10,10 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |

Correlation Matrix of Parameter Estimates

| | TE 6,6 | TE 7,1 | TE 7,4 | TE 7,7 | TH 1,1 | TD 1,1 |
|----------|--------|--------|--------|--------|--------|--------|
| TE 6,6 | 1.00 | | | | | |
| TE 7,1 | 0.02 | 1.00 | | | | |
| TE 7,4 | -0.02 | 0.12 | 1.00 | | | |
| TE 7,7 | -0.67 | -0.08 | 0.03 | 1.00 | | |
| TH 1,1 | 0.00 | 0.01 | 0.00 | 0.00 | 1.00 | |
| TD 1,1 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.15 | 1.00 |
| TH 2,6 | -0.05 | 0.01 | -0.01 | 0.01 | -0.07 | -0.01 |
| TD 2,1 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | -0.02 | 0.49 |
| TD 2,2 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.12 |
| TD 3,3 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | -0.01 | -0.02 |
| TD 4,4 | 0.00 | -0.01 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| TH 5,2 | 0.00 | -0.01 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| TD 5,3 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| TD 5,4 | 0.00 | -0.01 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| TD 5,5 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| TH 6,2 | 0.00 | -0.01 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| TD 6,5 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| TD 6,6 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| TH 7,2 | 0.00 | -0.01 | 0.00 | 0.00 | 0.01 | 0.00 |
| TD 7,2 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| TD 7,7 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| TD 8,1 | 0.00 | -0.01 | 0.00 | 0.00 | -0.06 | -0.12 |
| TD 8,2 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.01 | -0.03 |
| TD 8,7 | -0.01 | 0.00 | 0.00 | 0.01 | 0.00 | 0.00 |
| TD 8,8 | -0.02 | 0.00 | -0.01 | 0.02 | 0.00 | 0.00 |
| TD 9,2 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.02 | 0.01 |
| TD 9,4 | 0.01 | 0.00 | 0.00 | -0.01 | 0.00 | 0.00 |
| TD 9,7 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.01 | 0.00 | 0.00 |
| TD 9,8 | -0.02 | 0.00 | -0.01 | 0.02 | 0.00 | 0.00 |
| TD 9,9 | -0.01 | 0.00 | 0.00 | 0.01 | 0.00 | 0.00 |
| TH 10,6 | -0.10 | 0.01 | 0.01 | -0.04 | -0.01 | 0.00 |
| TD 10,2 | 0.01 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.02 | 0.01 |
| TD 10,9 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| TD 10,10 | 0.02 | 0.00 | 0.00 | -0.01 | 0.00 | 0.00 |

Correlation Matrix of Parameter Estimates

| | TH 2,6 | TD 2,1 | TD 2,2 | TD 3,3 | TD 4,4 | TH 5,2 |
|--------|--------|--------|--------|--------|--------|--------|
| TH 2,6 | 1.00 | | | | | |
| TD 2,1 | -0.02 | 1.00 | | | | |
| TD 2,2 | -0.06 | 0.45 | 1.00 | | | |
| TD 3,3 | 0.02 | -0.09 | -0.24 | 1.00 | | |
| TD 4,4 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 1.00 | |
| TH 5,2 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.02 | 1.00 |
| TD 5,3 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | -0.07 | 0.00 | 0.02 |

| | | | | | | |
|----------|-------|-------|-------|-------|-------|-------|
| TD 5,4 | 0.01 | 0.00 | 0.00 | -0.01 | 0.51 | -0.01 |
| ID 5,5 | 0.01 | 0.00 | 0.00 | -0.01 | 0.01 | 0.00 |
| TH 6,2 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.03 | 0.56 |
| TD 6,5 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | -0.01 | -0.33 | 0.06 |
| TD 6,6 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | -0.54 | 0.06 |
| TH 7,2 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.04 | 0.07 |
| TD 7,2 | 0.00 | 0.02 | -0.11 | -0.11 | 0.00 | -0.01 |
| TD 7,7 | 0.00 | 0.00 | 0.01 | 0.00 | -0.02 | 0.00 |
| TD 8,1 | 0.00 | -0.09 | -0.01 | -0.09 | 0.00 | 0.00 |
| TD 8,2 | 0.03 | -0.04 | -0.04 | -0.35 | 0.00 | 0.00 |
| ID 8,7 | 0.00 | 0.00 | 0.02 | 0.00 | 0.02 | 0.00 |
| TD 8,8 | -0.01 | 0.00 | 0.02 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| TD 9,2 | 0.03 | 0.04 | -0.11 | -0.22 | 0.00 | 0.00 |
| TD 9,4 | 0.00 | 0.00 | 0.01 | -0.01 | 0.01 | 0.04 |
| ID 9,7 | 0.00 | 0.00 | 0.04 | 0.00 | -0.01 | 0.01 |
| TD 9,8 | -0.01 | 0.00 | 0.02 | 0.00 | 0.01 | 0.00 |
| TD 9,9 | -0.01 | 0.00 | 0.03 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| TH 10,6 | 0.35 | 0.00 | -0.01 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| TD 10,2 | -0.12 | 0.04 | 0.38 | -0.24 | 0.00 | 0.00 |
| TD 10,9 | 0.00 | 0.00 | -0.03 | 0.00 | 0.01 | 0.00 |
| TD 10,10 | -0.06 | 0.00 | 0.08 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |

Correlation Matrix of Parameter Estimates

| | TD 5,3 | TD 5,4 | TD 5,5 | TH 6,2 | TD 6,5 | TD 6,6 |
|----------|--------|--------|--------|--------|--------|--------|
| TD 5,3 | 1.00 | | | | | |
| TD 5,4 | 0.11 | 1.00 | | | | |
| TD 5,5 | 0.03 | 0.71 | 1.00 | | | |
| TH 6,2 | 0.00 | 0.02 | 0.01 | 1.00 | | |
| TD 6,5 | 0.09 | 0.34 | 0.77 | 0.05 | 1.00 | |
| TD 6,6 | 0.00 | -0.27 | 0.15 | 0.12 | 0.61 | 1.00 |
| TH 7,2 | 0.00 | 0.03 | 0.01 | 0.09 | -0.01 | -0.03 |
| TD 7,2 | -0.01 | -0.01 | -0.01 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| ID 7,7 | -0.01 | -0.02 | -0.01 | 0.00 | 0.00 | 0.01 |
| TD 8,1 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| TD 8,2 | 0.00 | 0.01 | 0.01 | 0.00 | 0.01 | 0.00 |
| ID 8,7 | -0.01 | 0.01 | 0.00 | 0.01 | -0.01 | -0.01 |
| TD 8,8 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| TD 9,2 | 0.02 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| TD 9,4 | -0.05 | -0.01 | 0.04 | 0.04 | 0.07 | 0.06 |
| TD 9,7 | 0.00 | 0.00 | 0.01 | 0.01 | 0.02 | 0.02 |
| ID 9,8 | 0.01 | 0.00 | -0.01 | 0.00 | -0.01 | -0.01 |
| TD 9,9 | 0.01 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| TH 10,6 | 0.00 | 0.01 | 0.01 | 0.00 | 0.01 | 0.00 |
| TD 10,2 | 0.00 | 0.01 | 0.01 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| TD 10,9 | 0.01 | 0.00 | -0.01 | 0.00 | -0.01 | -0.01 |
| TD 10,10 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |

Correlation Matrix of Parameter Estimates

| | TH 7,2 | TD 7,2 | TD 7,7 | TD 8,1 | TD 8,2 | TD 8,7 |
|--------|--------|--------|--------|--------|--------|--------|
| TH 7,2 | 1.00 | | | | | |
| ID 7,2 | 0.00 | 1.00 | | | | |
| TD 7,7 | 0.16 | -0.19 | 1.00 | | | |

| | | | | | | |
|----------|-------|-------|-------|-------|-------|-------|
| TD 8,1 | -0.01 | 0.01 | 0.00 | 1.00 | | |
| TD 8,2 | 0.00 | 0.50 | -0.09 | 0.32 | 1.00 | |
| TD 8,7 | 0.01 | -0.17 | 0.62 | 0.00 | -0.20 | 1.00 |
| TD 8,8 | 0.00 | -0.11 | 0.23 | -0.07 | -0.27 | 0.64 |
| TD 9,2 | 0.00 | 0.41 | -0.07 | 0.02 | 0.40 | -0.08 |
| TD 9,4 | 0.02 | 0.01 | 0.00 | 0.00 | 0.01 | 0.01 |
| TD 9,7 | 0.01 | -0.29 | 0.51 | 0.00 | -0.17 | 0.46 |
| TD 9,8 | 0.00 | -0.18 | 0.26 | 0.00 | -0.31 | 0.52 |
| TD 9,9 | 0.00 | -0.14 | 0.14 | -0.01 | -0.16 | 0.20 |
| TH 10,6 | 0.01 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.02 | -0.02 |
| TD 10,2 | 0.00 | 0.07 | 0.00 | 0.02 | 0.21 | 0.00 |
| TD 10,9 | 0.00 | -0.03 | 0.01 | -0.01 | -0.09 | 0.06 |
| TD 10,10 | 0.00 | -0.02 | 0.01 | -0.01 | -0.06 | 0.05 |

Correlation Matrix of Parameter Estimates

| | ID 8,8 | ID 9,2 | ID 9,4 | ID 9,7 | ID 9,8 | ID 9,9 |
|----------|--------|--------|--------|--------|--------|--------|
| ID 8,8 | 1.00 | | | | | |
| ID 9,2 | -0.08 | 1.00 | | | | |
| ID 9,4 | 0.00 | 0.00 | 1.00 | | | |
| ID 9,7 | 0.26 | -0.19 | 0.09 | 1.00 | | |
| ID 9,8 | 0.59 | -0.15 | -0.02 | 0.55 | 1.00 | |
| ID 9,9 | 0.23 | -0.20 | 0.09 | 0.49 | 0.51 | 1.00 |
| TH 10,6 | -0.06 | 0.01 | 0.02 | -0.01 | -0.06 | -0.03 |
| TD 10,2 | -0.01 | 0.35 | 0.01 | 0.00 | -0.02 | -0.04 |
| TD 10,9 | 0.15 | 0.18 | -0.03 | 0.06 | 0.23 | 0.48 |
| TD 10,10 | 0.12 | 0.11 | 0.00 | 0.03 | 0.10 | 0.15 |

Correlation Matrix of Parameter Estimates

| | TH 10,6 | TD 10,2 | TD 10,9 | TD 10,10 |
|----------|---------|---------|---------|----------|
| TH 10,6 | 1.00 | | | |
| TD 10,2 | -0.05 | 1.00 | | |
| TD 10,9 | 0.01 | 0.01 | 1.00 | |
| TD 10,10 | -0.15 | 0.38 | 0.49 | 1.00 |

TI PATH

Factor Scores Regressions

ETA

| | Pro_Es | Pro_So | Pro_Fo | SJop_D | SSuc | SRelat |
|------|--------|--------|--------|--------|------|--------|
| PROP | 0.18 | -0.05 | -1.88 | -0.16 | 0.08 | -0.05 |
| STRE | -0.33 | -0.14 | -0.04 | -0.69 | 0.39 | 0.71 |

ETA

| | SPoli_O | Opt_Pem | Opt_Pev | Opt_Pes | Sup_E | Sup_I |
|------|---------|---------|---------|---------|-------|-------|
| PROP | 0.03 | -0.02 | 0.00 | 0.00 | 0.00 | 0.00 |
| STRE | 0.43 | 0.04 | 0.00 | 0.05 | 0.04 | 0.00 |

ETA

| | Sup_Re | Self_I | Self_A | Self_P | Self_M1 |
|------|--------|--------|--------|--------|---------|
| | ----- | ----- | ----- | ----- | ----- |
| PROP | 0.01 | 0.01 | -0.01 | 0.00 | 0.00 |
| STRE | 0.03 | 0.05 | -0.04 | -0.01 | 0.01 |

KSI

| | Pro_Es | Pro_So | Pro_Fo | SJop_D | SSuc | SRelat |
|------|--------|--------|--------|--------|-------|--------|
| | ----- | ----- | ----- | ----- | ----- | ----- |
| OPTG | -0.02 | 0.03 | 0.40 | 0.07 | -0.04 | -0.02 |
| SUPP | 0.00 | -0.09 | 0.27 | 0.06 | -0.04 | -0.03 |
| SELF | -0.09 | 0.03 | 0.45 | -0.04 | 0.02 | 0.12 |

KSI

| | SPoli_O | Opt_Pem | Opt_Pev | Opt_Pes | Sup_E | Sup_I |
|------|---------|---------|---------|---------|-------|-------|
| | ----- | ----- | ----- | ----- | ----- | ----- |
| OPTG | -0.04 | -0.02 | 0.03 | 0.79 | 0.00 | 0.08 |
| SUPP | -0.04 | 0.00 | 0.00 | 0.08 | 0.85 | 0.11 |
| SELF | 0.03 | 0.01 | 0.03 | 0.53 | -0.04 | 0.05 |

KSI

| | Sup_Re | Self_I | Self_A | Self_P | Self_M1 |
|------|--------|--------|--------|--------|---------|
| | ----- | ----- | ----- | ----- | ----- |
| OPTG | -0.01 | -0.07 | 0.27 | 0.01 | 0.00 |
| SUPP | 0.40 | 0.17 | -0.07 | -0.01 | 0.00 |
| SELF | -0.02 | -0.17 | 0.58 | 0.01 | 0.01 |

TI PATH

Standardized Solution

LAMBDA-Y

| | PROP | STRE |
|---------|-------|-------|
| | ----- | ----- |
| Pro_Es | 0.17 | - - |
| Pro_So | -0.46 | - - |
| Pro_Fo | -0.50 | - - |
| SJop_D | - - | 0.05 |
| SSuc | - - | 0.52 |
| SRelat | - - | 0.81 |
| SPoli_O | - - | 0.82 |

LAMBDA-X

| | OPTG | SUPP | SELF |
|---------|-------|-------|-------|
| | ----- | ----- | ----- |
| Opt_Pem | 0.18 | - - | - - |
| Opt_Pev | 5.55 | - - | - - |
| Opt_Pes | 0.53 | - - | - - |
| Sup_E | - - | 0.54 | - - |
| Sup_I | - - | 0.51 | - - |

| | | | |
|---------|----|------|------|
| Sup_Re | -- | 0.52 | -- |
| Self_I | -- | 0.15 | 0.11 |
| Self_A | -- | -- | 0.35 |
| Self_P | -- | -- | 3.10 |
| Self_Ml | -- | -- | 5.64 |

BETA

| | | |
|------|-------|-------|
| | PROP | STRE |
| | ----- | ----- |
| PROP | -- | -- |
| STRE | 0.04 | -- |

GAMMA

| | | | |
|------|-------|-------|-------|
| | OPTG | SUPP | SELF |
| | ----- | ----- | ----- |
| PROP | -0.49 | -0.18 | -0.24 |
| STRE | -0.72 | -0.27 | 0.64 |

Correlation Matrix of ETA and KSI

| | | | | | |
|------|-------|-------|-------|-------|-------|
| | PROP | STRE | OPTG | SUPP | SELF |
| | ----- | ----- | ----- | ----- | ----- |
| PROP | 1.00 | | | | |
| STRE | 0.28 | 1.00 | | | |
| OPTG | -0.79 | -0.34 | 1.00 | | |
| SUPP | -0.51 | -0.43 | 0.50 | 1.00 | |
| SELF | -0.73 | -0.11 | 0.97 | 0.35 | 1.00 |

PSI

Note: This matrix is diagonal.

| | | |
|--|-------|-------|
| | PROP | STRE |
| | ----- | ----- |
| | 0.35 | 0.70 |

Regression Matrix ETA on KSI (Standardized)

| | | | |
|------|-------|-------|-------|
| | OPTG | SUPP | SELF |
| | ----- | ----- | ----- |
| PROP | -0.49 | -0.18 | -0.24 |
| STRE | -0.74 | -0.28 | 0.63 |

TI PATH

Completely Standardized Solution

LAMBDA-Y

| | | |
|--------|-------|-------|
| | PROP | STRE |
| | ----- | ----- |
| Pro_Es | 0.26 | -- |

| | | |
|---------|-------|------|
| Pro_So | -0.77 | - - |
| Pro_Fo | -0.99 | - - |
| SJop_D | - - | 0.08 |
| SSuc | - - | 0.61 |
| SRelat | - - | 0.90 |
| SPoli_O | - - | 0.88 |

LAMBDA-X

| | OPTG | SUPP | SELF |
|---------|------|------|------|
| Opt_Pem | 0.24 | - - | - - |
| Opt_Pev | 0.72 | - - | - - |
| Opt_Pes | 0.89 | - - | - - |
| Sup_E | - - | 0.86 | - - |
| Sup_I | - - | 0.75 | - - |
| Sup_Re | - - | 0.77 | - - |
| Self_I | - - | 0.27 | 0.19 |
| Self_A | - - | - - | 0.64 |
| Self_P | - - | - - | 0.44 |
| Self_Ml | - - | - - | 0.47 |

BETA

| | PROP | STRE |
|------|------|------|
| PROP | - - | - - |
| STRE | 0.04 | - - |

GAMMA

| | OPTG | SUPP | SELF |
|------|-------|-------|-------|
| PROP | -0.49 | -0.18 | -0.24 |
| STRE | -0.72 | -0.27 | 0.64 |

Correlation Matrix of ETA and KSI

| | PROP | STRE | OPTG | SUPP | SELF |
|------|-------|-------|------|------|------|
| PROP | 1.00 | | | | |
| STRE | 0.28 | 1.00 | | | |
| OPTG | -0.79 | -0.34 | 1.00 | | |
| SUPP | -0.51 | -0.43 | 0.50 | 1.00 | |
| SELF | -0.73 | -0.11 | 0.87 | 0.35 | 1.00 |

PSI

Note: This matrix is diagonal.

| | PROP | STRE |
|--|------|------|
| | 0.35 | 0.70 |

THETA-EPS

| | | | | | |
|--------|--------|--------|--------|------|--------|
| Pro_Es | Pro_So | Pro_Fo | SJop_D | SSuc | SRelat |
|--------|--------|--------|--------|------|--------|

| | | | | | | |
|---------|------|-------|-------|------|------|------|
| Pro_Es | 0.93 | | | | | |
| Pro_So | - - | 0.41 | | | | |
| Pro_Fo | 0.10 | - - | 0.03 | | | |
| SJop_D | 0.22 | -0.09 | -0.05 | 0.99 | | |
| SSuc | 0.25 | - - | 0.03 | 0.46 | 0.63 | |
| SRelat | 0.26 | - - | - - | 0.31 | - - | 0.18 |
| SPoli_O | 0.17 | - - | - - | 0.34 | - - | - - |

THETA-EPS

| | |
|---------|---------|
| | SPoli_O |
| SPoli_O | 0.23 |

THETA-DELTA-EPS

| | Pro_Es | Pro_So | Pro_Fo | SJop_D | SSuc | SRelat |
|---------|--------|--------|--------|--------|------|--------|
| Opt_Pem | 0.11 | - - | - - | - - | - - | - - |
| Opt_Pev | - - | - - | - - | - - | - - | -0.01 |
| Opt_Pes | - - | - - | - - | - - | - - | - - |
| Sup_E | - - | - - | - - | - - | - - | - - |
| Sup_I | - - | 0.01 | - - | - - | - - | - - |
| Sup_Re | - - | 0.06 | - - | - - | - - | - - |
| Self_I | - - | 0.09 | - - | - - | - - | - - |
| Self_A | - - | - - | - - | - - | - - | - - |
| Self_P | - - | - - | - - | - - | - - | - - |
| Self_Ml | - - | - - | - - | - - | - - | -0.08 |

THETA-DELTA-EPS

| | |
|---------|---------|
| | SPoli_O |
| Opt_Pem | - - |
| Opt_Pev | - - |
| Opt_Pes | - - |
| Sup_E | - - |
| Sup_I | - - |
| Sup_Re | - - |
| Self_I | - - |
| Self_A | - - |
| Self_P | - - |
| Self_Ml | - - |

THETA-DELTA

| | Opt_Pem | Opt_Pev | Opt_Pes | Sup_E | Sup_I | Sup_Re |
|---------|---------|---------|---------|-------|-------|--------|
| Opt_Pem | 0.94 | | | | | |
| Opt_Pev | 0.23 | 0.48 | | | | |
| Opt_Pes | - - | - - | 0.22 | | | |
| Sup_E | - - | - - | - - | 0.25 | | |
| Sup_I | - - | - - | -0.03 | 0.07 | 0.44 | |
| Sup_Re | - - | - - | - - | - - | 0.19 | 0.41 |
| Self_I | - - | -0.10 | - - | - - | - - | - - |

| | | | | | | |
|---------|-------|-------|----|------|----|----|
| Self_A | -0.08 | -0.14 | -- | -- | -- | -- |
| Self_P | -- | -0.14 | -- | 0.06 | -- | -- |
| Self_M1 | -- | 0.14 | -- | -- | -- | -- |

THETA-DELTA

| | Self_I | Self_A | Self_P | Self_M1 |
|---------|--------|--------|--------|---------|
| | ----- | ----- | ----- | ----- |
| Self_I | 0.86 | | | |
| Self_A | 0.36 | 0.59 | | |
| Self_P | 0.31 | 0.18 | 0.81 | |
| Self_M1 | -- | -- | 0.23 | 0.78 |

Regression Matrix ETA on KSI (Standardized)

| | OPTG | SUPP | SELF |
|------|-------|-------|-------|
| | ----- | ----- | ----- |
| PROP | -0.49 | -0.18 | -0.24 |
| STRE | -0.74 | -0.28 | 0.63 |

II PATH

Total and Indirect Effects

Total Effects of KSI on ETA

| | OPTG | SUPP | SELF |
|------|--------------------------|--------------------------|--------------------------|
| | ----- | ----- | ----- |
| PROP | -0.49 (0.21) -2.34 | -0.18 (0.06) -2.96 | -0.24 (0.19) -1.28 |
| STRE | -0.74 (1.05) -0.71 | -0.28 (0.38) -0.74 | 0.63 (0.90) 0.70 |

Indirect Effects of KSI on ETA

| | OPTG | SUPP | SELF |
|------|--------------------------|--------------------------|--------------------------|
| | ----- | ----- | ----- |
| PROP | -- | -- | -- |
| STRE | -0.02 (0.06) -0.33 | -0.01 (0.02) -0.30 | -0.01 (0.03) -0.27 |

Total Effects of ETA on ETA

| | PROP | STRE |
|------|-------|-------|
| | ----- | ----- |
| PROP | -- | -- |
| STRE | 0.04 | -- |

(0.12)
0.31

Largest Eigenvalue of B*B' (Stability Index) is 0.001

Total Effects of ETA on Y

| | PROP | STRE |
|---------|--------------------------|------------------------|
| | ----- | ----- |
| Pro_Es | 0.17 | - - |
| Pro_So | -0.46 (0.09) -5.06 | - - |
| Pro_Fo | -0.50 (0.10) -5.09 | - - |
| SJop_D | 0.00 (0.01) 0.31 | 0.05 |
| SSuc | 0.02 (0.06) 0.34 | 0.52 (0.66) 0.79 |
| SRelat | 0.03 (0.09) 0.34 | 0.81 (1.03) 0.78 |
| SPoli_O | 0.03 (0.09) 0.34 | 0.82 (1.04) 0.78 |

Indirect Effects of ETA on Y

| | PROP | STRE |
|--------|------------------------|-------|
| | ----- | ----- |
| Pro_Es | - - | - - |
| Pro_So | - - | - - |
| Pro_Fo | - - | - - |
| SJop_D | 0.00 (0.01) 0.31 | - - |
| SSuc | 0.02 (0.06) 0.34 | - - |

| | | |
|---------|--------|----|
| SRelat | 0.03 | -- |
| | (0.09) | |
| | 0.34 | |
| SPoli_O | 0.03 | -- |
| | (0.09) | |
| | 0.34 | |

Total Effects of KSI on Y

| | OPTG | SUPP | SELF |
|---------|--------|--------|--------|
| | ----- | ----- | ----- |
| Pro_Es | -0.08 | -0.03 | -0.04 |
| | (0.04) | (0.01) | (0.03) |
| | -2.34 | -2.96 | -1.28 |
| Pro_So | 0.22 | 0.08 | 0.11 |
| | (0.09) | (0.02) | (0.08) |
| | 2.60 | 3.53 | 1.31 |
| Pro_Fo | 0.24 | 0.09 | 0.12 |
| | (0.09) | (0.02) | (0.09) |
| | 2.62 | 3.59 | 1.31 |
| SJop_D | -0.04 | -0.01 | 0.03 |
| | (0.05) | (0.02) | (0.05) |
| | -0.71 | -0.74 | 0.70 |
| SSuc | -0.39 | -0.14 | 0.33 |
| | (0.20) | (0.05) | (0.19) |
| | -1.92 | -3.06 | 1.72 |
| SRelat | -0.60 | -0.22 | 0.51 |
| | (0.31) | (0.07) | (0.29) |
| | -1.93 | -3.10 | 1.73 |
| SPoli_O | -0.61 | -0.23 | 0.51 |
| | (0.31) | (0.07) | (0.30) |
| | -1.93 | -3.10 | 1.73 |

TI PATH

Standardized Total and Indirect Effects

Standardized Total Effects of KSI on ETA

| | OPTG | SUPP | SELF |
|------|-------|-------|-------|
| | ----- | ----- | ----- |
| PROP | -0.49 | -0.18 | -0.24 |
| STRE | -0.74 | -0.28 | 0.63 |

Standardized Indirect Effects of KSI on ETA

| | OPTG | SUPP | SELF |
|------|-------|-------|-------|
| | ----- | ----- | ----- |
| PROP | - - | - - | - - |
| STRE | -0.02 | -0.01 | -0.01 |

Standardized Total Effects of ETA on ETA

| | PROP | STRE |
|------|-------|-------|
| | ----- | ----- |
| PROP | - - | - - |
| STRE | 0.04 | - - |

Standardized Total Effects of ETA on Y

| | PROP | STRE |
|---------|-------|-------|
| | ----- | ----- |
| Pro_Es | 0.17 | - - |
| Pro_So | -0.46 | - - |
| Pro_Fo | -0.50 | - - |
| SJop_D | 0.00 | 0.05 |
| SSuc | 0.02 | 0.52 |
| SRelat | 0.03 | 0.81 |
| SPoli_O | 0.03 | 0.82 |

Completely Standardized Total Effects of ETA on Y

| | PROP | STRE |
|---------|-------|-------|
| | ----- | ----- |
| Pro_Es | 0.26 | - - |
| Pro_So | -0.77 | - - |
| Pro_Fo | -0.99 | - - |
| SJop_D | 0.00 | 0.08 |
| SSuc | 0.02 | 0.61 |
| SRelat | 0.03 | 0.90 |
| SPoli_O | 0.03 | 0.88 |

Standardized Indirect Effects of ETA on Y

| | PROP | STRE |
|---------|-------|-------|
| | ----- | ----- |
| Pro_Es | - - | - - |
| Pro_So | - - | - - |
| Pro_Fo | - - | - - |
| SJop_D | 0.00 | - - |
| SSuc | 0.02 | - - |
| SRelat | 0.03 | - - |
| SPoli_O | 0.03 | - - |

Completely Standardized Indirect Effects of ETA on Y

| | PROP | STRE |
|---------|-------|-------|
| | ----- | ----- |
| Pro_Es | - - | - - |
| Pro_So | - - | - - |
| Pro_Fo | - - | - - |
| SJop_D | 0.00 | - - |
| SSuc | 0.02 | - - |
| SRelat | 0.03 | - - |
| SPoli_O | 0.03 | - - |

Standardized Total Effects of KSI on Y

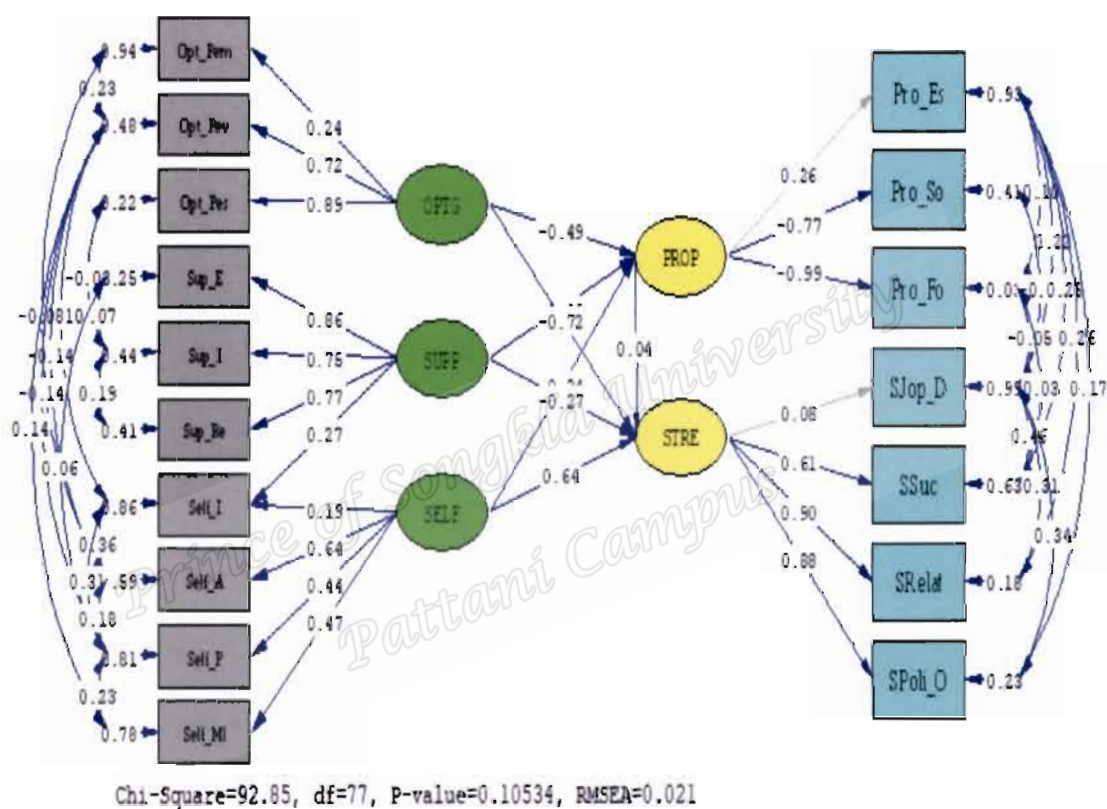
| | OPTG | SUPP | SELF |
|---------|-------|-------|-------|
| | ----- | ----- | ----- |
| Pro_Es | -0.08 | -0.03 | -0.04 |
| Pro_So | 0.22 | 0.08 | 0.11 |
| Pro_Fo | 0.24 | 0.09 | 0.12 |
| SJop_D | -0.04 | -0.01 | 0.03 |
| SSuc | -0.39 | -0.14 | 0.33 |
| SRelat | -0.60 | -0.22 | 0.51 |
| SPoli_O | -0.61 | -0.23 | 0.51 |

Completely Standardized Total Effects of KSI on Y

| | OPTG | SUPP | SELF |
|---------|-------|-------|-------|
| | ----- | ----- | ----- |
| Pro_Es | -0.13 | -0.05 | -0.06 |
| Pro_So | 0.38 | 0.14 | 0.18 |
| Pro_Fo | 0.48 | 0.18 | 0.24 |
| SJop_D | -0.06 | -0.02 | 0.05 |
| SSuc | -0.45 | -0.17 | 0.38 |
| SRelat | -0.67 | -0.25 | 0.57 |
| SPoli_O | -0.65 | -0.24 | 0.55 |

Time used: 0.172 Seconds

ภาพโมเดลปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อความเครียดของบุคลากรสาธารณสุขที่ปฏิบัติงาน
ในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ (หลังปรับโมเดล)



ประวัติผู้เขียน

ชื่อ สกุล นางสาวนิกามีลา นิกะจิ
รหัสประจำตัวนักศึกษา 5720121001
วุฒิการศึกษา

| วุฒิ | ชื่อสถาบัน | ปีที่สำเร็จการศึกษา |
|---|--------------------------|---------------------|
| ศิลปศาสตรบัณฑิต (สังคมวิทยาและมานุษยวิทยา) | มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ | 2555 |

ทุนการศึกษา

ทุนอุดหนุนการวิจัยเพื่อวิทยานิพนธ์ของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

ตำแหน่งและสถานที่ทำงาน

นักวิชาการสาธารณสุข
ฝ่ายทันตสาธารณสุข โรงพยาบาลมายอ จังหวัดปัตตานี กระทรวงสาธารณสุข
ปี พ.ศ. 2555 - 2560
สำนักงานสาธารณสุขอำเภอมายอ จังหวัดปัตตานี กระทรวงสาธารณสุข
ปี พ.ศ. 2561 - ปัจจุบัน

การตีพิมพ์เผยแพร่ผลงาน

นิกามีลา นิกะจิ, บุญโรม สุวรรณพาหุ, ดวงมณี จงรักษ์, และชิตชนก เชิงเขาว์. (2562). ปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อความเครียดของบุคลากรสาธารณสุขที่ปฏิบัติงานในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้. รายงานการนำเสนอผลงานในที่ประชุมวิชาการ เรื่อง การประชุมวิชาการระดับชาติศึกษาศาสตร์วิจัย ครั้งที่ 6 “Innovative Research and Education beyond the Future” วันที่ 18 กรกฎาคม 2562. ณ โรงแรมทรราช เจบี หาดใหญ่ จังหวัดสงขลา. หน้า 1086 - 1101.